

3) ชุดความรู้และแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อใช้เป็นแนวทางการส่งเสริมเกษตรกรมืออาชีพสู่การเกษตรยั่งยืนและการสร้างความมั่นคงทางอาหาร การเติบโตบนคุณภาพชีวิตและการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ชุดความรู้การผลิตข้าวคุณธรรมตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์เชิงคุณธรรม การผลิตผลไม้คุณภาพตามมาตรฐาน GAP การปลูกผักอินทรีย์มาตรฐาน IFOAM การพัฒนาศูนย์สารสนเทศราคาข้าวหอมมะลิ

4) คลังความรู้และระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการส่งเสริมธุรกิจฐานสังคม ภายใต้กลไกของเว็บไซต์ สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ (<http://www.cai.ku.ac.th/>) มีคลังข้อมูลรายงานวิจัยบทความวิชาการ และสาระการเรียนรู้จำนวน 207 รายการ และวารสารคนสหกรณ์ในรูปแบบของวารสารรายไตรมาส เพื่อการเผยแพร่

5) การจัดเวทีประกาศเกียรติคุณตัวแบบธุรกิจฐานสังคม โดยมีระบบและกลไกการสรรหาและประกาศเกียรติคุณ ในที่ประชุมวิชาการประจำปีของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทุกปี

6) ทีมพี่เลี้ยงให้การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานเครือข่าย โดยทีมงานชุดโครงการฯ และทีมงานสถาบันวิชาการและเครือข่ายผู้ทรงคุณวุฒิ

5.1.4 เครือข่ายพันธมิตรและภาคีที่เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนตัวแบบธุรกิจฐานสังคม

เครือข่ายและภาคีพันธมิตรในประเทศ ประกอบด้วย

- เครือข่ายนักวิจัยภายใต้ชุดโครงการฯ และภาคี จำนวน 518 คน
- เครือข่ายผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 35 คน
- เครือข่ายผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ จำนวน 300 คน
- เครือข่ายผู้จัดการสหกรณ์การเกษตร จำนวน 75 คน
- เครือข่ายผู้ประกอบการ Farmer Shop จำนวน 1,153 คน
- เครือข่ายผู้ประกอบการ Farmer Shop จำนวน 236 คน
- สมาชิกรูปแบบข้าวคุณธรรม จำนวน 33 คน
- สหกรณ์บริการสื่อสารธารณะ จำกัด
- วิทยาลัยชุมชนภูเก็ต
- สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- บริษัท บางซื่อโรงสีไฟเจียแมง จำกัด
- โครงการหลักสูตรนานาชาติ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- บริษัท พันธุ์สุข 2008 จำกัด
- บริษัท ดิบบลิวเอสเอ็น เทคโนโลยี จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรปราสาท จำกัด

เครือข่ายและภาคีพันธมิตรต่างประเทศ

- กระทรวงกลาโหมและป่าไม้ลาว ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- สหกรณ์ผู้บริโภคน Co-op Cops ประเทศนอร์เวย์
- Cooperative College ประเทศมาเลเซีย
- สถาบันลุ่มน้ำโขง

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการวิจัย

เพื่อเป็นการนำชุดความรู้และผลผลิตของการวิจัยตามกรอบการพัฒนาธุรกิจฐานสังคมทั้งในรูปแบบของหลักการ แนวคิด ชุดความรู้ และนวัตกรรมตัวแบบธุรกิจที่มีการจัดการใช้อุปทานเชื่อมโยงสู่สากลไปใช้ประโยชน์ทั้งในเชิงนโยบายและการขยายผลเพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคม ภายใต้กรอบทิศทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) จึงมีข้อเสนอเชิงนโยบาย ดังนี้

มาตรการที่ต้องดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ภาคีกลุ่มเป้าหมาย
1. การสร้างสื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่แนวคิดและแนวทางการพัฒนาสู่การเป็นธุรกิจฐานสังคมสู่สาธารณะ	ชุดโครงการฯ/ สว.สก./ สกว.	• ขบวนการสหกรณ์ • องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น • หน่วยงานรัฐ • ชุมชน/หมู่บ้าน
2. การขยายผลการสร้างสรรค์ธุรกิจฐานสังคมสู่ชุมชน	ชุดโครงการฯ/ ภาคีนักวิจัย	• สหกรณ์ที่สนใจ • ผู้ประกอบการ/ธุรกิจเอกชนที่สนใจ • สถาบันการศึกษาที่สนใจ • หน่วยงานรัฐในประเทศ - ต่างประเทศ • ภาคี สหกรณ์ในต่างประเทศ
3. การสนับสนุนให้กำหนดเป็น Agenda ของชุมชน/หน่วยงาน	ชุดโครงการฯ	ชุมชน/หน่วยงานรัฐที่สนใจ
4. การยกระดับศูนย์เรียนรู้มีชีวิต 4 ศูนย์ ให้เป็น Hub ของแหล่งเรียนรู้สู่สาธารณะ	ชุดโครงการฯ/ ศูนย์เรียนรู้มีชีวิต 4 ศูนย์/ ศูนย์เรียนรู้	สาธารณชนและผู้นำกลุ่ม/องค์กร/ สหกรณ์
5. การขยายผลจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ในชุมชนและสถาบันเกษตรกรเพื่อเป็น Hub การเผยแพร่แนวคิดธุรกิจฐานสังคม	ชุดโครงการฯ	ชุมชน สถาบันเกษตรกร สหกรณ์ ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพและสนใจ
6. การขยายผลการใช้ประโยชน์ชุดความรู้การ	ชุดโครงการฯ/ สว.สก./	สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัย

มาตรการที่ต้องดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ภาคีกลุ่มเป้าหมาย
พัฒนาฐานธุรกิจฐานสังคมสู่การพัฒนาหลักสูตรในทุกระดับ ร่วมกับสถาบันการศึกษา เพื่อสร้างบุคลากรรองรับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ	ภาคีภาควิชาการ	อาชีวศึกษา ทั้งใน-ต่างประเทศ เครือข่ายสถาบันฝึกอบบรมด้าน ภาคีเครือข่ายสหกรณ์ใน ASEAN 10 ประเทศ
7. การจัดตั้งสถาบันการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาการสร้างสรรค์ระบบการส่งเสริมและพัฒนาฐานธุรกิจฐานสังคมอย่างเป็นธรรม เพื่อเชื่อมโยงการยกระดับการพัฒนาสู่ชุมชนและสากล	สว.สก. และภาคี	• ภาคีเครือข่ายใน-ต่างประเทศ • กระทรวงกลาโหม • สถาบันผู้นำโขง • ส.ป.ก. • INDACA • ICA • เครือข่ายสถาบันฝึกอบบรมสหกรณ์ใน ASEAN
8. การขยายผลสร้างเครือข่ายธุรกิจ Farmer Shop ในประเทศและต่างประเทศ อาทิเช่น Farmer Shop Thailand Farmer Shop PDR Lao, Farmer Shop ASEAN	สว.สก./ ภาคี	• เอกชนที่สนใจ • ภาคีเครือข่าย กระทรวงกลาโหมและป่าไม้ ลาว • ภาคีเครือข่ายสถาบันฝึกอบบรมใน ASEAN
9. การจัดหลักสูตรเรียนรู้ตลอดชีวิต ผ่านกลไกภาคีที่สนใจทั้งภาคขบวนการสหกรณ์ภาครัฐ เอกชน ชุมชน ใน-ต่างประเทศ	สว.สก./ ภาคี	• หลักสูตรเป็นระบบพัฒนาผู้ประกอบการสู่ธุรกิจฐานสังคม • หลักสูตรสร้างความสามารถในการแข่งขันสู่ความยั่งยืน (VN&F Platform)
10. การขยายผลการสร้างขบวนการทางสังคมผ่านกลไกการวิจัยและบริการวิชาการ สว.สก. และภาคีเครือข่าย ใน-ต่างประเทศ	สว.สก./ ภาคีเครือข่าย	• ประชาชน ชุมชน เครือข่าย • ผู้ประกอบการรายย่อย • สถาบันเกษตรกร • สถาบันการศึกษา
11. การขับเคลื่อนการวิจัยชุดโครงการ ในทิศทางโจทย์วิจัย 1) กลไกการจัดการเรียนรู้สู่การพัฒนาฐานสังคม เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นอย่างไร 2) แนวทางการขยายผลเครือข่ายฐานสังคมในการเป็นกลไกเผยแพร่ชุดความรู้ และเป็นแหล่งเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาฐานสังคมควรดำเนินการอย่างไร	ชุดโครงการ สว.สก	• ส.ป.ก. • สถาบันการศึกษา • สถาบันเกษตรกร/สหกรณ์ • ผู้ประกอบการธุรกิจเอกชนที่มีศักยภาพ • ภาคีเครือข่ายในต่างประเทศ

มาตรการที่ต้องดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ภาคีกลุ่มเป้าหมาย
3) โครงการติดตามประเมินผลและยกระดับ ธุรกิจฐานสังคมสู่การขยายผล เพื่อพัฒนา ชุมชนในแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน	สว.สก./ ภาคีนักวิจัย	
12. การจัดการโซ่อุปทานสู่สากลสำหรับพืช ยุทธศาสตร์ ข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ผักและ ผลไม้อินทรีย์ สินค้าชุมชน ยางพารา ฯลฯ ควรมีรูปแบบอย่างไร	ชุดโครงการ	ชุดความรู้/นวัตกรรมเพื่อเผยแพร่
13. รูปแบบและกลไกการสร้างสรรค์ Smart Officers/ Smart Teachers/ Smart Entrepreneurs ควรเป็นอย่างไร จึงจะเข้าถึงและครอบคลุม กลุ่มอย่างเหมาะสม	ชุดโครงการ	การสร้างบุคลากรสนับสนุนการ พัฒนาในแนวทางการพัฒนาที่ ยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- จุฑาทิพย์ ภัทราวาท. 2554. **การจัดการโซ่อุปทานในธุรกิจสหกรณ์**. ภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ. 2555. **รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ชุดโครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 5. สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (อัครสำเนา)**
- จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ. 2556. **รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการพัฒนาและดำเนินการตัวแบบ Farmer Shop ระยะที่ 2. สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (อัครสำเนา)**
- บุญเกิด ภานนท์ และคณะ. 2556. **รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทย ระยะที่ 3. สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (อัครสำเนา)**
- ศศิธร วิเศษ และคณะ. 2556. **รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าผลไม้ จ. จันทบุรี ระยะที่ 3. สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัครสำเนา)**
- ศานิต แก้วเอี่ยม และคณะ. 2556. **รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ายางพารา ระยะที่ 3. สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัครสำเนา)**
- สายสุตา ศรีอุไร และคณะ. 2555. **รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการสารสนเทศเพื่อการพัฒนาสหกรณ์ ปีที่ 4. สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัครสำเนา)**
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555–2559).**
- อรุณ นวราช และสุพจน์ สุขสมงาม. 2556. **รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน ปีที่ 3. สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัครสำเนา)**
- Jacques H. Trienekens. 2012. **A Framework Analysis on Value Chain in Developing Country.**

Meine Pieter Van Digk and Jacques Triemekens. 2012. **Using a Partnership to Achieve Sustainable Development of the Palm Oil Value Chain in Malaysia.**

Ruben R., M. van Boekel, A. van Tilburg and J. Trienekens (eds.). 2007. **Governance for Quality in Tropical food chains.** Wageningen Academic Publishers, Wageningen, The Netherlands, p.309

ภาคผนวกที่ 1

ตารางกิจกรรมชุดโครงการ

การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6

(1 พฤศจิกายน 2555-31 ตุลาคม 2556)

ตารางกิจกรรมตามแผนการวิจัย

กิจกรรมการวิจัยของชุดโครงการฯ ในระยะที่ 6 มีการขับเคลื่อนกิจกรรมทั้งสิ้น 125 กิจกรรม ซึ่งมีรายละเอียดแยกตามกลุ่มกิจกรรม ดังนี้

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
1	2/10/55	โครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6	การประชุมเพื่อนำเสนอ (ร่าง) รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ และรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการวิจัย ภายใต้ชุดโครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม จำนวน 4 โครงการ คือ - โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าผลไม้ ระยะที่ 3 - โครงการวิจัยเครือข่ายธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน ปีที่ 3 - โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิ สหกรณ์ไทย ปีที่ 3 - โครงการวิจัยการพัฒนาและดำเนินการตัวแบบ Farmer Shop	ผู้ทรงคุณวุฒิ/ ผู้ประสานงาน/ นักวิจัย	30	ห้อง 601 ชั้น 6 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- การนำเสนอผลการดำเนินงานรายงานวิจัย และรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนางานวิจัยในอนาคต
2	5/10/56	โครงการวิจัยพัฒนาและดำเนินการตัวแบบ Farmer Shop	การประชุมหารือ Outlet ไร่สุวรรณ	ทีมวิจัย Farmer Shop	2	ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- การประชุมหารือแนวทางการขับเคลื่อน Outlet Farmer Shop ณ ไร่สุวรรณ
3	12/10/55	โครงการวิจัยการพัฒนาและการดำเนินการตัวแบบ Farmer Shop	การประชุมหารือร่วมกับผู้บริหาร และฝ่ายจัดการของร้านสหกรณ์จังหวัดตราด จำกัด	นักวิจัย/ ทีมงาน ร้านสหกรณ์ จังหวัดตราด จำกัด	12	ห้องประชุมร้านสหกรณ์จังหวัดตราด จำกัด	- การประชุมร่วมกับทีมผู้บริการร้านสหกรณ์จังหวัดตราด จำกัด เกี่ยวกับการนำ Outlet Farmer Shop ไปเข้าร่วมกับร้านสหกรณ์ เนื่องจากได้เล็งเห็นถึงประโยชน์ของการจัดตั้งต่อสมาชิกสหกรณ์

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
4	15/10/55	โครงการวิจัย การพัฒนาและ การดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	การจัดเก็บข้อมูลโครงการซื้อ ข้าวจากชาวนา เพื่อการ ประชาสัมพันธ์และ จำหน่ายข้าวผลผลิตจาก งานวิจัยแก่ประชาคม มหาวิทยาลัยเกษตร ศาสตร์	นักวิจัย/ ประชาคม มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์/ ผู้ที่ให้ความสนใจ	60	โรงอาหารกลาง 2 มก.	- การประชาสัมพันธ์โครงการซื้อข้าวจากชาวนาให้กับประชาคม มก. - มีผู้ให้ความสนใจเข้าเยี่ยมชมบู๊ธ จำนวน 60 ราย - มีผู้ให้ความสนใจและให้การสนับสนุนโดยการสมัครเป็นสมาชิกโครงการ จำนวน 18 ราย
5	15/10/55	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	การประชุมเพื่อหารือ แนวทางความร่วมมือทาง วิชาการและงานวิจัย ระหว่างสถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์ กับ บริษัท บางซื่อโรสไฟเขียว จำกัด	ผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์/ ผู้บริหาร บริษัท บางซื่อโรสไฟเขียว จำกัด	4	ห้องประชุม ชั้น 2 บริษัท บางซื่อโรสไฟ เขียว จำกัด เทศบาลนคร นนทบุรี	- แนวทางความร่วมมือทางวิชาการและงานวิจัยระหว่างสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และบริษัท บางซื่อโรสไฟเขียว จำกัด เพื่อวางแผนทางจัดการโซ่อุปทานข้าวอย่างเป็นระบบภายใต้โครงการนำร่อง - คุณมนัส จะนำข้อมูลที่ได้หารือเขียนโครงการที่ บริษัท บางซื่อโรสไฟเขียว จำกัด
6	23/10/55	โครงการวิจัย เครือข่ายคุณค่า ข้าวหอมมะลิ สหกรณ์ไทย ปีที่ 3	การประชุมเพื่อติดตาม การดำเนินงาน โครงการวิจัยเครือข่าย คุณค่าข้าวหอมมะลิ สหกรณ์ไทย ปีที่ 3	ผู้ประสานงาน/ ทีมวิจัย/ คณะกรรมการ เครือข่ายคุณค่า ข้าวหอมมะลิ สหกรณ์ไทย	16	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การติดตามประเมินผล การจำหน่ายข้าวสาร แบรนด์เกิดบุญในการ เปิดท้ายขายข้าวเกิด บุญ ณ มก. , การส่ง สินค้า ณ ร้าน Farmer Shop ต้นแบบ และ การส่งสินค้า ณ Outlet Farmer Shop ไร่สุวรรณ - การติดตามแผนการ ตลาดใหม่ในการจัดทำ ข้าวเกิดบุญพรีเมียม ของสหกรณ์นำร่อง 4

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
							สหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์ การเกษตรเกษตรวิสัย จำกัด, สหกรณ์ การเกษตรปราสาท จำกัด, สหกรณ์ การเกษตรบรบือ จำกัด และชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรบุรีรัมย์ จำกัด
7	25/10/55	โครงการวิจัย การพัฒนาและ การดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	การจัดเก็บข้อมูลโครงการซื้อ ข้าวจากชาวนา เพื่อการ ประชาสัมพันธ์และ จำหน่ายข้าวผลผลิตจาก งานวิจัย	นักวิจัย/ ประชาคม มก./ ผู้ที่ให้ความสนใจ	125	ตลาดนัดกรมป่าไม้	- การประชาสัมพันธ์ โครงการซื้อข้าวจาก ชาวนา โดยทีม Yong Ambassador ให้ ประชาคม มก. ได้ บริโภคข้าวจาก เกษตรกร
8	26/10/55	โครงการวิจัย การพัฒนาและ การดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	การประชุมหารือร่วมกับ คุณสมพงษ์ ไตรระไศยะ สมาชิกโครงการซื้อข้าว จากชาวนา	นักวิจัย/ คุณสมพงษ์ ไตรระไศยะ สมาชิกโครงการ ซื้อข้าวจาก ชาวนา	3	ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การประชุมร่วมกับ คุณสมพงษ์ ไตรระไศยะ สมาชิกโครงการ ซื้อข้าวจากชาวนา โดยสนใจเป็นตัวแทน นำข้าวหอมมะลิเกิดบุญ ไปจำหน่ายยังหมู่บ้าน หมู่บ้านการเคหะใหม่ ย่านดอนเมือง ซึ่งเป็นชุมชนขนาด 600 หลังคาเรือน - โครงการซื้อข้าวจาก ชาวนาให้สิทธิ์ในการเป็น ตัวแทนจำหน่ายข้าวของ โครงการในเขตหมู่บ้าน การเคหะใหม่ เขตดอน เมืองแก่คุณคุณสมพงษ์ ไตรระไศยะ แต่เพียงผู้ เดียว กำหนดการชำระ เงินในลักษณะซื้อขาด โดยจะชำระค่าสินค้า ครบทั้งจำนวนในการ สั่งซื้อสินค้าสำหรับรอบ ถัดไป

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
9	26/10/55	โครงการวิจัย พัฒนาและ ดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	การประชุมสรุปโครงการ ซื้อข้าวจากชาวนา ณ ตลาดนัด กรมป่าไม้	นักวิจัย/ Farmer shop young ambassadors	5	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การจัดกิจกรรม ประชาสัมพันธ์และ จำหน่ายสินค้าในงาน ตลาดนัดกรมป่าไม้ - มีผู้ให้ความสนใจใน กิจกรรม 100 ราย - มีผู้ให้ความสนใจและให้ การสนับสนุนโดยการ สมัครเป็นสมาชิก โครงการ จำนวน 18 ราย
10	26/10/55	โครงการวิจัย พัฒนาและ ดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	การประชุมสรุปโครงการ ซื้อข้าวจากชาวนา ของตลาดนัด ธงเขียว	นักวิจัย/ Farmer shop young ambassadors	5	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การจัดกิจกรรม ประชาสัมพันธ์และ จำหน่ายสินค้าในงาน ตลาดนัดกรมป่าไม้ - มีผู้ให้ความสนใจใน กิจกรรม 60 ราย - มีผู้ให้ความสนใจและให้ การสนับสนุนโดยการ สมัครเป็นสมาชิก โครงการ จำนวน 41 ราย
11	1/11/55	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	การประชุมหารือเพื่อ หาหรือแนวทางความ ร่วมมือการดำเนินการ โครงการพัฒนาระบบ ธุรกิจเชื่อมโยงโซ่อุปทาน ข้าวหอมมะลิในจังหวัด ศรีสะเกษ	ผู้ประสานงาน/ ทีมวิจัย/ คณะกรรมการ เครือข่ายคุณค่า ข้าวหอมมะลิ สหกรณ์ไทย	2	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- แนวทางความร่วมมือ การดำเนินโครงการ พัฒนาระบบธุรกิจ เชื่อมโยงโซ่อุปทานข้าว หอมมะลิจังหวัด ศรีสะเกษ - บริษัท บางชื่อโรงสีไฟ เจียเม้ง จำกัด จะเข้ามา ถ่ายทอดอบรมเรื่องการ ส่งเสริมการผลิตเพื่อ ลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต และการรวบรวม ผลผลิตแก่เกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการ โดยวางแผนจะดำเนิน โครงการราวเดือน มกราคม 2556

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
12	2/11/55	โครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6	การประชุมหารือการจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาศักยภาพกลุ่มท่องเที่ยวชุมชน	ผู้ประสานงาน/ ทีมวิจัย	3	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- การขับเคลื่อนงานวิจัยจะให้ความสำคัญกับการจัดการข้อมูลฐานความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการเผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์ - สืบหาข้อมูลในพื้นที่งานวิจัยว่ามีกระแสการท่องเที่ยวอย่างไรและเก็บข้อมูลของชุมชนในพื้นที่มีลักษณะพิเศษสามารถทำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการได้โดยใช้ชุดความรู้ VN&F Plot For
13	6/11/55	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทย ปีที่ 3	การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หัวข้อ “การสร้างความรู้ GAP แก่สมาชิก”	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์/ นักวิจัย/ทีมวิจัย/ เครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทย	131	หอประชุมใหญ่ โรงเรียนจันทรเบกษาอนุสรณ์ จังหวัดร้อยเอ็ด	- การประชุมเวทีถอดบทเรียนการทำงานมาตรฐาน GAP ขึ้นโดยมีสมาชิกสหกรณ์ของภาคีเครือข่ายเข้าร่วมจำนวน 131 คน - การประเมินความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นของเกษตรกรที่มีต่อการทำตามมาตรฐาน GAP
14	9/11/55	โครงการวิจัยพัฒนาและดำเนินการตัวแบบ Farmer Shop	ประชุมคณะกรรมการบริหารร้าน Farmer shop	นักวิจัย/ คณะกรรมการบริหารร้าน Farmer shop	7	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- ติดตามความก้าวหน้า Outlet ไร่สุวรรณ - ผลการดำเนินงานโครงการร้าน Farmer Shop ณ คณะเศรษฐศาสตร์ มก. - โครงการของขวัญปีใหม่ ประจำปี 2556
15	15/11/55	โครงการวิจัยการพัฒนาและการดำเนินการตัวแบบ Farmer Shop	การประชุมหารือร่วมกับผู้บริหารโรงพยาบาลนครธน เรื่องการจัดบูท Farmer Shop	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์/ นักวิจัย/ผู้บริหารโรงพยาบาล	7	ห้องประชุมแผนกโภชนาการ โรงพยาบาลนครธน	- หาหรือเรื่องการเปิด Outlet Farmer Shop ภายในโรงพยาบาลนครธน - โรงพยาบาลนครธน

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
				นครธน			ร่วมกับร้าน Farmer shop นำสินค้าเข้าร่วมจำหน่ายที่ร้านค้าของโรงพยาบาลก่อน เนื่องจากยังไม่มีร้าน Outlet แบบเป็นรูปแบบ - มอบหมายให้คุณ เสน่ห์หลดา เป็นผู้จัดหาทำเลในการจัดบูธ Farmer shop
16	15/11/55	โครงการวิจัย กลุ่มธุรกิจเชิง คุณค่าสาม พราน ปีที่ 3	การประชุมร่วมกับทีมวิจัย เพื่อติดตามการ ดำเนินงานของ โครงการวิจัย	ผู้ประสานงาน/ ทีมวิจัย	5	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การอบรมการจัด การเกษตรอินทรีย์ (ICM : Integrate Cropping Management) แก่เครือข่าย ประชาชน ผู้สนใจทีม โดย ผศ.ดร.ศวพร ศุภผล อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ จากคณะเกษตร มก. - แผนที่ขยายผลการ รับรองมาตรฐานสินค้า เกษตรอินทรีย์ (IFOAM) ไปยังเครือข่ายผู้ผลิต/ ผู้ค้าตลาดสุขใจ โดยขณะนี้เครือข่าย สนใจเข้าร่วมแล้ว จำนวน 4 ราย
17	16/11/55	โครงการวิจัย พัฒนาและ ดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	การประชุมหารือจัดทำ คู่มือร้าน Farmer shop	เจ้าหน้าที่ที่ เกี่ยวข้อง	3	ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การประชุมสรุปกำหนด โครงร่างของคู่มือ ดังนี้ - หน้าปก - คำนำ - สารบัญ - เกี่ยวกับร้าน Farmer Shop - ทำเลที่ดีและ บรรยากาศในร้าน... ของเรา - ใครคือกลุ่มเป้าหมาย และทำอย่างไรถึงจะรู้ ?

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
							- วิธียุทธศาสตร์สินค้ามาจำหน่ายในร้าน - การกำหนดราคาสินค้า - เทคนิคการจัดการและสั่งซื้อ - เทคนิคการจัดชั้นสินค้า - แคชเชียร์และการขาย - การบริหารสินค้าคงคลัง - การทำรายงานการเงิน - ข้อควรระวังและความเสี่ยงต่างๆ - กิจกรรมที่ต้องทำ (ประจำวัน/ประจำเดือน) - ภาคผนวก
18	22/11/55	โครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6	การเชื่อมโยงเครือข่ายกับ IDACA จากประเทศญี่ปุ่น	ทีมวิจัย/ ผู้บริหารจาก IDAKA จากประเทศญี่ปุ่น	11	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เล่าประสบการณ์ของขบวนการสหกรณ์ในประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น - คำนึงถึงแนวทางการพัฒนาระบบสหกรณ์ในประเทศไทยในเรื่องของสภาพสังคม วัฒนธรรมของประเทศไทย
19	23/11/55	โครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6	การประชุม International Seminar 2012: Cooperative Business Intercooperation forward to ASEAN Economic Community (AEC)	ทีมวิจัย	150	โรงแรมมิราเคิลแกรนด์ คอนเวนชั่น	- การบรรยายพิเศษในหัวข้อ A new Co-operative business and economic model responding to the challenges of the 21st century โดย Dr.Peter Davis : Director of the Unit for Membership Based Organization at the

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
							school of Management, University of Leicester - การเสวนาแลกเปลี่ยนร่วมกันระหว่าง professor Dr.Yamao Masahiro Vice Dean of Graduate School of Biosphere Science, Hiroshima University และ รศ.ดร.สาโรช อังสุมาลิน ผู้ทรงคุณวุฒิภาควิชาสหกรณ์
20	26/11/55	โครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6	การประชุมหารือร่วมกับท่านเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อหารือแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือขยายผลการดำเนินงานสู่เกษตรกรในเขตพื้นที่ ส.ป.ก	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์/ท่านเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม/ทีมวิจัย	8	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร	- แนวทางสร้างเครือข่ายความร่วมมือขยายผลการดำเนินงานสู่เกษตรกร โดยใช้ชุดความรู้และงานวิจัยของสถาบันฯ โดยเฉพาะหลักสูตรลูกชาวนามีอาชีพ โดยมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ทีมงาน ส.ป.ก. ไปคัดเลือกพื้นที่ในเขต ส.ป.ก. ที่เหมาะสมเพื่อเป็นพื้นที่ต้นแบบสำหรับนำชุดความรู้ไปใช้พัฒนาชุมชนและสังคม
21	27/11/55	โครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6	การประชุมร่วมกับนักวิจัยเพื่อหารือแนวทางการนำเสนอรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยการสร้างสรรค์นวัตกรรมของขบวนการสหกรณ์ไทยในช่วงเวลาของแผนพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ	ผู้ประสานงาน/นักวิจัย	4	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- แนวทางการขับเคลื่อนงานวิจัยภายใต้วัตถุประสงค์และแนวคิดทฤษฎีในการขับเคลื่อนซึ่งจะมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเป้าหมาย
22	30/11/55	โครงการวิจัยการพัฒนาและ	การประชุมเพื่อคัดเลือกสินค้า ครั้งที่ 8	นักวิจัย/ผู้ทรงคุณวุฒิ/	25	ห้อง 601 ชั้น 6 อาคารวิจัยและ	- การประชุมคัดเลือกสินค้าโดยมี

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
		การดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop		ผู้ประกอบการ		พัฒนา มก.	ผู้ประกอบการเข้าร่วม คัดสินค้า จำนวน 11 ราย มีสินค้า จำนวน 41 รายการ
23	30/11/55	โครงการวิจัย การพัฒนาและ การดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	การประชุมคัดเลือกสินค้า Farmer shop ครั้งที่ 8 ภาคบ่าย การบรรยาย พิเศษ หัวข้อ “การเตรียม ตัวตั้งรับของ ผู้ประกอบการ SMEs และ OTOP ในการก้าวสู่ ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน”โดย ดร.ธนภัท แสงอรุณ สำนักงาน นโยบายและยุทธศาสตร์ การค้า กระทรวงพาณิชย์	นักวิจัย/ ผู้ทรงคุณวุฒิ/ ผู้ประกอบการ	35	ห้อง 701 ชั้น 7 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- แนวทางการตั้งรับ สำหรับ SMEs และ วิสาหกิจชุมชน เพื่อ รองรับการแข่งขันใน AEC นั้นทุกฝ่ายทั้ง ผู้ผลิต - โอกาสของ SMEs และวิสาหกิจชุมชน จาก การรวมตัวทาง เศรษฐกิจ - ความเสี่ยงที่ SMEs และวิสาหกิจชุมชนต้อง เตรียมรับมือ - สินค้าผูกพันตาม ข้อตกลงการค้าเสรี อาเซียน จำนวน 23 รายการ
24	31/11/55	โครงการวิจัย การพัฒนาและ การดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	การเชื่อมโยงภาคี เครือข่ายงานวิจัย ระหว่างเครือข่ายคุณค่า ข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทย และโครงการร้าน Farmer Shop เพื่อนำข้าวแบรนด์ เกิดบุญจำหน่ายแก่ ประชาคม มก.	ผู้ประสานงาน/ ทีมวิจัย/ ประชาคม มก./ ผู้ที่ให้ความสนใจ	33	โรงอาหารกลาง มก.	- การจัดกิจกรรม ประชาสัมพันธ์และ จำหน่ายสินค้า - มีผู้ให้ความสนใจใน กิจกรรม 20 ราย - มีผู้ให้ความสนใจและให้ การสนับสนุนโดยการ สมัครเป็นสมาชิก โครงการ จำนวน 13 ราย
25	6/12/55	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	การเชื่อมโยงเครือข่ายกับ คณบดีศึกษาโครงการ หลักสูตรการจัดการการ พัฒนาชนบท หลักสูตร นานาชาติ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	ผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์/ คณบดีศึกษา โครงการ หลักสูตรการ จัดการการ พัฒนาชนบท หลักสูตร นานาชาติ	12	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทางวิชาการและ ประสบการณ์ทำงาน วิจัยด้านการพัฒนา สหกรณ์ในประเทศไทย โดยได้นำเสนอบริบท ของการขับเคลื่อนงาน ชุดโครงการวิจัยการ พัฒนาการสหกรณ์ และการค้าที่เป็นธรรม

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
				มหาวิทยาลัย ขอนแก่น			และข้อค้นพบจาก งานวิจัยในรอบหลายปี ที่ผ่านมา
26	7/12/55	โครงการวิจัย พัฒนาและ ดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	การประชุมหารือวางแผน เตรียมจ่ายเงินเฉลี่ยคืน ประจำปีแก่สมาชิกร้าน Farmer shop/รูปแบบ กระเช้าโครงการของขวัญ ปีใหม่/การจัดทำคู่มือร้าน Farmer shop	เจ้าหน้าที่ที่ เกี่ยวข้อง	3	ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การเตรียมจ่ายเงินเฉลี่ย คืนสมาชิกโครงการร้าน Farmer Shop เพื่อคืน กำไรแก่สมาชิกโครงการ ร้าน Farmer Shop ตามส่วนซื้อ - สรุปยอดซื้อสะสมของ สมาชิก แต่ละรายใน โปรแกรม excel ก่อน แล้วจึงดำเนินการ คำนวณเงินเฉลี่ยคืน 3% ให้แล้วเสร็จ ภายใน 1 สัปดาห์
27	12/12/55	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	การเชื่อมโยงเครือข่าย งานวิจัยร่วมกับ บริษัท บีเอสซีเอ็ม ฟู้ด จำกัด ในเครือ บริษัท บางซื่อ โรสไฟไฟเจียแม็ง จำกัด	ผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์/ ผู้บริหาร บริษัท บีเอสซีเอ็ม ฟู้ด จำกัด	230	บริษัท บีเอสซีเอ็ม ฟู้ด จำกัด	- พิธีเปิดโรงงานผลิต ข้าวหุงสุกพร้อม รับประทานและ ผลิตภัณฑ์จาก ข้าวของบริษัท บีเอสซี เอ็ม ฟู้ด ซึ่งเป็น บริษัทในเครือบริษัท บางซื่อโรสไฟไฟเจียแม็ง จำกัด โดยมี ฯพณฯ นายอำพล เสนานรงค์ องคมนตรี เป็นประธานในพิธีเปิด งาน โดยมีหน่วยงาน ราชการ ผู้ประกอบการ
28	14/12/55	โครงการวิจัย การพัฒนาและ ดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	การประชุมหารือร่วมกับ ผู้บริหาร บริษัท พันธุ์สุข 2008 จำกัด ในการจัดตั้ง ร้าน Farmer Shop	ผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์/ ผู้บริหาร บริษัท พันธุ์สุข 2008 จำกัด	5	บริษัท พันธุ์สุข 2008 จำกัด	- ประชุมร่วมกับ คุณชุปาพันธ์ เงินมูล กรรมการผู้จัดการ บริษัทพันธุ์สุข 2008 จำกัด ซึ่งสนใจในการ นำแนวคิดร้าน Farmer shop ไปดำเนินการจัดตั้ง ในพื้นที่โครงการของ บริษัทพันธุ์สุข 2008 จำกัด เป็นสถานที่

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
							จำหน่ายสินค้า อาหาร ปลอดภัย
29	17-28 /12/55	โครงการวิจัย การพัฒนาและ การดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	การประชาสัมพันธ์และ จำหน่ายสินค้าแบรนด์ Farmer Shop ภายใต้ โครงการของขั้วปีใหม่ ประจำปี 2555	ทีมวิจัย/ ประชาคม มก./ ผู้ที่ให้ความสนใจ	250	ชุมชนร้าน Farmer Shop คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตร ศาสตร์	- โครงการของขั้วปีใหม่ ขึ้น ระหว่างวันที่ 17-28 ธันวาคม พ.ศ.2555 เสริมสร้างบรรยากาศใน เทศกาลปีใหม่ด้วยการ สรรหาของขั้วคุณภาพ ราคาเป็นธรรมของ เครือข่ายร้าน Farmer Shop - ชุดของขั้ว โดย มี สินค้าจำหน่าย 80 รายการ จาก ผู้ประกอบการ 25 ราย จำหน่ายเป็นชุด 5 ชุดให้ เลือก คือ 1. ชุดของขั้ว Farmer Shop 2. ชุดกล่องข้าว คุณธรรม และถุง ใส่ข้าวคุณธรรม 3. ชุดชาใบหม่อน 4. ชุดน้ำพริกแม่เกตุ 5. ชุดกระเช้าของขั้วปี ใหม่ 2556 เบื้องต้นยอดจำหน่าย สามารถจำหน่าย กระเช้าได้ จำนวน 37 กระเช้า มีผู้สนใจ เลือกซื้อกว่า 400 คน
30	18/12/55	โครงการวิจัย เครือข่ายคุณค่า ข้าวหอมมะลิ สหกรณ์ไทย ปีที่ 3	การประชุมหารือระหว่าง ประธานเครือข่ายคุณค่า ข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทย และผู้ประสานงาน เพื่อขอคำแนะนำจาก เรื่องการเจรจาเพื่อการ ส่งออกข้าวเกิดบุญไป ประเทศจีน	ทีมวิจัย/ ประธาน เครือข่ายคุณค่า ข้าวหอมมะลิ สหกรณ์ไทย	12	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ขั้นตอนและมาตรการ และราคาที่เหมาะสม เพื่อให้การค้าเป็นงาน เป็นไปโดยความ เรียบร้อยไม่เกิด ความเสี่ยงในธุรกิจ อีกทั้งเป็นประโยชน์ต่อ สหกรณ์การเกษตรที่มี ความพร้อมในการ

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
							ส่งออกข้าวหอมมะลิ
31	19/12/55	โครงการวิจัย พัฒนาและ ดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	การประชุมแนวทางการ จัดตั้ง Outlet Farmer Shop ณ สหกรณ์การเกษตร ปราสาท จำกัด	ทีมวิจัย Farmer Shop/ เครือข่ายวิจัย	4	ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การประชุมหารือร่วมกับ เครือข่ายวิจัย เพื่อการ นำโมเดลร้าน Farmer Shop ซึ่งเป็น New Business Model เพื่อ จำหน่ายสินค้าที่มี คุณภาพราคาเป็นธรรม แก่สมาชิกสหกรณ์
32	25/12/55	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	การประชุมหารือร่วมกับ ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับ ภารกิจงานวิจัย	ผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์/ ผู้ทรงคุณวุฒิ	4	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- แนวทางแผนการ ดำเนินงานวิจัยภายใต้ ชุดโครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการสหกรณ์และ การค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6 - กระบวนการขับเคลื่อน เกี่ยวข้องกับการพัฒนา เศรษฐกิจ การพัฒนา สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมีประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับทิศ ทางการพัฒนาประเทศ ภายใต้แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 11
33	2/1/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	การประชุมหารือแนวทาง ความร่วมมือ การดำเนินการโครงการ พัฒนาระบบธุรกิจ เชื่อมโยงโซ่อุปทาน ข้าวหอมมะลิ จังหวัดศรีสะเกษ	ผู้ประสานงาน/ คุณมนัส ชูพกา	2	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- แนวทางความร่วมมือใน การ MOU ระหว่าง สถาบันวิชาการด้าน สหกรณ์ และบริษัท บางซื่อโรงสีไฟเจียเม้ง จำกัด
34	3/1/56	โครงการวิจัย พัฒนาและ ดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	ประชุมสรุปงาน การจัดโครงการของขวัญ ปีใหม่	ทีมวิจัย Farmer Shop	10	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- มีผู้เข้าเยี่ยมชมบูท โครงการของขวัญปีใหม่ จำนวน 400 ราย - การเก็บแบบสอบถาม ความคิดเห็นของ ผู้ให้บริการ จำนวน 82 ชุด มีความพึงพอใจใน

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
							ระดับมาก
35	4/1/56	โครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6	การประชุมหารือสู่ทาง การพัฒนาธุรกิจร่วมกับ คุณชุมเจตน์ กาญจนเกสร เอกอัครราชทูตที่ปรึกษา ฝ่ายการเกษตร ประเทศอินโดนีเซีย และ ผศ.ดร.ณรงค์ กูเริญ ประสิทธิ์ หัวหน้าภาควิชา สหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์	ผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์/ เอกอัครราชทูตที่ ปรึกษาฝ่าย การเกษตร ประเทศ อินโดนีเซีย/ หัวหน้าภาควิชา สหกรณ์ คณะ เศรษฐศาสตร์	3	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- ดูกานในพื้นที่ ความรับผิดชอบของ กระทรวงสหกรณ์ และSMEs , Bank Rakyat ของ ประเทศอินโดนีเซีย - การหาสู่ทางกับประเทศ ในอาเซียนและเอเชีย เช่น ลาว เวียดนาม และ ญี่ปุ่น - การเชิญคุณชุมเจตน์ กาญจนเกสร เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
36	5/1/56	โครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6	การประชุมหารือแนวทาง ความร่วมมืองานวิจัย ร่วมกับวิทยาลัย ชุมชนภูเก็ต มหาวิทยาลัยสงขล นครินทร์	ผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์/ คณบดีศึกษา วิทยาลัย ชุมชนภูเก็ต มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์	3	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- แนวทางความร่วมมือ งานวิจัยด้านการ ท่องเที่ยวระหว่าง สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตร ศาสตร์ และ วิทยาลัย ชุมชนภูเก็ต มหาวิทยาลัยสงขล นครินทร์ โดยมุ่งเน้นที่ การมีส่วนร่วมของ ชุมชนท้องถิ่น
37	7/1/56	โครงการวิจัยพัฒนาและดำเนินการดำเนิน Farmer Shop	การประชุมวางแผน โครงการซื้อข้าวจาก ชาวนา จำหน่ายข้าวหอม มะลิเกิดบุญ และข้าว คุณธรรมในงานเกษตร แห่งชาติ ประจำปี 2556	ทีมวิจัย Farmer Shop	3	ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การประชุมหารือ เกี่ยวกับปัญหาข้าว และเตรียมประสาน กับเครือข่ายในการ จำหน่ายข้าว โดยมอบให้ คุณสายสุดา ศรีอุไร เป็นผู้ประสานงาน - เตรียมจัดทำ แบบสอบถามเพื่อติด แบรนด์ข้าว
38	10/1/56	โครงการวิจัยพัฒนาและดำเนินการดำเนิน Farmer Shop	ประชุมหารือวางแผนการ จัด lay out ศูนย์เรียนรู้ ข้าว และการจัดทำ POP UP สินค้า	ทีมวิจัย Farmer Shop	2	ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- แบ่งพื้นที่เป็นของ โครงการข้าวและ Farmer Shop ไปสเตอร์ ที่ใช้แสดงในศูนย์เรียนรู้

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
		Farmer Shop					ใช้โปสเตอร์เดียวกันกับโปสเตอร์ที่ใช้ในงาน MOU ส.ป.ก. - ให้จัดทำ POP UP สินค้าใหม่/ สินค้าขายดี / สินค้าแนะนำ เพื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้สมาชิกซื้อสินค้าเพิ่ม
39	11/1/56	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม	การประชุมเพื่อติดตามการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ข้าวคุณธรรม ร่วมกับหัวหน้าโครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์/หัวหน้าโครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม	2	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- ผลการดำเนินงานการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ ณ มูลนิธิธรรมะร่วมใจจังหวัดยโสธร
40	11/1/56	โครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6	การให้สัมภาษณ์โดยผู้ประสานงานกับสถานีโทรทัศน์ Thai PBS เกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิจัย	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์/นักข่าว Thai PBS	2	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- ผู้อำนวยการสถาบันฯ ได้ให้ข้อมูลชุดความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม เครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทย และหลักสูตรชาวนามืออาชีพที่ให้การสนับสนุนโดยสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน
41	11/1/56	โครงการวิจัยการยกระดับมาตรฐานการตรวจสอบสหกรณ์โดยใช้กลไกผู้ตรวจสอบกิจการ	การประชุมเพื่อหารือและติดตามการดำเนินงานร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิและทีมวิจัยโครงการวิจัยการยกระดับมาตรฐานการตรวจสอบสหกรณ์ โดยใช้กลไกผู้ตรวจสอบกิจการ	ผู้ประสานงาน/ผู้ทรงคุณวุฒิ/นักวิจัย	5	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินโครงการวิจัย - แนวทางดำเนินโครงการเพื่อศึกษาแนวทางการยกระดับความสามารถผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์สู่การตรวจสอบกิจการที่ได้มาตรฐานควรเป็นอย่างไร
42	15/1/56	โครงการการขับเคลื่อนการ	การประชุมเพื่อหาแนวทางความร่วมมือ	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการ	7	ห้องประชุมสวนอาหาร	- การนำชุดความรู้ของสถาบันวิชาการด้าน

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
		พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	ร่วมกับผู้บริหาร ส.ป.ก. / สวก. / สกว. / สว.สก. ใน การสร้างเครือข่ายความ ร่วมมือร่วมกัน	ด้านสหกรณ์/ เลขานุการ ส.ป.ก./ ผู้อำนวยการ สวก./ ผู้ประสานงาน สกว.		โพล่า โพล่า สาขาเกษตร	สหกรณ์ไปขยายผล ในพื้นที่ ของ สปก. และ สกว. อาทิ หลักสูตรชาวนามือ อาชีพ ที่สถาบันได้รับ การสนับสนุนจาก สำนักงานส่งเสริม การเรียนรู้และคุณภาพ เยาวชน
43	15/1/56	โครงการวิจัย พัฒนาและ ดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	การประชุมวางแผน เตรียมโครงการกิจกรรม การบรรยายพิเศษ ในหัวข้อการดูแลสุขภาพ ด้วยพืชสมุนไพร	ทีมวิจัย Farmer Shop	2	ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การประสานงานกับ วิทยากร - การจัดเตรียม กำหนดการ - แผนการประชาสัมพันธ์ โครงการ
44	16/1/56	โครงการวิจัย การพัฒนาและ ดำเนินการตัว แบบ Farmer Shop	การประชุมหารือแนวทาง ความร่วมมือเกี่ยวกับ โครงการร้าน Farmer Shop กับ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	ผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์/ ผู้บริหาร บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	8	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- บริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน) ได้ให้ความ สนใจในเรื่องของการจัด โครงการให้ความรู้ต่างๆ แก่เกษตรกร สมาชิก สหกรณ์ของสถาบัน วิชาการด้านสหกรณ์ และโครงการหลักสูตร ชาวนามืออาชีพ ที่มี จุดมุ่งหมายเพื่อให้ ชาวนาได้รับความรู้และ สามารถนำไปใช้ได้จริง ในสังคมปัจจุบัน โดยจะ ประสานด้านสายงาน ธุรกิจของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เพื่อ เสริมพลังสนับสนุน โครงการ
45	16/1/56	โครงการวิจัย การพัฒนาและ ดำเนินการตัว แบบ Farmer Shop	การประชุมติดตาม การดำเนินงานร่วมกับ คณะกรรมการบริหาร โครงการร้าน Farmer Shop	นักวิจัย/ คณะกรรมการ บริหารร้าน Farmer Shop	11	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- รายงานผลการ ดำเนินงานโครงการร้าน Farmer Shop ประจำเดือนพฤศจิกายน และธันวาคม 2555 - ผลการดำเนินงาน โครงการของขั้วศูนย์ใหม่ ประจำปี 2556

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
							- ติดตามความก้าวหน้า Outlet Farmer Shop, Outlet ไร่สุวรรณ, Outlet ร้านสหกรณ์ กฟผ. จำกัด และ Outlet ปีกเตียน คาบาน่า รีสอร์ท & เรสซิเดนซ์ อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี - การพิจารณาการจัดบูธ Farmer Shop ในงาน เกษตรแห่งชาติ ที่จะจัดขึ้นระหว่างวันที่ 31 มกราคม- 9 กุมภาพันธ์ 2556
46	16/1/56	โครงการวิจัยพัฒนาและดำเนินการดำเนิน Farmer Shop	การประชุมเจ้าหน้าที่โครงการร้าน Farmer shop เพื่อหารือระบบงานร้าน	ทีมวิจัย Farmer Shop	3	ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- การกำหนดนโยบายของการปรับปรุงรายการสินค้าใหม่ดังนี้ 1. ห้ามปรับปรุงรายการสินค้าย้อนหลังวันที่ 2. ก่อนการปรับปรุงรายการสินค้าต้องขออนุมัติจากผู้จัดการร้านก่อนทุกครั้ง 3. ให้เจ้าหน้าที่ back office ปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด
47	17/1/56	โครงการวิจัยพัฒนาและดำเนินการดำเนิน Farmer Shop	การประชุมเจ้าหน้าที่โครงการร้าน Farmer shop เพื่อหารือจัดทำ Lay out ศูนย์เรียนรู้ข้าว	ทีมวิจัย Farmer Shop	2	ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- การวางรูปแบบศูนย์เรียนรู้ข้าว เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน มก.
48	18/1/56	โครงการวิจัยพัฒนาและดำเนินการดำเนิน Farmer Shop	การประชุมหารือจัดทำคู่มือร้าน Farmer shop	ทีมวิจัย Farmer Shop	4	ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- แนวทางในการเขียนคู่มือ โดยต้องการให้มีองค์ประกอบในแต่ละหน่วยดังนี้ คือ 1. เกริ่นนำ/ ทฤษฎี ของหัวข้อนั้น

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
							2. ระเบียบ/ นโยบาย/ แนวปฏิบัติ 3. Do & Don't ซึ่ง เนื้อหาอยากให้นำ ข้อมูลจาก ประสบการณ์จริงที่ได้ ปฏิบัติงาน และศึกษา หาข้อมูลเพิ่มเติมใน หัวข้อที่แต่ละคนทำ
49	22/1/56	โครงการวิจัย พัฒนาและ ดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	การประชุมหารือวางแผน เตรียมจ่ายเงินเฉลี่ยคืน ประจำปีแก่สมาชิกร้าน Farmer shop	ทีมวิจัย Farmer Shop	3	ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- ระเบียบการจ่ายเงิน เฉลี่ยคืนแก่สมาชิก - สมาชิกที่ได้รับเงินเฉลี่ย คืน จำนวนทั้งสิ้น 291 ราย รวมมูลค่าเงินเฉลี่ย คืน 10,583.00 บาท - ดำเนินการจ่ายเงินเฉลี่ย คืน ในวันอังคารและ พฤหัสบดีของเดือน กุมภาพันธ์ 2556 เวลา 12.30 – 16.30 น.
50	23/1/56	โครงการวิจัย พัฒนาและ ดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	การประชุมหารือ Outlet ไร่สุวรรณ	ทีมวิจัย Farmer Shop	2	ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การประชุมหารือ แนวทางการขับเคลื่อน Outlet Farmer Shop ณ ไร่สุวรรณ
51	23/1/56	โครงการศูนย์ สารสนเทศเพื่อ การพัฒนา สหกรณ์	การประชุมคณะทำงาน ศูนย์สารสนเทศ ครั้งที่ 1	คณะทำงาน	4	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การจัดทำวารสาร คนสหกรณ์ ฉบับที่ 19 - ติดตามการจัดทำ เว็บไซต์
52	25/1/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	พิธีลงนามข้อตกลงความ ร่วมมือทางวิชาการ ระหว่างมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ โดย สถาบันวิชาการด้าน สหกรณ์ คณะ เศรษฐศาสตร์ และบริษัท บางซื่อโรงสีไฟเจียเม้ง จำกัด	อธิการบดี มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์/ ผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์/ ทีมงาน บริษัท บางซื่อโรงสีไฟ เจียเม้ง จำกัด	18	ห้องประชุม 9 ชั้น 2 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มก.	- ความร่วมมือในการ ดำเนินโครงการพัฒนา ระบบธุรกิจเชื่อมโยงโซ่ อุปทานข้าวหอมมะลิ จังหวัดศรีสะเกษ โดยมี เป้าหมายเกษตรกรที่ เข้าร่วมโครงการ จำนวน 50 ราย - คาดหวังว่าการดำเนิน โครงการนี้จะช่วยให้ เกษตรกรสามารถเพิ่ม ผลผลิตต่อไร่ไม่น้อย

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
							กว่า 60% ต้นทุนการผลิตลดลงไม่น้อยกว่า 40% และทำให้ชาวนามีการปรับวิธีคิดและวิธีการผลิตภายใต้โซ่อุปทานที่ยั่งยืน
53	27/1/56	โครงการวิจัยพัฒนาและดำเนินการตัวแบบ Farmer Shop	คัดเลือกสินค้าในงาน ไทยแลนด์ เบสซ็อบปีงแฟร์ 2013	นักวิจัย	220	อิมแพ็ค เมืองทองธานี จ.นนทบุรี	- นักวิจัยคัดสินค้าที่นำมาเข้าร่วมจัดในงาน ไทยแลนด์ เบสซ็อบปีงแฟร์ 2013
54	29/1/56 - 9/2/56	โครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6	การประชุมสัมมนาและจำหน่ายผลผลิตงานวิจัยข้าวแบรนด์เกิดบุญ และข้าวแบรนด์คุณธรรมในงานเกษตรแห่งชาติ	ทีมวิจัย/ ประชาคม งานวิจัย	500	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน	- เครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม จำหน่ายได้จำนวน 700 กิโลกรัม - เครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทยสามารถจำหน่ายข้าวเกิดบุญขนาด 1 กิโลกรัม และ 5 กิโลกรัม รวมกันได้จำนวน 533 กิโลกรัม
55	30/1/56	โครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6	การประชุมผู้ประสานงานฝ่ายชุมชนและสังคม	ผู้บริหารฝ่ายชุมชนและสังคม/ ผู้ประสานงาน/ ผู้ช่วย ประสานงาน	30	โรงแรมบัดดี้ โอเรียลทอล ริเวอร์ไซด์ ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี	- สรุปงานวิจัยของแต่ละชุดโครงการ การวางแผน ทางการทำวิจัยในปี 2557 - การชี้แจงระเบียบการเงินรูปแบบใหม่ที่ใช้ระเบียบของ กพข.
56	2/2/56	โครงการวิจัยเครือข่ายกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน ปีที่ 3	การเชื่อมโยงเครือข่ายและลงพื้นที่โดยคณะกรรมการรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ประจำปี 2556	คณะกรรมการรางวัล อุตสาหกรรม ท่องเที่ยวไทย/ ทีมวิจัย	12	โรงแรมสามพราน ริเวอร์ไซด์ นครปฐม	- คณะกรรมการการประกวดรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ประจำปี 2556 เยี่ยมชมตลาดสุขใจ
57	5/2/56	โครงการวิจัยการพัฒนาและดำเนินการตัวแบบ Farmer Shop	การประชุมหารือร่วมกับผู้บริหารร้านใบจากเกี่ยวกับแนวทางการเชื่อมโยงธุรกิจโครงการร้าน Farmer Shop	นักวิจัย/ ผู้บริหารร้าน ใบจาก	3	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- หารือร่วมกันสำหรับแนวทางการเชื่อมโยงธุรกิจระหว่าง โครงการร้าน Farmer shop และร้านใบจาก

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
							โดยมีข้อสรุปเบื้องต้น ทางโครงการร้าน Farmer shop จะส่งรายการสินค้าที่ น่าสนใจจำหน่ายในร้าน ใบจากจำนวน 50 รายการ
58	5/2/56	โครงการวิจัย เครือข่ายคุณค่า ผลไม้ ระยะที่ 3	การประชุมร่วมกับทีมวิจัย เครือข่ายคุณค่าผลไม้ เพื่อหารือแนวทางการ ขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้ มีชีวิต ในจังหวัดจันทบุรี	ผู้ประสานงาน/ ทีมวิจัย	6	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- แนวคิดในการขับเคลื่อน ศูนย์เรียนรู้มีชีวิต - หารือแนวทางการ ขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้ มีชีวิต (Living Learning Center) ซึ่งเครือข่าย ผลไม้(ศูนย์เรียนรู้ กลุ่มชาวสวนผลไม้ คุณภาพ) เป็น 1 ใน 4 ของศูนย์เรียนรู้
59	6/2/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	การประชุมร่วมกับ เครือข่ายหลักสูตร “ชาวนามืออาชีพ” เพื่อเตรียมการพิธีลงนาม ความร่วมมือทางวิชาการ กับ 4 หน่วยงาน ในการ นำชุดความรู้ของสถาบัน วิชาการด้านสหกรณ์ไปใช้ กับกลุ่มเป้าหมาย	ผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์/ เครือข่ายชาวนา มืออาชีพ/ ผู้บริหาร หน่วยงานความ ร่วมมือ 4 หน่วยงาน	3	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ระหว่าง ชาวนาคูณธรรมใน จังหวัดยโสธร และทีมวิจัยทั้ง 4 พื้นที่ - การเตรียมงานพิธีลง นามข้อตกลงความ ร่วมมือทางวิชาการ ระหว่าง มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ โดย สถาบันวิชาการด้าน สหกรณ์ สำนักงานปฎิ รูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรม (สปก.), สำนักงานกองทุน สนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสำนักงาน พัฒนาการวิจัย การเกษตร (สวก.) ภายใต้โครงการถ่าย โอนความรู้ในการ ยกระดับความสามารถ ของเกษตรกรและ เจ้าหน้าที่ สปก. :

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
							Smart Farmers; Smart officer ส่งการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมเพื่อการกินดีอยู่ดี
60	12/2/56	โครงการวิจัยเครือข่ายกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน ปีที่ 3	การประชุมหารือและติดตามการดำเนินงานร่วมกับทีมวิจัยโครงการวิจัยเครือข่ายกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน ปีที่ 3	ผู้ประสานงาน/ทีมวิจัย	6	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- การรายงานผลการขับเคลื่อนโครงการวิจัยในช่วงที่ผ่านมาโดยทีมนักวิจัยได้ขับเคลื่อนจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายต้นน้ำเกษตรกรกิจกรรมยกระดับมาตรฐานตลาดสุขใจ - การหารือแผนการดำเนินโครงการในระยะต่อไปหลังจากเสร็จสิ้นโครงการในระยะต่อไป - การหารือแนวทางการพัฒนาศูนย์เรียนรู้มีชีวิต
61	14-15/2/56	โครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6	การศึกษาดูงานของภาคีเครือข่ายงานวิจัยโครงการหลักสูตร “ชาวนามีอาชีพ” และเครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการทำนาอย่างยั่งยืน	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์/เครือข่ายชาวนามีอาชีพ/นักวิจัย/เครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม/บริษัท บางชื่อโรงสีไฟเจียเม้ง จำกัด	83	มูลนิธิธรรมะร่วมใจ/บริษัท บางชื่อโรงสีไฟเจียเม้ง จำกัด	- การศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีจึงได้มีแผนงานการศึกษาดูงานนอกพื้นที่ซึ่งเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ - กิจกรรมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้สรุปผลการศึกษาดูงาน
62	18/2/56	โครงการวิจัยพัฒนาและดำเนินการตัวแบบ Farmer Shop	การประชุมย่อย เรื่องระบบร้าน Farmer Shop	ทีมวิจัย Farmer Shop	4	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- มอบหมายให้นางสาววสินธราถ่ายโอนความรู้เกี่ยวกับระบบ back office ให้นางสาวอรสิริ ตามแผนที่ได้เสนอไว้ เพื่อให้ปฏิบัติจริงที่ร้าน Farmer Shop เพื่อทดสอบความเข้าใจและฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
63	20/2/56	โครงการวิจัย การพัฒนาและ ดำเนินการตัว แบบ Farmer Shop	การจัดกิจกรรมเสวนา และบรรยายพิเศษ หัวข้อ การดูแลสุขภาพด้วยพืช สมุนไพร เพื่อให้ความรู้แก่ สมาชิกร้าน Farmer Shop	ทีมวิจัย/ สมาชิกร้าน Farmer Shop/ ทีมวิทยากรจาก วัดไร่ขิง/ ผู้ที่ให้ความสนใจ	140	ห้อง 5205 ชั้น 2 อาคารปฏิบัติการ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตร ศาสตร์	- การบรรยายพิเศษใน หัวข้อการดูแลสุขภาพ ด้วยพืชสมุนไพรโดยคุณ หมอโกศล สิงห์ทอง และทีมแพทย์ทางเลือก ผู้เชี่ยวชาญด้านสมุนไพร จากวัดไร่ขิง อ.สาม พราน จ.นครปฐม - กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วม ฟังมีคณาจารย์ บุคลากร นิสิตเข้าร่วม ฟังบรรยายกว่า 120 คน - การคืนเงินเฉลี่ยคืนแก่ สมาชิกร้าน Farmer shop
64	22/2/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	การศึกษาดูงานเพื่อ เชื่อมโยงเครือข่ายร่วมกับ คณะผู้บริหารและ บุคลากรวิทยาลัยชุมชน ภูเก็ต	ผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์/ คณะผู้บริหาร และบุคลากร วิทยาลัยชุมชน ภูเก็ต	10	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การนำเสนอบริบทการ ดำเนินงานของสถาบันฯ ทั้ง 4 ภารกิจของ สถาบันฯ คือ การวิจัย การบริการวิชาการ การเชื่อมโยงเครือข่าย และการพัฒนาองค์กร - มอบหมายให้ คุณสุพจน์ สุขสงงาม เจ้าหน้าที่วิจัยสถาบันฯ นำคณะผู้บริหาร และบุคลากรวิทยาลัย ชุมชนภูเก็ต (วชก.) ไปศึกษาดูงานศูนย์ เรียนรู้มีชีวิต (Living Learning Center) ยังตลาดสุขใจ โรงแรมสามพราน ริเวอร์ไซด์ อ.สามพราน จ.นครปฐม
65	26/2/56	โครงการวิจัย เครือข่ายคุณค่า ข้าวหอมมะลิ สหกรณ์ไทย ปีที่ 3	การประชุมหารือร่วมกับ ทีมวิจัยเพื่อติดตาม การดำเนินงาน โครงการวิจัยเครือข่าย คุณค่าข้าวหอมมะลิ	ผู้ประสานงาน/ ทีมวิจัย/ คณะกรรมการ บริหารเครือข่าย	12	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การหารือแผนงานวิจัย ในระยะ 2 เดือนก่อน นำเสนอร่างรายงาน ฉบับสมบูรณ์ ในวันที่ 23 เมษายน 2556

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
			สหกรณ์ไทย ปีที่ 3				
66	28/2/56	โครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6	พิธีลงนามความร่วมมือทางวิชาการว่าด้วย “โครงการถ่ายโอนความรู้ในการยกระดับความสามารถของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. (Smart Farmers ; Smart Officers) สู่การพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมเพื่อการกินดีอยู่ดี” ระหว่าง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มก.) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (สวก.)	อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มก.) /รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) /รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) /ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (สวก.) /เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก./เครือข่ายงานวิจัย	90	ห้องประชุมกำพลอดุลวิทย์ อาคารสารนิเทศ 50 ปี มก.	- พิธีลงนามความร่วมมือทางวิชาการว่าด้วย “โครงการถ่ายโอนความรู้ในการยกระดับความสามารถของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. (Smart Farmers ; Smart Officers) สู่การพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมเพื่อการกินดีอยู่ดี” - การเสวนา “การถ่ายโอนความรู้ในการยกระดับความสามารถของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. (Smart Farmers; Smart Officers) สู่การพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมเพื่อการกินดีอยู่ดี” โดยเลขาธิการ ส.ป.ก. รศ.ดร.พีรเดช ทองอำไพ ผู้อำนวยการ สวก. และ ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย โดยมีคุณประวิณมัย ป้ายคล้อย เป็นผู้ดำเนินรายการ
67	1/3/56	โครงการเครือข่ายสารสนเทศเพื่อการพัฒนาสหกรณ์	การประชุมหารือกับคณะทำงานวารสารคนสหกรณ์ เพื่อติดตามความก้าวหน้าการจัดทำวารสารคนสหกรณ์ ครั้งที่ 2	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์/คณะทำงานวารสารคนสหกรณ์	5	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- ความก้าวหน้าจัดทำวารสารคนสหกรณ์ - รูปแบบปกและบทความในวารสารคนสหกรณ์ - รูปแบบการจัดทำเว็บไซต์สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
68	4/3/56	โครงการวิจัยพัฒนาและดำเนินการตัวแบบ Farmer Shop	การประชุมหารือวางแผนการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โครงการร้าน Farmer shop	ทีมวิจัย Farmer Shop	2	ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- การวางแผนงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบให้มีการเขียนโครงการประชาสัมพันธ์โครงการ Farmer Shop จำนวน

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
							5 โครงการ
69	13/3/56	โครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6	การเชื่อมโยงเครือข่ายและการบรรยายความรู้หัวข้อ การจัดการโซ่อุปทานในธุรกิจสหกรณ์ แก่กรรมการและฝ่ายจัดการของเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิ สหกรณ์ไทย	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์/กรรมการและฝ่ายจัดการของเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิ สหกรณ์ไทย	60	สหกรณ์การเกษตรเกษตรวิสัย จำกัด จังหวัดร้อยเอ็ด	- การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวคิดในการจัดการธุรกิจของสหกรณ์แต่ละแห่ง จากนั้นเป็นการถอดบทเรียนเพื่อการเรียนรู้เชิงเปรียบเทียบคือ ความแตกต่างในการดำเนินธุรกิจแบบดั้งเดิมและการจัดการโซ่อุปทานในธุรกิจสหกรณ์ - เปิดเวทีเรียนรู้ร่วมกันเพื่อนำความคิดเห็นเรื่องการจัดการโซ่อุปทานให้เห็นความเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ กลยุทธ์ความร่วมมือระหว่างภาคีพันธมิตร
70	7/3/56	โครงการวิจัยพัฒนาและดำเนินการตัวแบบ Farmer Shop	การประชุมหารือจัดทำคู่มือร้าน Farmer shop	ทีมวิจัย Farmer Shop	2	ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- ติดตามความก้าวหน้าการจัดทำคู่มือการดำเนินการร้าน Farmer Shop - การดำเนินการจัดทำรายงานความก้าวหน้าโครงการฯ
71	15/3/56	โครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6	การประชุมร่วมกับผู้บริหาร บริษัท บีเอสซีเอ็ม ฟู้ด จำกัด เกี่ยวกับแนวทางการทำการตลาดผลิตภัณฑ์ข้าวถั่ว	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์/ผู้บริหาร บริษัท บีเอสซีเอ็ม ฟู้ด จำกัด	4	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- แนวทางความร่วมมือการดำเนินโครงการพัฒนาระบบธุรกิจเชื่อมโยงโซ่อุปทานข้าวหอมมะลิ ร่วมกับบริษัท บางซื่อโรงสีไฟเจียเม้ง จำกัด
72	25/3/56	โครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6	การประชุมเพื่อนำเสนอรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยย่อยภายใต้ชุดโครงการ จำนวน 6 โครงการ ดังนี้	ผู้ประสานงาน/ผู้ทรงคุณวุฒิ/นักวิจัย	28	ห้อง 601 ชั้น 6 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- การนำเสนอผลการดำเนินโครงการวิจัยและรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนำไปปรับปรุงการ

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
		ธรรม ระยะเวลาที่ 6	1. โครงการวิจัยการสร้าง โซ่อุปทานระหว่างประเทศ สำหรับสินค้าสถาบัน เกษตรกรของไทย 2. โครงการวิจัยแนวทาง การเพิ่มศักยภาพในการ แข่งขันภายใต้โซ่อุปทาน ของธุรกิจสหกรณ์ การเกษตรไทย 3. โครงการวิจัยเครือข่าย คุณค่าทางพารา ปีที่ 3 4. โครงการวิจัยการ สร้างสรรค์นวัตกรรมของ ขบวนการสหกรณ์ไทยใน ช่วงเวลาของแผนพัฒนา การสหกรณ์แห่งชาติ 5. โครงการวิจัยการ ยกระดับมาตรฐานการ ตรวจสอบสหกรณ์โดย กลไกผู้ตรวจสอบกิจการ 6. โครงการวิจัยการ จัดการภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาศักยภาพ การท่องเที่ยวผ่าน แนวคิดเครือข่ายคุณค่า สหกรณ์ : กรณีศึกษา เครือข่ายการท่องเที่ยว ชุมชน จังหวัดพังงา 7. โครงการวิจัยการ พัฒนาและดำเนินการตัว แบบ Farmer Shop				ดำเนินงานในอนาคต
73	28/3/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะเวลาที่ 6	การประชุมเตรียมความ พร้อมการเดินทางศึกษา ดูงานและประชุมหารือ สำหรับแนวทางการ พัฒนาความร่วมมือด้าน งานวิจัยกับเครือข่าย สหกรณ์ในประเทศ อินโดนีเซีย	ผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์/ คณะศึกษาดูงาน ประเทศ อินโดนีเซีย	3	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การเตรียมความพร้อม การเดินทางไปศึกษา ดูงานและประชุมหารือ สำหรับแนวทางการ ความร่วมมือด้าน งานวิจัยในอนาคตกับ หน่วยงานเครือข่าย สหกรณ์ ในประเทศ อินโดนีเซีย

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
							- มีกำหนดเดินทางไปใน วันที่ 2-5 เมษายน 2556
74	2-5/4/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	การศึกษาดูงานและ ประชุมหารือสำหรับ แนวทางการพัฒนา ความร่วมมือด้านงานวิจัย กับเครือข่ายสหกรณ์ใน ประเทศอินโดนีเซีย	ผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์/ คณะศึกษาดูงาน ประเทศ อินโดนีเซีย/ หัวหน้าภาควิชา สหกรณ์ คณะ เศรษฐศาสตร์/ เอกอัครราชทูตที่ ปรึกษาฝ่าย เกษตร ประเทศ อินโดนีเซีย	6	กรุงจาการ์ ประเทศอินโดนีเซีย	- การศึกษาสู่ทางความ ร่วมมือทางวิชาการ และธุรกิจที่ ประเทศอินโดนีเซีย - การฟังบรรยายสรุป จากทีมงานสถานทูต เกี่ยวกับประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน ร่วมกับกองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตร ศาสตร์ - มีโครงการจะจัดบูท แสดงสินค้าเกษตร แปรรูปของเครือข่าย ผู้ประกอบการร่วมกับ สถานทูตไทย ในระหว่าง วันที่ 6-9 มิถุนายน นี้
75	10/4/56	โครงการวิจัย เครือข่ายคุณค่า ข้าวหอมมะลิ สหกรณ์ไทย ปีที่ 3	การประชุมหารือร่วมกับ ทีมวิจัยเพื่อติดตาม การดำเนินงาน โครงการวิจัยเครือข่าย คุณค่าข้าวหอมมะลิ สหกรณ์ไทย ปีที่ 3	ผู้ประสานงาน/ ทีมวิจัย/ เครือข่าย คณะกรรมการ บริหารทีม	9	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- เตรียมการนำเสนอ รายงานวิจัยเครือข่าย ข้าวหอมมะลิสหกรณ์ ไทย ปีที่ 3 ในช่วงโค้ง สุดท้าย - Mr.Ming นักธุรกิจชาว จีนได้มาเจรจาซื้อข้าว ของเครือข่ายนำไป จำหน่ายในประเทศจีน
76	17/4/56	โครงการวิจัย กลุ่มธุรกิจเชิง คุณค่าสาม พราน	การประชุมเพื่อหารือและ ติดตามการดำเนินงาน โครงการวิจัย	ผู้ประสานงาน/ ทีมวิจัย	6	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- รูปแบบการนำเสนอ ข้อมูลจากการ ดำเนินงานโครงการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ โครงการ
77	22/4/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	การประชุมหารือแนว ทางการดำเนินการ โครงการวิจัย	ผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์/ คุณมนตรี คง ตระกูลเทียน/ ผู้ทรงคุณวุฒิ	6	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การนำเสนอผลการ ขับเคลื่อนภารกิจและ แผนงานของสถาบันฯ อาทิ การขับเคลื่อนศูนย์ เรียนรู้มีชีวิตทั้ง 4 แห่ง และการขับเคลื่อน SEE

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
							(Social Economy Enterprise) - คุณมนตรี คงตระกูล เทียน และคณะ มีความ สนใจที่ลงพื้นที่ไปศึกษา ดูงานศูนย์เรียนรู้ ทั้ง 4 ศูนย์
78	24/4/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	การประชุมเพื่อนำเสนอ (ร่าง) รายงานฉบับ สมบูรณ์โครงการวิจัยย่อย ภายใต้ชุดโครงการการ ขับเคลื่อนการพัฒนาการ สหกรณ์และการค้าที่เป็น ธรรม มีโครงการวิจัย ดังนี้ 1) โครงการวิจัยเครือข่าย คุณค่าข้าวหอมมะลิ สหกรณ์ไทย 2) โครงการวิจัยเครือข่าย คุณค่าผลไม้ 3) โครงการวิจัยเครือข่าย กลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า สามพราน	ผู้ประสานงาน/ ผู้ทรงคุณวุฒิ/ นักวิจัย	37	ห้อง 601 ชั้น 6 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การนำเสนอ (ร่าง) รายงานวิจัยฉบับ สมบูรณ์ของทีมวิจัย 1) โครงการวิจัย เครือข่ายคุณค่าข้าว หอมมะลิสหกรณ์ไทย 2) โครงการวิจัย เครือข่ายคุณค่าผลไม้ 3) โครงการวิจัย เครือข่ายกลุ่มธุรกิจเชิง คุณค่าสามพราน - การรับฟังข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อ นำไปปรับใช้ในงานวิจัย ต่อไป
79	26/4/56	โครงการ สารสนเทศเพื่อ การพัฒนา สหกรณ์	การประชุมคณะทำงาน ศูนย์สารสนเทศ ครั้งที่ 3	คณะทำงาน ศูนย์สารสนเทศ	4	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การจัดทำวารสาร คนสหกรณ์ ฉบับที่ 20 - การจัดหาผู้สนับสนุน วารสารคนสหกรณ์ - ติดตามความก้าวหน้าการ จัดทำเว็บไซต์
80	26/4/56	โครงการวิจัย พัฒนาและ ดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	การประชุม คณะกรรมการบริหาร โครงการร้าน Farmer Shop	หัวหน้า โครงการวิจัย/ คณะกรรมการ บริหารโครงการ	8	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- รายงานผลการ ดำเนินงานโครงการร้าน Farmer Shop - แนวทางการดำเนินงาน โครงการร้าน Farmer Shop ระยะที่ 2 - การขยายผลการนำ Farmer Shop ไปใช้ การสนับสนุนเครือข่าย ผู้ประกอบการ การขยายผลร้านค้า ปัสสิกลุ่มชน

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
							- การหาพื้นที่จัดร้านรวม (Show room) ลักษณะ คล้ายการจัดบูทในเมืองทองธานีและต้องมีการประชาสัมพันธ์
81	29/4/56	โครงการวิจัยพัฒนาและดำเนินการดำเนิน Farmer Shop	การประชุมหารือเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีร้าน Farmer Shop	ทีมวิจัย	3	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- ให้มีการปรับปรุง โดยให้เพิ่มต้นทุนค่า กระเป๋ Farmer Shop ที่จำหน่ายให้แก่ สภาข้าราชการ ของประจำเดือนมีนาคม 2556
82	9-10 /5/56	โครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6	การศึกษาดูงานและประชุมหารือสำหรับแนวทางการพัฒนาความร่วมมือด้านงานวิจัยกับเครือข่ายสหกรณ์ในประเทศไทย	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์/ คณะศึกษาดูงานประเทศไทย/ หัวหน้าภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์/ เอกอัครราชทูตที่ปรึกษาฝ่ายเกษตร ประเทศอินโดนีเซีย	6	ประเทศลาว	- การศึกษาดูงานและประชุมหารือร่วมกับ คุณคำอ้วน คำพูเกียว หัวหน้าแผนกสหกรณ์ กระทรวงกลาโหมและป่าไม้ ของประเทศลาว - แผนจัดทำโครงการความร่วมมือในงานวิจัยร่วมกันหลังจากนั้นได้เดินทางไปศึกษาดูงานกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าลาว - การศึกษาดูงานบริษัท Lao Ggo Industry LTD. ซึ่งเป็นบริษัทผู้ผลิตผลไม้แปรรูปบรรจุกระป๋องจำหน่าย - การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกันเพื่อสอดคล้องกับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับคณะ
83	25/5/56	โครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6	การประชุมหารือแนวทางการดำเนินงานของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์กับคุณทรงพล เจตนาวณิชย์ ผู้อำนวยการสถาบัน	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์/ ผู้ทรงคุณวุฒิ	2	ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- แนวทางความร่วมมือเชิงวิชาการในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้แก่เกษตรกร - ดำเนินการจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัย

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
			เสริมสร้างการเรียนรู้ เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.)				ซึ่งมีพื้นที่ดำเนินใน อ.ท่างาม อ.อินทร์บุรี จ.สิงห์บุรี, ตำบลป่าจั่ว จ.อ่างทอง และ ต.หนองสาหร่าย อ.ดอนเจดีย์ จ.สุพรรณบุรี - คุณทรงพล เจตนาวณิชย์ ได้ตอบรับเป็น ที่ปรึกษาโครงการวิจัย หลักสูตรชาวนา มืออาชีพ
84	29/5/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	การจัดปฐมนิเทศ หลักสูตรชาวนามืออาชีพ ให้กับเกษตรกร บริษัท บางซื่อโรงสีไฟเจียเม้ง จำกัด	ผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์/ ทีมบริษัท บาง ซื่อโรงสีไฟ เจียเม้ง จำกัด/ เกษตรกร	35	บริษัท บางซื่อโรงไฟ เจียเม้ง จำกัด	- การเชื่อมโยงเครือข่าย ภาคีพันธมิตรกับบริษัท บางซื่อโรงสีไฟเจียเม้ง จำกัด - การจัดการปฐมนิเทศ ชี้แจงรายละเอียด หลักสูตรชาวนา มืออาชีพ
85	5/6/56	โครงการวิจัย พัฒนาและ ดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	การจัดบู๊ทแสดง ผลิตภัณฑ์ข้าวงานวัน รำลึกพระบาทสมเด็จพระ ปรเมนทรมหาอานันท มหิดล พระอัฐมรามาธิบดิน ทรหว่านข้าว ณ เกษตร กลางบางเขน	ทีมวิจัย/ผู้สนใจ	150	บริเวณหน้า ห้องประชุม สุธรรม อารีกุล อาคารสารนิเทศ 50 ปี มก.	- จัดบู๊ทประชาสัมพันธ์ ผลิตภัณฑ์โครงการซื้อ ข้าวจากชาวนา ร่วมกับ ผลิตภัณฑ์บริษัท บางซื่อ โรงสีไฟเจียเม้ง จำกัด - จำหน่ายข้าวเกิดบุญ 77 กิโลกรัม เป็นจำนวนเงิน 2,869 บาท ข้าวคุณธรรม 46 กิโลกรัม จำนวนเงิน 2,720 บาท
86	7-12/ 6/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	โครงการศึกษาสู่ทาง ความร่วมมือกับพันธมิตร ธุรกิจประเทศ สวิตเซอร์แลนด์	ผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์/ ดร.สิลาภรณ์ บัวสาย	6	ประเทศ สวิตเซอร์แลนด์	- กรอบแนวทางการพัฒนา ภาคการเกษตรสู่ Global Value Chain ด้วยการ สร้างกลไกการฝึกอบรม แก่ผู้เกี่ยวข้อง และการ สร้าง Value Chain ของพืชผลเกษตรใน ระดับประเทศสู่ The Whole Food Value Chain ได้ข้อมูลข่าวสารที่ สามารถนำมาประยุกต์

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
							ใช้สำหรับการวิจัย ตลอดจนทิศทางการ พัฒนางานวิจัยด้าน สหกรณ์ในอนาคตร่วมกัน
87	19/6/56	โครงการวิจัย พัฒนาและ ดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	การประชุม คณะกรรมการบริหาร โครงการร้าน Farmer shop ครั้งที่ 29/2556	ทีมวิจัย/ คณะกรรมการ การ บริหารโครงการ ร้าน Farmer shop	9	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การสังเคราะห์ สถานการณ์ของ SMEs/OTOP ภายใต้ โครงการ Farmer Shop - รายงานผลการดำเนินงาน ร้าน Farmer Shop ประจำเดือนพฤษภาคม - ติดตามการดำเนินงาน Outlet Farmer Shop
88	21/6/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	การประชุมถอดบทเรียน และวางกลยุทธ์การวิจัย ในอนาคต ภายใต้ชุด โครงการการขับเคลื่อน การพัฒนาการสหกรณ์ และการค้าที่เป็นธรรม	ผู้ประสานงาน/ นักวิจัย	30	ห้อง 601 ชั้น 6 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- ถอดบทเรียน ประสบการณ์การ ทำงานวิจัย - ข้อเสนอแนะแนวทาง การวิจัยของสถาบันฯ ในอนาคต
89	26/6/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	การประชุมเพื่อติดตาม การดำเนินงานพื้นที่ งานวิจัยศูนย์เรียนรู้ข้าว คุณธรรม	ผู้ประสานงาน/ ดร.สิลาภรณ์ บัวสาย/นักวิจัย	25	ศูนย์เรียนรู้ข้าว คุณธรรม จังหวัดยโสธร	- ติดตามผลการ ดำเนินงานศูนย์เรียนรู้ ข้าวคุณธรรม - ศึกษาดูงานศูนย์เรียนรู้ ข้าวคุณธรรม
90	3/7/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	การจัดอบรมหลักสูตร ชวานามืออาชีพ ให้กับ เกษตรกร บริษัท บางชื่อ โรงสีไฟเจียเม้ง จำกัด	ผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์/ ทีมบริษัท บาง ชื่อโรงสีไฟ เจียเม้ง จำกัด/ เกษตรกร	40	บริษัท บางชื่อโรงไฟ เจียเม้ง จำกัด	- การเชื่อมโยงเครือข่าย ภาคีพันธมิตรกับบริษัท บางชื่อโรงสีไฟเจียเม้ง จำกัด - การทบทวนบทเรียน หน่วยที่ 1 และ 2 - การจัดการเรียนรู้หน่วย เรียนที่ 3-4-5-6
91	10/7/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	การประชุม คณะกรรมการสรรหา สหกรณ์และนักสหกรณ์ที่ มีคุณค่า ประจำปี 2556	คณะกรรมการ สรรหาสหกรณ์ และนักสหกรณ์ที่ มีคุณค่า	4	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- กำหนดเกณฑ์การเสนอ ชื่อสหกรณ์และ นักสหกรณ์ - การประชาสัมพันธ์การ เสนอชื่อไปยังหน่วยงาน ต่างๆ

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
92	11/7/56	โครงการ สารสนเทศเพื่อ การพัฒนา สหกรณ์	การประชุมคณะทำงาน ศูนย์สารสนเทศ ครั้งที่ 4	คณะทำงาน ศูนย์สารสนเทศ	4	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การจัดทำวารสาร คนสหกรณ์ ฉบับที่ 21 - การรวบรวมบทความ สำหรับตีพิมพ์ในวารสาร ฉบับที่ 21 - ติดตามความก้าวหน้าการ จัดทำเว็บไซต์
93	16/7/56	โครงการวิจัย พัฒนาและ ดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	การประชุมหารือกับ คณะกรรมการสหกรณ์ บริการสื่อสารธนะ จำกัด	ทีมวิจัย/ คณะกรรมการ สหกรณ์บริการ สื่อสารธนะ จำกัด	10	ณ ห้องประชุม 301 ชั้น 3 อาคาร A Thai PBS	- โครงการอาหารเพื่อ สุขภาพ โดยเครือข่ายร้าน Farmer Shop จัดให้บริการ ณ บริเวณสหกรณ์บริการฯ - โครงการตลาดนัดสีเขียว และโครงการของขวัญปี ใหม่ โดยสถาบันฯ จะ ร่วมกับภาคีเครือข่ายร้าน Farmer Shop สร้างตลาด นัดสีเขียว ซึ่งจะเริ่มครั้งแรก ในเดือนพฤศจิกายน ระหว่างวันที่ 27-29 พ.ย. 56 และสหกรณ์บริการฯ จะประสานงานอำนวยความสะดวก เรื่องสถานที่
94	18/7/56	โครงการวิจัย พัฒนาและ ดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	การนำเสนอโครงการซื้อ ข้าวจากชาวนา เวทีเสวนา “แนวทางการยกระดับ สมรรถนะชาวนาสู่การ เป็นชาวนามีอาชีพ”	ทีมวิจัย/ผู้ที่สนใจ	505	บริเวณหน้า ห้องประชุม สุธรรม อารีกุล อาคารสารนิเทศ 50 ปี มก.	- ผู้เข้าชมบู๊ทเห็นด้วยกับ แนวทางการดำเนินงาน - โครงการมีประโยชน์กับ ผู้บริโภคและชาวนา - ขึ้นชมกับการริเริ่มแนวคิด ใหม่กับ มก. - การดำเนินลักษณะนี้ มี ความเป็นไปได้ - มีความสนใจอยากเข้า ร่วมเป็นผู้บริโภค - มีผู้สนใจอยากเป็นสมาชิก ฝ่ายผู้ผลิต อยากได้ข้อมูล การดำเนินโครงการไป ขยายผลในชุมชนต่อไป
95	21/7/56	โครงการวิจัย พัฒนาและ ดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	การประชุม คณะกรรมการบริหาร โครงการร้าน Farmer Shop ครั้งที่ 30/2556	ทีมวิจัย/ คณะกรรมการ บริหารโครงการ ร้าน Farmer Shop	8	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การสังเคราะห์ สถานการณ์ของ SMEs/OTOP ภายใต้ โครงการ Farmer Shop - รายงานผลการดำเนินงาน

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
							ร้าน Farmer Shop ประจำเดือนพฤษภาคม 2556 - ติดตามการดำเนินงาน Outlet Farmer Shop
96	31/7/56	โครงการวิจัย พัฒนาและ ดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	การประชุม คณะกรรมการบริหาร โครงการร้าน Farmer Shop ครั้งที่ 31/2556	ทีมวิจัย/ คณะกรรมการ การ บริหารโครงการ ร้าน Farmer Shop	8	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การดำเนินงานร้านอาหาร สุขภาพ ที่ Thai PBS - งานประกาศเกียรติคุณนัก สหกรณ์และสหกรณ์ที่มี คุณค่า - รายงานผลการดำเนินงาน ร้าน Farmer Shop - ความคืบหน้าการจัดตั้ง สมาคม
97	2/8/56	โครงการวิจัย พัฒนาและ ดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	เวที “รับฟังความคิดเห็น สมาชิกโครงการซื้อข้าว จากชาวนา”	ทีมวิจัย/สมาชิก โครงการซื้อข้าว จากชาวนา	12	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- สมาชิกมีความสะดวก ในการซื้อข้าวที่ร้าน Farmer Shop ในกรณี ที่ไม่มีการจัดส่ง - สาเหตุที่เข้าร่วมโครงการ เนื่องจากข้าวอร่อย ไม่ แพง และสนับสนุน สหกรณ์ - หาหรือการปิดโครงการใน ระยะที่ 2
98	6/8/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	การประชุม คณะกรรมการสรรหา สหกรณ์และนักสหกรณ์ที่ มีคุณค่า ประจำปี 2556	คณะกรรมการ สรรหาสหกรณ์ และนักสหกรณ์ที่ มีคุณค่า	4	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การพิจารณาการเสนอ สหกรณ์และนักสหกรณ์ ที่มีคุณค่า ประจำปี 2556 โดยคณะกรรมการ สรรหา
99	9/8/56	โครงการ สารสนเทศเพื่อ การพัฒนา สหกรณ์	การประชุมคณะทำงาน ศูนย์สารสนเทศ ครั้งที่ 5	คณะทำงาน ศูนย์สารสนเทศ	4	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การประชุมประกาศ เกียรติคุณสหกรณ์และ นักสหกรณ์ที่มีคุณค่า วันที่ 16 กันยายน 2556 - การจัดทำวารสาร คนสหกรณ์ ฉบับที่ 21 - การรวบรวมบทความ สำหรับตีพิมพ์ในวารสาร ฉบับที่ 21 - ติดตามความก้าวหน้าการ จัดทำเว็บไซต์

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
100	16/8/56	โครงการวิจัย พัฒนาและ ดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	เวทีถอดบทเรียนโครงการ ร้าน Farmer Shop	ทีมวิจัย/ เจ้าหน้าที่สถาบัน วิชาการด้าน สหกรณ์	10	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- ประสานการณ์การทำงาน ที่เกี่ยวข้องกับร้านต้นแบบ Farmer Shop - ข้อเสนอแนะในการ ดำเนินงาน
101	17-18/8/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	การศึกษาดูงานศูนย์ เรียนรู้เกษตรอินทรีย์ ณ โรงแรมสามพรานริเวอร์ ไซด์ และหาวิธีแนว ทางการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ มีชีวิตตลาดสุขใจ	ทีมวิจัย	8	โรงแรมสามพรานริ เวอร์ไซด์ อ.สาม พราน จ.นครปฐม	- แลกเปลี่ยนเรียนรู้การ ดำเนินงานศูนย์เรียนรู้ เกษตรอินทรีย์ ในแปลง - การดำเนินงานศูนย์ เรียนรู้มีชีวิตตลาดสุขใจ
102	19/8/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	การประชุมคณะ กรรมการสหราชอาณาจักร และนักสหกรณ์ที่มีคุณค่า ประจำปี 2556	คณะกรรมการ สหราชอาณาจักร และนักสหกรณ์ที่ มีคุณค่า	4	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การพิจารณาการเสนอ ชื่อสหกรณ์และนัก สหกรณ์ที่ได้รับรางวัล
103	20/8/56	โครงการวิจัย พัฒนาและ ดำเนินการ ตัวแบบ Farmer Shop	เวทีประชุมตรวจสอบ บัญชีร้านต้นแบบ Farmer Shop	ทีมวิจัย/ ผู้เชี่ยวชาญกรม ตรวจบัญชี สหกรณ์	6	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การตรวจสอบบัญชีร้าน ต้นแบบ Farmer Shop - ตรวจทานเอกสารที่ เกี่ยวข้องทั้งหมดตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม 2555 – มิถุนายน 2556 เพื่อ รับรองงบการเงินของร้าน Farmer Shop
104	23/8/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	การประชุม คณะกรรมการสหราชอาณาจักร และนักสหกรณ์ที่ มีคุณค่า ประจำปี 2556	คณะกรรมการ สหราชอาณาจักร และนักสหกรณ์ที่ มีคุณค่า	4	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การประชุมเพื่อ จัดทำกลอนเพื่อ ประกาศเกียรติคุณ สหกรณ์และนักสหกรณ์ ประจำปี 2556
105	27/8/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	การประชุมติดตามการ ดำเนินงานศูนย์เรียนรู้ มีชีวิต	ผู้ประสานงาน/ นักวิจัย	10	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- แจ้งผลการคัดเลือก สหกรณ์และนักสหกรณ์ ที่มีคุณค่าแห่งปี 2556 - ผลการขับเคลื่อนศูนย์ เรียนรู้มีชีวิต - แผนการขับเคลื่อนศูนย์ เรียนรู้ - การจัดบู๊ทนิทรรศการ

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
							ในวันที่ 16 กันยายน 2556
106	4/9/56	โครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6	การจัดอบรมหลักสูตรชาวนามืออาชีพ ให้กับเกษตรกร บริษัท บางชีอโรงสีไฟเจียเม้ง จำกัด	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์/ทีมบริษัท บางชีอโรงสีไฟเจียเม้ง จำกัด/เกษตรกร	40	บริษัท บางชีอโรงไฟเจียเม้ง จำกัด	- การเชื่อมโยงเครือข่ายภาคีพันธมิตรกับบริษัทบางชีอโรงสีไฟเจียเม้ง จำกัด - การทบทวนบทเรียนหน่วยที่ 1 – 6 - การจัดการเรียนรู้หน่วยเรียนที่ 7-14 - ตัดสินผลการประกวดภาพวาดโดยเยาวชนอายุไม่เกิน 25 ปี
107	5/9/56	โครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6	การนำเสนอบทความ Fair trade Conference in Surin Thailand ในหัวข้อ The Strategic Framework for Enhancing Growth and Development of Communities and the Nation	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์/รองผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์/ผู้ทรงคุณวุฒิ	15	จังหวัดสุรินทร์	-การเผยแพร่ผลงานงานวิจัยของสถาบันฯ -สร้างภาคีพันธมิตร
108	5/9/56	โครงการวิจัยพัฒนาและดำเนินการตัวแบบ Farmer Shop	การติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานร้านค้าชาวนา (Farmer Shop)	หัวหน้าโครงการ/ทีมวิจัย และเจ้าหน้าที่ สกก. ปราสาท จำกัด	8	ร้านค้าชาวนา ณ สกก.ปราสาท จำกัด	- ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานร้านค้าชาวนา และพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นการดำเนินงานร้านค้า
109	10-12/9/56	โครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6	ร่วมประชุม “Towards Excellence in Co-operative training & Education in Asian	ผู้อำนวยการสถาบันฯ และผู้ทรงคุณวุฒิสถาบัน	25	ประเทศมาเลเซีย	อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาและการให้การฝึกอบรมเรื่องสหกรณ์ในภูมิภาค โดยเน้นไปที่ Spirit of Co-operative และการสร้างภาคีพันธมิตรทางด้านการฝึกอบรมในอาเซียน ซึ่งมีข้อสรุปว่า CCM จะดำเนินการจัดตั้ง HUB สำหรับ Coops Training โดยมี CCM
110	16/9/56	โครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6	งานเสวนาวิชาการและประกาศเกียรติคุณ	นักวิจัย/ คนในขบวนการ	612	ห้องประชุมสุธรรม อารีกุล อาคาร	- ภาคเข้าเป็นการเสวนาในหัวข้อ “นำสหกรณ์สู่

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
		พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	นักสหกรณ์และสหกรณ์ที่ มีคุณค่าแห่งปี 2556	สหกรณ์		สารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตร ศาสตร์	การเป็นธุรกิจฐานสังคม” – ภาคบ่ายเป็นพิธีการ มอบเกียรติบัตรแก่ชาวนา ใน 4 พื้นที่ ที่ผ่านการ อบรมหลักสูตรชาวนามือ อาชีพ โดย ผศ.ดร.นุชนาถ มั่งคั่ง คณบดีคณะ เศรษฐศาสตร์ – เวทีเสวนาวิชาการ “นวัตกรรมนำสู่การ พัฒนา”
111	26/9/56- 1/10/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	เข้าร่วมการ ประชุมสัมมนาชาตินาชาติ 7th Fair Trade Town Conference ภายใต้หัวข้อ “International Fair Trade Town Conference”	ผู้อำนวยการ สถาบันฯ และ ผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบัน	2	กรุงออสโล ประเทศนอร์เวย์	-การสร้างเครือข่ายความ ร่วมมือในองค์กร หน่วยงาน ทุกประเทศทั่ว โลก -สถาบันวิชาการด้าน สหกรณ์และภาควิชา สหกรณ์ คณะ เศรษฐศาสตร์ จะได้ ร่วมมือกันนำแนวคิดที่ ได้รับการเข้าร่วม ประชุมในครั้งนี้มา ขับเคลื่อนการเรียนการ สอนและงานวิจัย
112	2/10/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	ประชุมนำเสนอร่าง รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ ชุดโครงการวิจัยการ ขับเคลื่อนการพัฒนา สหกรณ์และการค้าที่เป็น ธรรม	ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้ ประสานงาน/ ทีมวิจัย	35	ห้อง 601 ชั้น 6 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การนำเสนอ (ร่าง) รายงานวิจัยฉบับ สมบูรณ์ของทีมวิจัย 1) โครงการวิจัยเครือข่าย คุณค่าทางพารา ปีที่ 3 2) โครงการวิจัยแนวทาง การเพิ่มศักยภาพในการ แข่งขันภายใต้โซ่อุปทาน ของธุรกิจสหกรณ์ การเกษตรไทย กรณีศึกษา :สหกรณ์ การเกษตรในธุรกิจข้าว หอมมะลิ ในเขตพื้นที่ทุ่ง กุลาร้องไห้ 3) โครงการวิจัยการ จัดการภูมิปัญญา ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนา

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
							ศักยภาพการท่องเที่ยว ผ่านแนวคิดเครือข่าย คุณค่าสหกรณ์ : กรณีศึกษาเครือข่าย การท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดพังงา 4)โครงการยกระดับ มาตรฐานการ ตรวจสอบสหกรณ์โดย กลไกผู้ตรวจสอบ กิจการ 5)โครงการวิจัยและการ พัฒนาตัวแบบร้าน Farmer shop - การรับฟังข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อ นำไปปรับใช้ในงานวิจัย ต่อไป
113	10/10/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	การประชุมถ่ายทอด ความรู้สู่การยกระดับ สมรรถนะเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. เพื่อส่งเสริมธุรกิจ ฐานสังคมเข้มแข็ง	ผู้อำนวยการ สถาบันฯ/ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.	4	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	แนวทางการดำเนินงาน ภายใต้ข้อตกลงความ ร่วมมือระหว่างสถาบัน วิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มก. และสำนักงานการปฏิรูป ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ใน ระหว่างปี พ.ศ. 2557- 2559
114	14/10/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	ประชุมเจรจาธุรกิจ ร่วมกับคุณสุณี สุวรรณ นภา ศรี กรร ม ก า ร ผู้จัดการ บริษัท ดับปิว เอสเอ็น เทคโนโลยี จำกัด	ผู้อำนวยการ สถาบันฯ/ผอ.ศูนย์ ความเป็นเลิศแห่ง นวัตกรรมข้าว/ กรรมการ ผู้จัดการ บริษัท ดับปิวเอสเอ็น เทคโนโลยี จำกัด	4	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	บริษัท ดับปิวเอสเอ็น เทคโนโลยี จำกัด มีความ สนใจในผลลัพธ์งานวิจัย คือโมเดลธุรกิจร้าน Farmer shop และ เครือข่ายข้าวหอมมะลิ สหกรณ์ไทยซึ่งจะนำไป ขยายผลในอนาคต
115	14/10/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	ประชุมหารือการจำหน่าย อาหารเพื่อสุขภาพร้าน Farmer shop อาคาร ปฏิบัติการ คณะ เศรษฐศาสตร์	ผู้อำนวยการ สถาบันฯ/ คณะกรรมการ ดำเนินการ	3	ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	-แนวทางการจัดรูปแบบ ร้าน Farmer shop ในการ จำหน่ายอาหารเพื่อ สุขภาพร้าน Farmer shop อาคารปฏิบัติการ คณะ เศรษฐศาสตร์

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
							-การปรับปรุงร้านให้แล้ว เสร็จภายในสิ้นเดือน ตุลาคม 56 พร้อม ให้บริการเปิดเทอม
116	14/10/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	การประชุมความร่วมมือ การจัดบูธ Farmer Shop ใน ร้านหงษ์ทองเฮลท์ สเตชั่น	ผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์/ บริษัท บางซื่อ โรงสีไฟเจียเม้ง จำกัด	2	ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	แนวทางการร่วมมือการ จัดบูธ Farmer shop ใน ร้านหงษ์ทองเฮลท์สเตชั่น สาขาเมกาบางนา เพื่อเป็น การเฉลิมฉลองครบรอบ 72 ปี แห่งการสถาปนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
117	15/10/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	ประชุมหารือชุดโครงการ วิจัยการขับเคลื่อนการ พัฒนาสหกรณ์และ การค้าที่เป็นธรรมระยะที่ 7 ร่วมกับหัวหน้าภาควิชา สหกรณ์ คณะ เศรษฐศาสตร์ มก.	ผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์/ หัวหน้าภาควิชา สหกรณ์	2	ห้องประชุมภาควิชา สหกรณ์	แนวทางการขับเคลื่อนชุด โครงการวิจัยในระยะ ต่อไป
118	17/10/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	ประชุมหารือร่วมกับ รศ.ดร.สาโรช อังสุมาลิน การนำชุดความรู้งานวิจัย ไปใช้ประโยชน์	ผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์/ ผู้ทรงคุณวุฒิ	2	ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	โครงการขยายผลการถ่าย โอนความรู้จากงานวิจัย MI Training for Trainer ASEAN
119	17/10/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	ประสานงานเครือข่ายชาว หอมมะลิสหกรณ์ไทย	ผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์/ ประธาน เครือข่ายชาว หอมมะลิ สหกรณ์ไทย	2	ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	แนวทางการดำเนินการ ร้านข้าวคุณภาพ ผัก ปลอดภัย
120	17/10/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	ประสานงานศูนย์เรียนรู้มี ชีวิตชาวสวนผลไม้	ผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์/ นักวิจัย	2	ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	แนวทางการขับเคลื่อน ศูนย์เรียนรู้มีชีวิตชาวสวน ผลไม้ในระยะต่อไป
121	17/10/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ	ประชุมหารือร่วมกับนายก สมาคมชาวนาไทย	ผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์/	3	ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	การหาหรือเจรจาความ ร่วมมือเป็นพันธมิตรธุรกิจ โครงการร้าน Farmer

ตารางกิจกรรมการวิจัยของทีมประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
(1 ตุลาคม 2555 ถึง 31 ตุลาคม 2556)

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
		สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6		นายกสมาคม ชาวนาชาวไทย			shop
122	18/10/56	โครงการวิจัย กลุ่มธุรกิจเชิง คุณค่าสาม พราน ปีที่ 3	ประชุมหารือแนวทางการ ขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้มีชีวิต ตลาดสุขใจ	ผู้อำนวยการ สถาบันฯ และ ทีมวิจัย	3	ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- แนวทางการดำเนินงาน โครงการ และการ ขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้มี ชีวิตตลาดสุขใจ โดยจะ จัดตั้งมูลนิธิขึ้นเพื่อช่วย ในการบริหารจัดการ
123	22- 27/10/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	เข้าร่วมประชุม 4th CIRIEC International Research Conference on Social Economy : Social Economy on the move..at the crossroads of structural change and regulation	ผู้อำนวยการ สถาบันฯ และ รองผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์	2	University of Antwerp ประเทศ เบลเยียม	
124	25/10/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	การเชื่อมโยงเครือข่ายกับ คณบดีศึกษา โครงการ หลักสูตรการจัดการการ พัฒนาชนบท หลักสูตร นานาชาติ บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัย ขอนแก่น	ผศ.ดร.ณรงค์ ภูเจริญประสิทธิ์ (คณะกรรมการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์)/ คณบดีศึกษา โครงการ หลักสูตรการ จัดการการ พัฒนาชนบทฯ	12	ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทางวิชาการและ ประสบการณ์ทำงานวิจัย ด้านการพัฒนาสหกรณ์ใน ประเทศไทย
125	31/10/56- 1/11/56	โครงการการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาการ สหกรณ์และ การค้าที่เป็น ธรรม ระยะที่ 6	ลงพื้นที่ติดตามงานวิจัย โครงการเครือข่ายคุณค่า ยางพารา	ผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์/ทีม วิจัย	9	สหกรณ์การเกษตร ย่านตาขาว จำกัด จ.ตรัง	- ติดตามการดำเนินงาน วิจัย และร่วมกำหนด แผนยุทธศาสตร์ ยางพารา

ภาคผนวกที่ 2

รายงานการประชุมชุดโครงการ
การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6
(1 พฤศจิกายน 2555-31 ตุลาคม 2556)

รายงานการประชุม

หารือแนวทางความร่วมมือการดำเนินการโครงการพัฒนาระบบธุรกิจ

เชื่อมโยงโซ่อุปทานข้าวหอมมะลิในจังหวัดศรีสะเกษ

วันที่ 1 พฤศจิกายน 2555 เวลา 09.00-10.00 น.

ณ ห้องประชุม 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. นางสาวเกศรารัตน์ พลศักดิ์ เจ้าหน้าที่สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

เริ่มประชุมเวลา 09.30 น.

คุณมนัส ชูผกา ผู้บริหารจากบริษัท บางชี้อโรงสีไฟเจียเม้ง จำกัด ได้เข้าพบ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ เพื่อหารือเรื่องแนวทางความร่วมมือการดำเนินการพัฒนาระบบธุรกิจเชื่อมโยงโซ่อุปทานข้าวหอมมะลิจังหวัดศรีสะเกษ

ซึ่งสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์จะให้การสนับสนุนหลักสูตรลูกชาวนามืออาชีพในการจัดการเรียนรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จากนั้นทางบริษัท บางชี้อโรงสีไฟเจียเม้ง จำกัด จะเข้ามาถ่ายทอดอบรมเรื่องการส่งเสริมการผลิตเพื่อลดต้นทุนเพิ่มผลผลิตและการรวบรวมผลผลิตแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ โดยวางแผนจะดำเนินโครงการราวเดือนมกราคม 2556

ปิดประชุมเวลา 10.30 น.

รายงานการประชุม
หารือการจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
เพื่อการพัฒนาศักยภาพกลุ่มท่องเที่ยวชุมชน
วันที่ 2 พฤศจิกายน 2555 เวลา 09.00-10.15 น.
ณ ห้องประชุม 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. ดร.ธวิช	สุดสาคร	นักวิจัย

เริ่มประชุมเวลา 09.00 น.

นักวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม โดย อ.ดร.ธวิช สุดสาคร และ อ.ฉัตรฉวี คงดี ได้เข้าพบ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ เพื่อหารือการจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาศักยภาพกลุ่มท่องเที่ยวชุมชน ซึ่งการขับเคลื่อนงานวิจัยจะให้ความสำคัญกับการจัดการโซ่อุปทานการท่องเที่ยว และการจัดทำฐานข้อมูลความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการเผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์

โดยที่ประชุมได้หารือในประเด็นของวัตถุประสงค์งานวิจัย และชุดความรู้ที่จะนำไปเป็นเครื่องมือ ตลอดจนวิธีการกระบวนการดำเนินงานวิจัย โดยผู้อำนวยการได้แนะนำทีมวิจัยสำรวจข้อมูลในพื้นที่งานวิจัยว่ามีกระแสการท่องเที่ยวอย่างไร และเก็บข้อมูลของชุมชนในพื้นที่มีลักษณะพิเศษสามารถทำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการได้โดยใช้ชุดความรู้ VN&F Plat Form และปรับแก้ข้อเสนอโครงการวิจัยและดำเนินการตามกระบวนการในครั้งต่อไป

ปิดประชุมเวลา 10.15 น.

**รายงานสรุปการประชุมเวทีถอดบทเรียนการทำนาตามมาตรฐาน GAP
ภายใต้ชุดโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6**

วันอังคารที่ 6 พฤศจิกายน 2555 เวลา 9.00 –16.00 น.

ณ หอประชุมใหญ่ โรงเรียนจันทบุรีเบกษาอนุสรณ์ จ.ร้อยเอ็ด

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ที่ปรึกษาเครือข่ายฯและวิทยากร
2. คุณบุญเกิด	ภานนท์	ประธานกรรมการดำเนินการบริหารเครือข่ายฯและ
ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรเกษตรวิสัย จำกัด
3. คุณบุญล้วน	อุดมพันธ์	ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายโรงสี สกก.เกษตรวิสัย จำกัด
4. คุณวิบูล	ธรรมเดชากุล	ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรกระสัง จำกัด
5. คุณรุ่งอรุณ	เชาวกรกุล	ผู้จัดการชุมนุมสหกรณ์การเกษตรเกษตรบุรีรัมย์
จำกัด
6. คุณนิตยา	อินทร์ทอง	ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรพิมาย จำกัด
7. คุณจรัส	จันทร์ศรี	ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด
8. คุณธนธรรฐวรรธ	แสงหวัง	ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรปราสาท จำกัด
9. คุณประยุทธ	หงษ์ทอง	ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรสุวรรณภูมิ จำกัด
10. คุณพรสุดา	ภาคภูมิรัตน์	ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายโรงสีสกก.บรบือ จำกัด
11. คุณชนิษฐา	บวรสันเทียะ	สหกรณ์การเกษตรพิมาย จำกัด
12. คุณอภิญา	พลอาสา	สหกรณ์การเกษตรเกษตรวิสัย จำกัด
13. คุณศกุนตลา	โสดา	ผู้แทนสหกรณ์การเกษตรปราสาท จำกัด
14. คุณณัฐกานต์	สหวัชรินทร์	เจ้าหน้าที่สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

ผู้เข้าร่วมอบรม

เกษตรกรสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเกษตรวิสัยจำกัด	จำนวน 88 ราย
เกษตรกรสมาชิกสหกรณ์สุวรรณภูมิสาม จำกัด	จำนวน 3 ราย
เกษตรกรสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสุวรรณภูมิ จำกัด	จำนวน 22 ราย
เกษตรกรสมาชิกสหกรณ์การเกษตรโพธิ์ทราย จำกัด	จำนวน 5 ราย
เกษตรกรสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด	จำนวน 13 ราย
รวมผู้เข้าร่วมอบรมทั้งสิ้น	จำนวน 131 ราย

เริ่มประชุมเวลา 10.00 น.

คุณบุญเกิด ภาวนนท์ ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรเกษตรวิสัย จำกัด ได้กล่าวเปิดประชุม และเรียนเชิญ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ให้ความรู้แก่เกษตรกรสมาชิกในการทำการเกษตรปลอดภัย (GAP) โดยมีประเด็นสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

วาระที่ 1 การประเมินความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นของเกษตรกรที่มีต่อการทำนาตามมาตรฐาน GAP

จากการประเมินความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นของเกษตรกรที่มีต่อการทำนาตามมาตรฐาน GAP โดยใช้แบบสอบถาม พบว่าเกษตรกรเห็นถึงประโยชน์จากการทำ GAP ทั้งในส่วนของผู้ปลูกที่จะปลอดภัยจากการใช้สารเคมี และยาฆ่าแมลง ผู้บริโภคได้รับประทานอาหารที่ปลอดภัยจากสารเคมีตกค้าง และสุดท้ายยังเป็นการช่วยรักษาสภาพแวดล้อมอีกด้วย

อย่างไรก็ตามในขั้นตอนการปฏิบัติ เกษตรกรยังไม่เข้าใจในวิธีการ รู้สึกว่ายากในการปฏิบัติ เพราะมีเอกสารที่เกี่ยวข้องหลายชุด ไม่คุ้นเคยกับการจดบันทึกข้อมูล สภาพภูมิประเทศ-สภาพอากาศ ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติ เช่น ปีนี้น้ำแล้ง ระบบชลประทานในพื้นที่ไม่เหมาะสมทำให้ไม่สามารถควบคุมวัชพืชโดยการใช้น้ำคลุมได้ เป็นต้น

ข้อค้นพบ เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่แน่ใจในการตัดสินใจทำนาตามมาตรฐาน GAP ในการเพาะปลูกฤดูกาลถัดไป เพราะการปฏิบัติให้ได้มาตรฐาน GAP มีวิธีการหลายๆข้อที่เป็น การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความคุ้นชินในการทำนาในรูปแบบเดิม เช่น ถ้าไม่ใส่ปุ๋ยเคมี ยา ก็จะทำให้ ได้ผลผลิตน้อย ได้รับผลตอบแทนไม่คุ้ม หรือ หากไม่ใช้ปุ๋ยเคมี ก็ต้องมีการดูแลรักษาแปลงปลูกให้ดีขึ้น ขยันขึ้น เป็นต้น นอกจากนี้ยังไม่มีกรณีตัวอย่างของคนในพื้นที่หรือข้อมูลรับประกันที่แน่นอนว่าหากทำนาตามมาตรฐาน GAP แล้วจะช่วยลดต้นทุน และทำให้ได้รับกำไรมากขึ้น อย่างไรก็ตามเกษตรกรส่วนใหญ่สนใจสูตรการทำปุ๋ยชีวภาพ ทั้งนี้ฝ่ายสินเชื่อกของสหกรณ์การเกษตรวิสัย จำกัด ซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้แก่สมาชิกสหกรณ์ในพื้นที่ได้เสนอแนะให้มีการคัดเลือก สอบถามความสมัครใจว่ามีเกษตรกรรายใดสนใจเข้าร่วมโครงการ แล้วจึงลงพื้นที่ให้ความรู้ในการปฏิบัติอย่างใกล้ชิด ซึ่งน่าจะทำได้ผลสัมฤทธิ์ที่ดีกว่า

วาระที่ 2 เวทีอบรมการทำนาตามมาตรฐาน GAP

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท วิทยากรได้ให้ความรู้แก่ผู้เข้าอบรมเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ดีของชาวนาในยุคปัจจุบัน กรอบคิดความเชื่อมโยงระหว่างวิถีอาชีพชาวนา และอธิบายในรายละเอียดของหลักเกณฑ์การผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ทั้ง 7 ด้าน ประกอบด้วย แหล่งน้ำ พื้นที่ปลูก การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การขนย้าย การเก็บรักษาและการรวบรวมผลผลิต และ การบันทึกและการ

จัดเก็บข้อมูล เพื่อเชื่อมโยงสู่เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อภิปรายกลุ่มย่อยเกี่ยวกับประเด็นปัญหา อุปสรรคที่พบของเกษตรกรในการปฏิบัติให้ได้ตามเกณฑ์ดังกล่าวในช่วงบ่าย

วาระที่ 3 เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อภิปรายกลุ่มย่อย

ในช่วงบ่ายได้มีการแบ่งเกษตรกรออกเป็น 4 กลุ่มย่อย จำนวนสมาชิกกลุ่มละประมาณ 30 คน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับปัญหาที่พบจากปฏิบัติเพื่อให้ได้ตามมาตรฐาน GAP ดังสรุปได้ดังนี้

เกณฑ์	ประเด็นที่พบ
1. แหล่งน้ำ	■ อยู่ห่างจากแหล่งน้ำ ■ มีคลองแต่ไม่มีน้ำ ■ ประสิทธิภาพการไหลของน้ำไม่ดี ต้องอาศัยน้ำฝนอย่างเดียว ■ ขาดแคลนแหล่งเก็บน้ำขนาดใหญ่(ส่วนรวม) ■ ขาดแคลนแหล่งเก็บน้ำขนาดเล็ก(การเกษตรแต่ละราย) ■ แหล่งน้ำตื้นเขิน ■ ประสิทธิภาพน้ำท่วม ■ น้ำไม่พอใช้/ไม่มีแหล่งน้ำ/นอกเขตชลประทาน ทำให้หญ้าขึ้น ข้าวตาย
2. พื้นที่ปลูก	■ ดินเป็นดินเปรี้ยว/ดินเค็ม ■ พื้นที่ลุ่มๆตอนๆไม่สามารถเก็บน้ำได้ ■ สภาพดินไม่อุ้มน้ำเก็บน้ำไม่ได้

เกณฑ์	ประเด็นที่พบ
	■ ปัญหาแมลงศัตรูพืช และวัชพืช ■ ปัญหาสภาพดินไม่อุดมสมบูรณ์ ■ ขาดความรู้เรื่องการปรับปรุงสภาพดิน ■ มีสารเคมีปนเปื้อนจากการใช้สารเคมีในพื้นที่เป็นเวลานาน
3. การใช้วัตถุดิบอันตรายทางการเกษตร	■ ปัญหาสุขภาพของชาวนา ■ ปัญหาสารพิษตกค้างในแปลงนา ■ ปัญหาสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม ■ ปัญหาอันตรายต่อสัตว์เลี้ยง ■ ทำให้มีสารพิษตกค้างในสิ่งแวดล้อมโดยรวม ■ ถ้าไม่ใช้ยาแล้วจะใช้อะไรกำจัดหญ้า เพราะใช้สารเคมีไม่ได้ ■ ปกติใช้สารเคมีเช่น ม้าแดง ดีคูมิน ฟุราดาน ซึ่งพบว่าคนใช้แล้วรู้สึกแน่นหน้าอก ■ มีการใช้ยาฆ่าแมลงในพื้นที่ข้างเคียง ทำให้มีการปนเปื้อน ■ ขาดความรู้ในการใช้สารเคมี
4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนเก็บเกี่ยว	■ เมล็ดพันธุ์ปลอมปน ■ ไม่รู้เทคนิคการใส่ปุ๋ยให้เหมาะสมกับดิน และระยะการเติบโตของพืช ■ ขาดแคลนแรงงาน แรงงานต้นทุนสูง ■ ต้องไถหลายรอบทำให้ต้นทุนสูง
5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว	■ ต้องเก็บเกี่ยวก่อนกำหนดเนื่องจากรถเกี่ยวหายาก ■ รถเกี่ยวเกี่ยวไม่ทันทำให้ข้าวกรอบเสีย ไม่ได้เปอร์เซ็นต์ที่ดี ■ ปัญหาเรื่องข้าวปนเปื้อนจากรถเกี่ยว ■ ปัญหาสิ่งปลอมปนในขั้นตอนเก็บเกี่ยว เพราะต้องเหยียบต้นข้าว ■ ปัญหาน้ำท่วมบางส่วน เช่น โนนทราย ทำให้รถ

เกณฑ์	ประเด็นที่พบ
	เข้าไปเกี่ยวยาก ▪ ขาดเครื่องมือที่เหมาะสม ในครัวเรือนเพื่อช่วยลดความชื้นและขายข้าวได้ราคาดีขึ้น ▪ ยังไม่รู้วิธีการตากโดยรักษาคุณภาพข้าวให้ดี ▪ ค่าแรงสูง ค่ารถเกี่ยวสูง ▪ ขาดแคลนแรงงาน ▪ ปัญหาเรื่องการตากข้าว(ถ้าฝนตก) ▪ ขาดแคลนยุ้งฉางในครัวเรือน ที่ได้มาตรฐาน ▪ ปัญหาสถานที่ตากข้าวไม่เพียงพอ การลักขโมยข้าว ▪ เนื่องจากไม่ใช้สารเคมีทำให้มีปัญหาอดแมลง นก หนูมากินข้าว ประเด็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากสมาชิกในกลุ่ม: ▪ การไถกลบตอซัง เพื่อเป็นปุ๋ยพืชสด ▪ การปลูกพืชตระกูลถั่ว เช่น ถั่วพัก ปอเทือง เพื่อปรับปรุงดิน ▪ ตากข้าวให้แห้งมีเช่นนั้นจะทำให้ข้าวขึ้นรา
6. การขนย้าย การเก็บรักษาและการรวบรวมผลิตผล	▪ ปัญหารถขนไม่เพียงพอ และค่าขนส่งแพง ▪ ปัญหายุ้งฉางและลานตากไม่เพียงพอ ▪ ปัญหาเรื่องสัตว์ที่มากินข้าวในยุ้งฉาง ▪ ปัญหาเรื่องน้ำหนักลดจากการเก็บรักษาไม่เหมาะสม ▪ ตอนขายไม่มีความรู้ “นายทุนซื้อเอง-ขายเอง” เรื่องเกณฑ์ในการหักราคา ▪ ผู้ตรวจข้าวไม่ยุติธรรม ทำให้ขายข้าวได้ราคาไม่ยุติธรรมกับชาวนา ▪ เก็บไว้นานทำให้คุณภาพลดลง
7. การบันทึกและการจัดเก็บข้อมูล	▪ ปัญหาขึ้นอยู่กับเกษตรกรเองไม่จดบันทึก ▪ ไม่จดบันทึกเพราะคิดว่าตนเองจำได้ ▪ เอาความสะดวกเป็นหลัก

เกณฑ์	ประเด็นที่พบ
	■ เอกสารเยอะ ยุ่งยาก เข้าใจยาก ■ ไม่มีเวลาเก็บ/จดบันทึก ■ ไม่เคยเก็บข้อมูลสถิติ/ผลผลิต ■ เกษตรกรขาดการเก็บและบันทึกข้อมูลเน้นการปฏิบัติอย่างเดียว ประเด็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากสมาชิกในกลุ่ม: ■ ในการไถแต่ละครั้งต้องจดบันทึกว่าปลูก หว่าน ลงกล้า ปักดำ ใส่ปุ๋ย การใช้สารเคมี ยาฆ่าแมลง การกำจัดวัชพืช วันไหน เมื่อไหร่อย่างชัดเจน จะช่วยให้จัดการได้ง่ายขึ้น

นอกจากนี้ยังมีประเด็นอื่นๆที่เกษตรกรต้องการความช่วยเหลือจากสหกรณ์หรือหน่วยงานภาครัฐ ดังนี้

สหกรณ์	หน่วยงานภาครัฐ
■ ต้องการพันธุ์ข้าว และปุ๋ยที่ดีในราคาถูก ■ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์การเกษตรราคาถูก และดอกเบี้ยต่ำมาให้สมาชิก ■ ต้องการขายข้าวให้ได้ราคาสูงขึ้น ■ ต้องการเจ้าหน้าที่ช่วยส่งเสริมให้ความรู้ในพื้นที่ ■ อยากให้ตัวแทน/หัวหน้ากลุ่มเกษตรกรมีความรู้ GAP มากขึ้น เพื่อจะได้มาถ่ายทอดให้คนในกลุ่มได้ ■ ต้องการให้ช่วยสนับสนุนความรู้ในการทำ GAP มากขึ้น เช่น ทำปุ๋ยปรับปรุงดินอย่างไร ฯลฯ	■ ต้องการการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ ทั้งขุดลอก แหล่งน้ำเดิม เจาะบ่อบาดาลขนาดใหญ่ใหม่ ■ ขยายไฟฟ้าเพื่อการเกษตร ■ อยากให้เกษตรอำเภอ/ตำบล ช่วยแนะนำอบรมว่าปุ๋ย/ยาตัวไหนควรใช้ ไม่ควรใช้

ปิดประชุมเวลา 15.00 น.

รายงานการประชุม
รายงานการดำเนินงานของโครงการซื้อข้าวจากชาวนา

วันที่ 6 พฤศจิกายน 2556

ณ ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. นางสาวณัฐกานต์ สหวัชรินทร์ นักวิจัยประจำโครงการ

เริ่มประชุมเวลา 09.00–10.00 น.

การดำเนินงานของโครงการซื้อข้าวจากชาวนา ตั้งแต่วันที่ 1–30 พฤศจิกายน 2555 มีผลประกอบการ ดังต่อไปนี้

1. สรุปยอดสมาชิกประจำเดือน

จำนวนสมาชิก ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2555 มีทั้งสิ้น 217 ราย โดยมีจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นจากเดือน ตุลาคม 2555 จำนวน 13 ราย

2. รายได้

2.1 ขายสด

ในงวดเดือนพฤศจิกายน 55 มีรายได้รับจากการจำหน่ายข้าวรวมทั้งสิ้น 49,379 บาท ประกอบด้วย

รหัสสินค้า	ชนิดข้าว	จำนวน (ถุง)	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)
R1	คุณธรรม – กล้องหอมมะลิ 105	70	70	3,290
R2	คุณธรรม – กล้องหอมมะลิแดง	79	79	4,159
R3	คุณธรรม – กล้องหอมนิล	60	60	4,620
R4	เกิดบุญ – 5 กก. สุญญากาศ	5	5	950
R5	เกิดบุญ – 5 กก.	174	870	31,320
R6	เกิดบุญ – 1 กก. สุญญากาศ	120	120	5,040
	รวมทั้งสิ้น	508	1,204	49,379

2.1 ขายส่ง (ขายเชื่อ)

มียอดการจำหน่ายจากการขายส่ง ดังนี้

รหัสสินค้า	ชนิดข้าว	ขายส่งAO1 – คุณสมพงษ์ โหตระไวศยะ		
		จำนวน (ถุง)	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)
R1	คุณธรรม – กล้องหอมมะลิ 105	3	3	141
R2	คุณธรรม – กล้องหอมมะลิแดง	2	2	104
R3	คุณธรรม – กล้องหอมนิล	1	1	76
R4	เกิดบุญ – 5 กก. สุญญากาศ	-	-	-
R5	เกิดบุญ – 5 กก.	20	100	3,600
R6	เกิดบุญ – 1 กก. สุญญากาศ	-	-	-
	รวมยอดขายค้างรับ	26	106	3,921

รวมเป็นรายได้จากการขายทั้งสิ้น 53,300 บาท

3. ต้นทุนสินค้าขายและรายงานสินค้าคงเหลือ/เคลื่อนไหว

3.1 มียอดสินค้ายกมาต้นงวด 24,168 บาท ซึ่งระหว่างงวด 71,284 บาท โอนสินค้าไปร้าน Farmer Shop 14,411 บาท และ คืนสินค้าผู้ประกอบการ 327 บาท คงเหลือสินค้าปลายงวด 31,889 บาท คิดเป็นต้นทุนขายทั้งสิ้น 48,825 บาท

4. รายการชำระค่าสินค้าและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่นๆ

4.1 ในงวดเดือนพฤศจิกายน 2555 มีการจ่ายชำระค่าสินค้าแก่ผู้ประกอบการ รวม 22,761 บาท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สกก.กระสัง จำกัด	29,750 บาท
สกก.สุวรรณภูมิ จำกัด	17,150 บาท
โครงการข้าวคุณธรรม	10,874 บาท

4.2 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ประกอบด้วย ค่าส่งสินค้าแก่สมาชิกจำนวน 310 บาท ค่าโทรศัพท์ 300 บาท และวัสดุสิ้นเปลือง 60 บาท รวมเป็นเงิน 670 บาท เบิกจากบัญชีโครงการร้าน Farmer Shop

5. งบการเงิน

งบกำไรขาดทุนประจำงวดเดือน พฤศจิกายน 2555 มียอดรายได้ทั้งสิ้น 53,300 บาท หักต้นทุนขาย 48,825 บาท คงเหลือกำไรขั้นต้นสุทธิ 4,475 บาท หรือคิดเป็น 8.4% ของรายได้ ในเดือนนี้มียอดขายและกำไรเพิ่มสูงขึ้นกว่ายอดจำหน่ายปกติเนื่องจากมีสมาชิกสั่งซื้อข้าวกล้อง และข้าวเกิดบุญ 1 กก. เพื่อมอบเป็นของขวัญในปริมาณมาก นอกจากนี้ยังมียอดจำหน่ายข้าวในราคาปกติจากการออกบูธหน้าโรงอาหารกลางด้วย

6. งบประมาณยอเงินฝากธนาคาร

เงินรับเข้าบัญชีธนาคารในเดือนพฤศจิกายน ทั้งสิ้น	35,104 บาท
รายได้จากงวดก่อนมาเข้าบัญชีในรอบเดือนนี้	9,332 บาท
รายได้จากการขายสดประจำเดือน พฤศจิกายน	49,379 บาท
หัก ยอเงินฝากระหว่างทาง	<u>22,581 บาท</u>
คงเหลือเงินฝากเข้าบัญชีทั้งสิ้น	<u>36,130 บาท</u>

7. การประชาสัมพันธ์โครงการและรับสมัครสมาชิก

ในเดือนพฤศจิกายน มีการจัดกิจกรรมจำหน่ายสินค้าวันที่ 15 พฤศจิกายน และงานตลาดนัดธงเขียววันที่ 30 พฤศจิกายน สรุปประเด็นได้ดังนี้

กิจกรรม	จำนวนผู้รับฟัง	จำนวนผู้สมัครสมาชิก	ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะจากลูกค้า
1. กิจกรรมจำหน่ายสินค้า ณ หน้าโรงอาหารกลาง	ประมาณ 20 ราย	13 ราย	- ต้องการทราบความแตกต่างด้านสรรพคุณสินค้าของข้าวกล้องทั้ง 3 ชนิด - น่าจะมีการจัดโปรโมชั่น สำหรับช่วงเทศกาลปีใหม่สำหรับคนที่ซื้อสินค้าจำนวนมาก - มีลูกค้าใหม่ที่มาตามคำแนะนำจากลูกค้าเก่า เพราะข้าวอร่อย - สมาชิกที่เป็นผู้ปกครองมาซื้อสินค้าเพราะได้รับ message แจ้งเตือนให้มารับข้าว

ประเด็นที่พบอื่นๆ มีดังต่อไปนี้

1. ฝ่ายผู้ผลิต

1.1) เกิดบุญ 1 กก. – สกก.เกษตรวิสัย จำกัด

- บรรจุภัณฑ์ซีลไม่ค่อยเรียบร้อย และมี Vac เสีย ประมาณ 21 ถุง

1.2) เกิดบุญ 5 กก.รอบวันที่ 15 พ.ย. – สกก.ปราสาท จำกัด

- มีความพร้อมในการจำหน่ายดี และข้าวคุณภาพดี
- จำหน่ายข้าวได้ประมาณ 30 ถุงเล็ก (150 กก.)

1.3) เกิดบุญ รอบวันที่ 30 พ.ย. – สกก.พิมาย จำกัด

- มีความพร้อมด้านอุปกรณ์ออกร้านดี มีการหุงชิม และเจ้าหน้าที่ก็ให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้าวและเครือข่ายได้ดี ลูกค้าให้ความสนใจเป็นอย่างดี ทำให้สามารถจำหน่ายข้าวที่นำมาได้หมด

— จำหน่ายข้าวได้ 90 ถุง (330 กก.) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แบรนด์	ชนิดข้าว	ยอดจำหน่าย	
		ถุง	กก.
ข้าวเกิดบุญ (หอมมะลิแท้100%)	หอมมะลิ (1 กก.)	30	30
	หอมมะลิ (5 กก.)	40	200
	หอมมะลิ (5 กก.vac)	20	100

2. สายส่ง

2.1) ในเดือนนี้มีการเปิดสายส่งไปยังนอกสถานที่ ได้แก่ สกว. โดยมียอดการส่งซื้อรวมทั้งสิ้น 192 กก. คิดเป็นมูลค่ารวม 8,041 บาท จากการส่งสินค้าในรอบแรกนี้ยังมีความซุกซลักเล็กน้อยในเรื่องการส่งมอบสินค้าเมื่อไปถึง มีข้อจำกัดเรื่องความสูงของรถส่งสินค้าที่จะขึ้นบนอาคาร และมีความผิดพลาดในการจัดสินค้า 1 ราย

ปิดประชุมเวลา 10.00 น.

การประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop

ครั้งที่ 26/2555 (ระยะที่ 2 ครั้งที่ 13/2555)

วันศุกร์ที่ 9 พฤศจิกายน 2555 เวลา 8.30–10.40 น.

ณ ศูนย์สารสนเทศสหกรณ์ ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	หัวหน้าโครงการวิจัย Farmer Shop
2. คุณกาญจนา	คุณกาญจน์	ประธานกรรมการ
3. คุณบรรหาร	แสงฟ้าสุวรรณ	รองประธานกรรมการ
4. คุณสุขุม	ไวยธำรงค์	กรรมการ
5. คุณสมพงษ์	ชุ่มเพ็ญพันธ์	กรรมการ
6. อาจารย์ใจฟ้า	ทรัพย์สินทวีลาภ	กรรมการ
7. คุณสายสุดา	ศรีอุไร	นักวิจัย

เริ่มประชุม เวลา 8.30 น.

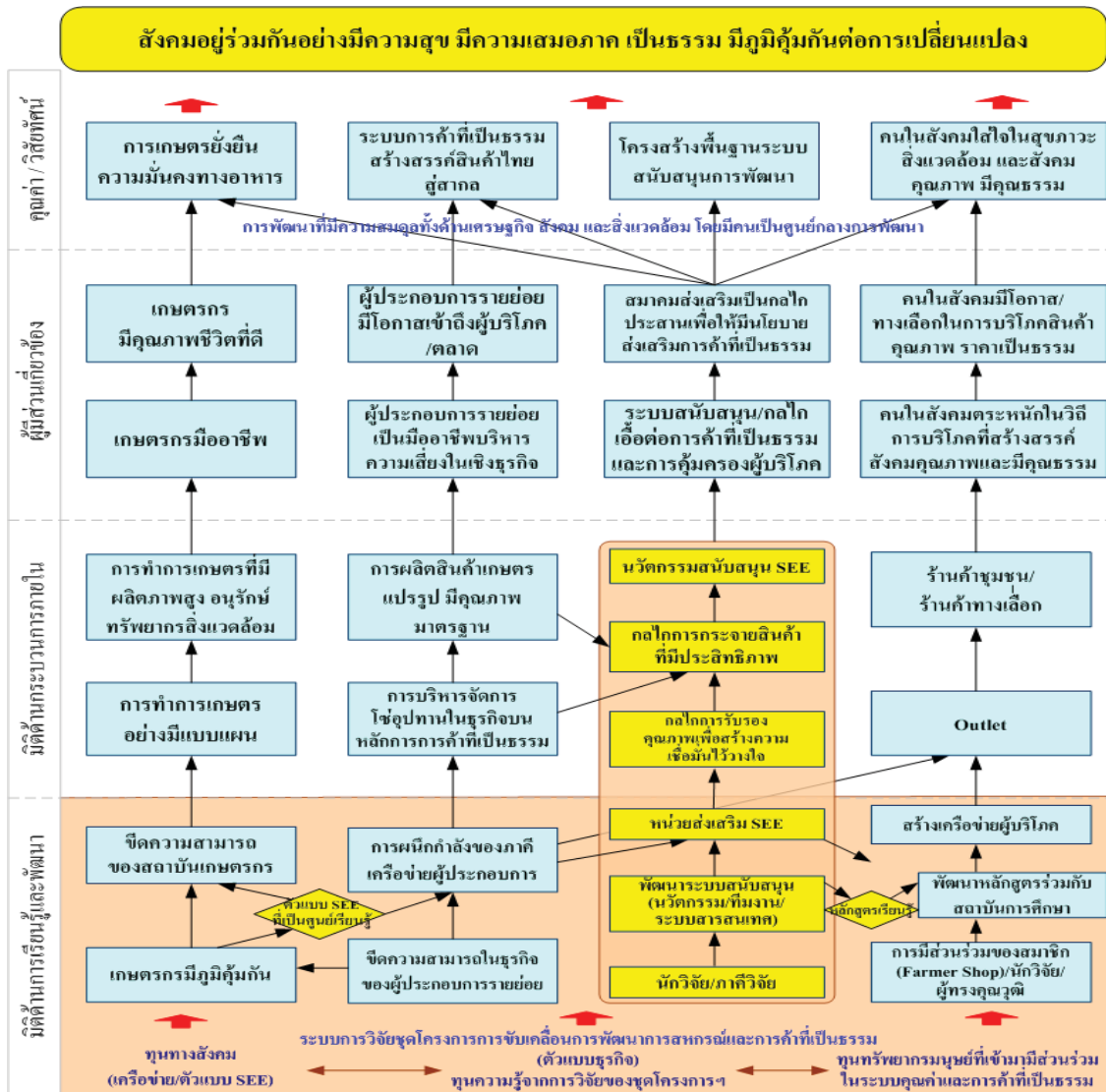
วาระที่ 1 เรื่องแจ้งเพื่อทราบ

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท มีเรื่องแจ้งเพื่อทราบแก่ที่ประชุม ดังนี้

1. ความคืบหน้าจากการประชุมครั้งที่ผ่านมารศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท เล่าเรื่องผลกระทบของนโยบายรัฐกับการปฏิบัติงานของสถาบันฯ ซึ่งส่งผลให้ความร่วมมือของโครงการกับร้านสหกรณ์จังหวัดตราดยังไม่มีคืบหน้าเท่าที่ควร
2. ร้านสหกรณ์ กฟผ. ยังคงปรับปรุงไม่แล้วเสร็จ ทำให้การนำสินค้าของร้าน Farmer Shop ต้องรอต่อไป
3. จากการหารือกับ ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย รองผู้อำนวยการสำนักงานสนับสนุนการวิจัย ผู้ให้ทุนสนับสนุนโครงการวิจัยของสถาบันฯ เรื่องนำเสนอโครงการร่างงานวิจัยในระยะต่อไป โดยได้สรุปเนื้อหาที่ไปนำเสนอประกอบด้วยคุณลักษณะของงาน 5 ประการคือ
 1. เป็นตัวแบบที่ใช้การบริหารจัดการโซ่อุปทานที่ระเบิดจากข้างใน
 2. ใช้การพึ่งพาและร่วมมือกันของภาคี
 3. การพัฒนาตัวแบบที่ใช้กลไกการตลาดเป็นตัวดำเนินเรื่อง ไม่มีการบิดเบือน
 4. การใช้วิสัยทัศน์ร่วมของตัวแบบที่เกิดขึ้นใหม่
 5. การใช้กลไกการมีส่วนร่วม

ซึ่งทั้งหมดนี้เรียกว่า “ธุรกิจฐานสังคม” ทั้งนี้ได้แบ่งกลุ่มองค์กรออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) องค์กรของรัฐ 2) องค์กรภาคเอกชน และ 3) SEE: Social Economy Enterprise ซึ่งเป็นเป้าหมายของการดำเนินงาน ต่อไปจะเป็นการนำ SEE เป็นตัวเคลื่อนงาน สร้างหลักสูตรโรงเรียนลูกชาวนา สร้างตัวแบบ และสร้างธุรกิจ ฯลฯ โดยทั้งหมดนี้เป็นการสรุปทิศทางการดำเนินงานของสถาบันฯ ในระยะต่อไป

จากนั้น รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ได้นำเสนอ “แผนที่ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนธุรกิจฐานสังคม (SEE) สู่การบรรลุวิสัยทัศน์การพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11” ดังรูป

แผนที่ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนธุรกิจฐานสังคม (SEE) สู่การบรรลุวิสัยทัศน์การพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

โดย รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท อธิบายรายละเอียดของแผนที่นี้ว่า แฉกแรกขายมือจะเป็นโครงการนำร่องเป็นเสาหลักของการเกษตร จะมีการลงพื้นที่สร้างหลักสูตร แฉกที่สองคือแห่งของผู้ประกอบการ ซึ่งในช่วงเวลาที่เหลือของโครงการจะพยายามดำเนินงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยส่วนของในประเทศนั้นจะต้องมี Outlet ของร้าน Farmer Shop อย่างแน่นอน สำหรับแฉกที่สาม ที่

ประกอบด้วย นักวิจัย/ภาควิชา การพัฒนาระบบสนับสนุน หน่วยส่งเสริม SEE กลไกการรับรองคุณภาพ ฯ กลไกการกระจายสินค้า และนวัตกรรมสนับสนุน SEE เช่น ผลักดันการออกกฎหมายใหม่ให้ควบคุมการค้าของผู้ประกอบการรายใหญ่-รายย่อย เป็นต้น นอกจากนี้สิ่งที่สนใจคือการตั้งสมาคมโดยความร่วมมือของผู้ประกอบการ ซึ่งสถาบันฯ จะชักชวนสถาบันฯ หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เห็นด้วยกับงานนี้มาเข้าร่วม

สุดท้ายแถวที่สี่ด้านขวามือ คือ การมีส่วนร่วมของสมาชิก การพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถาบันการศึกษา การสร้างเครือข่ายผู้บริโภค อันจะนำไปสู่การมี Outlet เพื่อเป็นการเข้าถึงผู้บริโภคในสังคม ให้เห็นการสร้างการค้าที่เป็นธรรม มีร้านค้าชุมชน/ร้านค้าทางเลือก (ร้านในหน่วยราชการ) ทำให้คนในสังคมตระหนักถึงวิถีการบริโภคที่สร้างสรรค์สังคมคุณภาพ ราคาเป็นธรรม และใส่ใจสุขภาพจะสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ภายหลังจากจบการชี้แจงรายละเอียดแผนที่ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนธุรกิจฐานสังคม (SEE) สู่การบรรลุวิสัยทัศน์ฯ แล้ว รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท จึงขอความคิดเห็นจากคณะกรรมการบริหาร ฯ ในที่ประชุม

คุณบรรหาร แสงฟ้าสุวรรณ กรรมการบริหารโครงการร้านฯ ตั้งข้อสังเกตเรื่อง การจัดตั้งสมาคม เพราะจากประสบการณ์ที่ผ่านมาเคยเข้าร่วมสมาคมร้านค้าปลีก ซึ่งร่วมกันผลักดันในลักษณะดังกล่าวเช่นกันแต่ถูกต่อต้าน จึงมีความกังวลว่าจะมีความเป็นไปได้มาน้อยเพียงใด

ทั้งนี้จากข้อสังเกตของคุณบรรหาร แสงฟ้าสุวรรณ ที่กล่าวมานั้น กรรมการบริหารฯ ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า ควรต้องให้มีคนตั้งธงนำไปก่อนเพื่อขับเคลื่อนเชิงยุทธศาสตร์ แล้วจึงค่อยๆ แก้ปัญหาตามบริบทต่อไป

วาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ 25/2555

รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหาร Farmer Shop ครั้งที่ 25/2555 เมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๕ ที่ประชุมพิจารณาแล้วรับรองรายงานการประชุม

วาระที่ 3 เรื่องสืบเนื่อง

3.1 ติดตามความก้าวหน้า Outlet ไร่สุวรรณ

คุณบรรหาร แสงฟ้าสุวรรณ รายงานในที่ประชุมว่า พบสินค้าใหม่เป็นกล้วยเล็บมือนางอบ เช่นเดียวกับแบรนด์ กล้วยเล็บมือนางอบ “ศรีภา” วางจำหน่ายในร้านค้าไร่สุวรรณ แต่สินค้านั้นไม่มีการรับรองมาตรฐาน อย. ซึ่งเห็นว่าเป็นเรื่องอันตรายสำหรับร้านค้ามาก เนื่องจากหากสาธารณสุขตรวจสอบพบจะต้องถูกปรับ และการจัดวางสินค้าของร้าน Farmer Shop ไม่อยู่ในโซนเดียวกันแต่กลับจัดวางอย่างกระจัดกระจายทั่วไปในร้านไร่สุวรรณ

ที่ประชุมจึงตั้งข้อสังเกตไว้ว่า พบสินค้าไม่เป็นไปตามข้อตกลง และขาดการติดต่อประสานงานเพื่อการนำสินค้าเข้าวางจำหน่ายในร้านไร้สุวรรณ

3.2 ผลการดำเนินงานโครงการร้าน Farmer Shop ณ คณะเศรษฐศาสตร์ มก. ประจำเดือนกันยายน และตุลาคม 2555

คุณวสินธรา ขวยชื่น เจ้าหน้าที่ประจำร้าน Farmer Shop รายงานผลประกอบการเดือนกันยายน 2555 ซึ่งมีรายได้ตั้งแต่วันที่ 1-30 กันยายน 2555 ยอดขายสุทธิ 108,004 บาท และมีกำไร (ขาดทุน) สุทธิ 39,777.86 บาท ส่วนผลประกอบการเดือนตุลาคม 2555 มีรายได้ตั้งแต่วันที่ 1-31 ตุลาคม 2555 ยอดขายสุทธิ 68,890.50 บาท และมีกำไร (ขาดทุน) สุทธิ 33,161.80 บาท ทั้งนี้ไม่รวมค่าสถานที่ ค่าตอบแทนพนักงาน และค่าสาธารณูปโภค โดยมีข้อสังเกตว่ายอดจำหน่ายของเดือนตุลาคมมียอดจำหน่ายลดลง เนื่องจากอยู่ในช่วงปิดภาคการศึกษา

โดยสินค้าขายดี 10 อันดับแรก เรียงตามจำนวนชิ้น ได้แก่ น้ำข้าวโพด เครื่องดื่มผลไม้ น้ำดื่มเกษตร น้ำผักข้าว ขนมหั้วมะ กะหรี่ปั๊พ ไตฟุคุ คุณก็เพื่อสุขภาพ โรลม้วนไส้ต่างๆ และเกรนนี่มี ตามลำดับสินค้าขายดี 10 อันดับแรก เรียงตามจำนวนเงิน ได้แก่ น้ำข้าวโพด ข้าวเกิดบุญ 5 กก. ไม่ vacuum เครื่องดื่มผลไม้ ขนมหั้วมะ น้ำผักข้าว ถุงผ้า Farmer Shop ข้าวกล้องคุณธรรมหอมนิล คุณก็เพื่อสุขภาพ ข้าวกล้องคุณธรรม หอมมะลิ 105 และข้าวกล้องคุณธรรม หอมแดง ตามลำดับ

สำหรับยอดสมาชิกโครงการร้าน Farmer Shop ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2555 มีทั้งสิ้น 865 ราย เพิ่มขึ้นจากเดือนกันยายน 2555 จำนวน 81 ราย โดยแบ่งเป็นสมาชิกที่มียอดซื้อทั้งสิ้น 587 ราย และสมาชิกที่ไม่มียอดซื้อรวม 278 ราย

3.3 โครงการจำหน่ายข้าวกับ สหกรณ์ รพ.กรุงเทพมหานคร

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท แจ้งในที่ประชุมว่าได้ประสานงานกับตัวแทนร้านสหกรณ์ของโรงพยาบาล เรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้จะขอประสานงานนัดหารือกับตัวแทนสหกรณ์ รพ.กรุงเทพมหานคร อีกครั้ง โดยจะมอบให้ชุมนุมสหกรณ์บุรีรัมย์ หรือ สกก.เกษตรพิสัย เป็นผู้จัดส่งสินค้า

คุณบรรหาร แสงฟ้าสุวรรณ ประสานงานขอนัดหารือกับร้านสหกรณ์ฯ โดยสรุปนัดหารือวันพฤหัสบดีที่ 15 พฤศจิกายน 2555

วาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

4.1 เวทีคัดสินค้าครั้งที่ 8 และเวทีบรรยายพิเศษและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

กำหนดจัดเวทีคัดสินค้าครั้งที่ 8 ในวันศุกร์ที่ 30 พฤศจิกายน 2555 โดยตั้งเป้าเชิญผู้ประกอบการ SMEs และ OTOP เข้าร่วมเวที 30 ราย พร้อมจัดเวทีบรรยายพิเศษและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในหัวข้อ “การเตรียมตัวตั้งรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ของ SMEs OTOP รายย่อยและรายกลาง” ซึ่งจะเชิญตัวแทนจากกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้บรรยาย ทั้งนี้คณะกรรมการสามารถเชิญเครือข่ายผู้ประกอบการเพื่อเข้าร่วมฟังการบรรยายในครั้งนี้ได้

4.2 โครงการของขวัญปีใหม่ ประจำปี 2556

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท นำเสนอโปรแกรประชาสัมพันธ์ที่จะใช้ในช่วงจัดโครงการของขวัญปีใหม่ ประจำปี 2556 โดยได้จัดเป็นชุดกระเช้าของขวัญหลากหลาย ให้คณะกรรมการร่วมพิจารณา ซึ่งจะเริ่มขึ้นในช่วง 15 ธ.ค. 2555 เป็นต้นไปจนถึงสิ้นปี ทั้งนี้ผู้ประกอบการแต่ละท่านอาจมีชุดของขวัญของตัวเองเข้าร่วมโครงการ โดยให้นำมาเสนอในที่ประชุมเพื่อร่วมกันพิจารณาก่อนทำการประชาสัมพันธ์

วาระที่ 5 เรื่องอื่นๆ

1. อ.ใจฟ้า ทรัพย์สินทวีลาภ ให้ข้อสังเกตว่า ตุ๊กตาคุณบุญซื้อที่ทำจากไม้ มาจำหน่ายนั้นไม่ควรใช้ไม้บริเวณที่มีตาไม้ เนื่องจากจะทำให้เนื้อไม้แตกออกจากกันได้

ปิดประชุมเวลา 10.40 น.

รายงานการประชุมโครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน ปีที่ 3 ครั้งที่ 3

วันพฤหัสบดีที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 เวลา 10.00–12.00 น.

ณ ห้อง 214 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. รศ. จุฑาทิพย์	ภัทรวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. คุณอรุณ	นวรราช	หัวหน้าโครงการวิจัย
3. คุณสุทิศ	จิราวุฒิพงษ์	นักวิจัย
4. คุณวิชัย	มีสวัสดิ์	นักวิจัย
5. คุณพิมพ์พนิต	จันทร์โอทาน	ที่ปรึกษาสามพราน รีเวอร์ไซด์ฯ
6. คุณสุพจน์	สุขสมงาม	เจ้าหน้าที่วิจัย สว.สก.

เริ่มประชุมเวลา 10.00 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทรวาท ผู้ประสานงานกลางชุดโครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์ และการค้าที่เป็นธรรม ได้กล่าวเปิดการประชุมโครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน ปีที่ 3 หลังจากนั้น คุณวิชัยรายงานผลการขับเคลื่อนโครงการวิจัยที่ผ่านมาได้ดำเนินการคือ

1. การอบรมการจัดการเกษตรอินทรีย์ (ICM : Integrate Cropping Management) แก่เครือข่ายประชาชนผู้สนใจทีม โดย ผศ.ดร.ศพร ศุภผล อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญจากคณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. โครงการส่งเสริมสุขภาพ สุขใจ ห่างไกลโรค ให้บริการตรวจโรคเบื้องต้น อาทิ ตรวจระดับน้ำตาล ไขมัน ความดันโลหิต แก่ประชาชน ผู้บริโภค ณ บริเวณตลาดสุขใจ เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2555

3. การทำความสะอาด ตลาดสุขใจ Big Cleaning day โดยคณะกรรมการบริหารตลาดสุขใจ พ่อค้า แม่ค้า อ.บ.ต. ต่างช่วยกันทำความสะอาดภูมิทัศน์ นอกจากนี้ยังได้ทำการจัดรูปแบบวางตำแหน่งของร้านจำหน่าย แยกตามประเภทสินค้าที่จำหน่าย เพื่อความสะดวกและเป็นระเบียบเรียบร้อย เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2555

โดยตลาดสุขใจจะร่วมกับสำนักงานสาธารณสุข จ.นครปฐม มีแผนงานที่จะพัฒนาระดับให้ตลาดสุขใจเป็นตลาดที่ได้รับมาตรฐานอาหารปลอดภัย โดยจะดำเนินการติดตั้ง ตราซังกิโลกลาง และป้ายประชาสัมพันธ์บอกราคากลางของสินค้า ผักผลไม้ และรณรงค์ให้ผู้ค้ารักษาความสะอาด โดยใส่ถุงมือ ผ่ากันเปื้อน และหมวก

นอกจากนี้นักวิจัยยังมีแผนที่จะขยายผลการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ (IFOAM) ไปยังเครือข่ายผู้ผลิต/ผู้ค้าตลาดสุขใจ โดยขณะนี้เครือข่ายสนใจเข้าร่วมแล้วจำนวน 4 ราย คือ กลุ่มพี่น้องสองตำบล กลุ่มเกษตรกรคลองโยง กลุ่มผู้ผลิตชมพู คุณรวงทอง และลุงกิจ กลุ่มพัฒนายั่งยืนคลองจินดา โดยทางสวนสามพราน รีเวอร์ไซด์ร่วมกับทีมที่ปรึกษาจะฝึกกำลังเป็นพี่เลี้ยงสนับสนุนให้คำแนะนำกับเครือข่าย

ปิดประชุมเวลา 11.30 น.

การประชุมหารือความร่วมมือการเปิด Outlet Farmer Shop กับโรงพยาบาลนครธน

วันที่ 15 พฤศจิกายน 2555 เวลา 13.30 – 15.00 น.

ณ แผนกโภชนาการ โรงพยาบาลนครธน

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. คุณเยาวเรศ	ทองลิมา	รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารโรงพยาบาลนครธน
2. คุณเสน่ห์ลดา	นาคชำนาญ	ผู้เชี่ยวชาญด้านโภชนาการโรงพยาบาลนครธน
3. คุณสุภาพร	ศรีสิดานนท์	นักโภชนาการโรงพยาบาลนครธน
4. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
5. คุณกาญจนา	คูหากาญจน์	ประธานโครงการร้าน Farmer Shop
6. คุณบรรหาร	แสงฟ้าสุวรรณ	กรรมการโครงการร้าน Farmer Shop
7. คุณสุขุม	ไวยธำรง	กรรมการโครงการร้าน Farmer Shop
8. คุณวสินธรา	ขวยเขิน	เจ้าหน้าที่ประจำโครงการ

เริ่มประชุมเวลา 13.30 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์พร้อมด้วย คณะกรรมการร้าน Farmer Shop ได้ร่วมหารือกับคุณเยาวเรศ ทองลิมา รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร โรงพยาบาลนครธน ถึงการเปิด Outlet Farmer Shop ภายในโรงพยาบาลนครธนบุรี โดยรศ.จุฑาทิพย์ ได้กล่าวถึงความเป็นมาของโครงการร้าน Farmer Shop โดยสังเขป ดังนี้

โครงการร้าน Farmer Shop เป็นโครงการนำร่องเพื่อการพัฒนาและดำเนินการตัวแบบ ร้านค้าปลีกชุมชน ที่ได้นำเอา ชุดความรู้ด้านการบริหารจัดการโซ่อุปทานอย่างบูรณาการมาใช้ในการ ออกแบบระบบการดำเนินงานวิจัย โดยกระบวนการวิจัยจะครอบคลุมการดำเนินการ ตั้งแต่การสร้าง เครือข่ายอุปทาน การพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานสินค้าและการพัฒนาบรรจุภัณฑ์การวางระบบ จัดหา และ ตรวจสอบย้อนกลับ การบริหารจัดการ ร้านค้าปลีกและการสร้างแบรนด์ Farmer Shop โดยคาดหวังจะให้ เกิดเป็นตัวแบบร้านค้าปลีกทางเลือก ที่ขยายผลไปจัดตั้งในชุมชน สหกรณ์และในกลุ่มผู้ประกอบการราย ย่อย ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งด้านการลดปัญหาข้อจำกัดของผู้ประกอบการรายย่อยที่ผลิตสินค้า เกษตรแปรรูปที่มีค่าใช้จ่ายการตลาดสูง อีกทั้งเป็นทางเลือกแก่ผู้บริโภคที่มีแหล่งจำหน่ายสินค้าคุณภาพ ราคาเป็นธรรม ภายใต้สโลแกน "ไม่ได้หวังที่กำไร แค่อยากให้เป็นลูกค้าประจำ" ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะเข้ามา เป็นหุ้นส่วนหรือพันธมิตรธุรกิจร่วมกัน ในขณะเดียวกัน กลไกของ Farmer Shop ก็จะมีแรงจูงใจให้ ประชาชน ในสังคม หันมาอุดหนุนสินค้าไทย ภายใต้ แบรนด์ Farmer Shop

โครงการร้าน Farmer Shop จะมุ่งเน้นไปที่การนำทุนความรู้ ทุนทางสังคมและทุน ทรัพยากรที่เป็นผลผลิตงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ โดยคาดหวังจะนำไปสู่การสร้างระบบธุรกิจเชิง

สร้างสรรค์ ในทิศทางของการจัดการโซ่อุปทานอย่างบูรณาการ ในกลุ่มสินค้าเกษตรแปรรูป เพื่อการ
รักษาสวนแบ่งการตลาดของสินค้าเกษตรแปรรูปในสภาวะที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับคู่แข่งทางการค้า
จากต่างประเทศ ในยุคเปิดเสรีอาเซียน อีกทั้งการลดข้อจำกัด/อุปสรรคของสินค้าเกษตรแปรรูปเป็น
เรื่องการพัฒนาช่องทางการตลาด เพื่อการเข้าถึงผู้บริโภค เพื่อให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือ
ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการนำไปใช้ประโยชน์ โดยการดำเนิน การโครงการจะใช้ระยะเวลา
ต่อเนื่อง 5 ปี เพื่อนำไปสู่การขยายผลการจัดตั้งและดำเนินงาน Farmer Shop ในชุมชน โรงพยาบาล
โรงเรียน มหาวิทยาลัย และสหกรณ์ต่อไป

ทั้งนี้คุณเยาวเรศได้ให้ความสนใจกับโครงการร้าน Farmer Shop เป็นอย่างมาก ซึ่ง
คุณเยาวเรศ ได้กล่าวว่ารู้จักโครงการร้าน Farmer Shop จากคุณเสน่ห์ลตา ครั้งเมื่อเข้าร่วมงาน
ประกาศเกียรติคุณนักสหกรณ์และสหกรณ์ที่มีคุณค่าประจำปี 2555 ได้เยี่ยมชมภายในบูธของภาคี
พันธมิตรผู้ประกอบการร้าน Farmer Shop และเล็งเห็นว่าแนวคิดของร้าน Farmer Shop นั้นมีความ
น่าสนใจและเห็นว่าโรงพยาบาลนครธนมีความต้องการร้านค้าที่เน้นสินค้าสุขภาพแบบนี้ ดังนั้น
จึงได้เสนอความคิดแก่คุณเยาวเรศ จึงเป็นที่มาในการเชิญรศ.จุฑาทิพย์เพื่อหารือเรื่องการเปิด Outlet
Farmer Shop ภายในโรงพยาบาลนครธนขึ้น จากนั้นรศ.จุฑาทิพย์ ได้ยกตัวอย่างสินค้าที่จำหน่ายใน
โครงการ Farmer Shop ได้แก่ ข้าวเกิดบุญ ข้าวคุณธรรม ลูกอมมะขาม ชาออร์แกนิก กล้วยอบ
เล็บบ่มนาง และน้ำพริกต่างๆ เป็นต้น และนำแคตตาล็อกสินค้าที่ผ่านเวทีคัดเลือกให้คุณเยาวเรศได้ลอง
พิจารณา หากคุณเยาวเรศสนใจสามารถดูแคตตาล็อกสินค้าภายในเว็บไซต์ของสถาบันได้

จากนั้นได้หารือเรื่องรายละเอียดในการจัดตั้ง Outlet Farmer Shop ซึ่งรศ.จุฑาทิพย์ ได้
กล่าวว่า สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์จะเป็นทีมพี่เลี้ยงในการจัดตั้ง Outlet โดยจะช่วยสนับสนุนในเรื่อง
ระบบต่างๆ เช่น ระบบส่งสินค้า ระบบการขาย เป็นต้น แต่ทั้งนี้โรงพยาบาลนครธนต้องเป็นผู้ดำเนินการ
และติดต่อกับทางผู้ประกอบการเอง ซึ่งคุณเยาวเรศกล่าวว่าเริ่มแรกให้นำสินค้าเข้าร่วมจำหน่ายที่
ร้านค้าของโรงพยาบาลก่อน เนื่องจากยังไม่มีร้าน Outlet แบบเป็นรูปแบบ โดยได้มอบหมายให้คุณ
เสน่ห์ลตา เป็นผู้จัดทำเลในการจัด Outlet โดยที่ดูไว้มีตรงด้านล่างตึกสนามไชย และด้านหน้าบันได
ทางขึ้นตึกสนามไชย รศ.จุฑาทิพย์ ได้ขอความร่วมมือให้จัดสินค้าของผู้ประกอบการจากโครงการ
Farmer Shop อยู่ในเชลฟ์เดียวกันและมีป้ายโครงการ Farmer Shop ติดด้วย โดยคุณเยาวเรศ กล่าวว่า
ขอประชุมกับทางผู้บริหารโรงพยาบาลก่อน แต่ทั้งนี้ผู้ประกอบการจากโครงการ Farmer Shop สามารถ
นำสินค้ามาส่งที่โรงพยาบาลได้เลยหากทางโรงพยาบาลมีคำสั่งซื้อ

คุณเยาวเรศ ได้เชิญโครงการร้าน Farmer Shop เข้าร่วมตลาดนัดสีเขียวของโรงพยาบาล โดย
จัดทุกวันพุธ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ร้าน Farmer Shop ให้เป็นที่รู้จักของแพทย์ เจ้าหน้าที่ และผู้คน
ทั่วไปมากขึ้น ซึ่งรศ.จุฑาทิพย์ เห็นด้วยกับการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบนี้ ซึ่งจะมีการหารือใน
รายละเอียดการจัดแผนประชาสัมพันธ์ต่อไปในอนาคต

ปิดประชุมเวลา 15.00 น.

รายงานการประชุมย่อยการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของร้าน Farmer Shop

วันศุกร์ที่ 16 พฤศจิกายน 2555 เวลา 9.00–10.10 น.

ณ ห้องประชุม 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้มาประชุม

1. รศ. จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. นางสาวณัฐกานต์	สหวัชรินทร์	เจ้าหน้าที่วิจัยประจำโครงการ
3. นางสาววสินธรา	ขวยเขิน	เจ้าหน้าที่วิจัยประจำโครงการ

เริ่มประชุมเวลา 09.00 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้หารือร่วมกับนางสาววสินธราและนางสาวณัฐกานต์ เรื่องการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของร้าน Farmer Shop เพื่อเป็นเครื่องมือในการเป็น Coaching แก่ร้านค้าปลีกชุมชน ทั้งนี้ ที่ประชุมได้ร่วมกันกำหนดโครงร่างของคู่มือดังนี้

- หน้าปก / คำนำ / สารบัญ
- เกี่ยวกับร้าน Farmer Shop
- ทำเลที่ดีและบรรยากาศในร้าน...ของเรา
- ใครคือกลุ่มเป้าหมายและทำอะไรถึงจะรู้?
- วิธีจัดหาสินค้ามาจำหน่ายในร้าน
- การกำหนดราคาสินค้า
- เทคนิคการจัดหาและสั่งซื้อ
- เทคนิคการจัดชั้นสินค้า
- แคชเชียร์และการขาย
- การบริหารสินค้าคงคลัง
- การทำรายงานการเงิน
- ข้อควรระวังและความเสี่ยงต่างๆ
- กิจกรรมที่ต้องทำ (ประจำวัน/ประจำเดือน)
- ภาคผนวก

ทั้งนี้ ผอ.สว.สก. ได้กำหนดให้ส่งร่างคู่มือภายในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2555 เพื่อจะได้ร่วมหารือและนำเสนอคู่มือที่ได้เขียนมา โดย ผอ.สว.สก. ได้แนะนำให้ศึกษาข้อมูลในเรื่องที่จะร่างคู่มือจากทฤษฎีในหนังสือ อินเทอร์เน็ต หรือตำราเรียนทั้งในไทยและต่างประเทศ เพื่อประกอบการทำคู่มือด้วย

ปิดประชุมเวลา 10.10 น.

รายงานการประชุมการเชื่อมโยงเครือข่ายกับ IDACA จากประเทศญี่ปุ่น

วันที่ 22 พฤศจิกายน 2555 เวลา 09.00-10.30 น.

ณ ห้องประชุม 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. Dr.Abe	Yukio	Manager training department Institute for the development of agricultural cooperation in Asia
3. คุณศศิธร	วิเศษ	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจสหกรณ์
4. คุณสุรางค์	พุ่มโพธิ์ทอง	ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรเขาคิชฌกูฏ จำกัด
5. คุณพิชญา	ผลมาก	ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรมะขาม จำกัด
6. น.ส.สายสุตา	ศรีอุไร	รองผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

เริ่มประชุมเวลา 09.00 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ พร้อมด้วยเครือข่ายนักวิจัยที่เคยผ่านการอบรมจาก IDACA ได้แก่ คุณศศิธร วิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ คุณสุรางค์ พุ่มโพธิ์ทอง ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรเขาคิชฌกูฏ จำกัด, คุณพิชญา ผลมาก ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรมะขาม จำกัด ได้ให้การต้อนรับ Dr.Abe Yukio : Manager training department Institute for the development of agricultural cooperation in Asia (IDAKA) ในโอกาสที่ Dr.Abe มาเข้าร่วมงานสัมมนา International Seminar 2012 : Cooperative business Interco operation forward to ASIAN Economic committee (AEC)

ทั้งนี้ที่ประชุมได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เล่าประสบการณ์ของขบวนการสหกรณ์ในประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น Dr.Abe ได้ถ่ายทอดประสบการณ์ไว้อย่างน่าสนใจคือในอดีตเมื่อ 30 ปีก่อน รัฐบาลญี่ปุ่นให้การสนับสนุนขบวนการสหกรณ์ผ่าน Japan Agriculture Cooperatives(JA) ภายหลังปี 2000 ภาครัฐก็เห็นว่ารัฐบาลญี่ปุ่นให้การสนับสนุนภาคสหกรณ์มากเกินไปจะไม่ทำให้เกิดการแข่งขันเสรี จึงรวมตัวกันกดดันเชิงนโยบายแก่รัฐบาลญี่ปุ่นให้ทำการสนับสนุนภาคสหกรณ์ให้น้อยลง

ผลดังกล่าวทำให้สหกรณ์ขนาดเล็กที่ไม่มีศักยภาพในการแข่งขันเพียงพอประสบปัญหาโดยสหกรณ์ขนาดใหญ่เข้าไปควบรวมกิจการสหกรณ์ขนาดเล็ก โดยตั้งสหกรณ์ขนาดเล็กเหล่านั้นเป็นสาขาย่อยในการให้บริการสมาชิก

ในช่วงท้าย Dr.Abe ได้ให้คำแนะนำถึงแนวทางการพัฒนาระบบสหกรณ์ในประเทศไทยในเรื่องของสภาพสังคม วัฒนธรรมของประเทศไทยไม่แตกต่างจากประเทศญี่ปุ่นในอดีต ดังนั้นการพัฒนาระบบสหกรณ์ในประเทศไทยควรเรียนรู้ประสบการณ์พัฒนาระบบสหกรณ์จากประเทศญี่ปุ่น

ปิดประชุมเวลา 10.30 น.

รายงานการประชุมการเชื่อมโยงเครือข่ายกับ IDACA จากประเทศญี่ปุ่น

วันที่ 23 พฤศจิกายน 2555 เวลา 09.00-15.00 น.

ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
 2. Dr.Abe Yukio Manager training department Institute for the development of agricultural cooperation in Asia
 3. นายสุพจน์ สุขสมงาม เจ้าหน้าที่สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
- แขกผู้มีเกียรติ จำนวน 150 คน

เริ่มประชุมเวลา 09.00 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์/อาจารย์ประจำภาควิชาสหกรณ์ พร้อมด้วยคุณสุพจน์ สุขสมงาม เจ้าหน้าที่วิจัย ได้เข้าร่วมงานสัมมนา International Seminar 2012 : Cooperative business Interco operation forward to ASIAN Economic committee (AEC) ซึ่งจัดขึ้นโดยภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เพื่อขนานรับปีสากลสหกรณ์ International Year of Cooperatives 2012

ในเวลา 09.00 น. อ.ดร.ณรงค์ กู้เจริญประสิทธิ์ หัวหน้าภาควิชาสหกรณ์ กล่าวรายงานความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของการจัดงานแก่ รศ.วุฒิชัย กปิลกาญจน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์/ประธานในพิธีกล่าวเปิดงาน

หลังจากนั้นเป็นการบรรยายพิเศษในหัวข้อ A new Co-operative business and economic model responding to the challenges of the 21st century โดย Dr.Peter Davis : Director of the Unit for Membership Based Organization at the school of Management, University of Leicester

ในเวลา 11.00 น. Dr.Abe Yukio : Manager training department Institute for the development of agricultural cooperation in Asia (IDACA) ได้บรรยายในหัวข้อ Situation of supply chain system thru Cooperative with a focus on distribution of vegetables and fruits in Japan

ในช่วงบ่ายเป็น การเสวนาแลกเปลี่ยนร่วมกันระหว่าง professor Dr.Yamao Masahiro Vice Dean of Graduate School of Biosphere Science, Hiroshima University และ รศ.ดร.สาโรช อังสุมาลิน ผู้ทรงคุณวุฒิภาควิชาสหกรณ์

งานสัมมนา International Seminar 2012 ในครั้งนี้จัดขึ้นระหว่างวันที่ 22-23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 โดยมีนักสหกรณ์จากหน่วยงานต่างๆทั้งในประเทศและต่างประเทศสนใจเข้าร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

ปิดประชุมเวลา 15.00 น.

รายงานการประชุม

เพื่อหารือร่วมกับผู้บริหารสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

วันที่ 26 พฤศจิกายน 2555 เวลา 13.00-14.00 น.

ณ ห้องประชุมจารินัตถะโยธิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เขตพระนคร กรุงเทพฯ

ผู้มาประชุม

1. คุณวีระชัย	นาควิบูลย์วงศ์	เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
2. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
3. คุณสุวรรณ	บุรพอนุสรณ์	ผู้อำนวยการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
4. คุณสุวิทย์	ภูมิประสิทธิ์โชค	เจ้าหน้าที่บริหารโครงการงานวิจัยการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่
5. คุณวินัย	เมฆดำ	รักษาการผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่และยุวเกษตรกร
6. น.ส.สายสุตา	ศรีอุไร	รองผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
7. น.ส.กัณนิกร	อาจวิสัย	เจ้าหน้าที่ปฏิรูปที่ดินกลุ่มพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่และยุวเกษตรกร

เริ่มประชุมเวลา 13.00 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ และทีมวิจัย ร่วมประชุมกับท่านเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คุณวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) เพื่อหารือการสร้างเครือข่ายความร่วมมือขยายผลการดำเนินงานสู่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งท่านเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสนใจหลักสูตรชาวนามืออาชีพไปใช้ในพื้นที่สปก.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ได้นำเสนอที่ประชุมว่า ปัจจุบันหลักสูตรชาวนามืออาชีพที่สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ และทีมวิจัยได้กำลังดำเนินการในพื้นที่ทดลอง 4 พื้นที่ ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดชุมพร เพื่อเพิ่มสมรรถนะทั้งในด้านทัศนคติที่มีต่ออาชีพการทำนา การปรับวิธีคิดในทิศทางของการพัฒนาที่ยั่งยืน การเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและสามารถดำรงชีวิตอย่างเท่าทัน มีภูมิคุ้มกันตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น กำลังอยู่ในระยะบ่มเพาะหลักสูตรและยินดีที่ท่านเลขาธิการสปก.สนใจนำหลักสูตรไปใช้ในพื้นที่สปก. และได้เสนอให้มุ่งไปที่กลุ่มเป้าหมายนักส่งเสริม

ทั้งนี้ ที่ประชุมได้มีข้อสรุปมอบหมายให้ดำเนินการโครงการร่วมกันในรูปแบบ Pilot Project โดยในขั้นแรกให้เลือกพื้นที่ที่เป็นโรงเรียน กลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ ในพื้นที่ภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดอยุธยา

จังหวัดนครปฐม และจังหวัดสุพรรณบุรี ภายใต้แนวคิด “สิ่งแวดล้อมดี ผู้ผลิตดี ผู้บริโภคดี” เป็นการผสมผสานระหว่างที่ดิน คน และอุดมการณ์ โดยมอบหมายให้ผอ.สุวรรณ และคุณวินัย รวบรวมข้อมูลของแต่ละพื้นที่ข้างต้นมาศึกษา วิเคราะห์เพื่อเลือกพื้นที่ที่จะใช้ในการดำเนินการโครงการนำร่อง โดยมีเป้าหมายว่า ใน 3 ปีข้างหน้า อยากเห็นการเปลี่ยนแปลงอะไร จะไปเปลี่ยนตรงจุดไหน เพื่อเป็นตัวอย่างของพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จและนำไปปรับใช้ในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป ต้องสร้างความมั่นใจในการขยายผล รวมทั้งต้องให้ความสำคัญในเรื่องกระบวนการติดตามประเมินผล

ปิดประชุมเวลา 14.15 น.

รายงานการประชุม
เพื่อหารือร่วมกับผู้บริหารสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
วันที่ 27 พฤศจิกายน 2555 เวลา 09.00-12.00 น.
ณ ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. ดร.โชคชัย	สุทธาเวช	นักวิจัย

เริ่มประชุมเวลา 09.00 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้ประสานงานกลางชุดโครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม และ อาจารย์วรเทพ ไททยาวิโรจน์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านงานวิจัยสถาบันฯ ได้จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการสำหรับรายงานเบื้องต้นโครงการวิจัยการสร้างสรรค์นวัตกรรมของ ขบวนการสหกรณ์ไทย

โดย ดร.โชคชัย ได้นำเสนอแนวทางการขับเคลื่อนงานวิจัยภายใต้วัตถุประสงค์และแนวคิดทฤษฎีในการขับเคลื่อนซึ่งจะมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้ผู้อำนวยการสถาบันฯ และผู้ทรงคุณวุฒิให้คำแนะนำแก่หัวหน้าโครงการสำหรับแนวทางการขับเคลื่อนแผนงานวิจัยเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ให้ตรงกันและคาดว่าจะมีการนำเสนอรายงานความก้าวหน้าในเดือนกุมภาพันธ์ 2556

ปิดประชุมเวลา 12.00 น.

การประชุมคัดเลือกสินค้า Farmer Shop ครั้งที่ 8 (ภาคเช้า)

วันศุกร์ที่ 30 พฤศจิกายน 2555 เวลา 9.00–12.00 น.

ณ ห้องประชุม 601 ชั้น 6 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. ผศ.ดร.อภิรดี	อุทัยรัตนกิจ	ผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
3. คุณสายสุตา	ศรีอุไร	รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร สว.สก.
4. คุณกาญจนา	คูหากาญจน์	ประธานกรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop
5. คุณบรรหาร	แสงฟ้าสุวรรณ	กรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop
6. คุณสุขุม	ไวยธำรงค์	กรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop
7. คุณสมพงษ์	ชุ่มเพ็ญพันธุ์	กรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop
8. คุณศรดา	โลหะนะ	นักวิจัยเชี่ยวชาญ สถาบันค้นคว้าและพัฒนา ผลิตภัณฑ์อาหาร
9. คุณรัตนพร	แสงกระจ่าง	กลุ่มสตรีอาสาพัฒนาหนองตารส
10. ดร.ธนกร	โฆษิตวิทย์	บริษัท คลอไลตี้ มีท จำกัด
11. คุณวัชรศักดิ์	ทองทิม	บริษัท เอฟแอนด์บี เฮาส์ จำกัด
12. คุณรัฐชัย	โชติดำรงค์	กลุ่มเครื่องตีผสมนไฟเพื่อสุขภาพ
13. คุณสัมฤทธิ์	บุษยะ	กลุ่มแปรรูปผลผลิตบ้านคลองบง
14. คุณธนณัฐวรรธ	แสงหวัง	สหกรณ์การเกษตรปราสาท จำกัด
15. คุณศรัณย์พร	อมรพิสิฐพงศ์	กลุ่มชลาลัย
16. คุณชลิตา	จันทร์สิริพงศ์	Nature taste
17. คุณจักรพงษ์	หทัยสุทธิ	บริษัท เอ็นแน็กซ์ส (ประเทศไทย) จำกัด
18. คุณขวัญเรือน	แก้วพรหม	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแก่งเลื่อมพัฒนา
19. คุณวิชัย	มีสวัสดิ์	สามพราน ริเวอร์ไซด์

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายสุพจน์	สุขสมงาม	เจ้าหน้าที่วิจัย สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. นางสาววสินธรา	ขวยเขิน	เจ้าหน้าที่โครงการวิจัย สถาบันวิชาการด้าน สหกรณ์

เจ้าหน้าที่สารสนเทศ สถาบันวิชาการด้าน
สหกรณ์

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ในฐานะหัวหน้าโครงการพัฒนาและดำเนินการตัวแบบ Farmer Shop กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมเวทีการคัดสรรสินค้า พร้อมชี้แจงกำหนดการของเวทีในภาคเช้าและภาคบ่าย ดังต่อไปนี้

8.30 – 9.00 น.	ลงทะเบียน
9.00 – 9.10 น.	กล่าวเปิดการประชุม โดย รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
9.10 – 10.00 น.	ชี้แจงรายละเอียดโครงการ Farmer Shop และเงื่อนไขการส่งสินค้าเข้าร้าน Farmer Shop โดย รองศาสตราจารย์จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และ คณะกรรมการบริหารร้าน Farmer Shop
10.00 – 12.00 น.	นำเสนอสินค้าเพื่อให้คณะกรรมการคัดเลือก และสรุปผลการตัดสิน โดย คณะกรรมการคัดเลือกสินค้า
12.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน

12.30 – 13.00 น.	ลงทะเบียน
13.00 – 15.00 น.	การบรรยายพิเศษ หัวข้อ “การเตรียมตัวตั้งรับของผู้ประกอบการ SMEs และ OTOP ในการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” โดย ดร.ธนภัท แสงอรุณ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์
15.00 – 15.30 น.	เวทีรับฟังความคิดเห็นจากสมาชิกเครือข่ายผู้ประกอบการ โดย คณะกรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop
15.30 – 16.00 น.	กล่าวปิดการประชุม และถ่ายรูปที่ระลึกร่วมกัน โดย ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

2-28

1. คุณธนณัฐวรรธ แสงหวัง ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรปราสาท จำกัด

เป็นตัวแทนจากกลุ่มสหกรณ์การเกษตรปราสาท จำกัด นำสินค้าแปรรูปจากข้าวหอมมะลิ ซึ่งเป็นผลผลิตหลักของสมาชิกสหกรณ์ มานำเสนอประกอบด้วย

1. เจลน้ำมันรำข้าวว่านหางจระเข้ ใช้เคลือบผิวหน้าหลังอาบน้ำ ช่วยรักษาแผลเป็น ผ่านการผลิตอย่างพิถีพิถันด้วยขั้นตอนที่ละเอียด
2. สบู่มะหาด ได้รับการรับรองมาตรฐาน อย. แล้ว
3. สดริบขี้ดผิว ผลิตจากรำข้าวหอมมะลิแดง ได้รับการรับรองมาตรฐาน อย. แล้ว
4. โลชั่นบำรุงผิว ใช้หลังอาบน้ำ ช่วยให้ผิวเนียนนุ่ม
ผลิตภัณฑ์ทุกชนิดที่นำมาในครั้งนี้ได้รับการรับรองมาตรฐาน อย. แล้ว

2. คุณสัมฤทธิ์ บุษยะ ตัวแทนจากกลุ่มแปรรูปผลผลิตบ้านคลองบง

นำเสนอผลิตภัณฑ์จากกลุ่มแปรรูปผลผลิตบ้านคลองบง ดังนี้

1. น้ำองุ่น 100% บ้านไร่ภูฟ้า ใช้องุ่นในพื้นที่ ด้วยเห็นว่าผลผลิตองุ่นในพื้นที่มีจำนวนมาก จึงคิดนำมาแปรรูปเป็นน้ำองุ่น เริ่มทำเป็นปีที่ 2
2. แยมองุ่น บ้านไร่ภูฟ้า ใช้เศษเหลือจากกากขององุ่น
3. องุ่นกวน บ้านไร่ภูฟ้า เป็นทอฟฟี่องุ่น

โดยวัตถุดิบผลองุ่นจะรับจากเกษตรกรรายย่อยในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียงในอำเภอลำปาง ประมาณ 10 ราย ด้วยการจ่ายเงินสดให้แก่เกษตรกร ทั้งนี้การรับซื้อจากสวนโดยตรงนั้นทำให้ซื้อวัตถุดิบได้ในราคาไม่แพง มีทั้งไปรับที่สวนโดยตรงและบางรายนำมาส่งถึงที่ มีโรงงานผลิตสับดาห์ละ 1 ครั้ง มีแรงงาน 5 คน เป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน ซื้อเครื่องจักร (ตัวตีองุ่น) มาผลิตเอง โดยศึกษาการผลิตน้ำองุ่นจากวิไลเจ ฟาร์ม แล้วทดลองผลิตเอง และเริ่มทดสอบตลาดในวงน้ำเขียวและงานโอท็อป ได้รับการส่งเสริมจากกรมการพัฒนาชุมชน โดยใช้ทุนส่วนตัวทั้งหมด มีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์อย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด นอกจากนี้ได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒช่วยออกแบบเครื่องบรรจุภัณฑ์ให้ฟรี ผลิตภัณฑ์ได้ผ่านการรับรองมาตรฐาน อย. เรียบร้อยแล้วจากสาธารณสุขจังหวัด

ผลิตภัณฑ์น้ำองุ่นผลิตได้เดือนละประมาณ 5,000 ขวด เก็บได้นาน 6 เดือน แต่จำหน่ายจริงเพียงเดือนเดียวก็หมด โดยส่งตามมินิมาร์ทและรีสอร์ทในอำเภอลำปาง ซึ่งปัจจุบันผลิตได้ไม่พอจำหน่าย ราคาจำหน่ายขวดเล็ก (200 ซีซี) ราคา 35 บาท (ส่ง 27 บาท) ขวดใหญ่ (700 ซีซี) 150 บาท ผ่านการฆ่าเชื้อโดยการต้มและนึ่งฆ่าเชื้อแล้วกรองหลายๆ ครั้ง บางครั้งมีการปรับรสชาติน้ำองุ่นบ้างเพื่อให้มีรสชาติคงที่ สำหรับองุ่นกวน ราคาส่ง 30 บาท ราคาขายกล่องละ 40 บาท ส่วนแยมองุ่นราคาส่ง 45 บาท ขายกระปุกละ 65 บาท

สำหรับผลิตภัณฑ์แหม่มเห็ดขาววัง และเห็ด 3 รส แบรินด์ “นภา” ซึ่งผู้ประกอบการอีกรายหนึ่งฝากมานั้น รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ขอให้ผู้ประกอบการมาเข้าร่วมนำเสนอด้วยตัวเองในครั้งต่อไป

3. ดร.ธนกร ไชยศิริวิทย์ ตัวแทนบริษัท ควอลิตี้ มีท จำกัด

เป็นที่ปรึกษาบริษัท ควอลิตี้ มีท จำกัด นำเสนอผลิตภัณฑ์ ดังต่อไปนี้

1. **น้ำผลไม้ Functional drink 100%** เป็นน้ำผลไม้ที่ผลิตจากดอกไม้ โดย 90% เป็นน้ำดอกบัวหลวง ช่วยเรื่องระบบขับถ่ายและบำรุงหัวใจ ชื่อวัตถุดิบจากตัวแทนซึ่งเป็นคนติดต่อกับเกษตรกร
2. **น้ำดอกดาหลา** แหล่งวัตถุดิบจากจังหวัดสมุทรสาคร มีสรรพคุณแก้ท้องอืดท้องเฟ้อ มีวิตามินซีสูง ช่วยบำรุงผิวพรรณ และมีคอลลาเจนช่วยเสริมกับวิตามินซี วัตถุดิบดอกดาหลาจากดำเนินสะดวก และ อัมพวา
3. **โซ่สุขภาพ** ประกอบด้วย โซ่คิดส์ และโซ่โอเมก้า มีกระบวนการผลิตที่พิเศษ ทำมากกว่า 16 ปี

ทั้งนี้ผลิตภัณฑ์ทั้งหมดผู้ประกอบการเป็นผู้คิดค้นและจ้างโรงงานผลิต โดยจัดจำหน่ายในนาม แอฟแอนด์บี เฮาส์ จำกัด

คุณวัชรศรี ทองทิม ตัวแทนบริษัท แอฟแอนด์บี เฮาส์ จำกัด ให้ข้อมูลเสริมว่าน้ำดอกบัวหลวง มีสรรพคุณช่วยบำรุงหัวใจและยังมีอินนูลิน ซึ่งมีอยู่ในแกนตะวันด้วย ช่วยระบบขับถ่ายและระบบลำไส้ พร้อมกับใส่น้ำผึ้งแทนน้ำตาล

สำหรับผลิตภัณฑ์โซ่สุขภาพทั้ง “โซ่คิดส์” และ “โซ่โอเมก้า” นั้นได้มีที่มาจากการได้ร่วมงานกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เมื่อ 10 ปีก่อน โดยต้องการเพิ่มคุณค่าในโซ่ให้มากขึ้น โดยโซ่คิดส์นั้นจะมีการเสริมโอโอติน โดยใช้น้ำมันปาล์มเสริมในอาหารให้ไก่กิน และจำหน่ายในชื่อ “โซ่ ดร.เอ็น” ซึ่งบริษัท ควอลิตี้ มีท จำกัด จะเป็นผู้ผลิตให้ มีกำลังการผลิตประมาณ 5,000 ฟองต่อวัน ที่เหลือจะรวบรวมจากฟาร์มที่เป็นคู่ค้ากันจากจังหวัดนครนายกและสระบุรี สำหรับเหตุผลที่ต้องมีแหล่งผลิตหลายแห่งเนื่องจากการต้องมีการบริหารความเสี่ยงจากโรคที่อาจเกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ จึงจะมีแหล่งผลิตที่ทดแทนกันได้ ส่วนสถานที่จำหน่ายจะขายตามห้างสรรพสินค้า Modern trade มินิมาร์ท โรงแรม และส่งร้านเอ็มเคสุกี้ ด้วย

จากนั้น**คุณวัชรศรี ทองทิม** ได้นำเสนอผลิตภัณฑ์เพิ่มเติม ได้แก่

4. **กล้วยน้ำว้าอบ ตราบาเนเน่** โดยพัฒนาชุมชนบางกระทุ่มเป็นผู้ผลิตให้ ภายใต้การควบคุมและตรวจสอบจากบริษัท ทำส่ง 7-11 จึงต้องเคร่งครัดเรื่องคุณภาพและมาตรฐานสินค้าในทุกกระบวนการผลิต
5. **มะขามโอแทมพลัส** เป็นมะขามปรุงรสในกล่อง มี 2 รสชาติ แบบเสริมคอลลาเจนและเสริมอะคาเนทิน เนื้อมะขามเป็นก้อนไม่มีเมล็ด รับจากตัวแทนในพื้นที่ จ.อุตรดิตถ์

6. **มะขามคลุกพริก** มีแหล่งที่มาจาก จ.อุตรดิตถ์ เช่นกัน สาเหตุที่ไม่นำมาจาก จ.เพชรบูรณ์ เนื่องจากวัตถุดิบไม่พอส่งให้แก่โรงงาน
7. **แก้นตะวัน** รับจากเกษตรกรที่ไม่มีทุนทำการตลาด เป็นแก้นตะวันสด สามารถกินสดได้ คล้ายมันแกว หรือนำไปทำผักสลัด หรือแปรรูปอื่นๆ ได้ ราคาถุงละ 150 บาท เก็บแช่เย็นได้ 2-3 เดือน มีสรรพคุณช่วยระบบลำไส้ แก้อาการท้องผูก

สำหรับบริษัท แอปแอนด์บี เฮาส์ จำกัด นั้นเป็นส่วนหนึ่งของบริษัท ควอลิตี้ มีท จำกัด เป็นกลุ่ม SMEs ที่เปิดกิจการมาประมาณ 16 ปี มีผลิตภัณฑ์เด่นคือ ไข่และเห็ด

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ถามเพิ่มเติมว่าบริษัทนี้มีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการอย่างไร

ดร.ธนกร ไชยศิริ ชี้แจงว่า บริษัทเป็นกลุ่ม SMEs ที่มีผลิตภัณฑ์มาจากกลุ่มเกษตรกรโดยตรง มี Contract farming กับเกษตรกร ทั้งมะขามและกล้วย เป็นต้น ซึ่งเป็นการช่วยเหลือกลุ่มเกษตรกรโดยจะนำมาใส่บรรจุภัณฑ์ใหม่แล้วสร้างแบรนด์ของบริษัทเอง ซึ่งคิดว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของ Farmer Shop

4. คุณรัตนพร แสงกระจ่าง ตัวแทนกลุ่มสตรีอาสาพัฒนาหนองตารส

นำเสนอผลิตภัณฑ์ของกลุ่มสตรีอาสาพัฒนาหนองตารส คือ **ทุเรียนหมอนทองทอดกรอบ** เป็นการนำทุเรียนหมอนทองมาแปรรูป ปัญหาที่พบคือ วัตถุดิบทุเรียนไม่เพียงพอ ทั้งนี้ต้องใช้วัตถุดิบปีละ 100-150 ตัน โดยรวบรวมจากสมาชิก กลุ่มเกษตรกร จ.จันทบุรี และระยอง นอกจากนี้ยังรับจากจังหวัดอุตรดิตถ์ และภายใต้ที่ อ.หลังสวน ด้วย โดยจะคัดทุเรียนหมอนทองลูกใหญ่มาผลิตเป็นสินค้าของกลุ่มซึ่งขายดีมาก ทำให้เกิดปัญหาวัตถุดิบไม่เพียงพอ แต่รับรองได้ว่ามีผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่องตลอดปี สามารถสั่งซื้อทางโทรศัพท์แล้วกลุ่มจะมีเส้นทางจัดส่งให้ได้ นอกจากนี้ผลิตภัณฑ์จะได้รับการอบรมร่อนก่อนบรรจุทำให้ไม่หืน เก็บไว้ได้นาน 2 เดือน

5. คุณขวัญเรือน ตัวแทนจาก กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแก่งเสือเต้นพัฒนา

นำเสนอผลิตภัณฑ์จากกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแก่งเสือเต้นพัฒนา ดังนี้

1. **กล้วยหน้ากระเทียม**
2. **เมล็ดทานตะวันคั่ว** ชื่อเมล็ดทานตะวันจากเกษตรกรสมาชิกมากกว่า 20 ราย ในอำเภอพัฒนานิคม แล้วส่งให้ผู้ประกอบการทำการกระเทาะเปลือกให้โดยใช้เครื่องกระเทาะเปลือก คิดเป็นกำไรละ 10 บาท แล้วนำมาแปรรูปโดยใช้แรงงานชาวบ้านในท้องถิ่นทำการคั่ว แล้วจึงบรรจุใส่ถุง ส่งจำหน่ายทั่วประเทศ ไม่มีปัญหาการขาดแคลน

วัตถุดิบอย่างแน่นนอน ทั้งนี้ผู้ทำกระทะเปลือกจะเป็นคนเก็บเมล็ดทานตะวันไว้ แล้วผู้ประกอบการไปซื้อมาคั่วเองจำหน่ายภายใต้แบรนด์ “แม่ขวัญเรือน” ได้รับการรับรองมาตรฐาน ออย. และ มผช. แล้ว มีทั้งแบบอบน้ำผึ้ง อบสมุนไพร และรสดั้งเดิม

3. ข้าวโพดคั่ว มี 2 รส คือ ข้าวโพดคั่วโบราณกะทิ (แบบเค็ม) และข้าวโพดคั่วโบราณมะพร้าว (แบบหวาน)
4. ถั่วกระทะเปลือก เป็นถั่วทอดกรอบที่ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น
5. ข้าวเกรียบทานตะวัน มีแบบกระปุกและแพ็ค
6. น้ำพริกเผา แม่ขวัญเรือนเป็นผู้ผลิตเองมีรสชาติอร่อยกลมกล่อม หอมอร่อย

6. คุณศรัณย์พร อมรพิสิฐพงศ์ ตัวแทนกลุ่มชาล้าย

นำเสนอเครื่องดื่มสุขภาพโฮลิสติก (Holistic) โดยการนำสมุนไพรมาแปรรูปเป็นเครื่องดื่มประกอบด้วย

1. ยอดชาขาว สำหรับชงเป็นเครื่องดื่ม
2. ชาเขียวอู่หลงไซ่มุก
3. สมุนไพรเขียวกู่หลาน 5 ใบ
4. ชาเขียวใบหม่อน
5. ตะไคร้เตยหอม
6. สบู่ยบอบ เป็นสบู่โรมา เทอราปี (aroma therapy) 7 กลิ่น

ทั้งนี้ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ชี้แจงว่าขอยกเว้นผลิตภัณฑ์ชาเขียวใบหม่อนเนื่องจากทางร้าน Farmer Shop ได้มีผลิตภัณฑ์นี้จำหน่ายอยู่ก่อนแล้วจะไม่รับซื้อซ้ำซ้อน ที่เหลือจะรับเข้าเป็นสินค้าของ Farmer Shop ทั้งหมด

7. คุณจักรพงษ์ หทัยสุทธิ จากบริษัท เอ็นเน็กซ์ (ประเทศไทย) จำกัด

นำเสนอผลิตภัณฑ์ “น้ำตาลมะพร้าวออร์แกนิก” ผ่านการตรวจสอบจาก มกท. มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และมาตรฐานยุโรป ไม่ใส่น้ำตาลทราย แหล่งวัตถุดิบจากแม่กลอง อัมพวา มีเครือข่ายกับชาวสวนประมาณ 10 ราย พร้อมแปรรูปส่งให้บริษัท ได้ส่งออกจำหน่ายในประเทศอังกฤษ และดูไบ เคยแสดงสินค้าในประเทศลอนดอน ส่วนในประเทศไทยเริ่มวางจำหน่ายในซูเปอร์มาเก็ตในเครือเดอะมอลล์ และร้านสุขภาพต่างๆ จากผลการวิเคราะห์ทางห้องแล็บพบว่ามีธาตุอาหารสูง

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวว่ามีตลาดในอนาคตที่จะร่วมกับโรงพยาบาล แต่มีราคาค่อนข้างแพง จึงอาจขายยาก กลุ่มลูกค้าน่าจะเป็นคนต่างชาติในประเทศไทย

8. คุณชลิตา จันทร์สิริพงศ์ จาก Nature taste

นำเสนอสินค้า “ผลไม้อบแห้ง” ชนิดต่างๆ ได้แก่ สตรอเบอรี่อบแห้ง มะม่วงอบแห้ง สับปะรดอบแห้ง และผลไม้รวมอบแห้ง ทั้งหมดได้รับการรับรองมาตรฐาน ออย. แล้ว ไม่มีน้ำตาล high fiber ช่วยเรื่องระบบขับถ่าย มีแหล่งผลิตที่จังหวัดเชียงราย เป็นโรงงานผลิตที่เน้นส่งต่างประเทศ และโรงงานแปรรูปอื่นๆ แล้วตนเองรับมาจำหน่ายในแบรนด์ของตัวเอง ซึ่งขณะนี้ยังพยายามพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัยและเหมาะสม โดยส่งจำหน่ายที่ Villa market เป็นกลุ่มสินค้าเพื่อสุขภาพ และส่งขายที่โรงเรียนนานาชาติ บางกอกพัฒนา

9. คุณวิชัย มีสวัสดิ์ ตัวแทนจากโรงแรมสวนสามพรานริเวอร์ไซด์

นำเสนอผลิตภัณฑ์จากแผนกเบเกอรี่ ของโรงแรมสวนสามพรานริเวอร์ไซด์ ที่ร่วมกันผลิตขนมไทย ได้แก่ มะพร้าวแก้ว ดอกจอก และกลีบลำดวน โดยผลิตและจัดจำหน่ายเฉพาะในโรงแรมเท่านั้น ราคาจำหน่ายมะพร้าวแก้วในบรรจุภัณฑ์ 12 ชิ้น ราคา 50 บาท (ส่ง 40 บาท) ดอกจอก ถุงละ 50 บาท (ส่ง 40 บาท) และกลีบลำดวน ราคา 100 บาท (ส่ง 90 บาท)

10. คุณรัฐชัย ไซติดำรงค์ จากกลุ่มเครื่องดื่มสมุนไพรเพื่อสุขภาพ

นำเสนอสินค้าโอท็อป 5 ดาว เครื่องดื่มสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ได้แก่

1. น้ำว่านหางจระเข้ในน้ำใบเตยหอม สีสาวดี ใช้น้ำ RO ซึ่งเป็นน้ำที่สะอาดมาก ผลิตภัณฑ์ได้รับการรับรองมาตรฐาน ออย. แล้ว มีสรรพคุณช่วยบำรุงลำไส้ กระเพาะอาหาร ขับตามข้อ เส้นเลือดสมอง ช่วยล้างพิษ กระบวนการผลิตด้วยระบบพาสเจอร์ไรซ์
2. น้ำว่านหางจระเข้ในน้ำเก๊กฮวย สีสาวดี เช่นเดียวกับน้ำว่านฯในน้ำใบเตยหอม
3. น้ำแมรีพันช์ (ผลไม้รวม) ผลิตจากผลไม้แช่แข็ง สามารถเก็บในอุณหภูมิปกติได้ 2 เดือน ผลิตจากโรงงานที่บ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร รสชาติดี ส่งจำหน่ายที่สหกรณ์จุฬา สหกรณ์เกษตรฯ มศว. ร้านอาหารเจ และร้านอาหารเพื่อสุขภาพในเขตกรุงเทพฯ

เมื่อการนำเสนอสินค้าจากผู้ประกอบการเสร็จสิ้นแล้ว รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท จึงชี้แจงรายละเอียดโครงการพัฒนาและดำเนินการตัวแบบ Farmer Shop ซึ่งได้เปิดประเด็นด้วยการถามผู้ประกอบการที่เข้าร่วมเวทีคัดสรรสินค้าว่า “รู้เรื่อง Farmer Shop มากน้อยแค่ไหน” จากนั้นจึงชี้แจงว่า Farmer Shop เป็นแบรนด์ของโครงการร้านค้าปลีก ซึ่งรวมถึงกิจกรรมในทุกเรื่องที่มาของสินค้า โดยองค์กรที่รับผิดชอบคือ สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีพันธกิจที่มุ่งพัฒนาระบบการจัดการโซ่อุปทาน ผ่านเครือข่ายผู้ประกอบการ ที่มีจิตสำนึกการพึ่งพาและ

ร่วมมือกันในการจำหน่ายสินค้าเกษตรแปรรูปที่มีคุณภาพ เป็นที่เชื่อถือไว้วางใจแก่ผู้บริโภค และหันมาเป็นลูกค้าประจำ โดยมีกรอบคิดการบริหารจัดการโซ่อุปทานอย่างบูรณาการของร้านค้าปลีกภายใต้แบรนด์ Farmer Shop ดังภาพ

กรอบคิดการบริหารจัดการโซ่อุปทานอย่างบูรณาการของร้านค้าปลีกภายใต้แบรนด์ Farmer Shop

ผศ.ดร.อภิรดี อุทัยรัตนกิจ ที่ปรึกษาโครงการฯ กล่าวเสริมว่า สโลแกนของร้านคือ “ไม่ได้หวังกำไร แค่อยากให้เป็นลูกค้าประจำ” และวิสัยทัศน์ “ผู้ผลิตและผู้บริโภคเป็นเจ้าของร่วมกัน” พร้อมมีวัตถุประสงค์ คือการจัดตั้งและดำเนินการร้าน Farmer Shop ในรูปแบบโครงการนำร่อง เพื่อทดสอบระบบและพัฒนาไปสู่การนำไปใช้ประโยชน์ในฐานะการเป็นทางเลือกแก่ผู้ผลิตและผู้ประกอบในการเข้าถึงตลาด ที่มีแนวทางของการค้าที่เป็นธรรม และการเป็นทางเลือกแก่ผู้บริโภคในการเข้าถึงแหล่งจำหน่าย สินค้าคุณภาพ ราคาเป็นธรรม และการสร้างแบรนด์ Farmer Shop เพื่อเข้าถึงผู้ผลิตและผู้บริโภค

ทั้งนี้แบรนด์ Farmer Shop จะมองเรื่องของสุขภาพอย่างแท้จริง ดังนั้นผู้ผลิตต้องมีกระบวนการผลิตที่มีคุณภาพจริงๆ คำว่า “อาหารที่ปลอดภัย” เป็นคำที่กว้างมาก ต้องดูในทุกๆ ขั้นตอนอย่างครอบคลุมทุกด้าน เช่น น้ำมันที่ใช้ทอดควรใช้กี่ครั้ง เป็นต้น ซึ่งเหล่านี้คือความรู้เล็กๆ น้อยๆ ที่ผู้ประกอบการควรต้องรู้ ต้องมองอย่างรอบด้าน

คุณศรดา ไชยชนะ นักวิจัยเชี่ยวชาญ สถาบันค้นคว้าและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร ให้คำแนะนำในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านผลิตภัณฑ์อาหาร โดยขอฝากผู้ผลิตว่าให้เน้นด้านคุณภาพ โดยเฉพาะในอนาคตที่ประเทศกำลังจะก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ต้องเน้นเรื่องคุณภาพให้มากยิ่งขึ้น

คุณกาญจนา คุณากาญจน์ ประธานกรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop กล่าวว่าการที่โครงการมีสโลแกนไม่ได้หวังที่กำไรนั่นคือ ตัวองค์กรที่ไม่หวังกำไร แต่มีจุดมุ่งหวังที่ต้องการช่วยผู้ประกอบการ เพราะผู้ประกอบการส่วนใหญ่ที่ส่งสินค้าเข้าห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่นั้นจะโดนหักค่าจีพีมากจนแทบไม่เหลืออะไร ซึ่งโครงการนี้ต้องการต้องการต้องการช่วยผู้ประกอบการให้มีที่ยืน เป็นโครงการที่ไม่เอาเปรียบทั้งผู้ประกอบการและผู้บริโภค ช่วยให้ทุกคนอยู่ด้วยกันได้ และเมื่อมีค่า GP ไม่สูง จึงต้องคัดสินค้าที่มีคุณภาพจริงๆ และยังมีผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ เข้าช่วยแก้ปัญหา ทั้งปัญหาวัตถุดิบและกระบวนการผลิต เป็นต้น โดยเราสามารถเข้ามาปรึกษากับโครงการเพื่อส่งต่อไปหาหน่วยงานที่แก้ปัญหาให้เราได้

คุณสุขุม ไททยธำรงค์ คณะกรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop อธิบายความหมายของโลโก้ร้าน Farmer Shop ตามภาพ

ความหมายของ Brand :

- ตัวอักษร F ย่อมาจาก Farmer สื่อถึงร้านค้าปลีกที่จำหน่ายสินค้าเกษตรแปรรูป
- รูปคนอยู่ในวงรีลักษณะจับมือกัน สื่อถึงระบบธุรกิจที่ผู้ผลิตและผู้บริโภค เป็นเจ้าของร่วมกัน
- รูปใบหน้ายิ้มสื่อถึงความสุขร่วมกันของผู้ผลิตและผู้บริโภค
- ลักษณะเส้นสายไทยที่ปลายพุ่งขึ้นสื่อถึงความเจริญก้าวหน้าของธุรกิจ และแสดงถึง Brand ของประเทศไทย
- การใช้สี โทนสีเขียว สื่อถึงสินค้าเกษตร และอาหารปลอดภัย สีแดง ขาว น้ำเงิน แสดงความเป็น Brand ของธุรกิจไทย

สำหรับคอนเซ็ปต์ของโครงการฯ คือการค้าที่เป็นธรรม นั่นคือ ผู้ผลิตและผู้บริโภคจับมือกัน ร่วมกันตัดการค้าที่ไม่เป็นธรรมออกไป นอกจากนี้พวกเราผู้ประกอบการเคยร่วมกับโครงการออกบูธ Farmer Shop เป็นร้านจำหน่ายในเมืองทอง ซึ่งคนที่มาชมงานเมื่อได้รู้จุดมุ่งหมายของพวกเราแล้วก็จะเข้ามาช่วยอุดหนุนเป็นอย่างดี แต่ทั้งนี้พวกเราผู้ประกอบการเองก็ต้องช่วยกันก่อน เพราะในระยะแรกอาจไม่ได้กำไรมากนัก แต่ต้องช่วยกันส่งเสริมให้ Farmer Shop เป็นที่ยอมรับและเป็นที่รู้จักในวงกว้างต่อไป

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวเสริมว่าในระยะแรกร้าน Farmer Shop ตั้งในคณะเศรษฐศาสตร์ เพราะต้องการทดลองระบบของร้านค้าปลีก มีระบบสมาชิก ซึ่งไม่ได้หวังที่จะแข่งกับเซเว่นอีเลฟเว่นแต่อย่างใด ได้มีการทดสอบระบบในมหาวิทยาลัย มีรายได้ประมาณสามพันบาทต่อวัน โดยสามารถทำให้นิสิตและประชาคมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เริ่มเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภค เช่น มีการเปิดบัญชีขายข้าวทุกสิ้นเดือน ผู้บริโภคก็เริ่มปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาเป็นลูกค้าประจำของร้าน โดยเราต้องการสร้างแบรนด์ให้เข้าไปอยู่ในใจของผู้บริโภคก่อน และขณะนี้กำลังจะมีการนำร้าน Farmer Shop ไปทดสอบระบบเป็นร้านค้าชุมชน 4 แห่ง และในอนาคตคาดว่าจะไปยังต่างประเทศด้วย จากนั้น **รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท** จึงเปิดเวทีให้ผู้ประกอบการผู้เข้าร่วมได้ซักถามและแสดงความคิดเห็น

ดร.ธนกร ไชยศิริวิทย์ ตัวแทนบริษัท ควอลิตี้ มีท จำกัด กล่าวว่าตนเองมีประสบการณ์เป็นกรรมการสมาคมการค้าแห่งประเทศไทย มีแนวความคิดที่จะขอปรึกษาว่า 1) หากต้องการจัดตั้งสมาคม SMEs แห่งประเทศไทย และอยากมาร่วมสนับสนุนกับโครงการ Farmer Shop โดยเฉพาะ และ 2) จาก business model ของ Farmer Shop นั้น เราต้องตอบโจทย์ให้ได้ว่า outlet ที่จะขยายในปีหน้าและเปิดรับอาเซียนในอีก 3 ปีข้างหน้า มีการวางแผนบ้างหรือไม่ และจะมีการลงทุนอย่างไร ทั้งนี้ขอเสนอตัวเข้าร่วมการทำงานกับโครงการ Farmer Shop ด้วย เพราะชอบทำงานที่เป็นลักษณะ non-profit เช่นกัน และแต่เดิมนั้นตนเองเป็นกรรมการบริหาร 108 shop อยู่ด้วยจึงคิดว่าประสบการณ์ที่มีอยู่จะสามารถช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของโครงการนี้ได้ โดยมีแนวคิดที่เราอาจจับมือกับปั๊มน้ำมันซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นแบรนด์ใหญ่สัก แล้วพัฒนาผลักดันให้สร้างร้าน Farmer Shop ตามสาขาต่างๆ ทั่วประเทศได้ด้วย

คุณธนณัฐวรรธ แสงหวัง ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรปราสาท กล่าวว่าจากเริ่มต้นเห็นว่าอาจารย์จุฑาทิพย์ เก่งมากที่ทำงานโครงการร้าน Farmer Shop ได้สำเร็จ ซึ่งตนเองเพิ่งเริ่มเข้ามานำเสนอสินค้าเป็นครั้งแรก แต่ได้เข้าร่วมในโครงการซื้อข้าวจากชาวนาของ Farmer Shop มาตั้งแต่ต้น มีความเห็นว่าทุกจังหวัดทุกอำเภอมีร้านค้าอยู่แล้ว เช่น ปั๊มน้ำมัน น่าสนใจให้นำสินค้าไปวางจำหน่ายในทุกจังหวัดได้ โดยการร่วมมือกับสหกรณ์ที่มีปั๊มน้ำมัน เพื่อให้ผู้บริโภคทุกจังหวัดได้บริโภคสินค้าที่มีคุณภาพ และมีสินค้าจากเกษตรกรในพื้นที่นั้นๆ นำสินค้าของตัวเองมาวางจำหน่ายได้ คิดว่างานนี้น่าจะสำเร็จ เพราะสหกรณ์เองก็ไม่ได้หวังกำไรมากนัก เช่นเดียวกับนโยบายของโครงการ Farmer Shop ทั้งนี้สหกรณ์การเกษตรปราสาท จำกัด เองก็กำลังทำร้านค้าจึงคิดว่าน่าจะร่วมมือกับโครงการนี้ตั้งร้าน Farmer Shop ได้ ซึ่งอาจเป็นการช่วยลดค่าขนส่งได้อีกทางหนึ่ง

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท จึงชักชวนให้ สกก.ปราสาท จำกัด ร่วมจัดตั้งเซฟในปั๊มน้ำมันของสหกรณ์ เป็นโมเดลต้นแบบแห่งแรก ที่เป็น Food Co-op ที่ยังไม่เคยมีในประเทศไทยมาก่อน โดย

อาจเริ่มตั้งเซล์ปีก่อน และคิดว่างานนี้น่าจะสำเร็จ เพราะทีมงานของ สกก.ปราชสพ จำกัด นั้นเป็น ทีมงานที่มองนอกกรอบและมีฝีมือในการดำเนินธุรกิจเป็นอย่างมาก แล้วจะร่วมวางแผนกันต่อไป ดังนั้น หาก สกก.ปราชสพ จำกัด ยินดีร่วมงาน สถาบันฯ จะเริ่มดำเนินการจัดตั้งโมเดลต่อไป

ทั้งนี้การตั้ง outlet นั้น ผู้ประกอบการมีเครดิตเทอม 30 วัน แล้วผู้ประกอบการช่วยจัด สินค้าให้หมุนเวียนสดใหม่อยู่เสมอจะเป็นไปได้หรือไม่ โดยขณะนี้โครงการฯ กำลังจัดหาสถานที่ที่เหมาะสมให้ โดยผู้ประกอบการต้องเข้ามาดูแลสินค้ากันเองจะได้หรือไม่ ซึ่งระยะแรกผู้ประกอบการอาจ ต้องอดทนไปก่อน จากนั้นขอให้ คุณวิชัย มีสวัสดิ์ ตัวแทนจากโรงแรมสวนสามพรานริเวอร์ไซด์ เล่าเรื่อง ตลาดสุขใจ ของโครงการกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน

คุณวิชัย มีสวัสดิ์ ตัวแทนโรงแรมสวนสามพรานริเวอร์ไซด์ และเป็นนักวิจัยของโครงการ กลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน เล่าว่าตลาดสุขใจ เปิดทุกเสาร์-อาทิตย์ เวลา 10.00-17.00 น. เน้นผัก ผลไม้ปลอดสารพิษ และมีอาหารสุขภาพ ซึ่งปัจจุบันพื้นที่ตลาดค่อนข้างแคบแล้วเพราะมีพ่อค้าแม่ค้าที่ ให้ความสนใจจำนวนมาก และมีคนลงชื่อไว้อีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งรายได้ค่อนข้างดีมีเงินหมุนเวียนในตลาด สัปดาห์ละประมาณหนึ่งแสนบาท ยอดหมุนเวียนทั้งเดือนรวมล้านกว่าบาท

คุณธนณัฐวรรธ แสงหวัง เสนอเพิ่มเติมว่า Fly now ก็มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือ เกษตรกรและชุมชนเช่นกัน จึงคิดว่าน่าจะร่วมกันได้

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ถามว่าหากสามารถติดต่อกับ Fly now ได้ ดร.ธนกร โฆษิตวิทย์ พร้อมจะให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการดำเนินงานหรือไม่

ดร.ธนกร โฆษิตวิทย์ กล่าวว่ายินดีช่วยเหลือเต็มที่ เพราะมีกลุ่มเครือข่ายอยู่พอสมควร นอกจากนี้ขณะนี้แนวคิดที่จะซื้อเวลา อ.ส.ม.ท. เพื่อทำการรายการให้กลุ่มโอท็อป และ SMEs ในชื่อ “คัมภีร์ SMEs ชี้อะชีพ” เพื่อใช้เวลาประมาณวันละ 5 นาทีในการประชาสัมพันธ์สินค้าให้แก่กลุ่ม SMEs และโอท็อป โดยมีค่าใช้จ่ายที่ไม่แพงมากนัก ดังนั้นหากโครงการฯ หรือผู้ประกอบการรายใดสนใจ อาจเข้าร่วมกลุ่มกับเรานำเสนอสินค้าผ่านช่องทางนี้ได้

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท เราต้องคิดมาก ต้องกรองพอสมควร และมองในระยะยาว เพราะ มีหลายหน่วยงานสนับสนุนมากมายอยู่แล้ว จากนั้นจึงขอปิดเวทีในภาคเช้า และเชิญผู้ร่วมเวทีทุก ท่านร่วมรับประทานอาหารกลางวัน

ปิดประชุมเวลา 12.15 น.

การประชุมคัดเลือกสินค้า Farmer Shop ครั้งที่ 8 (ภาคบ่าย)

วันศุกร์ที่ 30 พฤศจิกายน 2555 เวลา 13.15 – 15.30 น.

ณ ห้องประชุม 601 ชั้น 6 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. ผศ.ดร.อภินันท์	อุทัยรัตนกิจ	ผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
3. คุณสายสุตา	ศรีอุไร	รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร สว.สก.
4. คุณกาญจนา	คุณกาญจน์	ประธานกรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop
5. คุณบรรหาร	แสงฟ้าสุวรรณ	กรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop
6. คุณสุขุม	ไวยธำรงค์	กรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop
7. คุณสมพงษ์	ชุ่มเพ็ญพันธ์	กรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop
8. คุณศรดา	โลหะนะ	นักวิจัยเชี่ยวชาญ สถาบันคั่นคว้าและพัฒนา ผลิตภัณฑ์อาหาร
9. คุณงามจิตร์	โลวิฑูร	นักวิจัย สถาบันคั่นคว้าและพัฒนาผลิตภัณฑ์ อาหาร
10. ดร.ธนภัทร	แสงอรุณ	สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์
11. รศ.ดร.จินภาวรรณ	สิรินทวิเนติ	ที่ปรึกษา หจก.วานิชไทย
12. คุณมณีนี	เจนวาทวงศ์	นักวิจัยโครงการร้าน Farmer Shop
13. คุณรัชฎา	แก้วดวงดี	บริษัทบางกอกพัฒนาไวน์เนอรี่ จำกัด
14. คุณสุนันทา	ไบแย้ม	กลุ่มนิสาสมุทรไพร
15. คุณศุภชัย	ศิริกุลพิบูลย์	ร้านโลเฮงเฮาส์
16. คุณประยงค์	วงษ์สกุล	วิสาหกิจชุมชนตำบลดอนตูม
17. คุณปณณภา	เปรมปรี	กลุ่มพฤษาสมุนไพรร
18. คุณปณิกา	วุฒิเทียน	กลุ่มแม่บ้านรักษาสภาพ
19. คุณธัญภัทร	โพธิ์ร่มไทร	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารทะเลบ้าน กระซ้าขาว
20. คุณดารณี	แย้มศรีสุข	กลุ่มข้าวหอมดักกลีลา
21. คุณมาลัย	ตรีสมบูรณ์	กลุ่มสตรีสหกรณ์ศรีมาลัย
22. คุณชอริเยาะ	ซากา	กลุ่มแปรรูปลูกหยีสะตาวา

23. คุณเกษร	ตีมานพ	เกสรไหมหอม
24. ดร.ธนกร	โฆษิตวิทย์	บริษัท คลอไลตี้ มีท จำกัด
25. คุณรัฐชัย	โชติดำรงค์	กลุ่มเครื่องดื่มสมุนไพรเพื่อสุขภาพ
26. คุณลัมฤทธิ์	บุษยะ	กลุ่มแปรรูปผลผลิตบ้านคลองบง
27. คุณธนธวัชวรรธ	แสงหวัง	สหกรณ์การเกษตรปราสาท จำกัด
28. คุณศรัณย์พร	อมรพิสิฐพงศ์	กลุ่มชลาลัย
29. คุณจักรพงษ์	หทัยสุทธิ	บริษัท เอ็นแน็กซ์ (ประเทศไทย) จำกัด
30. คุณขวัญเรือน	แก้วพรม	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกระแกงเสื่อเต็นพัฒนา
31. คุณสุพจน์	ปิณยุชบ	กลุ่มสหกรณ์โคขุนสระแก้ว จำกัด
32. คุณนัต	ดวงใส	สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟจังหวัดชุมพร

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายสุพจน์	สุขสมงาม	เจ้าหน้าที่วิจัย สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. นางสาวสินธรา	ช่วยเงิน	เจ้าหน้าที่โครงการวิจัย สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
3. นายพรพงษ์	แสงนาค	เจ้าหน้าที่สารสนเทศ สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

เริ่มประชุม เวลา 13.15 น.

ผศ.ดร.อภิรดี อุทัยรัตนกิจ ผู้ทรงคุณวุฒิ กล่าวแนะนำวิทยากร ในการบรรยายพิเศษ หัวข้อ **“การเตรียมตัวตั้งรับของผู้ประกอบการ SMEs และ OTOP ในการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”** โดย **ดร.ธนัท แสงอรุณ** จากสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ จากนั้นวิทยากรได้ทำการบรรยายตามหัวข้อเรื่อง ซึ่งสรุปเนื้อหาสำคัญดังนี้

แนวทางการตั้งรับสำหรับ SMEs และวิสาหกิจชุมชน เพื่อรองรับการแข่งขันใน AEC นั้นทุกฝ่ายทั้งผู้ผลิต (ได้แก่ ชาวไร่ ชาวนา ชาวสวน) ผู้ค้าปลีก การบริการ และการท่องเที่ยว ต้องจับมือกันทำงานร่วมกันในทุกภาคส่วน สำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) ประกอบด้วยสมาชิก 10 ประเทศ มีประชากรรวมกันประมาณ 600 ล้านคน มีจีดีพี (GDP) รวมกันประมาณ 2 ล้านล้านดอลลาร์ สหรัฐ. โดยวัตถุประสงค์หลักของการตั้ง AFTA-ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ก็เพื่อใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคมาเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับสินค้าไทยทั้งในอาเซียนและในตลาดโลก อาทิ ทรัพยากรธรรมชาติ แรงงานราคาถูก สิทธิพิเศษจาก GSP ประตูกการค้า-เส้นทางเชื่อมต่อไปยังตลาดอื่นในเอเชีย โดยสมาชิกจะค่อยๆ ลดภาษี

สินค้าทุกรายการให้เหลือ 0-5% และยกเลิกเครื่องกีดขวางการค้าและการลงทุนทั้งหลายให้หมดไปด้วย กลายเป็นกลุ่มประเทศที่มีตลาดและฐานการผลิตร่วมกัน เสริมอำนาจต่อรองในเวทีเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

ลักษณะของประชาคมอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) คือ 1) เป็นตลาดและฐานการผลิตร่วม สินค้าเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรี ทำธุรกิจบริการได้อย่างเสรี ลงทุนได้อย่างเสรี แรงงานมีฝีมือไปทำงานได้อย่างเสรี และเงินทุนเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรีมากขึ้น 2) สร้างเสริมขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งด้านนโยบายภาษี นโยบายการแข่งขัน สิทธิทรัพย์สินทางปัญญา การคุ้มครองผู้บริโภค และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 3) การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค ลดช่องว่างการพัฒนาระหว่างสมาชิกเก่า-ใหม่ สนับสนุนการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและย่อม 4) การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก มีการทำ FTAs กับประเทศนอกเขต เพื่อขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

โอกาสของ SMEs และวิสาหกิจชุมชน จากการรวมตัวทางเศรษฐกิจ คือ 1) ขยายช่องทางของสินค้าไทยไปยังผู้บริโภคในภูมิภาค 2) ลดต้นทุนการผลิตจากการนำเข้าวัตถุดิบและสินค้าชั้นกลางมาต่อ ยอดในต้นทุนที่ต่ำลง 3) จัดตั้งกิจการ ให้บริการ ตลอดจนทำงานในประเทศสมาชิกอาเซียน สะดวกมากขึ้น ทั้งภาคการผลิต ภาคการค้า ภาคบริการต่างๆ อาทิ การท่องเที่ยว บริการสุขภาพ 4) การเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในภูมิภาคเพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวทั่วโลกหลั่งไหลเข้ามา

ความเสี่ยงที่ SMEs และวิสาหกิจชุมชนต้องเตรียมรับมือ ได้แก่ 1) การไหลทะลักของสินค้าที่มีราคาถูกกว่าในนามของประเทศเพื่อนบ้าน 2) นักลงทุนจีนอาศัยสิทธินักลงทุนสัญชาติอาเซียนเข้ามาลงทุนในธุรกิจค้าส่งและค้าปลีก 3) การเคลื่อนย้ายแรงงานคุณภาพของไทยไปยังประเทศที่ให้ค่าตอบแทนสูงกว่า 4) การเดินทางท่องเที่ยวในอาเซียนโดยไม่แวะพักในประเทศไทย

สำหรับสินค้าผูกพันตามข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน จำนวน 23 รายการ ได้แก่ น้ำมันดิบ/นมปรุงแต่ง นมผงขาดมันเนย ลำไยแห้ง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ กระเทียม หอมหัวใหญ่ เมล็ดพันธุ์ หอมใหญ่ มันฝรั่ง พริกไทย ข้าว เมล็ดถั่วเหลือง กากถั่วเหลือง น้ำมันถั่วเหลือง น้ำมันปาล์ม น้ำมันมะพร้าว เนื้อมะพร้าวแห้ง ชา เมล็ดกาแฟ กาแฟสำเร็จรูป ไหมดิบ น้ำตาล และใบยาสูบ ซึ่งจากการปรับลดอัตราภาษีและเปิดเสรีทางการค้าการลงทุน สินค้าเกษตรหรืออาหารจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีชนิดเดียวกัน หากคุณภาพไม่ได้ด้อยกว่ากันแต่มีราคาถูกกว่า ย่อมได้เปรียบและเข้าถึงตลาดไทยได้มากกว่าสินค้าจากเกษตรกรไทย

ดังนั้นแนวทางการปรับตัวของธุรกิจ SMEs และวิสาหกิจชุมชน คือ 1) ทบทวนจุดอ่อนและจุดแข็งของตัวเอง เลือกทำเฉพาะสิ่งที่ชอบ แต่ขายในสิ่งที่มีคนซื้อ 2) รุกเพื่อรับ-ปรับปรุงสินค้า ให้มีประโยชน์เพิ่มเติม และมีความแปลกใหม่ โดยใช้เทคโนโลยีการผลิต การออกแบบที่สร้างสรรค์ การบรรจุหีบห่อที่แปลกใหม่ การเชื่อมโยงเรื่องราวเฉพาะถิ่น ซึ่งต้องอาศัยการทำงานอย่างใกล้ชิด แรงสื่อสารระหว่างสมาชิก/เป็นพันธมิตร ได้แก่ ผู้ผลิต ผู้ค้า และผู้บริโภค 3) สร้างเครือข่ายเพื่อการสื่อสารภาพลักษณ์ของสินค้า เพื่อเจาะตลาดเฉพาะ (Niche Market) ที่ขยายตัว 4) มองตลาดในอินโดจีนเป็น

ตลาดเดียวกัน หรือปรับมุมมองแบบ ASEAN One ออกไปแสวงหาตลาดในประเทศเพื่อนบ้านร่วมกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดที่มุ่งสนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อยในท้องถิ่น 5) ร่วมกันพัฒนาสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ อาทิ ส้มโอนครชัยศรี สับปะรดศรีราชา มะขามหวานเพชรบูรณ์ ข้าวหอมมะลิสุรินทร์ กาแฟดอยตุง หอยนางรมสุราษฎร์ธานี รมบ่อสร้าง ผ้าไหมมัดหมี่ หรือ เครื่องจักรสานพนัสนิคม เป็นต้น

ส่วนบทบาทของภาครัฐ โดยมีกรอบยุทธศาสตร์ประเทศระยะยาว มี New Growth Model สร้างฐานเศรษฐกิจที่มั่นคงและยั่งยืน คือปรับ Internal Process ประกอบด้วย หลุดพ้นจากประเทศรายได้ปานกลาง (Growth & Competitiveness) เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Growth) และลดความเหลื่อมล้ำ (Inclusive Growth) ทั้งนี้รัฐได้มีมาตรการที่จะเตรียมสำหรับธุรกิจ SMEs และวิสาหกิจชุมชน ดังนี้คือ 1) ต้องยึดประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ และการส่งเสริมการค้าในฐานะเครื่องมือพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างมั่นคงและยั่งยืน 2) สร้างตราสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์จังหวัด และผลิตภัณฑ์เด่นของจังหวัด 3) มีแนวทางแก้ไขสำหรับผู้ที่ได้รับผลกระทบ อาทิ จัดตั้งกองทุนเพื่อฟื้นฟูและปรับตัว สำหรับผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบ และหามาตรการป้องกันฉุกเฉิน (Safeguard) เช่น มาตรฐานสินค้าอาเซียน มาตรฐานสุขอนามัย มาตรฐานสิ่งแวดล้อม การตรวจสอบย้อนกลับ สวัสดิภาพแรงงาน เป็นต้น เพื่อช่วยให้สินค้าแบ่งเกรดได้มากขึ้น และเป็นการช่วยกีดกันทางการค้าอย่างหนึ่ง

หลังจากจบการบรรยายของวิทยากรพิเศษแล้ว ผู้เข้าร่วมเวทีได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและซักถามประเด็นต่างๆ ดังนี้

คุณธนธรณ์วรราช แสงหวั่ง (ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรปราสาท) เล่าเพิ่มเติมในประเด็นเรื่องการพัฒนาสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เนื่องจาก สกก.ปราสาท เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงานจดทะเบียน “ข้าวหอมมะลิสุรินทร์” เป็นผลิตภัณฑ์ที่บ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ แต่ทั้งนี้ต้องเสียค่าใช้จ่ายต่างๆ ทั้งค่าใบรับรอง ค่าตรวจสอบและอื่นๆ ซึ่งต้องใช้งบประมาณพอสมควร และเห็นว่าทางรัฐเองก็ยังไม่ให้ความสนใจในเรื่องนี้นักนัก จึงคิดว่าถ้ามีการทำอย่างจริงจังจะเกิดประโยชน์แต่รัฐควรต้องให้ความช่วยเหลือสนับสนุนสำหรับบางรายที่ไม่มียกงบประมาณในการตรวจสอบในส่วนนี้ด้วย

คุณสุชุม ไชยทรัพย์ (คณะกรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop) ถามว่าถ้าผู้ประกอบการมีการรวมกลุ่มแล้วไปขอให้กระทรวงพาณิชย์ช่วยพาไปหาตลาดจะได้หรือไม่ และถ้าได้รับออเดอร์มาแล้วจะมีแผนอย่างไรต่อไป และอยากทราบว่าในส่วนของผู้ค้ารายใหญ่นั้นเตรียมตัวกันไว้แล้วอย่างไรบ้าง และผู้ประกอบการรายเล็กอย่างพวกเราจะเข้าไปหรือไม่

ดร.ธนภัท แสงอรุณ พูดถึงมาตรการเชิงรุกของกระทรวงฯ ว่าถ้าผู้ประกอบการมีความพร้อมให้รวมกลุ่มกันไปแล้วให้กระทรวงฯ ช่วยหาตลาดได้ แต่กระทรวงฯ จะมีวัตถุประสงค์หลักในการ

พาไปเพื่อทำการสำรวจพฤติกรรมผู้บริโภคว่าเป็นอย่างไร จะพาไปดูตลาด ให้ได้ข้อมูลเรื่องตลาด วัฒนธรรม และเครือข่ายในต่างประเทศ ทั้งนี้อาจไม่ได้รับการสั่งซื้อมาโดยตรง แต่จะเป็นรูปแบบการสนับสนุนเรื่องช่องทางการติดต่อมากกว่า ส่วนเรื่องผู้ค้ารายใหญ่นั้นยังไม่ได้ข่าวว่าเข้าไปในประเทศเพื่อนบ้านแล้วหรือไม่ เท่าที่มีข้อมูลจะเป็นพวกผู้ผลิตสินค้าบางอย่างที่เป็นรายใหญ่ เช่น ผู้ผลิตคอมพิวเตอร์ เครื่องไฟฟ้าภายในอาคาร เป็นต้น แต่ยังไม่พบของอุปโภคบริโภคมากนัก จึงคิดว่าผู้ประกอบการรายเล็กจึงยังมีโอกาสที่จะไปเปิดตลาด โดยเฉพาะตามแนวชายแดน

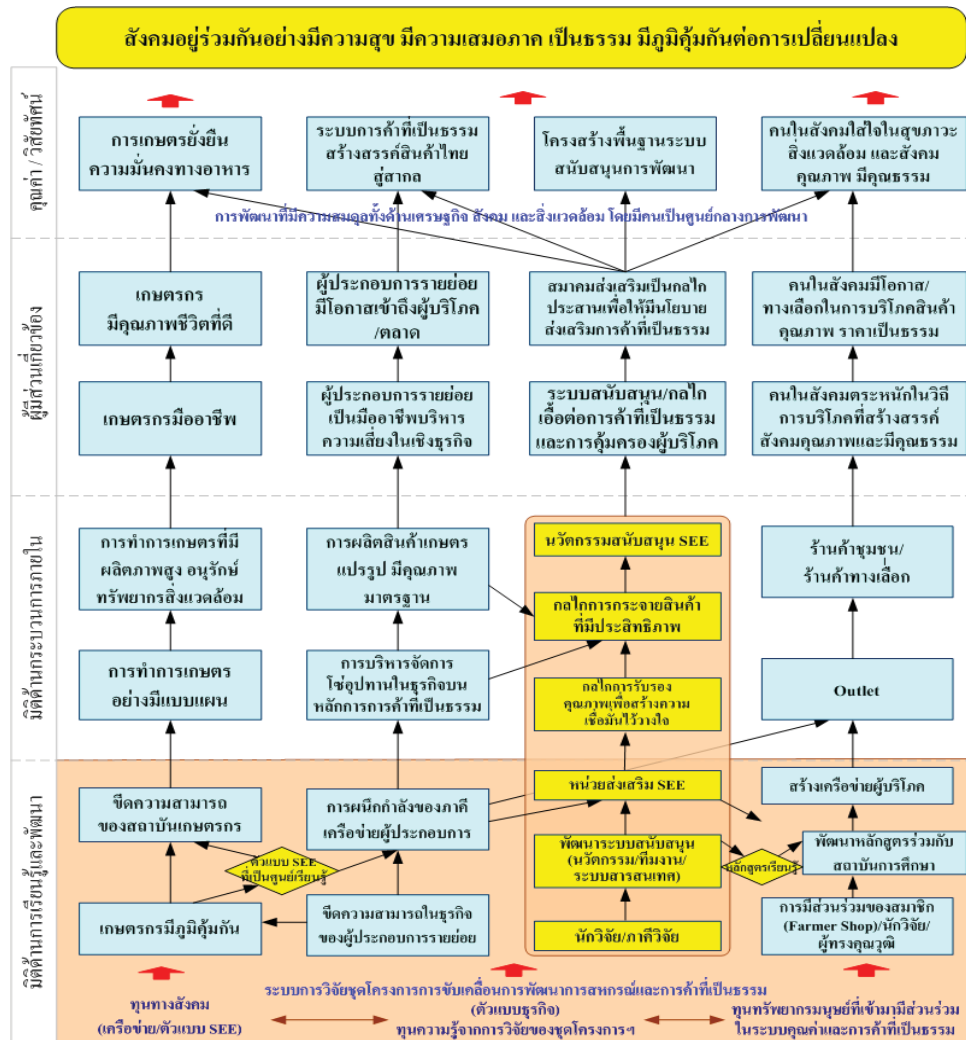
คุณศรัณย์พร อมรพิสิฐพงศ์ (ผู้ประกอบการกลุ่มชลาลัย) ถามว่าในส่วนของรัฐบาลนั้น สินค้าของกลุ่มได้รับการคัดสรรกับรัฐบาลมานานแล้ว แต่ยังไม่เห็นความคืบหน้าในการนำไปจำหน่ายแต่อย่างใด ขอถามว่าจะเป็นไปได้หรือไม่ที่กระทรวงฯ จะช่วยต่อรองกับห้างขนาดใหญ่เพื่อเปิดโอกาสให้นำสินค้าท้องถิ่นเข้ามาวางจำหน่ายในห้างฯ โดยเสียค่าแรกเข้าถูกลงบ้าง

ดร.ชนภัท แสงอรุณ ในส่วนนี้ตนเองไม่ได้อยู่ในส่วนของกรมการค้าภายใน จึงไม่สามารถให้คำตอบได้ แต่ทั้งนี้ทราบมาว่าผู้ประกอบการรายใหญ่บางราย เช่น โลตัส ที่เปิดพื้นที่บางส่วนให้แก่ผู้ประกอบการนำสินค้าท้องถิ่นหรือสินค้าของชุมชนเข้าไปวางจำหน่ายได้ โดยต้องผ่านการคัดเลือกจากห้างก่อน ทั้งนี้ห้างขนาดใหญ่มักให้เหตุผลที่ไม่รับสินค้าชุมชน เพราะไม่ผู้ประกอบการไม่สามารถส่งสินค้าได้อย่างต่อเนื่อง

คุณกาญจนา คูหากาญจน์ (ประธานคณะกรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop) แสดงความเห็นว่าการฉีโลตัส หรือบิ๊กซี ให้พื้นที่แก่สินค้าชุมชนนั้น จะให้พื้นที่หลบมุมหรือพื้นที่ที่ลูกค้าไม่เข้าถึง จึงอยากถามว่าจะมีมาตรการอย่างใดหรือไม่ ที่จะช่วยให้สินค้าจากชุมชนได้เข้าถึง CSR ที่แท้จริงบ้าง เพราะส่วนใหญ่แล้วห้าง Modern trade ใหญ่ๆ มักจะไม่ได้ปฏิบัติโดยตรงไปตรงมาเหมือนที่บอกไว้กับกระทรวงฯ เช่น ผู้ประกอบการต้องเสียค่าแรกเข้า 1-2 แสน แล้วเมื่อไปต่อไม่ไหวก็ต้องออกไป แล้วก็มีผู้ประกอบการรายอื่นๆ เป็นเหมือนแมงเม่า ที่ต้องเสียเงินส่วนนี้กันต่อไปเรื่อยๆ จึงขอฝากข้อมูลเหล่านี้ไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องของกระทรวงพาณิชย์ด้วย

ดร.ชนภัท แสงอรุณ คิดว่าการทำ CSR ของห้างใหญ่เหล่านั้นจะต้องเป็นสินค้าที่ขายได้จริง และขายได้อย่างต่อเนื่องจึงจะดำเนินงานกับห้างใหญ่ได้จริง และขอรับข้อมูลทั้งหมดจากผู้ประกอบการในวันนี้ไว้ด้วยความยินดี

สุดท้าย รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท สรุปแผนภาพงานวิจัยของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ที่จะดำเนินงานตามแผนภาพ แผนที่ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนธุรกิจฐานสังคม (SEE) สู่การบรรลุวิสัยทัศน์การพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

แผนที่ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนธุรกิจฐานสังคม (SEE) สู่การบรรลุวิสัยทัศน์การพัฒนาภายใต้

ผศ.ดร.อภิรดี อุทัยรัตนกิจ ขอฝากข้อมูลไปยังกระทรวงพาณิชย์ว่า ควรระวังเรื่องสินค้าราคาถูกจะไหลเข้าประเทศไทยมากขึ้น กระทรวงฯ เคยมองหรือไม่ว่าหากผู้ประกอบการรายใหญ่หันไปใช้วัตถุดิบจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีราคาถูกกว่าแล้ว เกษตรกรไทยจะอย่างไร เพราะเหล่านี้คือความมั่นคงทางอาหาร เนื่องจากเกษตรกรสามารถผลิตได้แต่มีราคาแพงกว่าของนำเข้า แล้วเกษตรกรไทยก็จะเลิกทำการเกษตรหันไปหาอาชีพอื่นแทน ดังนั้นความมั่นคงทางอาหารก็จะหายไป จึงขอฝากให้กระทรวงฯ มองในเรื่องนี้ด้วย

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวขอบคุณวิทยากร ดร.ธนภัท แสงอรุณ และผู้เข้าร่วมเวทีทุกท่าน พร้อมกล่าวปิดเวที

ปิดประชุมเวลา 15.30 น.

รายงานการประชุมย่อย
เรื่อง การเปลี่ยนเงินคืนตามส่วนซื้อแก่สมาชิกโครงการร้าน Farmer Shop
วันจันทร์ที่ 3 ธันวาคม 2555 เวลา 10.30 – 11.00 น.
ณ ห้อง 204 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. นางสาววสินธรา ขวยชิน	นักวิจัยประจำโครงการ

เริ่มประชุมเวลา 10.30 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้กล่าวเปิดการประชุม เรื่องการเปลี่ยนเงินคืนตามส่วนซื้อแก่สมาชิกโครงการร้าน Farmer Shop ที่มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ ธุรกิจทางเลือก ซึ่งผู้ผลิตและผู้บริโภคเป็นเจ้าของร่วมกัน ได้มีมติที่ประชุมเกี่ยวกับการเปลี่ยนเงินคืนตาม ส่วนซื้อแก่สมาชิก ดังนี้

1. สมาชิกที่ได้รับเงินเปลี่ยนคืนต้องมียอดซื้อสะสมตั้งแต่วันที่ 24 สิงหาคม 2554 – 31 ธันวาคม 2555 ตั้งแต่ 300 บาทขึ้นไป (ซึ่งยอดซื้อสะสมไม่นับรวมยอดซื้อสินค้าจากบู๊ทโครงการประชาสัมพันธ์อื่นๆ ที่โครงการร้าน Farmer Shop ได้จัด ตั้งแต่วันที่ 24 สิงหาคม 2554 – 31 ธันวาคม 2555 เช่น โครงการ ของขวัญปีใหม่ 2554 และ 2555, บู๊ทอาหารเพื่อสุขภาพ, งานมหกรรมสกว. ฯลฯ เป็นต้น)
2. สมาชิกที่เข้าเงื่อนไขข้อที่ 1 จะได้รับเงินเปลี่ยนคืนในอัตราร้อยละ 3 จากยอดซื้อสะสมของ สมาชิกแต่ละราย ตั้งแต่วันที่ 24 สิงหาคม 2554 – 31 ธันวาคม 2555
3. สมาชิกที่มียอดซื้อสะสมตั้งแต่วันที่ 24 สิงหาคม 2554 – 31 ธันวาคม 2554 ต่ำกว่า 300 บาท จะได้รับของที่ระลึกจากโครงการร้าน Farmer Shop ตามที่ประชุมเห็นสมควร
4. ระยะเวลาการแจกเงินเปลี่ยนคืนตามส่วนซื้อ ให้ติดประกาศภายในเดือน มกราคม 2556 และดำเนินการแจกเงินเปลี่ยนคืนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2556 หากพ้นจากระยะเวลาที่กำหนดให้นำเงินคืน เข้าบัญชีโครงการร้าน Farmer Shop ต่อไป

ทั้งนี้ ผอ.สว.สก. ได้มอบหมายให้ น.ส.วสินธรา สรุปรายละเอียดการเปลี่ยนเงินคืนแก่สมาชิก แต่ละรายเพื่อนำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการร้าน Farmer Shop พิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

ปิดประชุมเวลา 11.00 น.

การประชุมเตรียมงาน
“แผนประชาสัมพันธ์โครงการของขั้วปีใหม่ 2556”
วันจันทร์ที่ 3 ธันวาคม 2555
ณ ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1.รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2.นางสาวสายสุตา ศรีอุไร	รองผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
3.นางสาววรรรณ ดาวเจริญ	นักวิจัยประจำโครงการ
4.นางสาวณัฐกานต์ สหวัชรินทร์	นักวิจัยประจำโครงการ

เริ่มประชุม เวลา 10.00น.

ตามที่ได้มีการกำหนดการดำเนินการโครงการของขั้วปีใหม่ในวันที่17-28 ธันวาคม 2555 จึงได้มีการวางแผนเพื่อการประชาสัมพันธ์ ดังนี้ โดย รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ได้เสนอว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์โดยใช้โบรชัวร์ประกาศทางเว็บไซต์และ LED มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ติดประกาศที่ร้าน เขียนกระดานประชาสัมพันธ์โครงการของขั้วปีใหม่ 2556 ทั้งนี้ได้มอบหมายให้นางสาววรรรณ ดาวเจริญ คัดข้อความประชาสัมพันธ์โครงการ และมอบหมายให้คุณสายสุตา ศรีอุไรเป็นที่ปรึกษา และส่งมอบงานต่อให้คุณพรพงษ์ แสงนาค เจ้าหน้าที่สารสนเทศช่วยเหลือในด้านการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ปิดประชุม เวลา 11.00น.

คณะนักศึกษาโครงการหลักสูตรการจัดการการพัฒนาชนบท หลักสูตรนานาชาติ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่นศึกษาดูงานสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

วันที่ 6 ธันวาคม 2555 เวลา 14.00-17.00 น.

ณ ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. รศ.ดร.สมศักดิ์ ศรีสันติสุข หัวหน้าคณะศึกษานานาชาติมหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. Mr.Thomas Njoroge Chege
4. Mr.Thim Seat
5. Mr.Kim Vuochhong
6. Ms.Fathmath Abdulla Saeed
7. Ngwe Thee
8. Cung Khin Dim
9. Nguyen Huy Hoang
10. Pone Salimath

เริ่มประชุมเวลา 09.00 น.

คณะนักศึกษาโครงการหลักสูตรการจัดการการพัฒนาชนบท (Master of Rural Development Management, MRDM) หลักสูตรนานาชาติ จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยมี รศ.ดร.สมศักดิ์ ศรีสันติสุข เป็นหัวหน้าคณะ พร้อมด้วยนักศึกษานานาชาติ 8 คนประกอบด้วย Mr.Thomas Njoroge Chege จากประเทศเคนยา, Mr.Thim Seat และMr.Kim Vuochhong จากประเทศกัมพูชา, Ms.Fathmath Abdulla Saeed จากประเทศมัลดีฟ, Ngwe Thee และCung Khin Dim จากประเทศเมียนมาร์, Nguyen Huy Hoang จากประเทศเวียดนาม และ Pone Salimath จากประเทศลาว

ทั้งนี้ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการและประสบการณ์ทำงานวิจัยด้านการพัฒนาสหกรณ์ในประเทศไทย โดยได้นำเสนอบริบทของการขับเคลื่อนงานชุดโครงการวิจัยการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรมและข้อค้นพบจากงานวิจัยในรอบหลายปีที่ผ่านมา

นอกจากนี้ผู้อำนวยการยังได้นำคณะนักศึกษาไปเยี่ยมชมร้าน Farmer Shop ที่คณะเศรษฐศาสตร์ ซึ่งเป็นอีกหนึ่งตัวแบบเครื่องมือที่จะช่วยสร้างระบบการค้าที่เป็นธรรม โดยคณะศึกษาได้เลือกซื้อสินค้าจากร้าน Farmer shop ไปเป็นของฝากของที่ระลึกกลับไป

เลิกประชุมเวลา 17.00 น.

การประชุมเตรียมงาน
“รูปแบบการจัดกระเช้าโครงการของขวัญปีใหม่ 2556”

วันศุกร์ที่ 7 ธันวาคม 2555
ณ ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1.รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2.นางสาวสายสุตา ศรีอุไร	รองผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
3.นางสาววรรรณ ดาวเจริญ	นักวิจัยประจำโครงการ
4.นางสาวณัฐกานต์ สหวัชรินทร์	นักวิจัยประจำโครงการ

เริ่มประชุม เวลา 14.00น.

ตามที่ได้มีการกำหนดการดำเนินการโครงการของขวัญปีใหม่ในวันที่17-28 ธันวาคม 2555 รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ได้เสนอว่า ควรมีการจัดกระเช้าโดยใช้สินค้าภายในร้านหลากหลายรูปแบบ ตามราคา ทำป้ายติดกระเช้าที่มีชื่อสินค้าระบุน้ำหนักและราคาของสินค้าลงไปนั้น โดยได้มอบหมายให้ นางสาววรรรณ ดาวเจริญและนางสาวณัฐกานต์ สหวัชรินทร์จัดทำกระเช้าของขวัญ มอบหมายให้ นางสาวจินตหรา นกเงิน ช่วยหยิบสินค้าภายในร้านโดยให้นางสาววรรรณ ดาวเจริญตรวจนับสต็อก รายการสินค้าที่นำมาจัดกระเช้า มอบหมายให้นางสาวสายสุตา ศรีอุไรทำป้ายติดกระเช้าของขวัญ มอบหมายให้นายสุพจน์ สุขสมงาม นำกระเช้าของขวัญไปแร็พพลาสติก พร้อมทั้งให้ดำเนินการจัดกระเช้าต้นแบบให้เสร็จทันเวลาที่กำหนดเพื่อจัดแสดงในศูนย์เรียนรู้ข้าว และเพื่อจะได้ให้ส่งกระเช้าของขวัญล่วงหน้าได้ที่ร้าน Farmer Shop ที่นางสาวจินตหรา นกเงิน หรือสอบถามได้ที่นางสาววรรรณ ดาวเจริญ และให้ปรับแก้ใบรื้อสินค้าและกระเช้าของขวัญตามต้นแบบ

ได้ข้อสรุปเป็นกระเช้าของขวัญราคา 500 700 800 900 1,000 1,200 1,400 1,700 บาท และชุดของขวัญราคา 300 บาท โดยให้นำดอกไม้ประดิษฐ์มาประดับตกแต่งเพิ่มเติม

ปิดประชุม เวลา 15.00 น.

รายงานการประชุมย่อยการเตรียมจ่ายเงินเฉลี่ยคืนสมาชิกโครงการร้าน Farmer Shop

วันศุกร์ที่ 7 ธันวาคม 2555 เวลา 10.00–10.15 น.

ณ ห้องประชุม 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้มาประชุม

1. รศ. จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. นางสาววสินธรา	ขวยเขิน	เจ้าหน้าที่วิจัยประจำโครงการ

เริ่มประชุมเวลา 10.00 น.

รศ. จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้กล่าวเปิดการประชุมการจ่ายเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิก เพื่อคืนกำไรแก่สมาชิกโครงการร้าน Farmer Shop ตามส่วนซื้อ ทั้งนี้ ที่ประชุมได้หารือเรื่องอัตราการเฉลี่ยเงินคืน ซึ่งที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณารายได้ต้นทุน และกำไรสุทธิจากงบกำไร-ขาดทุน ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2554 – เดือนพฤศจิกายน 2555 จึงมีมติให้จ่ายเงินเฉลี่ยคืน 3% จากยอดซื้อสินค้าของสมาชิกแต่ละราย

นางสาววสินธรา ได้แจ้งว่าระบบสะสมยอดซื้อของสมาชิกมีปัญหาในปลายเดือนพฤศจิกายน โดยเจ้าหน้าที่แคชเชียร์ได้แจ้งปัญหาเนื่องจากมีสมาชิกบางรายสอบถามว่าทำไมแต้มสะสมลดลง? ดังนั้น เจ้าหน้าที่แคชเชียร์จึงได้แจ้งกับเจ้าหน้าที่ back office ด้วยวาจาให้ตรวจสอบปัญหาที่พบ หลังจากได้ตรวจสอบพบว่าระบบการสะสมยอดซื้อของสมาชิกมีปัญหาจริงตามที่ได้รับรายงาน ผอ.สว.สก. จึงได้แนะนำให้นำยอดซื้อสะสมของเดือนตุลาคม 2555 นำมารวมกับยอดซื้อของสมาชิกแต่ละราย ในเดือนพฤศจิกายน 2555 ในโปรแกรม excel เพื่อทำให้ข้อมูลยอดซื้อของสมาชิกแต่ละรายมีความถูกต้อง แม่นยำมากที่สุด

ดังนั้น ที่ประชุมมีมติให้นางสาววสินธรา ดำเนินการสรุปยอดซื้อสะสมของสมาชิกแต่ละรายในโปรแกรม excel ก่อน แล้วจึงดำเนินการคำนวณเงินเฉลี่ยคืน 3% ให้แล้วเสร็จภายใน 1 สัปดาห์ และนำมาเสนอแก่ ผอ.สว.สก. ต่อไป

ปิดประชุมเวลา 10.15 น.

รายงานการประชุมย่อยการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของร้าน Farmer Shop

วันศุกร์ที่ 7 ธันวาคม 2555 เวลา 11.00–11.45 น.

ณ ห้องประชุม 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้มาประชุม

1. รศ. จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. นางสาวณัฐกานต์	สหวัชรินทร์	เจ้าหน้าที่วิจัยประจำโครงการ
3. นางสาววสินธรา	ขวยเขิน	เจ้าหน้าที่วิจัยประจำโครงการ

เริ่มประชุมเวลา 11.00 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้หารือร่วมกับ นางสาววสินธราและนางสาวณัฐกานต์ เรื่องการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของร้าน Farmer Shop เนื่องจากร่างคู่มือไม่เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้ ซึ่ง ผอ.สว.สก. ได้กำหนดให้ส่งภายในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2555 ซึ่งที่ประชุมได้ร่วมปรับปรุงโครงสร้างของคู่มือ ซึ่งมีการเปลี่ยนหัวข้อในบางส่วนและเรียบเรียงหัวข้อให้น่าสนใจ และได้แบ่งผู้ที่รับผิดชอบเนื้อหาในหน่วยต่างๆ ดังนี้

หน่วยที่	ผู้รับผิดชอบ
1 รู้จัก Farmer Shop	วสินธรา
2 ทำเลที่ตั้งและการจัดบรรยากาศภายในร้าน	ณัฐกานต์
3 ใครคือลูกค้า	ณัฐกานต์
4 การกำหนดราคา	ณัฐกานต์
5 เทคนิคหลักการจัดการการสั่งซื้อสินค้า	ณัฐกานต์
6 เทคนิคการรับสินค้าและการจัดชั้นวาง	วสินธรา
7 Cashier และการขาย	วสินธรา
8 การจัดการสต็อกสินค้า	ณัฐกานต์
9 รายงานการเงิน	วสินธรา
10 ข้อควรระวังและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ณัฐกานต์
11 กิจวัตรพนักงานประจำร้าน	ณัฐกานต์
ภาคผนวก	วสินธรา

จากนั้น ผอ.สว.สก. ได้มอบหมายให้ส่งร่างคู่มือในส่วนที่แต่ละคนรับผิดชอบทุกวัน ซึ่งหากใครเขียนได้แค่ไหน ก็สามารถส่งให้ ผอ.สว.สก. พิจารณาและแก้ไขให้ก่อนได้ โดย ผอ.สว.สก. ได้กำหนดวันที่คู่มือเสร็จสมบูรณ์ภายในเดือนมกราคม 2556 เพื่อหวังว่าจะนำไปเป็นเครื่องมือในการเป็น Coaching ที่ Outlet อ.ปึกเตียน ที่จะเริ่มเจรจาธุรกิจในอนาคตอันใกล้

ปิดประชุมเวลา 11.45 น.

รายงานการประชุม

การเชื่อมโยงเครือข่ายงานวิจัยร่วมกับ บริษัท บีเอสซีเอ็มฟู้ด จำกัด

วันที่ 12 ธันวาคม 2555 เวลา 10.00-12.00 น.

ณ บริษัท บีเอสซีเอ็ม ฟู้ด จำกัด ถนนริมทางรถไฟ บางซื่อ เขตบางซื่อ กทม.

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
 2. คุณมนัส ชูผลกา ผู้บริหาร บริษัทบางซื่อโรงสีไฟเจียเม้ง จำกัด
- แขกผู้มีเกียรติ 230 ราย

เริ่มประชุมเวลา 10.00 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้รับเชิญเข้าร่วมพิธีเปิดโรงงานผลิตข้าวหุงสุกพร้อมรับประทานและผลิตภัณฑ์จากข้าวของบริษัท บีเอสซีเอ็ม ฟู้ด ซึ่งเป็นบริษัทในเครือบริษัท บางซื่อโรงสีไฟเจียเม้ง จำกัด โดยมี ฯพณฯ นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี เป็นประธานในพิธีเปิดงาน โดยมีหน่วยงานราชการ ผู้ประกอบการตัวแทนจำหน่ายเข้าร่วมกว่า 200 คน บริษัท บางซื่อโรงสีไฟเจียเม้ง จำกัด ก่อตั้งและดำเนินการผลิตและส่งออกข้าวหอมทั้งในประเทศ และต่างประเทศทั่วโลกมานานกว่า 70 ปี ในนามตรา “Golden Phoenix” หรือ “กิมหงษ์” และจัดจำหน่ายข้าวสารบรรจุถุงภายในประเทศ ภายใต้ชื่อตราสินค้า “หงษ์ทอง” มีโรงสีข้าว โรงปรับปรุง และบรรจุ ขนาดใหญ่ 2 แห่ง คือ นนทบุรี, ศรีสะเกษ มีกำลังการผลิตรวม 200,000 ตัน ต่อปี โดยได้ขยายกิจการเปิดบริษัท บีเอสซีเอ็ม ฟู้ด จำกัด และสร้างโรงงานผลิตข้าวหุงสุกพร้อมรับประทานและผลิตภัณฑ์จากข้าวนานพันธ์เพื่อเป็นการต่อยอดธุรกิจด้วยการลงทุนวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ดังกล่าว โดยมุ่งเน้นความอร่อย สะอาดปลอดภัยและใส่ใจสิ่งแวดล้อม ซึ่งในอนาคตสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์จะมีความร่วมมือด้านงานวิจัยร่วมกับทางบริษัทในการบริหารจัดการโซ่อุปทานข้าวหอมมะลิไทยอย่างเป็นระบบในพื้นที่ จ.ศรีสะเกษ

ปิดประชุมเวลา 12.00 น.

รายงานการประชุม

การประชุมหารือร่วมกับผู้บริหาร บริษัท พันธุ์สุข 2008 จำกัด ในการจัดตั้ง Farmer Shop

วันที่ 14 ธันวาคม 2555 เวลา 09.00-14.00 น.

ณ บริษัทพันธุ์สุข 2008 จำกัด จ.เพชรบุรี

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. คุณชปาพันธ์ มุลพันธ์	กรรมการผู้จัดการบริษัท พันธุ์สุข 2008 จำกัด
3. น.ส.สายสุดา ศรีอุไร	รองผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

เริ่มประชุมเวลา 09.00 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ พร้อมด้วยคุณสายสุดา ศรีอุไร รองผู้อำนวยการสถาบันฯ ได้เดินทางไปประชุมร่วมกับคุณชปาพันธ์ เงินมูล กรรมการผู้จัดการ บริษัทพันธุ์สุข 2008 จำกัด ซึ่งสนใจในการนำแนวคิดร้าน Farmer shop ไปดำเนินการจัดตั้งในพื้นที่โครงการของบริษัทพันธุ์สุข 2008 จำกัด

ซึ่งเป็นโครงการที่จัดตั้งขึ้นริมถนนเพชรเกษม อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี โดยใช้แนวคิดเป็นสถานที่จำหน่ายสินค้า อาหารปลอดภัย ซึ่งอยู่ในช่วงระยะเวลาดำเนินการก่อสร้างและตกแต่งสถานที่ ในการไปในครั้งนี้คุณชปาพันธ์ได้เชิญผู้อำนวยการสถาบันฯ เยี่ยมชมความก้าวหน้าการก่อสร้าง และสำรวจพื้นที่สำหรับนำ Model ร้าน Farmer shop ไปจัดตั้งในโครงการดังกล่าว

ปิดประชุมเวลา 14.00 น.

รายงานการประชุมย่อยการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในโครงการของขั้วปีใหม่ 2556

วันศุกร์ที่ 16 ธันวาคม 2555 เวลา 14.00 – 15.30 น.

ณ ห้องประชุม 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้มาประชุม

1. รศ. จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. นางสาวสายสุตา	ศรีอุไร	รองผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
3. นางสาววสินธรา	ขวยเขิน	เจ้าหน้าที่วิจัยประจำโครงการ
4. นางสาววรรรณ	ดาวเจริญ	เจ้าหน้าที่วิจัยประจำโครงการ
5. นางสาวจินตรา	นกเงิน	เจ้าหน้าที่ประจำร้าน Farmer Shop

เริ่มประชุมเวลา 14.00 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ กล่าวเปิดการประชุม แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในโครงการของขั้วปีใหม่ 2556 ที่จัดขึ้นตั้งแต่วันที่ 18 – 29 ธันวาคม 2555 ซึ่งในปีนี้มีแตกต่างจากโครงการของขั้วปีใหม่ในปีที่แล้ว เนื่องจากเมื่อปี 2554 ร้าน Farmer Shop ปิดดำเนินการเพื่อปรับปรุงร้านจากเหตุมหาอุทกภัย จึงตั้งบู๊ทขึ้นที่หน้าร้าน และนำสินค้าออกมาจำหน่ายที่บู๊ท แต่ในปีร้าน Farmer Shop ยังคงเปิดร้านจำหน่ายตามปกติ แต่โครงการของขั้วปีใหม่ จะจัดในบู๊ทด้านหน้าร้านดังปีที่แล้ว ดังนั้น เมื่อมีการจัดบู๊ทของขั้วปีใหม่ขึ้น จำเป็นต้องแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบใหม่ชั่วคราวในระหว่างที่โครงการของขั้วปีใหม่ดำเนินการอยู่

ผอ.สว.สก. ได้แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

ลำดับ	ภาระงาน	ผู้รับผิดชอบ
1	การสั่งสินค้าเพื่อจำหน่ายในโครงการของขั้วปีใหม่	วสินธรา
2	ผู้ประจำบู๊ทของขั้วปีใหม่	วรรรณ/ จินตรา
3	ผู้จัดบู๊ท Farmer Shop	วรรรณ/ จินตรา
4	รับสินค้าและควบคุมสต็อกสินค้า	วรรรณ/ วสินธรา
5	รับออเดอร์กระเช้าของขั้ว	วรรรณ
6	แคชเชียร์บู๊ทของขั้วปีใหม่	จินตรา
7	สรุปยอดขายประจำวัน	จินตรา
8	ผู้รับผิดชอบเบิกสินค้าจากร้าน Farmer Shop	วสินธรา

ลำดับ	ภาระงาน	ผู้รับผิดชอบ
9	ผู้สรุปโครงการของขั้วภูมิภาคใหม่	วรวรรณ
10	ผู้เก็บแบบสอบถาม	วรวรรณ/ จินตรา
11	แคชเชียร์ร้าน Farmer Shop	ประทีน
12	ผู้ดูแลร้าน Farmer Shop	ประทีน
13	ประชาสัมพันธ์โครงการของขั้วภูมิภาคใหม่	วรวรรณ
14	ดูแลภาพรวมของบู๊ทโครงการของขั้วภูมิภาคใหม่	วรวรรณ

จากนั้นนางสาวจินตราได้ขอเจ้าหน้าที่ประจำบู๊ทเพิ่มเนื่องจากประสบการณ์การจัดบู๊ทในปีที่ผ่านมา พบว่า ลูกค้าจะมาพร้อมๆ กันในเวลาใกล้เคียงกัน เช่น ช่วงพักเที่ยง หรือช่วงประมาณบ่าย 2 เป็นต้น ทำให้ดูแลการขายไม่ทั่วถึง ซึ่งเกิดความเสี่ยงที่สินค้าจะสูญหาย และทำให้ลูกค้าไม่สามารถสอบถามรายละเอียดของสินค้าได้ ที่ประชุมจึงมีมติให้นางสาววสินธราอยู่ประจำบู๊ทในช่วงโครงการของขั้วภูมิภาคใหม่ วันที่ 18-29 ธันวาคม 2555 โดยให้ทำหน้าที่จัดบู๊ท ประจำบู๊ท บริการลูกค้า เก็บแบบสอบถาม ดูแลสต็อกสินค้าที่นำออกมาจำหน่าย และเบิกสินค้าจากร้าน Farmer Shop ในกรณีที่สินค้าบางอย่างเป็นของร้าน Farmer Shop เช่น มงคลพฤษา ชุดของขั้วภูมิภาคบู๊ทโก้ เป็นต้น

ที่ประชุมได้ร่วมกันหารือถึงแนวทางในการจำหน่ายสินค้า ซึ่งมีมติว่า ผู้ดูแลบู๊ทจะเป็นผู้เขียนรายการสินค้าที่ลูกค้าซื้อและใส่ถุงให้เรียบร้อย จากนั้นจึงส่งใบรายการให้แคชเชียร์ทำการคิดเงิน/ทอนเงิน จากนั้นผู้ดูแลบู๊ทจึงส่งสินค้าพร้อมเงินทอน(ถ้ามี) ให้ลูกค้า เป็นอันเสร็จสิ้นกระบวนการขาย ซึ่งที่ประชุมมอบหมายให้นางสาววสินธรา ดำเนินการจัดทำใบรายการสินค้าที่มีจำหน่ายทั้งหมด (สินค้าและกระเช้าของขั้ว) เพื่อใช้ในวันออกบู๊ท โดยต้องจำหน่ายสินค้าเป็นเงินสดเท่านั้น หากมีลูกค้าจากหน่วยงานภายใน มก. สนใจสั่งซื้อสินค้า/ กระเช้าของขั้ว ที่จ่ายเป็นเงินโอน ให้แจ้งแกระอง ผอ.สว.สก. หรือ ผอ.สว.สก. เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ที่ประชุมได้ร่วมกันหารือถึงแนวทางการตรวจนับสินค้า ซึ่งมีมติว่า ในตอนเช้าของการจัดบู๊ทให้ตรวจนับสินค้าที่นำออกมาจำหน่ายทุกรายการ และในระหว่างวันหากนำสินค้าใดออกมาเพิ่มเติมให้บันทึกลงในรายการสต็อกด้วย และเมื่อถึงช่วงปิดบู๊ทให้นำสินค้าคงเหลือที่บู๊ทให้เสร็จสิ้นก่อนจึงจะนำสินค้าเข้าไปเก็บในคลังสินค้าได้ ทั้งนี้ ดำเนินการเช็คสต็อกในช่วงก่อนเปิดบู๊ท-หลังเก็บบู๊ททุกวัน เพื่อเป็นข้อมูลว่ามีสินค้าสูญหายในระหว่างวันหรือไม่ หากมีข้อสงสัยหรือพบปัญหาให้ปรึกษารอง ผอ.สว.สก. หรือ ผอ.สว.สก. ทันที

ปิดประชุมเวลา 15.30 น.

รายงานการประชุมเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทย

วันอังคารที่ 18 ธันวาคม 2555

ณ ห้องประชุม 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. คุณบุญเกิด	ภานนท์	ผู้จัดการ สกก.เกษตรวิสัย จำกัด
3. คุณธนธวัช	แสงหวัง	ผู้จัดการ สกก.ปราสาท จำกัด
4. คุณบุญล้น	อุดมพันธ์	สกก.เกษตรวิสัย จำกัด
5. คุณวิบูล	ธรรมเดชากุล	สกก.กระสัง จำกัด
6. คุณรุ่งอรุณ	ชวกรกุล	
7. คุณนารี	หยกจักรพันธ์	
8. คุณพัชร	หยกจักรพันธ์	
9. คุณสายสุตา	ศรีอุไร	รองผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

เริ่มประชุมเวลา 09.00 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ประธานที่ประชุมกล่าวเปิดประชุม จากนั้นคุณบุญล้น อุดมพันธ์ แจ้งแก่ที่ประชุมถึงวัตถุประสงค์ในการจัดประชุม สืบเนื่องจากการดูงานในต่างประเทศและการออกบู๊ทต่างๆ ทำให้ได้พบกับ คุณนารี หยกจักรพันธ์ และคุณพัชร หยกจักรพันธ์ ผู้ส่งออกสินค้าไทยไปประเทศจีน มีความสนใจในข้าวแบรนด์ “เกิดบุญ” จึงต้องการติดต่อเพื่อนำข้าวส่งออกไปยังประเทศจีน โดยอาจเป็นการส่งไปยังซูเปอร์มาร์เก็ตของที่นี่ แต่ทั้งนี้ต้องทำการปรับรูปแบบของบรรจุภัณฑ์ ให้มีภาษาจีนและภาษาอังกฤษบนถุงข้าวแต่ยังคงความเป็นข้าว “เกิดบุญ” อยู่เหมือนเดิม จึงเป็นที่มาขอการเชิญผู้เกี่ยวข้องมาประชุมกันในวันนี้

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ถามคุณนารี และคุณพัชร หยกจักรพันธ์ ถึงเหตุผลที่ให้ความสนใจกับข้าวแบรนด์ “เกิดบุญ” และมีเป้าหมายการส่งออกอย่างไร

คุณนารี และคุณพัชร หยกจักรพันธ์ ชี้แจงว่าจากการคัดเลือกข้าวแบรนด์ต่างๆ จากแต่ละสหกรณ์ไปแสดงที่ประเทศจีน นำโดยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และได้มีการทดลองชิมแล้วพบว่าข้าวแบรนด์ “เกิดบุญ” ได้รับความพึงพอใจในคุณภาพของข้าวหอมมะลิแท้ อีกทั้งประเทศจีนต้องการข้าวหอมมะลิแท้ที่ไม่มีการปลอมปนด้วยจึงเลือกข้าวแบรนด์ “เกิดบุญ” โดยมี

เป้าหมายการส่งที่ตลาดกลางและตลาดบนของจีน ส่งตามซูเปอร์มาร์เก็ตที่เป็นเครือข่าย ซึ่งจะเริ่มที่ซูเปอร์มาร์เก็ตในเขตกว่างต้งประมาณ 100 กว่าแห่ง ประมาณการว่าในล็อตแรกนี้จะส่งไปประมาณ 6-8 ตู้ ขณะนี้กำลังรอผลตอบรับจากตัวแทนกระจายสินค้าในประเทศจีนว่าพอใจหรือไม่กับตัวอย่างสินค้าที่ส่งไปให้ทดสอบ นอกจากนี้ต้องรอรายละเอียดการปรับปรุงบรรจุภัณฑ์ให้เป็นภาษาจีนและการแสดงรายละเอียดต่างๆ บนถุงว่าต้องประกอบด้วยอะไรบ้างให้ถูกต้องตามระเบียบของประเทศจีน

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท สอบถามความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ผลิตข้าวแบรนด์ “เกิดบุญ” ว่าเครือข่ายวางแผนกันไว้อย่างไรบ้าง เพราะมีความเป็นห่วงในเรื่องของการผลิตให้เพียงพอกับการส่งออกด้วย

คุณธนณัฐวรรธ แสงหวัง ผู้จัดการ สกก.ปราสาท จำกัด ถามว่าเนื่องจากข้าวเกิดบุญ มีผู้ผลิตจากหลายแหล่ง อาจมีความแตกต่างกันบ้างจะเกิดปัญหาหรือไม่

คุณนารี หยกจักรพันธ์ กล่าวว่า ขอให้ผู้ผลิตรักษาคุณภาพให้ได้มาตรฐาน ก่อนส่งออกก็ควรตรวจสอบให้แน่นอนว่าเป็นข้าวหอมมะลิแท้ไม่ปลอมปนและได้คุณภาพจริงๆ เพราะเมื่อส่งไปแล้วไม่ควรจะได้รับการต่อว่ากลับมาจากผู้บริโภคที่ประเทศจีน

คุณบุญล้วน อุดมพันธ์ ชี้แจงว่า จากการหารือแล้วมีแนวทางการดำเนินงานคือ ข้าวต้องออกจากช่องเดียวกัน โดยแต่ละสหกรณ์จะนำข้าวที่ผลิตตามมาตรฐานที่กำหนดมารวมกันก่อนในขั้นต้น แล้วจึงร่วมกันทำการบรรจุที่โรงปรับปรุงคุณภาพข้าวแห่งเดียวกัน จึงจะส่งออกไปยังประเทศจีนได้

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท จึงถามเพิ่มเติมว่าหากทำเช่นนั้นแล้ว ต้นทุนต่อหน่วยจะต้องเพิ่มขึ้นหรือไม่ และเครือข่ายจะรับต้นทุนที่ต้องเพิ่มขึ้นได้หรือไม่

คุณธนณัฐวรรธ แสงหวัง กล่าวว่าหากทุกแห่งทำข้าวให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนดจริงแล้ว ไม่น่ามีความจำเป็นต้องทำเช่นที่คุณบุญล้วน เสนอมาเพราะจะทำให้มีต้นทุนเพิ่มขึ้น

คุณนารี หยกจักรพันธ์ กล่าวว่าน่าจะสามารถส่งแยกเป็นตู้ๆ ไปได้ว่าแต่ละตู้มาจากแห่งใด แต่ขอให้ผู้ผลิตทุกแห่งรักษาคุณภาพให้ได้มาตรฐานตามที่ต้องการได้จริง ทั้งนี้ในขั้นตอนการผลิตโดยปกติจะต้องระบุงวันผลิตและวันหมดอายุอยู่แล้ว จึงอาจเพิ่มเติมเข้าไปว่ามาจากแหล่งใด หากเกิดปัญหาก็น่าจะตามได้ว่ามาจากแหล่งใดได้

คุณบุญล้วน อุดมพันธ์ ชี้แจงว่าปกติผู้ผลิตจะทำเช่นที่คุณนารี กล่าวมาอยู่แล้วคือ ระบุวันที่ผลิตและวันหมดอายุ และมีได้แสดงแหล่งที่ผลิตของแต่ละเครือข่ายด้วย เมื่อเกิดปัญหาก็สามารถตรวจสอบได้ว่ามาจากแหล่งผลิตใด

คุณบุญเกิด ภานนท์ แสดงความเห็นว่าคุณนารี แยกแยะจากแต่ละผู้ผลิตแล้วอาจเกิดกรณีที่ผู้บริโภคมีความชอบข้าวที่มาจากแหล่งผลิตแต่ละแห่งไม่เท่ากัน เพราะปัจจัยในการทำให้ผู้บริโภคกินข้าวแล้วรู้สึกหอมอร่อยจะเกิดจากหลายปัจจัยมาก เช่น กินข้าวตอนเช้า กลางวัน และเย็น ก็จะได้กลิ่นที่ไม่เหมือนกัน เกิดการเปรียบเทียบซึ่งอาจทำให้เกิดความแบ่งแยกไม่เป็นเอกภาพ และเห็นว่าไม่เป็นการรวมกลุ่มกันผลิตอย่างแท้จริงภายใต้แบรนด์ “เกิดบุญ” ด้วย ซึ่งปัญหานี้เกิดขึ้นในประเทศไทยแล้วว่าข้าวที่วางจำหน่ายในที่เดียวกันแบรนด์เดียวกัน ถูหนึ่งขายได้แต่อีกถูหนึ่งขายไม่ได้เพราะแสดงแหล่งผลิตที่ต่างกัน ทำให้ผู้บริโภคเกิดการเปรียบเทียบขึ้นได้ จึงมีความเป็นห่วงในกรณีนี้ด้วย

คุณนารี หยกจักรพันธ์ เสนอความเห็นว่าการส่งแต่ละครั้งควรมีที่มาจากแหล่งเดียวกัน เช่น ใน ล็อตแรกส่ง 5 ตู ก็ควรมาจากแหล่งผลิตเดียวกัน และครั้งต่อไปเมื่อส่งเพิ่มก็อาจจะมาจากแหล่งผลิตอีกแห่งหนึ่งก็ได้ แต่การส่งแต่ละครั้งเห็นว่าควรส่งมาจากแหล่งเดียวกัน

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวว่าโจทย์นี้เกิดขึ้นตามที่เคยเป็นห่วงกันไว้ เพราะหากเป็นรอบของแหล่งผลิตขนาดกลาง เก่งว่าจะไม่สามารถผลิตได้ตามที่ผู้ส่งออกต้องการได้ เช่น สกก. กระสัง จำกัด จึงอยากขอความเห็นจากผู้จัดการ สกก. กระสัง ที่มีกำลังการผลิตขนาดกลางเท่านั้นว่าจะทำได้หรือไม่

คุณวิบูล ธรรมเดชากุล ผู้จัดการ สกก. กระสัง จำกัด กล่าวว่าหากเป็นการสั่งล็อตใหญ่ในเวลานั้นสั่งอาจจะไม่มีกำลังพอที่จะผลิตได้ทันตามที่ต้องการ

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท นี่คือเรื่องที่ต้องคำนึงถึง ดังนั้นจึงต้องมีการวางแผนล่วงหน้า หากผู้ส่งออกสั่งในเวลากระชั้นอาจไม่สามารถผลิตให้ทันตามต้องการได้ ควรมีการวางแผนล่วงหน้าเป็นปี เพื่อให้ผู้ผลิตวางแผนการผลิตได้ นอกจากนี้เรื่องหนึ่งที่เป็นห่วงคือ ถ้ามผู้ส่งออกกว่าหากทำการค้าไปแล้วระยะหนึ่งมีผู้ผลิตรายอื่นเข้ามาเสนอราคาส่งที่ถูกกว่าขอเรา ผู้ส่งออกจะเปลี่ยนไปรับรายที่ให้ราคาต่ำกว่าหรือไม่

คุณพัชร หยกจักรพันธ์ กล่าวว่าในเรื่องการทำการค้านั้น หากมีการทำสัญญากับผู้ผลิตรายใดแล้วจะต้องมีการพูดคุยกันก่อนเสมอ จะไม่เปลี่ยนไปเปลี่ยนมาอย่างแน่นอน

รศ.จุฑาทิพย์ ภักธราวาท กล่าวว่าพวกเราทำการค้าที่เป็นธรรม ยินดีที่ได้ร่วมงานกับคุณพัชร และคุณนารี แต่ทั้งนี้การทำงานต้องมีการวางแผนล่วงหน้าเพื่อให้ผู้ผลิตสามารถวางแผนการผลิตให้มีส่วนได้ตามความต้องการ

คุณนารี หยกจักรพันธ์ เสนอว่าอนาคตอาจจะเป็นการสั่งข้าวจากเครือข่ายแต่ต้องใช้ชื่อแบรนด์อื่นๆ เพื่อจำหน่ายไปยังเขตอื่นของประเทศ

รศ.จุฑาทิพย์ ภักธราวาท ขอให้ต้องเป็นแบรนด์อะไรก็ได้ที่ต้องสื่อถึงเครือข่ายคุณค่าฯ นี่เท่านั้นไม่ควรใช้เป็นแบรนด์ข้าวทุ่งกุลาร เพราะจะมีการซ้ำซ้อนกับข้าวทุ่งกุลารของเอกชน หรืออาจใช้ชื่อ “เครือข่ายข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทย”

คุณบุญเกิด ภาวนนท์ กล่าวว่า ณ วันนี้ต้องขอให้คุณนารี ได้รับการตอบรับจากผู้ค้าที่ประเทศจีนมาก่อน แล้วจึงจะมาตกลงในรายละเอียดต่อไป

คุณนารี หยกจักรพันธ์ ขณะนี้กำลังรอคำสั่งซื้อจากลูกค้ายืนยันมาอีกครั้ง และเรื่องรูปแบบบรรจุภัณฑ์ แต่ที่แน่นอนคือขอเป็นถุงสุญญากาศ ทั้งนี้ทางผู้ส่งออกเองก็มีความเป็นห่วงในเรื่องที่อาจมีผู้ส่งออกรายอื่นมาให้ราคาแก่ผู้ผลิตสูงกว่าแล้วจะเปลี่ยนใจไม่ทำการค้ากับเราเช่นกัน

คุณบุญเกิด ภาวนนท์ กล่าวว่าทางเครือข่ายยืนยันว่าถ้าตกลงกันแล้วจะไม่เปลี่ยนแปลงแน่นอนถึงจะมีผู้ส่งออกรายอื่นมาให้ราคาดีกว่าก็ตาม ทางเราจะให้โอกาสแก่ผู้ที่เข้ามาติดต่อเราและตกลงกันได้ก่อนแล้ว

จากนั้นที่ประชุมได้หารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันทั้งฝ่ายเครือข่ายคุณค่าสหกรณ์ไทย และฝ่ายผู้ส่งออก โดยสรุปเบื้องต้นว่าบรรจุภัณฑ์จะใช้ถุงแบรนด์ “เกิดบุญ” ที่จะต้องมีการพิมพ์เพิ่มชื่อเป็นภาษาจีนเพิ่มลงไป คำอธิบายภาษาจีน วิธีการหุง รายละเอียดคุณค่าอาหาร (Nutrition Facts) และยังคงเครื่องหมายเครือข่าย สหกรณ์ มาตรฐานสหกรณ์ และเครื่องหมายรับรองมาตรฐานต่างๆ ยังคงไว้ ทั้งนี้จะต้องพูดคุยรายละเอียดเชิงลึกเมื่อได้คำสั่งซื้ออย่างแน่นอนจากคู่ค้าในประเทศจีนมาเรียบร้อยแล้วต่อไป

ทั้งนี้คุณพัชร หยกจักรพันธ์ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้าวหอมมะลิที่บริโภคกันนั้น ในอดีตคนจีนถือว่าข้าวหอมมะลิเป็นข้าวชั้นเยี่ยม แต่ปัจจุบันในประเทศจีนมีข้าวหอมมะลิแท้อยู่เยอะและมีราคาแพง ทำให้คนจีนไม่ค่อยบริโภคกัน แต่ถ้าเราสามารถเปิดตลาดนำเข้าข้าวหอมมะลิแท้ที่ไม่มีปลอมปนได้

จะเป็นเรื่องดี โดยอยากให้คำแนะนำแก่เกษตรกรไทยว่า ควรรู้จักการปรับปรุงที่ดิน การใช้ปุ๋ย การปรับปรุงพันธุ์ และเรื่องสำคัญที่สุดคือวิธีการลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต ทำอย่างไรให้ชาวนารักษาชื่อเสียงของข้าวหอมมะลิไทยไว้ให้คงอยู่ และได้รับการยอมรับตลอดไป นอกจากนี้ต้องนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการพัฒนาด้านต่างๆ ด้วย เพราะถ้าไม่พัฒนาต่อไปจะสู้เวียดนามไม่ได้เพราะขณะนี้เวียดนามกำลังพัฒนาอย่างมาก

ปิดประชุมเวลา 12.00 น.

รายงานการประชุมหารือการขับเคลื่อนงานวิจัยระยะที่ 6
(ชุดโครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6)

วันอังคารที่ 25 ธันวาคม 2555

ณ ห้องประชุม 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. นพ.สมเกียรติ	ชาติธีร	ผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
3. อาจารย์วรเทพ	ไวยหาวิโรจน์	ผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
4. คุณสุรจิตต์	แก้วชิงดวง	ผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
5. อาจารย์เชิญ	บำรุงวงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
6. ดร.ปรีชา	สิทธิกรณ์ไกร	ผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

เริ่มประชุมเวลา 9.00 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ เกริ่นนำวัตถุประสงค์ของการประชุมในครั้งนี้ คือเพื่อขอรับฟังความคิดเห็นและคำแนะนำสำหรับการดำเนินงานในระยะต่อไปของสถาบันฯ โดยแจ้งแก่ที่ประชุมว่าได้แต่งตั้งคณะกรรมการประจำสถาบันฯ (ชุดที่ 4) ประกอบด้วย

1. คุณเอ็นนู	เชื้อสุวรรณ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ประจำสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. อาจารย์สมพร	อิศวิลานนท์	ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันคลังสมองของชาติ
3. รศ.ดร.สิริ	ชัยสิริ	รักษาการคณบดี คณะเศรษฐศาสตร์ มก.
4. คุณลดาวัลย์	คำภา	เลขาธิการพัฒนา
5. รศ.พีระเดช	ทองอำไพ	สนง. พัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)
6. ผศ.ดร.ประพิณวดี	ศิริศุภลักษณ์	รองคณบดี คณะเศรษฐศาสตร์ มก.
7. คุณกฤษฎา	อุทยานิน	ผู้ตรวจราชการ กระทรวงการคลัง
8. รศ.ดร.ธงชัย	สุวรรณลิขณห์	รองผู้อำนวยการ สถาบันวิจัยและพัฒนา มก.
9. ดร.ปรีชา	สิทธิกรณ์ไกร	อาจารย์ประจำภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์
10. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

จากนั้นจึงนำเสนอผลการดำเนินงานของสถาบันฯ ในปี พ.ศ.2555 ภายใต้วิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรที่มุ่งพัฒนานวัตกรรมความคิด เพื่อยกระดับการนำคุณค่าสหกรณ์สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยมีภารกิจการวิจัยหลัก 3 ประการ ได้แก่

1. ภารกิจการสร้างกลไกการเรียนรู้สู่บริการวิชาการ
2. ภารกิจพัฒนาคล้งความรู้สู่ระบบคุณค่าและการค้าที่เป็นธรรม
3. ภารกิจพัฒนาองค์กรสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้

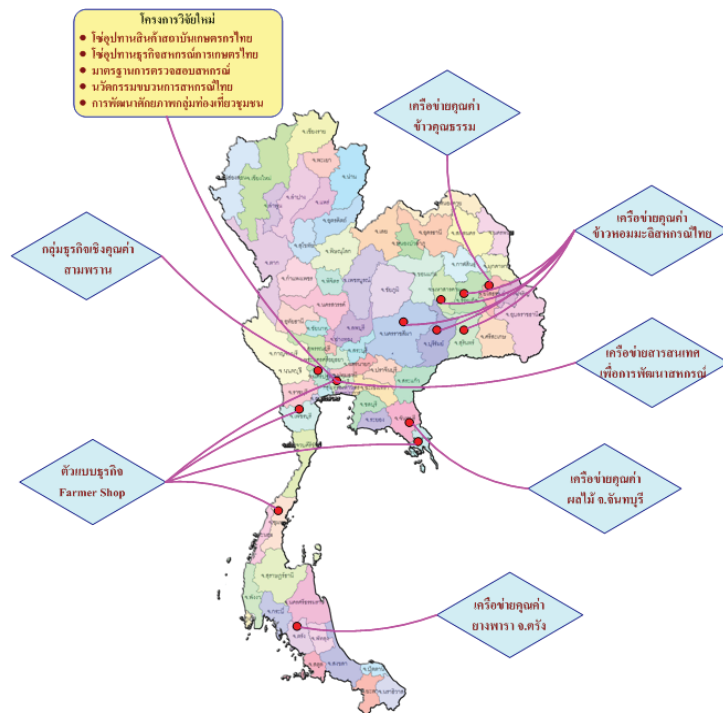

รูป ผลการดำเนินงานของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ประจำปี พ.ศ.2555

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นพ้องกันว่าให้ปรับแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

1. ภารกิจที่ 1 : การสร้างกลไกการเรียนรู้สู่**การ**บริการวิชาการ (เพิ่มคำว่า “การ” หน้าคำว่าบริการวิชาการ)
2. ภารกิจที่ 3 : การพัฒนาองค์กรสู่**การ**องค์กรแห่งการเรียนรู้ (เปลี่ยนคำว่า “องค์กร” เป็นคำว่า “องค์กร”)

สำหรับพื้นที่การวิจัยของชุดโครงการวิจัยฯ ในระยะที่ 5 แสดงไว้ดังรูป (รูปพื้นที่การวิจัยชุดโครงการฯ ในระยะที่ 5 และโครงการใหม่)

รูป พื้นที่การวิจัยชุดโครงการฯ ในระยะที่ 5 และโครงการใหม่

โดยโครงการวิจัยทั้งที่อยู่ระหว่างดำเนินงานและเสร็จสิ้นแล้วในปีที่ผ่านมา ประกอบด้วย 7 โครงการ ได้แก่

1. โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม เป็นโครงการที่เสร็จสิ้นแล้วและกลุ่มเครือข่ายสามารถดำเนินงานต่อได้เอง โดยมีการสร้างศูนย์เรียนรู้แล้ว
2. โครงการเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทย อยู่ระหว่างดำเนินงาน โดยเหลือเวลาการทำงานประมาณ 5 เดือน
3. โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าผลไม้ จ.จันทบุรี เป็นโครงการระยะที่ 3 ซึ่งได้มีการสร้างศูนย์เรียนรู้แล้วเช่นกัน
4. โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ายางพารา จ.ตรัง อยู่ระหว่างดำเนินงาน ซึ่งขณะนี้เครือข่ายกำลังประสบปัญหาราคายางตกต่ำ
5. โครงการวิจัยตัวแบบธุรกิจ Farmer Shop อยู่ระหว่างดำเนินงาน
6. โครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน อยู่ระหว่างดำเนินงาน

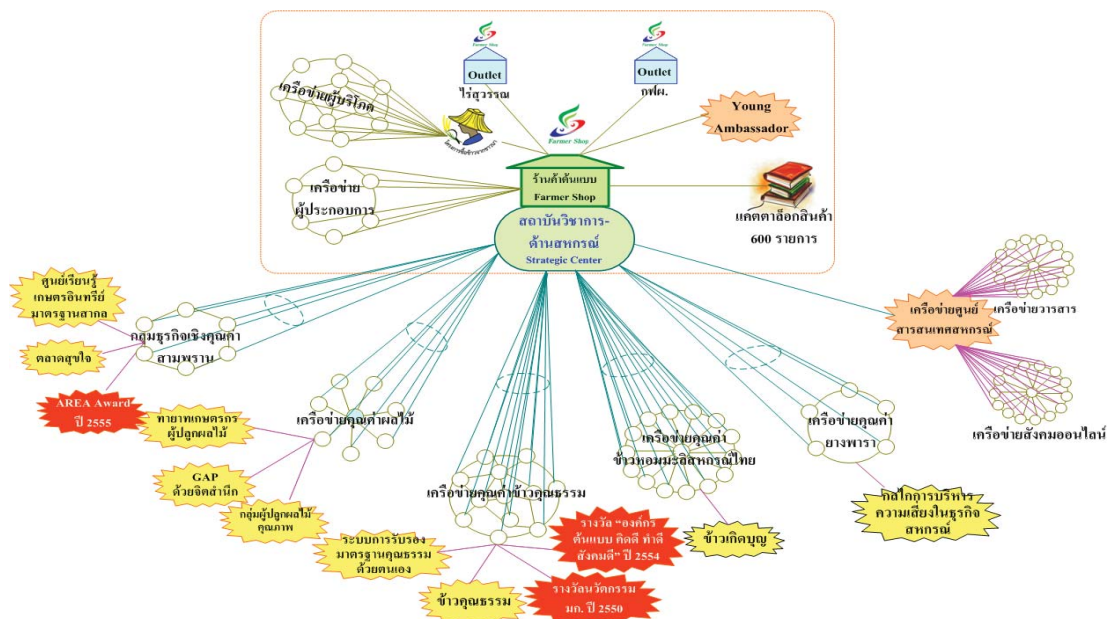
ทั้งนี้โครงการที่เหลือทั้งหมดจะเสร็จสิ้นประมาณเดือนกุมภาพันธ์ 2556 และคาดว่าผลลัพธ์งานวิจัยจะมีศูนย์เรียนรู้ (Learning center) เกิดขึ้นทั้งหมดอย่างน้อย 4 โครงการ

ในส่วนโครงการใหม่ที่จะดำเนินการในปี 2556 ประกอบด้วย 5 โครงการ ได้แก่

1. โครงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้เกษตรกรไทย
2. โครงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้เกษตรกรไทย

3. มาตรฐานการตรวจสอบสหกรณ์
4. นวัตกรรมขบวนการสหกรณ์ไทย
5. การพัฒนาศักยภาพกลุ่มท่องเที่ยวชุมชน

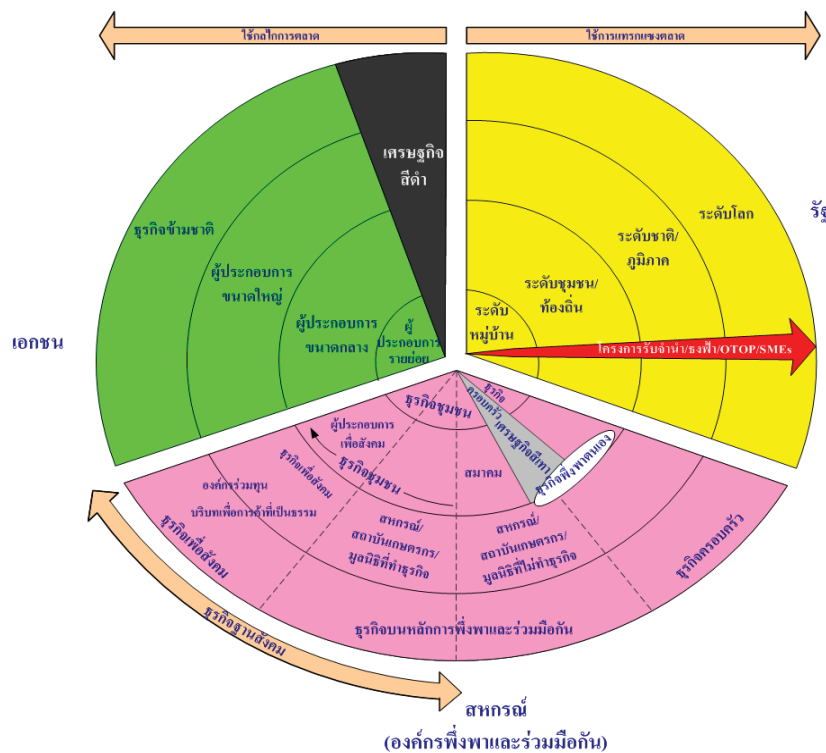
ทั้งนี้จากการดำเนินงานโครงการฯ ของสถาบันฯ ได้ผลิตผลงานวิจัยภายใต้ชุดโครงการฯ ในระยะที่ 5 ดังรูป (รูปผลผลิตการวิจัยภายใต้ชุดโครงการวิจัย ระยะที่ 5)

รูป ผลผลิตการวิจัยภายใต้ชุดโครงการวิจัย ระยะที่ 5

โดยผลผลิตหลักของสถาบันฯ ในขณะนี้คือ ร้านค้าต้นแบบ Farmer Shop ที่ประกอบด้วยเครือข่ายผู้ประกอบการ (SMEs โอท็อป) เครือข่ายผู้บริโภคในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ประมาณ 600 ราย มีเอาท์เล็ต (Outlet) ที่ไร่สุวรรณและร้านสหกรณ์ กฟน. แต่ไม่ประสบความสำเร็จมากนักเนื่องจากพบปัญหากับระบบการจัดการภายในของร้านแต่ละแห่ง ซึ่งโจทย์ของงานนี้คือ ต้องตอบ สกว. (ผู้ให้ทุนวิจัย) ว่าร้านค้าชุมชนเช่นนี้จำเป็นต้องมีในประเทศหรือไม่ มีเวลาทำงานถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2556 โดยจะเน้นที่การทำตัวแบบระบบร้านค้าปลีก แต่ปัญหาใหญ่ที่พบคือเรื่องของ “คน” ที่จะเข้ามาทำงาน เพราะแต่ละคนมีเป้าหมายแตกต่างกัน

นอกจากนี้สถาบันฯ ได้ทำการวิเคราะห์แล้วพบว่า สถาบันฯ จะมุ่งเน้นการทำงานในพื้นที่ส่วนที่เป็นธุรกิจฐานสังคม (Social Economy Enterprises: SEE) ดังรูป (รูปกรอบการวิเคราะห์บริบทเชิงเปรียบเทียบระหว่าง SEE และองค์การธุรกิจในระบบเศรษฐกิจ)

รูป กรอบการวิเคราะห์บริบทเชิงเปรียบเทียบระหว่าง SEE และองค์การธุรกิจในระบบเศรษฐกิจ

สำหรับคุณสมบัติของธุรกิจฐานสังคม (SEE) นั้นประกอบด้วย 5 ลักษณะ ได้แก่

1. ดำเนินการบนหลักการพึ่งพาและร่วมมือกันเพื่อการบรรลุเป้าหมายใน 3 มิติ
2. มีกรอบการดำเนินงานอย่างมีแบบแผนเพื่อการบรรลุเป้าหมายร่วม
3. มีการบริหารจัดการโซ่อุปทานในธุรกิจ
4. มีการดำเนินธุรกิจภายใต้กลไกตลาดเพื่อเป้าหมาย
5. ไม่ดำเนินการแสวงหากำไรสูงสุดที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าที่เป็นธรรม

โดยสถาบันฯ จะเลือกดำเนินงานกับผู้ที่มีความสมบัติครบทั้ง 5 ประการข้างต้น เพื่อการดำเนินงานในขอบเขตพื้นที่การทำธุรกิจฐานสังคม (SEE)

ทั้งนี้ในที่ประชุมได้เปิดเวทีอภิปรายอย่างกว้างขวางถึงคำว่า “ธุรกิจฐานสังคม” และ “Social Economy Enterprises” โดยให้ข้อสังเกตถึงการใช้คำในภาษาอังกฤษที่เหมาะสมและตรงกับความหมายที่งานของสถาบันฯ ต้องการสื่อถึง

สุดท้ายที่ประชุมได้ข้อสรุปและมีความเห็นตรงกันแล้วว่า คำว่า “ธุรกิจฐานสังคม” ในที่นี้คือการพูดถึงตัวธุรกิจซึ่งเป็นการทำธุรกิจที่อยู่บนพื้นฐานของสังคม ดังนั้นการใช้คำในภาษาอังกฤษว่า

“Social Economy Enterprises” นั้นถูกต้องแล้ว โดยจะเป็นการเน้นที่ตัวองค์กรธุรกิจที่มีอัตลักษณ์ที่ชัดเจนคือ มุ่งฐานสังคม ไม่ได้มุ่งที่ฐานนายทุน

จากนั้น รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ได้นำเสนอแผนที่กลยุทธ์ของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ (พ.ศ. 2554-2559) ดังรูป และเปิดเวทีขอคำแนะนำและข้อคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิว่าสถาบันฯ ควรจะทำอะไรต่อไปเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่วางไว้

รูป แผนที่กลยุทธ์ของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ (พ.ศ. 2554-2559)

คุณสุรจิตต์ แก้วชิงดวง ให้ข้อสังเกตว่างานของสถาบันฯ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับทั้ง 2 ส่วน คือ ส่วนสหกรณ์ที่จดทะเบียนและสหกรณ์ที่ไม่ได้จดทะเบียน โดยได้กล่าวถึงงานที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ที่จดทะเบียนว่า ถ้าสถาบันฯ ทำงานโดยไม่มองเรื่องการตลาดบ้างอาจจะถูกสืม เช่น หลักสูตรผู้ตรวจสอบกิจการฯ นั้น ขณะนี้ชุมนุมฯ ได้ขอความร่วมมือกับกรมตรวจฯ ทำการอบรมโดยใช้ชื่อว่า “หลักสูตรผู้ตรวจสอบกิจการเบื้องต้น” มีการอบรม 3 วัน ซึ่งได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก มีผู้สนใจสมัครเข้าร่วมการอบรมแต่ละรุ่นจำนวนกว่าร้อยคน หรือกรณีเรื่องงานวิจัยนั้น มีตัวอย่างจากสหกรณ์ตำรวจ ที่จ้างสถาบันจัดอันดับ ทริส (TRIS) ทำงานให้ซึ่งเมื่อได้อ่านแล้วคิดว่าสถาบันฯ เองก็น่าจะทำได้เช่นกัน ทั้งนี้เห็นว่าทริสนั้นทำแต่เรื่องข้อมูลตัวเลขเพียงอย่างเดียว ดังนั้นหากสถาบันฯ ทำแล้วเพิ่มรายละเอียด เช่น ตัวชี้วัดการลดจำนวนสมาชิกที่มีพฤติกรรมการก่อกบฏๆ หรือมีตัวชี้วัดหรือตัวประเมินให้สมบูรณ์ได้จะน่าสนใจมากขึ้น

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ชี้แจงว่างานบางประเภทหากมีผู้อื่นทำได้แล้วสถาบันฯ จะไม่ทำ นอกจากนี้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534-2543 ได้ทำการสืบค้นข้อมูลพบว่าไม่มีข้อมูลอะไรที่น่าสนใจ เช่นเดียวกับที่ทริสทำ ซึ่งเหล่านี้ไม่ใช่เป้าหมายที่สถาบันฯ ที่จะเข้าไปทำงานในส่วนนี้

นพ.สมเกียรติ ชาติธีรธร กล่าวว่าหน่วยงานทริสนั้นควรทำการประเมินเฉพาะธนาคารพาณิชย์เท่านั้น แต่ไม่ควรเข้ามาประเมินงานของสหกรณ์

อาจารย์วรเทพ ไทยยาวิโรจน์ กล่าวถึงเรื่องจำนวนคนในการอบรมหลักสูตรผู้ตรวจสอบฯ ที่มีจำนวนกว่าร้อยคนในแต่ละรุ่นนั้น ในส่วนการอบรมหลักสูตรฯ ของสถาบันฯ ไม่ได้เน้นในเรื่องจำนวนคน แต่เน้นเรื่องคุณภาพมากกว่าโดยมีการให้ทดลองปฏิบัติจริง เพราะการอบรมคนจำนวนกว่าร้อยคนในระยะเวลา 3 วัน นั้นน่าจะเน้นแต่ปริมาณ ไม่ได้เน้นเรื่องคุณภาพ นอกจากนี้ยังเห็นด้วยกับ นพ.สมเกียรติ ชาติธีรธร ที่ว่าการให้หน่วยงานทริสมาจัดชั้นให้นั้นเสียเงินเปล่าและไม่มีความจำเป็น เพราะทริสนั้นเป็นเพียงการจัดชั้นว่าอยู่ระดับ A, B, C เท่านั้น

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท สรุปประเด็นคือ ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำว่าสถาบันฯ น่าจะเข้าไปมีบทบาทเพิ่มขึ้น แต่ทั้งนี้เจตนาของสถาบันฯ คือเราจะทำในสิ่งที่ไม่มีการทำมาก่อน

คุณสุรจิตต์ แก้วชิงดวง กล่าวถึงเรื่องหลักสูตรผู้ตรวจสอบฯ โดยมองว่าหลักสูตรของกรมตรวจฯ นั้นเป็นการตรวจสอบด้านการเงินการบัญชีเพียงอย่างเดียว แต่จากประสบการณ์คิดว่าต้องมีมากกว่านั้น ซึ่งคนที่เข้ามาเป็นผู้ตรวจสอบควรจะมีความรู้เรื่องกรณีศึกษาอย่างอื่นมากกว่า

อาจารย์วรเทพ ไทยยาวิโรจน์ กล่าวว่า เคยมีอธิบดีท่านหนึ่งได้ออกระเบียบปฏิบัติมาว่า การจะมีหลักสูตรอะไรก็ตามจะต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมตรวจฯ จึงจะออกวุฒิบัตรรับรองได้ ดังนั้นหลักสูตรของชุมชนฯ จึงได้รับความนิยมมากเพราะผู้เข้ารับการอบรมมั่นใจว่าจะได้รับวุฒิบัตรรับรองแน่นอน แต่ขณะนี้เมื่อเปลี่ยนอธิบดีผู้ออกกฎข้อนี้แล้ว และหนังสือทุกเรื่องถูกระงับไปโดยอธิบดีคนใหม่ จึงคิดว่าปัจจุบันไม่มีกฎหรือข้อผูกมัดในเรื่องนี้แล้ว ทั้งนี้คิดว่าไม่ยากให้หยุดเรื่องสมาคมผู้ตรวจสอบฯ เพื่อให้ผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ได้มีหลักพึ่งบ้าง

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ชี้แจงว่าขณะนี้มีความกลัว ว่าคนที่เข้ามาในสมาคมจะไม่ใช้ผู้ที่มีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับสถาบันฯ แล้วสมาคมจะกลายเป็นแบบอื่นนอกเหนือจากความตั้งใจแรกเริ่ม ประเด็นนี้จึงต้องรอทบทวนอีกครั้ง

อาจารย์วรเทพ ไทยยาวิโรจน์ ให้ความเห็นว่าเรื่องการก่อตั้งสมาคมฯ นั้นจะดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับคณะผู้ก่อตั้งจะวางฐานรากอย่างไรตั้งแต่แรกเริ่ม

นพ.สมเกียรติ ชาติธีรธร ให้ข้อคิดเรื่องการก่อตั้งสมาคมไว้ว่ามีบันไดอยู่ 2 ขั้นที่ต้องคำนึงถึง เรื่องแรกคือชาวสหกรณ์ทั่วประเทศรู้จักสถาบันนี้ทุกคนแล้วหรือไม่ เรื่องที่สองคือได้รับการ

ยอมรับความเป็นสหกรณ์แล้วหรือไม่ นอกจากนี้ขอแนะนำให้ผลิตเอกสารทางวิชาการให้ครอบคลุมทั้ง ทฤษฎี วิธีคิด และการปฏิบัติ คือให้ทั้งความรู้และขั้นตอนการปฏิบัติให้ลึกและกว้างขวางพอ ให้เป็นที่ รู้จัก แล้วคิดว่าเรื่องการตั้งสมาคมไม่น่าจะเป็นเรื่องยาก

คุณสุรจิตต์ แก้วชิงดวง ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมเรื่องการประชาสัมพันธ์ของสถาบันฯ ยังแคบ กว่ากรมทั้ง 2 กรม และชุมชนฯ เพราะทั้งหมดมีความพร้อมมากกว่า จึงเป็นที่รู้จักในวงกว้างมากกว่า สถาบันฯ เช่น หลักสูตรผู้ตรวจสอบกิจการฯ ของชุมชนฯ สามารถทำให้เป็นที่นิยมได้เร็วมาก ในขณะที่ หลักสูตรผู้ตรวจสอบฯ ของสถาบันฯ ตีมากแต่เมื่อเสนอไปกับชุมชนฯ หรือกรมฯ กลับไม่ได้รับความ สนใจ

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ชี้แจงว่าการทำให้เป็นที่รู้จักทำได้ไม่ยาก เช่น กรณีหลักสูตรการ อบรมเรื่องหนึ่งของจุฬาฯ ที่ทำโบรชัวร์แจกทุกหน่วยงาน แต่สถาบันฯ จะไม่ทำเช่นนั้น เพราะสถาบันฯ จะเน้นการประชาสัมพันธ์กับเครือข่ายภาคีที่มีความคิดเห็นคล้ายกันมากกว่า

นพ.สมเกียรติ ชาติธีรธร กล่าวเสริมว่า หลายปีที่ผ่านมาสถาบันฯ ทำงานเชิงลึก (มาก) แต่ ขาดความกว้าง ดังนั้นต้องหาวิธีสังเคราะห์ว่าจะต้องทำอะไรต่อไป แนะนำว่าให้เขียนตำราที่ตรงตาม ความต้องการของตลาดแต่ตลาดยังขาดอยู่ โดยให้เขียนออกมาตามแนวทางของสถาบันฯ เขียนเป็น ตำราหิ้งคู่มือ ให้เนื้อแท้ เช่น เขียนว่าสหกรณ์อย่าไปทำตัวเป็นธนาคารพาณิชย์ หรือต้องตอบคำถามให้มี ทิศทางที่ต่างจากตำราทั่วไป ดังนั้นจากเดิมที่สถาบันฯ ทำงานแบบลึกแต่แคบ จึงควรขยายให้กว้าง เพิ่มขึ้น

อาจารย์เชญ บำรุงวงศ์ กล่าวว่าสหกรณ์มีอุดมการณ์และวิธีการที่แตกต่างจากทุนนิยม โดยทุนนิยมทำเพื่อประโยชน์ส่วนบุคคล แต่สหกรณ์เป็นการทำประโยชน์เพื่อสังคม

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ชี้แจงการทำงานของสถาบันฯ ด้วยรูปพัฒนาการของการวิจัย ระหว่างปี 2543-2555 ซึ่งสิ่งที่สถาบันฯ พยายามทำคือการฝึกคนให้เข้าสู่กระบวนการวิจัย ดังนั้น บางครั้งการทำงานของนักวิจัยในพื้นที่จึงมักพบปัญหาทั้งปัญหาการเขียนรายงานวิจัย ปัญหาการท างานไปรับงบรัฐในระหว่างการทำงานกับสถาบันฯ เป็นต้น จากนั้นจึงนำเสนอรูป แผนที่ยุทธศาสตร์การ ขับเคลื่อนธุรกิจฐานสังคมสู่การบรรลุวิสัยทัศน์การพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

รายงานการประชุม
เพื่อหารือเรื่องแนวทางการร่วมมือการดำเนิน
โครงการพัฒนาระบบธุรกิจเชื่อมโยงโซ่อุปทานข้าวหอมมะลิจังหวัดศรีสะเกษ
วันที่ 3 มกราคม 2556 เวลา 13.00–15.00 น.
ณ ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. คุณมนัส	ชูพงศ์	กรรมการผู้จัดการบริษัท พันธุ์สุข 2008 จำกัด
3. น.ส.สายสุตา	ศรีอุไร	รองผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

เริ่มประชุมเวลา 09.00 น.

คุณมนัส ชูประกาศ จากบริษัท บางซีโอโรงสีไฟเจียเม้ง จำกัด ได้เข้าพบ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ เพื่อหารือเรื่องแนวทางการร่วมมือการดำเนินโครงการพัฒนาระบบธุรกิจเชื่อมโยงโซ่อุปทานข้าวหอมมะลิจังหวัดศรีสะเกษ โดยมีเป้าหมายเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 50 ราย

โดยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์จะให้การสนับสนุนหลักสูตรลูกชาวนามีอาชีพในการจัดการเรียนรู้แก่เกษตรกร ปลูกจิตสำนึก ปรับวิธีคิดและเพิ่มพูนความรู้การจัดการโซ่อุปทานแก่เกษตรกร

ทาง บริษัท บางซีโอโรงสีไฟเจียเม้ง จำกัด โดยทีมงานผู้เชี่ยวชาญจะเข้ามาถ่ายทอดอบรมเรื่องการส่งเสริมการผลิตเพื่อลดต้นทุนเพิ่มผลผลิตและการรวบรวมผลผลิตแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ โดยคาดหวังว่าการดำเนินโครงการนี้จะช่วยให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตต่อไร่ไม่น้อยกว่า 60% ต้นทุนการผลิตลดลงไม่น้อยกว่า 40% และที่สำคัญทำให้ชาวนามีการปรับวิธีคิดและวิธีการผลิตภายใต้โซ่อุปทานที่ยั่งยืน

ปิดประชุมเวลา 14.00 น.

รายงานการประชุมเตรียมงาน
“สรุปโครงการของขั้วปีใหม่ 2556”
วันศุกร์ที่ 4 มกราคม 2556
ณ ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1.รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2.นางสาวสายสุตา ศรีอุไร	รองผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
3.นางสาววรรรณ ดาวเจริญ	นักวิจัยประจำโครงการ
4.นางสาวณัฐกานต์ สหวัชรินทร์	นักวิจัยประจำโครงการ
5.นางสาววสินธรา ขวยเขิน	นักวิจัยประจำโครงการ

เริ่มประชุม เวลา 09.30น.

ตามที่ได้มีการกำหนดการดำเนินการโครงการของขั้วปีใหม่ในวันที่ 17-28 ธันวาคม 2555

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ได้มอบหมายให้ นางสาววรรรณ ดาวเจริญจัดทำสรุปแบบ ประเมินโครงการของขั้วปีใหม่และงบประมาณค่าวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ ข้อเสนอแนะและปัญหา มอบหมายให้ นางสาววสินธรา ขวยเขินจัดทำงบประมาณค่าใช้จ่าย ยอดขาย กำไร-ขาดทุน และมอบหมายให้นางสาวณัฐกานต์ สหวัชรินทร์ตรวจสอบความถูกต้อง และนำเสนอ โดยการรายงานก่อนเก็บเข้าแฟ้มรายงาน

ปิดประชุม เวลา 10.30น.

รายงานการประชุม

เพื่อหารือเรื่องสู่ทางการพัฒนาธุรกิจระหว่างประเทศไทย-อินโดนีเซียผ่านเครือข่ายสหกรณ์

วันที่ 4 มกราคม 2556 เวลา 13.00-15.00 น.

ณ ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. ผศ.ดร.ณรงค์	กู่เจริญประสิทธิ์	หัวหน้าภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มก.
3. คุณชุมเจตน์	กาญจนเกสร	อัครราชทูตที่ปรึกษาฝ่ายการเกษตร
ประเทศอินโดนีเซีย

เริ่มประชุมเวลา 13.00 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้ให้การต้อนรับ คุณชุมเจตน์ กาญจนเกสร อัครราชทูตที่ปรึกษา ฝ่ายการเกษตรประเทศอินโดนีเซีย และ ผศ.ดร.ณรงค์ กู่เจริญประสิทธิ์ หัวหน้าภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มก. เพื่อหารือเรื่องสู่ทางการพัฒนาธุรกิจระหว่างประเทศไทย-อินโดนีเซียผ่านเครือข่ายสหกรณ์

เบื้องต้นในการหารือในครั้งนี้ทางคุณชุมเจตน์ กาญจนเกสร ได้เชิญผู้อำนวยการสถาบันฯ และเครือข่าย ไปดูงานในพื้นที่ความรับผิดชอบของกระทรวงสหกรณ์และSMEs , Bank Rakyat ของประเทศอินโดนีเซีย, นอกจากนี้ยังมีข้อสรุปที่จะไปหาสู่ทางกับประเทศในอาเซียนและเอเชีย เช่น ลาว เวียดนาม และญี่ปุ่น โดยคุณชุมเจตน์จะกลับไปศึกษาข้อมูลสหกรณ์ในประเทศอินโดนีเซียเพิ่มเติมและจะประสานมายังสถาบันเพื่อดำเนินการต่อไป

ในช่วงท้ายผู้อำนวยการสถาบันฯ ได้เรียนเชิญคุณชุมเจตน์ กาญจนเกสร เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันฯ

ปิดประชุมเวลา 15.00 น.

รายงานการประชุม

หารือถึงแนวทางการร่วมมืองานวิจัยด้านการท่องเที่ยวระหว่างสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และ วิทยาลัยชุมชนภูเก็ต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วันที่ 5 มกราคม 2556 เวลา 16.00–17.00 น.

ณ ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. อาจารย์วิโรจน์ ภู่อ่อง	ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนภูเก็ต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. คุณนวลจันทร์ พุ่มพัฒนศิลป์	นักวิชาการอุดมศึกษา วิทยาลัยชุมชนภูเก็ต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เริ่มประชุมเวลา 16.00 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้ประชุมร่วมกับ อาจารย์วิโรจน์ ภู่อ่อง ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนภูเก็ต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และ คุณนวลจันทร์ พุ่มพัฒนศิลป์ นักวิชาการอุดมศึกษา วิทยาลัยชุมชนภูเก็ต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

โดยที่ประชุมได้ร่วมหารือถึงแนวทางการร่วมมืองานวิจัยด้านการท่องเที่ยวระหว่าง สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และ วิทยาลัยชุมชนภูเก็ต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยมุ่งเน้นที่การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ปิดประชุมเวลา 17.00 น.

รายงานการประชุมเตรียมงาน
“การจัดทำ pop up สินค้าในร้าน Farmer Shop”
วันจันทร์ที่ 10 มกราคม 2556
ณ ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1.รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท

ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

2.นางสาววรวรรณ ดาวเจริญ

นักวิจัยประจำโครงการ

เริ่มประชุม เวลา 14.00น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาทได้มอบหมายให้นางสาววรวรรณ ดาวเจริญจัดทำโป๊พอัฟสินค้าแบ่งรายละเอียดเป็นสินค้าใหม่ สินค้าขายดี สินค้าแนะนำ เพื่อดึงดูดความสนใจจากลูกค้าและสมาชิกโครงการร้าน Farmer Shop และออกแบบสร้างสรรค์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้าวเกิดบุญและข้าวคุณธรรมที่ร้าน Farmer Shop คณะเศรษฐศาสตร์

ปิดประชุม เวลา 15.00น.

รายงานการประชุม
เพื่อรายงานสถานการณ์การดำเนินงานของเครือข่ายคุณค่าชาวนาคุณธรรม
วันที่ 11 มกราคม 2566 เวลา 16.00-17.00 น.
ณ ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. คุณนิคม	เพชรผา	นักวิจัย

เริ่มประชุมเวลา 16.00 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์/ผู้ประสานงานกลาง ชุดโครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ได้ประชุมร่วมกับคุณนิคม เพชรผา นักวิจัยเครือข่ายคุณค่าชาวนาคุณธรรม เพื่อรายงานสถานการณ์การดำเนินงานของเครือข่ายคุณค่าชาวนาคุณธรรม โดยในวันนี้คุณนิคม เพชรผา ได้รายงานสถานการณ์การดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายคุณค่าชาวนาคุณธรรม

โดยในเบื้องต้นได้แจ้งว่าผลผลิตข้าวเปลือกในปีนี้อาจจำหน่ายได้ราคาเกวียนละ 20,500 บาท นอกจากนี้คุณนิคมยังแจ้งแก่ผู้อำนวยการสถาบันฯ ว่าในขณะนี้ได้รับเชิญเป็นกรรมการพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ ซึ่งเป็นตัวแทนของเกษตรกรในภาคอีสาน เพื่อร่วมยกร่างยุทธศาสตร์พัฒนาเกษตรอินทรีย์ของประเทศไทย

จากนั้นผู้ประสานงานกลางโครงการฯ ได้มอบหมายให้คุณนิคม จัดทำข้อเสนอโครงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้มีชีวิตของเครือข่ายคุณค่าชาวนาคุณธรรม ซึ่งเป็นแผนการย่อยของชุดโครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6

ปิดประชุมเวลา 17.00 น.

รายงานการประชุม
สัมภาษณ์และออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ Thai PBS
วันที่ 11 มกราคม 2556 เวลา 13.00–15.00 น.
ณ ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. นักข่าว Thai PBS

เริ่มประชุมเวลา 16.00 น.

นักข่าวสถานีโทรทัศน์ Thai PBS ได้เข้าพบ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ เนื่องจากสนใจในภารกิจการขับเคลื่อนงานวิจัยของสถาบันฯเกี่ยวกับการแนวทางที่แตกต่างในการแก้ปัญหาการประกอบอาชีพของชาวนาไทย โดยได้ขอข้อมูลเบื้องต้นและจะนัดหมายผู้อำนวยการสถาบันฯ อีกครั้งเพื่อสัมภาษณ์และออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ Thai PBS

ทั้งนี้ผู้อำนวยการสถาบันฯ ได้ให้ข้อมูลชุดความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายคุณค่าชาวนาคุณธรรม เครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทย และหลักสูตรชาวนามีอาชีพที่ให้การสนับสนุนโดยสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน

ปิดประชุมเวลา 17.00 น.

รายงานการประชุม
หารือแนวทางการดำเนินโครงการวิจัย
วันที่ 11 มกราคม 2556 เวลา 10.00-12.00 น.
ณ ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. คุณพนิต	บุรณ์โกศา	ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนา
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
3. คุณยุวดี	เมืองแมน	
4. อาจารย์วรเทพ	ไวยยาวิโรจน์	ผู้ทรงคุณวุฒิ

เริ่มประชุมเวลา 10.00 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้ประชุมโครงการวิจัย การยกระดับมาตรฐานการตรวจสอบสหกรณ์โดยใช้กลไกผู้ตรวจสอบกิจการ ร่วมกับ คุณพนิต บุรณ์โกศา ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนา กรมตรวจบัญชีสหกรณ์/หัวหน้าโครงการวิจัย และคุณยุวดี เมืองแมน โดยมี อาจารย์วรเทพ ไวยยาวิโรจน์ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นที่ปรึกษา ร่วมรับฟัง

โดยในวันนี้ นักวิจัยได้รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินโครงการวิจัยซึ่งได้ดำเนินการขับเคลื่อนตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2555 และรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ประสานงานและผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อปรับปรุงการดำเนินการให้เป็นไปตามความคาดหวังและขั้นตอนวิธีการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ในข้อเสนอโครงการวิจัยฯ

สำหรับโครงการวิจัยการยกระดับมาตรฐานการตรวจสอบสหกรณ์โดยใช้กลไกผู้ตรวจสอบกิจการ มีแนวทางดำเนินโครงการเพื่อศึกษาแนวทางการยกระดับความสามารถผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์สู่การตรวจสอบกิจการที่ได้มาตรฐานควรเป็นอย่างไร มีปัจจัยอะไรที่ส่งผลต่อการกำหนดมาตรฐานการตรวจสอบ การกำหนดวิธีการดำเนินงานตรวจสอบกิจการสหกรณ์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของผู้ตรวจสอบกิจการให้มีคุณภาพ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาสหกรณ์

ปิดประชุมเวลา 12.00 น.

**รายงานการหารือแนวทางความร่วมมือระหว่าง สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ (สว.สก.)
สำนักงานปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.)
วันอังคารที่ 15 มกราคม 2556
ณ สวนอาหารโพล่า โพล่า**

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท	สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. รศ.ดร.พีระเดช ทองอำไพ	สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)
3. ดร.วีระชัย นาควิบูลย์วงศ์	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)
4. คุณวินัย เมฆดำ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)
5. คุณสุวิทย์ ภูมิประเสริฐโชค	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
7. คุณสายสุตา ศรีอุไร	สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

เริ่มประชุมเวลา 10.00 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท แจ้งแก่ที่ประชุมว่า ได้เรียนเชิญ รศ.ดร.พีระเดช ทองอำไพ เข้าร่วมเป็นกรรมการประจำสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์แล้ว โดยสถาบันฯ ได้ทำงานในฐานะนักวิชาการ ซึ่งผลลัพธ์งานวิจัยที่ได้คือ ชุดความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์หากได้เชื่อมโยงกับหน่วยงานของรัฐเข้ามานำชุดความรู้เหล่านี้ไปใช้ ซึ่งสถาบันฯ ทำงานโดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) มาโดยตลอด และขณะนี้สถาบันฯ จะมุ่งเน้นการทำงานในพื้นที่ส่วนที่เป็นธุรกิจฐานสังคม (Social Economy Enterprises: SEE)

สำหรับการหารือในครั้งนี้ คณะทำงานได้ทำการวิเคราะห์ (SWAT matrix) โดยพิจารณาทั้งปัจจัยแวดล้อมภายใน เช่น ทรัพยากรของ ส.ป.ก. ที่มีอยู่ ทั้งเรื่องบุคลากร ที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน และกฎหมายข้อบังคับที่เอื้อต่อการดำเนินงาน ส่วนปัจจัยภายนอก จะประกอบด้วย สกว. สวก. หรือ สว. สก. และภาคีเอกชน เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย จึงเป็นที่มาของตาราง SWAT matrix (เอกสารแผ่นที่ 2) โดยมีจุดแข็ง คือ นโยบายของ ส.ป.ก. มุ่งแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างและระบบ เพื่อช่วยแก้ปัญหาสหกรณ์ ซึ่งถือว่าเป็นจุดแข็งที่สำคัญ

ดร.วีระชัย นาควิบูลย์วงศ์ ถามว่า เป้าหมายคือ ต้องการพัฒนาบุคลากรของ ส.ป.ก. ด้วย?

คุณสุวิทย์ ภูมิประเสริฐโชค ตอบว่า ในระดับปฏิบัติ (Action plan)

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท นำเสนอเรื่องจุดแข็งข้อที่ 2 คือ ผู้บริหารระดับสูงมองเป้าหมายร่วมอย่างเป็นเอกภาพเดียวกัน บุคลากรทุกระดับมุ่งมั่นในการสานต่อนโยบาย และทรัพยากรของ

ส.ป.ก. สนับสนุนการเกษตรอย่างครบวงจร ส่วนจุดอ่อน คือ บุคลากรยังต้องได้รับการพัฒนาขีดความสามารถใน 3 มิติ และยังขาดนวัตกรรมและองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับบริบทที่หลากหลายในพื้นที่ ส.ป.ก.

คุณสุวิทย์ ภูมิประเสริฐโชค กล่าวเสริมว่า ทีมงานพยายามจะพิจารณาเช่นเดียวกับที่ ดร.พีระเดช ถามว่าจะส่งผ่านความเข้มแข็งเหล่านี้ไปสู่ชุมชนได้อย่างไร ดังนั้นเมื่อได้ประมวลทั้งหมดมาแล้วพบว่า ตัว Strategy อย่างแรกคือ 1) ต้องอาศัยกลไกความร่วมมือที่มีอยู่ ซึ่งขั้นต้นประกอบด้วย 4-5 หน่วยงาน สร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ โดยต้อง Smart ทั้ง 2 ส่วนคือทั้ง Farmer และ Officer เพื่อการทำงานประสานกันทั้ง 2 ส่วน ให้เกิดเป็นชุมชนการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา และจะนำไปสู่การสร้างหลักสูตรพัฒนาบุคลากรด้วย 2) เปิดพื้นที่สร้างนวัตกรรมเป็นศูนย์เรียนรู้มีชีวิต เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่เกษตรกร (รายละเอียดตามเอกสารแจกในการประชุม)

ดร.วีระชัย นาควิบูลย์วงศ์ เห็นด้วยกับการพัฒนาหลักสูตรกลาง โดยเราอาจเลือกพื้นที่ที่มีความพร้อม 4-5 พื้นที่ ซึ่งข้อมูลที่ต้องมีในวันนี้ เมนูความรู้ที่มีทั้งจาก สกว. สว.สก. หรือ ส.ป.ก. ที่มีความรู้ทั้งเรื่องเทคนิค หรือทักษะอะไรต่างๆ นำไปให้โดยพื้นที่ที่เลือกอาจจะเป็นสหกรณ์แล้วหรือยังไม่เป็นสหกรณ์ก็ได้ โดยเบื้องต้นพวกเราต้องช่วยกันเลือก ให้เสนอข้อมูลมาก่อนว่าจะใช้พื้นที่ขนาดไหน และต้องพิจารณาว่าพื้นที่นั้นมีทรัพยากรทั้งคน ธรรมชาติ การผลิต หรือความพร้อมในการนำไปต่อยอดใช้เมนูที่เรามีอยู่นี้ ซึ่งจะได้เกิดเป็นรูปธรรมของการใช้ข้อมูลเหล่านั้น

รศ.ดร.พีระเดช ทองอำไพ สิ่งที่ต้องทำอย่างเข้มข้นคือการประเมินผล จะมีรูปแบบการประเมินผลอย่างไร

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวว่าในรายงานความก้าวหน้างานวิจัยจะได้แจ้งแก่ สกว. ว่าสถาบันฯ จะมีโครงการความร่วมมือ กับ ส.ป.ก. และ สวก. นอกจากนี้จะได้นำเสนอต่อมหาวิทยาลัย ทั้งนี้จะขอจัดทำเอกสารเป็น MOU เพื่อลงนามความร่วมมือต่อไป

ดร.วีระชัย นาควิบูลย์วงศ์ ยินดีทำ MOU แต่ขอให้หลีกเลี่ยงการใช้คำว่า สหกรณ์ เพราะอาจจะถูกตั้งคำถาม

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวถึงโครงการ Farmer Shop และเชิญชวนให้ ส.ป.ก. ไปดูงาน I-Coop ที่ประเทศเกาหลี เพราะคิดว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจ และ ส.ป.ก. น่าจะทำได้

คุณสุวิทย์ ภูมิประเสริฐโชค กล่าวถึงแผนการดำเนินงานโครงการฯ กับพื้นที่ ส.ป.ก. ที่มีประมาณ 20 จังหวัด อาจจะเลือกจังหวัดที่มีศักยภาพและความพร้อมมาร่วมดำเนินการนำร่องก่อน และแต่ละพื้นที่จะทำการ SWAT ตัวเอง ว่าอาจจะขึ้นต้นโครงการ เป็น on the job training หา content ที่ตัวเองสนใจ แล้วทีมงานส่วนกลางจะมีอีกชุดหนึ่งที่จะเรียกอะไรก็ได้แล้วแต่ อาจจะเป็นสหกรณ์ หรือ

อาจจะเป็น Farmer Shop เข้าไปร่วมเป็น supply chain กับชุมชน แล้วให้เลือกว่าตัวเองจะเริ่มต้นจากอะไร

ดร.วีระชัย นาควิบูลย์วงศ์ ยอยากให้เลือกพื้นที่กระจายทั่วประเทศ เพื่อเวลาอบรมจะได้มีที่เรียนเป็นโรงเรียน

ปิดประชุมเวลา 14.00 น.

รายงานการประชุม
“การจัดโครงการบรรยายพิเศษ”
วันอังคารที่ 15 มกราคม 2556
ณ ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1.รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2.นางสาววรวรรณ	ดาวเจริญ	นักวิจัยประจำโครงการ

เริ่มประชุม เวลา 14.00น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาทได้มอบหมายให้นางสาววรวรรณ ดาวเจริญ จัดทำโครงการบรรยายพิเศษ โดยได้ข้อสรุปตรงกันว่าเป็นการบรรยายพิเศษและร่วมกิจกรรม “การดูแลสุขภาพด้วยพืชสมุนไพร” วิทยากรเป็นคุณหมอกโกศล สิงห์ทอง โดยให้เตรียมการประชาสัมพันธ์ โดยการติดประกาศตามคณะต่างๆ ขึ้นจอ LED ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประชาสัมพันธ์ที่ร้าน Farmer Shop และจัดทำการ์ดเชิญไปยังคณาจารย์ ตามกำหนดการ มีท่านคณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ เป็นประธานเปิดงาน และอาจารย์ ดร.ศักดิ์สิทธิ์ บุคยพลากรเป็นผู้ดำเนินรายการ

ปิดประชุม เวลา 15.00น.

รายงานการประชุมย่อย เรื่อง ระบบร้าน Farmer Shop

วันพุธที่ 16 มกราคม 2556 เวลา 11.00–11.30 น.

ณ ห้องประชุม 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้มาประชุม

1. รศ. จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. นางสาวณัฐกานต์	สหวัชรินทร์	เจ้าหน้าที่วิจัยประจำโครงการ
3. นางสาววสินธรา	ขวยเขิน	เจ้าหน้าที่วิจัยประจำโครงการ

เริ่มประชุมเวลา 11.00 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้กล่าวเปิดการประชุม ซึ่งได้รับรายงานความผิดปกติของรายงานสต็อกสินค้า โดยพบว่าในรายงานสต็อกสินค้านั้น ยอดคงเหลือไม่ตรงกับยอดสินค้าจริงเกือบทุกรายการ ทำให้ ผอ.สว.สก. มีการเรียกประชุมเพื่อหาสาเหตุของปัญหาดังกล่าว โดยนางสาววสินธราคาดว่าน่าจะเกิดจากการที่ปรับปรุงรายการสินค้าน้อยครั้ง คือวันที่ปรับปรุงเป็นวันที่ 3 มกราคม 2556 แต่เลือกวันที่ในโปรแกรมเป็นวันที่ 22 ธันวาคม 2555 ดังนั้น ที่ประชุมจึงมีมติให้ติดต่อบริษัท เอต้า ซอฟท์ จำกัด เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และมีการกำหนดนโยบายของการปรับปรุงรายการสินค้าใหม่ดังนี้

1. ห้ามปรับปรุงรายการสินค้าน้อยครั้ง
2. ก่อนการปรับปรุงรายการสินค้าต้องขออนุมัติจากผู้จัดการร้านก่อนทุกครั้ง
3. ให้เจ้าหน้าที่ back office ปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด

ซึ่ง ผอ.สว.สก. ได้เสนอให้นำประสบการณ์ในครั้งนี้ บันทึกไว้ในคู่มือร้าน Farmer Shop ด้วย ซึ่งในแต่ละหน่วย ควรมี Do และ Don't จากประสบการณ์ที่เจ้าหน้าที่ได้พบจริง เพื่อเป็นแนวนโยบายว่า หากมีปัญหาในลักษณะนี้ จะต้องทำอะไร และไม่ควรทำอะไร โดยผอ.สว.สก. กำชับให้เจ้าหน้าที่ back office ปฏิบัติตามนโยบายอย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นอีก

ปิดประชุมเวลา 11.30 น.

การประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop

ครั้งที่ 28/2556 (ระยะที่ 2 ครั้งที่ 15/2555)

วันพุธที่ 16 มกราคม 2556 เวลา 13.00–16.30 น.

ณ ศูนย์สารสนเทศสหกรณ์ ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	หัวหน้าโครงการวิจัย Farmer Shop
2. คุณกาญจนา	คุณกาญจน์	ประธานกรรมการบริหารโครงการร้าน
Farmer Shop
3. คุณบรรหาร	แสงฟ้าสุวรรณ	รองประธานกรรมการบริหารโครงการร้าน
Farmer Shop
4. คุณสุขุม	ไวยธำรงค์	กรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop
5. คุณสมพงษ์	ชุ่มเพ็ญพันธ์	กรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop
6. คุณวรรณวิมล	เพ็ญพูลิน	ผู้ประกอบการ กะปิ “วัน”
7. คุณณัด	เป็กนา	ผู้ประกอบการ กาแฟเมืองกระบี่
8. คุณภรกรานต์	ภูธรนารุตม์	ผู้ประกอบการ (ไร่นำรงค์)
9. คุณคมชาญ	เอกเดชวุฒิ	กรรมการผู้จัดการ บริษัท ปกชนพัฒน์ จำกัด
10. คุณสายสุตา	ศรีอุไร	นักวิจัย

เริ่มประชุม เวลา 13.00 น.

วาระที่ 1 เรื่องแจ้งเพื่อทราบ
ไม่มี

วาระที่ 2 เรื่องสืบเนื่อง

2.1 ผลการดำเนินงานโครงการร้าน Farmer Shop ณ คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำเดือนพฤศจิกายน และธันวาคม 2555

คุณวลินธรา ขวยเงิน เจ้าหน้าที่โครงการฯ รายงานผลการดำเนินงานของโครงการร้าน
Farmer Shop ณ คณะเศรษฐศาสตร์ มก. ดังนี้

ผลการดำเนินงานเดือนพฤศจิกายน 2555 มีจำนวนสมาชิก ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน
2555 จำนวนทั้งสิ้น 920 ราย โดยมีสมาชิกเพิ่มขึ้นจากเดือนที่ผ่านมาจำนวน 55 ราย ผลประกอบการมี
รายได้รวมทั้งสิ้น 98,421.91 บาท โดยมีกำไร (ขาดทุน) สุทธิ รวมทั้งสิ้น 19,607.78 บาท

ยอดสินค้าขายดีเรียงตามจำนวน ได้แก่ น้ำข้าวโพด เครื่องดื่มผลไม้ ไตฟุกุ น้ำดื่มเกษตร คูกี้เพื่อสุขภาพ น้ำพริกข้าว ขนมเปี้ยะ กะหรี่ปั๊พ กล้วยอบเลิบบมีอนาง 50 กรัม และขนมขาไก่ ตามลำดับ ส่วนยอดสินค้าขายดี เรียงตามจำนวนเงิน ได้แก่ น้ำข้าวโพด ข้าวเกิดบุญ 5 กก. (ไม่สุญญากาศ) คูกี้เพื่อสุขภาพ ไตฟุกุ เครื่องดื่มผลไม้ ขนมเปี้ยะ ข้าวเกิดบุญ 1 กก. (สุญญากาศ) น้ำพริก ข้าว ข้าวกล้องคุณธรรม (หอมมะลิ105) และ กะหรี่ปั๊พ ตามลำดับ

ผลการดำเนินงานเดือนธันวาคม 2555 มีจำนวนสมาชิก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2555 รวมทั้งสิ้น 981 ราย โดยมีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นจากเดือนที่ผ่านมาจำนวน 61 ราย รายได้รวม 142,153.38 บาท (รวมรายได้สุทธิจากโครงการของขวัณปีใหม่ 2556) และมีกำไร (ขาดทุน) สุทธิ รวมทั้งสิ้น 44,188.56 บาท

ยอดสินค้าขายดี เรียงตามจำนวน ได้แก่ น้ำข้าวโพด ข้าวกล้องคุณธรรม (หอมมะลิ 105) ข้าวกล้องคุณธรรม (หอมมะลิแดง) เครื่องดื่มผลไม้ ลูกอมมะขาม น้ำดื่มเกษตร ข้าวกล้องคุณธรรม (หอมนิล) คูกี้เพื่อสุขภาพ ขนมเปี้ยะ และกะหรี่ปั๊พ ตามลำดับ สำหรับยอดสินค้าขายดี เรียงตามจำนวนเงิน ได้แก่ ข้าวกล้องคุณธรรม (หอมมะลิ 105) น้ำข้าวโพด ข้าวกล้องคุณธรรม (หอมมะลิแดง) ข้าวกล้องคุณธรรม (หอมนิล) ถูผ้า Farmer Shop ลูกอมมะขาม ข้าวเกิดบุญ 1 กก. (ไม่สุญญากาศ) ข้าวเกิดบุญ 5 กก. (ไม่สุญญากาศ) คูกี้เพื่อสุขภาพ และเลียดจระเข้ ตามลำดับ

ทั้งนี้จากการเปิดร้าน Farmer Shop ณ คณะเศรษฐศาสตร์ มก. มาตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2554 และมีการรณรงค์ให้ผู้บริโภคสมัครสมาชิกมาโดยตลอดนั้น คณะทำงานจึงมีข้อสรุปให้มีการจัดสรรเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิกของโครงการร้าน Farmer Shop โดยคิดยอดซื้อสะสมตั้งแต่เริ่มเปิดร้าน เนื่องจากเมื่อสิ้นปี 2554 นั้น ไม่ได้คิดเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิก เพราะมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น เพิ่งเปิดร้านได้เพียงประมาณ 5 เดือน และต้องปิดร้านในช่วงที่มหาวิทยาลัยประสบภาวะน้ำท่วมตลอดเดือนพฤศจิกายน 2554 เป็นต้น ซึ่งยอดเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิก ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2555 โครงการฯ มีสมาชิก รวมทั้งสิ้น 981 ราย แบ่งเป็นสมาชิกที่มียอดซื้อสินค้าทั้งสิ้น 710 ราย และสมาชิกที่ไม่มียอดซื้อสินค้า รวม 271 ราย

สำหรับสมาชิกที่มียอดซื้อสินค้า 710 ราย แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) สมาชิกที่ได้รับเงินเฉลี่ยคืน จำนวน 291 ราย รวมยอดเงินเฉลี่ยคืนทั้งสิ้น 10,597 บาท และ 2) สมาชิกที่ได้รับของที่ระลึก จำนวน 419 ราย (ตามมติที่ประชุมวันที่ 3 ธ.ค. 2555 ให้จ่ายเงินเฉลี่ยคืนแก่ผู้ที่มียอดซื้อสะสมเกิน 300 บาทขึ้นไป ในอัตรา 3% จากยอดซื้อสะสมของลูกค้าแต่ละราย ส่วนสมาชิกที่มียอดซื้อน้อยกว่า 300 บาท ให้แจกเป็นของที่ระลึกแทน)

2.2 ผลการดำเนินงานโครงการของขั้วปีใหม่ ประจำปี 2556

คุณวสินธรา ขวดยื่น รายงานภาพรวมของโครงการของขั้วปีใหม่ 2556 จากการดำเนินการโครงการฯ ตั้งแต่วันที่ 17-28 ธันวาคม 2555 มีลูกค้าโดยประมาณจำนวน 400 ราย มีผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการประมาณ 25 ราย และมีจำนวนสินค้าประมาณ 80 รายการ

หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานโครงการฯ ประกอบด้วย คณะศึกษาศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ กรมโยธาฯ และมหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งโครงการฯ มีรายได้จากการจำหน่ายทั้งสิ้น 114,674 บาท แบ่งเป็นต้นทุน 75,264.92 บาท กำไรขั้นต้น 39,409.08 บาท ค่าวัสดุอุปกรณ์ 17,775 บาท และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน 12,226 บาท มีกำไรสุทธิ 9,408.08 บาท

สินค้าขายดี แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มสินค้าบริโภค ได้แก่ ชุดข้าวคุณธรรม ลูกอม มะขาม และน้ำองุ่น 2) กลุ่มสินค้าอุปโภค ได้แก่ ถุงผ้า และสบู่เหลวขมิ้น 3) กลุ่มผลไม้ ได้แก่ ฝรั่ง แคนตาลูป และชมพู

ทั้งนี้คุณณัด เปิกนา ผู้เข้าร่วมการประชุมฯ ได้ให้ข้อสังเกตในการจัดจำหน่ายสินค้าบริเวณหน้าร้าน Farmer Shop ที่คณะเศรษฐศาสตร์ มก. ในโครงการของขั้วปีใหม่นั้น เห็นว่าควรมีความเคลื่อนไหวเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้บริโภคให้มากขึ้น เนื่องจากหากมองระยะไกลจะไม่ทราบว่า เป็นซุ้มจำหน่ายอะไร แต่โดยภาพรวมแล้วเป็นโครงการที่ดีมาก

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวชี้แจงการดำเนินงานโครงการของขั้วปีใหม่นี้จัดขึ้นเพื่อให้บริการแก่สมาชิกของร้านได้เลือกสินค้าเพื่อนำไปเป็นของขั้วปีใหม่ ซึ่งพบว่า “ชุดข้าวใส่กระเช้า” ได้รับความสนใจจากคนในประชาคมมหาวิทยาลัยเป็นอย่างมาก นอกจากนี้สำหรับเรื่องกำไรสุทธิที่ได้รวมประมาณเกินกว่าบาทนั้น เนื่องจากพนักงานใช้สินค้าตกแต่งอย่างดีเพื่อความสวยงาม ทำให้ไม่ได้กำไรมากนัก

2.3 ติดตามความก้าวหน้า Outlet Farmer Shop

● Outlet ไร่สุวรรณ

คณะกรรมการรายงานการดำเนินงาน พบว่าทุกอย่างดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย แต่มีการเปลี่ยนแปลงการจ่ายเงินจาก 15 วัน/ครั้ง เป็น 30 วัน/ครั้งแทน

ทั้งนี้คุณวรรณวิมล เฟื่องฟูสิน ผู้ประกอบการ จำหน่าย “กะปิวัน” แจ้งแก่ที่ประชุมว่า เมื่อวันที่ 14 กันยายน ที่ผ่านมา ในงานเวทีเสวนาประจำปีของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คุณพูนทรัพย์ (คุณปู) เลขาฯ สถาบันอินทรีย์ฯ บอกให้นำสินค้าส่งไปวางจำหน่ายได้ จึงได้ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่ร้านค้าไร่สุวรรณเพื่อสอบถามเรื่องนำสินค้าไปวางจำหน่าย แต่ได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดซื้อว่าสินค้ายังไม่ผ่านการพิจารณา

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวว่าเข้าใจปัญหาการทำงานของร้านค้าไร่สุวรรณ เนื่องจากการดำเนินงานในระบบราชการ/มหาวิทยาลัย จึงอาจเกิดความล่าช้าบ้าง เช่นกรณีที่คุณปู (เลขาฯ)

บอกให้นำสินค้าไปวางจำหน่าย แต่เมื่อติดต่อไปแล้วเจ้าหน้าที่ยังไม่รับทราบ ทั้งนี้การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของร้านไร่สุวรรณนั้น เบื้องต้นโครงการ Farmer Shop ต้องทำการแจ้งเพิ่มชนิดสินค้าไปยังร้านไร่สุวรรณเพื่อให้เจ้าหน้าที่พิจารณาก่อน และเมื่อผ่านการพิจารณาแล้วจึงจะได้รับการติดต่อส่งสินค้าไปวางจำหน่ายต่อไป

- **Outlet ร้านสหกรณ์ กฟผ. จำกัด**

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท แจ้งแก่ที่ประชุมว่า ร้านสหกรณ์ กฟผ. ยังอยู่ระหว่างการดำเนินการปรับปรุง จึงต้องรอกันว่าจะเสร็จเรียบร้อย แล้วจึงจะหารืออีกครั้งว่าโครงการจะดำเนินงานต่อไปอย่างไร

- **Outlet ปีกเตียน คาบาน่า รีสอร์ท & เรสซิเดนซ์ อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี**

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท แจ้งแก่ที่ประชุมว่าได้เข้าพบและหารือกับคุณชปาพันธุ์ ผู้ลงทุนสร้าง Outlet ปีกเตียน ที่มีความสนใจติดต่อโครงการร้าน Farmer Shopให้นำสินค้าไปวางจำหน่าย โดยจะให้พื้นที่ด้านหลังส่วนหนึ่งแก่โครงการฯ โดยความตั้งใจของผู้ลงทุนคือจะสร้างให้เป็นศูนย์จำหน่ายสินค้าอุปโภค บริโภค ของที่ระลึก และจัดเป็นร้านอาหารจำหน่ายสเต็ก สำหรับนักท่องเที่ยวที่ผ่านเส้นทางนี้ ซึ่งมีขนาดใหญ่มาก และมีสินค้าหลากหลายประเภทจากสถานที่ต่างๆ มารวมอยู่ที่นี้ จึงขอความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุมว่าโครงการควรดำเนินการอย่างไร

ที่ประชุมได้อภิปราย แลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น และมีข้อสรุปว่าให้รอกันว่าจะสร้างเสร็จแล้วจึงจะพิจารณานำสินค้าไปทดลองวางจำหน่ายอีกครั้ง

- **Outlet ณ ปิ๊มน้ำมันของ สหกรณ์การเกษตรปราสาท จำกัด**

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท แจ้งแก่ที่ประชุมว่าผู้จัดการ สกก. ปราสาท จำกัด ให้ความสนใจจะทำร้าน Farmer Shop ในปิ๊มน้ำมันของสหกรณ์ที่มีอยู่ใน จ.สุรินทร์ โดยจะเป็นสหกรณ์แห่งแรกที่นำร้าน Farmer Shop สู่ชุมชน

นอกจากนี้ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท แจ้งเพิ่มเติมว่าได้หารือกับตัวแทนผู้ประกอบการของบางจาก ใบจาก และบิ๊กซี ว่ามีแนวโน้มจะนำร้าน Farmer Shop ไปตั้งไว้ในปิ๊มน้ำมันต่อไป ซึ่งอาจมีความเป็นไปได้ในอนาคต นอกจากนี้ในส่วนของการค้าชุมชนนั้น จะมีการร่วมมือกับ สปก. โดยการสร้างศูนย์เรียนรู้เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่ข้าราชการเพื่อนำไปขยายต่อ ซึ่งโครงการฯ จะเป็นศูนย์กลางในการส่งผ่านความรู้ไปให้ เช่น ที่บางไทร เป็นต้น

วาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

3.1 การจัดปฐพี Farmer Shop ในงานเกษตรแห่งชาติ

(31 ม.ค. – 9 ก.พ. 2556)

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท แจ้งว่างานเกษตรแห่งชาติในปีนี้จะจัดขึ้นระหว่างวันที่ 31 ม.ค. – 9 ก.พ. 2556 โดยปฐพีของโครงการร้าน Farmer Shop นั้น สถาบันฯ จะไม่ลงไปจัดเอง

เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ จึงขอหารือคณะกรรมการและผู้เข้าร่วมประชุมว่าถ้าจะให้ช่วยออกแบบและจัดหาเจ้าภาพในการจัดบู๊ท มีความคิดเห็นอย่างไร และจะจัดบู๊ทในรูปแบบใด ทั้งนี้สถาบันฯ จะเป็นผู้ออกเงินค่าเช่าบู๊ทให้ โดยมีพื้นที่ให้เลือก 2 แห่ง คือบริเวณทางโค้งหน้าสำนักพิพิธภัณฑฯ และบริเวณถนนหน้าคณะเศรษฐศาสตร์

คณะกรรมการและผู้ประกอบการได้ร่วมหารือ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อดีข้อเสียของการจัดบู๊ทในแต่ละรูปแบบจากประสบการณ์ในปีที่ผ่านมา มา จนได้ข้อสรุปว่า ให้จัดเป็นบู๊ทวิชาการ โดยมีกำแพงเมืองกระบี่ ของคุณณัด เบิกนา เป็นตัวดึงดูดให้คนเช่าบู๊ท และให้เจ้าหน้าที่ของโครงการร้าน Farmer Shop ไปทำการประชาสัมพันธ์โครงการฯ โดยสถาบันฯ จะทำแผ่นประชาสัมพันธ์สินค้าของร้าน Farmer Shop ไปแจกในงานนี้ สำหรับสินค้าของคุณวรรณวิมล เฟื่องฟูสิน และเครือข่าย หากต้องการนำไปวางจำหน่ายในบู๊ทจะให้เจ้าหน้าที่ของสถาบันฯ เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบให้

วาระที่ 4 เรื่องอื่นๆ

1. คุณกาญจนา คุณากาญจน์ เสนอเรื่องการส่งสินค้ากระจายไปยัง Outlet ต่างๆ ที่อาจพบปัญหาที่ยังแก้ไขไม่ได้ เช่น กรณี รพ.นครพนม ที่ต้องการส่งสินค้าจากโครงการมากแต่ไม่สามารถส่งให้ได้ ทั้งนี้ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ชี้แจงว่า กรณี รพ.นครพนม นี้ มีความต้องการส่งสินค้าจริงแต่ส่งสินค้าในปริมาณน้อยมากจนไม่คุ้มค่าขนส่ง นอกจากนี้เมื่อได้หารือแล้วพบว่า มีจุดประสงค์ไม่ตรงกับโครงการ Farmer Shop เพราะ รพ.นครพนม เน้นเรื่อง Green Market

ที่ประชุมได้หารือแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการกระจายสินค้าของร้าน Farmer Shop เพื่อรองรับการขยายตัวของร้านในอนาคต และการพูดคุยข้อตกลงกับเครือข่ายที่ต้องการส่งสินค้าจากร้าน Farmer Shop ไปจำหน่ายในพื้นที่หรือร้านของตนเอง ซึ่งได้คำแนะนำจาก คุณคมชาญ เอกเดช วุฒิ กรรมการผู้จัดการ บริษัท ปกชนพัฒน์ จำกัด ว่าการเจรจานั้นต้องคำนึงถึง 3 ประเด็นหลักคือ 1) เรื่อง GP ที่ไม่ควรเกิน 20% เพราะเป็นการดำเนินงานในนามของโครงการร้าน Farmer Shop 2) เรื่องค่า DC (Distribute Center) ที่ควรตั้งไว้ที่ +5% และ 3) เรื่อง Maximum volume ที่ผู้ประกอบการแต่ละรายสามารถผลิตได้เท่าไรต่อสัปดาห์ และความสามารถในการรับออเดอร์ล่วงหน้าต้องสั่งก่อนเป็นเวลาเท่าไรซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินงานต่อไปในอนาคตที่ต้องมีความชัดเจน และผู้ประกอบการทุกรายที่เข้าร่วมโครงการ Farmer Shop ต้องมีคุณภาพและมีความรับผิดชอบสูง

2. รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท แจ้งข่าวแก่ที่ประชุมว่า สถาบันฯ จะได้ทำ MOU กับบริษัท เจียเม้ง จำกัด ผู้ผลิตข้าวถ้วย (ข้าวหนึ่ง) หลายชนิด เพื่อนำสินค้าจากโครงการ Farmer Shop ที่มีศักยภาพไปสู่ตลาดต่างประเทศ โดยคาดว่าจะในเดือนกันยายนนี้จะได้นำเรื่องสินค้าไปเจรจาเพื่อขยายสู่ตลาดต่างประเทศต่อไป

ปิดประชุมเวลา 16.30 น.

รายงานการประชุม
เพื่อหารือแนวทางการร่วมมือการสนับสนุนโครงการร้านค้า Farmer Shop
ระหว่างสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์และ บริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน)
วันที่ 16 มกราคม 2556 เวลา 13.30-16.30 น.
ณ ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. ดร.ฟรานซิส	นันตสุคนธ์	หน่วยวิชาการและฝึกอบรมบริษัท ปตท.จำกัด
3. คุณอรรถพล	ภูษณะพงษ์	หน่วยปฏิบัติการภาคสนามบริษัท ปตท.จำกัด
4. คุณสิทธิพงษ์	தியவேசிய	หน่วยวิชาการและฝึกอบรมบริษัท ปตท.จำกัด
5. คุณภูษิต	สุปัญญาเดชากุล	หน่วยปฏิบัติการภาคสนามบริษัท ปตท.จำกัด
6. คุณวิสูตร	ยังพลพันธ์	หน่วยวิชาการและฝึกอบรมบริษัท ปตท.จำกัด

เริ่มประชุมเวลา 13.30 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้ประชุมร่วมกับ ดร.ฟรานซิส นันตสุคนธ์ หน่วยวิชาการและฝึกอบรมบริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน), คุณอรรถพล ภูษณะพงษ์ หน่วยปฏิบัติการภาคสนามบริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน), คุณสิทธิพงษ์ ดิยเวศย์ หน่วยวิชาการและฝึกอบรมบริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน), คุณภูษิต สุปัญญาเดชากุล หน่วยปฏิบัติการภาคสนามบริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน) และ คุณวิสูตร ยังพลพันธ์ หน่วยวิชาการและฝึกอบรมบริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน) เพื่อหารือแนวทางการร่วมมือการสนับสนุนโครงการร้านค้า Farmer Shop ระหว่างสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์และ บริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน)

ซึ่งทาง บริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน) ได้ให้ความสนใจในเรื่องของการจัดโครงการให้ความรู้ต่างๆ แก่ เกษตรกร สมาชิกสหกรณ์ของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ และโครงการหลักสูตรชาวนามีอาชีพ ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ชาวนาได้รับความรู้และสามารถนำไปใช้ได้จริงในสังคมปัจจุบัน โดยจะประสานด้านสายงานธุรกิจของบริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน) เพื่อเสริมพลังสนับสนุนโครงการร้านค้า Farmer shop เพื่อหารืออีกครั้ง

ปิดประชุมเวลา 16.30 น.

การประชุม “การจัด lay out ห้องศูนย์เรียนรู้ข้าว”

วันพฤหัสบดีที่ 17 มกราคม 2556

ณ ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1.รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท

ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

2.นางสาววรรณ ดาวเจริญ

นักวิจัยประจำโครงการ

เริ่มประชุม เวลา 10.00 น.

รศ. จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ได้มอบหมายให้คุณวรรณ ดาวเจริญ ออกแบบ lay out ศูนย์เรียนรู้ข้าว เป็นศูนย์เรียนรู้ และได้ข้อสรุปว่าจะใช้โปสเตอร์จากงานวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2556 เพื่อตกแต่งร้าน และแบ่งพื้นที่กับโครงการซื้อข้าวจากชาวนา

ปิดประชุมเวลา 10.20น.

รายงานการประชุมย่อยการจัดทำคู่มือร้าน Farmer Shop

วันศุกร์ที่ 18 มกราคม 2556 เวลา 15.00 – 15.15 น.

ณ ห้องประชุม 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้มาประชุม

1. รศ. จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. นางสาวสายสุตา	ศรีอุไร	รองผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
3. นางสาวณัฐกานต์	สหวัชรินทร์	เจ้าหน้าที่วิจัยประจำโครงการ
4. นางสาววสินธรา	ขวยเขิน	เจ้าหน้าที่วิจัยประจำโครงการ

เริ่มประชุมเวลา 15.00 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้กล่าวเปิดการประชุมเพื่อติดตามการทำร่างคู่มือของผู้ที่ได้รับมอบหมายในหน่วยต่างๆ ตามที่ได้ประชุมเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2555 โดยนางสาวณัฐกานต์ได้ส่งร่างให้ ผอ.สว.สก. ทั้งสิ้น 3 หน่วย ได้แก่ ทำเลที่ตั้งและการจัดบรรยากาศภายในร้าน การกำหนดราคา และเทคนิคหลักการจัดการการสั่งซื้อสินค้า ซึ่ง ผอ.สว.สก. ได้กล่าวถึงแนวทางในการเขียนคู่มือ โดยต้องการให้มียอดประกอบในแต่ละหน่วยดังนี้ คือ 1. เกริ่นนำ/ ทฤษฎี ของหัวข้อนั้น 2. ระเบียบ/ นโยบาย/ แนวปฏิบัติ 3. Do & Don't ซึ่งเนื้อหาอยากให้นำข้อมูลจากประสบการณ์จริงที่ได้ปฏิบัติงาน และศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมในหัวข้อที่แต่ละคนทำ โดยเมื่อทำเสร็จให้ส่งให้ ผอ.สว.สก. ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งหากมีข้อสงสัยสามารถขอคำปรึกษาจาก ผอ.สว.สก. ได้ทุกเมื่อ

ผอ.สว.สก. ได้มอบหมายให้นางสาววสินธรา จัดทำแผนการถ่ายโอนงานให้แก่ นางสาวอรสิริ ซึ่งต้องทำคู่มือการใช้โปรแกรมควบคู่กับการทำคู่มือร้าน Farmer Shop ด้วย ซึ่งอาจแบ่งคู่มือเป็นบทๆ และเสนอให้ ผอ.สว.สก. พิจารณาก่อน โดยคาดว่าจะดำเนินการทำคู่มือและถ่ายโอนงานให้เสร็จภายในสิ้นเดือนกุมภาพันธ์นี้

ปิดประชุมเวลา 15.15 น.

รายงานการประชุมย่อยการเตรียมจ่ายเงินเฉลี่ยคืนสมาชิกโครงการร้าน Farmer Shop

วันอังคารที่ 22 มกราคม 2556 เวลา 13.45-14.10 น.

ณ ห้องประชุม 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้มาประชุม

1. รศ. จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. นางสาววสินธรา	ขวยเขิน	เจ้าหน้าที่วิจัยประจำโครงการ
3. นางสาววรวรรณ	ดาวเจริญ	เจ้าหน้าที่วิจัยประจำโครงการ

เริ่มประชุมเวลา 13.45 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้กล่าวเปิดการประชุม โดยนางสาววสินธรา รายงานระเบียบการจ่ายเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิกดังนี้

1. สมาชิกที่ได้รับเงินเฉลี่ยคืนต้องมียอดซื้อสะสมตั้งแต่วันที่ 24 สิงหาคม 2554 – 31 ธันวาคม 2555 ตั้งแต่ 300 บาทขึ้นไป (ซึ่งยอดซื้อสะสมไม่นับรวมยอดซื้อสินค้าจากบูธโครงการประชาสัมพันธ์อื่นๆ ที่โครงการร้าน Farmer Shop ได้จัด ตั้งแต่วันที่ 24 สิงหาคม 2554 – 31 ธันวาคม 2555 เช่น โครงการของขวัญปีใหม่ 2554 และ 2555, บูธอาหารเพื่อสุขภาพ, งานมหกรรมสกว. ฯลฯ เป็นต้น)

2. สมาชิกที่เข้าเงื่อนไขข้อที่ 1 จะได้รับเงินเฉลี่ยคืนในอัตราร้อยละ 3 จากยอดซื้อสะสมของสมาชิกแต่ละราย ตั้งแต่วันที่ 24 สิงหาคม 2554 – 31 ธันวาคม 2555

3. สมาชิกที่มียอดซื้อสะสมตั้งแต่วันที่ 24 สิงหาคม 2554 – 31 ธันวาคม 2554 ต่ำกว่า 300 บาท จะได้รับของที่ระลึกจากโครงการร้าน Farmer Shop ตามที่ประชุมเห็นสมควร

4. ระยะเวลาการแจกเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนซื้อ ให้ติดประกาศภายในเดือน มกราคม 2556 และดำเนินการแจกเงินเฉลี่ยคืนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2556 หากพ้นจากระยะเวลาที่กำหนดให้นำเงินคืนเข้าบัญชีโครงการร้าน Farmer Shop ต่อไป

จากระเบียบดังกล่าว ที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณาสมาชิกที่มียอดซื้อต่ำกว่า 300 บาท มีมติว่าจะไม่แจกของที่ระลึกดังที่ได้กล่าวไว้ตามระเบียบข้างต้น เนื่องจากที่ประชุมพิจารณาตามเจตนารมณ์ของการเฉลี่ยเงินคืนว่าต้องการคืนกำไรแก่สมาชิกที่ซื้อสินค้าประจำ และมีความเป็นเจ้าของร่วมกัน ทั้งนี้ พบว่า มีสมาชิกที่ได้รับเงินเฉลี่ยคืน จำนวนทั้งสิ้น 291 ราย รวมมูลค่าเงินเฉลี่ยคืน 10,583.00 บาท ที่ประชุมจึงมีมติให้นางสาววรวรรณ เป็นผู้จ่ายเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิกตามระเบียบข้างต้น ในวันอังคารและพฤหัสบดีของเดือนกุมภาพันธ์ 2556 เวลา 12.30 – 16.30 น. และเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาดังกล่าวให้นางสาววรวรรณรายงานผลการจ่ายเงินเฉลี่ยคืนด้วย

จากนั้นที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณาจำนวนเงินที่ขออนุมัติเบิกจ่ายเงินเฉลี่ยคืนงวดแรก ซึ่งมีมติให้นางสาววสินธราทำการเบิกเงินจำนวน 5,000 บาท ให้นางสาววรรรณ และให้ดูแลจัดการจ่ายเงินเฉลี่ยคืนให้สมาชิก หากเงินดังกล่าวใกล้หมดให้นางสาววสินธรา ดำเนินการเบิกเงินงวดต่อไปอีก 5,000 บาท เพื่อให้นางสาววรรรณจ่ายเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิกต่อไป

ทั้งนี้ ให้นางสาววรรรณดำเนินการแจกแบบสอบถามความคิดเห็นสมาชิกโครงการร้าน Farmer Shop และประชาสัมพันธ์โครงการบรรยายพิเศษ “การดูแลสุขภาพด้วยพืชสมุนไพร” ในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2556 ซึ่งเป็นการคืนกำไรแก่สมาชิกร้าน Farmer Shop ในทางหนึ่งด้วย

ปิดประชุมเวลา 14.10 น.

รายงานการประชุมคณะกรรมการศูนย์สารสนเทศสหกรณ์ ครั้งที่ 1/2556

วันพุธที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2556 เวลา 14.15 – 15.30 น.

ณ ศูนย์สารสนเทศสหกรณ์ ห้อง 214 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. น.ส.สายสุตา ศรีอุไร	รองผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
3. น.ส.ผุสดี กลิ่นเกษร	เจ้าหน้าที่ศูนย์สารสนเทศสหกรณ์
4. นายพรพงษ์ แสงนาค	เจ้าหน้าที่ศูนย์สารสนเทศสหกรณ์

เริ่มประชุม เวลา 14.15 น.

ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ (รศ. จุฑาทิพย์ ภัทราวาท) เป็นประธานในที่ประชุม กล่าวเปิดการประชุมและให้ที่ประชุมพิจารณาเรื่องต่างๆ ตามระเบียบวาระ ดังนี้

วาระที่ 1 เรื่องแจ้งเพื่อทราบ

ไม่มี

วาระที่ 2 เรื่องเพื่อพิจารณา

2.1 การจัดทำวารสารคนสหกรณ์ ฉบับที่ 19 (เดือนมีนาคม – พฤษภาคม 2556)

หน้าปก: ที่ประชุมร่วมกันพิจารณารูปแบบหน้าปกวารสาร ฉบับที่ 19 สรุปว่า ธีมหลักจะเป็นการปล่อยของ ซึ่งหมายถึง การสื่อสารกับผู้อ่านวารสารว่าสถาบันฯ มีนวัตกรรมหรือชุดความรู้ที่ได้จากงานวิจัย และสถาบันฯ กำลังจะปล่อยของเหล่านี้เพื่อถ่ายทอดความรู้ในลำดับต่อไป โดยจะนำเสนอผ่านรูปตะกร้าหรือกระเช้าของขวัญที่มีลูกโป่งหรือรูปผลไม้อยู่ในตะกร้า และลูกโป่งหรือผลไม้แต่ละลูกจะแทนชุดความรู้ หรือนวัตกรรมที่ได้จากงานวิจัยแต่ละชิ้นงาน เช่น VN&F platform หรือ SEE เป็นต้น และด้านล่างของตะกร้าเขียนข้อความว่า “ผลิตภัณฑ์งานวิจัย/ ผลผลิตงานวิจัย” โดยใช้พื้นปกเป็นสีแดง

ปกใน: รายชื่อที่ปรึกษา ให้เปลี่ยนชื่อจากเดิม “สิริ ชัยสิริ” เป็นชื่อคณบดี คณะเศรษฐศาสตร์คนใหม่ และเพิ่มชื่อเลขฯ ส.ป.ก. โดยมอบให้คุณผุสดี กลิ่นเกษร เป็นผู้ดูแล

2.1.1 บทความในวารสาร

1. ในแวดวงคนสหกรณ์

- บทความเรื่อง “สี่สหกรณ์ ชี้นโยบายปฏิบัติที่ดีในการแก้ปัญหาหนี้สินสมาชิก” ข้อมูลจากเวทีสนทนา “กลไกการฝึกอบรมฯ สอ.” เรียบเรียงโดย ชาญโกะ จัง

- บทความเรื่อง “หลักสูตรผู้บริหารระดับสูงของสหกรณ์ออมทรัพย์” โดย รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท

- สัมภาษณ์ผู้นำสหกรณ์ 1 แห่ง

2. มุมมองจากคนแดนไกล

- งานแปลบทความต่างประเทศ เรื่อง Business model รูปแบบใหม่

- แนะนำสหกรณ์ในประชาคมอาเซียน (เลือก 1 ประเทศ ในวารสารแต่ละฉบับ เริ่มตั้งแต่ฉบับที่ 19 เป็นต้นไป) เขียนโดย อ.วิระ คำวิเศษณ์ จาก มูลนิธิพัฒนาสหกรณ์แห่งเอเชีย

3. เติมความรู้

- บทความเรื่อง เกษตรวิสัยเล่าเรื่อง “การเตรียมพร้อมของการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนของสหกรณ์การเกษตร” โดย คุณบุญล้วน อุดมพันธ์

- บทความเรื่อง “ว่าด้วยการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม VN&F platform” โดย รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท

- บทความเรื่อง “ข้าว” โดย รศ.สมพร อิศวิลานนท์

- เล่าเรื่อง “สหกรณ์ : นวัตกรรมอันงดงามข้ามศตวรรษ” โดย สว.สก.

4. เล่าสู่กันฟังจากงานวิจัย

- ว่าด้วยเรื่อง PAR โดย คุณผุสดี กลิ่นเกษร

- เรื่อง “การถ่ายโอนความรู้สู่การพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม จาก มก. สู่ ส.ป.ก.”

- โครงการความร่วมมือ มก.-ส.ป.ก.

- ในดวงใจผู้ประสานงาน โดย คุณสายสุตา ศรีอุไร

- ควันหลง ภูิงานเกษตรแฟร์ (ข้าวคุณธรรม/ข้าวเกิดบุญ) โดยคุณณัฐกานต์ สหวัชรินทร์ ผู้ดูแลโครงการซื้อข้าวจากชาวนา

5. ติดตามความเคลื่อนไหวในแผนพัฒนา

- เรื่อง “ผู้นำชาวนามีอาชีพรุ่งนุกเบิก (ชัยนาท)” โดย คุณธราภรณ์ ศรีงาม

- เรื่อง “ติดตามงานสหกรณ์ ...วาระแห่งชาติ” โดย คุณสุรจิตต์ แก้วชิงดวง

6. นานาสาระ

- “เขาว่าอย่างนั้น ผมว่าอย่างนี้ คุณว่ายังไง” โดย อาจารย์วรเทพ ไททยาวโรจน์

- เรื่องสุขภาพ โดย คุณวรวรรณ (คุณพลอย)

2.1.2 การจัดหาผู้สนับสนุนการพิมพ์วารสาร (Sponsor)

คุณสายสุตา ศรีอุไร รายงานการจัดหาผู้สนับสนุนการพิมพ์วารสาร ซึ่งขณะนี้ผู้สนับสนุนต่อเนื่อง ได้แก่ ชสอ. ชสท. และ สอ.จุฬาฯ สำหรับ ชสค. และ สทประกันชีวิต หมดวารสารการสนับสนุน ซึ่งได้ดำเนินการติดตามแล้ว แต่ยังไม่ได้รับการตอบรับ

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท รับประสานงานกับ ชสค. และ บมจ. สหประกันฯ เพื่อขอการสนับสนุนการจัดพิมพ์ต่อไป และมอบให้คุณสายสุดา ศรีอุไร หาช่องทางการติดต่อขอการสนับสนุนจากหน่วยงาน สสส. เพิ่มเติมด้วย

2.2 ติดตามความก้าวหน้าการจัดทำเว็บไซต์สถาบันฯ

คุณพรพงษ์ แสงนาค เจ้าหน้าที่ดูแลเว็บไซต์สถาบันฯ รายงานความก้าวหน้าการจัดทำเว็บไซต์สถาบันฯ โดยจะเน้นเรื่อง Search engine ให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตพบลิงค์เชื่อมต่อเข้ามาที่เว็บของสถาบันฯ มากขึ้นเมื่อทำการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ต่างๆ เช่น กูเกิ้ล ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่ได้รับความนิยมใช้บริการค้นหาต่างๆ มากที่สุดในโลก เช่น ถ้ามีคำใดปรากฏในหน้าเว็บสถาบันฯ บ่อยๆ จะทำให้เว็บไซต์กูเกิ้ลเก็บข้อมูลและแสดงผลเมื่อมีผู้สืบค้นคำนั้นๆ เช่น คำว่า การประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop เป็นต้น

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีคำแนะนำดังนี้

1. เรื่อง Search engine ให้เน้นการค้นหาคำว่า การค้าที่เป็นธรรม ธุรกิจฐานสังคม และ Farmer Shop เป็นต้น ทั้งนี้เมื่อได้รับข่าวจากผู้เขียนข่าวแล้ว ให้คุณพรพงษ์ เป็นผู้คัดกรองการใช้คำในข่าวให้เหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการสืบค้นข้อมูลด้วย search engine

2. ปรับแก้ไขหน้าแรกของเว็บไซต์สถาบันฯ เรื่องประกาศโครงการอบรมผู้ตรวจสอบกิจการฯ รุ่นที่ 12 ในภาพด้านซ้ายมือที่เป็นตารางแสดงคำที่เป็นอัตลักษณ์ของผู้ตรวจสอบฯ ของโครงการฯ โดยขอให้ปรับแก้ไขสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของแต่ละรุ่นที่ได้คิดไว้ และให้ดูสวยงามเชื่อมโยงกันมากขึ้น

3. ภาพกราฟแสดงราคาข้าว ให้ปรับการเปลี่ยนรูปภาพให้ช้าลง และแก้ไขหัวเรื่องจากเดิมที่นำไปไว้ในโครงการซื้อข้าวจากชาวนา ให้เพิ่มหัวข้อใหม่เป็น “ระบบสารสนเทศราคาข้าวหอมมะลิ” ทั้งนี้ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท มอบให้คุณพรพงษ์ ศึกษารูปแบบจากเว็บไซต์ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นตัวอย่าง

4. รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ขอให้คุณพรพงษ์ แสงนาค ทำตาราง portfolio การทำงาน เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอรายงาน โดยขอให้เพิ่มรูปแบบและหาวิธีการเพื่อดึงดูดความสนใจให้มีผู้เข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์ของสถาบันฯ เพิ่มมากขึ้น

วาระที่ 3 อื่นๆ

ไม่มี

ปิดประชุมเวลา 15.30 น.

รายงานการประชุม

พิธีลงนามข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระหว่าง
สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ และบริษัท บางชื้อโรงสีไฟเจียเม้ง

วันที่ 25 มกราคม 2556 เวลา 08.00–09.15 น.

ณ ห้องประชุม 9 ชั้น 2 อาคารสานนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. รศ.วุฒิชัย	กปิลกาญจน์	อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. คุณวัลลภ	มานะธัญญา	กรรมการผู้จัดการใหญ่
4. คุณมนัส	ชูผกา	ผู้จัดการทั่วไปอาวุโส
สายบริหารทรัพยากรมนุษย์และองค์กร
5. คุณสุธีร์	ธีระกิตติพงษ์	กรรมการผู้จัดการ
6. รศ.ดร.ณรงค์	กู่เจริญประสิทธิ์	หัวหน้าภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มก.
7. ผศ.ดร.ทิพรัตน์	พงษ์ธนาพาณิชย์	คณะเศรษฐศาสตร์
8. ดร.วินัย	พุททกุล	คณะเศรษฐศาสตร์

เริ่มประชุมเวลา 08.00 น.

พิธีลงนามข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ระหว่างสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ และบริษัท บางชื้อโรงสีไฟเจียเม้ง จำกัด โดย
รศ.วุฒิชัย กปิลกาญจน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นตัวแทนลงนามในบันทึกข้อตกลง
โดยมี ดร.ดำรง ศรีพระราม รองอธิการบดีฝ่ายบริการวิชาการและ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท
ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ลงนามเป็นสักขีพยานในฝ่ายของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ในส่วนของ บริษัท บางชื้อโรงสีไฟเจียเม้ง จำกัด มีคุณวัลลภ มานะธัญญา กรรมการ
ผู้จัดการใหญ่ เป็นตัวแทนลงนาม โดยมีคุณมนัส ชูผกา ผู้จัดการทั่วไปอาวุโส สายบริหารทรัพยากร
มนุษย์และองค์กร และคุณสุธีร์ ธีระกิตติพงษ์ กรรมการผู้จัดการ ลงนามเป็นสักขีพยาน

นอกจากนี้ยังมี รศ.ดร.ณรงค์ กู่เจริญประสิทธิ์ หัวหน้าภาควิชาสหกรณ์ คณะ
เศรษฐศาสตร์ มก. ,คณะนักวิจัยโครงการหลักสูตรชาวนามืออาชีพ ผศ.ดร.ทิพรัตน์ พงษ์ธนาพาณิชย์
รศ.ดร.วินัย พุททกุล,และคุณเก็นศักดิ์ ศรีสว และตัวแทนจากสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้
และคุณภาพของเยาวชน เข้าร่วมเป็นสักขีพยานในพิธีลงนามดังกล่าว

เบื้องต้นทั้ง 2 หน่วยงานมีแนวทางความร่วมมือในการดำเนินโครงการพัฒนาระบบธุรกิจเชื่อมโยงโซ่อุปทานข้าวหอมมะลิจังหวัดศรีสะเกษ โดยมีเป้าหมายเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 50 ราย

โดยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์จะให้การสนับสนุนหลักสูตรลูกชาวนามีอาชีพในการจัดการเรียนรู้แก่เกษตรกร ปลูกจิตสำนึก ปรับวิธีคิดและเพิ่มพูนความรู้การจัดการโซ่อุปทานแก่เกษตรกร

ทาง บริษัท บางชีอโรงสีไฟเจียแม็ง จำกัด โดยทีมงานผู้เชี่ยวชาญจะเข้ามาถ่ายทอดอบรมเรื่องการส่งเสริมการผลิตเพื่อลดต้นทุนเพิ่มผลผลิตและการรวบรวมผลผลิตแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ โดยคาดหวังว่าการดำเนินโครงการนี้จะช่วยให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตต่อไร่ไม่น้อยกว่า 60% ต้นทุนการผลิตลดลงไม่น้อยกว่า 40% และทำให้ชาวนามีการปรับวิธีคิดและวิธีการผลิตภายใต้โซ่อุปทานที่ยั่งยืน

ปิดประชุมเวลา 09.15 น.

รายงานการประชุมโครงการซื้อข้าวจากชาวนา

ครั้งที่ 001/เม.ย.56

วันที่ 1 เมษายน 2556

ณ ห้อง 214 สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้เข้าประชุม

1. รศ. จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. นางสาวณัฐกานต์ สหวัชรินทร์ เจ้าหน้าที่ประจำโครงการ

เริ่มประชุมเวลา 10.00 น.

วัตถุประสงค์ในการประชุมเพื่อติดตามผลการดำเนินการประชาสัมพันธ์-จำหน่ายข้าว ณ บริเวณหน้าโรงอาหารกลาง 2 เมื่อวันศุกร์ที่ 29 มีนาคม 2556 สรุปประเด็นปัญหาที่พบในการดำเนินโครงการในระยะเวลาที่ผ่านมา และหาหรือหาแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานในระยะต่อไป

ระเบียบวาระที่ 1 สรุปผลการประชาสัมพันธ์-จำหน่ายข้าวเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2556

จากการออกบูธประชาสัมพันธ์และจำหน่ายข้าว ณ บริเวณหน้าโรงอาหารกลาง 2 เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2556 ร่วมกับสหกรณ์เครือข่ายซึ่งในรอบนี้เป็นรอบการจำหน่ายของสหกรณ์ การเกษตรกระสัง จำกัด แต่เนื่องจากสหกรณ์แจ้งว่าติดภาระกิจเรื่องการปิดงบประมาณประจำปีของสหกรณ์ ดังนั้นสหกรณ์จึงมอบหมายให้เจ้าหน้าที่จากศูนย์กระจายสินค้าสหกรณ์ จ.ปทุมธานี นำข้าวบรรจุถุง แบรินด์เกิดบุญ 5 กก.ทั้งแบบปกติและสุญญากาศมาจำหน่ายแทน โดยสรุปยอดจำหน่ายในครั้งนี้นั้น สหกรณ์สามารถจำหน่ายข้าวบรรจุภัณฑ์ปกติได้ทั้งสิ้น 14 ถุง คิดเป็นมูลค่าจำหน่าย ประมาณ 2,600 บาท ทั้งนี้ในรอบการขายกลางเดือนก็มียอดจำหน่ายเพียงแค่ประมาณ 10 ถุง สาเหตุหลักเกิดจากในช่วงที่ผ่านมาเป็นช่วงปิดเทอมจึงมีผู้มาซื้อสินค้าน้อยลงกว่าเดิมมาก ถึงแม้ทีมงานได้มีการประชาสัมพันธ์ด้วยการส่งข้อความทางโทรศัพท์แจ้งการจำหน่ายข้าวแก่สมาชิกทุกรายแล้ว

มติที่ประชุม ผู้อำนวยการรับทราบ และขอให้นำประเด็นดังกล่าวหาหรือหาแนวทางความร่วมมือในระยะต่อไปกับเครือข่ายสหกรณ์ ในการประชุมเครือข่ายเดือนเมษายนนี้ และขอให้ทีมงานวิเคราะห์ เตรียมการ สรุปหาช่องทางและคู่พันธมิตรการค้า รวมทั้งปัญหา อุปสรรค เพื่อเป็นช่องทางจำหน่ายที่เป็นทางเลือกแก่เครือข่ายสหกรณ์ต่อไปหลังจบโครงการแล้ว

ระเบียบวาระที่ 2 สรุปประเด็นปัญหาที่พบในการดำเนินโครงการในระยะที่ผ่านมา

ในการดำเนินงานในระยะที่ผ่านมาทีมงานได้แจ้งถึงอุปสรรคสำคัญในการดำเนินงาน คือ ข้อจำกัดด้านกำลังคน จากปริมาณสมาชิกที่มากขึ้นถึงกว่า 270 ราย มียอดขาย 700-1,100 กก.ต่อเดือน (ยอดขายผ่านโครงการและที่ร้าน Farmer Shop) ทำให้เจ้าหน้าที่ประจำโครงการซึ่งมีจำนวน 2 คน (เจ้าหน้าที่หลัก 1 คน เจ้าหน้าที่เสริมตามวาระโอกาส 1 คน) เริ่มมีปัญหาด้านสุขภาพจากการขนย้ายสินค้า

ในระยะที่ผ่านมาผู้อำนวยการได้รับทราบปัญหาและให้แนวทางปฏิบัติแก่ทีมงาน โดยกำหนดให้ทีมงานวางแผนการจัดส่ง การรับสินค้า การออกร้านล่วงหน้า และแจ้งแก่รองผู้อำนวยการ และ/หรือผู้อำนวยการเพื่อจัดทีมสนับสนุนเฉพาะกิจ ทั้งนี้ที่ผ่านมาทีมงานสนับสนุน ได้แก่ นิสิต Young Ambassador และเจ้าหน้าที่ของสถาบันมาช่วยเป็นครั้งคราว แต่เนื่องจากลักษณะของสมาชิกที่มีหลากหลายมากขึ้น มีรอบการรับสินค้าที่ไม่แน่นอนทำให้ไม่สามารถกำหนดรอบการมาซื้อสินค้าเพียง 2 รอบต่อเดือนตามที่กำหนดเป็นนโยบายได้ ประกอบกับการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายในหลายๆครั้ง ไม่ได้ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ ซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้เป็นข้อจำกัดในการบริหารจัดการ ดังนั้นทีมงานจึงขอเสนออนุมัติกำลังคนในลักษณะเจ้าหน้าที่ประจำโครงการเพิ่ม 1 อัตรา เพื่อดูแลด้านการบริหารจัดการสต็อกสินค้าของโครงการ เป็นหลัก โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำโครงการเป็นผู้ควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด

มติที่ประชุม ผู้อำนวยการรับทราบปัญหาและข้อเสนอแนะจากทีมงาน และขอให้ทีมงานจัดทำสรุปคุณสมบัติ-ภาระงานของพนักงานใหม่เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป สำหรับงบประมาณจัดจ้างจะพิจารณาตามความเหมาะสมอีกครั้ง

ปิดประชุมเวลา 10.45 น.

**รายงานการศึกษาฐานและประชุมหารือ
สำหรับแนวทางพัฒนาความร่วมมือด้านการวิจัยในอนาคต ณ ประเทศอินโดนีเซีย
ระหว่างวันที่ 2-5 เมษายน 2556**

สืบเนื่องจากการดำเนินการชุดโครงการวิจัย “การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม” ระยะที่ 6 ได้กำหนดกรอบแนวทางการวิจัยออกเป็น 2 กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มงานวิจัยพัฒนาระบบสนับสนุนธุรกิจฐานสังคม และกลุ่มงานวิจัยศึกษาแนวทางการพัฒนาธุรกิจฐานสังคม/สหกรณ์ สำหรับการสร้างพันธมิตรธุรกิจระหว่างประเทศ เพื่อความยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ การเตรียมความพร้อมสำหรับการก้าวสู่การเปิดเสรีอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาฐานขบวนการสหกรณ์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์งานสหกรณ์กับหน่วยงานในขบวนการสหกรณ์ประเทศอินโดนีเซีย เพื่อนำข้อมูล ความรู้จากการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในประเทศอินโดนีเซียมาพัฒนางานวิจัยด้านสหกรณ์ และเชื่อมโยงเครือข่ายในการพัฒนางานวิจัยด้านสหกรณ์กับประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่

1. สถานทูตไทยประจำประเทศอินโดนีเซีย

ได้รับฟังการบรรยายสรุปจากทีมงานสถานทูตเกี่ยวกับ ASEAN ร่วมกับทีมกองกิจการนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งประเทศอินโดนีเซียมีประชากร 240 ล้านคน มากกว่าไทย 5 เท่า และเป็นที่ตั้งของสำนักงานเลขาธิการอาเซียน

- ♦ ตั้งแต่ปี 2010 เป็นต้นมา อินโดนีเซียครองอันดับหนึ่งการประกอบอาชีพประมงทะเล รองลงไปได้แก่ พม่า ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และไทย อยู่อันดับที่ 5 การเพาะเลี้ยงชายฝั่ง เวียดนามครองอันดับหนึ่ง รองลงไปคือ อินโดนีเซีย ไทยอยู่อันดับที่ 3 ตามด้วยพม่า อันดับที่ 4

- ♦ ประเทศอินโดนีเซีย ตามกฎกระทรวง ยอมให้มีท่าเทียบเรือที่สำคัญๆ เพื่อส่งออกสินค้าไปต่างประเทศ ได้แก่ จาการ์ตา ตันจง ตันจูเประ เกาะสุราเวลี

- ♦ ผลผลิตการเกษตรที่สำคัญของอินโดนีเซีย คือ กาแฟ มะพร้าวแห้ง ไม้ตัดดอก ปัจจุบันผลิตข้าวได้พอเพียง

- ♦ รัฐบาลโดย BULLOCK (The Board of Logistics) มี Food Program แจกข้าวคนจนทุกเดือน และมีการส่งข้าวมะลิแดงไว้

- ♦ ท่านอัครราชทูต ดร.ชุมเจตน์ กาญจนเกษร ได้ตอบคำถามนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ว่าคนอินโดนีเซียสนใจและเตรียมความพร้อมเรื่องการก้าวสู่ ASEAN ในปี 2558 มากน้อยแค่ไหน ท่านตอบว่า เมื่อเทียบกับประเทศไทย ซึ่งหน่วยงานต่างๆ หันมารณรงค์เรื่อง ASEAN ดูเหมือนจะมากกว่าอินโดนีเซีย อย่างไรก็ตาม คนอินโดนีเซียดูเหมือนจะค่อยๆ ปรับตัว อีกทั้งหน่วยงานรัฐและภาคเอกชนก็มีการปรับตัวในการอยู่ในโลกโลกาภิวัตน์มานานพอสมควร โดยจะสังเกตเห็นได้จากนโยบายของรัฐที่มี

ความเข้มงวดในเรื่อง NTB (Nontariff Barrier) สำหรับสินค้านำเข้า ยกตัวอย่างเรื่องทุเรียนนำเข้าจากไทย จะยอมให้นำเข้าหลังจากหมดฤดูกาลทุเรียนของอินโดนีเซียไปแล้ว อีกทั้งยังมีนโยบายส่งเสริม SMEs เป็นอย่างมาก ซึ่งจะได้กล่าวในช่วงของรายละเอียดที่ Ministry of SMEs and Cooperatives

2. กระทรวงสหกรณ์อินโดนีเซีย (Ministry of Cooperatives and SMEs)

Mr.Prijambodo ผู้ช่วย ฝ่ายผู้ตรวจสอบกิจการและบัญชีสหกรณ์และ SMEs ได้เล่าให้ฟัง เกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์และ SMEs ในอินโดนีเซียว่า สหกรณ์ในอินโดนีเซียแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ Marketing Coops, Consumer Coops, Service Coops และ Loan+Savings Coops. มีจำนวนทั้งสิ้น 194,000 Coops และอยู่ภายใต้กฎหมายสหกรณ์ ซึ่งกฎหมายฉบับใหม่ (17/12) ประกาศใช้เมื่อปี ค.ศ. 2012

ภายใต้กฎหมายใหม่มีนโยบายส่งเสริมให้สหกรณ์เดิมที่เป็นแบบ Multipurpose มาเป็น single propose โดยมีเหตุผลว่าจะทำให้ Loan & Savings Coops มีประสิทธิภาพและเป็นมืออาชีพมากขึ้น ส่วนสหกรณ์ประเภทอื่นก็จะได้มุ่งเน้นในเรื่องธุรกิจที่ตนถนัด SMEs ในอินโดนีเซีย มีสัดส่วนการจ้างงาน ธุรกิจถึงร้อยละ 95 และมีสัดส่วน 58% ของ GDP ในอินโดนีเซียไม่มี Coop Bank มีแต่ BOKOPIN ซึ่งสหกรณ์ถือหุ้นเพียง 10% อีก 90% เป็นเอกชนมาลงทุน

นโยบายสนับสนุน SMEs นั้นเป็นไปภายใต้ Guarantee & Institutional Sate and Enterprise ตัวอย่างเช่น SME ในด้านเกษตรกรรม รัฐ guarantee เงินกู้ให้แบงค์ 8% Commercial Bank รับผิดชอบความเสี่ยง 29% SMEs ในอินโดนีเซียจะจำแนกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่ Food-Beverage, Agro-Industry และ Handicraft

รัฐบาลอินโดนีเซียมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสหกรณ์ โดยประสานงานระหว่างกระทรวงสหกรณ์และ SMEs ซึ่งเป็นไปตามกฎหมายสหกรณ์ ปี 1992 (The Coop. Law 1992) ในจำนวนสหกรณ์ 140,000 มีที่ทำการค้า (trading coop.) ประมาณ 80,000

ในบรรดาสหกรณ์ 4 ประเภท Mutual Finance Coops เป็นสหกรณ์ที่เข้มแข็งและมีสมาคมนักค้าของสหกรณ์ ที่เป็นที่รู้จักได้แก่ Rural Trading Coops., Association of Indonesia Batic Co-op (Gabungan Koperasi Batin Indonesia/ GKBI)

The Credit Union (Induk Koparasi Kredit/ INKOPDIT) เป็นองค์กรกลางที่มีสมาชิกเป็น 1,200 Credit Coop groups ทั่วประเทศ มีสมาชิก 250,000 และ 500,000 Mutual savings group ที่เรียก Arisan group เป็นกลุ่มเตรียมการสหกรณ์ กลุ่มเกษตร และกลุ่มสตรี

3. สภาสหกรณ์แห่งอินโดนีเซีย (DEKOPIN)

เมื่อคราวการประชุม Congress ครั้งที่ 1 ปี 1947 มีผู้แทน 500 คน จากเกาะชวา กาลิมันตัน สุมาตรา และสุราเวลี ก็มีข้อสรุปสำคัญประการหนึ่ง ให้ตั้งองค์กรชื่อ Central Organization of Indonesia

People's Coops (SOKRI) ซึ่งปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น Dewan Koperasi Indonesia (DEKOPIN) หรือสหกรณ์อินโดนีเซีย ซึ่งเป็นองค์การอิสระของขบวนการสหกรณ์ ตามกฎหมาย ปี 1992 ทำหน้าที่เป็นองค์กรกลางทั้งใน-ต่างประเทศ มีสาขาระดับจังหวัด เรียก Provincial Cooperative Council (Dekopinwil) และสำนักงานระดับหมู่บ้าน เรียก Dekopinda ปัจจุบันมี Dekopinwil 33 จังหวัด – 385 Dekopinda ใน 385 การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสมาชิกของ DEKOPIN ตั้งสหกรณ์ชั้นมัธยมและชั้นประถม ตลอดจนสมาชิกของสหกรณ์ในระดับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัจจุบัน DEKOPIN มีสมาชิก 33 ล้าน 194,000 สหกรณ์ ชั้นปฐม 60 ชุมชุมสหกรณ์ระดับชาติ และ 33 สหกรณ์ระดับจังหวัด

จากการพูดคุยกับกรรมการฝ่าย Expert ชี้ว่า กฎหมายสหกรณ์ฉบับใหม่ที่ประกาศใช้ในปี 2012 นั้น รัฐไม่ให้การสนับสนุนสหกรณ์แต่มุ่งไปที่ SMEs มากกว่า

4. ชุมชุมสหกรณ์ระดับชาติ (INDUK KUD)

Induk KUD จัดตั้งขึ้นในปี 1979 เป็นชุมชุมระดับชาติของ rural coops ในอินโดนีเซีย ภารกิจเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานของชมรมการสหกรณ์ โดยให้การศึกษาอบรม พัฒนาธุรกิจและจัดสวัสดิการแก่สมาชิกในชุมชน Induk KUD ทำธุรกิจส่งเสริมการออมและให้เงินทุนแก่สมาชิกทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำโบรชัวร์เผยแพร่สินค้าและปัจจัยการผลิต ตลอดจนจัดตั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์การเกษตร ประมง ปศุสัตว์ ผลิตภัณฑ์เหมืองแร่ ป่าไม้ และผลิตภัณฑ์หัตถกรรม

ปัจจุบัน Induk KUD มีสมาชิกใน 27 จังหวัด และมีสำนักงานสาขา 3 จุดในต่างประเทศ Induk KUD เป็นตัวแทนขององค์กรสมาชิก 30 แห่ง 9,437 สหกรณ์ มีสมาชิกรายบุคคล 13.4 ล้าน มีพนักงาน 45 คน (9 คน เป็นผู้หญิง)

พัฒนาการของ Rural Coops มาจาก Uillage Coops จนถึงกฎหมายสหกรณ์ปี 1997 ได้พัฒนาหน่วยงานส่งเสริมจากหลายๆ กระทรวงมาเป็นกระทรวงสหกรณ์และจัดตั้ง Department of Logistics (DOLOG) โดยรับประกันราคาและให้สหกรณ์ (KUD) ซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรและผู้ค้ารายย่อย จึงดูเหมือนสหกรณ์เป็นกลไกของรัฐ อย่างไรก็ตามพบว่า สหกรณ์ส่วนใหญ่ไม่มีทักษะด้านการจัดการจึงทำให้เกิดความเสี่ยง

5. ศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดกลาง (SMESCO)

• SMESCO Indonesia Company (SIC) ตั้งขึ้นในปี 2007 โดยมีจุดมุ่งหมายส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานโลกของอินโดนีเซีย

SMESCO Building เป็นอาคาร 17 ชั้น ชั้นละ 500 ตร.ม. ประกอบด้วย ศูนย์ค้าปลีกสินค้า Premium Trading House ศูนย์แสดงสินค้า ศูนย์ธุรกิจ ห้องประชุม การบริการธนาคาร ร้านอาหาร ฯลฯ สำหรับสนับสนุนธุรกิจของ SMESCO

♦ วิสัยทัศน์ : เป็นสถาบันเชี่ยวชาญในด้านการตลาดต่างประเทศส่งเสริมสินค้า SMEs และทำให้ SMESCO Indonesia เป็น icon ของ SMEs

♦ ภารกิจ :

- 1) จัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการแสดงสินค้า
- 2) ส่งเสริมการตลาดให้กับผลผลิตผ่านกิจกรรมการค้า
- 3) จัดฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพแก่ SMESCO
- 4) จัดห้องโถงโชว์รูมที่ UKM Gallery
- 5) ประสานงานจัดการเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งการประชุม เวทีสัมมนา การแลกเปลี่ยนเงิน การท่องเที่ยว ค้าปลีก และcafé

6. สรุปผลการศึกษาดูงานและประชุมหารือสำหรับแนวทางพัฒนาความร่วมมือด้านการวิจัยในอนาคต

การเดินทางไปศึกษาดูงานและประชุมหารือสำหรับแนวทางพัฒนาความร่วมมือด้านการวิจัยในอนาคต ได้สาระสำคัญดังนี้

1. ได้เพิ่มพูนความรู้การตลาดสินค้าไทยในประเทศอินโดนีเซีย ได้ทราบข้อมูลข่าวสารนวัตกรรมการพัฒนาสหกรณ์และ SMEs ในอินโดนีเซีย และมีแผนงาน Road Show สินค้า Farmer Shop ในงานส่งเสริมสินค้าไทย ประเทศอินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ 6-9 มิถุนายน 2556
2. ได้ความรู้สำหรับนำไปขยายผลต่อบริษัทฐานสังคม/สหกรณ์สู่การสร้างพันธมิตรธุรกิจในประเทศเพื่อความยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและการเตรียมความพร้อมสำหรับการก้าวสู่การเปิดเสรีอาเซียน
3. ได้โอกาสสร้างภาคีพันธมิตรภาคีวิสาหกิจ สหกรณ์เอกอัครราชทูตไทยในอินโดนีเซีย DEKOPIN, INDUK KUD และ SMESCO สำหรับความร่วมมือทางวิชาการในอนาคต

การประชุมนำเสนอรายงานฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัย
ภายใต้ชุดโครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
วันที่ 24 เมษายน 2556 เวลา 9.00-12.30 น.
ณ ห้องประชุม 601 ชั้น 6 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. ดร.ลีลาภรณ์	บัวสาย	รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
3. ดร.ปรีชา	สิทธิกรณไกร	ผู้ทรงคุณวุฒิ
4. รศ.สมพร	อิศวิลานนท์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
5. คุณสายสุดา	ศรีอุไร	รองผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
5. คุณจุฑารัตน์	ทนนไชย	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
6. คุณอรุณ	นวรราช	หัวหน้าโครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน
7. คุณวิชัย	มีสวัสดิ์	โครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน
8. คุณสุทิศ	จิราวุฒิพงษ์	โครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน
9. คุณดิษยา	ยศพล	โครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน
10. คุณศศิธร	วิเศษ	หัวหน้าโครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าผลไม้
11. คุณวิชัย	ประกอบทรัพย์	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าผลไม้
12. คุณวุฒิชัย	ประกอบทรัพย์	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าผลไม้
13. คุณนภาพร	ชูธรรม	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าผลไม้
14. คุณพิรุณญาณ	ผลมาก	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าผลไม้
15. คุณพัทธนันท์	ธนวันต์ทวีโชติ	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าผลไม้
16. คุณบุญเกิด	ภานนท์	หัวหน้าโครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิฯ
17. คุณบุญล้วน	อุดมพันธ์	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิฯ
18. คุณอภิญญา	พลอาสา	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิฯ
19. คุณภูมิ	ช่างถม	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิฯ
20. คุณรุ่งอรุณ	เชาวกรกุล	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิฯ
21. คุณนิตยา	อินทร์ทอง	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิฯ
22. คุณธนฉนวนวรรธ	แสงหวัง	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิฯ
23. คุณสมร	กะตะโต	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิฯ

24. คุณสุศุปราณี	กระมุล	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิ
25. คุณอภิวัชณ์	มาประจง	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิ
26. คุณชวัล	นาค	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิ
27. คุณสง่า	สังขะมณี	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิ สหกรณ์ไทย
28. คุณพรสุตา	ภาควมิมิรัตน์	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิ
29. คุณสมร		โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิ
30. คุณชาตรี	ชวน	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิ
31. คุณสุนทร	สมภูต	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิ
32. คุณสนอง	แก้ว	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิ
33. คุณวิฑูล	ธรรมเดชากุล	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิ
34. คุณอุรา	มะลา	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิ
35. คุณพิมพ์สุจี	ลาวัลย์	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิ
36. คุณแสง		โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิ
37. คุณจรัส	จันทร์ศรี	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิ
38. คุณอำนวย	ลครศรี	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิ

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายสุพจน์	สุขสมงาม	เจ้าหน้าที่สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. นางสาวผุสดี	กลิ่นเกษร	เจ้าหน้าที่สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
3. นางสาววรรณวรรณ	ดาวเจริญ	เจ้าหน้าที่สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
4. นางสาวณัฐกานต์	สหวชิรินทร์	เจ้าหน้าที่สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

เริ่มประชุม เวลา 9.30 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท เรียนเชิญ ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย รองผู้อำนวยการสำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) กล่าวเปิดการประชุมฯ และนักวิจัยนำเสนอรายงานความก้าวหน้า
โครงการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. โครงการวิจัยเครือข่ายธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน ระยะที่ 3

คุณอรุณ นวราช หัวหน้าโครงการวิจัยเครือข่ายธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน ระยะที่ 3
นำเสนอผลการดำเนินโครงการ ดังนี้

ในการดำเนินงานโครงการระยะที่ 3 เกิดเป็นศูนย์เรียนรู้มีชีวิตกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพรานขึ้น โดยมีสวนสามพรานเป็นแกนกลาง (รูปที่ 1) มีตลาดสุขใจ สวนออร์แกนิก และศูนย์เรียนรู้มีชีวิต เป็นตัวขับเคลื่อน และในระยะยาวมีเป้าหมายที่จะผลักดันให้ อ.สามพราน เป็นแหล่งท่องเที่ยวเกษตรอินทรีย์ สำหรับผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา มีอยู่ด้วยกัน 3 หัวข้อ ได้แก่

1. การพัฒนาระบบการเรียนรู้สู่การยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ ภาคีเครือข่ายที่จะยกระดับสินค้าเกษตรสู่เกษตรอินทรีย์ได้ ต้องอยู่ภายใต้ปณิธานและอุดมการณ์ร่วมกัน

2. แนวทางการยกระดับพัฒนามาตรฐานเกษตรอินทรีย์ โดยมีการพัฒนายกระดับแปลงเกษตรอินทรีย์สวนสามพราน หลังจากเกิดน้ำท่วม พ.ย. 54 และมีการตรวจรับรองมาตรฐานเกษตร เพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์สู่สากล จาก มกท. ซึ่งแปลงเกษตรอินทรีย์ของสวนสามพรานได้ผ่านการรับรองมาตรฐานเรียบร้อยแล้ว เมื่อเดือนสิงหาคม 2555 ที่ผ่านมานอกจากนี้ ได้เชิญคุณสุชิน เกษตรกรที่เป็นแกนนำเกษตรกรกลุ่มคลองจินดา เข้ามาเรียนรู้กับทีมวิจัยเพื่อเป็นเกษตรกรนำร่องในการปลูกพืชผักอินทรีย์ โดยคุณสุชินจะได้เรียนรู้ทุกเรื่องจากสวนสาธิต แล้วจึงนำความรู้ที่ได้รับกลับสู่แปลงของตัวเอง ซึ่งในขณะนี้ การยกระดับพัฒนาแปลงเกษตรอินทรีย์กลุ่มภาคีเครือข่าย ที่พัฒนาสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ โดยทีมพี่เลี้ยงลงพื้นที่แนะนำการยื่นขอรับรองมาตรฐานเบื้องต้น ก่อนการตรวจรับรอง ปัจจุบัน มีเกษตรกรยื่นขอรับรอง 7 ราย อยู่ในช่วง มกท. ตรวจเอกสาร ทั้งนี้ แปลงเกษตรอินทรีย์ของคุณสุชิน กำลังอยู่ระหว่างการดำเนินการขอมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ จาก มกท. ซึ่งเคยตรวจแปลงไปครั้งหนึ่งแล้วพบว่าแปลงของคุณสุชิน มีการปนเปื้อนของสารเคมี เนื่องจากในอดีตพื้นที่นี้เคยใช้สารเคมีมาก่อน แต่ได้เลิกใช้สารเคมีมาเป็นเวลา 4 ปี แล้ว แต่ก็ทำให้ยังพบสารเคมีปนเปื้อนอยู่ จึงต้องทำการพักแปลงอีกระยะหนึ่งแล้วจึงจะดำเนินการขอตรวจแปลงอีกครั้ง

3. การดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าที่มีต่อด้านเศรษฐกิจ และสังคม โดยเครือข่ายมีการพัฒนาระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรและสินค้าเกษตรแปรรูป เกิดเป็นรูปแบบธุรกิจที่มีการพึ่งพาและร่วมมือกัน ใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และสังคม ภายใต้การบริหารจัดการอย่างมีระบบ ให้มีความเพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค เพิ่มคุณภาพราคาของสินค้าเกษตรอินทรีย์ โดยใช้ “ตลาดสุขใจ” เป็นศูนย์กลาง ซึ่งเปิดตลาดตั้งแต่ปี 2554 เป็นผลทำให้ภาคีพันธมิตรใช้ประกอบเป็นอาชีพสามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ สำหรับการทำงานของตลาดนั้น จะมีการประชุมเครือข่ายร้านค้า ตลาดสุขใจ ทุกเย็นวันอาทิตย์ เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินตลาดสุขใจ และปัจจุบันได้มีการทำความสะอาดตลาด (Big clean) ทุก 3 เดือน โดยมี อบต. ให้ความร่วมมือนำรถฉีดน้ำมาช่วยทำความสะอาดด้วย นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงตลาดให้ถูกสุขลักษณะตามมาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุข เช่น มีบ่อดักไขมัน ซิงค์ล้างภาชนะ มีการแยกขยะจัดโซนห้ามสูบบุหรี่ เป็นต้น แต่ทั้งนี้ยังไม่ได้จัดเป็น “ตลาดสีเขียว” เนื่องจากยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์ โดยต้องรอให้สาธารณสุขเข้ามาตรวจสอบอีกครั้ง

ในขณะที่เดียวกันการดำเนินงานของตลาดจะมีการประชุมของคณะกรรมการตลาด มีการลุ่มตรวจสอบการพิษปนเปื้อนในสินค้าที่พ่อค้านำมาจำหน่าย ซึ่งตั้งแต่เปิดตลาดมานั้นมีการตรวจพบสารปนเปื้อนบ้าง ซึ่งจะมีการตักเตือนในครั้งแรก และหากตรวจพบครั้งที่ 2 จะถูกตัดสิทธิ์ในการนำสินค้าเข้ามาจำหน่ายในตลาด โดยตั้งแต่เปิดตลาดมามีเพียง 1 รายเท่านั้นที่ตรวจพบ 2 ครั้ง และถูกให้เลิกจำหน่ายไป ซึ่งสาเหตุของการพบการปนเปื้อนนั้น เนื่องจากพ่อค้าแม่ค้าไม่มีความซื่อสัตย์ เมื่อสินค้าขายดีจึงเกิดความโลภนำสินค้าที่ไม่ได้ผลิตจากกลุ่มเกษตรกรปลอดภัยมาจำหน่ายในตลาด นอกจากนี้โครงการฯ ได้ส่งเรื่องราวตลาดสุขใจ เข้าประกวดเพื่อขอรับรางวัลต่างๆ อาทิเช่น รางวัลกินรี และอื่นๆ ซึ่งเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะช่วยประชาสัมพันธ์ตลาดได้ และยังเป็นความภาคภูมิใจของพ่อค้าแม่ค้าในตลาด รวมถึงเกษตรกรผู้ผลิตด้วย

สำหรับข้อค้นพบที่ได้จากการดำเนินโครงการ ด้านปัญหาอุปสรรค เช่น เรื่องการส่งเสริมตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์นั้น เกษตรกรยังไม่เข้าใจในหลักการและข้อกำหนดในการขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ดีเท่าที่ควร จึงมีแนวทางแก้ไขโดยการอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร ให้เกษตรกรเข้าใจในเรื่องมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ส่วนเรื่องเกษตรกรไม่เข้าใจถึงเรื่องตลาดผู้บริโภค แก้ไขโดยการอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรรวมถึงการเรียนรู้ผ่านศูนย์เรียนรู้มีชีวิตตลาดสุขใจ และเรื่องเกษตรกรไม่ยอมปรับเปลี่ยนเป็นอินทรีย์ แก้ไขโดย การสร้างแรงจูงใจด้านการตลาดและรายได้แก่เกษตรกร และมีพี่เลี้ยงติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

ส่วนข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการปีถัดไป คือ การพัฒนาเว็บไซต์ตลาดสุขใจ มีการเก็บข้อมูลแหล่งผลิตแต่ละร้านลงไว้ในเว็บไซต์ตลาด เพื่อเป็นข้อมูลสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ลูกค้าและความภูมิใจของพ่อค้าแม่ค้า มีการพัฒนา-ควบคุมตรวจสอบคุณภาพอาหารในตลาด โดยกระทรวงสาธารณสุข ส่งเสริมกลุ่มเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ให้มีมาตรฐาน IFOAM รับรอง จัดทำโซนนิทรรศการ และจัดกิจกรรมแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับสุขภาพ-เกษตรอินทรีย์ ทุกเดือน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ

➡ ดร.ปรีชา ลิทธิกร : ผู้ทรงคุณวุฒิ

กล่าวแสดงความชื่นชมโครงการวิจัยเครือข่ายธุรกิจเชิงคุณค่าสามพรานซึ่งเป็นโครงการที่ดี เป็นงานที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง โดยมีกลไกที่เป็นตัวประสานหรือทำให้ภาพของงานเกษตรอินทรีย์เป็นจริงซึ่งเป็นตัวเชื่อมนั้นคือ เรื่องการตลาด (Marketing) โดยมีกลไกการสร้างตลาดขึ้น (ตลาดสุขใจ) ทั้งนี้การทำเกษตรอินทรีย์นั้นเป็นเรื่องยาก ปรับตัวยาก และมักมีคำถามจากเกษตรกรว่า “ทำเกษตรอินทรีย์ทำดีแล้วได้อะไร?” ซึ่งหากใช้สิ่งจูงใจในเรื่อง “สุขภาพ” จะเห็นผลช้าทำให้เกษตรกรไม่ให้ความสนใจ แต่หากใช้สิ่งจูงใจในเรื่อง “ผลตอบแทน” จะเห็นผลเร็ว

นอกจากนี้ เสนอว่าควรเน้นเรื่องผลที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ควรแสดงให้เห็นชัดเจน เช่นเรื่อง ปริมาณ ราคา กระแสหมุนเวียน (เงิน) และควรบอกด้วยว่าสมาชิกพ่อค้าแม่ค้าในตลาดเกิดขึ้นได้อย่างไร อีกทั้งเรื่องเกษตรกรต้นน้ำยังไม่ชัดเจน ส่วนเรื่องการจูงใจให้เกษตรกรเกิดการปรับเปลี่ยนนั้น แค่กระบวนการอบรมเพียงไม่กี่ครั้งอาจไม่มีผลทำให้เกษตรกรปรับเปลี่ยน แต่บางเรื่องที่อยู่ในรายงานกล่าวถึง เช่น มีการทำเว็บไซต์ให้พ่อค้าแม่ค้าเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ จะเป็นส่วนช่วยให้เกษตรกรยอมปรับเปลี่ยน รวมถึงการส่งเรื่องขอรับมาตรฐานและรางวัลต่างๆ เป็นเรื่องที่ดี นับว่าเป็นการประชาสัมพันธ์โดยตรงที่จะช่วยทำให้ตลาดสุขใจได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้น อีกส่วนหนึ่งในวัตถุประสงค์งานวิจัยนี้ กล่าวคือ การสร้างโซ่อุปทานซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าในโซ่อุปทาน ที่มีผลต่อหลายๆ เรื่อง ทั้งวงจรชีวิตของคนในชุมชน และวงจรธุรกิจของสวนสามพราน เป็นต้น ซึ่งเหล่านี้ก็น่าจะนำมาเขียนเพิ่มเติมในรายงานได้

➡ **ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย : รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย**

งานโครงการวิจัยนี้ขับเคลื่อนไปได้ดี รูปเล่มรายงานมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นมาก แต่ยังขาดการขมวดสิ่งทีคล้ายๆ กันเข้าด้วยกัน ซึ่งในรายงานควรเพิ่มเติมการขมวด Conceptual model เข้าด้วยกัน ตัวอย่างเช่นในบทที่ 2 กล่าวถึงการพัฒนาระบบการเรียนรู้ และกล่าวถึง ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ ซึ่งควรมีผังแสดงว่าแต่ละส่วนประกอบด้วยอะไรบ้างและมีกิจกรรมอะไรบ้าง ควรเขียนให้เห็นแล้วเข้าใจง่าย ซึ่งจะเป็นข้อสรุปจากงานวิจัยและช่วยตรวจสอบด้วยการเขียนรายงานยังขาดส่วนใดไปหรือไม่ เช่นในบทที่ 2 นี้จะเห็นว่ายังขาดส่วนของปลายน้ำ นอกจากนี้ในบทที่ 2 กล่าวถึงเรื่องการยกระดับการเรียนรู้ผ่านกลไกตลาด ดังนั้นนอกจาก Conceptual model แล้ว ควรบอกเพิ่มว่าผลที่ได้เกิดการยกระดับการเรียนรู้ของใคร ด้านไหน อย่างไรบ้าง เช่น ส่วนต้นน้ำ เป็นการยกระดับใคร-อย่างไร เป็นต้น ทั้งนี้ในรายงานจะเป็นเพียงการทำการกิจกรรมแต่ไม่มีการแสดงให้เห็นว่ามีการยกระดับอย่างไร ซึ่งยังไม่ร้อยเรียงในรูปผลที่เกิดขึ้นของการยกระดับ

เช่นเดียวกับในบทที่ 3 เรื่องการพัฒนาระบบมาตรฐานการรับรองคุณภาพสินค้าเกษตร ควรทำผังสรุปขั้นตอนการรับรองมาตรฐานว่าต้องทำอะไรบ้าง ควรสรุปให้เห็นอย่างง่ายๆ ในภาพรวม เช่น เรื่องการจัดการที่ดิน จัดการน้ำ จัดการอื่นๆ หรือแยกเป็นประเด็น การจัดการองค์ความรู้ การจัดการกลุ่ม การจัดการเรื่องการตรวจรับรอง ฯลฯ เพื่อให้ผู้ที่ต้องการทำตามจะได้ทราบว่าต้องมีการจัดการทั้งหมดกี่เรื่อง-เรื่องอะไรบ้าง ซึ่งจะช่วยให้การพัฒนาระบบมาตรฐานทั้ง 2 กลุ่ม คือกลุ่มสวนสามพรานและกลุ่มเครือข่าย ซึ่งจะช่วยให้เห็นว่าทั้งหมดจะต้องจัดการอะไรบ้าง ทั้งนี้อาจแสดงตารางเปรียบเทียบให้เห็นว่า แปลงสาธิตเกษตรอินทรีย์ของสวนสามพรานผ่านทั้งหมดทุกเรื่อง ในขณะที่แปลงเกษตรอินทรีย์ของคุณสุชิน เกษตรกรที่หันมาทำเกษตรอินทรีย์ ตรวจสอบมาตรฐานไม่ผ่านในเรื่องใดบ้าง - เพราะเหตุใด ซึ่งจะเป็นตัวอย่างให้เกษตรกรอื่นๆ ได้

สำหรับบทที่ 4 เรื่องผลการดำเนินงานต่อต้านเศรษฐกิจและสังคมนั้น เห็นว่าควรแยกเป็น ผลต่อเกษตรกรกับผลต่อธุรกิจ (ผลต่อโรงแรมสวนสามพราน) เช่น ผลที่มีต่อกลุ่มเกษตรกร ในด้าน เศรษฐกิจของเกษตรกร มีผลตอบแทน ช่องทางการตลาด ต่อตลาดเองได้ เป็นอย่างไรบ้าง เหล่านี้คือ ผลทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อกลุ่มเกษตรกรโดยตรง ผลต่อการเรียนรู้ และผลในด้านสุขภาพเป็นอย่างไร บ้าง ซึ่งอาจใช้วิธีการสัมภาษณ์ก็ได้ ส่วนผลกับธุรกิจของสวนสามพรานนั้นเป็นอย่างไรบ้าง

ทั้งนี้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเลขค่าใช้จ่ายในรายงานนั้นดีมาก แต่ยังไม่ได้หมวดและยังไม่มี การวิเคราะห์ ซึ่งควรสรุปว่าในเชิงตัวเลขในการลงทุนต้นทุนเป็นอย่างไร ค่าบริหารจัดการยังไม่เพียงพอใช้ หรือไม่ ซึ่งเรื่องผลประกอบการอาจเป็นอีกเรื่องหนึ่งของบทนี้ นอกเหนือจากผลต่อเกษตรกรและผลต่อ สวนสามพราน จึงควรแยกออกมาด้วย ส่วนการมีตัวเลขรายรับต่างๆ (อย่างละเอียด) ควรจะพิจารณา ว่าข้อมูลเหล่านี้ชี้ประเด็นอะไรบ้าง เช่น ข้อมูลลูกค้าที่แสดงไว้ในรายงานนั้น มีคำถามว่าจะวิเคราะห์ อะไร หรือวิเคราะห์อย่างไรได้บ้าง เพราะการให้ข้อมูลควรมีการตีความด้วย

สรุปวิธีการแก้ไขรายงาน ควรเพิ่มเติมสิ่งที่แนะนำเข้าไปในส่วนท้ายของแต่ละบท ต้องเรียบ เรียงความคิด ซึ่งจะช่วยให้มองเห็นภาพทั้งหมดได้ (Conceptual framework) จะช่วยให้เกิดพลังการ วิเคราะห์ได้ลึกซึ้งขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการมองภาพรวมระยะยาว

2. โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทย ระยะที่ 3

คุณบุญล้วน อุดมพันธ์ นำเสนอรายงานโครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิสหกรณ์ ไทย ระยะที่ 3 ซึ่งดำเนินการภายใต้คำถามวิจัย 3 ข้อ คือ 1) แนวทางการขับเคลื่อน “แบรนด์ข้าวเกิด บุญ” ให้เป็นที่เชื่อถือไว้วางใจแก่ผู้บริโภคควรเป็นอย่างไร 2) กลไกการขับเคลื่อนระบบธุรกิจเครือข่ายฯ สู่ความสำเร็จตามเป้าหมายร่วมควรเป็นอย่างไร และ 3) การขับเคลื่อนระบบธุรกิจเครือข่ายสหกรณ์ ส่งผลดีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรและสมาชิกสหกรณ์อย่างไรบ้าง โดยเครือข่ายคุณค่า ข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทย ประกอบด้วยสมาชิกสหกรณ์การเกษตร 14 แห่ง มีการออกแบบคิดการวิจัย ใน การขับเคลื่อนระบบธุรกิจเครือข่ายฯ และการขับเคลื่อนแบรนด์ข้าวเกิดบุญ โดยใช้การตลาดแบบองค์ รวม ซึ่งการขับเคลื่อนแผนธุรกิจ ประกอบด้วย แผนส่งเสริมการผลิต การพัฒนาฐานข้อมูล แผนการ ตลาด และการรวบรวมผลผลิต/การแปรรูป นำสู่การสร้างแบรนด์ ที่ผู้บริโภคเห็นคุณค่าและความ แตกต่างของแบรนด์ข้าวเกิดบุญ และได้รับความเชื่อมั่นไว้วางใจจากผู้บริโภค โดยมีเป้าหมายร่วมคือ “มุ่งพัฒนาคุณค่าข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทยสู่สากล”

สำหรับการบริหารจัดการใช้อุปทานธุรกิจสหกรณ์ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ซึ่งระดับต้นน้ำ ประกอบด้วย ภาคที่เกี่ยวข้อง สมาชิกสหกรณ์ และสหกรณ์ ซึ่งมี กิจกรรมการส่งเสริมการผลิตข้าว GAP ระดับกลางน้ำ จะมีฐานข้อมูลด้านการรวบรวมผลผลิต การสรุป ราคาข้าวเปลือกหอมมะลิและข้าวสารหอมมะลิ ตั้งแต่ เดือนสิงหาคม 2553- ธันวาคม 2555 มี การศึกษาฐานงานด้านการแปรรูป ในส่วนระดับปลายน้ำ มีช่องทางการตลาดในการดำเนินธุรกิจของ

เครือข่ายหลายช่องทาง ทั้งตลาดท้องถิ่น คิดเป็น 50% เช่น ร้านสหกรณ์ ร้านโชห่วย เป็นต้น ตลาดกลาง (33%) เช่น ศูนย์กระจายสินค้า งานแสดงสินค้า หน่วยงานราชการ เป็นต้น และตลาดต่างประเทศ (17%) เช่น มาเลเซีย จีน เป็นต้น

ในส่วนกลยุทธ์ของข้าวแบรนด์ “เกิดบุญ” นั้นมีการจัดการใช้อุปทานด้วยการส่งเสริมตั้งแต่แปลงนาสมาชิกถึงผู้บริโภค ให้สินค้ามีคุณภาพ (Product) มีกลยุทธ์การสร้างแตกต่าง (Product Differentiation) โดยใช้คุณค่าในสายตาผู้บริโภค กลยุทธ์การตั้งราคา (Price Strategy) ใช้ “ราคาเป็นธรรม” การส่งเสริมการขาย (Promotion Strategy) ใช้กลไกในการซื้อข้าว เปิดบู๊ทขายข้าว ฯลฯ การสร้างความผูกพันในแบรนด์สินค้าของผู้บริโภคด้วยแบรนด์เกิดบุญ การจัดการความรู้ในระหว่างภาคีเครือข่ายเรื่องการสร้างแบรนด์ และการสื่อสารสร้างความเข้าใจในการขับเคลื่อนแผนธุรกิจเครือข่ายสู่เป้าหมายร่วม

สำหรับโอกาสการกระจายสินค้าในต่างประเทศ มีข้อดี คือ 1) สามารถแข่งขันกับตลาดโมเดิร์นเทรด (Modern Trade) ที่ตั้งอยู่ใกล้กันได้ 2) เกิดประโยชน์ต่อสมาชิกสหกรณ์ซึ่งเป็นผู้ผลิต มีช่องทางจำหน่ายสินค้าเพิ่มมากขึ้น 3) ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงสินค้าสหกรณ์ได้ง่ายขึ้นและได้รับสินค้าที่มีคุณภาพและมีความปลอดภัย 4) เกิดการพัฒนาระบบเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและการตลาดสินค้าสหกรณ์ และ 5) ผู้บริโภคมีภาพลักษณ์ที่ดีต่อสินค้าสหกรณ์อย่างกว้างขวาง ทั้งนี้มีข้อควรระวัง คือ 1) ข้าวหอมมะลิไทยอาจจะถูกปลอมปน คือนำเข้ามาแล้วปนกับข้าวจีน ขายเพื่อหวังกำไรมากๆ ทำให้ข้าวหอมมะลิไทยอาจจะเสียชื่อไปด้วย 2) Order การสั่งซื้ออาจจะมีปริมาณค่อนข้างมากสหกรณ์ไทยต้องรักษาคุณภาพให้เต็มที่ สม่่าเสมอชัดเจน ต้องรักษามาตรฐานตามที่ตกลงกันไว้เพื่อจะได้ทำการค้ากันในระยะยาว 3) การส่งมอบสินค้าต้องดูให้ถ้วนถี่ ชัดเจน และตรงตามกำหนด และ 4) ด้านราคาและการจ่ายเงินต้องดูให้รอบคอบและละเอียดถี่ถ้วน

ส่วนผลการขับเคลื่อนแบรนด์ข้าวเกิดบุญเมื่อเปรียบเทียบในระยะที่ 2 กับระยะที่ 3 พบว่าระยะที่ 2 มีปริมาณประมาณการ 1,820 ตัน ขณะที่ขายได้จริงเพียง 700 ตัน แต่ระยะที่ 3 มีปริมาณประมาณการขายอยู่ที่ 1,000 ตัน และขายได้จริง 900 ตัน แสดงให้เห็นว่าระยะที่ 3 มีปริมาณการขายได้จริงใกล้เคียงกับที่ประมาณการไว้

สรุปประเด็นที่พบในการดำเนินงานของเครือข่าย 1) ประเด็นด้านการส่งเสริมผลิต ได้แก่ สมาชิกไม่เข้าใจในการผลิตข้าว GAP สมาชิกไม่มีความมั่นใจในผลตอบแทนที่จะได้รับเมื่อเทียบกับการปลูกข้าวปกติ และผลผลิตข้าว GAP ยังไม่มีนโยบายด้านผลผลิต ช่องทางการตลาดและเป้าหมายของภารกิจที่ชัดเจน 2) ด้านการตลาดและโลจิสติกส์ของเครือข่ายฯ ได้แก่ สหกรณ์ไม่ดำเนินการตามแผนการตลาดข้าวหอมมะลิเครือข่ายฯ ภายใต้แบรนด์ “ข้าวเกิดบุญ” อย่างจริงจัง และสหกรณ์ส่งสินค้าไม่ทันตามคำสั่งซื้อ 3) การรักษามาตรฐานคุณภาพและการบริหารจัดการแบรนด์ ได้แก่ สินค้าที่ส่งออกจำหน่ายมีคุณภาพไม่สม่ำเสมอ และไม่ตรงตามฉลากที่ระบุไว้ ผู้บริโภคร้องเรียนเรื่องคุณภาพ และถูกบรรจุกัญท์ที่มีข้อจำกัดในในตลาดใหม่ ได้แก่ โลตัส แมคโคร เดอะมอลล์ หรือบิ๊กซี เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและสาธารณะ เช่น 1) ควรสานต่อการดำเนินงานเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทย เพื่อสร้าง แปรณต์เกิดบุญให้เป็นที่ยอมรับของภาพลักษณ์ข้าวหอมมะลิไทยสู่สากล 2) การเรียนรู้เรื่องการบริหารจัดการโซ่อุปทานในธุรกิจสหกรณ์จะช่วยยกระดับการทำธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรทั้งในระดับต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ซึ่งจะช่วยสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม ให้แก่ผู้ผลิตและผู้บริโภค และควรขยายผลสู่สหกรณ์การเกษตรอื่นๆ 3) การพัฒนารูปแบบธุรกิจของเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทยถือเป็นนวัตกรรมของรูปแบบธุรกิจสหกรณ์การเกษตรไทย ในการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวสู่การเปิดเสรี AEC และควรขยายผลชุดความรู้และแนวคิดการบริหารจัดการโซ่อุปทานในรูปของศูนย์เรียนรู้ เป็นต้น

ข้อเสนองานวิจัยในระยะต่อไป ได้แก่ 1) แนวทางการขับเคลื่อนข้าวเกิดบุญในตลาดอาเซียน เป็นสินค้าพรีเมียม 2) การสร้างศูนย์เรียนรู้สหกรณ์การเกษตรร่วมกับสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ และ 3) การดำเนินการ Farmer Shop ในศูนย์กระจายสินค้าของ สกก.เกษตรวิสัย จำกัด และ สกก.ปราสาท จำกัด

ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ

➡ รศ.สมพร อิศวิลานนท์ : ผู้ทรงคุณวุฒิ

กล่าวว่า ขอให้กำลังใจเกษตรกรทุกท่าน ให้พยายามรักษาการผลิตข้าวหอมมะลิ GAP ไว้ก่อน เพราะขณะนี้กำลังได้รับผลกระทบจากนโยบายรับจำนำข้าวของรัฐบาล แต่คาดว่าในอีก 1-2 ปี ข้างหน้าจะมีความต้องการข้าวหอมมะลิแท้คุณภาพเช่นนี้เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ควรต้องระวังห้ามมิให้มีการปลอมปนเด็ดขาด

สำหรับการดำเนินงานของโครงการในการเชื่อมโยงเครือข่ายหลายสหกรณ์ ควรต้องพิจารณาถึงความแตกต่างของแต่ละสหกรณ์ ทั้งองค์ความรู้ของแต่ละสหกรณ์ หรือกระบวนการการจัดการต่างๆ ที่ต้องให้มีคุณภาพใกล้เคียงกัน และควรต้องให้สินค้ามี Uniform standard โดยวิธีการจัดการนั้นอาจให้สหกรณ์ 1-2 แห่ง เป็นแม่ข่ายในการทำบรรจุข้าวเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

โครงการนี้เป็นขบวนการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เครือข่าย ซึ่งหากสามารถยกระดับขึ้นมาได้ และรักษามาตรฐานไว้ได้จะเป็นเรื่องดีมาก และการก้าวสู่ AEC เราจะยืนหยัดอยู่ได้ถ้าสินค้ามีคุณภาพ ทั้งนี้ควรต้องเน้นในเรื่องความเป็นธรรมและคุณภาพ และการจัดสวัสดิการเพื่อเชื่อมโยงสมาชิกให้อยู่ได้

➡ ดร.ปรีชา สติธิตกร : ผู้ทรงคุณวุฒิ

โครงการวิจัยนี้มีพัฒนาการที่ชัดเจนขึ้น แต่มีข้อสังเกตในประเด็นวัตถุประสงค์การวิจัย เรื่องการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มนั้นรายละเอียดยังไม่ชัดเจน ในรายงานมีเรื่องของเป้าหมายทางการตลาด แต่เมื่อก้าวถึงเรื่องเครือข่ายทั้งหมด มีสหกรณ์การเกษตรเกษตรวิสัย ซึ่งเป็นสหกรณ์ที่ผลิต

ได้มาถึง 600 ตัน จากที่จำหน่ายได้ 900 ตัน ส่วนที่เหลือจะเป็นของสหกรณ์อื่นๆ ดังนั้น น้ำหนักความ เป็นเครือข่ายอาจจะดูด้อยลงไป

สำหรับ Highlight ของงานวิจัยนี้บทสรุปสำคัญในด้านต่างๆ เป็นอย่างไร ซึ่งหากอ่านใน บทสรุปแล้วจะพบว่ายังไม่มีบทสรุปที่ชัดเจน ดังนั้นควรสรุปแต่ละประเด็นเป็นข้อๆ นอกจากนี้ รายละเอียดบางส่วนควรจะมีข้อเท็จจริงประกอบด้วย เช่น การอธิบายเปรียบเทียบเรื่องระบบการขนส่ง (ระบบโลจิสติกส์) ควรมีข้อเท็จจริงให้เห็นว่ามีต้นทุนเท่าไร/อย่างไร

นอกจากนี้เรื่อง Package นั้น เมื่อมองที่เจตนารมณ์ของข้าวแบรนด์ “เกิดบุญ” นี้ คือ การ สร้างบุญให้แก่สมาชิกเกษตรกร ดังนั้นเมื่อจะแสดงเจตนารมณ์ดังกล่าว ควรเขียนแสดงไว้บนถุงบรรจุ ภัณฑ์ด้วย ซึ่งจะทำให้ผู้บริโภคเกิดความเชื่อมั่นว่าเมื่อซื้อข้าวนี้แล้วจะได้ประโยชน์อะไรบ้าง ซึ่งน่าจะเป็น เรื่องที่ดี

➡ **ดร.สิลาภรณ์ บัวสาย : รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย**

การเขียนรายงานเป็นระบบมากขึ้นและมีข้อมูลมากขึ้น แต่มีข้อสังเกต ในรายงานหน้า 10-12 ที่กล่าวถึงหัวข้อ 6 เรื่อง แต่ในหน้า 19 ถึงประมาณหน้า 40 กลับแบ่งหัวข้อเป็น 4 เรื่อง และเปลี่ยน หัวข้อไป จึงมีคำถามว่า ระหว่าง 6 หัวข้อ กับ 4 หัวข้อ ในบทเดียวกัน จะให้ยึดอันใด จะแยกแบบไหน และอะไรเป็น Subset ของอะไร

ประเด็นที่ 2 ควรเพิ่มการวิเคราะห์ประเด็นผลกระทบจากนโยบายรัฐ โดยเฉพาะโครงการ รับจำนำข้าว ว่าเกิดผลอย่างไรต่อสหกรณ์และสมาชิกบ้างหรือไม่ เช่น มีการเปลี่ยนแปลงของสมาชิก บ้างหรือไม่ เป็นต้น

ประเด็นที่ 3 คือ ควรเพิ่มเรื่องการเปรียบเทียบช่องทางการจำหน่าย ทั้งช่องทาง Farmer Shop/ ช่องทางไปประเทศจีน/ ช่องทางศูนย์กระจายสินค้าที่มี สกก. เป็นศูนย์รวม หรือช่องทางงานแสดง สินค้าต่างๆ ควรมีการเปรียบเทียบต้นทุนการจัดการ ปริมาณการขาย และเพิ่มการวิเคราะห์ความเสี่ยง และความแน่นอนในการจำหน่ายเพิ่มเข้าไปด้วยว่า ช่องทางใดมีความแน่นอนมากกว่ากัน และอีก ประเด็นหนึ่งคือ ทางกลุ่มมีทักษะการจัดการที่จำเป็นได้มากเพียงใด/ จัดการอะไรได้บ้าง และในแต่ละ สหกรณ์ยังขาดความรู้เรื่องอะไรบ้าง หรือสามารถควบคุมอะไรได้บ้าง เพื่อให้ตระหนักถึงสิ่งที่ตัวเองต้อง พัฒนา ไม่ใช่เพียงเห็นช่องทางว่าควรเลือกไปทางใด นอกจากนี้ควรวิเคราะห์ผลประโยชน์ที่สมาชิกได้รับ ว่าได้ราคาที่แตกต่างกันจากการผลิตแบบเดิมหรือไม่/ อย่างไร อะไรที่ทำให้สมาชิกได้ผลตอบแทนดีขึ้นบ้าง และสิ่งที่สหกรณ์ให้แก่สมาชิกคืออะไร

สำหรับประเด็นเป้าหมายเรื่องความเป็นธรรมของสหกรณ์ที่มีต่อสมาชิก การตีความเรื่อง ความเป็นธรรมของข้าวเกิดบุญนั้น ได้ใช้ประเด็นนี้ขายแก่สังคมด้วย ดังนั้นควรวิเคราะห์คือผลประโยชน์ ที่สมาชิกได้รับ ไม่ใช่วิเคราะห์เพียงผลประโยชน์ที่สหกรณ์ได้รับ เช่น การขายข้าวได้กีดัน แต่สิ่งที่สมาชิก ได้รับ เช่น สมาชิกขายข้าวให้สหกรณ์แล้ว ได้ราคาที่แตกต่างกัน หรือไม่ดีกว่าาราคารับจำนำหรือไม่ หรือ

มีผลตอบแทนในลักษณะอื่นอย่างไร อาทิเช่น เงินปันผลจากสหกรณ์ หรือความช่วยเหลือต่างๆ ที่สหกรณ์ให้แก่สมาชิก ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวอธิบายให้เห็นว่าสหกรณ์ดำรงอยู่เพื่อสมาชิกชัดเจนขึ้น

เรื่องอุบรุษจั่ว “เกิดบุญ” นั้น จากที่ ดร.ปรีชา สิทธิกรณไกร เสนอไว้ มีความเห็นว่าเรื่องราวที่จะนำมาไว้บนธงที่จะแต่ความรู้สึกของคนได้มากที่สุดคือเรื่องการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ ซึ่งถ้าสามารถสื่อให้เห็นได้ว่าสมาชิกผู้ผลิตข้าวของสหกรณ์ได้อะไร แล้วจะสามารถบอกได้เต็มปากว่าผลตอบแทนส่วนหนึ่งกลับสู่กองทุนสนับสนุนการศึกษาบุตรหลานชาวนา ซึ่งคิดว่าน่าจะประสบความสำเร็จในการจำหน่ายมากขึ้น ดังนั้นจึงควรมีข้อมูลให้เห็นว่าสมาชิกเกษตรกรได้ผลตอบแทนเท่าไร อย่างไร แสดงให้เห็นชัดเจน

3. โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าผลไม้ ระยะที่ 3

คุณศศิธร วิเศษ หัวหน้าโครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าผลไม้ ระยะที่ 3 นำเสนอรายงานการดำเนินงานโครงการ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของโครงการในระยะที่ 3 คือ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการขยายผลการให้การเรียนรู้ตามกรอบการปลูกจิตสำนึกการผลิตผลไม้คุณภาพภายใต้ระบบ GAP การปรับความคิดการผลิตผลไม้อย่างยั่งยืน และเพื่อหาแนวทางการพัฒนาธุรกิจผลไม้ภายใต้โซ่คุณค่าของสหกรณ์การเกษตรในการสร้างความมั่นคงในอาชีพแก่สมาชิก โดยผลที่ได้จากการเปิดเวที คือ 1) เกิดการขับเคลื่อนการดำเนินงานของเครือข่ายผลไม้คุณภาพ ซึ่งมุ่งสู่การเปลี่ยนแปลง 3 กลุ่ม คือ สมาชิกสหกรณ์/เกษตรกรชาวสวนผลไม้ ภาคีพันธมิตรภายใต้โซ่คุณค่า และ ผู้บริโภค โดยขยายผลการสร้างความไว้วางใจในผลไม้คุณภาพสู่ผู้บริโภค 2) เกิดการรวมกลุ่มทายาทเกษตรกร ซึ่งสรุปปัญหาข้อขัดแย้งทางความคิด ได้ดังนี้คือ คิดอย่างไรกับอนาคตการผลิตพืชอาหาร และที่ทำการผลิตอยู่ในปัจจุบันจะมีความยั่งยืนแค่ไหน ภาวะและสภาพการผลิตในปัจจุบันและอนาคตจะเป็นอย่างไร ? เกษตรกรจะปรับตัวกันอย่างไรกับตลาดที่กำลังเปลี่ยนแปลง ? ต้นทุนด้านปัจจัยที่สูงขึ้น แรงงานภาคเกษตรลดลง เกษตรกรเลิกทำการเกษตร ค่าแรงสูงขึ้น และการนำแรงงานจากต่างประเทศเข้ามา ?

สำหรับแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานของเครือข่าย มุ่งไปสู่การเปลี่ยนแปลง ได้แก่ การขับเคลื่อนภายใต้กระบวนการวิจัยจะใช้กลไกศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้เครือข่ายฯ การนำชุดความรู้และปราชญ์ชาวสวนผลไม้ ถ่ายโอนความรู้สู่สมาชิกสหกรณ์/เกษตรกรชาวสวนผลไม้ที่สนใจ เพื่อการปลูกจิตวิญญาณการทำสวนผลไม้คุณภาพ พร้อมปรับความคิดเรื่องการทำการเกษตรอย่างยั่งยืน ก่อให้เกิดสำนึกและกระบวนทัศน์ในการเป็นผู้ผลิตพืชอาหาร ลดกระแสความตื่นตัวในการเปลี่ยนอาชีพดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

โดยมีข้อมูลแปลงผลิตของทายาทเกษตรกรตัวอย่าง คือ นายวุฒิชัย ประกอบทรัพย์ อายุ 27 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ทำการเกษตรในพื้นที่ 133 ไร่ โดยเน้นการปลูกพืชอาหารเป็นพืชหลัก ประกอบด้วย เงาะ มังคุด ลองกอง ทุเรียน กล้วยไข่ และปลูกพืชพลังงานเป็นพืชรอง คือ

ยางพารา โดยมีการแบ่งสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูก วางแผนการผลิตเพื่อบริหารความเสี่ยง และมีการจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจ นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์ประมาณการกระแสเงินสด

ซึ่ง**คุณวุฒิชัย ประกอบทรัพย์** ได้รายงานรายละเอียดการวิเคราะห์ประมาณการกระแสเงินสด และการขับเคลื่อนระบบการจัดการผลไม้คุณภาพ จากแปลงผลิตสู่โรงคัดบรรจุภัณฑ์ถึงผู้บริโภค โดยต้องตระหนักในเรื่องความปลอดภัยของอาหาร มีระบบสากลเชื่อมั่นในการตรวจสอบรับรองที่ต้นทาง (แหล่งผลิต) สามารถตรวจสอบย้อนกลับถึงที่มาของผลไม้ได้เมื่อผลไม้มีปัญหา การเร่งสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้บริโภค และผู้รับซื้อจากปลายทาง การผลิตภายใต้มาตรฐาน GAP และการพัฒนาโรงคัดบรรจุเพื่อให้ได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP

จากนั้น **คุณศศิธร วิเศษ** ได้นำเสนอกระบวนการผลิตผลไม้คุณภาพ เริ่มจากการบริหารจัดการแปลงผลิต มีระบบการจัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP พืช) โดยมีโรงเรือนมาตรฐาน อย. เพื่อการแปรรูป/ มีโรงเรือนมาตรฐาน GMP ในการการคัดบรรจุ สู้ผู้ค้า/ผู้ส่งออก/ห้างสรรพสินค้า โดยมีการขับเคลื่อนเชื่อมโยงธุรกิจเชิงคุณค่าของสหกรณ์ ผูกโยงคนต้นน้ำ สู่คนกลางน้ำ และปลายน้ำ ประกอบด้วย การมุ่งเน้นสมาชิกเป็นศูนย์กลาง (Members Center) การส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพ เชื่อมโยงการดำเนินงานร่วมกับคู่ค้า พัฒนาการผลิตควบคู่กับการขยายตลาด นำข้อมูลมาพัฒนาธุรกิจสหกรณ์สู่ความเป็นเลิศ มีการจัดการห่วงโซ่อุปทานในระดับกลางน้ำ ส่งผลต่อความมั่นคงในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์

มีการวิเคราะห์ข้อมูลปริมาณขายเพื่อพัฒนาธุรกิจ มีแผนการกระจายผลไม้และความต้องใช้ตะกร้าในแต่ละสัปดาห์ มีการจัดการระบบขนส่ง เพื่อลดต้นทุน ฯลฯ โดยการกระจายสินค้าสหกรณ์ การเกษตร จะส่งสินค้าไปยังห้างสรรพสินค้าเทสโก้โลตัสและแมคโครทั่วประเทศ ซึ่งจะมีการจัดสรรแต่ละสหกรณ์ให้รับผิดชอบการส่งไปยังแต่ละพื้นที่ทั่วประเทศ ซึ่งมีการวางแผนอย่างชัดเจน

สำหรับบทบาทหลักของสหกรณ์ คือ ส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพ และพัฒนาระบบบริหารจัดการ ซึ่งในส่วนของการสร้างเครือข่ายคุณค่าผลไม้เพื่อพัฒนาระบบสหกรณ์นั้น ประกอบด้วย การสร้างเครือข่าย (Network) พันธมิตรในการเผยแพร่แนวคิดการพัฒนาการผลิตผลไม้คุณภาพ สหกรณ์ส่งเสริมสนับสนุนการสร้างกิจกรรมสวัสดิการแก่กลุ่มผู้ผลิตให้เห็นความแตกต่าง พัฒนาเครือข่ายพันธมิตรเพื่อพัฒนาระบบธุรกิจรวบรวมผลผลิต สร้างกิจกรรมเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกลุ่มผู้ผลิตและสหกรณ์อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ในส่วนของการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันนั้น ประกอบด้วย การพัฒนาระบบคุณภาพ การส่งมอบสินค้า/บริการ (การบริหาร Value chain) การเพิ่มขีดความสามารถการจัดการธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเครือข่ายผู้ผลิตผลไม้คุณภาพ สร้างความเข้มแข็งในการดำเนินธุรกิจแบบองค์รวมผูกโยงเครือข่ายสหกรณ์และกลุ่มผู้ผลิต และการสร้างองค์ความรู้และพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการสร้างเครือข่าย

ในส่วนของแนวทางการขับเคลื่อนการบริหารจัดการผลไม้คุณภาพ ระยะที่ 3 มีการถ่ายโอน นำชุดความรู้ปราชญ์ ปณูกิจติวิญญานผลิตผลไม้คุณภาพ ปรับกระบวนการทัศน์อาชีพเกษตรกรให้แก่เกษตรกรสมาชิกผู้ผลิตผลไม้ (ต้นน้ำ) มีการพัฒนาระบบการจัดการธุรกิจ พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ หนุนเสริมสวัสดิการเกษตรกรสนับสนุนเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ ให้แก่สถาบันเกษตรกร (กลางน้ำ) และมีการประสานช่องทางการตลาด เชื่อมโยงเครือข่ายผลไม้ ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมการขายผลไม้คุณภาพ นำสู่ตลาดเป้าหมายทั้งในและต่างประเทศ (ปลายน้ำ)

นอกจากนี้ได้มีการเปิดศูนย์เรียนรู้ “กลุ่มชาวสวนผลไม้คุณภาพ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกษตรกรตระหนักถึงความสำคัญในกระบวนการผลิตคุณภาพ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน มุ่งหวังให้เกษตรกรภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกร และให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพ พัฒนาชุมชนและพัฒนาสหกรณ์ ทั้งนี้ได้มีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้จากแปลงผลิตคุณภาพ สู่การสร้างเครือข่ายคุณค่าผลไม้เพื่อพัฒนาระบบสหกรณ์ที่ประกอบด้วยหน่วยเรียนรู้ทั้งหมด 9 หน่วยเรียนรู้ (ดังรายละเอียดในรายงานฉบับสมบูรณ์)

ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ

➡ รศ.สมพร อิศวิลานนท์ : ผู้ทรงคุณวุฒิ

กล่าวว่า อนาคตราคาผลไม้จะสูงขึ้น ซึ่งหากเกษตรกรสามารถรักษาสวนผลไม้ไว้ได้จะได้ประโยชน์มาก สำหรับการวิจัยโครงการนี้ในระยะที่ 3 สามารถเชื่อมต่อถึงปลายน้ำ คือเชื่อมต่อกับห้าง Modern trade เช่นเทสโก้โลตัส หรือเชื่อมต่อกับตลาดต่างประเทศได้แล้ว จึงคิดว่าโครงการวิจัยนี้จะเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยให้อยู่ได้ จากการทำให้สินค้าเป็นสินค้าที่มีระดับ มีคุณภาพ ไม่ใช่กลายเป็นของตลาดเกรดไป ส่งผลให้มีการกระจายสินค้าที่ต่างจากในอดีตที่ผ่านมา ทั้งหมดนี้เป็นเพราะมีการจัดการที่มีค่า ทำให้ของมีค่าได้เป็นของมีค่าที่แท้จริง ไม่เหมือนกับในอดีตที่จะเป็นการทำของมีค่าให้ไม่มีคุณค่าไปด้วยการตลาดสินค้า

การสร้าง Supply chain ให้มีคุณค่า จะทำให้มีวิธีการเชื่อมโยงไปสู่ตลาดต่างประเทศได้ และเห็นว่าโครงการนี้จะช่วยแก้ปัญหาให้เกษตรกรผู้ปลูกผลไม้ได้ และถ้ามีการรวมตัวกันของสหกรณ์ได้จะเป็นประโยชน์

➡ ดร.ปรีชา สิทธิกรณไกร : ผู้ทรงคุณวุฒิ

เสนอว่าควรมีบทสรุปของระยะที่ 3 ในประเด็นที่เพิ่มเติมจากระยะที่ 2 ว่ามีพัฒนาการอะไรบ้างที่แตกต่างหรือมีอะไรเพิ่มขึ้น เช่น บางเรื่องที่มีการปรับเปลี่ยนไป คือมีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกกล้วยไข่ โดยลดพื้นที่การปลูกเงาะลง เหตุผลเพราะเรื่องของการแก้ปัญหาด้านราคาผลผลิต ซึ่งควรชี้ประเด็นให้เห็นชัดขึ้นว่า การเรียนรู้มีการแก้ปัญหาจากข้อเท็จจริงในงานวิจัย การแก้ปัญหานั้นแก้เพราะ

อะไร ใช้อะไรในการตัดสินใจที่เลือกแก้ปัญหาเช่นนี้ โครงการนี้เป็นงานวิจัยที่มีความต่อเนื่องและมีความชัดเจนว่าบรรลุวัตถุประสงค์ได้ดี

➡ **ดร.สิลาภรณ์ บัวสาย : รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย**

เป็นอีกหนึ่งโครงการที่เขียนรายงานได้ดี มีข้อมูลมากขึ้น (แต่ทั้งนี้ทั้ง 3 โครงการยังไม่ค่อยมีแนวการวิเคราะห์) ในรายงานมีข้อมูลน่าสนใจจำนวนมาก แต่ยังมีส่วนที่ขาดไป คือ เรื่องการตอบโจทย์ตัวแบบธุรกิจเครือข่ายผลไม้ประกอบด้วยอะไรบ้าง อาจแบ่งเป็น ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ ทำอะไรบ้างในแต่ละส่วน เช่น ส่วนต้นน้ำ มีเรื่องการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิต GAP เรื่องการพัฒนาทายาทเกษตรกร การวางแผนทำเกษตรเชิงธุรกิจ ดังเช่น คุณวุฒิชัย ประกอบทรัพย์ ที่เป็นทายาทเกษตรกรอายุเพียง 27 ปี แต่สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีของเกษตรกรที่มีการวางแผนธุรกิจได้เอง หรือในส่วนกลางน้ำ มีเรื่องการรวบรวมผลผลิต และการคัดเกรดสินค้า/ผลิตภัณฑ์ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ หรือส่วนปลายน้ำ มีช่องทางการตลาดอย่างไร เป็นต้น

ควรแยกกลุ่มให้เห็นว่าการทำงานต้นทางคืออะไร ทำอะไร อย่างไร และใช้เครื่องมืออะไร ซึ่งจะทำให้วิเคราะห์ได้ว่าทำจุดไหนที่ได้ผลมากที่สุด โดยอาจสรุปเป็นกลุ่มๆ ได้ว่า

1. กลุ่มต้นน้ำ ทำอะไร/ อย่างไร/ ด้วยเครื่องมืออะไร/ เกิดผลอย่างไร
2. กลุ่มกลางน้ำ ทำอะไร/ อย่างไร/ ด้วยเครื่องมืออะไร/ เกิดผลอย่างไร
3. กลุ่มปลายน้ำ ทำอะไร/ อย่างไร/ ด้วยเครื่องมืออะไร/ เกิดผลอย่างไร

มีตัวตัดขวางคือ การเรียนรู้ การจัดการความรู้ การทำบทเรียน ควรบอกว่าทำกิจกรรมอะไร อย่างไร ด้วยเครื่องมืออะไร ซึ่งหากวิเคราะห์ให้ชัดแล้วจะเห็นว่า จุดที่เกิดผลการเปลี่ยนแปลงชัดที่สุดคือจุดใด และจากการอ่านรายงานแล้วอาจเป็นกลุ่มต้นน้ำ ที่เกษตรกรมีความตื่นตัวมีความคิดในการวางแผนธุรกิจ/ เกษตรกรมีทายาทเข้ามาทำสวนผลไม้ เป็นต้น ทั้งนี้ควรแสดงให้เห็นด้วยว่า คุณวุฒิชัย ประกอบทรัพย์ ทายาทเกษตรกรใช้ข้อมูลอะไร มีการจัดบันทึกด้วยแบบอะไร

คุณศศิธร วิเศษ ตอบว่า ใช้แบบบันทึกประวัติการผลิตที่ออกแบบไว้ตั้งแต่ช่วงที่ 1 แล้วนำมาวิเคราะห์

ดร.สิลาภรณ์ บัวสาย กล่าวเพิ่มเติมว่า เพราะฉะนั้นแบบบันทึกข้อมูล ถือเป็นเครื่องมือที่สามารถส่งต่อสำหรับผู้ที่ต้องการทำต่อไปได้ และมีคำถามเพิ่มว่า ข้อมูลใดสำคัญที่สุด เพราะไม่จำเป็นต้องเสียเวลาเก็บข้อมูลทั้งหมด ควรเก็บข้อมูลแต่ส่วนที่สำคัญๆ เลือกเก็บข้อมูลบางอย่างที่จะเป็นประโยชน์เท่านั้น ซึ่งนั่นคือข้อมูลอะไรบ้าง

อีกประเด็นหนึ่งคือ ในรายงานกล่าวไว้ว่า ยางพาราเป็นพืชพลังงานนั้นเป็นข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง เพราะยางพาราจัดเป็นพืชเศรษฐกิจ

สำหรับประเด็นสุดท้าย เรื่องหน่วยเรียนรู้ ที่เพิ่มเติมในรายงานหน้า 105 นั้นนับเป็นเครื่องมือทำ เรื่องการเรียนรู้ แต่ในที่นี้กลับมาอยู่ในบทสรุปซึ่งไม่เกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ ดังนั้น ควรแยกไปอยู่ในส่วน เรื่องการเรียนรู้ อาจแยกกลุ่มเป็น ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ว่าแต่ละส่วนต้องเรียนรู้อะไรบ้างให้ชัดเจน

นอกจากนี้ควรเพิ่มการเรียนรู้ เรื่องการจัดการความเสี่ยง เช่นการเฝ้าเสียของผลไม้ และมี จุดอ่อนของกลุ่มต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ อะไรบ้างหรือไม่ โดยความเสี่ยงจะเริ่มที่กลุ่มการจัดการ ตลาด การจะควบคุมให้มีการเติบโตที่ยั่งยืนได้ ควรเข้าไปตรงจุดไหน และกรมการสามารถจัดการ สมาชิกสหกรณ์ได้หรือไม่ ซึ่งนี่คืออีกหนึ่งความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เหล่านี้เป็นต้น

ปิดประชุม เวลา 12.30 น.

การประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop
ครั้งที่ 29/2556 (ระยะที่ 2 ครั้งที่ 16/2555)
วันศุกร์ที่ 26 เมษายน 2556 เวลา 9.00 – 10.30 น.
ณ ศูนย์สารสนเทศสหกรณ์ ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทรวาท	หัวหน้าโครงการวิจัย Farmer Shop
2. ผศ.ดร.อภินันท์	อุทัยรัตนกิจ	ที่ปรึกษาโครงการวิจัย Farmer Shop
2. คุณกาญจนา	คุณกาญจน์	ประธานกรรมการ
3. คุณบรรหาร	แสงฟ้าสุวรรณ	รองประธานกรรมการ
4. คุณสุขุม	ไวยธำรงค์	กรรมการ

เริ่มประชุม เวลา 9.00 น.

วาระที่ 1 **เรื่องแจ้งเพื่อทราบ**

ไม่มี

วาระที่ 2 **เรื่องสืบเนื่อง**

2.1 ผลการดำเนินงานโครงการร้าน Farmer Shop ณ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำเดือนพฤศจิกายน และธันวาคม 2555

คุณวสินทรา ขวัญเงิน เจ้าหน้าที่โครงการฯ รายงานผลการดำเนินงานของโครงการร้าน Farmer Shop ณ คณะเศรษฐศาสตร์ มก. ดังนี้

ผลการดำเนินงานเดือนมีนาคม 2556 มีจำนวนสมาชิก ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,081 ราย โดยมีสมาชิกเพิ่มขึ้นจากเดือนที่ผ่านมาจำนวน 32 ราย ผลประกอบการมี

รายได้รวมทั้งสิ้น 97,603.58 บาท หักต้นทุนขาย 56,875.99 บาท มีกำไร (ขาดทุน) สุทธิ รวม 40,727.59 บาท ทั้งนี้ยังไม่รวมค่าสถานที่ ค่าตอบแทนพนักงาน และค่าสาธารณูปโภค

ยอดสินค้าขายดีเรียงตามจำนวน ได้แก่ น้ำข้าวโพด น้ำดื่มเกษตร ลูกอมมะขาม ขนมเปี๊ยะ กะหรี่ปั๊พ ข้าวกลั่นคุณธรรม หอมมะลิ 105 เห็ดหอมอบกรอบ น้ำว่านหางจระเข้ในน้ำใบเตย ขนมชาไก่ และน้ำสำรองพร้อมดื่ม ตามลำดับ ส่วนยอดสินค้าขายดี เรียงตามจำนวนเงิน ได้แก่ น้ำข้าวโพด มงคลพฤษา ข้าวเก็ดบุญ 5 กก. ไม่ Vacuum ข้าวกลั่นคุณธรรม หอมมะลิ 105 ลูกอมมะขาม น้ำอุน 500 ml. ขนมเปี๊ยะ ข้าวกลั่นคุณธรรมหอมนิล เห็ดหอมอบกรอบ และกาแฟชุมพร 3in1 ตามลำดับ

ทั้งนี้เมื่อ คุณวสินธรา ขวดยื่น รายงานผลการดำเนินงานแล้ว รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ได้ตั้งข้อสังเกตเรื่องรายได้จากการจำหน่ายกระเป๋ Farmer Shop แก่สภาข้าราชการ ที่ลงรายการไว้ในประเภท “รายได้อื่น” จำนวนเงิน 18,000 บาท นั้น ยังไม่ได้นำส่วนต้นทุนของสินค้านี้รวมไว้ในต้นทุนสินค้าขายด้วย

คุณวสินธรา ขวดยื่น ชี้แจงว่า ไม่ได้นำต้นทุนสินค้า กระเป๋ Farmer Shop ซึ่งคิดเป็นจำนวนเงิน 18,000 บาท (จำหน่ายให้แก่สภาข้าราชการในราคาต้นทุน) เนื่องจากเป็นการขายกรณีพิเศษ ไม่ได้จำหน่ายผ่านเคาน์เตอร์ร้าน Farmer Shop และไม่ได้โอนเงินผ่านร้าน จึงไม่ได้นำต้นทุนมาคิด

ซึ่งที่ประชุมพิจารณาแล้ว สรุปว่า ต้องนำต้นทุนกระเป๋ Farmer Shop จำนวนเงิน 18,000 บาท มาคิดรวมในรายการ “ต้นทุนสินค้าขาย” ด้วย เพื่อให้ตัวเลข กำไร (ขาดทุน) สุทธิ ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง

ในการนี้ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท แจ้งแก่ที่ประชุมว่า คุณวสินธรา ขวดยื่น จะสิ้นสุดการทำงานกับโครงการ นับตั้งแต่สิ้นเดือนเมษายน 2556 เป็นต้นไป เนื่องจากจะไปศึกษาต่อระดับปริญญาโท ทั้งนี้ คุณวสินธรา ได้จัดทำคู่มือการบริหารจัดการร้านค้าปลีกต้นแบบ รวมถึงการทำงานไว้เป็นคู่มือเพื่อมอบให้แก่ผู้สนใจการตั้งร้านค้าปลีกชุมชน

คุณบรรหาร แสงฟ้าสุวรรณ ให้คำแนะนำแนวทางการคืนสินค้าหมดอายุ ตามแนวทางของร้านเซเว่นอีเลฟเว่น (ร้าน 7-11) ซึ่งจะติดต่อส่งสินค้าหมดอายุคืนก่อนเวลา และจะมีวิธีการประเมินสำหรับการจัดซื้อสินค้าแต่ละรายการให้เหมาะสมกับปริมาณการขายของร้าน และไม่ต้องส่งสินค้าคืนจำนวนมาก ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่ดี ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการยินดีที่จะส่งสินค้าให้แก่ร้านค้านั้นต่อไป

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท แนะนำให้ คุณวสินธรา ขวดยื่น บันทึกข้อสังเกตและคำแนะนำจากคณะกรรมการ ไว้ในคู่มือฯ ด้วย จากนั้นให้ คุณวสินธรา อธิบายหลักการในการดำเนินงานร้านเรื่องการส่งคืนสินค้าหมดอายุ คือ จะมีฐานข้อมูลสินค้า ก่อนสินค้าหมดอายุ 3 เดือนจะจัดทำโปรโมชั่น และเหลือ 1 เดือนจะติดต่อส่งคืนแก่ผู้ประกอบการ

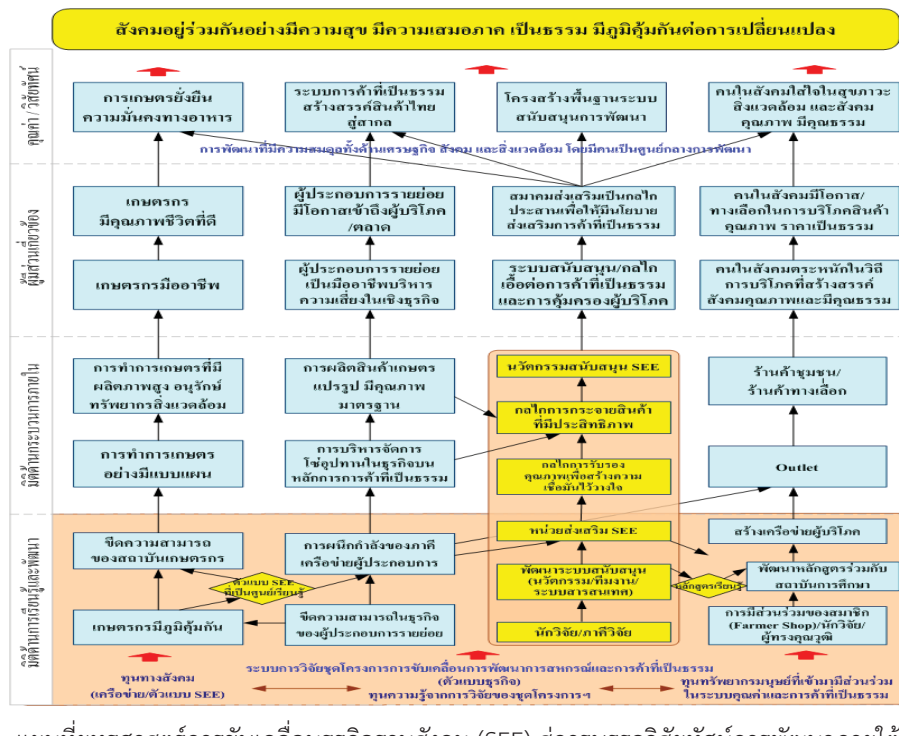
วาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

3.1 หารือแนวทางการดำเนินงานโครงการร้าน Farmer Shop ระยะที่ 2

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ขอหารือแนวทางการดำเนินงานโครงการ Farmer Shop ระยะที่ 2 ในช่วงเวลาที่เหลืออีกประมาณ 4 เดือน (สิ้นสุดโครงการระยะที่ 2 ในเดือนสิงหาคม 2556) โดยขอความคิดเห็นและคำแนะนำจากคณะกรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop เช่น เรื่องการขยายผลการนำ Farmer Shop ไปใช้ การสนับสนุนเครือข่ายผู้ประกอบการ การขยายผลร้านค้าปลีกชุมชนหรือร้านค้า Farmer Shop ที่คณะเศรษฐศาสตร์ ควรดำเนินการต่อไปหรือไม่

คุณบรรหาร แสงฟ้าสุวรรณ แสดงความเห็นว่าจะดำเนินการร้าน Farmer Shop ในลักษณะเป็นงานวิจัยนั้น สามารถทำต่อไปได้ แต่หากต้องการตั้งร้านค้าโดยมุ่งหวังทำกำไร หรือหวังผลทางเศรษฐกิจ คิดว่าไม่น่าจะดำเนินการต่อไปได้

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท อธิบายภาพแผนที่ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนธุรกิจฐานสังคมสู่การบรรลุวิสัยทัศน์การพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 (ตามภาพ) โดยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ได้มีการลงนามความร่วมมือ 4 ฝ่าย จากแผนที่ยุทธศาสตร์ฯ ทั้ง 4 ซึ่งแห่งที่ 1 (แถวแรกซ้ายมือ) เป็นการทำการเกษตรยั่งยืน เช่นเดียวกับกรณีที่คุณบรรหาร แสงฟ้าสุวรรณ กำลังเผชิญปัญหาการจัดหาวัตถุดิบกล้วยเล็บมือนางจากเกษตรกรผู้ปลูก โดยต้องนำเรื่องการตลาด โอกาส และทางเลือกต่างๆ ให้แก่กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิต ส่วนแห่งที่ 2 เป็นเรื่องของ Farmer Shop แห่งที่ 3 เป็นงานวิจัยของชุดโครงการที่เน้นเรื่องธุรกิจฐานสังคม และแห่งที่ 4 เป็นเรื่องการทำร้านค้าชุมชน และการปลูกผู้บริโภค

คุณกาญจนา คุณากาญจน์ แสดงความเห็นว่า งานนี้เป็นงานที่ยาก เพราะเป็นโครงการที่ใหญ่มาก แต่ยังไม่มีความพร้อมทั้งเรื่องบุคลากร งบประมาณ หรืออื่นๆ จึงคิดว่างานจะสำเร็จได้ยาก โดยเฉพาะงานบัญชีซึ่งเป็นงานหลักมีความสำคัญต่อการดำเนินงานร้าน ยังพบความผิดพลาดอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ เห็นว่า รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท เองนั้นมีงานวิจัยค่อนข้างมาก อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ไม่มีเวลาในการลงตรวจรายละเอียดทุกอย่างด้วยตัวเองทำให้เกิดความผิดพลาดในรายละเอียด เช่น กรณีเวทีการนำเสนอรายงานผลความก้าวหน้าที่ผ่านมา ที่ตรวจพบความผิดพลาดเรื่องตัวเลขในการทำงาน เป็นต้น ทำให้ความน่าเชื่อถือลดลง

แต่ทั้งนี้เห็นวาระที่กำลังสร้างน่าจะเป็นเรื่องที่ดีที่สุด เป็นสิ่งที่ช่วยจุดประกายกับคนที่สนใจจะทำในเรื่องนี้ แต่โอกาสที่จะเกิดเป็นร้านในฝันนั้นเป็นไปได้ยาก เพราะองค์ประกอบทุกอย่างยังไม่มีความพร้อม ยกตัวอย่างเปรียบเทียบกับร้าน 7-11 ซึ่งเป็นแบรนด์ที่ติดตลาดแล้ว ผู้บริโภคทุกคนอยากจะเข้าไปซื้อสินค้า เมื่อเทียบกับร้าน Farmer Shop ที่ยังไม่มีแบรนด์ติดตลาดเพราะเพิ่งเริ่มดำเนินการ คนซื้อก็ยังไม่เลือกเข้าร้าน Farmer Shop อย่างไรก็ตามการจะทำให้ร้านค้าปลีกมีแบรนด์ติดตลาดได้นั้นต้องอาศัยเวลานาน และใช้งบประมาณก้อนใหญ่ เช่น ร้าน 7-11 นั้นต้องใช้เวลาเป็นสิบปี และใช้งบประมาณมหาศาล กว่าที่จะประสบความสำเร็จมีแบรนด์ติดตลาดได้เช่นปัจจุบัน

คุณสุชุม ไชยทรัพย์ แสดงความเห็นว่าการทำหนังสือคู่มือฯ ไว้เป็นเรื่องที่ดี เพื่อให้ผู้ที่คิดจะเปิดร้านค้าปลีกมีแนวทางการดำเนินงาน แต่ทั้งนี้ หากนำไปเปิดร้านจริง อาจจะไม่ค่อยถูกค้าเลือกเข้าร้านก็ได้เพราะยังไม่แบรนด์ติดตลาด แต่หากมีร้าน เช่น Thai SMEs Plaza เพื่อเป็นสถานที่ให้

ร้านค้ารายย่อยมีพื้นที่จำหน่ายสินค้าร่วมกัน ถ้าเกิดขึ้นน่าจะเป็นไปได้ แต่ก็เห็นว่าผู้ค้ารายใหญ่ก็จะไม่ยอมให้ร้านเช่นนี้เกิดขึ้นได้ เพราะจะเป็นการไปขัดผลประโยชน์กับผู้ค้ารายใหญ่อีกอย่างแน่นอน

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวว่า ร้านค้าเช่นที่คุณสุขุมเสนอนั้นอาจเป็นไปได้หากผู้ประกอบการทุกคนร่วมลงแรงคนละนิดคนละหน่อย แต่จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ทำให้เห็นว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังไม่มีใจที่จะร่วมลงแรง จึงทำให้ร้านเช่นที่คุณสุขุม เสนอนั้น ยังไม่สามารถเกิดขึ้นได้

ผศ.ดร.อภิรดี อุทัยรัตนกิจ กล่าวว่า การมองส่วนรวมของคนไทยมีน้อย และยังไม่มีความตั้งใจที่จะทุ่มเทให้ส่วนรวม จึงทำให้เรื่องเช่นนี้เกิดขึ้นได้ยาก และเห็นว่าคนไทยจะทำให้เกิดร้านค้าดังเช่นร้านอัลฟาฟา ที่เคยไปศึกษาดูงานนั้นเกิดขึ้นได้ยาก

ดังนั้นที่ประชุมมีแนวคิดว่า ควรหาพื้นที่จัดร้านรวม (Show room) ลักษณะคล้ายการจัดบูทในเมืองทองธานี แต่ปัญหาคือจะให้ใครเข้ามาดูแลในภาพรวม และต้องมีการประชาสัมพันธ์ที่ดีและต่อเนื่อง

วาระที่ 4 เรื่องอื่นๆ

การถอดบทเรียน จากกรณีโรงพยาบาลนครพนม

คุณบรรหาร แสงฟ้าสุวรรณ กล่าวว่า กรณีนำกระเช้าของขวัญปีใหม่ไปวางขายให้แก่โรงพยาบาลนครพนม แล้วขายไม่ได้ และมีความเข้าใจไม่ตรงกันหลายฝ่าย

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ชี้แจงว่า กรณีนี้ เกิดจากคุณวสินธรา ขวยเงิน ตัดสินใจด้วยตัวเอง ไม่ผ่านการหารือกับหัวหน้าโครงการ ทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนขึ้น แต่เมื่อ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ได้พูดคุยกับ คุณบรรหาร แล้วจึงเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน แต่ทั้งนี้กรณีของ รพ.นครพนม นั้นจากการหารือในครั้งแรก ทางตัวแทนของโรงพยาบาลต้องการให้นำสินค้าไปฝากขาย จึงตัดสินใจไม่ส่งสินค้าในนามร้าน Farmer Shop เพราะสินค้าของร้านจะไม่วางจำหน่ายในลักษณะการฝากขาย สำหรับเรื่องกระเช้าของขวัญปีใหม่ที่คุณบรรหาร นำไปวางจำหน่ายที่ รพ.นครพนม และยังไม่ได้รับชำระค่าสินค้านั้น ทางโครงการจะเป็นผู้รับผิดชอบ โดยคุณบรรหาร ไม่ต้องจ่ายค่ากระเช้าของขวัญนั้น

ปิดประชุมเวลา 10.30 น.

รายงานการประชุมคณะกรรมการศูนย์สารสนเทศสหกรณ์
ครั้งที่ 3/2556

วันศุกร์ที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2556 เวลา 14.00 – 15.00 น.

ณ ศูนย์สารสนเทศสหกรณ์ ห้อง 214 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. น.ส.สายสุตา	ศรีอุไร	รองผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
3. น.ส.พสุดี	กลั่นเกษร	เจ้าหน้าที่ศูนย์สารสนเทศสหกรณ์
4. นายพรพงษ์	แสงนาค	เจ้าหน้าที่ศูนย์สารสนเทศสหกรณ์

เริ่มประชุม เวลา 14.00 น.

ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ (รศ. จุฑาทิพย์ ภัทราวาท) เป็นประธานในที่ประชุม กล่าวเปิดการประชุมและให้ที่ประชุมพิจารณาเรื่องต่างๆ ตามระเบียบวาระ ดังนี้

วาระที่ 1 เรื่องแจ้งเพื่อทราบ

ไม่มี

วาระที่ 2 เรื่องเพื่อพิจารณา

2.1 การจัดทำวารสารคนสหกรณ์ ฉบับที่ 20 (เดือน มิถุนายน – สิงหาคม 2556)

หน้าปก: ที่ประชุมร่วมกันพิจารณารูปแบบหน้าปกวารสาร ฉบับที่ 20 สรุปว่า
ธีมหลักจะเป็นการต้อนรับเปิดเทอม โดยให้ทีมงานช่วยคิดภาพหน้าปกมานำเสนอ

2.1.1 บทความในวารสาร

1. ในแวดวงคนสหกรณ์

1.1 เรียงร้อยถ้อยคำ สานฝันคนสหกรณ์ : ถอดถ้อยคำจากกลุ่ม
ชาวนา จ.ชัยนาท เวทีหลักสูตรเรียนรู้ชาวนามีอาชีพ วันที่ 25 เม.ย. 2556 (1 หน้า)

1.2 สรุปบทเรียนเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทย ระยะที่ 3 :
สรุปจากเวทีรายงานฉบับสมบูรณ์ วันที่ 24 เม.ย. 2556 (3 หน้า)

2. มุมมองจากคนแดนไกล

2.1 เรื่องเล่าจากอินโดนีเซีย : เขียนโดย ธาราภรณ์ ศรีงาม (3 หน้า)

2.2 เรื่องเล่าจาก สปป.ลาว : การเตรียมความพร้อมรับ AEC เขียน
โดย ผุสดี กลิ่นเกษร (3 หน้า)

2.3 บทความ Social Economy แปลโดย คุณฝน (3 หน้า)

3. เดิมความรู้

3.1 ข้าว : โดย รศ.สมพร อิศวิลานนท์ (3 หน้า)

3.2 นวัตกรรมนำคุณค่าสหกรณ์สู่การค้าเป็นธรรม : เขียนโดย รศ.
จุฑาทิพย์ (3 หน้า)

3.3 ชุดความรู้การจัดการตลาดชุมชน : เรื่องเล่าจากตลาดสุขใจ
(3 หน้า)

3.4 พื้นฐานข้อมูลความรู้ของประเทศเพื่อนบ้าน : กรณีประเทศ ลาว/
อินโดนีเซีย โดย ผุสดี (3 หน้า)

4. เล่าสู่กันฟังจากงานวิจัย

4.1 เรื่องเล่าจากทายาทสวนผลไม้ : เขียนโดย คุณวุฒิชัย ประกอบทรัพย์ ทายาทเกษตรกรชาวสวนผลไม้ จ.จันทบุรี (ขอกรณีเดินทางไปศึกษาดูงานประเทศนิวซีแลนด์ พร้อมภาพ) (3 หน้า)

4.2 แนวคิดการสร้าง Smart Officers : เขียนโดย คุณวินัย เมฆดำ (4 หน้า)

4.3 แนวคิดการสร้าง Smart Farmers : เขียนโดย คุณเก็นศักดิ์ ศรีสวย (4 หน้า)

5. ติดตามความเคลื่อนไหวในแผนพัฒนาฯ

5.1 แผนขับเคลื่อน SHOs System เขียนโดย สว.สก. (3 หน้า)

5.2 กลไกการจัดการเรียนรู้ผู้นำสหกรณ์ออมทรัพย์ เขียนโดย สว.สก. (3 หน้า)

6. นานาสาระ

6.1 เขาว่าอย่างงั้น ผมว่าอย่างงี้ คุณว่ายังไง : โดย อ.วรเทพ ไททยาวิโรจน์ (3 หน้า)

6.2 ไวรัสสายพันธุ์ใหม่ ในประเทศจีน : รับผิดชอบโดย คุณพรพงษ์ แสงนาค (3 หน้า)

6.3 เกราะสันติภาพ กรณีกลุ่มก่อการร้ายในภาคใต้ : รับผิดชอบโดย คุณพรพงษ์ แสงนาค (3 หน้า)

- แคตตาล็อกสินค้า รับผิดชอบโดยคุณพรพงษ์ แสงนาค
- ภาพหน้ากลาง ใช้ภาพจากการเดินทางไปประเทศอินโดนีเซีย และ สเปน.ลาว

2.1.2 การจัดหาผู้สนับสนุนการพิมพ์วารสาร (Sponsor)

คุณผุสดี กลิ่นเกษร รายงานการจัดหาผู้สนับสนุนการพิมพ์วารสาร ขณะนี้มีผู้สนับสนุนต่อเนื่อง ได้แก่ สหประกัน ชสอ. ชสค. สอ.จุฬาฯ

สำหรับจำนวนสมาชิกวารสาร คุณผุสดี รายงานจำนวนสมาชิกปัจจุบันมี 322 ราย แบ่งเป็น สมาชิก 1, 2 และ 3 ปี จำนวน 100, 54 และ 168 ราย ตามลำดับ ส่วนสมาชิกที่กำลังจะหมดอายุ จะทำหนังสือเชิญต่ออายุสมาชิก พร้อมส่งอีเมลล์เชิญชวนให้ต่ออายุสมาชิกด้วย

2.2 ติดตามความก้าวหน้าการจัดทำเว็บไซต์สถาบันฯ

คุณพรพงษ์ แสงนาค เจ้าหน้าที่ดูแลเว็บไซต์สถาบันฯ รายงานความก้าวหน้าการจัดทำเว็บไซต์สถาบันฯ โดยมีการนำ Slideshare มาใช้ในหน้าหลักเพื่อเผยแพร่ผลงานของสถาบันฯ

เมื่อที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่าสิ่งที่ลงไว้ใน Slideshare นั้นยังไม่น่าสนใจพอที่จะดึงดูดผู้เข้าชมเว็บไซต์ จึงเห็นควร ให้เลือกเรื่องศูนย์เรียนรู้มีชีวิต 4 แห่ง มาลงเป็น Slide share โดยแต่ละศูนย์ให้มีสไลด์ประกอบ 4-5 สไลด์ เพื่อดึงดูดให้มีผู้เข้าใช้ข้อมูลจากเว็บไซต์เพิ่มมากขึ้น

ปิดประชุม เวลา 15.00 น.

**รายงานการศึกษาดูงานและประชุมหารือ
สำหรับแนวทางพัฒนาความร่วมมือด้านการวิจัยในอนาคต ณ ประเทศสปป.ลาว
ระหว่างวันที่ 8-10 พฤษภาคม 2556**

สืบเนื่องจากการดำเนินการชุดโครงการวิจัย “การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม” ระยะที่ 6 ได้กำหนดกรอบแนวทางการวิจัยออกเป็น 2 กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มงานวิจัยพัฒนาระบบสนับสนุนธุรกิจฐานสังคม และกลุ่มงานวิจัยศึกษาแนวทางการพัฒนาธุรกิจฐานสังคม/สหกรณ์ สำหรับการสร้างพันธมิตรธุรกิจในต่างประเทศ เพื่อความยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ การเตรียมความพร้อมสำหรับการก้าวสู่การเปิดเสรีอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาดูงานขบวนการสหกรณ์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์งานสหกรณ์กับหน่วยงานในขบวนการสหกรณ์ประเทศสปป.ลาว เพื่อนำข้อมูล ความรู้จากการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในประเทศสปป.ลาวมาพัฒนางานวิจัยด้านสหกรณ์ และเชื่อมโยงเครือข่ายในการพัฒนางานวิจัยด้านสหกรณ์กับประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่

(1) กรมส่งเสริมกสิกรรมและสหกรณ์ กระทรวงกสิกรรมและป่าไม้

เช้าวันที่ 9 พฤษภาคม 2556

คณะได้เดินทางไปประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้บริหารกรมส่งเสริมกิจการและสหกรณ์ กระทรวงกิจการและป่าไม้ ประเทศสปป.ลาว ได้รับทราบข้อมูลว่า กระทรวงกิจการและป่าไม้ แบ่งออกเป็น 12 กรม ได้แก่ กรมแผนกความร่วมมือ สถาบันค้นคว้า กสิกรรมแห่งชาติลาว กรมส่งเสริมกิจการและสหกรณ์ กรมปลูกฝัง (ทำเกี่ยวกับเรื่องนิติกรรมสัญญา และการรับรอง) กรมเลี้ยงสัตว์ หรือกรมประมง กรมชลประทาน กรมป่าพัฒนาที่ดินกสิกรรม

ในอดีตที่ประเทศลาวปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์นั้น จึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับสหกรณ์ แต่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้งกลุ่มมากกว่า จนกระทั่งในปี ค.ศ. 2010 รัฐบาลได้ออกประกาศของนายกรัฐมนตรีให้มีการจัดตั้งสหกรณ์ ที่เรียกว่า “ตำหรับนายก” ฉบับที่ 136 โดยมีนโยบายส่งเสริมให้มีสหกรณ์ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างแท้จริง ซึ่งแผนกลุ่มสหกรณ์และธุรกิจกิจกรรม ที่ทำคำอ้วน ดูแลอยู่นั้น กำลังศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องของระเบียบการจัดตั้งสหกรณ์ในประเทศลาว และกำลังศึกษาเรื่องกฎหมายและการร่างกฎหมายที่จะใช้ในอนาคต ปัจจุบันสหกรณ์ที่มีอยู่ คือ **สหกรณ์การปรังแต่ง** หรือเรียกว่า สหกรณ์แปรรูป ซึ่งมีการแปรรูปหม่อน การทำสบู่และแชมพู **สหกรณ์พินต้อง** อยู่ที่นครหลวง และได้รับข้อมูลว่า มูลนิธิฮันส์ ไชเดล เคยให้การสนับสนุน และขณะนี้ มี “สถาบันค้นคว้ากิจกรรมและป่าไม้” อยู่ที่ ดงโคง ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องของงานวิจัย และจะส่งเสริมการจัดตั้งเกษตรกรให้เป็นสมาคม และจะพัฒนาให้เป็นสหกรณ์ตามนโยบายในที่สุด ซึ่งหน่วยงานได้รับทุนสนับสนุนจาก DGRV ประเทศเยอรมนี มีโครงการความร่วมมือ 3 ปี จะสิ้นสุดในปี ค.ศ. 2014

(2) กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าลาว

ป้ายวันที่ 9 พฤษภาคม 2566 เข้าพบ คุณ
 พวง พรหมบุตร หัวหน้าแผนกส่งเสริมและพัฒนาสินค้าลาว
 สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรมลาวและการค้าลาว โดยคุณพ

วง ได้ให้ข้อมูลของเรื่องนโยบายของแผนส่งเสริมและพัฒนาสินค้าลาวว่า ขณะนี้ประเทศลาวได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดตั้งกลุ่มหรือสมาคมในชุมชนต่างๆ และจะประสานงานกับกรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ พยายามพัฒนาสินค้าของชุมชน โดยเคยได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิฮันส์ ไชเดล ซึ่งปัจจุบันได้หยุดไปประมาณ 2 ปีแล้ว ทั้งนี้เคยพากกลุ่มไปศึกษาดูงานที่ จ.เชียงใหม่ ประเทศไทย หลายครั้ง และปัจจุบันมีการวางกฎระเบียบ มีการปรับปรุงสินค้าคุณภาพ พร้อมส่งคนไปศึกษาดูงาน ณ ประเทศจีน เกาหลี และประเทศไทย

ปัจจุบันกระทรวงได้ส่งเสริมโครงการ “หนึ่งเมือง หนึ่งผลิตภัณฑ์” โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้ใช้วัตถุดิบ และแรงงานในท้องถิ่น และมีการดำเนินการในแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน และพยายามส่งเสริมให้มีการจัดตั้งระเบียบของกลุ่มมารองรับ มีหัตถกรรมจักสาน ดีเงิน ช่างทอง ช่างเงิน กลุ่มแปรรูปอาหาร เช่น อาหารกระป๋อง โดยสินค้าเด่นเป็นจำพวกกาแฟและจักสาน ซึ่งปัจจุบันขายให้กับโรงแรมและกลุ่มนักท่องเที่ยว

(3) บริษัท Lao Agro Industry Co., Ltd

ช่วงเช้าของวันที่ 10 พฤษภาคม 2556 ได้เดินทางไปบริษัท Lao Agro Industry Co., Ltd ซึ่งเป็นบริษัทที่ผลิตผลไม้แปรรูปกระป๋อง โดยผลิตภัณฑ์แปรรูปที่สำคัญคือ น้ำข้าวโพดปรุงแต่งด้วยครีม ได้รับการรับรองมาตรฐานทั้ง GMP และ HACCP แล้ว โดยรับซื้อข้าวโพดหวานจาก

กลุ่มเกษตรกร มีการทำ Contract Farming ให้ปู้และยาแก่เกษตรกร มีกำลังการผลิตประมาณหนึ่งพันตัน สินค้าจะวางจำหน่ายในมินิมาร์ทในเขตเวียงจันทน์และบริเวณใกล้เคียง

การลงทุนวางฐานการผลิตในประเทศลาว จะได้โอกาสในแง่ของการยกเว้นภาษีสำหรับผักแปรรูป และผลไม้กระป๋องในตลาดยุโรป บริษัทมีการใช้เชื้อเพลิงประเภทถ่านหิน ที่เรียกว่าแอนทราไซต์ ทำให้มีต้นทุนการผลิตที่ไม่สูงมาก และค่าแรงประมาณวันละ 200 บาทต่อคน โดยในอนาคตต้องการให้รัฐช่วยสนับสนุนให้เกษตรกรรวมตัวกันปลูกผักที่มีคุณภาพ และมีนโยบายที่จะทำ Contract Farming กับกลุ่มเกษตรกร

(4) ศึกษาดูงานกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดสารพิษ น้ำจิ้ม

คณะฯได้เดินทางไปศึกษาดูงานที่กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดสารพิษน้ำจิ้ม ตั้งอยู่ที่แขวงเวียงจันทน์ รวม 19 ครอบครัว ร่วมมือกันทำงาน ซึ่ง คุณอิงศร ได้

เล่าให้ฟังว่ากำลังรับผิดชอบในเรื่องการส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มนี้ โดยมีคุณพรสวรรค์ อายุ 56 เป็นแกนนำกลุ่ม โดยจะมีแกนนำประมาณ 8 คน รับผิดชอบเรื่องการรับรองการปลูกผักปลอดภัย (Inter Control System : IEC) โดยกลุ่ม IEC จะทำหน้าที่สุ่มตรวจการปลูกผักของทั้ง 19 ครอบครัว ซึ่งผลผลิตที่ได้จะส่งขายที่ตลาด ออร์แกนิก ซึ่งมีการเปิดตลาดทุกวันพุธและวันเสาร์ จำหน่ายราคาสูงกว่าผักทั่วไปประมาณ กิโลกรัมละ 5 บาท ซึ่งเกษตรกรมีความพึงพอใจในรายได้ที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม พบว่าค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปขายผักคนละ 250 บาท รวม 10 คน เป็นเงิน 2,500 บาท ในแต่ละเที่ยว เพื่อขายสินค้าด้วยตัวเอง มีรายได้ประมาณ 2 ล้านบาท ซึ่งเหล่านี้คือมูลค่าทางการตลาด

ข้อสรุปที่เห็นตรงกันคือ โครงการความร่วมมือในการพัฒนา Smart Officers, Smart Farmers และเรื่องการส่งเสริมกลุ่มตามหลักการสหกรณ์ นอกจากนี้ ขณะนี้ไปดูงานกลุ่มเกษตรกร คุณอิงศร ได้ให้ความสนใจในโครงการ Farmer Shop ซึ่งอาจอยู่ในรูปโครงการ Farmer Shop Laos ซึ่ง คุณคำอ้วน กล่าวว่ามีความเป็นไปได้สูง

(5) ประชุมหารือแนวทางการร่วมมือ ณ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติสปป.ลาว

เวลา 14.30 น. เข้าพบ รองศาสตราจารย์แสงจัน จันทเสน รองคณบดี คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว ประกอบด้วย 5 ภาควิชา ได้แก่ ภาควิชาบัญชี การเงินการธนาคาร บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และการค้า โดยมีหลักสูตรทั้งหมด 7 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรการตลาด เศรษฐศาสตร์พัฒนาและการวางแผน การเงินภาครัฐ การค้าระหว่างประเทศ บัญชี-การเงิน บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการค้า และมีโครงการความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประเทศไทย มหาวิทยาลัยกวาสี ประเทศจีน

ต่อข้อคำถามที่ ดร.ณรงค์ กู้เจริญประสิทธิ์ ได้ถามว่า มีความเป็นไปได้ในการทำโครงการความร่วมมือในเรื่องของหลักสูตรนานาชาติหรือไม่ ซึ่ง รศ.แสงจัน บอกว่ามีความเป็นไปได้ แต่ น่าจะเป็นโครงการความร่วมมือพร้อมกันหลายสถาบันในอาเซียน ได้แก่ ประเทศไทย ลาว เวียดนาม พม่า หรือจีน เพราะจะมีความยั่งยืนมากกว่า ในส่วนของการวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์การพัฒนานั้น ได้มีความร่วมมือระหว่างสถาบันค้นคว้าเศรษฐกิจแห่งชาติลาว และ FAO ได้เข้ามาสนับสนุนในเรื่องของ Food security และ Food sustainable อยู่

ปิดประชุมเวลา 10.30 น.

รายงานการประชุม
โครงการศึกษาสู่ทางความร่วมมือกับพันธมิตรธุรกิจประเทศสวิตเซอร์แลนด์
ระหว่างวันที่ 7-13 มิถุนายน 2556
ณ กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทรวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. ดร.สีลาภรณ์	บัวสาย	รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
3. ดร.ศุภชัย	พานิชภักดิ์	
4. Mr. Cedric	Pene	ที่ปรึกษาล่วงการเกษตรและ Commodity WTO
5. Mr. Robert	Skidmore	Chief Sector และ ทูตเกษตร WTO r Competitiveness
6. Ms. Sylvie	Betemps	Coaching Trade Promotion office:
Asia and The Pacific

7. Ms. Frederine Derlot	Copy	ผู้บริหารโครงการผลไม้ ITC
8. Ms. Jean-Marie Poujam		รองผู้อำนวยการ ITC
9. คุณวีระชัย	นพสุวรรณวงศ์	เอกอัครราชทูต WTO
10. คุณธวัชชัย	เดชาเชษฐ	ทูตเกษตร WTO

เริ่มประชุมเวลา 09.00 น.

ภายใต้โครงการ “การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม” ของหน่วยงาน สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วัตถุประสงค์ 1. เพื่อประชุมหารือสำหรับสู่ทางความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานระหว่างประเทศ 2. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์งานวิจัยกับหน่วยงานระหว่างประเทศที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาคการเกษตร 3. เพื่อนำข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์จากเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานระหว่างประเทศมาพัฒนางานด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยในอนาคต

การเดินทางเจรจาธุรกิจในครั้งนี้เป็นไปภายใต้กรอบแนวทางการดำเนินการวิจัยชุดโครงการ “การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6” ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำคัญประการหนึ่งคือ การกำหนดโจทย์วิจัยสำหรับชุดโครงการฯ ระยะที่ 7 ซึ่งมีทิศทางในการสนับสนุนการวิจัยที่จะทำให้เกิดการเชื่อมโยงธุรกิจจากตัวแบบธุรกิจซึ่งเป็นผลลัพธ์การวิจัยที่ดำเนินการในช่วงที่ผ่านมา

ด้วยตระหนักดีว่า การยกระดับสมรรถนะการดำเนินธุรกิจของสถาบันการเกษตรให้สามารถลดข้อจำกัดและเพิ่มโอกาสการเข้าถึงแหล่งปัจจัยการผลิต แหล่งเรียนรู้และตลาด ตลอดจนการสร้างอำนาจการต่อรองแก่สถาบันเกษตรกรผ่านกลไกของพันธมิตรธุรกิจที่เกี่ยวข้องนั้น จำเป็นต้องมีการสร้างกลไกและระบบที่สอดคล้องกับปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การตลาด และที่สำคัญต้องมีนวัตกรรมที่จะนำไปสู่การปรับตัวอย่างเหมาะสม

การเดินทางไปเจรจาธุรกิจในครั้งนี้ผู้ประสานงานได้รับความอนุเคราะห์จากรองผู้อำนวยการ สกว. (ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย) และผู้อำนวยการฝ่ายเกษตร สกว. (รศ.ดร.จันทร์จรัส เรียวเดชะ) ที่ร่วมเดินทางไปด้วยเพื่อร่วมพิจารณาถึงโอกาสในการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานระหว่างประเทศที่มีแนวนโยบายคล้ายคลึงกับแนวทางการวิจัยของชุดโครงการฯ ซึ่งประกอบด้วย 4 หน่วยงาน ได้แก่ UNCTAD, WTO, ITC และ สำนักงานเอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรไทย ประจำองค์การการค้าโลก ซึ่งสรุปรายละเอียดถึงผลการเจรจาที่เป็นประโยชน์กับการดำเนินงานชุดโครงการวิจัยฯ และสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ดังนี้

- 1) ผลการประชุมหารือกับเลขาธิการ UNCTAD (ดร.ศุภชัย พานิชภักดิ์)

คณะเดินทางได้เข้าพบและประชุมหารือกับเลขาธิการ UNCTAD โดยใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมงเศษ ประเด็นประชุมหารือเป็นเรื่องเกี่ยวกับแนวทางการสร้างคุณค่าใหม่ให้หน่วยราชการ การสร้างสรรค์กลไกการยกระดับสมรรถนะของไทยก้าวไปสู่ Development stage โดยใช้กลไกของสถาบัน (Institute) เพื่อช่วยคนรายย่อย (Small holder) ซึ่งที่ผ่านมาสถาบันเหล่านี้ได้ถูกลดทอนบทบาทลงไปมาก โดยชี้ประเด็นว่าต้องให้สภาพัฒน์นำเครื่องมือการบริหารจัดการเข้าไปช่วยขับเคลื่อนการทำยุทธศาสตร์ ภายใต้แผนพัฒนาสู่การปฏิบัติให้เกิดรูปธรรมมากขึ้น

สุดท้าย ดร.ศุภชัย พานิชภักดิ์ ยินดีเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดเวทีเสวนาของ สกว. เพื่อการรณรงค์ให้คนที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้สนใจ ช่วยกันระดมความคิดในการวางกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศไปสู่ Development stage ซึ่งถือเป็นโอกาสดีที่ท่านกำลังจะหมดวาระในตำแหน่งเลขาธิการ UNCTAD ในเดือนกันยายน ศกนี้ และยินดีให้การสนับสนุนโดยเฉพาะเรื่องการผลักดันให้สหกรณ์เข้ามา มีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของไทย

2) ผลการประชุมหารือกับ Mr. Cedric Pene ที่ปรึกษาส่วนการเกษตรและ Commodity WTO กรุงเจนีวา :

Mr. Cedric ได้พูดถึงแนวทางการพัฒนาภาคการเกษตรว่า ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสู่ Global Value Chain โดยต้องเน้นไปที่การสร้างกลไกการฝึกอบรมแก่ผู้เกี่ยวข้อง และการสร้าง Value Chain ของพืชผลเกษตรในระดับประเทศไปสู่ The Whole Food Value Chain

3) International Trade Center : ITC

ท่านเอกอัครราชทูต WTO ได้นำคณะเข้าพบปะหารือกับผู้แทน ITC 4 คน ประกอบด้วย

1. Mr. Robert Skidmore : Chief Sector Competitiveness
2. Ms. Sylvie Beltempo Coaching Trade Promotion office: Asia and The Pacific
3. Ms. Frederine Derlot Copy ผู้บริหารโครงการผลไม้ ITC
4. Ms. Jean-Marie Poujam รองผู้อำนวยการ ITC

การหารือได้พูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานของ ITC และ TRF (สกว.) โดยมีประเด็นสำคัญที่น่าสนใจ ดังนี้

- ITC มีแนวทางการทำงานที่มุ่งไปในการทำงานร่วมกับหน่วยงานในประเทศต่างๆ เพื่อค้นหาช่องว่างและจุดที่เป็น Bottom Neck ในการพัฒนาไปสู่ Global Trade โดยทั่วไปจะเป็นไปภายใต้โครงการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในลักษณะการดำเนินการโครงการนำร่องและเมื่อมีข้อค้นพบและแนวปฏิบัติที่ดี จึงจะขยายผลไปยังชุมชนอื่น

- ITC ให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยง Supply Side และ Demand Side ในการพัฒนาโซ่อุปทานของโครงการวิจัยเกี่ยวกับ Commodities ตัวอย่างที่ดำเนินการอยู่ ได้แก่ เช่น โครงการมะม่วงใน ออฟริกา โครงการพัฒนาในปากีสถาน ที่ ITC พยายามเชื่อมโยงโซ่อุปทานสู่ตลาด EU โดยริเริ่มตั้งแต่การส่งเสริมการพัฒนาการผลิตระดับ Farm โดยใช้แนวทาง GAP เพื่อสร้างคุณภาพให้กับผลผลิต

- ทาง สกว. ได้กล่าวถึงแนวทางการวิจัยที่ให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงโซ่อุปทานในพืชผลหลายชนิด เช่น โครงการข้าวคุณธรรม ที่สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ดำเนินการอยู่ ฯลฯ โดยมีข้อสรุปร่วมกันดังนี้ 1. จะมีโครงการความร่วมมือระหว่าง ITC และ สกว. โดยในเบื้องต้นจะเป็นเรื่องมะพร้าว และข้าวอินทรีย์ 2. การศึกษาแนวทางการพัฒนา Global Value Chain ในกลุ่มสินค้าเกษตรโดยใช้ฐานของกลุ่มประเทศอาเซียน

4) การประชุมหารือกับเอกอัครราชทูต WTO (คุณวีระชัย นพสุวรรณวงศ์) และทูตเกษตร WTO (คุณธวัชชัย เตชะเชษฐ)

การประชุมหารือได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการวิจัยที่นำไปสู่การลดข้อจำกัดและการยกระดับการพัฒนาสินค้าเกษตรให้ก้าวสู่ Global Value Chain โดยมีความเห็นตรงกันว่า ต้องดำเนินการตั้งแต่การส่งเสริมการผลิตคุณภาพ การเชื่อมโยงพันธมิตรธุรกิจ เพื่อนำผลผลิตไปจำหน่ายในตลาดโลกให้ได้ ซึ่งจำเป็นต้องมีฐานงานวิจัยช่วยสนับสนุนเพื่อศึกษาหาแนวทางการสร้างคุณภาพสินค้าและการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งที่ประชุมเห็นตรงกันว่า ควรดำเนินการภายใต้โครงการความร่วมมือทั้งภาควิชาการ ภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันเกษตรกร โดยเฉพาะสหกรณ์

ข้อสรุปของการประชุม สกว. จะได้เชิญเอกอัครราชทูต WTO เป็นวิทยากรในงานเสวนาวิชาการของ สกว. เพื่อนำไปสู่การริเริ่มแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาภาคการเกษตรสู่ Global Value Chain ต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับความรู้จากการศึกษาดูงาน คือ ได้รับความรู้ และกรอบแนวทางการพัฒนาภาคการเกษตรสู่ Global Value Chain ด้วยการสร้างกลไกการฝึกอบรมแก่ผู้เกี่ยวข้อง และการสร้าง Value Chain ของพืชผลเกษตรในระดับประเทศสู่ The Whole Food Value Chain ได้ข้อมูลข่าวสารที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการวิจัย ตลอดจนทิศทาง การพัฒนางานวิจัยด้านสหกรณ์ในอนาคตร่วมกัน

อีกทั้ง ได้แนวทางการพัฒนา Global Value Chain ในกลุ่มประเทศอาเซียน และแนวทางการวิจัยที่นำไปสู่การลดข้อจำกัดและการยกระดับการพัฒนาสินค้าเกษตรให้ก้าวสู่ Global Value Chain ที่ต้องเริ่มต้นจากการส่งเสริมการผลิตคุณภาพ การเชื่อมโยงพันธมิตรธุรกิจ เพื่อนำผลผลิตไปจำหน่ายยังตลาดโลก

การศึกษาดูงานและประชุมหารือทางความร่วมมือกับพันธมิตรธุรกิจ ณ กรุงเจนีวา ประเทศ สวิสเซอร์แลนด์ ได้รับความรู้สำหรับนำไปขยายผลโครงการความร่วมมือสำหรับตัวแบบธุรกิจฐานสังคม/

สหกรณ์สู่การสร้างพันธมิตรธุรกิจในต่างประเทศเพื่อความยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ และการเตรียมความพร้อมสำหรับการก้าวสู่การเปิดเสรีอาเซียน โดยใช้ฐานของกลุ่มประเทศอาเซียนในการศึกษาแนวทางการพัฒนา Global Value Chain

ปิดประชุมเวลา 17.00 น.

การประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop

ครั้งที่ 30/2556 (ระยะที่ 2 ครั้งที่ 17/2556)

วันพุธที่ 19 มิถุนายน 2556 เวลา 9.00 – 11.30 น.

ณ ศูนย์สารสนเทศสหกรณ์ ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	หัวหน้าโครงการวิจัย Farmer Shop
2. คุณกาญจนา	คุณกาญจน์	ประธานกรรมการบริหารโครงการร้าน
Farmer Shop
3. คุณบรรหาร	แสงฟ้าสุวรรณ	รองประธานกรรมการบริหารโครงการร้าน
Farmer Shop
4. คุณสุขุม	ไวยธำรงค์	กรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop
5. คุณสมพงษ์	ชุ่มเพ็ญพันธ์	กรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop

เริ่มประชุม เวลา 9.00 น.

วาระที่ 1 เรื่องแจ้งเพื่อทราบ

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท แจ้งเรื่องเพื่อทราบ พร้อมนำเสนอภาพการศึกษาดูงานและประชุมหารือสำหรับสู่ทางความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานระหว่างประเทศ ณ กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อวันที่ 7-13 มิถุนายน 2556 ที่ผ่านมา โดย ดร.ศุภชัย พานิชภักดิ์ (เลขาธิการ UNCTAD) ให้ความสนใจในงานวิจัยโครงการ Farmer Shop และคาดว่าภายหลังจากที่ท่านหมดวาระในตำแหน่งเลขาธิการ UNCTAD ในเดือนกันยายนนี้แล้ว อาจจะเข้ามามีส่วนร่วมทำงานของสถาบันฯ

วาระที่ 2 การสังเคราะห์สถานการณ์ของ SMEs/OTOP ภายใต้โครงการ Farmer Shop

ที่ประชุมได้ร่วมหารือ สังเคราะห์สถานการณ์ของ SMEs /OTOP ภายใต้โครงการ Farmer Shop ซึ่ง รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวว่า ที่ผ่านมา ภาครัฐได้พยายามส่งเสริมให้ผู้ประกอบการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานและคัดสรรให้เป็นผลิตภัณฑ์โอท็อประดับ 5 ดาว แต่สุดท้ายแล้วก็ไม่ได้นำผู้ประกอบการเหล่านี้ไปสู่ตลาดส่งออกหรือสนับสนุนไปสู่ตลาดต่างประเทศ

คุณบรรหาร แสงฟ้าสุวรรณ ได้ตั้งคำถามในที่ประชุมว่า ตามสถานการณ์ในปัจจุบัน กลุ่มผู้ประกอบการจะสามารถอยู่รอดจนถึงสิ้นปีนี้ได้หรือไม่

คุณกาญจนา คูหากาญจน์ กล่าวว่า จากประสบการณ์การเป็นผู้ประกอบการ และได้เข้าร่วมโครงการผลิตสินค้าโอท็อป ซึ่งได้รับเลือกเป็นโอท็อป ระดับ 5 ดาว มาตั้งแต่ปี 2546 และได้รับมาตรฐานต่างๆ ทุกอย่างที่ภาครัฐกำหนด จนถึงปัจจุบันปี 2556 ก็ยังไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น ทุกวันนี้ยังคงต้องนำสินค้าไปออกบู๊ทจำหน่ายในงานมหกรรมที่รัฐจัดขึ้น พร้อมๆ กับสินค้าโอท็อปทั่วไปอยู่ตลอด โดยภาครัฐไม่มีการนำผู้ประกอบการที่ได้รับรองสินค้าระดับ 5 ดาว ไปสู่ตลาดส่งออกหรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท สรุปว่าที่คุณกาญจนากล่าวถึงนั้นคือ บทวิเคราะห์ข้อหนึ่งที่ว่าตั้งแต่ปี 2546 มีผู้ประกอบการ ได้ผ่านกระบวนการต่างๆ ที่ภาครัฐให้ทำ โดยต้องผ่านมาตรฐานต่างๆ ทั้ง HACCP ฮาลาล ฯลฯ มาจนถึงปี 2556 แต่ภาครัฐยังไม่เคยนำผู้ประกอบการระดับดีเหล่านี้ไปยังเป้าหมายตลาดต่างประเทศหรือการส่งออก แต่ยังคงวนอยู่ในตลาด กทม. หรือภูมิภาคเพียงเท่านั้น ภาครัฐไม่มีทิศทางให้กลุ่ม SMEs/OTOP ระดับ 5 ดาว ก้าวต่อไป ส่วนกลุ่มผู้ประกอบการรายเล็กทั่วไปที่ไม่ถึงระดับ 5 ดาว ก็เกิดขึ้นมามากมายตามการส่งเสริมของภาครัฐ ซึ่งสุดท้ายก็ต้องเลิกกิจการไป

เป็นวัฏจักรวนเวียนเช่นนี้ ดังนั้นสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ จึงต้องการช่วยเหลือกลุ่มระดับ 5 ดาว เหล่านั้นให้ได้ไปสู่ตลาดต่างประเทศหรือมีการส่งออก ทั้งนี้สถาบันฯ ได้ขอความร่วมมือให้ คุณศรดา โลหะนะ นักวิจัยเชี่ยวชาญ สถาบันค้นคว้าและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร ช่วยทำคู่มือการประเมิน ให้เป็น ของสถาบันฯ เพื่อใช้ในการประเมินมาตรฐานสินค้าต่อไปด้วย

คุณบรรหาร แสงฟ้าสุวรรณ กล่าวว่า สำหรับกรณีของตนเองนั้นขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาตัดสินใจเลือกว่าจะอยู่ที่ตลาดในประเทศ หรือส่งออกในตลาดต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะยังมี ปัญหาเรื่องวัตถุดิบกล้วยเล็บมือนางที่ไม่เพียงพอในการผลิต ซึ่งภาครัฐควรให้ความสำคัญกับเรื่องของ ความยั่งยืนแก่กลุ่มผู้ประกอบการด้วย

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวสรุปว่า อีกปัญหาหนึ่งคือ ภาครัฐส่งเสริมโดยใช้ตลาด เป็นตัวนำ แต่ไม่พิจารณา backward ที่วัตถุดิบ เพราะเมื่อสินค้าติดตลาดแล้วมักจะพบปัญหาเรื่องการ ไม่มีวัตถุดิบ เช่นกรณีตัวอย่างของคุณบรรหาร แสงฟ้าสุวรรณ ที่ไม่มีกล้วยเล็บมือนาง ซึ่งเป็นวัตถุดิบใน การผลิตสินค้า ดังนั้น ผู้ประกอบการจะต้องตระหนักถึงปัญหาเรื่องวัตถุดิบด้วย นอกจากนี้ภาครัฐ จะต้องมีการจัดมุ่งหมายให้แก่กลุ่มผู้ประกอบการด้วย

คุณกาญจนา คุณากาญจน์ กล่าวเสริมว่า ในทางปฏิบัติของภาครัฐนั้นจะมีการ รวบรวมเอกสารต่างๆ ของผู้ประกอบการ เช่น เอกสารประวัติผู้ประกอบการ รายละเอียดสินค้า มาตรฐานต่างๆ ที่ได้รับ การพัฒนาสินค้าต่างๆ ฯลฯ ซึ่งตนเองได้ทำส่งภาครัฐมาโดยตลอด แต่สุดท้าย เอกสารเหล่านี้กลับไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ใดๆ

คุณสุขุม ไททอง กล่าวว่า เงินงบประมาณที่ภาครัฐได้มา ทำให้ต้องการ เพียงตัวชี้วัดที่ต้องการเท่านั้น ไม่ได้มุ่งเน้นที่ผู้ประกอบการอย่างแท้จริง เช่น ต้องการเพียงตัวเลขว่าได้ ผู้ประกอบการ ที่ผลิตสินค้าระดับ 5 ดาว ในกี่ตำบล เป็นต้น ซึ่งสรุปได้ว่าหน่วยชี้วัดเหล่านั้นไม่ใช่ของ จริงที่จะเป็นประโยชน์ใดๆ ต่อผู้ประกอบการ แต่เป็นเพียงการวัดเพื่อไว้ใช้ของงบประมาณในปีต่อไป เท่านั้น

คุณบรรหาร แสงฟ้าสุวรรณ เสริมว่า ปัจจุบันอีกปัญหาหนึ่งคือ นโยบายภาครัฐที่ ช่วยเหลือเรื่องภาษีนิติบุคคล ที่ภาครัฐช่วยลด 7% นั้น ทำให้ผู้ประกอบการเกิดความเหลื่อมล้ำจากนิติ บุคคลรายใหญ่เพิ่มขึ้นด้วย

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท สรุปว่า ข้อจำกัดที่ค้นพบ คือ

- 1) ภาครัฐ ทำภารกิจของภาครัฐ โดยไม่ได้มี KPIs ที่จะยกระดับ SMEs/OTOP อย่าง เป็นรูปธรรม

- 2) นโยบายรัฐ ยังไม่ได้ยกระดับความสามารถของ SMEs/OTOP ไปสู่ตลาดปลายทาง
อย่างเป็นรูปธรรม (ตลาดส่งออก) และมีข้อเสนอ คือ SMEs/OTOP ควรมีแผนธุรกิจ
ที่มองระบบโซ่อุปทาน และ Global Value Chain

คุณสมพงษ์ ชุ่มเพ็งพันธ์ กล่าวแสดงความเห็นว่า สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการที่พัฒนา
ไปถึงระดับ 5 ดาว หรือเป็นเป็นผู้ประกอบการที่มีขนาดใหญ่ขึ้นแล้วนั้นไม่จำเป็นต้องรอความช่วยเหลือ
จากรัฐบาล เพราะรัฐบาลจะมุ่งไปช่วยเหลือกลุ่มผู้ประกอบการขนาดเล็กมากกว่า

คุณกาญจนา คุณากาญจน์ กล่าวว่า สำหรับผู้ประกอบการรายย่อยที่มีขนาดเล็กนั้น
จะได้เปรียบผู้ประกอบการรายย่อยที่มีขนาดธุรกิจใหญ่ที่ต้องทำมาตรฐานสากลต่างๆ ตามข้อกำหนด
เพราะผู้ประกอบการเหล่านี้จะมีรายจ่ายจำนวนมาก ทั้งค่าแรงงาน ขั้นต่ำ 300 บาท หรือค่าการรับรอง
มาตรฐานต่างๆ เช่น การขอมาตรฐานฮาลาล ปีละ 70,000 บาท มาตรฐานใบรับรองสินค้าออร์แกนิก
50,000 บาท มาตรฐาน GMP/HACCP 60,000 บาท รวมถึงมาตรฐานรายย่อยต่างๆ และเรื่องที่ต้องเสีย
ภาษีเต็มอัตรา ทั้งหมดเหล่านี้คือภาระที่ผู้ประกอบการรายย่อยที่มีขนาดธุรกิจใหญ่กว่าจะต้องแบกรับ
ทั้งหมด ทำให้เกิดเป็นต้นทุนที่สูงขึ้นกว่าผู้ประกอบการรายย่อยขนาดเล็กที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเหล่านี้
นอกจากนั้นตนเองเป็นผู้ประกอบการอาหารกลุ่มแรกๆ ที่ต้องมีมาตรฐานต่างๆ เหล่านี้ ทั้ง GMP,
HACCP, ฮาลาล ฯลฯ แต่เมื่อสินค้าได้รับมาตรฐานทั้งหมดตามที่กำหนดแล้ว กลับไม่มีตลาดให้
ผู้ประกอบการอย่างพวกเรา

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท สรุปว่า ปัญหาเหล่านี้กระทรวงพาณิชย์ต้องเข้ามาช่วย ทั้งนี้
ควรมีข้อเสนอเชิงนโยบายให้แก่ภาครัฐ สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการ ระดับ 5 ดาว คือ

1) รัฐควรต้องมีงบประมาณเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการที่มีศักยภาพและผลิตภัณฑ์ได้
มาตรฐาน ในตลาด Global Value Chain

- 2) ปัญหาเรื่องโครงสร้างของระบบ SMEs/OTOP ที่ยังได้รับความเหลื่อมล้ำ

โดยทางแก้หนึ่งคือ อาจมีการจัดตั้งสมาคม (ผู้ประกอบการระดับ 5 ดาว) เพื่อเป็นกลไก
การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและเรียนรู้ร่วมกัน อีกทั้งจะเป็นกระบอกเสียงให้แก่กลุ่มผู้ประกอบการ
เหล่านี้ ซึ่งสมาคมจะมีภารกิจให้บริการด้านวิชาการ ทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
แหล่งทุน ฯลฯ ทั้งนี้จะเน้นไปที่กลุ่มผู้ประกอบการที่มีนวัตกรรมและมีเป้าหมายร่วมกัน ต้องมีความ
เชื่อมั่นไว้วางใจกัน (Trust) โดยสถาบันฯ สามารถเป็นผู้ back up ให้แก่สมาคม

คุณสุชฌม ไวยธำรงค์ กล่าวว่า เรื่องการจัดตั้งสมาคม เป็นทางออกที่ดีที่สุดขณะนี้
ทั้งนี้ควรแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนพัฒนาผลิตภัณฑ์ และส่วนตัวแทนจำหน่าย

ทั้งนี้ในเบื้องต้น ที่ประชุมเห็นพ้องกันว่า ควรมีการจัดตั้งสมาคม เพราะสมาคมจะ
เป็นตัวช่วยลดช่องว่าง และเพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนกระแส Farmer Shop โดย SMEs ที่ต้องการยกระดับ

ไปสู่ตลาดการส่งออก ฉะนั้นสมาคมจะเป็นกลไกทำหน้าที่ประสานงาน ซึ่งจะมีนักวิชาการช่วย back up และมีเงื่อนไขสมาชิกในเบื้องต้น ดังนี้

- 1) มีศักยภาพเรื่องผลิตภัณฑ์ ที่ได้มาตรฐาน
- 2) เป็นผู้ประกอบการที่มีวิสัยทัศน์
- 3) มีความรับผิดชอบสูง (ไม่มองแต่ประโยชน์ของตนเอง แต่มองที่เป้าหมายร่วมของสมาคม)
- 4) สมาชิกเห็นชอบและยินดีปฏิบัติตามกรอบการดำเนินงานและกิจกรรมของสมาคม

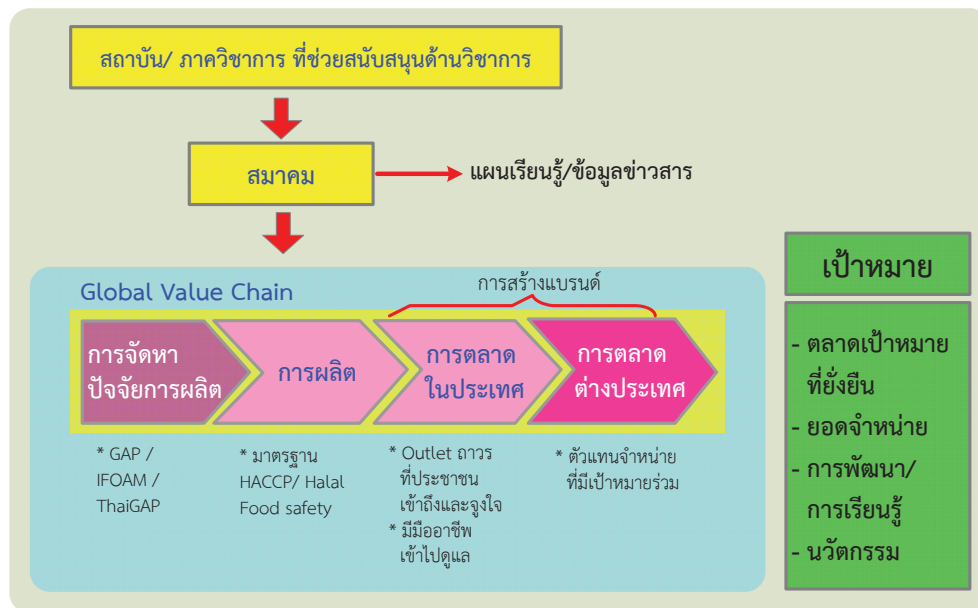
และคุณสมบัติผู้ที่เข้าร่วมสมาคม ต้องประกอบด้วย

1. เห็นชอบในวัตถุประสงค์ของสมาคม
2. มีความรับผิดชอบและมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงานของสมาคมตามแผนที่ผ่านการเห็นชอบ
3. เป็นผู้ประกอบการ SMEs, โอท็อป หรือสหกรณ์ ที่มีความพร้อมสำหรับตลาดส่งออก
4. ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการบริหารสมาคม ไม่มีธุรกรรมที่ขัดต่อกิจกรรมของสมาคม

ปณิธานร่วมของสมาคม คือ สมาคมจะเป็นกลไกของสมาชิกเพื่อเสริมพลังซึ่งกันและกันในเชิงวิชาการ และการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่จะทำให้สมาชิกยืนหยัดในธุรกิจอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ **รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท** ได้นำเสนอภาพการออกบู๊ท “โครงการอาหารเพื่อสุขภาพ” ที่ ThaiPBS นำทีมโดย อาจารย์ใจฟ้า ทรัพย์สินทวีลาภ ระหว่างวันที่ 17 มิ.ย. – 16 ก.ค. 2556 เป็นเวลาหนึ่งเดือน และจะส่งเจ้าหน้าที่ไปประเมินผลการดำเนินงานต่อไป นอกจากนี้สถาบันฯ ได้มีแผนงานที่จะจัด Outlet ของ SMEs/OTOP ในเครือโครงการ Farmer Shop ณ ไทยพีบีเอส ด้วยในอนาคต

จากนั้น **รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท** กล่าวต่อไปว่า ภาครัฐควรคำนึงถึงมาตรฐานระดับ Global Value Chain โดยได้สรุปแผนภาพ Global Value Chain ของโครงการ Farmer Shop ไว้ดังรูป

สำหรับแผนการดำเนินงานสมาคมนี้ จะมี Concept paper เรื่องสมาคม แล้วจะดำเนินการจดทะเบียน ทั้งนี้ต้องหาสมาชิกเข้าร่วม โดยในทางปฏิบัติขอให้คณะกรรมการทุกท่านจัดทำรายชื่อผู้สนใจและมีความพร้อมเข้าร่วมเป็นสมาชิก ซึ่งต้องมีคุณสมบัติตามที่ได้กำหนดไว้ในเบื้องต้น

อย่างไรก็ตาม รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ชี้แจงว่า เรื่องการจัดตั้งสมาคมนี้จะต้องนัดหารือกันอีกครั้งเพื่อหาข้อสรุปต่างๆ ในการดำเนินการต่อไป

คุณกาญจนา คุณกาญจน์ กล่าวสรุปว่า ข้อดี/ประโยชน์ของการเข้าร่วมสมาคมนี้คือผู้ประกอบการจะรู้สึกโดดเดี่ยว ไม่ต้องเดินคนเดียว มีการช่วยเหลือกัน และมีความอบอุ่นในการดำเนินธุรกิจ และที่สำคัญจะช่วยให้การเดินทางไปสู่เป้าหมายได้เร็วขึ้น

วาระที่ 3 เรื่องสืบเนื่อง

3.1 ผลการดำเนินงานโครงการร้าน Farmer Shop ณ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำเดือนพฤษภาคม 2556

คุณวสินธรา ขวดยะสิน เจ้าหน้าที่โครงการฯ รายงานผลการดำเนินงานของโครงการร้าน Farmer Shop ณ คณะเศรษฐศาสตร์ มก. ประจำเดือนพฤษภาคม 2556 ดังนี้

จำนวนสมาชิก ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2556 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,111 ราย โดยมีสมาชิกเพิ่มขึ้นจากเดือนที่ผ่านมาจำนวน 27 ราย ผลประกอบการมีรายได้รวมทั้งสิ้น 69,675.50 บาท หักต้นทุนสินค้าขาย 55,300.35 บาท กำไรขั้นต้นของร้าน 14,375.15 บาท รวมรายได้จากโครงการซื้อข้าวจากชาวนา 3,339 บาท สรุปมีกำไร (ขาดทุน) สุทธิ รวม 17,714.15 บาท ทั้งนี้ยังไม่รวมค่าสถานที่ ค่าตอบแทนพนักงาน และค่าสาธารณูปโภค

ยอดสินค้าขายดีเรียงตามจำนวน ได้แก่ น้ำข้าวโพด น้ำดื่มเกษตร ไอครีมสไตส์อิตาเลียน ไตฟุกุ กระเจี๊ยบอบกรอบ ข้าวกล้องคุณธรรม (หอมมะลิ 105) น้ำวุ้นหางจระเข้ในน้ำใบเตย กระหรีพัพ ขนมะปี้ยะ และเห็ดหอมอบกรอบ ตามลำดับ ส่วนยอดสินค้าขายดี เรียงตามจำนวนเงิน ได้แก่ น้ำข้าวโพด ข้าวเกิดบุญ 5 กก. (ไม่ Vacuum) ถุงผ้า Farmer Shop ข้าวกล้องคุณธรรม (หอมมะลิ 105) ข้าวกล้องคุณธรรม (หอมนิล) ไอครีมสไตส์อิตาเลียน ชุดของขวัญชาเขียวใบหม่อน กาแฟชุมพร 3in1 กระเจี๊ยบอบกรอบ และข้าวกล้องคุณธรรม (หอมแดง) ตามลำดับ

3.2 ติดตามความก้าวหน้า Outlet Farmer Shop

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ขอรื้อแนวทางดำเนินการดำเนินงานโครงการร้าน Farmer Shop ณ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยขอความเห็นจากที่ประชุมว่าควรดำเนินการร้าน Farmer Shop ที่นี้ต่อไปอีกหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าร้านต้นแบบที่คณะเศรษฐศาสตร์จะต้องยุติไป แต่ร้านอาจจะไปตั้งที่อื่นทดแทนและจะมีการต่อยอดต่อไป เช่น สหกรณ์การเกษตรปราสาท ที่ให้ความสนใจในการนำร้านไปตั้งไว้ที่ร้านค้าในปั๊มน้ำมันของสหกรณ์ เป็นต้น

ที่ประชุมเห็นพ้องกันว่า หากได้ประสบการณ์ในการขับเคลื่อนโครงการร้าน Farmer Shop ครบถ้วนตามแผนวิจัยแล้ว และได้จัดทำคู่มือต่างๆ เรียบร้อยแล้ว อาจจะไม่ต้องดำเนินการร้านต้นแบบ ณ คณะเศรษฐศาสตร์ มาก. ต่อไป แต่ทั้งนี้ก่อนปิดร้านในอีก 3 เดือนข้างหน้าจะได้จัดเวทีถอดบทเรียนและประเมินความคิดเห็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางดำเนินการที่เหมาะสมต่อไป

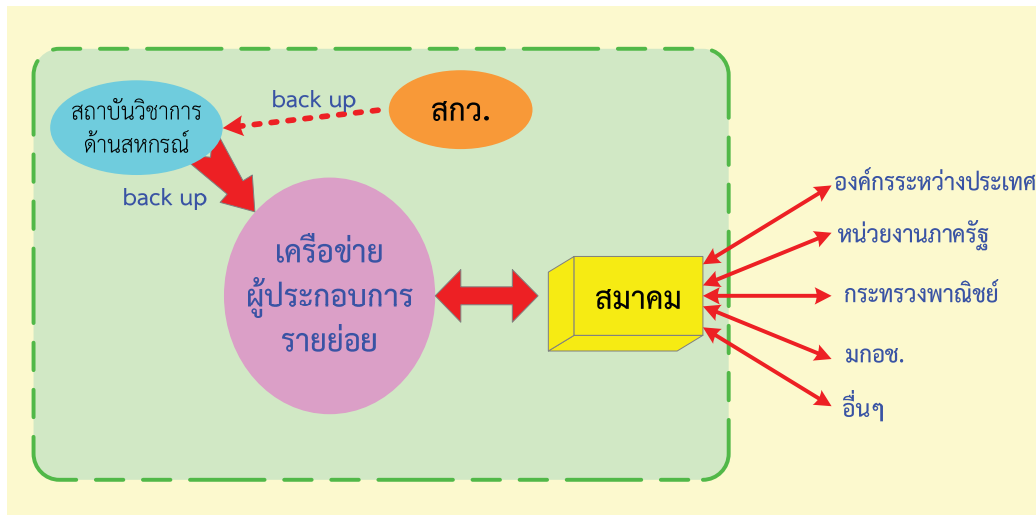
วาระที่ 4 เรื่องอื่นๆ

เปิดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์การดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ

ผู้เข้าร่วมประชุมบอกเล่าประสบการณ์การดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการรายใหญ่ ที่มีความเหลื่อมล้ำของผลประโยชน์ และผลกระทบจากนโยบายรัฐที่ลดอัตราภาษีให้แก่นิติบุคคล ซึ่งสุดท้ายต่างต้องทำเพื่อผลประโยชน์สูงสุดขององค์กรตนเองทั้งสิ้น

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวสรุปว่า เป้าหมายของนักวิชาการ คือการให้การเรียนรู้ (Educate) แก่ประชาชน นิสิต นักศึกษา และนักเรียนระดับอาชีวฯ โดยมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาคน ให้รู้จักการเอาตัวรอดเอาเปรียบ และสร้างความเหลื่อมล้ำของผู้ประกอบการรายใหญ่กับรายย่อย

จากนั้น **รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท** สรุปแผนภาพโครงสร้างการดำเนินงาน ดังรูป

ปิดประชุมเวลา 11.30 น.

รายงานการประชุม
เวทีถอดบทเรียนและวางกลยุทธ์การวิจัยในอนาคต
วันที่ 21 มิถุนายน 2556 เวลา 09.00–15.00 น.
ณ ห้อง 601 ชั้น 6 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. ดร.โชคชัย	สุทธาเวช	อาจารย์มหาวิทยาลัยมหิดล
3. คุณณรงค์	คงมาก	ผู้ประสานงาน สกว.
4. คุณณัฐกานต์	สหวัชรินทร์	สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
5. ดร.ธนภัท	แสงอรุณ	สำนักยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์
6. ดร.ธวิษ	สุดสาคร	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
7. นายนพเวช	บุญมี	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
8. คุณนิคม	เพชรผา	มูลนิธิธรรมะร่วมใจ
9. คุณบุญเกิด	ภานนท์	ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรเกษตรวิสัย จำกัด
10. คุณบุญล้วน	อุดมพันธ์	สหกรณ์การเกษตรเกษตรวิสัย จำกัด
11. ดร.ปรีชา	สิทธิกรณ์ไกร	อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
12. คุณวิชัย	ประกอบทรัพย์	กลุ่มผู้ปลูกผลไม้คุณภาพ จ.จันทบุรี
13. คุณวินัย	เมฆดำ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
14. คุณวุฒิชัย	ประกอบทรัพย์	กลุ่มผู้ปลูกผลไม้คุณภาพ จ.จันทบุรี
15. คุณศศิธร	วิเศษ	สำนักงานสหกรณ์จังหวัด
16. รศ.ศานิต	แก้วเอียน	อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
17. คุณสุวิทย์	ภูมิประเสริฐโชค	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
18. คุณอดุลย์	โคลนพันธุ์	มูลนิธิธรรมะร่วมใจ
19. ผศ.ดร.อภิรดี	อุทัยรัตนกิจ	อาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
20. คุณอรุณ	นวรราช	โรงแรม สามพราน ริเวอร์ไซด์
21. ผศ.ดร.อานนท์	ผกากรอง	อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
22. คุณสุรศักดิ์	สุขศิริ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
23. คุณสุทิศ	จิราวุฒิพงศ์	โรงแรมสามพราน ริเวอร์ไซด์
24. คุณดิษยา	ยศพล	โรงแรมสามพราน ริเวอร์ไซด์
25. คุณวิชัย	มีสวัสดิ์	โรงแรมสามพราน ริเวอร์ไซด์

เริ่มประชุมเวลา 09.00 น.

เวทีถอดบทเรียนเพื่อวางกลยุทธ์การวิจัยในอนาคต ซึ่งสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์จัดขึ้นเมื่อ 21 มิถุนายน ที่ผ่านมา มีนักวิจัยทั้งหน้าเก่าและหน้าใหม่เข้าร่วมเวที ทำให้เกิดบรรยากาศที่คึกคักขึ้นทันที โดย รศ.จุฑาทิพย์ ภัทรบาท กล่าวเปิดเวที และเริ่มด้วยการเชิญชวนนักวิจัยมีส่วนร่วมในการอภิปรายภายใต้หัวข้อ “เรื่องเล่าจากนักวิจัย...การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์” ซึ่งมีเรื่องน่าสนใจมาเล่าสู่กันฟัง ดังนี้

รศ.ศานิต แก้วเอี่ยม

“เข้าร่วมทำงานวิจัยในโครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าอย่างพารา โดยได้ทำงานร่วมกับสหกรณ์การเกษตรย่านตาขาว จ.ตรัง ซึ่งมีการทำธุรกิจที่หลากหลายและมีธุรกิจหนึ่งคือธุรกิจยางพาราในรูปแบบการซื้อมาขายไป

ในระยะแรกของการทำงานวิจัยจะมีความไม่เข้าใจระหว่างกัน จึงต้องจัดเวทีพูดคุยรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับตัวแทนสหกรณ์และเกษตรกรชาวสวนยางเพื่อสร้างความเข้าใจ โดยนักวิจัยจะเข้าไปช่วยทำแผนธุรกิจให้แก่สหกรณ์ เพื่อแนะนำให้สหกรณ์รู้จักแผนการบริหารจัดการและการบริหารความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ นอกจากนี้ยังได้เชื่อมโยงกับสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนยางต้นแบบ ให้รู้จักวิธีลดความเสี่ยงในการปลูกยางด้วยการปลูกพืชอายุสั้นที่ใช้เวลาเก็บเกี่ยวเร็ว เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ในระหว่างรอการกรีดยางด้วย

สำหรับเรื่องของอุปสรรคการทำงานจะพบว่า การทำงานในเขตพื้นที่ภาคใต้ ซึ่งเป็นอีกวัฒนธรรมหนึ่งที่มีความเฉพาะในพื้นที่นั้น การนำความรู้ใหม่ๆ ไปให้ยังเป็นเรื่องยาก เพราะคนในพื้นที่มักจะไม่ค่อยยอมรับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นเหตุปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การสร้างศูนย์เรียนรู้ไม่ประสบผลสำเร็จ สำหรับบทเรียนในการทำโครงการวิจัยที่ได้ คือ 1) เรื่องการเลือกพื้นที่ดำเนินการโครงการวิจัยเป็นเรื่องสำคัญ 2) ควรพิจารณาว่า คน หรือ องค์กร ที่ไปร่วมงานด้วยนั้นมีความมุ่งมั่นในการแก้ปัญหาที่มีอยู่มากน้อยเพียงใด ซึ่งคิดว่าทั้งสองประเด็นนี้จะเป็นตัวแปรสำคัญที่จะส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการ”

ผศ.ดร.อานนท์ ผกากรอง

“ทำงานกับสถาบันฯ โดยเริ่มต้นจากโครงการเครือข่าย 9 จังหวัด เมื่อปี 2548 และขยายผลต่อมาเป็นเครือข่าย 36 จังหวัด จนได้ชุดความรู้การสร้างเครือข่าย ซึ่งตามความเห็นในฐานะนักวิชาการนั้น คิดว่าการนำความรู้ทางวิชาการเข้าไปแทรกในวิถีการดำเนินชีวิตของชาวบ้านและ

สหกรณ์ทั่วไปยังไม่มีแผนการบริหารจัดการที่เหมาะสม ดังนั้น สถาบันฯ จึงได้นำความรู้เรื่องการบริหารจัดการเข้าไปให้แก่สหกรณ์ ซึ่งการนำแผนเหล่านั้นลงไปให้สหกรณ์การเกษตรในหลายพื้นที่พบว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะสหกรณ์การเกษตรในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะเห็นได้ว่าหากเปิดโอกาสให้ชาวบ้านได้คิดเองทำเองอย่างเสรีแล้วจะมีเปอร์เซ็นต์ความสำเร็จสูง ทั้งนี้ในส่วนของตัว “คน” ก็เป็นเรื่องสำคัญ ต้องมีการเปลี่ยนแปลงที่ตัวคนด้วย ต้องสร้างแรงจูงใจให้คนในพื้นที่ที่มีความมุ่งมั่นซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จได้ และอีกคำถามหนึ่งคือ จะมีวิธีการอย่างไรในการเชื่อมต่อกับงานที่ประสบความสำเร็จอยู่แล้วไปสู่การขยายเครือข่าย หรือจะหาทางนำนวัตกรรมอื่นๆ ที่มีอยู่เพิ่มเข้าไปเพื่อให้กระบวนการใหญ่ขึ้น

ปัจจุบันประเทศกำลังประสบวิกฤติต่างๆ มากมาย ซึ่งจากวิกฤติเหล่านั้น อาจสามารถสรุปเป็นประเด็นโจทย์วิจัยได้ ดังนี้คือ 1) ฐานความรู้/ภูมิปัญญาที่เริ่มหายไปจากคนรุ่นใหม่ จะฟื้นฟูเรื่องนี้ได้อย่างไร 2) ทรัพยากร คนในชุมชนใช้ทรัพยากรร่วมกันมากน้อยแค่ไหน 3) เกษตรอินทรีย์ จะต่อยอด/ขยายให้ใหญ่ขึ้นได้อย่างไร 4) เรื่องการลดต้นทุนการผลิต จะทำได้อย่างไร 5) เรื่องพันธุ์พืชที่มักไม่มีการเก็บเมล็ดพันธุ์เอง ทำให้อาจมีปัญหาว่าต่อไปเกษตรกรต้องซื้อพันธุ์พืชมาใช้ในการผลิต 6) มาตรฐานการผลิต จะต้องทำให้ผู้บริโภคมั่นใจในสินค้าของสหกรณ์ และสุดท้ายเป็นประเด็นเรื่องคุณค่าและมูลค่า ที่ควรเพิ่มลงไปในการดำเนินงานโครงการด้วย”

คุณนิคม เพชรผา

“จากการทำงานร่วมกับสถาบันฯ ซึ่งเริ่มต้นจากโครงการวิจัยเครือข่าย 36 จังหวัด ต้องออกไปทำงานกับชาวบ้าน ซึ่งได้นำแนวคิดที่ว่า อาชีพชาวนาที่มيناแล้วมีศักดิ์ศรี จะทำอย่างไร? มีการจัดเวทีเพื่อระดมความคิดว่าชาวนาที่จะเป็นเจ้าของตัวเองและสามารถแก้ปัญหาให้ตัวเองจะต้องทำอย่างไร จนได้คำตอบว่าจะต้องสร้างคุณค่าที่แปลกออกไป สร้างความแตกต่างกับคนผลิตข้าวทั่วไป ทางกลุ่มจึงรวมกันซึ่งเป็นการรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์ในวัด มีธรรมะเป็นธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ มีจิตที่เอื้ออาทร คนปลูกข้าวมีการถือศีลงดเว้นอบายมุข ตั้งใจผลิตข้าวเพื่อส่งให้คนกินข้าวมีสุขภาพดี จึงทำให้กลุ่มได้รับการตอบรับจากสังคมมากขึ้น ทั้งนี้ชาวนาต้องรู้จักทำบุญของตัวเองนั่นคือ **คุณชีวิต** การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การเป็นหนี้ลดน้อยลง หรือมีหนี้มากขึ้นแต่มีทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น เหล่านี้คือคุณชีวิต ส่วนในแง่ของธุรกิจเชิงสังคมนั้น ผู้เข้ามามีส่วนร่วมในธุรกิจทางสังคมจะต้องมีความเข้าใจและเห็นคุณค่าในแนวคิดนี้ด้วย ธุรกิจทางสังคมต้องสร้างหลักประกันเรื่องความมั่นคงทางอาหาร ซึ่งกลุ่มข้าวคุณธรรม เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนคือทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคมีความมั่นคงทางอาหาร การร่วมมือจากต้นน้ำไปถึงปลายน้ำเป็นสิ่งสำคัญ

สิ่งที่น่าเป็นห่วงในวันนี้ มีอยู่ 3 ข้อ คือ 1) **อายุของเกษตรกร** มีคำถามว่าอนาคตของเกษตรกรไทยจะเป็นไปอย่างไร ปัจจุบันอายุเฉลี่ย 55 ปี อีกสิบปีข้างหน้าจะเป็นอย่างไร เพราะเด็กรุ่นใหม่จะไม่กลับมาประกอบอาชีพเกษตรกร ดังนั้นโจทย์ข้อหนึ่งคือ ทำอย่างไรจึงจะสร้างทายาท

เกษตรกรให้เพิ่มมากขึ้นได้ 2) **อากาศที่เปลี่ยนแปลง** พวกเราจะปรับตัวให้สามารถรับกับสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบันได้อย่างไร และ 3) **อาณาเขต** เมื่อมีการเปิดพื้นที่ AEC แล้ว พื้นที่การเพาะปลูกของไทยเมื่อเทียบกับประเทศอื่น เช่น เวียดนาม กัมพูชา ลาว อินโดนีเซีย แล้วจะพบว่าต้นทุนการผลิตของไทยสูงกว่าประเทศเพื่อนบ้าน จึงมีคำถามว่าประเทศไทยเตรียมวางกลยุทธ์เพื่อรองรับปัญหาเหล่านี้แล้วหรือไม่”

คุณอดุลย์ โคลนพันธุ์

“เป็นชาวนาโดยกำเนิด และประกอบอาชีพชาวนามาตลอดชีวิต เมื่อได้เข้ามาทำงานวิจัยกับโครงการนี้ จึงได้แนวคิดที่ว่า ชาวนาจะต้องคิดแก้ปัญหาของตัวเองก่อนแล้วจึงจะคิดไปขอความช่วยเหลือจากคนอื่น พวกเราหาทางเพื่อความอยู่รอดจนประสบความสำเร็จ ต้องสู้กับโรงสีขนาดใหญ่โดยการผลิตข้าวพันธุ์พื้นเมืองเพื่อจำหน่าย ต้องสร้างความแตกต่างให้กับกลุ่มตัวเอง ซึ่งได้มีการรวบรวมสายพันธุ์ข้าวได้มากกว่า 150 สายพันธุ์ในปัจจุบัน จนได้เป็นนวัตกรรมการอนุรักษ์พันธุ์ข้าวเพื่อให้ข้าวสายพันธุ์ต่างๆ เหล่านี้คงอยู่กับชาวนาตลอดไป

สำหรับด้านการตลาดมีการพัฒนาเป็นการตลาดล่วงหน้า โดยผู้บริโภคจะสั่งซื้อข้าวล่วงหน้า จะมีคำสั่งซื้อ พร้อมระบุว่าต้องการข้าวพันธุ์ใด จำนวนเท่าใด เมื่อรู้ปริมาณความต้องการข้าวแต่ละสายพันธุ์แล้ว กลุ่มจะบริหารจัดการแบ่งการผลิตให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค ทั้งนี้ผู้บริโภคต้องโอนเงินมัดจำ 30% ล่วงหน้าพร้อมคำสั่งซื้อ โดยมีบริษัทที่วิบูลพา จำกัด ช่วยทำตลาดให้แก่ตลาดข้าวคุณธรรมด้วย”

ผศ.ดร.อภิรดี อุทัยรัตนกิจ

“จากเดิมไม่ได้ทำงานด้านสหกรณ์ แต่มีความเชี่ยวชาญด้านเกษตร-ผักผลไม้ และเมื่อได้เข้ามาทำงานกับโครงการ Farmer Shop แล้ว ทำให้เห็นอุปสรรคในการทำงานว่าการเปลี่ยนทัศนคติของผู้บริโภคนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย และสินค้าทางเลือกจะทำการตลาดยากกว่าสินค้าที่มีแบรนด์ ดังนั้นสิ่งที่จะช่วยสินค้าทางเลือกได้คือ การทำเรื่องคุณภาพสินค้า ผู้ผลิตต้องผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐาน และคุณภาพต้องไม่ด้อยกว่าสินค้าที่มีแบรนด์ นอกจากนี้อีกปัญหาหนึ่งคือ สถานที่จำหน่ายสินค้า ซึ่งเราขาดแคลนพื้นที่แสดงสินค้าที่จะนำไปให้ถึงกลุ่มเป้าหมาย

ผู้ประกอบการต่างๆ เมื่อผ่านการคัดเลือกสินค้ากับโครงการแล้ว ส่วนใหญ่คาดหวังว่าโครงการจะช่วยให้ขายสินค้าได้มากขึ้น แต่การดำเนินโครงการนี้ต้องพบกับปัญหาต่างๆ มากมาย และได้ข้อค้นพบว่า การจัดการเรื่องต่างๆ เหล่านี้ จะต้องใช้ทั้งคนและเงินทุน และได้บทเรียนในหลายๆ เรื่องสำหรับการดำเนินงานร้านค้าปลีกต่อไป นอกจากนี้จะต้องปลูกฝังเด็กรุ่นใหม่ให้มองเรื่องสังคมและทำเพื่อส่วนรวมมากขึ้น

สุดท้ายจะสังเกตได้ว่า สหกรณ์ใดมีผู้นำที่ดี ทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม สหกรณ์นั้นจะประสบความสำเร็จได้ดี ต้องมองแยกขาว-ดำ ให้ชัดเจน ห้ามมองเป็นพื้นที่สีเทา ซึ่งเรื่องเหล่านี้ควรต้องมีโครงการเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้หรือนวัตกรรมที่ได้จากโครงการนี้เพื่อต่อยอดต่อไปสู่ชุมชนได้”

คุณฐกานต์ สหวัชรินทร์

“เริ่มต้นจากความสนใจในงานสหกรณ์ จึงได้เข้ามาร่วมงานกับสถาบันฯ เริ่มงานโครงการซื้อข้าวจากชาวนา (ข้าวเกิดบุญ/ข้าวคุณธรรม) ซึ่งในระยะแรกยังมีคนรู้จักโครงการนี้และรู้จักข้าวทั้งสองแบรนด์อยู่น้อยมาก เพราะผู้บริโภคจะมุ่งเน้นที่เรื่องราคาถูกเป็นเรื่องแรก แต่เมื่อได้ออกบูทในงานเกษตรแฟร์ เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการให้ผู้บริโภคได้รู้จักข้าวทั้งสองแบรนด์ โดยวัตถุประสงค์หลักของโครงการนี้คือการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้บริโภค ซึ่งยังมีคนไม่เข้าใจวัตถุประสงค์นี้อยู่มาก จนกระทั่งมีการบอกต่อถึงคุณภาพและความอร่อยในราคาที่เป็นธรรม ทำให้เป็นที่รู้จักมากขึ้นจนมีสมาชิกและคำสั่งซื้อล่วงหน้าเพิ่มมากขึ้น

สำหรับอุปสรรคในส่วนผู้บริโภคนั้นคือ ผู้บริโภคจะไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพสินค้าและเรื่องการค้าที่เป็นธรรม เพราะแต่เดิมนั้นผู้บริโภคจะมองเพียงเรื่องราคาและความสะดวกในการซื้อสินค้าเป็นหลักเท่านั้น”

คุณบุญล้วน อุดมพันธ์

“สำหรับสหกรณ์การเกษตรเกษตรวิสัย จำกัด เริ่มทำงานกับสถาบันฯ ในโครงการเครือข่าย 36 จังหวัด โดยเริ่มต้นที่ 3 สหกรณ์ และพัฒนาต่อจนเป็นเครือข่าย 5 จังหวัด 15 สหกรณ์ ซึ่งเป็นโจทย์ที่ยากมาก เพราะการรวมตัวจากแต่ละสหกรณ์ที่มีความคิดที่แตกต่างกัน มีการบริหารจัดการและคนที่แตกต่าง การจะร่วมทำงานด้วยกันได้จึงต้องใช้ประโยชน์จากชุดความรู้ของสถาบันฯ ที่ช่วยให้แต่ละสหกรณ์ กล้าพูดความจริงและกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น และต้องกล้ายอมรับความจริงของสหกรณ์ว่ามีความสามารถมากน้อยเพียงใด

ธุรกิจสหกรณ์จะต้องมีเครือข่ายจึงจะดำเนินไปได้ดี คนต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันก่อน ต้องมีสมาชิกที่ดีเห็นความสำคัญของสหกรณ์ พวกเราจะสร้างนักสหกรณ์ที่เข้าใจในหลักการและอุดมการณ์สหกรณ์ นอกจากนี้สหกรณ์พวกเรายังพยายามจะส่งออกข้าวด้วยตัวเองให้ได้ในอีก 2 ปี ข้างหน้า โดยการเพิ่มประสิทธิภาพของคน มีการสร้างทายาทเกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ที่สำคัญในการทำธุรกิจ เช่น เรื่องภาษาและโลจิสติกส์ นอกจากนี้ในปีหน้า เราจะสร้างศูนย์เรียนรู้ของ สกก.เกษตรวิสัย ในพื้นที่ของ ส.ป.ก. ซึ่งจากการศึกษาดูงานศูนย์เรียนรู้ จ.นครสวรรค์ ทำให้ได้แรงบันดาลใจและแนวทางในการสร้างศูนย์เรียนรู้นี้ เพื่อสร้างคนรุ่นใหม่ให้เป็นชาวนาที่มีคุณภาพเต็มตัว”

คุณอรุณ นวราช

“จากการเข้ามาทำงานกับสถาบันฯ ตั้งแต่เมื่อ 4 ปีที่ผ่านมา ซึ่งก่อนหน้านี้การทำธุรกิจโรงแรมจะไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับคนในชุมชนมากเท่าใดนัก จนกระทั่งมีแนวคิดที่ต้องการผลักดันเรื่องเกษตรอินทรีย์ เนื่องจากต้องการสินค้าปลอดสารพิษเข้ามาใช้ในโรงแรมเพื่อเป็นอีกจุดขายหนึ่งของธุรกิจในเรื่องสินค้าเกษตรอินทรีย์ ซึ่งในอำเภอสามพรานนั้นมีเกษตรกรผู้ปลูกผลไม้ส่งจำหน่ายในตลาดจำนวนมาก แต่ยังคงใช้สารเคมีในการเพาะปลูกมากที่สุดด้วย และพบว่าตัวเกษตรกรเองต้องประสบปัญหาทั้งด้านสุขภาพที่มาจากการใช้สารเคมี และปัญหาการเป็นหนี้สินจากร้านจำหน่ายสารเคมีด้วย จึงทำให้เกษตรกรมีความต้องการเลิกใช้สารเคมีในการเพาะปลูก แต่ก็ต้องประสบปัญหาความกลัวไม่มีตลาดรองรับ และเกษตรกรไม่มีความรู้ความเข้าใจว่าถ้าเปลี่ยนแนวทางการเพาะปลูกแล้วจะทำได้สำเร็จหรือไม่ ทั้งนี้เป็นเพราะโลกของเกษตรกรนั้นจะมีเพียงสวนเพาะปลูกกับพ่อค้าคนกลางเท่านั้น

สำหรับตนเองเป็นคนประกอบธุรกิจ เมื่อต้องการแก้ปัญหาเหล่านั้นจึงให้ความสำคัญกับเรื่องการตลาดก่อนเป็นอันดับแรก เมื่อเริ่มทำโครงการจึงใช้**ตลาดสุขใจ** เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนให้เกษตรกรมั่นใจว่าจะมีตลาดรองรับในการที่จะปรับเปลี่ยนจากการทำเกษตรที่ใช้สารเคมีมาเป็นเกษตรอินทรีย์ จากการดำเนินงานโครงการเป็นระยะเวลา 3 ปี เกษตรกรเริ่มเชื่อใจและมั่นใจกับการทำเกษตรอินทรีย์มากขึ้น และเมื่อเกษตรกรได้พบกับผู้บริโภคที่มาตลาดโดยตรง ได้ถ่ายทอดเรื่องราวของวิธีการเพาะปลูกแบบเกษตรปลอดภัยตัวเองแล้ว ผู้บริโภคก็จะให้การยอมรับและซื้อสินค้าโดยไม่จำเป็นต้องจำแนกว่าสินค้านั้นต้องมีแบรนด์ใดๆ ซึ่งสิ่งที่โครงการนี้ทำได้ดีคือ การได้รับความเชื่อมั่นจากเกษตรกร โดยเกษตรกรยอมรับความรู้เรื่องเกษตรอินทรีย์ที่นำไปมอบให้ นอกจากนี้กลุ่มเกษตรกรนำร่องทำเกษตรอินทรีย์ยังได้เจรจาพูดคุยกับห้างโมเดิร์นเทรดด้วยตัวเองโดยไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลางอีกด้วย และคาดว่าในอนาคตสินค้าเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่จะสามารถพัฒนาขยายตลาดได้อย่างแน่นอน

สำหรับในมุมมองของนักธุรกิจที่ได้เข้าไปทำงานร่วมกับชุมชน เห็นว่างานเหล่านี้เหมือนเป็นธุรกิจฐานสังคม ซึ่งไม่ใช่การทำ CSR ที่จะเป็นการเข้าไปช่วยชุมชน และมีความเห็นว่าทุกพื้นที่ในประเทศไทยล้วนมีจุดเด่นเป็นของตัวเอง ถ้าทุกแห่งมีภาคเอกชนเข้ามาร่วมกับเกษตรกรในพื้นที่ดำเนินงานขับเคลื่อนไปพร้อมกับภาครัฐ และมหาวิทยาลัยเข้ามาช่วยให้การสนับสนุนด้านวิชาการแล้ว คิดว่างานจะดำเนินไปได้ดี เพราะภาคเอกชนเองจะมองต้นแบบเหล่านี้ในรูปของธุรกิจ ซึ่งไม่ต้องรอทุนจากภาครัฐหรือรอใครมาช่วยให้ทุน และต้องการสร้างเกษตรกรให้เป็นนักธุรกิจด้วย แต่ปัญหาคือเกษตรกรส่วนใหญ่ที่เคยพบมานั้นจะมองแค่ขั้นเดียว ไม่มองระยะยาวหรือไม่คิดไกล ยังไม่มีความเข้าใจวงจรธรรมชาติ ดังนั้นเราต้องให้ความรู้ แม้กระทั่งความรู้ในเรื่องเกษตรอินทรีย์ ยังพบปัญหาคือหาบุคลากรที่สนใจเรื่องนี้อย่างแท้จริงได้ยากมาก”

คุณศิธร วิเศษ

“การดำเนินงานโครงการวิจัยควรต้องพิจารณาถึงความต้องการของเกษตรกรก่อนเป็นอันดับแรกว่าตัวเกษตรกรต้องการหรือไม่ต้องการอะไร สำหรับการทำให้โครงการวิจัยร่วมกับสถาบันฯ นั้น เริ่มต้นจากปัญหาราคาผลผลิตที่ตกต่ำ จึงต้องการหาทางช่วยแก้ปัญหาให้เกษตรกรชาวสวนผลไม้ อย่างยั่งยืน ซึ่งการทำงานวิจัยนั้นต้องตอบสนองความต้องการของเกษตรกรได้อย่างแท้จริง และต้องรับฟังความคิดของเกษตรกรเป็นสำคัญ ไม่ใช่การออกคำสั่งว่าเกษตรกรต้องทำอะไร นอกจากนี้การทำธุรกิจของสหกรณ์นั้นต้องเป็นธุรกิจเชิงสวัสดิการ ต้องเข้าใจถึงแก่นแท้ของการเป็นสหกรณ์ที่ทำงานเพื่อสมาชิก มิใช่เพื่อกำไรของสหกรณ์ และในเรื่องของคุณ์เรียนรู้ที่จะจัดตั้ง คือคุณ์ที่มุ่งแบ่งปันองค์ความรู้แลกเปลี่ยนในชุมชน

สำหรับปัญหาที่เห็นในขณะนี้คือ เราไม่สามารถขับเคลื่อนแม่แบบไปสู่ระดับประเทศได้ เพราะคนไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และแนวคิดของแต่ละสหกรณ์นั้นแตกต่างกัน ซึ่งสหกรณ์ควรต้องมีมุมมองที่หาเพื่อสมาชิก ถ้ามีมุมมองเช่นนี้ได้ทำได้จะเกิดการถ่ายทอดความรู้ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันแม่แบบของพวกเราไม่ได้ถูกนำไปใช้และยังไม่เห็นคุณค่า ซึ่งพวกเราควรหาวิธีการขยายและเผยแพร่แม่แบบเหล่านี้ไปสู่สหกรณ์อื่นๆ ต่อไป”

คุณวิชัย ประกอบทรัพย์

“ได้เริ่มทำงานวิจัยกับสถาบันฯ มาตั้งแต่ปี 2549 โดยตนเองมีความคิดที่แปลกแยกจากชาวสวนทั่วไปที่มักจะนิยมไปรวมกลุ่มชุมนุมเพื่อเรียกร้องความช่วยเหลือจากรัฐบาล แต่สำหรับตนเองนั้นมีความคิดว่าการที่ผู้ผลิตผลไม้ต้องพบปัญหาราคาตกต่ำนั้นเป็นเพราะตัวเกษตรกรเองไม่รู้จักรการวางแผนทั้งเรื่องการผลิตและการตลาด และประเทศยังไม่มีแผนการตลาดเพื่อรองรับผลผลิตของเกษตรกรอีกด้วย ทั้งนี้ในอดีตเมื่อการส่งออกผลไม้มีปัญหาพบว่าผลผลิตไม่ได้มาตรฐาน รัฐบาลกลับโยนความผิดให้เกษตรกรว่าไม่ผลิตผลไม้ GAP ทั้งๆ ที่เกษตรกรไม่มีโอกาสที่จะพูดแสดงความคิดเห็น ไม่มีศักดิ์ศรี มีหน้าที่เพียงต้องทำตามเจ้าหน้าที่รัฐบอกเท่านั้น

เมื่อได้มีโอกาสเข้าร่วมโครงการวิจัยจนได้ผลิตผลไม้คุณภาพแล้ว ก็เล็งเห็นอีกปัญหาหนึ่งคือ เรื่องอายุของเกษตรกรที่นับวันจะเหลือแต่ผู้สูงอายุ ไม่มีผู้เข้ามาสืบทอดอาชีพเหล่านี้ คนรุ่นใหม่ที่มาจากรอบครัวทำการเกษตรเมื่อได้เรียนสูงๆ แล้วกลับไม่คิดจะกลับไปประกอบอาชีพเกษตรกรต่อ จากรุ่นพ่อแม่ จึงคิดที่จะพัฒนาทายาทเกษตรกรโดยเริ่มจากครอบครัวของตนเองและคนใกล้ชิด โดยต้องเริ่มจากการสร้างศักดิ์ศรีของเกษตรกรเองก่อน ต้องทำให้สังคมยอมรับความมีศักดิ์ศรีของเกษตรกรให้ได้

และจากการได้ทำงานวิจัยด้วยตัวเองทำให้ได้ข้อค้นพบว่า การเปลี่ยนแปลงคนเป็นเรื่องที่ยากมาก ตนเองมีโอกาสเข้าร่วมเวทีได้รับฟังความคิดจากนักวิชาการ ได้ความรู้และแนวคิดต่างๆ เพิ่ม

มากขึ้น ได้รับการจุดไฟทำให้เกิดความอยากพัฒนาเรื่องต่างๆ แต่ปัญหาที่แท้จริง คือ คนในท้องถิ่นไม่สามารถเข้าถึงแนวคิดที่ดีเหล่านี้ได้ ส่วนคนที่ได้มาเรียนหนังสือสูงๆ ในเมืองก็มักจะไม่ค่อยกลับไปประกอบอาชีพทางการเกษตร ทั้งหมดนี้คือปัญหาและอุปสรรคที่ตนเองมองเห็น”

คุณวุฒิชัย ประกอบทรัพย์

“เป็นทายาทเกษตรกรที่อยู่ในวงอาชีพเกษตรกรมาโดยตลอด มองเห็นปัญหาว่าภาคการศึกษาของสังคมไทยเป็นตัวสร้างปัญหาให้แก่อาชีพภาคการเกษตร เพราะเมื่อลูกหลานเกษตรกรได้ไปเรียนสูงๆ แล้วจะดึงเอาคนรุ่นใหม่เหล่านี้ออกไปสู่สังคมเมือง ไม่ส่งเสริมการกลับสู่ภาคเกษตรกรรมมากนัก และบางรายถึงแม้จะเรียนมาทางด้านเกษตรแต่เมื่อกลับไปประกอบอาชีพจริงๆ แล้วไม่สามารถทำได้ จึงจะถูกกดดันจากพ่อแม่ที่บางครั้งตั้งความหวังไว้ที่ตัวลูกสูงเกินไป ทั้งนี้ต้องยอมรับว่าการประกอบอาชีพเกษตรกรรมนั้นต้องอาศัยภูมิปัญญาดั้งเดิมเป็นส่วนใหญ่ และต้องใช้ความรู้ด้านการจัดการเข้ามาช่วย เช่น การวางแผนการผลิตว่าควรปลูกพืชกี่ชนิดในพื้นที่ที่มีอยู่จึงจะได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสม นอกจากนี้ การประกอบอาชีพของตนเองนั้นไม่ได้มุ่งหวังเรื่องเงินเพียงอย่างเดียว แต่เน้นที่ความสุขในการดำเนินชีวิต ได้อยู่กับครอบครัว ที่สำคัญคือได้เป็นเจ้าของตัวเองไม่ต้องเป็นลูกจ้างใคร

สำหรับปัญหาของเกษตรกรนั้น เห็นว่ายังขาดเรื่องการเก็บข้อมูล การจัดการฐานข้อมูล ซึ่งตนเองได้จัดทำและมอบให้ คุณศศิธร วิเศษ ใช้เป็นต้นแบบให้แก่เกษตรกรอื่นๆ ซึ่งขณะนี้เกิดเป็นศูนย์เรียนรู้ขึ้น โดยรวบรวมผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการปลูกพืชแต่ละชนิด มารวมตัวที่ศูนย์เรียนรู้และช่วยให้ความรู้แก่เพื่อนเกษตรกรและคนที่เข้ามาศึกษาเรียนรู้ด้วย”

ดร.ธวิษ สุตสาคร

“เคยทำโครงการเครือข่ายคุณค่ามันสำปะหลัง ในชุดโครงการฯ ของสถาบันฯ ซึ่งได้ข้อค้นพบว่า สหกรณ์ โดยเฉพาะสหกรณ์การเกษตรมักจะขาดการจัดการความรู้ ส่วนเรื่องการรวมกลุ่มนั้นจะไปเน้นที่การรวมกลุ่มซื้อปัจจัยการผลิต แต่ไม่ได้เน้นที่การรวมกลุ่มกันคิดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้พัฒนาขึ้น

สำหรับโครงการวิจัยในปัจจุบัน ได้ดำเนินการเรื่องการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นการต่อยอดจากเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดพังงา ที่เป็นหนึ่งในชุดโครงการของสถาบันฯ ด้วยเช่นกัน สำหรับข้อค้นพบของโครงการนี้ คือ สิ่งที่ทางชุมชนคิดไม่ถึงคือเรื่องการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ ซึ่งเรื่องการท่องเที่ยวนั้นเป็นปลายทางที่จะนำไปใช้ แต่ภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นเกี่ยวข้องกับทุกเรื่องของชีวิตคนในชุมชน เช่น วิถีชีวิตของการประมง ที่ได้กลุ่มใหม่ไม่รู้เรื่องเหล่านี้ เพราะถูกกระแสสังคมดึงออกไปจนหลงลืมคุณค่าของภูมิปัญญาเหล่านี้ นอกจากนี้ควรต้องเชื่อมโยงเรื่องภูมิปัญญาเข้ากับการศึกษา ควรให้การศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของคนในชุมชน เรียนแล้ว

ควรนำกลับไปใช้ได้จริงในชุมชนของตัวเอง ไม่ใช่เป็นการตัดเชื้อโหลที่ผลิตมาแล้วไม่พอดีต่อคนใส่ ซึ่งเป็นปัญหาที่พบได้ในปัจจุบัน

นอกจากนี้อุปสรรคที่พบคือ คนส่วนใหญ่มุ่งหวังแต่ผลประโยชน์ และการสร้างเครือข่าย ขึ้นอยู่กับผู้นำ ถ้าผู้นำฝึกฝนการเมืองจะไม่ประสบความสำเร็จหรือสำเร็จแต่ไม่เกิดความยั่งยืน จึงมี โจทย์ว่าจะทำอย่างไรให้เกิดความยั่งยืนได้ รวมถึงเรื่องการจัดการความรู้ภูมิปัญญาให้เป็นระบบ การจัดการเครือข่ายจะทำอย่างไรที่ไม่ต้องขึ้นอยู่กับคนใดคนหนึ่งแต่ต้องเป็นไปตามระบบ ซึ่งต้องเป็นไปตามธรรมชาติและสร้างระบบที่ดี”

ดร.โชคชัย สุทธาเวช

“จากที่ได้ฟังผู้ร่วมเวทีหลายท่านกล่าวมานั้นได้สะท้อนแนวคิดให้เห็นว่า ปัจจุบันเรากำลังพัฒนาประเทศไปสู่รูปแบบใด และจะนำสหกรณ์ให้แข็งแกร่งได้ด้วยแนวทางใด ซึ่งกระแสเรื่องการพัฒนาระบบการค้าที่เป็นธรรม ที่สถาบันฯ กำลังพยายามดำเนินงานอยู่นี้จะเห็นได้ว่าอย่างน้อยการสร้างสรณวัตรกรรมได้ถูกสร้างขึ้นโดยการร่วมมือกันระหว่างภาควิชาการ เช่น สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ และฐานของสหกรณ์ต่างๆ ที่มีความเข้มแข็งในตัวบุคคล อุดมการณ์ ภูมิปัญญาดั้งเดิม และความสามารถในการสร้างสรณวัตรกรรม

นอกจากนี้ **สหกรณ์ต้องมีนักคิด**ที่สามารถทำงานสร้างสรรค์ได้เป็นการเฉพาะ สามารถทำให้สหกรณ์ขับเคลื่อนไปในแนวทางการตอบโจทย์และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อความสำเร็จของสหกรณ์ในอนาคต”

คุณสุวิทย์ ภูมิประเสริฐโชค

“สำหรับเรื่องคุณค่าสหกรณ์นั้นเป็นเหมือนร่มใหญ่ที่ยึดถือร่วมกัน ส่วนงานโครงการวิจัยที่แต่ละคนดำเนินการนั้นจะเป็นแม่แบบของแต่ละเรื่อง ทั้งเรื่องการผลิตที่เป็นมาตรฐาน การค้าที่เป็นธรรม การมีข้อมูลเพื่อการตัดสินใจของเกษตรกรที่ถูกต้อง เหล่านี้เป็นต้น ทั้งนี้โจทย์วิจัยที่น่าจะขับเคลื่อนของประเทศคือ ต้องเริ่มคิดว่าจะเชื่อมโยงนำพาแม่แบบเหล่านี้เข้าสู่โครงสร้างของระบบได้อย่างไร อาจเป็นสถาบันภาคประชาชน ภาครัฐ หรือภาควิชาการก็ตามแต่ เราจะมีวิธีการอย่างไร”

คุณวินัย เมฆดำ

“ในส่วนของ ส.ป.ก. นั้น จะพบว่าคนในพื้นที่ ส.ป.ก. จะมีอายุมากและไม่สนใจงานอาชีพเกษตร ซึ่งในปัจจุบันมีผู้มาลงทะเบียนเป็นคนยากจนไม่มีที่ดินทำกินสูงถึงสามแสนกว่าราย และปัญหา คือจะทำอย่างไรให้คนกลุ่มนี้จะเข้ามาในพื้นที่ ส.ป.ก. สามารถเข้าสู่อาชีพการเกษตรได้อย่างมั่นใจ

เพราะ ส.ป.ก. มักพบปัญหาว่าคนที่เข้ามาในพื้นที่ ส.ป.ก. แล้วไม่สามารถคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

เมื่อปี 2555 ได้พบกับสถาบันฯ และได้เห็นแนวทางการพัฒนา โดยได้ทำ MOU กับสถาบันฯ และอีก 2 หน่วยงาน เพื่อพัฒนาเจ้าหน้าที่และเกษตรกรในพื้นที่ (Smart Officers and Smart Farmers) และขณะนี้กำลังดำเนินการนำร่องหลักสูตรชาวนามืออาชีพ 4-5 จังหวัดในเบื้องต้น”

คุณสุรศักดิ์ สุขศิริ

“ความรู้ที่ได้รับจากเวทีในวันนี้มีประโยชน์มาก ทั้งเรื่องของระบบการผลิตและระบบการจัดการตลาด ซึ่งฝ่ายภาคธุรกิจนั้นจะมองว่าทำอย่างไรให้เราแข่งขันได้ ส่วนภาคการเกษตรนั้นเกษตรกรต้องทำตัวเป็นนักธุรกิจเพื่อความอยู่รอดให้ได้

สำหรับงานของตนเองที่ได้รับนั้นเป็นงานเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้ของ ส.ป.ก. ซึ่งเป็นงานยากแต่ท้าทายมาก โจทย์ที่รับผิดชอบ คือ จะทำอย่างไรให้คนสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดิน 1-3 ไร่ ให้อยู่ได้อย่างมีความสุข มีศักดิ์ศรี

สำหรับสิ่งที่ได้ฟังในเวทีวันนี้ หลายเรื่องสามารถตอบโจทย์ได้และเป็นสิ่งที่เห็นถูกต้องตรงกัน ควรพยายามขยายเรื่องเหล่านี้ออกไป แต่ปัญหา ณ ปัจจุบัน คือเกษตรกรไม่มีความเชื่อมั่นเจ้าหน้าที่รัฐ การที่เจ้าหน้าที่จะนำความรู้ไปให้เกษตรกรนั้นไม่ได้รับความเชื่อถือ ดังนั้นจึงต้องแสวงหาเจ้าหน้าที่รัฐที่จะเข้ามาร่วมทำงานดีๆ เหล่านี้ด้วย”

นายนพเวช บุญมี

“จากการลงพื้นที่ทำงานวิจัยเรื่องการบริหารจัดการภูมิปัญญาในพื้นที่ท่องเที่ยว จ.พังงา พบว่าเครือข่ายใดที่ใช้เงินเป็นตัวเชื่อมจะอยู่ได้ไม่นาน แต่เครือข่ายใดที่สร้างขึ้นด้วยใจจะมีความเข้มแข็งและอยู่ได้อย่างยั่งยืน และความรู้เป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะความรู้ที่ฝังลึกในตัวตน แต่ทั้งนี้เราต้องหาทางให้ความรู้เหล่านี้เป็นความรู้ที่อยู่คู่ชุมชน และต้องสร้างความภาคภูมิใจในความรู้ที่ชุมชนมีให้ด้วย

โดยส่วนตัวคิดว่า คำว่า วิถีชาวนาผู้ปลูกข้าว กับ วิถีคนผลิตข้าว นั้นแตกต่างกัน นั่นคือวิถีชาวนาผู้ปลูกข้าว คือ ปลูกตามภูมิปัญญา มีคุณภาพ มีศักดิ์ศรี มีวัฒนธรรม และมีคุณค่าทางสังคม ส่วนวิถีคนผลิตข้าว คือ เน้นปริมาณการปลูกให้มากโดยไม่เน้นคุณภาพ แล้วรอความช่วยเหลือจากรัฐบาล สำหรับปัจจุบันในพื้นที่ท่องเที่ยว จ.พังงา นั้น คนในท้องที่ส่งลูกเรียนทางการท่องเที่ยวเพื่อหวังให้กลับไปพัฒนาพื้นที่แต่สุดท้ายเด็กๆ เหล่านั้นไม่ได้กลับไปพัฒนาหรือสืบทอดงานที่บ้านแต่กลับไปทำงานโรงแรมแทน”

ดร.ปรีชา สิทธิกรณไกร

“จากความต้องการของงานวิจัย จึงได้มีผลลัพธ์เป็นแผนปฏิบัติที่ดี ที่มีบทเรียนของการเรียนรู้ให้ใครก็ตามที่ต้องการเข้าสู่วงจรธุรกิจเพื่อสังคมสามารถเรียนรู้ได้ เหมือนเรามีชุดความรู้ของการลองผิดลองถูกจากงานวิจัย มีกลไกที่เรียกว่าเป็นภาคีเครือข่ายมากขึ้น แต่ต้องอย่าลืมเงื่อนไขจำเป็นที่เป็นกติกาของแต่ละเรื่อง ซึ่งหากกระบวนการต้องการขยายผลก็สามารถเป็นไปได้ จะเป็นการให้คำแนะนำเพื่อสอนให้คนเก่ง แต่การเลือกความรู้ในการนำไปใช้จะแตกต่างกันไปตามความต้องการและความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่”

สุดท้ายผู้ประสานงานชุดโครงการฯ ได้กล่าวขอบคุณนักวิจัย และจะนำข้อคิดความเห็นจากเวทีไปใช้ในการออกแบบการวิจัยของชุดโครงการฯ ในระยะต่อไป ซึ่งจะเป็นไปในทิศทางของการต่อยอดงานวิจัยโดยใช้ทุนความรู้เดิม เพื่อการยกระดับสมรรถนะแก่ชุมชนและผู้ประกอบการธุรกิจฐานสังคม เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งเป็นปึกแผ่นเพื่อการทำหน้าที่เป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมโดยมีการเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืนต่อไป

ปิดประชุมเวลา 15.00 น.

รายงานการประชุมคณะกรรมการศูนย์สารสนเทศสหกรณ์

ครั้งที่ 4/2556

วันพฤหัสบดีที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2556 เวลา 9.30 – 11.00 น.

ณ ศูนย์สารสนเทศสหกรณ์ ห้อง 214 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. น.ส.สายสุดา ศรีอุไร	รองผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
3. น.ส.พุดดี กลิ่นเกษร	เจ้าหน้าที่ศูนย์สารสนเทศสหกรณ์
4. นายพรพงษ์ แสงนาค	เจ้าหน้าที่ศูนย์สารสนเทศสหกรณ์

เริ่มประชุม เวลา 9.30 น.

ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ (รศ. จุฑาทิพย์ ภัทราวาท) เป็นประธานในที่ประชุม กล่าวเปิดการประชุมและให้ที่ประชุมพิจารณาเรื่องต่างๆ ตามระเบียบวาระ ดังนี้

วาระที่ 1 เรื่องแจ้งเพื่อทราบ

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท แจ้งว่า เนื่องด้วยเดือนกันยายน 2556 ที่จะถึงนี้ จะมีการจัดงานการประกาศเกียรติคุณสหกรณ์และนักสหกรณ์ที่มีคุณค่า ประจำปี 2556 พร้อมจัดเวทีเสวนาประจำปีของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ดังนั้นวารสารคนสหกรณ์ ฉบับที่ 21 ควรต้องดำเนินการให้ตรงตามกำหนดเพื่อให้เสร็จพร้อมใช้ในงานนี้ ในวันศุกร์ที่ 13 กันยายน 2556

ทั้งนี้ที่ประชุมจึงทบทวนกำหนดการดำเนินงานจัดทำวารสาร โดยกำหนดการรวบรวมวารสารจากผู้เขียนบทความทั้งหมด ภายในวันที่ 31 กรกฎาคม 2556 และส่งโรงพิมพ์เพื่อจัดรูปเล่มภายในวันที่ 6 สิงหาคม 2556

วาระที่ 2 เรื่องเพื่อพิจารณา

2.1 การจัดทำวารสารคนสหกรณ์ ฉบับที่ 21 (เดือน กันยายน – พฤศจิกายน 2556)

หน้าปก: ที่ประชุมร่วมกันพิจารณารูปแบบหน้าปกวารสาร ฉบับที่ 21 สรุปว่า ชิมหลักจะเป็นภาพการรวมกลุ่มเครือข่ายต่างๆ ของสถาบันฯ โดยจะใช้ Keyword ที่สำคัญของโครงการวิจัยมาจัดเรียงสลับขนาดต่างๆ ให้สวยงาม โดยใช้พื้นปกสีขาว ตัวอักษรสีส้มและสีเขียว

ทั้งนี้ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ได้เลือก Keyword ในเบื้องต้น ได้แก่

- อักษรขนาดใหญ่ที่สุด : 1) ขบวนการธุรกิจฐานสังคม 2) การค้าเป็นธรรม และ 3) การจัดการใช้คุณค่า

- อักษรขนาดกลาง ใช้ชุดความรู้ที่ได้จากงานวิจัย เช่น 4 มิติผู้นำคุณค่า การจัดการโซ่อุปทานอย่างบูรณาการ และอื่นๆ ในชุดความรู้
- อักษรขนาดเล็ก ใช้ผลลัพธ์จากงานวิจัย เครือข่ายต่างๆ เช่น เครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม ตลาดสุขใจ เครือข่ายคุณค่าผลไม้คุณภาพ เป็นต้น

2.1.1 บทความในวารสาร

1. ในแวดวงคนสหกรณ์

- 1.1 เรียงร้อยถ้อยคำ สานฝันคนสหกรณ์ : ร้อยคนร้อยคุณค่า มอบให้คุณผลดี ถอดถ้อยคำจากกลุ่มชาวนา จ.ศรีสะเกษ (1 หน้า)
- 1.2 ประกาศเกียรติคุณสหกรณ์และนักสหกรณ์ที่มีคุณค่า ประจำปี 2556

2. มุมมองจากคนแดนไกล

- 2.1 บทความ เรื่อง ข้อคิดการพัฒนากษัตริย์ : แนวทาง สว.สก. โดยคุณไก่ (ศึกษา ณ ประเทศ ญี่ปุ่น) (3 หน้า)
- 2.2 เรื่องราวของประเทศเพื่อนบ้าน : พม่า โดย นักวิจัยของ สกว. มอบให้คุณสายสุดา ติดต่อประสานงานขอบทความ (3 หน้า)

3. เติมความรู้

- 3.1 ข้าว : โดย รศ.สมพร อิศวิลานนท์ (3 หน้า)
- 3.2 บริบทของธุรกิจฐานสังคมกับการสานต่อนโยบายการพัฒนารูปแบบใหม่ของไทย โดย รศ.จุฑาทิพย์ (3 หน้า)
- 3.3 บทความแปล : คุณฝน โดย รศ.จุฑาทิพย์ เป็นผู้คัดเลือกบทความ (3 หน้า)

4. เล่าสู่กันฟังจากงานวิจัย

- 4.1 เวทีถอดบทเรียนและการวางกลยุทธ์งานวิจัยในอนาคต จากเวทีวันที่ 21 มิ.ย. 2556 เรียบเรียงโดย ศกสวรรณ (8 หน้า)
- 4.2 เวทีเสวนา เรื่อง “แนวทางการยกระดับสมรรถนะชาวนาสู่การเป็นมืออาชีพ” วันที่ 18 ก.ค. 2556 เรียบเรียงโดย ศกสวรรณ (8 หน้า)
- 4.3 เวทีเสวนา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาชาวนามืออาชีพ เรียบเรียงโดย ผศ.ดร. ทิพรรัตน์
- 4.4 เวทีเสวนา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาสู่การเป็น Smart Officers เรียบเรียงโดย คุณวินัย เมฆดำ/คุณสุวิทย์ ภูมิประเสริฐโชค

5. ติดตามความเคลื่อนไหวในแผนพัฒนาฯ

- 5.1 เวทีอบรม ชสค. วันที่ 27 ก.ค. 2556
- 5.2 การอบรมผู้จัดการมืออาชีพ มอบให้คุณสุจิตรา ประเมิน

6. นานาสาระ

6.1 เขาว่าอย่างนั้น ผมว่าอย่างนี้ คุณว่ายังไง : โดย อ.วรเทพ ไวยาวิโรจน์
(3 หน้า)

6.2 สุขภาพ : สบายบ้านทุ่ง จ.ยโสธร เรียบเรียงโดย ศกสวรรณ (3 หน้า)

- แคตตาล็อกสินค้า รับผิดชอบโดยคุณพรพงษ์ แสงนาค และคุณสายสุตา ศรีอุไร

- ภาพหน้ากลาง ใช้ภาพจากงานเวทีเสวนา “แนวทางการยกระดับสมรรถนะชาวนาสู่การเป็นมืออาชีพ” วันพฤหัสบดีที่ 18 ก.ค. 2556 (2 หน้า) และ รศ.จุฑาทิพย์ ขอเพิ่มภาพบู๊ทจากกระทรวงพาณิชย์ จำนวน 2 หน้า

2.2 ติดตามความก้าวหน้าการจัดทำเว็บไซต์สถาบันฯ

ประชุมร่วมพิจารณาเว็บไซต์สถาบันฯ ตามข้อสังเกตจาก คุณศกสวรรณ ผู้เข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์ เมื่อวันที่ 10 ก.ค. 2556 (ตามเอกสารแนบ 1) และให้ปรับแก้ ดังต่อไปนี้

1. หน้าแรก **ส่วนของภาพข่าว** การเปลี่ยนภาพข่าวเร็วมาก ให้ปรับเพิ่มเวลาการเปลี่ยนภาพให้นานขึ้น เพื่อให้ผู้เข้าเยี่ยมชมอ่านหัวข้อข่าวได้สมบูรณ์ขึ้น

2. หัวข้อใหญ่ด้านบนในแถบสีฟ้า ให้แก้ไขคำว่า “สารสนเทศราคาข้าวหอมมะลิ” เป็นคำว่า “สารสนเทศราคาข้าวหอมมะลิ”

3. การจัดเว้นวรรคประโยคของข่าวต่างๆ ควรจัดรูปแบบให้ถูกต้อง และในส่วนของการจัดเวทีเสวนา “แนวทางการยกระดับชาวนามืออาชีพ” ยังไม่สามารถดาวน์โหลดกำหนดการได้

4. **กราฟแสดงราคาข้าว** ยังไม่ปรับปรุงเป็นข้อมูลปัจจุบัน มอบให้คุณพรพงษ์ แสงนาค และคุณสายสุตา ศรีอุไร ร่วมดำเนินการรวบรวมข้อมูลพร้อมอัปเดตข้อมูล

5. **บล็อกความรู้** ที่หัวข้อด้านซ้ายมือ ไม่ได้ปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน ตั้งแต่ 12 เดือนที่ผ่านมา ทั้งนี้ที่ประชุมมอบให้ คุณพัสดี เป็นผู้หาข้อมูลเรื่องต่างๆ ที่น่าสนใจทั้งจากบทความและเรื่องใหม่ๆ นำส่งให้ รศ.จุฑาทิพย์ ตรวจสอบทุกกลางสัปดาห์ก่อนส่งให้คุณพรพงษ์ นำเผยแพร่ในบล็อก และมอบให้คุณศกสวรรณ เข้าตรวจสอบทุกวันศุกร์ของสัปดาห์

6. **เว็บไซต์ Facebook** ของโครงการ Farmer Shop ควรปรับรูปแบบเป็นหน้าเพจที่บุคคลทั่วไปสามารถเข้าเยี่ยมชมได้ โดยไม่ต้องขอเพิ่มเป็นเพื่อน โดยให้อยู่ในรูปแบบเดียวกับ Facebook ของเครือข่ายนักวิจัย และเครือข่ายผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์

7. ที่ประชุมเสนอให้ย้ายช่อง “ค้นหา” ที่อยู่ซ้ายมือด้านล่างสุด มาไว้ที่แถบสีฟ้า ด้านบนสุดขวามือ เพื่อความสะดวกแก่ผู้เยี่ยมชมในการค้นหาคำสำคัญ

ปิดประชุม เวลา 11.00 น.

รายงานการประชุม

เวทีเสวนา “แนวทางการยกระดับสมรรถนะชาวนาสู่การเป็นมืออาชีพ”

วันที่ 18 กรกฎาคม 2556 เวลา 09.00-15.30 น.

ณ ห้องประชุมสุธรรม อารีกุล อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เริ่มประชุมเวลา 09.00 น.

สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ (สว.สก.) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้จับมือกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) และสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) จัดเวทีเสวนา เรื่อง “แนวทางการยกระดับสมรรถนะชาวนาสู่การเป็นมืออาชีพ” ขึ้น ณ อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 18 กรกฎาคม ที่ผ่านมา โดยมีผู้ให้ความสนใจเข้าร่วมรับฟังเวทีในครั้งนี้กันอย่างล้นหลาม ทั้งนักวิจัย นักวิชาการ รวมถึงชาวนาจากทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ

ทั้งนี้ก่อนที่จะมีเวทีเสวนานั้นผู้จัดงานได้รับเกียรติจาก ดร.วีระชัย นาควิบูลย์วงศ์ เลขาธิการ ส.ป.ก. ให้การบรรยายพิเศษในหัวข้อเรื่อง “นโยบายการขับเคลื่อนความร่วมมือขบวนการถ่ายทอดความรู้ เพื่อยกระดับความสามารถของเกษตรกร (Smart Farmers) ในเขตปฏิรูปที่ดิน” ดังนั้น สว.สก. จึงใคร่ขอถือโอกาสที่ดีในการร่วมเฉลิมฉลองเดือนแห่งการครบรอบการสถาปนาสถาบันฯ ในเดือนกันยายนนี้ นำสิ่งดีๆ ที่ได้รับฟังในวันนั้นมาเล่าให้ท่านผู้อ่านได้รับฟังกันในวันนี้

➤ ดร.วีระชัย นาควิบูลย์วงศ์

“สิ่งที่น่าวิตกกังวลมากที่สุดในปัจจุบันเกี่ยวกับงานด้านการเกษตร คือ เรื่องอายุของเกษตรกร เนื่องจากขณะนี้ข้อมูลชี้ให้เห็นว่ากลุ่มเกษตรกรทั่วประเทศมีอายุเฉลี่ย 55 ปี และหากไม่มีการส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่แล้ว อนาคตในอีก 10 ปีข้างหน้าก็จะไม่เหลือคนในภาคการเกษตร ด้วยสาเหตุหนึ่งคือ เด็กรุ่นใหม่เมื่อได้เรียนสูงๆ แล้วจะไม่กลับไปสู่อาชีพเกษตรกร ดังนั้นวิกฤตเรื่องแรงงานในภาคการเกษตรจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องคำนึงถึงเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ควรแก้ไขโดยต้องสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ทดแทน ให้เป็นเกษตรกรมืออาชีพและมีการจัดการอย่างมืออาชีพ

สำหรับการสร้างคนนั้นควรต้องสร้างเป็นกระบวนการ โดยเริ่มตั้งแต่เยาวชนในโรงเรียน ให้เด็กนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการผลิตและได้รายได้จริง โดยขณะนี้มีการดำเนินการแล้วและใช้หลัก 30/70 คือ เมื่อมีรายได้จะแบ่งให้นักเรียน 30% ซึ่งช่วยให้นักเรียนหันมาสนใจการทำเกษตรมากขึ้น

นอกจากนี้กรอบแนวคิดที่สำคัญที่ใช้ในการดำเนินชีวิตวิถีเกษตร คือ ต้องใช้วิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง ที่พึ่งตนเองได้ ซึ่งในที่นี้รวมถึงสามารถแข่งขันและร่ำรวยได้ สำหรับหลักการของการประกอบอาชีพเกษตรนั้น ต้องลดต้นทุน 2 อย่าง คือ ต้นทุนการผลิตและต้นทุนชีวิต

เรื่องการลดต้นทุนการผลิต เช่น พันธุ์ข้าว ต้องคัดพันธุ์ตัวเอง เช่นชาวนาที่อำเภอกุดชุม จะสามารถคัดพันธุ์ข้าวได้เอง ส่วนเรื่องเครื่องกลทางการเกษตรต้องยอมรับเทคโนโลยีใหม่ๆ ต้องเรียนรู้และใช้ให้เป็น เช่น การปักดำด้วยข้าวต้นเดียวให้ผลผลิตสูงสุด นี่เป็นความรู้ที่ชาวนาต้องรู้ ส่วนเรื่อง

ต้นทุนชีวิตนั้น ยกตัวอย่างเช่น ประเทศลาว จะเห็นได้ว่าชาวลาวยุคใหม่มีต้นทุนชีวิตที่ต่ำมาก เพราะมีข้าวปลาอาหารพร้อม ในขณะที่ประเทศไทยนั้นเกษตรกรจะมีต้นทุนชีวิตที่สูงมาก คือมีรายจ่ายสูง ได้แก่ ต้นทุนการผลิต 40% และต้องจ่ายในการใช้ชีวิต/การบริโภคในครัวเรือนอีก 40% เพราะฉะนั้นถ้าเกษตรกรมีต้นทุนชีวิต มีข้าวปลาอาหารไว้กินเองก็จะอยู่ได้ สิ่งเหล่านี้ต้องทำให้ได้เพราะเกษตรกรในอดีตยังสามารถทำกันได้

นอกจากเรื่องการลดต้นทุนแล้ว เรื่องการเพิ่มผลผลิตโดยใช้เทคโนโลยีต่างๆ และการสร้างมาตรฐาน เช่น มาตรฐาน GAP นั้นก็เป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้การใช้การทำให้มีราคาสูงเป็นหลัก แต่จะเป็นการสร้างมาตรฐานเพื่อช่วยในการลดต้นทุน การมีสุขภาพที่ดีขึ้น และมีโอกาสในการจำหน่ายมากขึ้น โดยสิ่งสำคัญของการสร้างมาตรฐานนั้นคือ ต้องอาศัยการบูรณาการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย”

ภายหลังจากการบรรยายพิเศษของ ดร.วีระชัย นาควิบูลย์วงศ์ แล้วจึงเป็นเวทีเสวนา “แนวทางการยกระดับสมรรถนะชาวนาสู่การเป็นมืออาชีพ” โดยผู้ร่วมเวทีเสวนาในครั้งนี้มีทั้งนักวิชาการ นายกสมาคมชาวนาไทย และอาจารย์จากสถาบันการศึกษา ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

➤ **รศ.สมพร อิศวิลานนท์ :** นักวิชาการอาวุโส สถาบันคลังสมองของชาติ

“จากคำถามว่า ทำไมต้องยกระดับชาวนาสู่มืออาชีพ? นั้นเป็นเพราะ 1) โลกกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมากขึ้นทุกวัน ทั้งในบริบทของภูมิภาคและของโลก ด้านหนึ่งคือการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) การก้าวสู่การค้าเสรี นโยบายนี้จะบอกว่าต้องก้าวสู่ตลาดภูมิภาคและตลาดโลก การค้าจะรุนแรงและดุเดือดมากขึ้น จึงจะเปลี่ยนไปจากอดีต โดยกติกาทางการค้าจะให้อำนาจผู้บริโภคมากขึ้น ผู้ผลิตต้องสนองความต้องการของผู้บริโภคมากขึ้น และต้องมีคุณภาพมาตรฐานปลอดภัยเพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภค 3) ความเสี่ยงในกระบวนการผลิตสูงขึ้น ด้วยปัจจัยต่างๆ เช่น จากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกที่ควบคุมไม่ได้ แต่ปัจจัยภายใน เช่น ลัดส่วนเกษตรกรไทยลดลง ผลผลิตด้านการเกษตรลดลง และในอนาคต อาหารเป็นสิ่งจำเป็น เพราะฉะนั้นวันข้างหน้าอาหารจะมีราคาแพง ถ้าหากเกษตรกรยังอยู่ในภาคการเกษตรจะเป็นทั้งจุดเด่นและโอกาส

ปัจจุบันภูมิปัญญาเป็นเรื่องสำคัญที่จะช่วยให้ภาคการเกษตรอยู่ได้ ทั้งการจัดการที่จะช่วยให้แข่งขันได้ ซึ่งชาวของไทยขณะนี้มีปัญหาคือแข่งขันไม่ได้ แต่ในภาคอีสานยังมีข้าวหอมมะลิที่ยังมีตลาดรองรับ เพราะฉะนั้นอย่าไปเป็นของคละหรือของไหล ต้องสร้างให้เป็นสินค้าจำเพาะแล้วจะสู่ตลาดจำเพาะได้ (Niche Market) ซึ่งราคาจะเพิ่มขึ้นเอง แต่ถ้าไปปลูกข้าวเป็นของไหลหรือของคละ จะสู่ตลาดต่างประเทศไม่ได้ เช่น ประเทศเวียดนาม ที่มีค่าแรงงานและต้นทุนต่ำกว่าของไทยมาก

คำว่า “มืออาชีพ” นั้นคือ ต้องมีทักษะในการจัดการที่ดี ควรต้องรู้เรื่องการจัดการฟาร์ม มีการจดบันทึก ศึกษาหาข้อมูล คิดถึงนวัตกรรมบางอย่างเข้ามาใช้ทดแทน ใช้ปัจจัยของตัวเองที่ถูกต้อง ปัจจุบันแต่ละประเทศมุ่งเน้นใช้เทคโนโลยีในการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต เพราะฉะนั้นเราต้องเป็นเกษตรกรเต็มตัว รู้ถึงกระบวนการผลิตที่ดีและการลดต้นทุนที่ดี เช่น ตลาดข้าวไร่ ที่มีความจำเพาะ เช่น

ข้าวลิ้มผัว มีความจำเพาะในลักษณะสินค้า และข้าวหอมมะลิ มีความจำเพาะที่คุณภาพความอร่อย ถ้าทำให้ดีจะช่วยให้ได้ราคาสูงขึ้น โดยการผลิตต้องมีคุณภาพได้มาตรฐาน ซึ่งเหล่านี้จะช่วยให้เกษตรกร ร่ำรวยได้

นอกจากนี้ ยังมีกลไกที่สำคัญ คือ กลไกการตลาด โดยภาครัฐมีหน้าที่ทำนุบำรุงกลไกตลาด มิใช่ผูกขาดตลาด”

➤ **ดร.ร่วมจิตร นกเขา :** อาจารย์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร

“สำหรับชาวนาใน จ.ชุมพร เป็นกลุ่มผู้ปลูกข้าวไร่ ซึ่งแตกต่างจากภาคอื่นๆ โดยแต่เดิมภาคใต้มีพื้นที่ทำนาอยู่มาก แต่ปัจจุบันอาชีพทำนานั้นขายข้าวได้ราคาต่ำ คนใต้จึงเลิกปลูกข้าวหันไปปลูกยางพาราหรือปาล์มน้ำมันแทน จนเหลือพื้นที่ปลูกข้าวไม่ถึงหมื่นไร่ เพราะฉะนั้นข้าวไร่ จึงเป็นทางเลือกเพื่อความมั่นคงทางอาหาร โดยปัจจุบันคนชุมพร เปลี่ยนความคิดจากที่คิดกันว่าไม่ต้องปลูกข้าว โดยจะปลูกยางแล้วขายได้เงินเอามาซื้อข้าวแทน ได้เปลี่ยนเป็นการเห็นคุณค่าความมั่นคงทางอาหาร ซึ่งการปลูกยางพาราจะอยู่ไม่รอด เพราะขาดความรู้ความสามารถ ขาดการทำบัญชี การจดบันทึก ได้แต่ปลูกยางไปเรื่อยๆ ไม่มีการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตว่าอยู่ได้หรือไม่ได้

หลักสูตรที่นำไปทดลองใช้ทั้ง 15 หน่วยนี้ เป็นหลักสูตรที่ดีมาก ในการนำไปสอนชาวนา ครั้งแรกนั้น มีคำถามว่าเรียนเพื่ออะไร จะได้ประโยชน์อะไร ซึ่งต้องใช้วิธีให้ภรรยาแต่ละครอบครัวมาเรียนแล้วนำกลับไปเล่าต่อให้สามีหรือพ่อแม่พี่น้องฟัง โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในอาชีพและชีวิตประจำวันได้ ทั้งผู้ประกอบการปลูกยางตลอดไปจนถึงคนขายหมูปิ้ง และสามารถประยุกต์ให้เข้าได้กับทุกเพศทุกวัย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคนที่นำไปสอน เมื่อได้สอนการประกอบอาชีพ-การดำเนินชีวิต ให้มีความสมดุล จึงมีการตกลงระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนว่าจะปฏิบัติไปด้วยกัน เช่น การสอนให้ออมก่อนที่เหลือค่อยนำไปใช้ ทุกคนที่ได้เรียนล้วนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การที่เกษตรกรไทยทุกคนจะประสบความสำเร็จได้นั้น องค์ความรู้เป็นเรื่องสำคัญ เช่น การบริหารความเสี่ยงในการประกอบอาชีพ การลดต้นทุนชีวิต คือ การกินทุกอย่างที่ปลูก และปลูกทุกอย่างที่กิน

สำหรับข้าวไร่ ไม่กลัวเรื่องการตลาดเพราะไม่ได้ไปแข่งขันกับใคร และเมื่อชาวนาได้เรียนหลักสูตรนี้แล้วเริ่มหันมาสนใจการทำเกษตรอินทรีย์มากขึ้น นอกจากนี้ ขณะนี้ชาวนาในจังหวัดชุมพรให้ความสนใจมาขอให้เปิดสอนหลักสูตรนี้เป็นรุ่นที่ 2 แล้ว ทั้งนี้ชาวนาที่มาติดต่อ ได้ขอให้เปิดเป็น “มหาวิทยาลัยชาวนา” ไม่ใช่โรงเรียนชาวนา เพราะทุกคนต้องการความรู้ระดับมหาวิทยาลัย โดยได้เปิดที่อำเภอละแม ไปเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน ที่ผ่านมา ซึ่งไม่มีเงินทุนใดๆ แต่เป็นการกลับบ้านที่ อ.ละแม แล้วไปสอนให้เฉพาะวันเสาร์เดือนละ 1 ครั้ง นอกจากนี้ยังมีโรงเรียน ตชด. ของสมเด็จพระเทพฯ สนใจจะขอเข้ามาร่วมเรียนรู้ด้วย ดังนั้นมีความเห็นว่าหลักสูตรนี้จะช่วยให้เกษตรกรไทยมีความเข้มแข็งขึ้น”

➤ **คุณประสิทธิ์ บุญเฉย :** นายกสมาคมชาวนาไทย

“ทุกวันนี้ถ้าบอกว่าประกอบอาชีพชาวนาแล้วอยู่ไม่รอด นั่นไม่เป็นความจริง เพราะหากเป็นชาวนาแล้วอยู่ไม่ได้ อาชีพชาวนาคงหายไปจากประเทศไทยหมดแล้ว แต่ทั้งนี้ คำว่า “อยู่ได้” นั้น ต้องถามต่อไปว่าอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนหรือไม่ต่างหาก

ในอดีตชาวนาไทยจะทำนาครั้งเดียวต่อปี แต่สามารถทำนาแล้วซื้อนาได้ ขณะที่ปัจจุบันปีหนึ่งๆ ชาวนาทำนามากกว่า 1 ครั้ง แต่กลับไม่สามารถซื้อนาได้ ยิ่งไปกว่านั้นยังมีหนี้สินพอกพูน

สำหรับแนวทางการยกระดับชาวนานั้น คือ ต้องทำให้ลูกหลานชาวนาได้สัมผัสการทำนาตั้งแต่ต้น ผู้ประกอบอาชีพชาวนาในปัจจุบัน มักทำนาแล้วมาโอตครวญว่าไม่ไหว ต้นทุนสูง แต่ชาวนาไม่ได้วิเคราะห์ว่าทำไมตัวเองมีต้นทุนสูงกว่าคนอื่น บางคนทำนาเช่า แต่บางคนคิดรวมกลุ่มกันทำ ส่งผลให้มีต้นทุนต่ำกว่าคนอื่น ดังนั้นชาวนาแต่ละรายต้องเอาเรื่องจริงมาพูดกันเพื่อหาทางแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน

ปัจจุบันการที่ชาวนามีต้นทุนการผลิตสูงนั้น ส่วนหนึ่งเกิดจากโครงการรับจำนำที่ใช้ราคาหนึ่งหมื่นห้าพันบาทเป็นตัวตั้ง แต่ชาวนาขายข้าวสดได้เพียงหนึ่งหมื่นสองพันบาท ขณะที่เจ้าของที่นาผู้ให้เช่าก็เพิ่มค่าเช่าจากปีละ 500 บาท เป็นปีหนึ่งเสียค่าเช่า 1,000 บาทต่อไร่ต่อ 1 ฤดูกาลปลูก ซึ่งปีหนึ่งชาวนาจะปลูกข้าว 2 ครั้ง รวมค่าเช่าเป็น 2,000 บาทต่อปี อีกทั้งปัจจัยการผลิตจำพวกปุ๋ยและยา หากชาวนารู้จักวิเคราะห์สภาพดินที่จะใช้ปลูกว่าต้องใส่ปุ๋ยมากน้อยเพียงใด ก็จะสามารถลดต้นทุนการผลิตลงได้ ซึ่งชาวนาต้องเรียนรู้ให้รู้เท่าทันพ่อค้า อย่าให้ถูกหลอกเติมปุ๋ยหรือฉีดพ่นยาเกินขนาดความจำเป็นจนเป็นผลเสียต่อข้าวที่ปลูกไว้

ต่อไปชาวนาต้องเรียนรู้ ทำตัวเป็น “ตะเกียงที่มีไส้ เพื่อจุดไฟให้ติด” ส่วนนักวิชาการจะเป็นเหมือนน้ำมันที่มาเติมตะเกียงให้พวกเรา ทุกวันนี้ชาวนามักคอยแบมือรับความช่วยเหลืออย่างเดียว ไม่คิดจะช่วยเหลือตัวเองก่อน ดังนั้นตนเองจึงได้คิดโครงการเพื่อ “ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต ชุมชีวิตชาวนาไทย” โดยไม่ใช้งบประมาณจากทางราชการ เพื่อต้องการประกาศศักดิ์ศรีชาวนาไทยและเพื่อให้มีชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งขณะนี้เริ่มดำเนินงานไปแล้วประมาณ 70% โดยจะมองผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

ทั้งนี้โครงการดังกล่าว ใช้ชื่อว่าโครงการ “ชาวนามหาเศรษฐี” คือ จะสร้างร้านสวัสดิการชาวนาไทย เพื่อการช่วยลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต จัดระบบโซนนิ่งเป็นร้านขายของให้แก่ชาวนาด้วยกัน ควบคู่ไปกับการพัฒนาชาวนา พร้อมกับการดูแลตลาดโดยให้ชาวนาจัดการกันเอง และอนาคตต่อไปมีแผนไว้ว่าจะผลิตข้าวสารใส่ถุงจำหน่ายเองโดยใช้ชื่อ “ข้าวสารร่มเกล้าชาวนาไทย” โดยพวกเราชาวนาหวังว่าจะเลี้ยงตัวเองและอยู่อย่างมีศักดิ์ศรีของการเป็นชาวนาให้ได้อย่างยั่งยืนสืบไป”

➤ **ดร.ธนภัท แสงอรุณ :** นักวิชาการพาณิชย์ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์

“แนวคิดการพัฒนายกระดับสมรรถนะเกษตรกรกำลังออกงามเติบโตด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งหน่วยงานรัฐ ภาควิชาการ มหาวิทยาลัย และสถาบันเกษตรกร ยิ่งกว่านั้นนับเป็นเรื่องน่ายินดีที่รับทราบว่าสมาคมชาวนาได้เริ่มพัฒนาสมรรถนะตัวเองอย่างเข้มข้น พัฒนาการต่างๆ

เหล่านี้เห็นสะท้อนให้เห็นว่าสินค้าทางต้นน้ำเริ่มปรับตัวให้เข้ากับกระแสตลาดที่กำลังโตขึ้น เสียงสะท้อนจากต้นน้ำเหล่านั้นได้ดังมาถึงปลายน้ำที่กระทรวงพาณิชย์แล้ว และการปรับตัวของสินค้าต่างๆ จะเห็นได้ว่า สินค้าหลายชนิดเริ่มมุ่งเข้าสู่ตลาดจำเพาะ (Niche market) มากขึ้น นั่นหมายความว่ากระทรวงพาณิชย์จะสามารถทำงานส่งเสริมตลาดสินค้าชุมชนได้ง่ายขึ้น เพราะจะมีการนำเอาเอกลักษณ์หรืออัตลักษณ์ของตนมาเป็นจุดขาย มีการพัฒนาสินค้านรูปแบบต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ในส่วน of กระทรวงพาณิชย์นั้น นอกจากโครงการรับจำนำข้าวซึ่งเป็นโครงการตามแนวนโยบายของรัฐบาลแล้ว ซึ่งต้องขอให้มองแยกส่วนระหว่างนโยบายการเมือง กับการทำงานตามนโยบายของกระทรวงฯ เนื่องจากงานกระทรวงนั้นย่อมต้องการช่วยเหลือชาวนาอย่างแน่นอน ทั้งนี้เราต้องพึ่งตัวเองให้ได้ ไม่ต้องรอนโยบายที่เปลี่ยนแปลงไปตามแต่ละรัฐบาล เพราะฉะนั้นกระทรวงฯ พร้อมที่จะช่วยเหลือชาวนาอย่างแท้จริง

สำหรับกระทรวงฯ ในรอบปี 2555-2564 ได้มีแนวนโยบายอยู่ด้วยกัน 5 ข้อ โดยมี 2 ข้อที่สอดคล้องกับด้านการเกษตร นั่นคือ 1) การยกระดับสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้า (Value creation) ซึ่งแนวทางหนึ่งคือ เชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตกับตลาด (ผู้บริโภค) ให้ใกล้กันมากที่สุด แต่ต้องมีการสร้างสะพานที่ทำหน้าที่ให้องค์ความรู้ใหม่เพื่อนำสินค้าจากผู้ผลิตไปสู่ผู้ซื้อให้ได้ ซึ่งการตัดทอนห่วงโซ่ให้สั้นลงจะช่วยเพิ่มอัตรากำไรให้แก่ผู้ผลิตมากขึ้น โดยไม่ต้องหวังพึ่งพิงโครงการที่มาจากนโยบายภาครัฐเข้ามาช่วยเพียงอย่างเดียว 2) การพัฒนาผู้ประกอบการให้เป็น Smart Entrepreneur ให้รู้เท่าทันผู้ประกอบการอื่นๆ ในต่างประเทศได้

ในกรณีของการสร้างมูลค่าเพิ่มของชาวนานั้น มีตัวอย่างกรณีของข้าวศรีสะเกษ ซึ่งได้มีการนำข้าวไปจดทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ว่าเป็นข้าวที่ปลูกเฉพาะถิ่น มีความหอมอร่อยที่แตกต่าง และมีเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของชาวนั้น นอกจากนั้นวิธีการเพิ่มมูลค่าของสินค้านั้นยังต้องหาห่วงโซ่ข้อยกกลางในการกระจายผลผลิตที่มีลักษณะเด่นนี้ไปสู่ตลาด ซึ่งห่วงโซ่ข้อยกกลางนั้นอาจจะเป็นผู้ประกอบการที่มีความเข้มแข็ง มีความรู้เรื่องตลาด เป็นผู้นำเอาสินค้านี้ไปแสดงหรือประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าให้สูงขึ้น เหล่านี้คือตัวอย่างของการยกระดับการสร้างมูลค่าสินค้า

นอกจากนี้ มีข้อเสนอแนะสำหรับการจะยกระดับสมรรถนะชาวนาให้เป็นมืออาชีพ คือ ส่วนของตลาดที่เป็นปลายน้ำนั้น ควรต้องเพิ่มเรื่องต่างๆ เข้าไปในหลักสูตร ซึ่งสามารถใช้คำย่อได้ว่า AEC+ นั่นคือ A หมายถึง Alternative คือ ทางเลือก ซึ่งเกษตรกรรุ่นใหม่ต้องกล้าเลือกทางใหม่ๆ มีอิสระทางความคิด และ Alliance คือ พันธมิตร ต้องมีการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกัน ส่วน E = e-commerce คือ การค้าผ่านอิเล็กทรอนิกส์ หรืออินเทอร์เน็ต ที่เกษตรกรรุ่นใหม่ควรต้องเรียนรู้วิธีการสร้างหรือทำการค้าผ่านทางหน้าเว็บไซต์ และสุดท้ายตัว C คือ Creative การมีความคิดสร้างสรรค์ และพลัส (+) คือ การคิดบวก การรวมตัวกันตรวจสอบภาครัฐและประสานเสียงไปสู่สื่อมวลชน ซึ่งถ้าผสมผสานคำนี้เข้าไปในหลักสูตรเรียนรู้ด้วยน่าจะจะเป็นเรื่องที่ดี”

➤ **ดร.อมรวิรัช นาคทรพร :** ที่ปรึกษาสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน

“กล่าวถึงภาพรวมของเยาวชนรุ่นใหม่ที่จะเป็นอนาคตของประเทศไทย ซึ่งการที่ สสค. เริ่มโครงการหลักสูตรชาวนามืออาชีพนี้ขึ้นก็เพื่อความหวังในระยะยาวกับน้องๆ เด็กรุ่นใหม่ แต่สำหรับในระยะสั้นนี้ต้องทำต้นแบบให้สำเร็จก่อน ตามที่คุณประสิทธิ์ บุญเฉย นายกสมาคมชาวนาไทยกล่าวไว้คือ ต้องมีต้นแบบให้เห็น โดยต้อง “ทำให้สวย รวยให้เห็น เป็นต้นแบบ” ซึ่ง สสค. คาดหวังว่าจะมีกระบวนการเรียนรู้ ที่ในที่สุดจะสามารถขยายออกไปสู่เด็กรุ่นใหม่ในอนาคต ผ่านรุ่นพ่อแม่หรือผู้ใหญ่ที่ได้เข้ามาเรียนรู้หลักสูตรนี้

จากประสบการณ์ที่เคยได้ลงพื้นที่เรียนรู้ในนาข้าวที่ อ.พยุหะคีรี จ.นครสวรรค์ กับนักเรียนระดับชั้นประถม พบว่า การเรียนรู้ที่ดี คือ การได้สัมผัสและได้ลงมือทำจริง และสำหรับประเด็นในวันนี้จะเห็นตรงกันว่าต้องมีกระบวนการเรียนรู้ใหม่ มีโจทย์ใหม่ของการเรียนรู้ ซึ่ง จากที่ สสค. สืบค้นพบว่าระบบการศึกษาเก่า หรือ โจทย์เก่ามันล้าสมัยไปแล้ว เพราะปัจจุบันมีเด็กมากถึง 60-70% ที่มีวุฒิการศึกษาเพียง ม.6 ม.3 หรือต่ำกว่า ดังนั้นโจทย์สำหรับเด็กเหล่านี้ คือ การมีชีวิต การมีงานทำ และการรู้เท่าทัน ดังนั้นโรงเรียนชาวนามืออาชีพ นับเป็นทางเลือกหนึ่งจากหลายๆ เรื่องที่จะช่วยคนกลุ่มนี้ได้ ทั้งนี้กระบวนการเรียนรู้ใหม่ที่จะใส่เข้าไปนั้นสำคัญมากๆ ควรทำให้เป็นเรื่องง่ายๆ ให้เด็กๆ เข้าใจได้ง่าย

นอกจากนี้ บทบาทของภาครัฐจะช่วยได้มากในเรื่องการปรับวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ของเกษตรกร เพราะการสร้างกระบวนการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญ และการร่วมมือจากทุกภาคส่วนเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องทำให้สมดุล สำหรับก้าวต่อไปหลังจากเสร็จสิ้นโครงการนี้ คิดว่าจะมีข้อเสนออื่นๆ หลายๆ เรื่อง เช่น ยกบทบาทภาครัฐในการปรับกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ที่ดีคือ “การทำเอง-คิดเอง” และควรมีการขยายผลผ่านสื่อ เพื่อให้เกิดเป็นไอดอล (Idol) สำหรับเด็กๆ ที่จะนำไปเป็นต้นแบบด้วย

สรุปสุดท้ายประเด็นสำคัญในวันนี้มี 3 เรื่อง คือ 1) ต้องมีกระบวนการเรียนรู้ใหม่ เปลี่ยนจากวิธีการบอกความรู้ เป็นการตั้งโจทย์ให้คนได้เข้าร่วมกระบวนการ 2) ต้องมีการขยายผลทั้งในระบบและนอกระบบ และ 3) เรื่องสื่อ ต้องสู้กันเรื่องความคิดทางสังคม ต้องมีกระบอกเสียงบอกข่าวดีๆ แก่สังคม หรือแก่เกษตรกร ให้เห็นตัวอย่างดีๆ ผ่านสื่อ”

จากความคิดเห็น มุมมอง และองค์ความรู้จากวิทยากรทุกท่าน จะเห็นว่าเส้นทางการประกอบอาชีพของชาวนาเริ่มมองเห็นความหวัง เป็นเส้นทางที่สดใส และเชื่อว่าเด็กรุ่นใหม่หลายคนที่ได้เข้าร่วมรับฟังจะได้รับแรงบันดาลใจในการมุ่งสู่การประกอบอาชีพชาวนามืออาชีพในภาคการเกษตรต่อไป

ผศ.ดร.ทิพรัตน์ พงศ์ธนาพาณิชย์ พวกเราเป็นชาวนามืออาชีพหรือไม่ เป็นอยู่แล้วด้วยจิตวิญญาณ สิ่งที่บรรพบุรุษพ่อแม่เราให้มา มันคือความเป็นมืออาชีพ ถ้าไม่มีเราไม่มีที่ดินเหลือแล้ว ที่เหลืออยู่ทุกวันนี้แสดงถึงความเป็นชาวนามืออาชีพ อีก 10 ปี ใครคิดว่าตนเองยังเป็นชาวนาบ้าง คู่แข่งมี

การปรับตัวไปถึงไหนแล้ว วันนี้ชวนกันมาเป็นชาวนาเมืองอาชีพ และจะหาอย่างไรที่จะคงสภาพความเป็นชาวนาเมืองอาชีพต่อไป วิธีการทำนาของเราวันนี้กับอีก 10 ปีข้างหน้าคงไม่เหมือนเมื่อก่อน

คุณเก็นคึกดี ศรีสวญ แนะนำเกษตรกรชาวนาจากจังหวัดต่างๆ ประกอบด้วย จังหวัดอยุธยา จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดชัยนาท จังหวัดฉะเชิงเทรา ชาวนาในอนาคตอีก 5-10 ปี อยากเป็นชาวนาแบบไหน หรืออยากให้ชาวนาเป็นอย่างไร ถ้าจะเป็นชาวนาที่อยากจะเป็นต้องทำอย่างไรบ้าง โดยเริ่มต้นจากนักเรียนที่เป็นเยาวชน ขอให้แนะนำชื่อ-นามสกุลของตนเอง

1. เด็กหญิงอมรรัตน์ คงขิม โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 2 จังหวัดอยุธยา จากคำถามที่ถามในช่วงต้น คือ 1. ทำให้ชาวนาไว้หนี้สินในการทำนา 2. มีผลผลิตที่ดีมีกำไร 3. ไม่ขายที่ดินทำกินให้ต่างชาติ 4. มีความสุขกับอาชีพที่ทำอย่างแท้จริง 5. รู้คุณค่าของการทำนา

2. เด็กหญิงจารุวรรณ ชลาคุปต์ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 2 จังหวัดอยุธยาวิธีการที่จะให้ชาวนาเป็นอย่างที่ต้องการ ด้วยการปลูกฝังให้ชาวนารุ่นเก่าและรุ่นใหม่เห็นคุณค่าของการบริโภคข้าว และรับประทานอาหารที่ปราศจากสารเคมีโดยมีสารสกัดจากธรรมชาติ เมื่อเราใช้สารสกัดจากธรรมชาติแล้ว ชาวนาไม่จำเป็นต้องใช้สารเคมีปนเปื้อนที่ส่งผลให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย เมื่อชาวนามีความสุขกับอาชีพที่ตนเองทำ ก็จะมีควมริเริ่มสร้างสรรค์จะพัฒนาอาชีพการทำนาให้ได้ประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมีจิตสำนึกหวงแหนแผ่นดิน รักอาชีพการทำนา ไม่ให้สูญหายไปจากเมืองไทย ถ้าชาวนามีความคิดจากที่กล่าวมาทั้งหมดอย่างที่กล่าวมาแล้ว ปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบันจะไม่เกิดขึ้นในประเทศไทยอีกเลย

คุณเก็นคึกดี ศรีสวญ กล่าวว่า จากที่ทั้ง 2 คนกล่าวนั้น น้องทั้งสองคิดเองหรืออาจารย์เป็นคนเขียนให้ และอะไรเป็นคุณค่าของการเป็นชาวนา

เด็กหญิงอมรรัตน์ คงขิม โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 2 จังหวัดอยุธยา คุณค่าของการเป็นชาวนา คือ มีความสุขในการทำนา มีผลผลิตดี กำไรสูง

เด็กหญิงจารุวรรณ ชลาคุปต์ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 2 จังหวัดอยุธยา การทำนามีคุณค่า เพราะคนไทยต้องกินข้าว ถ้าขาดอาชีพการทำนาไปก็ไม่ว่าจะกินอะไร

เด็กชายสุรเดช สาระรานงค์ โรงเรียนจรัสวิทยาคาร จังหวัดอยุธยา คิดว่าจะสามารถทำด้วยตนเอง อยู่กับธรรมชาติ และมีเวลาให้กับครอบครัว

3. เด็กหญิงสุภาพร แก้วหาวงษ์ โรงเรียนโรงเรียนจรัลวิทยาคาร จังหวัดอุทัยธานี วิธีการ เราต้องมีความรู้ความเข้าใจในการทำนาให้มาก และนำการทำนาการเกษตรแบบเก่าและใหม่มาผสมผสานเข้าด้วยกัน และประยุกต์เป็นเกษตรที่เราสามารถได้ด้วยตนเอง

4. คุณเก็นคังดี ศรีสวຍ กล่าวว่า น้องทั้ง 2 คน กล่าวว่าต้องใช้ความรู้สมัยเก่าและสมัยใหม่มาผสมผสานกัน ที่จะทำให้เราสามารถอยู่ได้ ในเวลา 5-10 ปีข้างหน้า

เด็กชายสุรเดช สาระรานงค์ โรงเรียนจรัลวิทยาคาร จังหวัดอุทัยธานี การกำจัดแมลง พวกเพลี้ยอ่อน ปัจจุบันมีการกำจัดแบบอินทรีย์กันมากขึ้น เป็นต้น

นายอัษฎา ศรียา นักศึกษาจากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา ภาพชาวนาใน 5-10 ปีจะเป็นอย่างไร ในความคิดของตนเองนั้น น่าจะปลดหนี้ได้ มีความรู้เกี่ยวกับการทำนา มีฐานะที่มั่นคงและคุณภาพชีวิตที่ดีมากขึ้น

5. นายศุภวิชช์ ไกรเดช นักศึกษาจากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา ชาวนาในอนาคต 5-10 ปี จะเป็นชาวนาที่มีความรู้ ชำนาญมากกว่านี้ เป็นชาวนาที่รักในอาชีพ และถ้าอยากให้เป็นชาวนาอย่างที่ยัง ต้องศึกษาหาความรู้และมุ่งมั่นสนใจในอาชีพของตนเอง สิ่งสำคัญต้องรักและศรัทธา ไม่ละทิ้งอาชีพของตนเอง การทำนาเป็นวิถีชีวิตของเราอยู่แล้ว เราต้องมีจิตสำนึกและรักในอาชีพ แม้เราจะเรียนจบสูงแค่ไหนหรืออยู่ที่ไหนก็ตาม เราต้องพึงระลึกถึงอาชีพทำนาอยู่เสมอ

6. คุณประสิทธิ์ การดี สมาชิกกลุ่มองค์กรเกษตรกรพื้นฟู จังหวัดชัยนาท ตัวแทนกลุ่มบ้านคลองใหญ่ อ.หันคา จังหวัดชัยนาท ทำนามาตั้งแต่อายุ 14-15 ปี ทำนามาตลอด ในอดีตทำนามีแต่ได้กับได้ ทำนา 1 ปี สามารถซื้อที่ได้ 3 ไร่ มาปัจจุบันย้อนหลังไป 5-10 ปี มีสารเคมีเข้าจำนวน ชาวนาหันไปซื้อสารเคมี ทำให้เกิดการขาดทุน จนเป็นหนี้เป็นสินอยู่ทุกวันนี้ ในอนาคตเราต้องเป็นชาวนาที่เป็นเศรษฐกิจ และวิธีการที่ทำให้เป็นชาวนามีอาชีพ เราต้องลดต้นทุนให้ได้ ในอดีตเรามีกระบือในการช่วยทำนา เราควรลด ละ เลิกสารเคมีในการปลูก หันมาใช้สารชีวภาพแทน

7. คุณสวัสดิ์ แสงตะคร้อ กลุ่มองค์กรเกษตรกรพื้นฟู จังหวัดชัยนาท ตัวแทนกลุ่มบ้านคลองใหญ่ อ.หันคา จังหวัดชัยนาท ได้มีโอกาสมาทำโครงการกับทางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กลุ่มของเราเป็นกลุ่มที่แก้ไขเรื่องหนี้สิน และฟื้นฟูอาชีพ ใช้ระบบอินทรีย์จุลินทรีย์เข้าไปช่วย จุลินทรีย์จะทำให้ดินดีมีการปรับปรุงสภาพ ทำให้ดินดีต่อการเพาะปลูก รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท เข้าไปจุดประกายให้

พวกเราในการแก้ไขปัญหา อนาคต 5-10 ปี ต้องการให้ที่ดินเป็นของเกษตรกรอย่างแท้จริง เกษตรกรเป็นเจ้าของผลิต คือ ทำเอง ผลิตเอง แปรรูปเอง ขายเอง ทำเองทั้งระบบและมีเครือข่ายพันธมิตร

8. คุณสมนึก จันทร์อ่อน เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน จังหวัดปทุมธานี ตนเองทำนามาตลอด สอนลูกไว้ว่าทำนาอย่าเกียจคร้าน ต้องมีความขยันอดทน ไม่กินเหล้าเมายา การพ่นก่อนให้เกิดหนี้สิน การใช้ปุ๋ยชีวภาพสามารถกำจัดศัตรูพืชได้ การทำนาเรามีเงินเหลือแน่นอนถ้าเรารู้จักเก็บออม

9. คุณเก็นศักดิ์ ศรีสวญ กล่าวว่า การทำนานั้น ไม่ใช่เพียงแค่อาชีพเท่านั้น ต้องมีการจัดการชีวิตประกอบไปด้วยกันด้วย มีคนจำนวนมากที่ทำนาเป็นอาชีพเสริม และหลายคนมีการรับจ้างทำนา และมีกลุ่มที่ทำนาเป็นอาชีพหลักและมีการปลูกผักขาย ชาวนาที่ทำนามาตั้งแต่จำความได้จะมีรักและความผูกพันกับอาชีพของตนเอง มีความสุขตอนที่ได้ขายข้าวที่มีคุณภาพและได้ราคาดี

10. ผศ.ดร.ทิวรัตน์ พงศ์ธนาพาณิชย์ กล่าวว่า จากที่ได้ฟังจากน้องๆ คุณลุงคุณป้าได้กล่าวมา ตอนนี้ไม่กลัวแล้วว่าต่อไปจะมีคนปลูกข้าว เพราะทุกคนมีความเป็นมืออาชีพ แต่ที่เราต้องคิดหลักสูตรชาวนามืออาชีพขึ้นมา กำลังจะชวนคิดต่างกันไปว่า เมื่อเราเก่งเรื่องกรรมวิธีการปลูก แต่เมื่อมารวมกับเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ทุกวันนี้เราควรมีวิธีการจัดการอย่างไร ภาพที่เป็นวงกลมระหว่างอาชีพและชีวิต ซึ่งให้เห็นว่าชาวนาต้องไม่เพียงแต่ประกอบอาชีพเก่งเท่านั้นเราต้องมีความสุขด้วย การสร้างสมดุลให้ชีวิตของเรานั้นเป็นเรื่องสำคัญ เราต้องรู้จักจัดสรรการดำเนินชีวิตไปพร้อมกับเศรษฐกิจทุกวันนี้ อาชีพชาวนาต้องพึ่งพาพึ่งฝน ราคาข้าวมีการขึ้นลง มีความไม่แน่นอน เมื่อเราเข้าใจถึงอาชีพแล้วเราต้องเข้าใจชีวิต ทำนาจนหลังโกงหรือป่วยก็ไม่เหมาะสม หลักสูตรนี้จะทำให้วงจรชีวิตเปลี่ยน ทำให้ชีวิตยั่งยืน ในอดีตเราทำงานจนป่วย ทำงานหาเงินให้หมอ ทำงานแล้วจน สัมผัสตนเอง สัมผัสครอบครัว เราต้องมีความสุข หากเราต้องการใช้เทคโนโลยีเราสามารถใช้ได้ แต่การใช้ควรเหมาะสม ความสมดุลที่กล่าวมาขึ้นกับตนเองและครอบครัวของแต่ละคน เพราะสมดุลแต่ละครอบครัวไม่เหมือนกัน สุขและสุขภาพที่ดีต้องเกิดไปพร้อมกันในการทำอาชีพ หากเรามีความเข้าใจอาชีพและชีวิตจะเป็นเกราะป้องกันเรา

สุขภาพที่ดี คืออะไร... เคยมี ชาวนาไทยปลูกข้าวขาย แต่ไม่กล้ากินข้าวที่ตนเองปลูก เพราะใส่สารเคมีในการปลูกจำนวนมาก ถ้าเราจะมีคนผู้บริโภคจะต้องอยู่คู่กับผู้ผลิต สุขภาพดีไปด้วยกัน... ชุมชนของเราจะสร้างความเป็นเอกลักษณ์หรือสร้างความเฉพาะตัวได้อย่างไร เศรษฐกิจสร้างสรรค์คุณค่า วิธีการสร้างสรรคที่ต้นทุนถูกที่สุด ใช้วัตถุดิบ คือ สมองในการคิดสิ่งนั้นออกมาซึ่งความคิดเป็นวัตถุดิบที่ถูกที่สุด แต่การจะก่อให้เกิดความคิด เราต้องใส่ความรู้เข้าไปเพื่อให้เกิดความคิดที่จะนำไปใช้ประโยชน์

การรู้เท่าทัน เราสามารถทำได้อย่างไร ตามหลักกาลามสูตร มี 10 ข้อ เรื่องการรับข้อมูลว่าควรเชื่อหรือไม่เชื่อ เช่น อย่าเชื่อว่าเป็นอาจารย์ เป็นต้น ให้เรามีการพิสูจน์ การรับฟังข่าวสาร ต้องมีตัวกรองข่าวสารที่ดี

การบริหารความเสี่ยงในอาชีพและชีวิต คนเรามีความเสี่ยงในชีวิต และแต่ละคนมีการรับความเสี่ยงได้ไม่เท่ากัน และคนที่รับได้มากกว่า เพราะวิธีการจัดการและตั้งรับความเสี่ยง เราเป็นชาวนา มีความเสี่ยงเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ ศัตรูพืช เป็นต้น ทำอย่างไรให้อาชีพชาวนามีความเสี่ยงน้อยลง มีทางเลือกมากขึ้น

คุณวินัย เมฆดำ ความสุขของทำงาน คือ การได้มองเห็นความสำเร็จของชาวนา ในฐานะของเจ้าหน้าที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้เห็นชาวนามีความสุขมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยกระบวนการพัฒนาของชาวนาได้มีจุดเริ่มต้นสำคัญจากตัวหลักสูตรชาวนามีอาชีพ ซึ่งหลักสูตรนี้จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการตอบโจทย์ในการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตของชาวนาที่ต้องการประกอบอาชีพอย่างยั่งยืนและมีความสุข

ปิดประชุมเวลา 15.30 น.

การประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop
ครั้งที่ 31/2556 (ระยะที่ 2 ครั้งที่ 18/2556)

วันพุธที่ 31 กรกฎาคม 2556 เวลา 9.00 – 12.00 น.
ณ ศูนย์สารสนเทศสหกรณ์ ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	หัวหน้าโครงการวิจัย Farmer Shop
2. ผศ.ดร.อภินันท์	อุทัยรัตนกิจ	ที่ปรึกษาโครงการวิจัย Farmer Shop
3. คุณดวงทิพย์	ระเปียบ	ที่ปรึกษาโครงการวิจัย Farmer Shop
4. คุณกาญจนา	คูหากาญจน์	ประธานกรรมการบริหารโครงการร้าน
Farmer Shop
5. คุณบรรหาร	แสงฟ้าสุวรรณ	รองประธานกรรมการบริหารโครงการร้าน
Farmer Shop
6. คุณสุขุม	ไวยธำรงค์	กรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop
7. คุณสมพงษ์	ชุ่มเพ็ญพันธ์	กรรมการบริหารโครงการร้าน Farmer Shop
8. คุณณัฏ	เปิกนา	ผู้ประกอบการ กาแฟเมืองกระบี่
9. คุณสายสุดา	ศรีอุไร	นักวิจัย

เริ่มประชุม เวลา 9.00 น.

วาระที่ 1 เรื่องแจ้งเพื่อทราบ

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท แจ้งเรื่องเพื่อทราบ ดังนี้

1. โครงการอาหารสุขภาพ ณ ไทยพีบีเอส : จากการดำเนินงานออกบู๊ตจำหน่ายอาหารสุขภาพ ณ ไทยพีบีเอส มีผลการประเมิน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามคิดเป็น 96% ต้องการให้ดำเนินการจำหน่ายอาหารสุขภาพต่อไป จึงได้ดำเนินการต่ออีกเป็นเวลา 1 เดือน คือ ตั้งแต่ 17 ก.ค. – 16 ส.ค. 2556

2. งานประกาศเกียรติคุณสหกรณ์และนักสหกรณ์ที่มีคุณค่า ประจำปี 2556 ของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ : เนื่องด้วย ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย รองผู้อำนวยการ สกว. ตัดภารกิจสำคัญไม่สามารถเข้าร่วมงานในวันศุกร์ที่ 13 ก.ย. 2556 ได้ จึงขอเลื่อนเป็นวันจันทร์ที่ 16 ก.ย. 2556 ทั้งนี้ได้ขอความร่วมมือผู้ประกอบการร่วมจัดบู๊ตของโครงการ Farmer Shop เช่นเดียวกับปีที่ผ่านมามีด้วย

วาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ 30/2556

2.1 รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหาร Farmer Shop ครั้งที่ 30/2556 เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2556 ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีข้อแก้ไข ดังนี้

- ภาพหน้า 4 ให้แก้ไขคำว่า “ThaiGAD” เป็น “ThaiGAP”

- ภาพหน้า 6 ให้ปรับแก้ โดยการย้ายรูปหน่วยงาน สกว. ขึ้นมาอยู่บริเวณเดียวกับ สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ โดยใช้เส้นประเชื่อมโยงกับสถาบันฯ ในการให้การสนับสนุนเงินทุนและแนวคิดต่างๆ

แล้วรับรองรายงานการประชุมตามที่แก้ไข

วาระที่ 3 เรื่องสืบเนื่อง

3.1 ความคืบหน้าการจัดตั้งสมาคม Farmer Shop

สืบเนื่องจากการประชุมครั้งที่ผ่านมา ที่ประชุมได้มีมติเห็นพ้องให้จัดตั้ง “สมาคม” Farmer Shop ขึ้น ดังนั้น คุณดวงทิพย์ ระเบียบ จึงจัดทำ (ร่าง) แนวทางการจัดตั้งสมาคม มานำเสนอแก่ที่ประชุมร่วมกันพิจารณา ทั้งชื่อสมาคม ความเป็นมา ปณิธาน วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ ฯลฯ

ทั้งนี้การจดทะเบียนสมาคมจะต้องมีรายชื่อเริ่มต้นอย่างน้อย 3 คน ในเบื้องต้น ซึ่งควรมีสมาชิกไม่น้อยกว่า 10 คน และหากจดทะเบียนสมาคมแล้วจะมีข้อบังคับทางกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้องว่า จะต้องดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง หากกรรมการบริหารหมดวาระแล้วจำเป็นต้องคัดเลือกกรรมการชุดใหม่เข้ามาดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และต้องดำเนินงานภายใน 30 วัน มิฉะนั้นจะมีความผิดและถูกปรับตามกฎหมายกำหนด ดังนั้นหากจะจัดตั้งสมาคมจำเป็นต้องมีทีมที่พร้อมดำเนินงานทันที จะต้องมีการประชุมทุกเดือน และควรมีข่าวสารเป็นประจำทุกเดือนเช่นกัน ดังนั้นในการประชุมครั้งนี้จึงจะขอหารือถึงความพร้อมในการดำเนินงาน

คุณกาญจนา คุณกาญจน์ ขอให้ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท อธิบายเพิ่มเติมว่า สมาคมที่ตั้งแล้วจะมีลักษณะเป็นอย่างไร

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวว่า จากการดำเนินงานโครงการ 2 ปีที่ผ่านมา ทำให้ได้ทุนทางสังคม คือ ผู้ประกอบการที่ผ่านการคัดสรรเข้ามาร่วมเครือข่าย ผ่านกระบวนการเรียนรู้ ร่วมทุกข์ร่วมสุข ทั้งนี้โจทย์ใหญ่ คือ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ต้องการขายสินค้าเพียงอย่างเดียว บางรายพยายามยกระดับตัวเองขึ้นเรื่อยๆ แต่บางรายไม่มีการพัฒนาตัวเอง แต่รองบประมาณจากภาครัฐเข้าช่วยเหลือเท่านั้น ฉะนั้นจะสามารถแบ่งผู้ประกอบการเหล่านี้ได้เป็น 2-3 กลุ่ม กลุ่มหนึ่ง คือ กลุ่มที่มีสมรรถนะสูง มีศักยภาพสู่สากล แต่ภาครัฐยังนำผู้ประกอบการกลุ่มนี้ไปปะปนรวมอยู่กับกลุ่มที่สมรรถภาพต่ำกว่า โดยไม่นำพากลุ่มนี้ไปสู่สากล ดังนั้นโครงการวิจัยจึงเห็นว่า ถ้าหากภาครัฐจะคัดสรร

กลุ่มผู้ประกอบการดีๆ เหล่านี้ ดังนั้นจะเป็นไปได้หรือไม่ ที่จะมีสมาคม ทำการคัดกรองผู้ประกอบการกันเองเพื่อเตรียมความพร้อม

คุณกาญจนา คุณหากาญจน์ ตั้งข้อสังเกตว่า จากการดำเนินงานในฐานะผู้ประกอบการ 10 ปีที่ผ่านมา พบว่าขณะนี้ภาครัฐกำลังจะคัดสินค้าสู่สากลและกำลังจะนำกลุ่มผู้ประกอบการที่มีระดับดีไปสู่สากล พร้อมเปิดบูทให้ผู้ประกอบการเกรดเอเหล่านั้นได้นำสินค้าไปแสดง แล้วนำภาคเอกชนมาคัดเลือกสินค้าไว้ สำหรับเป็นชุดของขวัญหรืออื่นๆ และรัฐยังมีนโยบายว่าทุกมุมเมือง หรือหัวเมืองใหญ่ๆ จะมีร้านมาตรฐานให้สินค้ามีระดับเข้าไปวางจำหน่าย แต่สิ่งเหล่านี้สำหรับภาครัฐเองก็พูดกันมาหลายปีแล้ว จึงมีความวิตกว่าโครงการนี้จะมีลักษณะคล้ายกับโครงการของภาครัฐหรือไม่ และเกรงว่า จะมีคำถามจากผู้ประกอบการต่างๆ ว่าเป้าหมายคล้ายกันกับนโยบายรัฐซึ่งมีการทำงานที่ใหญ่กว่า ดังนั้นจึงมีคำถามว่างานของพวกเราจะมีความแตกต่างกันอย่างไร เพื่อจะได้ชี้แจงให้แก่ผู้ประกอบการรายอื่นได้เข้าใจในการดำเนินงานของพวกเรา

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ชี้แจงว่า สิ่งที่เราทำนั้น เป็นการปรับโครงสร้างการตลาดใหม่ แต่ภาครัฐทำเหมือนเดิม คือ ตั้งงบประมาณแล้วพาผู้ประกอบการไปดูงานต่างประเทศ เพื่อให้ได้ตามตัวชี้วัด โดยรัฐไม่ได้เปลี่ยนโครงสร้างการตลาดเพื่อยกระดับให้ผู้ประกอบการอย่างแท้จริง ซึ่งสำหรับงานของพวกเราจะสำเร็จได้เมื่อประชาชนต้องเกิดความเข้าใจและหันมาอุดหนุนสินค้าจากผู้ประกอบการเช่นพวกเราด้วยเช่นกัน

คุณกาญจนา คุณหากาญจน์ กล่าวเพิ่มเติมว่า มีความกังวลเรื่องผู้ประกอบการหลายรายจะไม่เข้าใจงานของเรา ดังนั้นควรต้องมีคำอธิบายโครงการให้ชัดเจน ให้ผู้ประกอบการเหล่านั้นเห็นและเข้าใจอย่างแท้จริงว่าการตั้งสมาคมจะมีประโยชน์อย่างไร เนื่องจากกลุ่มเหล่านี้ค่อนข้างหมดหวังกับการดำเนินงานที่ผ่านมาของภาครัฐ จนอาจคิดว่างานของเราก็มียกย่องกับงานของภาครัฐเช่นกัน ดังนั้นจะหาอย่างไรให้ผู้ประกอบการเห็นเป้าประสงค์ของงานนี้ พร้อมมองเห็นความเป็นไปได้และความแตกต่าง

จากการร่วมอภิปรายในที่ประชุมแล้ว มีมติเห็นพ้องให้จัดตั้งเป็น “ชมรม” เพื่อทดลองดำเนินงานระยะแรกเป็นเวลา 6 เดือน โดยเลือกชื่อไว้ 2 ชื่อ คือ ชมรม “การค้าไทยที่เป็นธรรม” หรือ “ผู้ประกอบการค้าที่เป็นธรรม” เพื่อจัดตั้งเป็นสมาคมต่อไป โดยที่ประชุมได้จัดสรรรายชื่อที่ปรึกษาและคณะกรรมการบริหารชมรม พร้อมกำหนดวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และกิจกรรมเบื้องต้น ดังต่อไปนี้

รายชื่อที่ปรึกษาและคณะกรรมการบริหารชมรม

วาระ กันยายน 2556 – สิงหาคม 2559

	ชื่อ-สกุล	เบอร์ติดต่อ	ตำแหน่ง
1	รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท	081-8456713	ที่ปรึกษา
2	ผศ.ดร.อภิรดี อุทัยรัตนกิจ	081-6990955	ที่ปรึกษา
3	คุณดวงทิพย์ ระเบียบ	081-8591889	ที่ปรึกษา
4	คุณกาญจนา คุณากาญจน์	081-9445839	ประธานชมรม
5	คุณณัฏ เบิกนา	084-6284888	กรรมการฝ่ายรัฐสัมพันธ์
6	คุณบรรหาร แสงฟ้าสุวรรณ	081-9049749	เลขาธิการ
7	คุณสุขุม ไวทยธำรงค์	081-6963725	กรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์
8	คุณบรรหาร แสงฟ้าสุวรรณ	081-9049749	กรรมการฝ่ายสมาชิกสัมพันธ์
9	คุณสมพงษ์ ชุ่มเพ็งพันธ์	087-4567725	กรรมการฝ่ายกิจกรรมพิเศษ

วิสัยทัศน์ (Vision) “เป็นแบบอย่างเสริมสร้างมาตรฐานธุรกิจเครือข่าย Farmer Shop”

วัตถุประสงค์ (Mission) คือ

1. รณรงค์ให้ผู้ประกอบการไทยเห็นความสำคัญของการค้าที่เป็นธรรมและเข้ามามีส่วนร่วมกับชมรม
2. ต่อยอดและขยายผลชุดความรู้ตัวแบบธุรกิจ Farmer Shop ในการสร้างสรรค์ระบบธุรกิจ แนวใหม่ที่ใส่ใจในการค้าที่เป็นธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำของผู้ประกอบการรายย่อย
3. ประสานงานกับภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการค้าที่เป็นธรรมทั้งในและต่างประเทศ เพื่อยกระดับสมรรถนะผู้ประกอบการที่เห็นความสำคัญ และเข้ามามีส่วนร่วมเป็นสมาชิก
4. ส่งเสริม สนับสนุน สำหรับแนวทางการแก้ปัญหาค่าความเหลื่อมล้ำ ในการเข้าถึงตลาดและผู้บริโภคของผู้ประกอบการไทย
5. จัดทำฐานข้อมูลและสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องข้อกฎหมาย แนวนโยบาย และโอกาสการตลาด สินเชื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรม แก่สมาชิก
6. จัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์กับการสร้างวงสัมพันธ์ ที่จะนำไปสู่การปลูกจิตสำนึก การพึ่งพาและร่วมมือกัน และการสร้างสรรค์นวัตกรรมแก่ผู้ประกอบการ ภายใต้สังคมฐานความรู้

กิจกรรมเบื้องต้นในระยะ 6 เดือน ประกอบด้วย

1. จัดทำแผนกลยุทธ์-แผนปฏิบัติการ เป้าหมายคือ มีแผนกลยุทธ์-แผนดำเนินงานของชมรม (สมาคม) ในการสร้างสรรค์คุณค่า

2. การประชุมร่วมกับหน่วยงาน/ องค์กรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นหน้าที่ของกรรมการดำเนินการ

3. จัดประชุมผู้สนใจเพื่อวางแผนจัดตั้งสมาคม

4. จัดตั้งและดำเนินงานระบบฐานข้อมูลกับสื่อประชาสัมพันธ์ เป้าหมายคือ มีเว็บไซต์

สำหรับโลโก้ (Logo) ให้ใช้โลโก้ Farmer Shop โดยเพิ่มตัวอักษรชื่อชมรมอยู่ด้านล่างโลโก้ และนัดประชุมชมรมทุกวันอังคารสัปดาห์ที่ 2 ของเดือน (การประชุมชมรม ครั้งที่ 1 วันอังคารที่ 13 สิงหาคม 2556) หากคณะกรรมการติดภารกิจจะต้องส่งตัวแทนมาเข้าร่วมประชุมแทน

โดยขั้นต้นจะเชิญผู้ประกอบการที่มีรายชื่อในเครือข่ายมาเข้าร่วมงานเวทีเสวนาวิชาการ “นำสหกรณ์สู่การเป็นธุรกิจฐานสังคม” ในวันจันทร์ที่ 16 กันยายน 2556 และทำการรับสมัครสมาชิกที่สนใจเข้าร่วมชมรมต่อไป

วาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

4.1 ผลการดำเนินงานโครงการร้าน Farmer Shop ณ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำเดือนมิถุนายน 2556

คุณวสินธรา ขวดยะเงิน เจ้าหน้าที่โครงการฯ รายงานผลการดำเนินงานของโครงการร้าน Farmer Shop ณ คณะเศรษฐศาสตร์ มก. ประจำเดือนมิถุนายน 2556 ดังนี้

จำนวนสมาชิก ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2556 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,121 ราย โดยมีสมาชิกเพิ่มขึ้นจากเดือนที่ผ่านมาจำนวน 10 ราย ผลประกอบการมีรายได้รวมทั้งสิ้น 75,524 บาท หักต้นทุนสินค้าขาย (รวมสินค้าหมดอายุมูลค่าต้นทุน 3,586.12 บาท และสินค้าสูญหาย/ชำรุด 12 บาท) 76,770.93 บาท กำไรขั้นต้นของร้าน -1,246.93 บาท รวมรายได้อื่น ได้แก่ กำไรจากโครงการซื้อข้าวจากชาวนา 2,101 บาท รายได้ค่ากระเช้าจาก รพ.นครธน 600 บาท และรายได้ 5% จากยอดจำหน่ายสินค้าที่ไร้สุวรรณ ของคุณมณีนีรา 27,266.10 บาท สรุปมีกำไร (ขาดทุน) สุทธิ รวม 28,720.17 บาท ทั้งนี้ยังไม่รวมค่าสถานที่ ค่าตอบแทนพนักงาน และค่าสาธารณูปโภค

ยอดสินค้าขายดีเรียงตามจำนวน ได้แก่ น้ำข้าวโพด ข้าวเกิดบุญ 1 กก. (Vacuum) ขนมหั้วเยาะ ลูกอมมะขาม (ร้าน Farmer Shop) น้ำดื่มเกษตร ข้าวกล้องคุณธรรม (หอมมะลิ 105) ไตฟูกุ ข้าวเกิดบุญ 5 กก. (ไม่ Vacuum) ข้าวกล้องคุณธรรม (หอมแดง) และ กะหรี่ปั๊พ ตามลำดับ ส่วนยอดสินค้าขายดี เรียงตามจำนวนเงิน ได้แก่ น้ำนมข้าวโพด ข้าวเกิดบุญ 5 กก. (ไม่ Vacuum) ข้าวเกิดบุญ 1 กก.

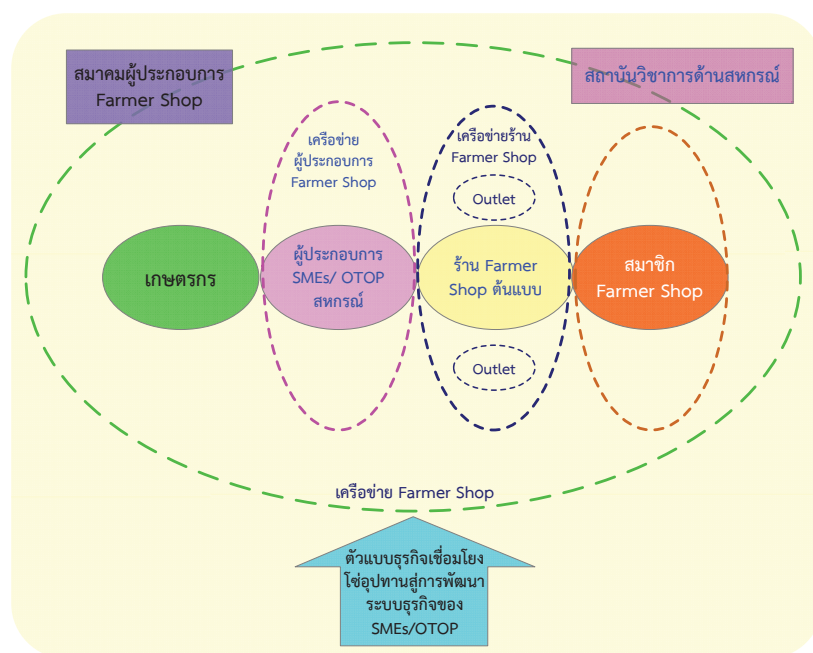
(Vacuum) น้ำอุ่น 500 ml. ลูกอมมะขาม (ร้าน Farmer Shop) ข้าวกล้องคุณธรรม (หอมนิล) ข้าวกล้องคุณธรรม (หอมมะลิ 105) ข้าวกล้องคุณธรรม (หอมแดง) ขนมเปี๊ยะ และเห็ดหอมอบกรอบ ตามลำดับ

ทั้งนี้ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท แจ้งแก่ที่ประชุมเพิ่มเติมว่า ขณะนี้มอบหมายให้คุณวสินธรา ขวยเขิน และคุณณัฐกานต์ สหวัชรินทร์ (ผู้รับผิดชอบโครงการซื้อข้าวจากชาวนา) ขอบปรึกษา กับคุณสุจิตรา พันธุะบำรุง นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการพิเศษ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อช่วยตรวจสอบงบการเงินของโครงการที่จัดทำไว้ และได้มีการจัดเรียงเอกสารหลักฐานให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อให้อ่านง่ายมากขึ้น

นอกจากนี้ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ได้ขอให้ คุณวสินธรา ขวยเขิน จัดทำข้อมูลจำนวนสมาชิกที่มียอดซื้อสินค้าทุกเดือนเพิ่มเติมด้วย

4.2 การหารือสรุปปิดโครงการ Farmer Shop ในระยะที่ 2

จากการดำเนินงานโครงการร้าน Farmer Shop เป็นระยะเวลา 2 ปี ซึ่งเป็นการดำเนินการบ่มเพาะร้านค้าต้นแบบ โดยใช้ต้นทุนจากโครงการวิจัย Farmer Shop ในระยะที่ 1 ซึ่งเป็นการเชื่อมต่อไปกับผู้ประกอบการ ที่พบปัญหาต่างๆ เช่น เรื่องการจัดหาวัตถุดิบ ซึ่งเป็นเรื่องของเครือข่ายต้นน้ำ ซึ่งงานวิจัยนี้เป็นการทดสอบระบบว่าจะสามารถช่วยผู้ประกอบการ SMEs/OTOP แก้ปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบได้อย่างไร ซึ่ง ณ ปัจจุบันก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาเหล่านี้ได้ เนื่องจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่จะต้องเชื่อมโยงด้วยนั้น ส่วนหนึ่งคือ หน่วยงานรัฐ ที่เข้ามาแทรกแซงอยู่เสมอ ทำให้การดำเนินงานมีอุปสรรค โดยภารกิจของหน่วยงานรัฐนั้นมุ่งเน้นที่การดำเนินงานตามตัวชี้วัดของหน่วยงานเอง แต่ไม่สามารถช่วยเหลือเกษตรกรต้นน้ำได้อย่างแท้จริง

ในส่วนของการต้นแบบที่ได้ทดสอบระบบไปนั้นสรุปว่าไม่สามารถดำเนินงานต่อไปได้ เพราะพบอุปสรรคต่างๆ มากมาย ทำให้การดำเนินงานยากมาก ทั้งนี้ปัญหาส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับ “คน” ซึ่งสรุปว่า *ร้าน Farmer Shop นั้นต้องมีคนเป็นเจ้าของมาดำเนินงานเอง* ไม่ว่าจะเป็นร้านชุมชนหรือร้านอะไรก็ตาม จำเป็นต้องมีความเป็นเจ้าของจึงจะดำเนินงานไปรอดและประสบความสำเร็จได้

คุณกาญจนา คุณหากาญจน์ แสดงความเห็นว่าจะจากประสบการณ์ที่พบมาโดยตลอดนั้น ผู้ประกอบการไทยส่วนใหญ่ จะไม่สามารถทำงานเป็น Team work ได้ ส่วนการรวมกลุ่มก็จะเป็นการรวมแบบหลวมๆ ด้วยความจำเป็นตามเงื่อนไขที่หน่วยงานรัฐแจ้งมา เช่น ต้องรวมเป็นกลุ่มจึงจะจดทะเบียนเพื่อเข้าร่วมการคัดสรรสินค้าได้ เป็นต้น

ผศ.ดร.อภิรดี อุทัยรัตนกิจ กล่าวว่า จากกรณีที่คุณกาญจนา แสดงความเห็นมานั้น กลุ่มที่รวมกัน อาจเรียกว่าเป็น “กลุ่มเฉพาะกิจ”

คุณสมพงษ์ ชุ่มเพ็งพันธ์ กล่าวว่า ธุรกิจจะต้องมีเจ้าภาพ ต้องมีเจ้าของ

ดังนั้นที่ประชุมสรุปเห็นตรงกันว่า การขยายผลส่งเสริมร้าน Farmer Shop นั้น ต้องมีเรื่องของความเป็นเจ้าของให้แก่ผู้ประกอบการ พร้อมมอบชุดความรู้จากการวิจัย 2 ปีที่ผ่านมาให้ผู้ประกอบการ เพื่อนำไปขยายผลต่อชุมชน และดำเนินโครงการในระยะที่ 3 ต่อไป ทั้งนี้ควรต้องมีร้านต้นแบบ โดยคุณกนกต์ เบิกนา ยินดีประสานงานนำมืออาชีพเข้ามาช่วยดำเนินงาน

ปิดประชุมเวลา 12.00 น.

รายงานการประชุมคณะกรรมการศูนย์สารสนเทศสหกรณ์

ครั้งที่ 5/2556

วันศุกร์ที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2556 เวลา 9.00 – 10.00 น.

ณ ศูนย์สารสนเทศสหกรณ์ ห้อง 214 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. น.ส.สายสุตา ศรีอุไร	รองผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
3. น.ส.ผุสดี กลิ่นเกษร	เจ้าหน้าที่ศูนย์สารสนเทศสหกรณ์
4. นายพรพงษ์ แสงนาค	เจ้าหน้าที่ศูนย์สารสนเทศสหกรณ์

เริ่มประชุม เวลา 9.30 น.

ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ (รศ. จุฑาทิพย์ ภัทราวาท) เป็นประธานในที่ประชุม กล่าวเปิดการประชุมและให้ที่ประชุมพิจารณาเรื่องต่างๆ ตามระเบียบวาระ ดังนี้

วาระที่ 1 เรื่องแจ้งเพื่อทราบ

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท แจ้งว่า การจัดงานการประกาศเกียรติคุณสหกรณ์และนักสหกรณ์ที่มีคุณค่า ประจำปี 2556 จะเลื่อนจากวันที่ 13 กันยายน 2556 (กำหนดเดิม) เป็นวันจันทร์ที่ 16 กันยายน 2556 ดังนั้นการประชุมในวันนี้จึงจะขอติดตามความคืบหน้าในการจัดเตรียมวารสาร “คนสหกรณ์” ฉบับที่ 21 ที่จะใช้แจกในงานด้วย

วาระที่ 2 เรื่องเพื่อพิจารณา

2.1 การจัดทำวารสารคนสหกรณ์ ฉบับที่ 21 (เดือน กันยายน – พฤศจิกายน 2556)

หน้าปก: คุณสายสุตา ศรีอุไร แจ้งว่าภาพหน้าปกวารสารเปลี่ยนจากแบบเดิมที่วางไว้ เป็นภาพการ์ตูนคลิปปาร์ท รูปโลกมีคนล้อมรอบ เพื่อสื่อถึงคำว่า “ธุรกิจฐานสังคม” โดยโทนีสัม-ขาว เนื่องจากวารสารยังไม่เคยใช้หน้าปกสีส้มมาก่อน ส่วนปกหลัง จะเป็นคำนิยามและความหมายของคำว่าธุรกิจฐานสังคม โดย รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท เป็นผู้ให้คำนิยามและความหมาย

2.1.1 บทความในวารสาร

คุณสายสุตา ศรีอุไร รายงานความคืบหน้าการรวบรวมบทความสำหรับตีพิมพ์ในวารสารฉบับที่ 21 ดังนี้

1. ในแวดวงคนสหกรณ์

- 1.1 เรียงร้อยถ้อยคำ สานฝันคนสหกรณ์ : ร้อยคนร้อยคุณค่า ได้รับถ้อยคำที่ถอดจากเวทีวันที่ 18 ก.ค. 2556 โดยคุณศกลวรรณ เรียบร้อยแล้ว
- 1.2 ประกาศเกียรติคุณสหกรณ์และนักสหกรณ์ที่มีคุณค่า ประจำปี 2556 เว้นหน้าสำหรับจัดพิมพ์ 4 หน้า

2. มุมมองจากคนแดนไกล

- 2.1 บทความ เรื่อง ข้อคิดการพัฒนาเกษตรกร : แนวทาง สว.สก. โดยคุณไก่ (ศึกษา ณ ประเทศ ญี่ปุ่น) *ตัดออกไปเนื่องจากยังไม่ได้รับบทความ*
- 2.2 เรื่องราวของประเทศเพื่อนบ้าน : อินโดนีเซียและสิงคโปร์ ใช้ชื่อบทความว่า “ตามไปดู....อินโดนีเซียและสิงคโปร์” โดย ผศ.ดร.กิตติ ประเสริฐสุข (นักวิจัย สกว.) *ได้รับบทความแล้ว*

3. เติมความรู้

- 3.1 ข่าว : โดย รศ.สมพร อิศวิลานนท์ *ได้รับบทความแล้ว*
- 3.2 เรื่อง มาทำความเข้าใจใน CSR – ธุรกิจเพื่อสังคมและธุรกิจฐานสังคมกับบทบาทที่เหมือนและแตกต่างกัน โดย รศ.จุฑาทิพย์ เรียบร้อยแล้ว
- 3.3 บทความแปล : คุณฝน โดย รศ.จุฑาทิพย์ เป็นผู้คัดเลือกบทความ *ได้รับบทความแล้ว*

4. เล่าสู่กันฟังจากงานวิจัย

- 4.1 เรื่อง “การวางกลยุทธ์งานวิจัยในอนาคตของชุดโครงการฯ” ให้เพิ่ม footnote ว่าชุดโครงการอะไร? จากเวทีวันที่ 21 มิ.ย. 2556 เรียบเรียงโดย ศกลวรรณ *ได้รับบทความแล้ว*
- 4.2 เวทีเสวนา เรื่อง “แนวทางการยกระดับสมรรถนะชาวนาสู่การเป็นมืออาชีพ” วันที่ 18 ก.ค. 2556 เรียบเรียงโดย ศกลวรรณ *ได้รับบทความแล้ว*
- 4.3 เวทีเสวนา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาชาวนามืออาชีพ เรียบเรียงโดย ผศ.ดร. ทิพรรัตน์ *ได้รับบทความแล้ว*
- 4.4 เวทีเสวนา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาสู่การเป็น Smart Officers เรียบเรียงโดย คุณวินัย เมฆคำ/คุณสุวิทย์ ภูมิประเสริฐโชค *ตัดออกไปเนื่องจากยังไม่ได้รับบทความ*

5. ติดตามความเคลื่อนไหวในแผนพัฒนาฯ

5.1 เรื่อง “การศึกษาดูงานกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน : ตลาดสุขใจ” โดย คุณณัฐภักดิ์ ผู้ปรารถนาสิทธิ ได้รับบทความแล้ว

5.2 เรื่อง “7 เสาหลักสู่มาตรฐานการเงินสหกรณ์ออมทรัพย์” ได้รับบทความแล้ว

6. นานาสาระ

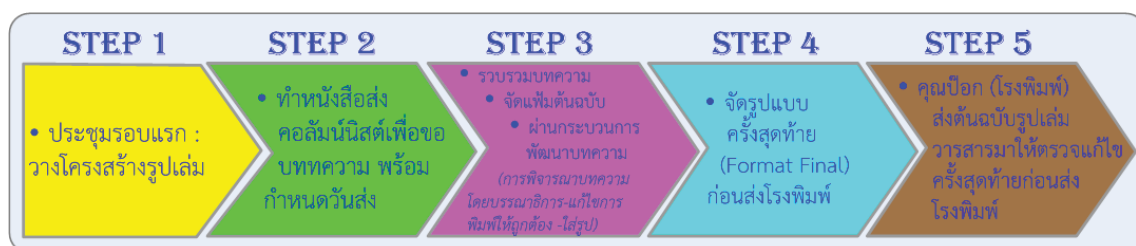
6.1 เขาว่าอย่างนั้น ผมว่าอย่างนี้ คุณว่ายังไง : โดย อ.วรเทพ ไวยาภิโรจน์ ได้รับบทความแล้ว

6.2 สุขภาพ : เรื่อง “Therapy บ้านนา Spa บ้านทุ่ง” เรียบเรียงโดย ศกพลวรรณ ได้รับบทความแล้ว

- **แคตตาล็อกสินค้า** รับผิดชอบโดย คุณพรพงษ์ แสงนาค และคุณสายสุดา ศรีอุไร ทั้งนี้ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท มอบหมายให้ คุณพสุติ กลิ่นเกษร จัดทำฐานข้อมูลของแคตตาล็อกสินค้าที่ลงตีพิมพ์ในวารสารตั้งแต่เล่มที่ 1 จนถึงปัจจุบัน โดยในการประชุมครั้งต่อไปให้นำเข้าที่ประชุมด้วยทุกครั้งเพื่อให้ผู้จัดทำแคตตาล็อกคัดเลือกสินค้าได้สะดวกรวดเร็วขึ้น

- **ภาพหน้ากลาง** ใช้ภาพจากงานเวทีเสวนา “แนวทางการยกระดับสมรรถนะชาวนาสู่การเป็นมืออาชีพ” วันพฤหัสบดีที่ 18 ก.ค. 2556 จัดทำโดย คุณพรพงษ์ แสงนาค นำเสนอให้ รศ.จุฑาทิพย์ พิจารณา ซึ่งได้ขอให้ปรับเปลี่ยนรูปและจัดเรียงให้มีความดึงดูดและน่าสนใจมากขึ้น

ทั้งนี้ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ได้ทบทวนลำดับขั้นตอนการทำงานของการทำงานของการจัดทำวารสาร “คนสหกรณ์” ในที่ประชุมอีกครั้ง สรุปได้ดังรูป

รูปขั้นตอนการดำเนินงานจัดทำวารสาร “คนสหกรณ์”

โดย คุณสายสุดา ศรีอุไร แจ้งกำหนดการเบื้องต้น คาดว่าตราฟต์สุดท้ายจะเสร็จภายในวันที่ 16 ส.ค. 2556 และลัปดาห์ถัดไป (วันที่ 19-23 ส.ค. 2556) เป็นช่วงเวลาแก้ไขต้นฉบับและเพิ่มเติมในส่วนข้อมูลผู้ได้รับรางวัล การประกาศเกียรติคุณสหกรณ์และนักสหกรณ์ที่มีคุณค่า ประจำปี 2556 ซึ่งจะได้ข้อสรุปในวันที่ 19 ส.ค. 2556 ที่จะถึงนี้

2.2 ติดตามความก้าวหน้าการจัดทำเว็บไซต์สถาบันฯ

ประชุมร่วมพิจารณาเว็บไซต์สถาบันฯ ตามที่ คุณพรพงษ์ แสงนาค นำเสนอการปรับเปลี่ยนแก้ไขตามข้อเสนอในที่ประชุมครั้งที่ผ่านมารีบร้อยแล้ว ทั้งนี้ในส่วนของการค้นหาข้อมูล ไม่สามารถนำขึ้นมาไว้ด้านบนตามเสนอได้ ที่ประชุมจึงขอให้ปรับขึ้นมาวางไว้ระหว่างภาพข่าวกับแผนกิจกรรมของสถาบันในรอบเดือนแทน

นอกจากนี้ คุณพรพงษ์ แสงนาค ได้นำเสนอวิธีทัศน์เชิญชวนเข้าร่วมงานการประกาศเกียรติคุณฯ และเวทีเสวนา ในวันที่ 16 กันยายน 2556 ซึ่งที่ประชุมร่วมพิจารณาแล้ว ขอให้เพิ่มภาพมงกุฎซึ่งเป็นโลโก้ของงานการประกาศเกียรติคุณเพิ่มเข้าไปในวิธีทัศน์ด้วย และเมื่อแก้ไขเรียบร้อยแล้วให้นำส่งมหาวิทยาลัยเพื่อเผยแพร่ต่อไป

คุณสายสุตา ศรีอุไร ให้ข้อสังเกตว่า ภาพประกอบในกิจกรรมงานประกาศเกียรติคุณประจำปี 2555 นั้นบางภาพไม่ใช่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในงานวันนั้น จึงขอให้ผู้ดูแลเว็บไซต์แก้ไขให้ถูกต้องด้วย

ปิดประชุม เวลา 10.00 น.

เวทีถอดบทเรียนโครงการร้าน Farmer Shop

วันที่ 16 สิงหาคม 2556 เวลา 09.00 – 10.00 น.

ณ ห้องประชุม 214 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. คุณสายสุตา ศรีอุไร	รองผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
3. คุณสุพจน์ สุขสมงาม	เจ้าหน้าที่สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
4. คุณณัฐกานต์ สหวัชรินทร์	เจ้าหน้าที่สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
5. คุณวสินธรา ขวยเขิน	เจ้าหน้าที่สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
6. คุณจินตหรา นกเงิน	เจ้าหน้าที่สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
7. คุณพรติมา คงศรี	เจ้าหน้าที่สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
8. คุณพรพงษ์ แสงนาค	เจ้าหน้าที่สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
9. คุณธราภรณ์ ศรีงาม	เจ้าหน้าที่สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

เริ่มประชุมเวลา 09.00 น.

การจัดตั้งและดำเนินการร้าน Farmer Shop ในรูปแบบโครงการนำร่อง เพื่อทดสอบระบบและพัฒนาไปสู่การนำไปใช้ประโยชน์ในฐานะการเป็นทางเลือกแก่ผู้ผลิตและผู้ประกอบในการเข้าถึงตลาดที่มีแนวทางของการค้าที่เป็นธรรม และการเป็นทางเลือกแก่ผู้บริโภคในการเข้าถึงแหล่งจำหน่ายสินค้าคุณภาพ ราคาเป็นธรรม เป็นการสร้างแบรนด์ Farmer Shop เพื่อเข้าถึงผู้ผลิต และผู้บริโภค

โครงการร้าน **Farmer Shop** เป็นไปภายใต้การดำเนินงานของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาระบบธุรกิจค้าปลีกทางเลือกที่ช่วยลดข้อจำกัดของผู้ประกอบการเกษตรแปรรูป และสถาบันเกษตรกรในการเข้าถึงตลาด และผู้บริโภค แนวคิดการบริหารจัดการใชู้ปแบบอย่างบูรณาการ ถูกนำมาใช้ในกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งผู้ผลิตและผู้บริโภคจะเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ระบบธุรกิจเพื่อจำหน่าย สินค้าคุณภาพ ราคาเป็นธรรม แก่สมาชิกและผู้บริโภคในแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน

ปณิธาน :
ไม่ได้เน้นสิ่งที่กำไร แต่อยากให้เป็นลูกค้าประจำ

วิสัยทัศน์ :
ร้านค้าปลีกที่ผู้ผลิตและผู้บริโภคเป็นเจ้าของร่วมกัน

จากการดำเนินงานร้านต้นแบบในระยะเวลา 2 ปี โครงการวิจัยฯ ได้มีการถอดบทเรียนเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน และการให้ข้อเสนอแนะแนวคิดต่างๆ จากประสบการณ์ที่ผ่านมา โดยมีประเด็นการถอดบทเรียน ดังรายละเอียด

ประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับร้านต้นแบบ Farmer Shop

คุณจินตหรา นกเงิน เจ้าหน้าที่ประจำร้าน Farmer Shop

กล่าวว่า มีความรับผิดชอบในการดูแลความเรียบร้อยทั้งหมดภายในร้าน เริ่มตั้งแต่การเปิดร้านตอนเช้า การทำความสะอาดร้านเพื่อเตรียมต้อนรับลูกค้า การจัดวางสินค้า การตรวจนับสินค้า จนกระทั่งปิดร้านตอนเย็น สิ่งสำคัญที่เจ้าหน้าที่ประจำร้านต้องมีการทำงาน คือ ความซื่อสัตย์ ความอดทน ความมีระเบียบในตนเองและในกรณีที่ตื่อนำชุดความรู้ไปถ่ายทอดความรู้เมื่อเปิดร้านในชุมชน สิ่งสำคัญที่จะต้องถ่ายทอดให้กับผู้ที่เป็นเจ้าหน้าที่ประจำร้าน คือ ต้องมีความซื่อสัตย์ และมีใจรักในงานบริการ (Service mind)

เครื่องมือหรือความรู้ที่สำคัญในการนำไปใช้เพื่อให้ร้านนำไปใช้ เพื่อให้สามารถดำเนินงานไปได้จากประสบการณ์การทำงาน คือ

1. การตรวจนับสินค้า: การจัดชั้นสินค้าที่ทำให้สามารถตรวจนับได้ง่าย
2. การจัดวางชั้น
3. มีความรู้ในตัวสินค้าที่นำมาขาย: เนื่องจากลูกค้าต้องมีการถามถึงรายละเอียดสินค้า จึงต้องมีการศึกษารายละเอียดของสินค้าไว้ โดยการศึกษาจากโบชัวร์สินค้า หรือการสืบค้นข้อมูลต่างๆ

คุณณัฐกานต์ สหวัชรินทร์ นักวิจัยประจำโครงการวิจัย

กล่าวว่า จากประสบการณ์การทำโครงการซื้อข้าวจากชาวนา ในช่วงแรกข้าวของโครงการวิจัยยังไม่ได้เป็นที่รู้จักในประชาคม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มากนัก อีกทั้งลูกค้ายังไม่รู้จักข้าวและร้าน Farmer Shop และการเข้าไปยังหน่วยงานต่างๆ ก็ยังไม่ได้ตอบรับมากนัก ต่อมาทาง

โครงการซื้อข้าวจากชาวนาได้เข้าร่วมกับสภาข้าราชการ ทำให้ผู้บริโภครู้จักเรามากขึ้น เมื่อลูกค้ามีความสนใจในตัวผลผลิตภัณฑ์ ลูกค้าจะเข้ามาสอบถามและเข้ามาถามผลผลิตภัณฑ์เอง โดยวิธีการนี้เป็นการใช้ “ข้าว” ดึงดูดความสนใจจากลูกค้า และเจ้าหน้าที่ได้มีการประชาสัมพันธ์ต่อไปว่า **“หากลูกค้ามีความสนใจซื้อข้าวให้เข้ามาที่ร้าน Farmer Shop ซึ่งจัดตั้งที่คณะเศรษฐศาสตร์”**

อีกทั้ง มีความเห็นว่า โครงการซื้อข้าวจากชาวนา กับ ร้านต้นแบบ Farmer Shop ไม่เกี่ยวข้องกัน เพราะสมัครสมาชิกร้านแต่ก็ต้องสมัครสมาชิกโครงการซื้อข้าวอีกอยู่ดี ลูกค้ายังมีความสับสนว่า ระหว่างเป็นสมาชิก Farmer Shop กับ โครงการซื้อข้าวมีความแตกต่างกันอย่างไร แต่เมื่อมีการจัดทำฐานข้อมูลสมาชิกร้าน Farmer Shop ทำให้สามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าที่สนใจในตัวผลผลิตภัณฑ์ “ข้าว” ได้มากขึ้น

และมีประเด็นเพิ่มเติมจากการสอบถามข้อมูลจากลูกค้า เมื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือการสั่งซื้อข้าว การรับข้าว “ลูกค้ายังชอบพูดว่าคำว่า...ไม่สะดวก...” แต่ทั้งคำนี้คำว่า ไม่สะดวกน่าจะครอบคลุมไปถึงกรณี 1. ที่จอดรถ ที่ไม่สามารถจอดรถรับของบริเวณหน้าร้านได้ ทำให้ลูกค้ามองว่าเมื่อจะมารับข้าวหรือซื้อของต้องเดินไกล 2. การรับข้าวตามปริมาณที่กำหนด เป็นต้น

การต่อยอดโครงการซื้อข้าว **คุณณัฐกานต์ สหวัชรินทร์** กล่าวเพิ่มเติมว่า ณ ปัจจุบันลูกค้ารู้จักโครงการนี้แล้ว ถ้าสามารถมีร้านประจำเป็นหลักแหล่ง จะทำให้คนสนใจมากขึ้น เข้าถึงสินค้ามากขึ้น เพราะตอนนี้ผู้บริโภคมั่นใจในตัวผลผลิตภัณฑ์ข้าวแล้ว และในกรณีของการปรับราคาข้าว ลูกค้าก็ยังมี การพูดบ้างแต่ก็ยังซื้อต่อไป

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวว่า ในกรณีการประชาสัมพันธ์กับกลุ่มประชาคมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ระยะที่ผ่านมา ที่ยังเข้าถึงประชาคมได้น้อยเพราะทางโครงการร้านต้นแบบมีแผนการดำเนินงานแต่ไม่ได้ดำเนินการตามแผน ทำให้เข้าถึงประชาคมได้น้อยลง

และถามความคิดเห็นจากผู้ปฏิบัติงานว่าแบรนด์สินค้าควรมีกี่แบรนด์ : 1 แแบรนด์ หรือ จำนวนมากกว่า 1 แแบรนด์

คุณณัฐกานต์ สหวัชรินทร์ กล่าวว่า แแบรนด์ไม่ควรมีหลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้สามารถบริหารจัดการได้ง่าย เมื่อพบปัญหาจะทำให้เราสามารถแก้ไขปัญหาได้ เราต้องรู้เจตนาของการทำงานของ เรา เราต้องการนำข้าวที่รับจากสหกรณ์โดยตรงมาจำหน่ายแก่ลูกค้า

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ตั้งคำถามเกี่ยวกับร้านต้นแบบ Farmer Shop ที่มีความชัดเจนในระบบธุรกิจ และมีความเห็นตรงกันว่า สิ่งที่ทำตอนนี้ยาก เราจะสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับร้าน Farmer Shop ให้กับลูกค้าอย่างไร

คุณพรติมา คงศรี กล่าวว่า ร้านต้นแบบ Farmer Shop เป็นร้านสินค้าเกษตรแปรรูป ที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ โดยสินค้าจะมาจากการคัดเลือกสินค้า ข้าวของเรามีจุดเด่นและมาจากโครงการวิจัย

คุณพรพงษ์ แสงนาถ กล่าวว่า ร้าน Farmer Shop เป็นร้านที่ไม่ได้ขายเพื่อธุรกิจแต่เป็นการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้บริโภค ร้านของเราไม่ได้ทำแบบธุรกิจเหมือนร้านขายของชำทั่วไป รูปแบบและเจตนาในการจำหน่ายแตกต่างกัน

คุณธราภรณ์ ศรีงาม กล่าวว่า ร้าน Farmer Shop เป็นร้านที่มีการจัดวางระบบธุรกิจไว้ตั้งแต่ต้นน้ำไปจนถึงปลายน้ำ ซึ่งมีการวางการบริหารจัดการไว้อย่างครอบคลุม และการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานอย่างชัดเจน และเป็นการสร้างทางเลือกให้กับผู้ประกอบการและผู้บริโภค แต่ทั้งนี้ ในระยะที่ผ่านมา เรายังเน้นกระบวนการไปที่ผู้ประกอบการ และยังลงไปกับผู้บริโภคน้อยเกินไป ทำให้ร้าน Farmer Shop ยังไม่เป็นที่รู้จักของผู้บริโภคมากนัก

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวว่า ในกรณีที่ได้มีการศึกษาร้านขายสินค้า OTOP ที่ประเทศเกาหลี และมีการดูแลร้านเพียงคนเดียว จากเดิมร้าน Farmer Shop มีเจ้าหน้าที่ประจำร้าน 3 คน และปัจจุบันมีเพียงคนเดียว อยากให้ทุกคนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน

คุณจินตหรา นกเงิน กล่าวว่า การทำงานทุกอย่างความรับผิดชอบจะมาอยู่ที่เรา ร้านที่เราเปิด คนจะมองอย่างไร จะอยู่ที่เจ้าหน้าที่ประจำร้านซึ่งเป็นตัวแทนสำคัญในการทำให้คนรู้จักเรา การทำงานต้องมีความทุ่มเทมาก เรารู้ว่าจุดประสงค์ที่เรามาทำอยู่ตรงนี้เป็นอะไร ? บางครั้งการทำงานไม่ได้เป็นไปตามที่คาดหวัง เราพยายามตามเป้าที่วางไว้ จึงก่อให้เกิดความกดดันในตัวเอง เช่น การหยุดงานในบางกรณี ทำให้รู้สึกกดดัน เพราะการเปิด-ปิดร้าน จะเป็นมุมมองของผู้บริโภคที่มีต่อแบรนด์ Farmer Shop ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นผลกระทบสำคัญกับร้านทั้งด้านการจัดส่งสินค้า การเข้ามาซื้อสินค้า

จากข้างต้น จึงทำให้ตัวเองมีการวางแผน และปฏิบัติงานตามนโยบายของผู้บริหาร เพื่อให้ง่ายและสะดวกต่อการปฏิบัติงานตอนทำงาน 2 คน สามารถมีเวลาทำอะไรส่วนตัวได้มากขึ้น

คุณสายสุตา ศรีอุไร กล่าวว่า จากเดิมที่ร้านมี 3 คน แต่ละคนมีความรับผิดชอบที่ชัดเจน ต่อมาเหลือนางสาวจินตหรา นกเงิน เป็นผู้รับผิดชอบคนเดียว โดยมีข้อตกลงว่า ให้ปฏิบัติร้านตามที่เจ้าหน้าที่ 1 คนจะสามารถรับผิดชอบได้ ในกรณีที่ลูกค้าพูดอะไร ให้เรารู้ว่า เราไม่สามารถบริการลูกค้าทุกคนได้ ให้เรารู้ว่ามาตรฐานของร้าน Farmer Shop คืออะไร การกดดันตนเอง จะทำให้เป็นปัญหาไม่มี

ความสุขกับการทำงาน ไม่ต้องกดดันว่า ลูกค้าจะพูดอะไร อย่างไร ให้เราทำงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบของเรา

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวว่า ประเด็นที่ต้องการถามต่อ ทุกคนมีข้อเสนอแนะอย่างไร

นางสาวสายสุตา ศรีอุไร กล่าวว่า ตอนเริ่มร้าน Farmer Shop คาดหวังว่าร้านไปไกลกว่าตอนนี้ 10 เท่า เพราะเรามีการวางระบบ เราไม่ได้เป็นแค่ต้นแบบ ตอนนี้เราต้องไปในชุมชนแล้ว หรือนอกเขตแดนประเทศไทยแล้ว เวทีที่การประชุมผู้ประกอบการ การเปิด Outlet ที่ต่างๆ

ข้อเสนอแนะ ระบบที่วางไว้ดีแล้ว แต่ควรเจาะเป็นเรื่อยๆ ไป การปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์เวลา ความผันผวนนี้กับเมื่อ 2 ปีที่แล้ว ปัญหามีมากมาย ทั้งด้านผู้ประกอบการ การจัดส่งสินค้า หลายคนเข้ามาเพื่อต้องการขายของ ไม่ได้เพื่อต้องการที่จะก้าวไปกับ Farmer Shop

การทำงานของเราก่อขึ้นตลอดเวลา ถ้าเรามีการวางแผนและสามารถปฏิบัติตามนั้นได้ ให้เราทำให้ดีที่สุด

ข้อจำกัดและสาเหตุของข้อจำกัด :

คุณณัฐกานต์ สหวัชรินทร์ กล่าวว่า ปัจจัยภายนอกที่ควบคุมไม่ได้ เช่น พฤติกรรมลูกค้าในแง่ความต้องการ ลูกค้ายังไม่เข้าใจในตัวเรามากนัก การเปลี่ยนพฤติกรรมต้องใช้เวลา มีประมาณ 10% ที่สามารถโน้มน้าวลูกค้าให้ทำตามการจัดการที่วางไว้ แต่การทำงานที่ผ่าน เราสามารถทำได้เกินเป้าที่เราคิดไว้

ปัจจัยสำคัญที่จะสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนได้ คือ ผลลัพธ์ ที่มีคุณภาพและราคาที่แตกต่างกันและตัวลูกค้า ถ้าเมื่อไหร่ที่กำลังขยายและมีกำลังซื้อ มีการรวมกลุ่ม จะทำให้เห็นผลการเปลี่ยนแปลงได้

คุณวสินธรา ขวดยเขิน กล่าวว่า ผู้ประกอบการไม่ได้ทำตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้ และไม่เข้าใจถึงเจตนารมณ์ของ Farmer Shop อย่างแท้จริง การที่กลุ่มอรวรรณมีการส่งสินค้านอกเวลาที่กำหนด จะเกิดผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่อื่น และการเข้าใจตลาดเคลื่อนระหว่างผู้ส่งสินค้าและผู้รับสินค้า มูลค่าของเราน้อย ไม่มีแรงจูงใจที่จะดึงให้เค้ามาทำให้ และมีความเห็นว่า หากต้องการความสะดวกในการซื้อสินค้า น่าจะเข้าห้างสรรพสินค้าสะดวกซื้อมากกว่า

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวว่า จากการทำงานของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ เราได้นำหลักการและความรู้เรื่องการรวมซื้อรวมขาย “2 ปีที่ผ่านมา เรายังไม่ค่อยเห็นผู้ประกอบการที่มองไกล ร่วมพลังเป็นผู้นำบุกเบิก” วิทยุณของผู้ประกอบการยังต้องลงทุน เพราะต้องขาย

คุณสุพจน์ สุขสมงาม กล่าวว่า คนที่เป็นเจ้าของจะรักที่จะทำ และอยากจะทำ และคิดว่า จะทำได้ดี เพราะมีความเป็นเจ้าของ โดยการนำชุดความรู้ที่มีไปใช้

คุณธราภรณ์ ศรีงาม กล่าวว่า จากการดำเนินงานของร้าน Farmer Shop เวลา 2 ปี ร้านได้มีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการและมีการจัดทำคู่มือร้านไว้อย่างชัดเจน และมีความเห็นว่าจากการพัฒนาระบบในระยะที่ผ่านมา เราควรมีการปรับปรุงคู่มือเพื่อให้สามารถนำไปใช้งานได้จริงและนำเข้าสู่ชุมชนได้

คุณวสินธรา ขวดยะชิน กล่าวว่า กรณีร้านต้นแบบ Farmer Shop มีความเป็นไปได้ แต่ สิ่งสำคัญผู้ประกอบการมาร่วมเข้ามามีส่วนร่วมกับเราต้องให้ความร่วมมือ

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวว่า การสร้างแบรนด์ Farmer Shop มีความสำเร็จจากการได้รับการตอบรับจากประชาคมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสินค้าที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ ข้าว

การดำเนินงานต่อเนื่อง :

- การจัดตั้งสมาคม Farmer Shop การจัดตั้งรวมกลุ่มเพื่อสร้างแนวคิดผู้ประกอบการ
- ร้านอาหารสุขภาพ Committee ของชมรม เน้นเรื่องสุขภาพะ จำหน่ายผักคุณภาพ โดยอาจารย์ใจฟ้า ทรัพย์สินทวีลาภ รับเป็นผู้จัดจำหน่ายข้าวให้ แต่เราต้องให้การดูแลเพื่อให้เกิดความเรียบร้อย ตรวจประเมินเหมือนคณะกรรมการตลาดสุขใจ และ MOU ร่วมกันเกี่ยวกับการนำสินค้าเข้ามาจำหน่าย สถานที่ที่จะมีการปรับแต่งให้เหมาะสม ตู้ที่ตกแต่งภายในจะมีการยกให้คณะฯ การดำเนินการจะทำในช่วงกันยายน 2556 ในกรณีของการประชาสัมพันธ์เมื่ออาจารย์ใจฟ้า มาเปิดร้านทางสถาบันฯ จะให้มีเจ้าหน้าที่มาจัดทำ Campaign ให้ ว่า “ร้าน Farmer Shop จะเป็นคุณค่าทางร้านค้าชุมชน ให้กับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์”
- ในกรณีโครงการซื้อข้าว การส่งข้าวควรเคลียร์เงินเป็นรอบๆ Credit term โดยอาจารย์ใจฟ้ามีหน้าที่ขายเพียงอย่างเดียว โดยการทดสอบระบบที่ Thai PBS ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี
- ร้านค้าชุมชนอย่างไรจะสร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชน...

ระยะต่อไป :

- การเปิดร้านค้าชุมชน ในเขต ส.ป.ก. พื้นที่ต่างๆ

ที่ประชุมมีมติ มอบหมายให้คุณพรพงษ์ แสงนาค ส่งข้อมูลไปยังสมาชิกร้าน Farmer Shop เพื่อแจ้งการปิดปรับปรุงกิจการตั้งแต่วันที่ 31 สิงหาคม 2556 และพบกันเดือน พฤศจิกายน 2556 โดยเริ่มเคลียร์สินค้า ระบบ และสถานที่ได้

และการจัดจำหน่ายข้าว ณ บริเวณโรงอาหาร 2 จะมีต่อไป โดยให้เครือข่ายวิจัยเป็นผู้รับผิดชอบ จะเป็นราคาแฟร์เทรดโดยใช้ราคาที่สามารถซื้อได้

ปิดประชุมเวลา 10.00 น.

การประชุมติดตามความก้าวหน้าศูนย์เรียนรู้มีชีวิต
ภายใต้ชุดโครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 6
วันอังคารที่ 27 สิงหาคม 2556 เวลา 9.00 – 12.00 น.
ณ ศูนย์สารสนเทศสหกรณ์ ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. คุณสายสุตา	ศรีอุไร	รองผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
3. คุณนิคม	เพชรผา	ศูนย์เรียนรู้ข้าวคุณธรรม
4. คุณอรุณ	นวรราช	ศูนย์เรียนรู้ตลาดสุขใจ
5. คุณสุทิศ	จิราวุฒิพงศ์	ศูนย์เรียนรู้ตลาดสุขใจ
6. คุณดิษยา	ยศพล	ศูนย์เรียนรู้ตลาดสุขใจ
7. คุณจตุพร	ศรีวาริรัตน์	ศูนย์เรียนรู้ตลาดสุขใจ
8. คุณวิชัย	มีสวัสดิ์	ศูนย์เรียนรู้ตลาดสุขใจ
9. คุณชไมพร	พราหมณ์โชติ	นักวิจัยอิสระ
10. คุณอัมมยา	สง่าแสง	นักวิจัยอิสระ

เริ่มประชุม เวลา 9.00 น.

วาระที่ 1 เรื่องแจ้งเพื่อทราบ

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท แจ้งเรื่องเพื่อทราบในที่ประชุมว่า กลุ่มศูนย์เรียนรู้มีชีวิต ได้รับรางวัลประกาศเกียรติคุณฯ แห่งปี พ.ศ. 2556 ซึ่งธีมหลัก (Theme) ของการประกาศเกียรติคุณในปีนี้เป็นเรื่องของการนำคุณค่าสู่ธุรกิจฐานสังคม โดยผลการพิจารณาตัดสินจากคณะกรรมการสรรหานักสหกรณ์และสหกรณ์ที่มีคุณค่า โดยมีท่านอาจารย์เชิญ บำรุงวงศ์ เป็นประธานกรรมการฯ สรุปว่ามีผู้ได้รับรางวัลต่างๆ ดังนี้

- นักสหกรณ์ที่มีคุณค่าแห่งปี จำนวน 4 ราย ได้แก่ 1) *คุณเรืองไร ร่องวงศ์* (ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด) 2) *คุณฉัตรวิดี วิจาระจักร* (ผู้ช่วยผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเกษตรวิสัยหนึ่ง จำกัด) 3) *คุณสรวิทย์ จิรนนท์ศิริ* (ผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูศรีสะเกษ จำกัด) และ 4) *คุณจรินทร์ ภูษณะภิบาลคุปต์* (ประธานกรรมการดำเนินการร้านสหกรณ์ จังหวัดตราด จำกัด)

- สหกรณ์ที่มีคุณค่าแห่งปี จำนวน 1 สหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านเขาชก จำกัด

และในปีนี้คณะกรรมการฯ ได้เพิ่มการมอบการประกาศเกียรติคุณสำหรับกลุ่ม/องค์กรที่มีคุณค่าแห่งปีขึ้นเป็นปีแรก โดยกลุ่มที่ได้รับรางวัล “องค์กรที่มีคุณค่าสหกรณ์แห่งปี” มีจำนวน 3 องค์กร ได้แก่ 1) กลุ่มเครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม จ.ยโสธร 2) กลุ่มชาวสวนผลไม้คุณภาพ จ.จันทบุรี และ 3) กลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน จ.นครปฐม

วาระที่ 2 เรื่องเพื่อพิจารณา

2.1 ผลการขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้มีชีวิต และแผนการขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้ฯ ในอนาคต

- **คุณนิคม เพชรผา** นำเสนอความก้าวหน้าการขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้มีชีวิต “เครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม” ดังนี้

ศูนย์เรียนรู้ข้าวคุณธรรม ได้พยายามไล่เรียงประวัติความเป็นมาของศูนย์ฯ เริ่มตั้งแต่ที่ชาวนาผู้ผลิตข้าวอินทรีย์พบปัญหาราคาข้าวตกต่ำ เมื่อปี 2548-2549 จนได้พบกับสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ และร่วมกันสร้างเวทีถอดบทเรียน กระทั่งสามารถแก้ปัญหาเชิงการตลาดและปัญหาภาพลักษณ์ได้ โดยมีแบรนด์ “ข้าวคุณธรรม” ที่เข้ามาเป็นวิถีชีวิต ซึ่งสามารถถ่ายทอดได้อย่างครบวงจร ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ จนถึงปลายน้ำ ทั้งนี้เรื่องราวเหล่านี้ที่ศูนย์เรียนรู้จะเป็นเพียงแบบจำลองเท่านั้น โดยจะมีการกระจายอยู่ในพื้นที่ชุมชน-หมู่บ้าน เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นศูนย์เรียนรู้ที่มีชีวิตอย่างแท้จริง

จากนั้นกลุ่มชาวนาฯ ได้รับพระราชทานเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิทึบน้ำท่วม รับพลันจากสมเด็จพระเทพฯ ซึ่งเมื่อนำไปทดลองปลูกแล้วได้ผลดี จนในที่สุดได้ขึ้นทะเบียนเป็นพันธุ์ข้าว “กข51” ซึ่งเป็นที่จุดประกายให้ทางกลุ่มฯ ริเริ่มที่จะอนุรักษ์พันธุ์ข้าวชนิดต่างๆ จึงได้สร้างอาคารดินหลังหนึ่งสำหรับเป็นสถานที่เก็บเมล็ดพันธุ์ข้าว โดยใช้ชื่อว่า “ธนาธิปไตย” ที่แปลว่า “อาคารที่เก็บทรัพย์อันประเสริฐ”

ทั้งนี้คำว่า “ธนาธิปไตย” เป็นการสนธิคำ 3 คำ คือ 1) ธนา/ธนะ/ธัญญา ที่แปลว่า เมล็ดพันธุ์ 2) อารียะ แปลว่า สิ่งประเสริฐ และ 3) อาคาร คือสิ่งปลูกสร้าง เมื่อรวมกันจึงได้เป็นคำว่า “ธนาธิปไตย” ซึ่งเป็นอาคารที่ออกแบบเป็นทรงงอบของชาวนา ทำด้วยดิน ใช้เป็นอาคารเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวพระราชทาน ซึ่งสมเด็จพระเทพฯ ได้เสด็จฯ เปิดศูนย์ไปเมื่อวันที่ 20 ธ.ค. 2554 ปัจจุบันเป็นที่เก็บเมล็ดพันธุ์ประมาณ 200 สายพันธุ์ มีทั้งการอนุรักษ์ข้าวสายพันธุ์เก่า เช่น พันธุ์ข้าว

หอมนครชัยศรี และการขยายพันธุ์ข้าวสายพันธุ์ใหม่ เช่น ข้าวพันธุ์ “ศิลาภรณ์” ที่แปลว่า มีศิลปะเป็นเครื่องประดับ (ซึ่งเป็นชื่อที่มีเสียงสอดคล้องกับชื่อของ ดร.ศิลาภรณ์ บัวสาย รองผู้อำนวยการ สกว.)

นอกจากนี้กลุ่มฯ ยังได้มุ่งดำเนินงาน “ศูนย์วิจัยเมล็ดพันธุ์พืชไร่บ้าน” ที่รับผิดชอบโดยคนรุ่นใหม่ เช่น ตู๋หรั่ง ซึ่งทำงานทั้งการวิจัยและพัฒนา (R&D) โดยซื้อที่ดินพื้นที่ประมาณ 70 ไร่ (กู้เงินจากกองทุนหนุนเกื้อจำนวน 7 ล้านบาท) เพื่อใช้พัฒนาพันธุ์ข้าวปลูก และใช้เป็นแปลงสำหรับการเรียนรู้ของศูนย์ฯ มุ่งหวังให้คนรุ่นใหม่สนใจหันมาประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยจัดแบ่งให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันดูแลคนละ 2-3 ไร่ และแบ่งสายพันธุ์พืชไร่ให้ดูแล 2-3 สายพันธุ์

ศูนย์เรียนรู้มีชีวิตจะมีการทำ mapping ของกลุ่มที่เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ซึ่งจะแบ่งเป็น 2 ระดับ ประกอบด้วยชาวนาระดับ Top จำนวน 119 ราย มีพื้นที่รวมประมาณ 3,000 ไร่ ทำเกษตรอินทรีย์ พร้อมกับถือศีล (ไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่ และไม่เล่นการพนัน) ซึ่งพื้นที่นี้จะเรียกว่า “Peace area” หรือเรียกว่า “พื้นที่สันติภาพ” และอีกกลุ่มหนึ่งคือ ชาวนากลุ่มฐาน ประมาณ 500 ราย ที่ทำเกษตรอินทรีย์ แต่ยังไม่ได้อธิษฐานละเว้นอบายมุข ชาวนากลุ่มนี้จึงยังไม่ได้เข้ากลุ่มระดับ Top เพราะกลุ่มนั้นจะเป็นกลุ่มมาตรฐานเหนือมาตรฐานทั่วไป นอกจากนี้ยังมี “กองทุนหนุนเกื้อ” ซึ่งให้สมาชิกทำการออมเงินวันละบาท เพื่อใช้เป็นสวัสดิการแก่สมาชิกเอง พร้อมกับมีสวัสดิการเรื่องสุขภาพ ให้สมาชิกชาวนาคุณธรรมเข้าร่วมค่ายสุขภาพฟรี ที่เรียกว่า “เทอราปีบ้านนา สปาบ้านทุ่ง”

ปัจจุบันมีศูนย์เรียนรู้ที่มีการขับเคลื่อนดำเนินงานอย่าง Active 8 แห่ง และมีศูนย์ที่จะพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้อีก 19 ศูนย์ ในพื้นที่ 4-5 จังหวัด

สำหรับแผนการดำเนินงานขั้นต่อไปของศูนย์ฯ คือ 1) จะมีการจัดท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยจัดเป็น Home stay ให้แก่ผู้บริโภคมาร่วมกับชาวนา ร่วมปลูกข้าวและทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวนา เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความมั่นใจในการผลิตข้าวของกลุ่มฯ ทั้งนี้ คุณนิคม เพชรผา กล่าวเชิญ สกว. โดยเฉพาะ ดร.ศิลาภรณ์ บัวสาย เจ้าของชื่อสายพันธุ์ข้าว “ศิลาภรณ์” และทีมงาน สว.สก. พร้อมเครือข่ายที่สนใจ ไปอยู่แบบ home stay และเข้าร่วมการเกี่ยวข้าวในช่วงปลายฝน-ต้นหนาวที่จะถึงนี้ (ประมาณเดือนพฤศจิกายน 2556) และจะจัดให้มีการชิมข้าวสายพันธุ์ต่างๆ ด้วย (Rice tasting)

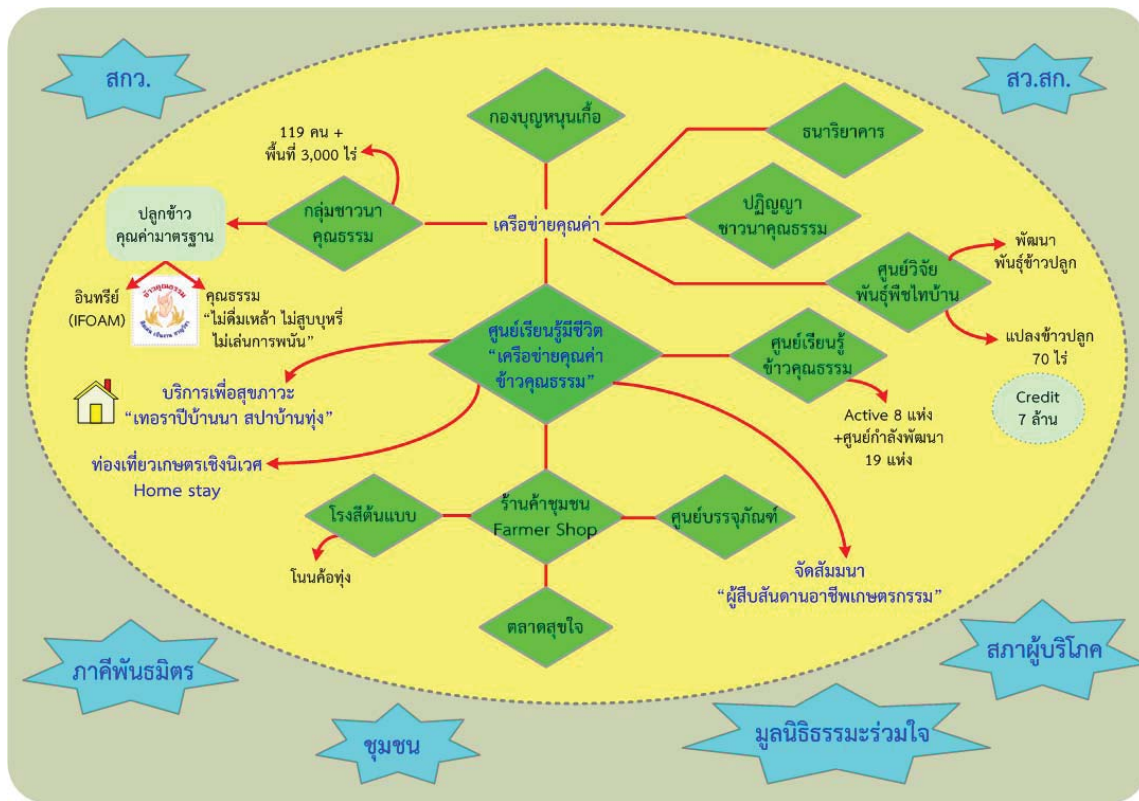
รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวเสริมว่า ประเด็นที่คุณนิคม กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดนั้นคือคุณสมบัติของ “ธุรกิจฐานสังคม” ซึ่งสอดคล้องกับการทำงานของกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า สามพรานและศูนย์เรียนรู้ตลาดสุขใจ โดยจากการถอดบทเรียนการทำงานที่ผ่านมา สรุปได้ดังรูป

โดยรูปแบบที่ได้ นั่นคือ บทบาทของ สกว. จะเป็นแหล่งเงินทุนสนับสนุน ส่วนสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ หรือฝ่ายวิชาการมีหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง ให้ข้อมูลข่าวสาร มีหลักสูตรชาวนามืออาชีพที่แตกหน่อไปยัง ส.ป.ก. ทั้งนี้จะไม่ตีกรอบพื้นที่ชุมชนเพราะหากมีคนมารวมกลุ่มกันนั้นสามารถถือว่าเป็นชุมชนได้ สำหรับพื้นที่โรงเรียน เมื่อใดก็ตามที่มีคนเรียนและมีครูก็สามารถเรียกได้ว่าเป็นโรงเรียนโดยไม่จำเป็นต้องมีกรอบแต่อย่างใด นอกจากนี้ ร้านชุมชนของกลุ่มชาวนาคุณธรรม ที่ใช้ชื่อว่า ตลาดสุขใจ (ซึ่งเป็นเครือข่ายหนึ่งของตลาดสุขใจที่สวนสามพรานนั้น) รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ขอความร่วมมือว่าเป็นไปได้หรือไม่ที่จะใช้ชื่อ ร้าน Farmer Shop โดยคุณนิคม เพชรผา ตอบรับว่าไม่น่ามีปัญหาแต่อย่างใดที่จะใช้ชื่อร้าน Farmer Shop

คุณนิคม เพชรผา กล่าวต่อไปว่า สำหรับแผนที่ 2 ของศูนย์ฯ คือ จะทำเรื่องการตลาดล่วงหน้า เพื่อความมั่นคงทางอาหารและคุณภาพชีวิต โดยขณะนี้มีคนสั่งข้าวจำนวน 500 ตัน ข้าวเปลือกจากกลุ่มชาวนาคุณธรรม ซึ่งจะวางเงินมัดจำล่วงหน้าไว้ให้ชาวนาผลิตข้าวตามคำสั่งซื้อ และเป็นระบบส่งข้าวจากนาถึงหน้าบ้าน ยิ่งไปกว่านั้นทางกลุ่มฯ ยังมีแผนผลิต “ผักกล่อง” ตามฤดูกาล ออกจำหน่าย ราคากล่องละ 200 บาท ส่งไปตามศูนย์กระจายสินค้า ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นการทำตลาดเพื่อความมั่นคงทางอาหาร โดยมีวัดป่าดัวเป็นศูนย์กลาง และงานทั้งหมดที่ดำเนินการไปนั้นพวกเราเรียกว่า **“ทางเลือก-ที่เป็นทางรอด”** นอกจากนี้จะขับเคลื่อนเรื่อง “สภาผู้บริโภค” เพื่อการรับรองมาตรฐานของตนเองอย่างจริงจังมากขึ้น

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวสรุปเรื่องราวการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ข้าวคุณธรรมจากที่ คุณนิคม เพชรผา นำเสนอในที่ประชุมได้ดังภาพ

โดยสรุปได้ว่า ศูนย์เรียนรู้มีชีวิต “เครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม” นั้น ช่วยแก้ปัญหาเรื่องราคาข้าวตกต่ำ โดยสร้างแบรนด์ “ข้าวคุณธรรม” ขึ้นด้วยกลุ่มชาวนาคุณธรรม จำนวน 119 ราย มีพื้นที่ปลูกข้าวอินทรีย์ รวมประมาณ 3,000 (±) ไร่ ซึ่งชาวนากลุ่มนี้พร้อมให้การเรียนรู้แก่สาธารณชนในการปลูกข้าวที่ครอบคลุมทั้ง 2 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่เป็นสากล (IFOAM) และมาตรฐานคุณธรรม ที่มีเงื่อนไขชาวนา ไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่ และไม่เล่นการพนัน

ตั้งแต่ปี 2549 มีการจัดตั้งกองทุนหนุนเกื้อ ซึ่งเมื่อชาวนามีธุรกรรมทางการเงินแล้ว จะนำเงินมาออมเงินกับกองทุนหนุนเกื้อ ซึ่งกองทุนนี้ ได้ให้ศูนย์เรียนรู้ฯ กู้เงินจำนวน 7 ล้านบาท เพื่อซื้อที่ดิน สำหรับใช้เป็นแปลงทดลองและพัฒนาพันธุ์ข้าวปลูกของศูนย์ฯ เพื่อแสดงให้เห็นว่าการจะแข่งขันทางการตลาดได้นั้นต้องพัฒนาพันธุ์ให้ได้ผลผลิตต่อไร่สูง โดยจัดตั้งเป็นศูนย์วิจัยพันธุ์พืชไร่บ้าน

นอกจากนี้ สมเด็จพระเทพฯ ได้ทรงพระราชทานพันธุ์ข้าวทนน้ำท่วมให้แก่กลุ่มฯ เมื่อปี 2550 ซึ่งชาวนาได้นำไปทดลองปลูกครั้งแรกในปีเดียวกันและได้ผลสำเร็จเป็นอย่างดี และพระองค์ยังทรงเสด็จไปเป็นประธานในพิธีเปิด “ธนาภิคาร” อาคารดินสำหรับเก็บรวบรวมพันธุ์ข้าวด้วย จากนั้นในปี 2553 ได้มีการเปิดร้านค้าชุมชน โดยเริ่มจากการจัดให้มีตลาดนัดจำหน่ายสินค้าทุกวันศุกร์ จึงใช้ชื่อว่า “ตลาดสุขใจ” ซึ่งเป็นเครือข่ายเดียวกับตลาดสุขใจของกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน

แล้วเมื่อตลาดเริ่มได้รับความนิยมจึงเปิดตลาดทุกวันจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ได้เริ่มมีศูนย์บรรจุกัณฑ์ และโรงสีต้นแบบด้วย

ทั้งหมดเหล่านี้เป็นกิจกรรมภายใต้ชุมชนของกลุ่มเครือข่ายชาวนาคณาธรรม ซึ่งได้มีการชักชวนให้เกษตรกรเกิดเครือข่ายพันธมิตร โดยมีมูลนิธิธรรมะร่วมใจเป็นทุนเดิม และมีสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ (สว.สก.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสภาผู้บริโภค เข้ามาร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ นี้ สำหรับแผนในอนาคตของศูนย์เรียนรู้ ที่ได้วางแผนไว้ คือการจัดให้มีกิจกรรมท่องเที่ยวเกษตรเชิงนิเวศ มีบริการเพื่อสุขภาพที่เรียกว่า เทอราปีบ้านนาสปาบ้านทุ่ง

ทั้งนี้ **คุณนิคม เพชรผา** กล่าวเพิ่มเติมว่า มีความเป็นห่วงเรื่องแรงงานภาคการเกษตร ที่ลดน้อยลงอย่างน่าตกใจ จึงต้องการขับเคลื่อนเรื่อง “เครือข่ายทายาทเกษตรกรรมมืออาชีพ” โดยมุ่งเป้าหมายเพิ่มเกษตรกรที่มีอายุน้อยกว่า 35 ปี ให้ได้มากกว่า 50% ซึ่งได้วางแผนและจัดการสัมมนา เรื่อง “ผู้สืบสานตานอาชีพเกษตรกรรม” เพื่อผลักดันให้เรื่องนี้ประสบความสำเร็จให้ได้ตามที่มุ่งหวัง โดยมี คุณเอ็นนู ซื่อสุวรรณ เข้าร่วมโครงการนี้ด้วย

● **คุณอรุณ นวราช** รายงานความก้าวหน้าการขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้ “ตลาดสุขใจ” ดังนี้

จากการขับเคลื่อนโครงการกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน จนมาถึงศูนย์เรียนรู้ “ตลาดสุขใจ” พบว่าการทำงานเหมือนเป็นเรื่องของ “ธรรมะจัดสรร” อะไรที่เหมือนกันจะดึงดูดเข้าหากัน เช่นเดียวกับกลุ่มคนที่มีความมุ่งมั่นที่ดีๆ เหมือนกันก็จะดึงดูดให้ได้มาร่วมงานกัน แต่ทั้งนี้ต้องเลือกกลุ่มคนที่มีเป้าประสงค์เดียวกันกับงานของเราและมีความตั้งใจจริง ตัวอย่างเช่นที่ไร่ยิ้มเขียว ซึ่งเป็นกลุ่มที่ทำเกษตรอินทรีย์อย่างแท้จริงและพร้อมที่จะให้ความรู้แก่คนที่สนใจ หากใครจะเข้าไปหาเพื่อศึกษาความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ก็ได้เสมอ แต่จะไม่ตระเวนออกไปให้ความรู้ไปทั่วตามที่มีคนเชิญทุกครั้ง เช่นเดียวกับศูนย์เรียนรู้ “ตลาดสุขใจ” ซึ่งที่นี่ใครต้องการความรู้จะสามารถเข้ามาเรียนรู้ที่ตลาดได้เสมอ

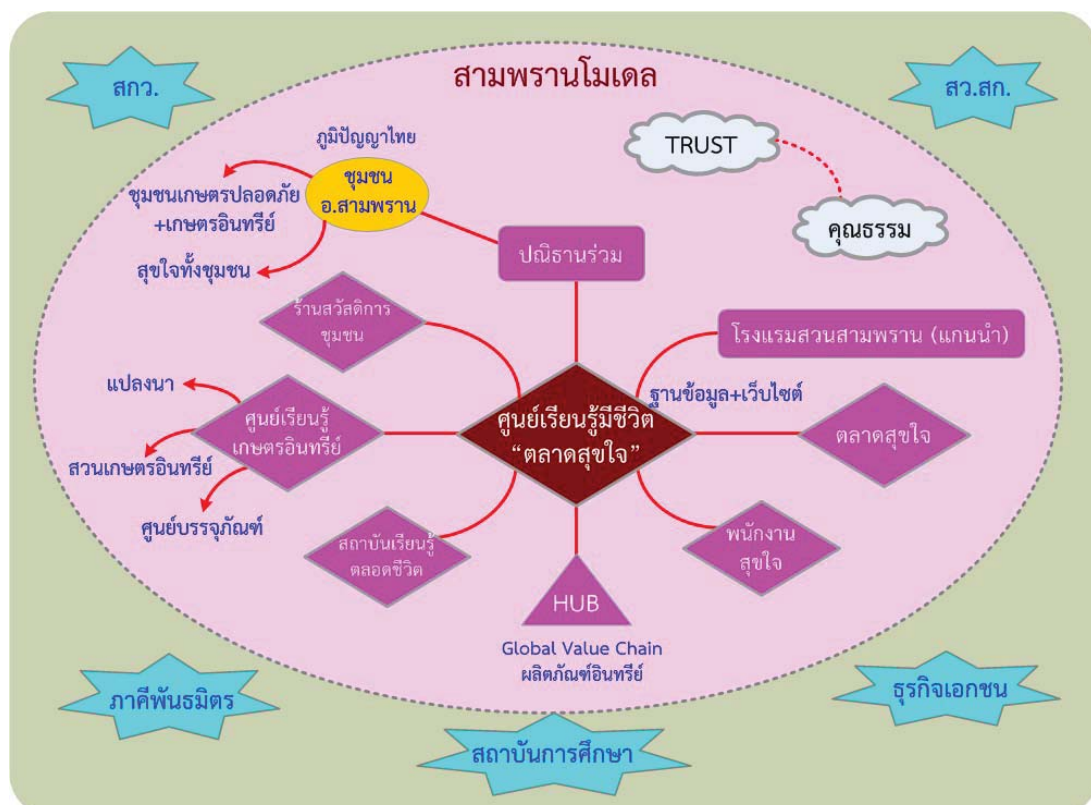
ทั้งนี้เมื่อเริ่มทำงานที่เกี่ยวข้องกับเกษตรอินทรีย์ ก็มีคนเข้ามาติดต่อขอร่วมทำงานมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ในช่วงเริ่มต้นนั้นเราเป็นภาคธุรกิจที่เข้ามาร่วมกับภาควิชาการ หน่วยงานสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ โดยได้ทุนจากหน่วยงานรัฐส่วนหนึ่งมาใช้ในการพัฒนาด้านเกษตรอินทรีย์ ซึ่งเกษตรอินทรีย์นั้นเป็นเหมือนเครื่องมือในการพัฒนาชุมชน (Community) และพัฒนาพนักงานของโรงแรมด้วย

เมื่อดำเนินงานผ่านมา 4 ปี พบว่า งานนี้สามารถช่วยตอบโจทย์ชีวิตได้ ทั้งนี้การทำงานเกษตรอินทรีย์นั้นต้องทำตลอดชีวิต เป็นวิถีชีวิตที่ได้เลือกแล้ว ไม่ใช่เป็นเพียง five year plan ซึ่งคนที่เข้ามาเรียนรู้งานตรงนี้ได้ไม่ใช่แค่คนที่มาตลาดสุขใจเท่านั้น หากเป็นกลุ่มลูกค้าของโรงแรมที่เป็นบริษัทภาคเอกชน ก็จะชักชวนให้เข้ามาร่วมสนับสนุนโครงการทำเกษตรอินทรีย์ด้วย เพราะบริษัทเอกชน

ส่วนใหญ่จะมุ่งทำ CSR ซึ่งเป็นการสร้างพันธมิตรอีกทางหนึ่ง เช่น สัปดาห์ที่ผ่านมาบริษัทเอกชนมาบริจาคทำชีวพันธุ์โดยครั้งแรกเราก็ถ่ายรูปทำการประชาสัมพันธ์ก่อน จากนั้นครั้งต่อไปจึงจะชักชวนคนในบริษัทให้เข้ามาร่วมเรียนรู้เรื่องเกษตรอินทรีย์กับเรา เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งลักษณะนี้จะได้ประโยชน์แบบ win-win กันทั้งสองฝ่าย

งานนี้จะมองว่าเป็นโมเดลทางธุรกิจก็ได้ หรือมองว่าเป็นโมเดลของ **“วิถีชีวิตที่สร้าง community”** เป็นการเชื่อมโยงเกษตรกรกับภาคเอกชนหรือหน่วยงานต่างๆ และเชื่อมโยงระหว่างคนกรุงเทพฯกับเครือข่ายเกษตรกรในอำเภอสามพราน ซึ่งโมเดลนี้ใครจะเข้ามาเรียนรู้ก็ได้ และหากทุกที่ในประเทศไทยจะเริ่มดำเนินการเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ได้ ก็จะเป็นการคืนความเป็นชุมชนเกษตรอินทรีย์ให้ประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น พร้อมคืนสุขภาพที่ดีให้แก่เกษตรกรและผู้บริโภค นอกจากนี้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศก็จะเป็นอีกเครื่องมือหนึ่งในการช่วยประชาสัมพันธ์และผลักดันแบรนด์ “สุขใจ” ให้ชัดเจนขึ้น

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท วาดแผนภาพสรุปโมเดลศูนย์เรียนรู้ตลอดชีวิต “ตลาดสุขใจ” ได้ดังรูป

สรุปได้ว่า ศูนย์เรียนรู้ฯ นั้นเริ่มจากการมีปณิธานร่วม สร้างชุมชนอำเภอสามพรานให้เป็นชุมชนพืชผักปลอดภัยที่มุ่งสู่เกษตรอินทรีย์ โดยใช้ตลาดสุขใจเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนให้การเรียนรู้

ด้านเกษตรอินทรีย์ แล้วจึงต่อยอดเป็นศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์ ซึ่งผังสวนสามพรานจะเป็นเรื่องของวิชาการ มีนิทรรศการ ด้านวิทยาศาสตร์/เทคโนโลยี มีการทดลองสารตกพิษต่างๆ แสดงให้เห็น ส่วนผังสวนเกษตรอินทรีย์จะเป็นภาคปฏิบัติมีแปลงนาและสวนเกษตรสาธิตให้ศึกษา

จากนั้น **รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท** ถามความคิดเห็นจากนักวิจัยอิสระ 2 ท่านที่เข้าร่วมการประชุมในวันนี้ ซึ่งทั้งสองท่านได้มีโอกาสไปเยี่ยมชมตลาดสุขใจและสวนเกษตรอินทรีย์ โดยทั้ง 2 ท่านได้เล่าประสบการณ์การเยี่ยมชม และแสดงความคิดเห็น ดังนี้

คุณอัมยา สง่าแสง เล่าว่า ได้เดินทางไปเยี่ยมชมตลาดสุขใจและสวนเกษตรอินทรีย์ พร้อมพูดคุยกับพนักงานที่ดูแลพื้นที่ มีความเห็นว่าผู้ที่ทำเกษตรอินทรีย์ได้นั้นต้องมีคุณธรรมในใจอย่างแท้จริง และยิ่งเมื่อได้เยี่ยมชมแปลงเกษตรอินทรีย์แล้วจึงได้เห็นความสุขของชีวิต ทั้งความสุขในพืช สัตว์ และคนที่อยู่ในพื้นที่

คุณชไมพร พรหมณโชติ กล่าวว่า มีความประทับใจที่ได้เห็นภาพภาคเอกชนเข้ามาทำงานลักษณะนี้ ได้เห็นภาพความภูมิใจของพนักงานผู้ดูแลการทำแปลงเกษตรอินทรีย์ ได้เห็นภาพแปลงเกษตรที่อยู่ฝั่งตรงข้ามโรงแรมสวนสามพราน ซึ่งเป็นแปลงเกษตรอินทรีย์ที่มีพื้นที่กว้างขวางมาก รู้สึกประทับใจในภาพดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในแปลงเกษตรนั้นจะมีชื่อพืชผักกำกับอยู่ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ ซึ่งหากเกษตรกรหรือผู้สนใจได้เข้าไปศึกษาจะได้ความรู้เป็นอย่างมาก นอกจากนี้ “คนชุมชน” มีความเป็นธรรมชาติ มีวิธีการนำเสนอให้คนที่เข้ามาเรียนรู้ได้ความรู้อย่างเป็นธรรมชาติ สัมผัสได้ถึงความสะดวกสบายของชุมชน และจากการได้สัมผัสกับผู้บริโภคที่เข้ามาซื้อสินค้าในตลาดสุขใจพบว่าหลายคนตั้งใจมาซื้อผัก-ผลไม้ ปลอดภัยจากพืชรบกวนแมลงศัตรูในชุมชนเพราะมั่นใจในสินค้าและกินได้อย่างสนิทใจ ซึ่งเหล่านี้เรียกว่า **“สุขใจทั้งชุมชน”**

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวเสริมต่อไปว่า ขณะนี้ศูนย์เรียนรู้ฯ กำลังดำเนินงานเป็น Hub Global Value Chain ผลิตภัณฑ์อินทรีย์ ซึ่งเป็นธุรกิจสร้างสรรค์ และมั่นใจว่างานนี้จะไปถึงระดับ Global ได้อย่างแน่นอน นอกจากนี้เห็นว่า คุณอรุณ มีทุนเดิมที่น่าจะสามารถจัดหลักสูตรผู้นำชุมชนได้ด้วย

คุณอรุณ นวราช ชี้แจงว่า ขณะนี้วางแผนไว้ว่าจะให้พนักงานของโรงแรม จำนวนประมาณ 450 คน แข่งกันปลูกผักโดยแบ่งเป็นทีมให้ช่วยกันดูแล โดยแจกชุดเลี้ยงไส้เดือนเพื่อผลิตปุ๋ยให้แก่ชาวบ้านแล้วให้เอามาส่งโรงแรม และจัดสรรส่วนแบ่งให้แก่คนเหล่านั้น ซึ่งทั้งหมดนี้จะเป็นอีกกลุ่มหนึ่งเหมือนเป็นการสร้างชุมชน

คุณอัมยา สง่าแสง เสนอเพิ่มเติมว่า หากหยิบยกเรื่อง COP (Community of Practice) ชุมชนนักปฏิบัติ ขึ้นมาน่าเสนอ น่าจะช่วยให้เห็นได้ชัดขึ้น นั่นคือเรื่องของกระบวนการที่กลุ่มคนทั้งหมดร่วมกันทำ

คุณดิษยา ยศพล กล่าวว่า ตลาดสุขใจนั้นเป็น “สังคมอีกแบบหนึ่ง” ที่พ่อค้าแม่ค้าได้เข้าร่วมจำหน่ายสินค้าปลอดสารพิษในตลาดสุขใจให้แก่ผู้บริโภค ซึ่งปัจจุบันมีลูกค้าที่เดินทางมาจากพื้นที่ไกลๆ เข้าเยี่ยมชมนตลาดทุกสัปดาห์และเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

2.2 การจัดปฐนีทรรศการในงานประกาศเกียรติคุณฯ ปี พ.ศ. 2556

คุณสายสุตา ศรีอุไร แจ้งแก่ที่ประชุมว่าในงานประกาศเกียรติคุณฯ ปี 2556 นี้จะมีการจัดปฐนีทรรศการ โดยขอความร่วมมือจากศูนย์เรียนรู้ฯ แต่ละแห่งร่วมจัดปฐนี ได้แก่ ปฐนีชาวคุณธรรม ปฐนีตลาดสุขใจ ปฐนี Farmer Shop ปฐนีผลไม้คุณภาพ จ.จันทบุรี และจะมีปฐนีแสดงพันธุ์ข้าวจากส.ป.ก. ด้วย

โดย คุณนิคม เพชรผา เสนอว่าปฐนีชาวคุณธรรมจะจัดให้ชิมข้าวพันธุ์ใหม่ที่ให้ชื่อว่าพันธุ์ “ศิลาภรณ์” ในงานนี้ด้วยหากเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ทันวันงาน แต่จะยังไม่มีจำหน่าย เพียงจะนำเสนอข้าวพันธุ์ใหม่นี้ ที่มีจุดเด่นในเรื่องการเพิ่มผลผลิตเป็น 120 กก./ไร่ และจำหน่ายข้าวคุณธรรมเท่านั้น ทั้งนี้สถาบันฯ จะจัดเตรียมแคร่ โต๊ะ และเตียงนาไว้ให้ส่วนหนึ่ง และนำสปาบ่านทุ่งมาสาธิตและจำหน่ายในวันงานด้วย

สำหรับปฐนีตลาดสุขใจ จะใช้ร่มใหญ่ 2 อัน และพ่อค้าแม่ค้าจะใส่เสื้อเอี๊ยมที่มีโลโก้ของตลาดสุขใจ นำผักปลอดสารพิษและผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติมาร่วมจำหน่ายด้วย

ปิดประชุมเวลา 12.00 น.

รายงานการประชุม
การประชุม “Towards Excellence in Co-operative training & Education in Asian
ระหว่างวันที่ 10-12 กันยายน 2556
ณ ประเทศมาเลเซีย

ผู้มาประชุม

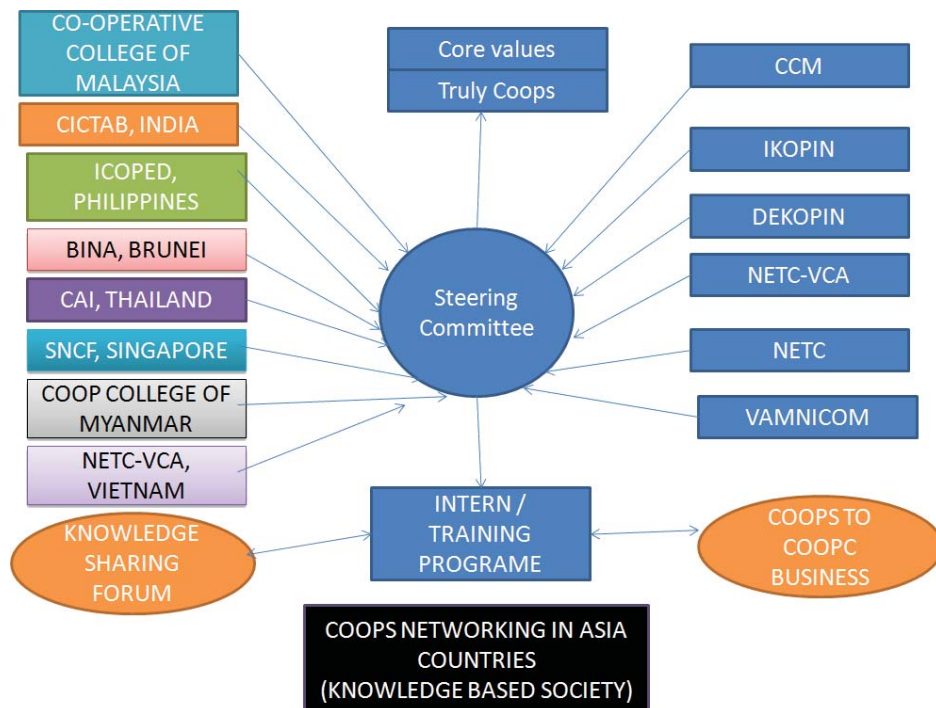
1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. ดร.ปรีชา	สิทธิกรณไกร	อาจารย์ภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์

เริ่มประชุมเวลา 09.00 น.

จากการศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน ประชุม/สัมมนา ปฏิบัติงานวิจัย และไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่ออภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาและการให้การฝึกอบรมเรื่องสหกรณ์ในภูมิภาค โดยเน้นไปที่ Spirit of Co-operative
2. เพื่อสร้างภาคีพันธมิตรทางด้านการศึกษา การฝึกอบรมเกี่ยวกับสหกรณ์ในภูมิภาคอาเซียน

การประชุมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาและการให้การฝึกอบรมเรื่องสหกรณ์ในภูมิภาค โดยเน้นไปที่ Spirit of Co-operative และการสร้างภาคีพันธมิตรทางด้านการฝึกอบรมในอาเซียน มีข้อสรุปเบื้องต้นว่า CCM ได้หารือความเป็นไปได้ในการจัดตั้ง HUB สำหรับ Coops Training โดยมี CCM เป็นแกนนำ ซึ่งหลังจากอภิปรายอย่างกว้างขวางและ CAI ได้นำเสนอกรอบแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ที่เข้าร่วมประชุมในรูปแบบของ Networking โดยภาคีทั้ง 10 สถาบันจะเป็น Steering Committee ของ Networking และภารกิจของ Networking ควรเป็นไปในรูปแบบของสังคมฐานความรู้ โดยมี Steering Committee ช่วยกันยกย่องหลักสูตรฝึกอบรมร่วมกัน ซึ่งในอนาคตอาจใช้ฐานการให้บริการฝึกอบรมพัฒนาไปสู่การทำธุรกิจระหว่างสหกรณ์ในภูมิภาคอาเซียนในรูปแบบของ Coop to Coop Business (รูปที่ 1)

รูปที่ 1 Networking ความร่วมมือการให้บริการฝึกอบรมของภาคีพันธมิตรในการพัฒนาไปสู่สังคมฐานความรู้ระหว่างสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์และมหาวิทยาลัยในประเทศอาเซียน

ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบและมอบหมายให้ CCM ยกร่าง Concept Paper สำหรับ Networking เพื่อนำมาประชุมในรายละเอียดอีกครั้งใน 6 เดือนข้างหน้า

การศึกษาดูงานมีประโยชน์ต่อหน่วยงาน ได้นำเสนอกรอบภารกิจการศึกษา วิจัย และฝึกอบรมของสถาบันฯและภาควิชาสหกรณ์ และให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะแก่ภาคีเครือข่าย สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์และมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องในภูมิภาคอาเซียนสำหรับความสนใจที่สถาบัน วิชาการด้านสหกรณ์และภาควิชาสหกรณ์จะให้ความร่วมมือในเรื่องการฝึกอบรมในอนาคต

ปิดประชุมเวลา 17.00 น.

รายงานการประชุม

เวทีเสวนาวิชาการ “นำเสนอการสู่การเป็นธุรกิจฐานสังคม” และประกาศเกียรติคุณนักสหกรณ์
และสหกรณ์ที่มีคุณค่าแห่งปี 2556

วันจันทร์ที่ 16 กันยายน 2556 ระหว่างเวลา 8.30 – 16.30 น.

ณ ห้องประชุมสุธรรม อารีกุล ชั้น 1 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

- 9.00 น. ฯพณฯ องคมนตรี นายอำพล เสนาณรงค์ ประธานในพิธีเข้าห้องประชุมสุธรรม อารีกุล
- 9.15 น. พิธีกร คุณพามาศ ชนพัฒน์พงษ์ กล่าวเชิญผู้ร่วมงานฯ ชมวีดิทัศน์ เรื่อง “การนำเสนอการสู่การเป็นธุรกิจฐานสังคม”
- 9.25 น. กล่าวต้อนรับ โดย **รศ.ดร.สิริ ชัยเสรี** : รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
กล่าวรายงาน โดย **ผศ.ดร.นุชนาถ มั่งคั่ง** : คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
กล่าวประกาศเกียรติคุณฯ โดย **รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท** : ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
- พร้อมมอบโล่ประกาศเกียรติคุณฯ โดย ฯพณฯ องคมนตรี นายอำพล เสนาณรงค์ ดังนี้
- การประกาศเกียรติคุณนักสหกรณ์ที่มีคุณค่า แห่งปี 2556 ได้แก่
 - คุณเรืองโร ร่องวงศ์ : ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด
 - คุณฉัตรวิดี วิจาระจักร : ผู้ช่วยผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเกษตรวิสัยหนึ่ง จำกัด
 - คุณสรวิทย์ จิรนนท์สิริ : ผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูศรีสะเกษ จำกัด
 - คุณจรินทร์ ภูษณะภิบาลคุปต์ : ประธานกรรมการฯ ร้านสหกรณ์ จ.ตราด จำกัด
 - การประกาศเกียรติคุณองค์กรที่มีคุณค่าสหกรณ์ แห่งปี 2556 ได้แก่
 - สหกรณ์ กองทุนสวนยางบ้านเขาซก จำกัด
 - การประกาศเกียรติคุณองค์กรที่มีคุณค่าสหกรณ์ แห่งปี 2556 ได้แก่
 - กลุ่มเครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม จ.ยโสธร
 - กลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน จ.นครปฐม
 - กลุ่มชาวสวนผลไม้คุณภาพ จ.จันทบุรี
- 10.00 น. ฯพณฯ องคมนตรี นายอำพล เสนาณรงค์ กล่าวเปิดงาน
- จากนั้นเป็นการถ่ายรูปที่ระลึกผู้ได้รับรางวัล ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิฯ และคณะกรรมการสรรหาฯ
- 10.30 น. เริ่มการเสวนาวิชาการ (ภาคเช้า)

➡ เวทีเสวนาวิชาการ (ภาคเช้า) หัวข้อเรื่อง “นำสหกรณ์สู่การเป็นธุรกิจฐานสังคม”

ผู้ดำเนินรายการ : คุณณตยา แว่ววิรุคป์ต์ บรรณธิการข่าวสังคมและนโยบายสาธารณะ

วิทยากร โดย : คุณมีชัย วีระไวทยะ นายกสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน
ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
ดร.วีระชัย นาควิบูลย์วงศ์ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
คุณสุชาดา ยুবบูรณ์ ประธานกรรมการโรงแรมสวนสามพราน
ดร.พิพัฒน์ ยอดพฤติการ ผู้อำนวยการสถาบันไทยพัฒนา

เริ่มเวลา 10.30 – 12.30 น.

❖ คุณณตยา แว่ววิรุคป์ต์ : ผู้ดำเนินรายการ

ในช่วงแรกขอให้วิทยากรทุกท่านได้เล่าว่าแต่ท่านได้ทำอะไรมาบ้าง เพื่อเปิดประเด็นว่าธุรกิจฐานสังคมมีลักษณะเป็นอย่างไร? โดยกล่าวเชิญท่านแรก คุณสุชาดา ยুবบูรณ์ ประธานกรรมการโรงแรมโรสการ์เด้น สวนสามพราน เล่าเรื่องราวที่เป็นรูปธรรม และความเป็นมาของการสร้าง “ตลาดสุขใจ” ขึ้นมา

❖ คุณสุชาดา ยুবบูรณ์ : ประธานกรรมการโรงแรมสวนสามพราน

ได้เล่าว่า โรงแรมสวนสามพรานนั้นแต่เดิมไม่ได้เริ่มต้นจากการทำธุรกิจ แต่เริ่มจากรุ่นพ่อแม่ได้มาซื้อที่ดินติดแม่น้ำใน อ.สามพราน จ.นครปฐม เพื่อใช้เป็นที่พักอาศัย ดังนั้นคำว่า “ธุรกิจฐานสังคม” จึงคิดว่าความหมายคือ “วิถีไทย-ครอบครัวคนไทย” เมื่อเข้าไปอยู่อาศัยในระยะแรก คุณพ่อได้เคยบอกไว้ว่าเราเป็นคนต่างถิ่นเข้าไปอยู่อาศัย “การไปอยู่ในชุมชนนั้น เราต้องเข้ากับเพื่อนบ้านให้ได้” การมีเพื่อนบ้านก็เหมือนมีรั้วบ้าน ดังนั้นจะอยู่ที่นั่นก็ต้องอยู่กับชุมชนให้ได้

ในระยะแรกที่เข้าไปอยู่อาศัยนั้นไม่ได้มีการทำธุรกิจ แต่ต่อมาเมื่อมีความจำเป็น ชาวบ้านต้องการขายที่ดินให้มากขึ้นดังนั้นเพื่อความอยู่รอดจึงต้องขายทำเป็นธุรกิจ โดยเริ่มต้นจากการทำสวนกุหลาบในพื้นที่ประมาณ 30 ไร่ ซึ่งเป็นการทำเกษตรแบบใช้สารเคมีทั้งหมด และรับชาวบ้านในพื้นที่เข้ามาทำงานโดยเน้นรับพนักงานทั้งครอบครัว มี “ร้านค้าสวัสดิการ” ให้พนักงาน ซึ่งขณะนั้นยังไม่รู้จักคำว่า “สหกรณ์” แต่ได้เริ่มต้นดำเนินงานจากการให้พนักงานถือหุ้น ราคาหุ้นละ 100 บาท เปิดให้พนักงานถือหุ้นจำนวน 75% ช่วยให้พนักงานซื้อของในราคาถูก และมีเงินปันผลได้ถึง 15-25% ต่อปี ซึ่งดำเนินงานมากกว่า 18 ปี ทุกคนมีความซื่อสัตย์สุจริตและรู้สึกภาคภูมิใจเป็นอย่างมาก

การจะอยู่อย่างยั่งยืนได้นั้นต้องมีความยุติธรรม สำหรับตนเองนั้นต้องมุ่งสู่การทำธุรกิจท่องเที่ยว เพราะเมื่อ 40 ปีก่อน ธุรกิจการท่องเที่ยวนี้ได้รับความนิยมมาก แต่เป็นแบบ Mass tourism

ซึ่งปัจจุบันการทำธุรกิจแบบ mass นี้จะอยู่ไม่ได้ เราต้องเน้นคุณภาพ ทำให้เมื่อ 8 ปีที่ผ่านมา คุณอรุณ นวราช (บุตรชาย) ซึ่งเรียนวิศวกรรม สาขาวิศวกรรม กลับเข้ามาช่วยทำงานจึงมีความคิดที่จะชักชวน เกษตรกรเพื่อนบ้านให้เลิกใช้สารเคมี หันกลับมาใช้วิถีเกษตรปลอดภัยแทน

สำหรับการทำเกษตรปลอดภัยอย่างยั่งยืน เรื่องสำคัญคือ ต้องมีองค์ความรู้ จึงได้ไปหาความรู้ จากแหล่งต่างๆ ขึ้นชื่อเรื่องเกษตรอินทรีย์ แต่กลับไม่ประสบความสำเร็จ ต้องล้มลุกคลุกคลานมาเป็น เวลา 4 ปี จากนั้น “ธรรมะจัดสรร” ให้คุณอรุณ ได้พบกับ ดร.สิลาภรณ์ บัวสาย และ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทร วาท จึงได้พบกับการรวมกลุ่มของผู้มีอุดมการณ์เดียวกัน คือ กลุ่มเครือข่ายเกษตรกร จ.นครปฐม เช่น กลุ่มเกษตรกรคลองจินดา ฯลฯ จากนั้นจึงได้มีการรวมกลุ่ม และจัดอบรมไม่ต่ำกว่า 6 ครั้ง เริ่มตั้งแต่ปี 2551 เป็นต้นมา จนกระทั่งปี 2553 เครือข่ายเริ่มเกิดความเข้มแข็ง โรงแรมสวนสามพรานจึงปรับพื้นที่ จอดรถทัวร์ 7 ไร่ ให้เป็น “ตลาด” และสร้างศูนย์เรียนรู้ ให้เกษตรกรเครือข่ายได้นำผลผลิตมาจำหน่ายที่ ตลาดแห่งนี้ ซึ่งระยะแรกตนเองคาดว่าจะมีคนมาเยี่ยมชมตลาดประมาณ 200-300 คนต่อวัน แต่ ปัจจุบันมีคนเข้าเยี่ยมชมตลาดที่เปิดเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ มากถึง 700-800 คนต่อวัน ดังนั้นจะเห็น ว่า ทุกคนมีความฝันได้ แต่ถ้าไม่ได้รับความร่วมมือจากเกษตรกรตัวจริง งานก็จะไม่สำเร็จ จึงต้อง ขอขอบคุณเครือข่ายเกษตรกรทุกคนทุกกลุ่ม และมหาวิทยาลัยที่ให้ความรู้ และ สกว. ผู้ให้ทุนสนับสนุน มา ณ โอกาสนี้

เพราะฉะนั้น คำว่า “ธุรกิจฐานสังคม” ก็คือ การอยู่และแบ่งปันกันอย่างเป็นธรรม ให้เกียรติซึ่ง กันและกัน

ในการนี้ทางกลุ่มเครือข่ายคุณค่าสามพราน ได้จัดทำโบรชัวร์ประชาสัมพันธ์เรื่องราวของตลาด สุขใจ มาแจกให้ผู้ร่วมเวทีได้อ่าน ทั้งนี้ ต้องขอขอบคุณ ดร.ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม ซึ่งเป็นผู้ตั้งชื่อตลาด แห่งนี้ให้แก่กลุ่มฯ โดยใช้ชื่อว่า “ตลาดสุขใจ” ที่หมายถึง เป็นตลาดแห่งความสุขของทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย

สำหรับการดำเนินงานของตลาดนั้นได้รับคำแนะนำจาก ดร.สิลาภรณ์ บัวสาย ว่าจะต้องมีการ จัดประชุมพูดคุยอย่างสม่ำเสมอ จึงได้จัดให้มีการประชุมของพ่อค้าแม่ค้าหลังปิดตลาดทุกสัปดาห์ เพื่อ พูดคุยแลกเปลี่ยนความเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อร่วมกันพัฒนาตลาด โดยค่าใช้จ่ายในการบริหาร จัดการตลาดค่าสาธารณูปโภคต่างๆ พ่อค้าแม่ค้าและสวนสามพรานร่วมกันรับผิดชอบ โดยโรงแรมให้ พื้นที่โดยไม่คิดค่าเช่าร้าน ซึ่งการประชุมนี้ทำให้ได้รู้ว่าพ่อค้าแม่ค้าแต่ละราย มีรายได้เท่าไร เพื่อจัดเก็บ เป็นสถิติ ซึ่งต้องใช้ความซื่อสัตย์เชื่อใจระหว่างกัน และจากข้อมูลของปีนี้ ในช่วงเวลา 8 เดือนแรก ได้ ข้อมูลสรุปว่ามีเงินหมุนเวียนในตลาดสูงถึงประมาณสิบเอ็ดล้านเก้าแสนกว่าบาท และมีจำนวนลูกค้ามา เที่ยวชมตลาด ถึงประมาณ 48,000 คน

ทั้งนี้เราเน้นความซื่อสัตย์ของพ่อค้าแม่ค้าในการนำสินค้าที่ปลอดภัยมาจำหน่าย ซึ่งจะมีการส่ง เจ้าหน้าที่นักวิจัยเข้าไปตรวจสอบความปลอดภัย และสารตกค้างในผลิตภัณฑ์ที่เกษตรกรนำมาจำหน่าย ในตลาดอย่างสม่ำเสมอ โดยยังตรวจพบสารตกค้างปีละ 1 ราย ซึ่งมีกฎของตลาดที่ตั้งไว้แล้วว่า หาก ตรวจพบครั้งแรกจะทำการตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร และหากพบครั้งต่อไปจะเชิญออกจากการ

จำหน่ายสินค้าในตลาดทันที ดังนั้นการจะเรียกว่าประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องไม่พบสารตกค้างในผลิตภัณฑ์ที่นำมาจำหน่ายในตลาดสุขใจแห่งนี้แม้แต่รายเดียว

❖ คุณณาทยา แว่ววิรุคปต์ : ผู้ดำเนินรายการ

เล่าว่า มีโอกาสได้ไปตลาดสุขใจช่วงสายๆ แล้วพบว่าสินค้าเหลือน้อย เพราะคนซื้อเยอะมากจึงถามพ่อค้าแม่ค้าในนั้นว่าทำไมไม่เอาสินค้ามาจำหน่ายมากขึ้น ก็ได้คำตอบว่าเป็นเพราะไม่แน่ใจว่าถ้าเอาของคนอื่นมาขายแล้วจะเป็นสินค้าปลอดภัยจริงหรือไม่ จึงขายเฉพาะของตัวเองซึ่งมั่นใจได้เท่านั้น และพ่อค้าที่นั่นได้บอกไว้ว่า ฤดูกาลหน้าจะปลูกข้าวหอมมะลิพันธุ์ศรีปลอดภัย ซึ่งเป็นข้าวของจังหวัดนครปฐมเอง มาจำหน่ายด้วย จะไม่ปลูกข้าวเพื่อไปเข้าโครงการรับจำนำอีกต่อไป ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจมากกว่าเพราะเหตุใดเกษตรกรเหล่านี้จึงเลือกที่หันมาผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและมาจำหน่ายในตลาดแห่งนี้โดยไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง

คุณสุชาดา ยวบูรณ์ กล่าวเสริมว่า เนื่องจากตลาดสุขใจมีนโยบายหนึ่งคือ ต้องเป็นผลผลิตที่เกษตรกรผลิตเอง แล้วนำมาขายเอง ต้องไม่ใช่พ่อค้าคนกลาง จึงจะเข้ามาจำหน่ายสินค้าในตลาดแห่งนี้ได้ ดังนั้นเมื่อนักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมตลาด มักมีคำถามว่าเมื่อขายดีขนาดนี้แล้ว เหตุใดจึงไม่เปิดตลาดทุกวัน ซึ่งคำตอบคือ พ่อค้าแม่ค้าที่นำสินค้ามาจำหน่ายนั้นเป็นเกษตรกร ซึ่งต้องทำสวนปลูกพืชผักเอง ดังนั้นในวันธรรมดาจึงจำเป็นต้องประกอบอาชีพปกติ แล้วในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ จึงจะนำสินค้าต่างๆ มาจำหน่ายในตลาดได้

จากนั้น **คุณณาทยา แว่ววิรุคปต์** เชิญคุณมีชัย วีระไวทยะ ผู้มีประสบการณ์อันยาวนาน ในการดำเนินกิจการที่ทำได้มีส่วนร่วมซึ่งสามารถเลี้ยงตัวเองได้ ร่วมให้ความคิดเห็น

❖ คุณมีชัย วีระไวทยะ : นายกสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน

กล่าวว่า สำหรับคำว่า “ธุรกิจฐานสังคม” นั้นน่าจะเป็นมากกว่าสหกรณ์ในวันนี้ นั่นคือน่าจะเป็น “สหกรณ์ของวันพรุ่งนี้” โดยอาจตั้งเป็นอีกสาขาหนึ่งของสหกรณ์ คือ ธุรกิจเพื่อสังคม มีรูปแบบว่าสหกรณ์เป็นเจ้าของทำธุรกิจ จะเป็นธุรกิจอะไรก็ได้ และกำไรที่ได้มาไว้ช่วยเหลือสังคม

สหกรณ์ในอดีตถึงปัจจุบันมีไว้เพื่อสมาชิก แต่ปัจจุบันต้องมีไว้เพื่อช่วยเหลือสมาชิกและสังคม โดยไม่ต้องรอคอยความช่วยเหลือจากรัฐบาล

ในอดีตหากต้องการช่วยเหลือสังคมจะต้องตั้งเป็นมูลนิธิ/สมาคม และรอคอยความกรุณาจากคนอื่นมาให้ความช่วยเหลือทำให้มักไปไม่รอด ดังนั้นปัจจุบันควรต้องเริ่มต้นทำเป็นบุคคลก่อน หรือเป็นคณะบุคคล และเป็นองค์กร แนะนำให้ทำธุรกิจให้เป็น ให้มีรายได้เพียงพอ แล้วมีเวลาไปช่วยคนอื่น ไม่จำเป็นต้องเป็นสหกรณ์ เพราะ **“การทำความดี ไม่ต้องจดทะเบียน”**

เพราะฉะนั้นถ้าสอนนักเรียนจะสอนเรื่องการทำธุรกิจและแบ่งปันให้เป็น ใช้วิธีการหารายได้เพื่อช่วยเหลือสังคมอย่างยั่งยืนและมั่นคงด้วยการจัดตั้งเป็นธุรกิจของตนเองโดยแยกจดทะเบียนบริษัทจำกัด

เป็นอีกนิติบุคคลหนึ่ง บริษัทประเภทนี้เรียกว่า “ธุรกิจเพื่อสังคม” (Business for Social Progress) นั่นคือ การทำธุรกิจเพื่อให้สังคมดีขึ้น ไม่ใช่เป็นการทำธุรกิจเพื่อให้เจ้าของร่ำรวยขึ้น

โดยตลอดเวลา 38 ปีที่ผ่านมา ตนเองได้ดำเนินการเช่นนี้มาตลอด คือจดทะเบียนเป็นบริษัท เสียภาษีถูกต้องตามกฎหมาย และนำกำไรที่ได้แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ เพื่อไว้สำรองการดำเนินงาน เพื่อขยายธุรกิจ และเพื่อใช้สนับสนุนกิจการสาธารณะประโยชน์ ทั้งนี้ยังคงได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน บ้างประมาณ 30% เนื่องจากผู้ที่ได้เห็นความพยายามที่จะช่วยเหลือตนเองเช่นนี้แล้วจึงเกิดความ ต้องการสนับสนุนจึงให้ความช่วยเหลือ เหล่านี้เป็นต้น

สำหรับตัวอย่างที่สามารถเห็นได้ในประเทศไทย เช่น ร้านภูฟ้า ร้านดอยคำ เป็นต้น นอกจากนี้ใน ต่างประเทศก็มีธุรกิจลักษณะนี้อยู่ทั่วโลกเช่นกัน ทั้งธุรกิจท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร โรงพิมพ์ ธุรกิจ ส่งออกนำเข้า โรงพยาบาล ธนาคาร พิพิธภัณฑ์ ฯลฯ เหล่านี้คือตัวอย่างจากรอบโลกที่เริ่มหันมาทำ ธุรกิจเพื่อสังคม โดยต้องการช่วยให้สังคมดีขึ้น และในประเทศอังกฤษ มีเกือบสามแสนแห่งที่เป็นธุรกิจ เพื่อสังคม และมีรายได้เกือบ 6% ของทั้งประเทศ และกระทรวงการคลังของอังกฤษยังได้ตั้งกรมเพื่อ ส่งเสริมสนับสนุนธุรกิจเหล่านั้นอย่างจริงจัง

นอกจากนี้ได้ตัวอย่างในประเทศบังคลาเทศ ซึ่งมีบริษัทหนึ่งที่ตั้งขึ้นเป็นองค์กรเพื่อสาธารณะ ประโยชน์ชื่อ “กรามีน” โดยตลาดโทรศัพท์มือถือเครื่องหนึ่งเป็นของบริษัทนี้ แต่กำไรนำมาใช้เพื่อสังคม “กรามีนโซลูชัน” เป็น บ.ซอฟต์แวร์สำหรับคอมพิวเตอร์ “กรามีนเอ็นเนอจี” การไฟฟ้าฝ่ายผลิตเอกชน ของบังคลาเทศ และอื่นๆ หรือแม้กระทั่ง “ธนาคารกรามีน” ที่รู้จักกันทั่วโลก ส่วนอีกองค์กรหนึ่งชื่อ BRAC เป็นองค์กรที่ทำธุรกิจโรงเรียน ซึ่งดูแลโรงเรียนที่คิดเงิน 4,900 แห่ง และโรงเรียนที่ไม่คิดเงิน 32,000 แห่ง โดยใช้กำไรที่ได้จากโรงเรียนคิดเงินมาบริหารกิจการ เหล่านี้เป็นต้น

ในส่วนของการทำงานของตัวเองนั้น ได้ดำเนินงานมากกว่า 38 ปี ซึ่งจากเริ่มต้นได้ตระหนักว่าเรา ไม่สามารถพึ่งพาความกรุณาจากผู้อื่นตลอดไปได้ จึงต้องช่วยเหลือตัวเอง ตั้งมา 28 บริษัท บางธุรกิจ ไม่ได้เน้นกำไร บางธุรกิจเน้นทำกำไรเพื่อนำมาบริหารกิจการอื่นๆ เช่น ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจก่อสร้าง สร้างโรงงานตามพื้นที่ชนบทเพื่อที่จะช่วยให้แรงงานไม่ต้องอพยพเข้าสู่เมือง แต่นำเครื่องจักรและ โรงงานไปหาแรงงานแทน นอกจากนี้มีแนวคิดที่จะตั้งบริษัทเพื่อจัดตั้งโรงเรียน จัดการเรียนการสอน แบบใหม่เพราะทนแบบเก่าไม่ไหวแล้ว! เราต้องการเปลี่ยนโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของทุก คน พร้อมเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ใครต้องการความรู้อะไรจะหาคนมาสอน เราสอนให้คิดเป็น หาทาง เลือกเป็น ไม่ได้สอนให้ท่องจำเช่นในอดีต และหวังว่าต่อไปกลุ่มสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจ จะมาช่วยกัน สร้างโรงเรียน เป็นศูนย์เรียนรู้ สำหรับโรงเรียนตัวอย่างอยู่ที่ จ.บุรีรัมย์ ระบบการเรียนการสอนที่นั่นจะ เป็นแบบนักเรียนเลือกครู และมีการทดลองการเรียนการสอนแบบใหม่ๆ มากมาย

❖ คุณณตยา แวรวีรุศุปต์ : ผู้ดำเนินรายการ

กล่าวสรุปว่า สิ่งที่คุณมีชัย วีระไวทยะ เล่าถึงโรงเรียนในจังหวัดบุรีรัมย์นั้นเป็นโรงเรียนที่น่าสนใจ ซึ่งตนเองเคยเดินทางไปเยี่ยมชมมาแล้ว ชื่อว่า “โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา” ซึ่งโรงเรียนนี้ไม่เพียงแต่มีการเรียนการสอนแบบใหม่สำหรับนักเรียนแต่ยังเป็นการเรียนรู้แก่ครูผู้สอนด้วย โดยครูเป็นผู้นำกระบวนการเรียนรู้ และน่าทึ่งมาก ว่ากระบวนการเรียนรู้ที่เป็นการยกระดับการศึกษาของเด็กใน จ.บุรีรัมย์ นี้ไม่ได้มาจากงบประมาณของรัฐ แต่เป็นความคิดจากคนๆ หนึ่งที่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเรียนรู้ โดยไม่ต้องรอคอยการเปลี่ยนแปลงของรัฐบาล

จากนั้นจึงเชิญฝ่าย ส.ป.ก. ได้เล่าให้ฟังในฐานะเป็นหน่วยงานของราชการ และมีนโยบายในการสนับสนุนด้านต่างๆ

❖ **ดร.วีระชัย นาควิบูลย์วงศ์ : เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม**

กล่าวว่า ส.ป.ก. เป็นหน่วยงานรัฐ ภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เหตุที่ ส.ป.ก. ได้เข้ามาร่วมงานกับสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มก. และหน่วยงานภาคีอีกหลายหน่วย เนื่องจาก ส.ป.ก. ทำหน้าที่จัดสรรที่ดินให้เกษตรกร ทั้งนี้เริ่มตั้งแต่ปี 2518 จนถึงปัจจุบัน ได้จัดสรรที่ดินไปแล้ว 35 ล้านไร่ เมื่อเทียบกับพื้นที่เกษตรทั่วประเทศ คิดเป็น 1 ใน 4 ของพื้นที่เกษตร โดยเป็นครัวเรือน 2.5 ล้านครัวเรือน จากทั่วประเทศมีประมาณ 6.8 ล้านครัวเรือน ซึ่งคิดเป็นคน 1 ใน 3 ของประเทศ จะเห็นได้ว่าจำนวนประชากรที่อยู่ในพื้นที่ ส.ป.ก. หนาแน่นกว่า

ประเด็นสำคัญคือ อีก 10 ปีข้างหน้า พื้นที่เกษตรจะไม่อยู่ในมือของเกษตรกร แต่จะอยู่ในมือของกลุ่มนายทุนใหญ่ ดังนั้นพื้นที่ ส.ป.ก. จะยังสามารถรักษาพื้นที่ไว้ได้ เพียงแต่ส่วนมากจะเป็นพื้นที่นอกเขตชลประทาน และอายุของเกษตรกรเฉลี่ยในปัจจุบันประมาณ 55 ปี และอีก 10 ปีข้างหน้าอาจเกิดภาวะขาดแคลนคนในภาคเกษตร ดังนั้นควรต้องหาทางส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เข้ามาอยู่ในภาคการเกษตร ดังนั้นต้องใส่ใจเรื่องโครงสร้างของอายุ ที่ควรต้องมีอายุในราว 30 ปี เพื่อเข้ามาต่อยอดอาชีพเกษตรกรรมต่อไป ดังนั้นโจทย์เรื่องโครงสร้างอายุนี้เป็นโจทย์สำคัญของกระทรวงฯ และของ ส.ป.ก. จึงได้เกิดความร่วมมือกับ สกว. เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยต้องเริ่มที่ตัวบุคคล กลุ่ม และสร้างเครือข่ายในการกระจายองค์ความรู้ กระบวนการเรียนรู้ และทำให้แต่ละคนสามารถพึ่งตัวเองได้ในระดับหนึ่ง และพร้อมที่จะสร้างกระบวนการขับเคลื่อนงานในลักษณะนี้ต่อไป

ดังนั้น ส.ป.ก. จึงได้เข้ามาร่วมงานกับหน่วยงาน เช่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ สกว. ก็เพื่อให้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ วิทยาการใหม่ๆ ควบคู่ไปกับการถอดบทเรียนให้เห็นเป็นรูปธรรม เพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้เป็นตัวอย่างให้แก่กลุ่มอื่นๆ ที่จะเข้ามาปฏิบัติต่อไปได้

ในส่วนเรื่องสหกรณ์ ในเขตพื้นที่ ส.ป.ก. ทั่วประเทศ ปัจจุบันเหลืออยู่ประมาณ 130 แห่ง และหากไม่มีการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานแล้ว คิดว่าอีกไม่นานคงจะเหลือเพียงประมาณ 30 แห่ง ทั่วประเทศ ซึ่งจากการประเมินสหกรณ์มานั้น ได้ข้อคิดว่า ถ้าสหกรณ์ไม่ปรับตัวเอง ไม่ขับเคลื่อนงานไปสู่เชิงธุรกิจอย่างเป็นรูปธรรมร่วมกับสมาชิก โดยหวังเพียงแค่ส่วนต่างจากการปล่อยสินเชื่อแล้วสหกรณ์

จะไปไม่รอด ดังนั้น สิ่งที่จะทำให้อยู่รอดได้ คือ สหกรณ์ต้องช่วยผลักดันเรื่องโครงสร้างอายุ-แรงงาน ภาคการเกษตรที่หายไป และเครื่องจักรกลทางการเกษตร สหกรณ์จะเข้ามาช่วยในส่วนนี้ได้ โดยต้องหาทางช่วยลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต ต้องพึ่งตัวเองได้ทั้งพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และสามารถเติบโตด้วยตัวเองได้ สหกรณ์จึงจะไปรอด และอาจรวมไปถึงการแปรรูปสินค้าเกษตรเองด้วย

❖ **คุณณตยา แว่ววิรุคปต์ : ผู้ดำเนินรายการ**

ขอฟังเรื่องราวรูปธรรมของการทำงานของเกษตรกรในพื้นที่ ส.ป.ก. ว่ามีการรวมกลุ่ม การพัฒนา กระบวนการต่างๆ ที่น่าสนใจ เพราะ ส.ป.ก. มีพื้นที่ 1 ใน 4 ของประเทศ ดังนั้นหาก ส.ป.ก. มีนโยบายที่ดี และชักชวนให้เกษตรกรในพื้นที่เข้าร่วมการดำเนินงานที่น่าสนใจ อาจจะมีผลดีเพิ่มขึ้นอย่างน่าสนใจ

❖ **ดร.วีระชัย นาควิบูลย์วงศ์ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม**

กลไกในการขับเคลื่อนชุมชนหรือคนกลุ่มใหญ่ คือการใช้ปราชญ์เกษตร และศูนย์เรียนรู้ โดยการดึงคนที่มีศักยภาพสูง ประสบความสำเร็จในอาชีพการงานของตัวเอง โดยพยายามให้คนเหล่านี้ช่วยดึงคนและขับเคลื่อนคนในชุมชน ตัวอย่างเช่น กลุ่มเครือข่ายอินแปลง แต่อีก 5 ปี ข้างหน้าอาจจะล้มได้ หากไม่สามารถตรวจสอบได้ว่ามีคนรุ่นใหม่เข้ามาอยู่ในเครือข่ายจำนวนมากน้อยเท่าใด ส่วนกลุ่มใหม่ๆ เช่น กลุ่มลาดบัวหลวง ที่ทำศูนย์ข้าวชุมชน สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวในพื้นที่ได้ และสามารถดำเนินธุรกิจที่ขยายเครือข่ายออกไปได้ ดังนั้น ส.ป.ก. เชื่อว่าจะสามารถพัฒนาค้น สร้างตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมได้

❖ **คุณณตยา แว่ววิรุคปต์ : ผู้ดำเนินรายการ**

เชิญ ดร.พิพัฒน์ ยอดพฤติการ ผู้อำนวยการสถาบันไทยพัฒนา ให้ความรู้เกี่ยวกับ CSR และความคิดเห็นเกี่ยวกับธุรกิจฐานสังคม

❖ **ดร.พิพัฒน์ ยอดพฤติการ: ผู้อำนวยการสถาบันไทยพัฒนา**

กล่าวว่า สถาบันไทยพัฒนา ก่อตั้งเมื่อปี 2542 ได้ลองผิดลองถูก จนกระทั่งตั้งฐานได้ในปี 2547 เป็นองค์กร Non-profit คือองค์กรไม่ได้หวังกำไร พยายามทำงานให้เกิดประสิทธิภาพเช่นเดียวกับภาคเอกชน โดยงานวิจัยชิ้นแรกของไทยพัฒนา ในปี 2547 คือ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่ง ณ ขณะนั้น เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงจะยังเข้าใจกันไม่มากแถมว่าเป็นเรื่องในภาคการเกษตร ซึ่งภาคเอกชนจะไม่ค่อยเข้ามามีส่วนร่วมหรือให้ความสนใจมากนัก

โดยงานชิ้นแรกคือ ค้นหาและรวบรวมกลุ่มองค์กรพื้นที่ที่ใช้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่แรกเป็นการหา base line ว่าใครทำอะไร ที่ไหน ทำได้ ในระดับใด ซึ่งสามารถรวบรวมข้อมูลได้ 600 กว่าพื้นที่ แล้วระยะที่ 2 พยายามยกระดับกลุ่มองค์กร

เหล่านั้นให้สูงขึ้น และผลลัพธ์ของงานนี้ทำให้สามารถขยายกลุ่มได้ถึงพันกว่ากลุ่ม ได้ผลลัพธ์เป็นกรอบความคิด คือ “เข้าซ้าย เข้าใจ เข้าถึง”

จากนั้นโจทย์วิจัยจึงเพิ่มเรื่องการพัฒนาเครื่องมือหรือเครือข่ายที่จะสามารถนำไปขับเคลื่อนและยกระดับกลุ่มเหล่านี้ได้ จึงแบ่งงานวิจัยออกเป็น 4-5 กลุ่ม เช่น เรื่องครัวเรือน ได้พัฒนากลุ่มโดยใช้บัญชีแก้มลิง เรื่องกลุ่มเยาวชน ได้มีกลุ่มโมโซ (Moderation Society) คือสังคมพอประมาณ เรื่องธุรกิจได้พัฒนาเรื่องมีวัดประเมิน และได้ช่วยทำ Road map เศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงระหว่างประเทศ ส่วนในแง่เครือข่ายชุมชน ได้ใช้ทฤษฎีใหม่ 3 ชั้น คือ 1) ยืนบนขาตัวเองได้ 2) รวมกลุ่มในลักษณะสหกรณ์ และ 3) รวมมือกันทำงาน ซึ่งได้นำมาใช้ขับเคลื่อนในปัจจุบันด้วย

ต่อมาสถาบันไทยพัฒน์ได้รับมอบหมายให้เน้นเรื่องการขับเคลื่อนในภาคเอกชนเป็นหลัก จึงเริ่มมีงานวิจัยด้าน CSR (Cooperate Social Responsibility) ซึ่งพัฒนาการ CSR ของบ้านเรานั้น สถาบันฯ ได้ทำวิจัย CSR ขึ้นแรกในปี 2548 โดยเมื่อถอดบทเรียนกับภาคเอกชน พบว่า ภาคเอกชนส่วนใหญ่จะช่วยเหลือสังคมด้วยการคืนกำไร ด้วยการบริจาค และพบว่าหลายธุรกิจใหญ่ๆ โดยมีการให้แต่กลับไม่รับผิดชอบ ทำให้เกิดมลภาวะ ไม่สนใจไม่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งที่จริงแล้วต้องมีความรับผิดชอบต่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ดังนั้นความเชื่อแบบเก่าในการให้ของภาคธุรกิจนั้น เป็นตรรกะแบบเก่าที่ไม่ยั่งยืน จึงเสนอความคิดใหม่ว่า “ไม่ต้องให้มาก แต่ต้องทำธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อ” ซึ่งในช่วงงานวิจัยนั้น ได้มีการบัญญัติศัพท์ขึ้นมาได้แก่ “CSR in process” คือ เป็นการมุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อกระบวนการทำธุรกิจ ในขณะที่แบบเดิมเป็น “CSR after process” คือ การแสดงความรับผิดชอบต่อหลังการทำธุรกิจ ซึ่งส่วนใหญ่เน้นทางนี้ และเอาไปใช้เป็นโฆษณากันมาก ดังนั้นคำว่า “CSR in process” จึงเกิดขึ้นและใช้ตัวนี้เป็นเครื่องมือในกระบวนการขับเคลื่อน

นอกจากนี้ยังมีอีกคำหนึ่งคือ “CSR as Process” คือ การทำทั้งกระบวนการ มีจุดมุ่งหมายของการก่อตั้งธุรกิจเป็นประโยชน์เพื่อสังคม และถือว่ารูปแบบสหกรณ์ หรือ “ธุรกิจฐานสังคม” นั้นเป็นธุรกิจประเภทนี้ และในปัจจุบันองค์กรธุรกิจหลายแห่งในประเทศไทยเริ่มให้ความสนใจใน CSR as Process มากขึ้น และโจทย์แรกที่ขอฝากไว้คือ ควรคิดว่าพวกเราควรจะหาทางเชื่อมโยงกับหน่วยงานหรือองค์กรเหล่านี้ โดยช่วยกันคิดว่าจะมีหนทางเชื่อมโยงกันได้อย่างไร

สำหรับเครื่องมือที่สถาบันไทยพัฒน์ใช้อยู่ในปัจจุบัน ประกอบด้วย 2 ตัว คือ รางวัล และรายงาน โดยรางวัลนั้นขับเคลื่อนผ่านองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เริ่มแจกรางวัล CSR award ในปี 2549 เป็นปีแรก ให้แก่องค์กรที่มีโครงการเกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อสังคม ทั้งนี้ทุกโครงการจะเป็นแบบ CSR after process ทั้งหมด แต่ต่อมาจึงเริ่มใช้ CSR in process เป็นที่ตั้ง ซึ่งทุกบริษัทที่เข้ามาขอรับรางวัลเริ่มเข้าใจใน CSR in process ทั้งหมดว่าต้องทำธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อส่วนเครื่องมืออีกตัวหนึ่งคือ รายงาน นั้น ขณะนี้อยู่ระหว่างการขับเคลื่อนกับ กสท. โดยสถาบันฯ ได้ขอ

เพิ่มรายงานจากบริษัท/องค์กรต่างๆ ให้ต้องมี CSR in process ด้วย ซึ่งตั้งแต่ปีหน้าเป็นต้นไป ทุกบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต้องดำเนินการ CSR in process

ดังนั้นโจทย์ที่สองที่ขอฝากไว้ คือ สิ่งที่เราต้องการจัดการจะต้องวัดผลได้ ซึ่งการวัดผลมาจากการเปิดเผยข้อมูลจากรายงาน ดังนั้นเป็นไปได้หรือไม่ว่า สหกรณ์จะต้องจัดทำรายงานประเภทรายงานความยั่งยืน เพื่อสะท้อนให้เห็นผลประกอบการทางสังคม ทางสิ่งแวดล้อมที่ได้ทำอยู่นั้นจะช่วยให้เห็นภาพได้ชัดขึ้นว่าการขับเคลื่อนสหกรณ์จะตอบโจทย์ทางสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างไร

❖ คุณณตยา แว่ววิรุคูปต์ : ผู้ดำเนินรายการ

กล่าวสรุปว่า ปัจจุบันเรามีโอกาสที่จะมองเห็นได้ทั้งสองส่วนที่ ดร.พิพัฒน์ กล่าวมา คือ ทั้งส่วนขององค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์ นั่นคือองค์กรธุรกิจที่จะต้องทำ CSR in process นั้นมีโอกาสที่จะเชื่อมโยงกันมากขึ้น และอีกส่วนหนึ่งคือการใช้ความรู้และวิธีการมาทำรายงาน ซึ่งอาจใช้กระบวนการเหล่านั้นมาทำที่สหกรณ์ด้วย แต่ทั้งนี้การที่จะเข้าใจ CSR อย่างถูกต้องพร้อมกันทั้งหมดของธุรกิจในประเทศอาจเป็นเรื่องที่ไม่ง่ายนัก จึงขอเชิญ ดร.สิลาภรณ์ บัวสาย ได้ช่วยอธิบายสิ่งเหล่านี้ให้ชัดเจนขึ้น

❖ ดร.สิลาภรณ์ บัวสาย : รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

กล่าวว่า ปีนี้เป็นปีที่เริ่มมองเห็นทิศทางของสหกรณ์ชัดเจน มีหลักการของคำว่า Social Enterprise เข้ามาแทนสหกรณ์แบบเก่าๆ ของประเทศที่ไม่สามารถพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากกรณีเกษตรกรที่นำสินค้าเข้ามาจำหน่ายในตลาดสุขใจ จากข้อมูลในโบรชัวร์ ที่คุณสุชาดา ยุวบูรณ์ นำมาแจกนั้นจะเห็นว่ารายได้ของเกษตรกร ซึ่งมีจำนวนประมาณ 50 ราย มีรายได้เฉลี่ยสูงถึงเดือนละประมาณ 30,000 บาท (คิดจากข้อมูลเงินหมุนเวียนในตลาดของชุมชน ปี 2556 ในเวลา 8 เดือน ประมาณ 12 ล้านบาท ผู้ค้าประจำประมาณ 50 ราย รายได้เฉลี่ยรายละ 240,000 บาท/8 เดือน) ซึ่งเป็นรายได้จากการขาย 8 วัน/เดือน นอกจากนี้เมื่อได้ไปเยี่ยมกลุ่มเกษตรกรที่ อ.วังน้ำเขียว และได้พูดคุยสอบถามจากเกษตรกรในพื้นที่ พบว่ามีรายได้จากการขายผักปลอดสารพิษ สูงถึงเฉลี่ยสัปดาห์ละ 20,000 บาท เหล่านี้แสดงให้เห็นว่าการเป็นเกษตรกรนั้นรวย และหากทำเกษตรเชิงธุรกิจแล้วจะหายห่วง แต่สิ่งที่เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีคือ ความสามารถในการประกอบการเกษตรเชิงธุรกิจ ซึ่งถ้าเกษตรกรจะทำเกษตรเชิงธุรกิจ เริ่มต้นต้องรู้จักการทำบัญชี เพื่อควบคุมต้นทุนการผลิตและวางแผนการผลิต ดังนั้นจะเห็นได้ว่าคนที่ทำเกษตรเชิงธุรกิจรวยทุกราย ตัวอย่างที่เห็น คือ บริษัทซีพี หรือบริษัทเบทาโกร เป็นต้น

การทำเกษตรเชิงธุรกิจ ต้องพูดเรื่อง Business model โดยทั่วไปแล้วการเติบโตทางธุรกิจทั่วไปนั้นจะเติบโตบนฐานการแข่งขัน ซึ่งการเติบโตจะแบ่งเป็น 3 วง วงแรกคือ Competitive growth การเติบโตบนฐานการแข่งขัน วงที่สอง คือ Inclusive growth การเติบโตที่ลดความเหลื่อมล้ำ และวงที่สาม

คือ Green growth คือการเติบโตที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม ซึ่งเหล่านี้ยุทธศาสตร์ชาติ ดังนั้นสิ่งที่ต้องมาพิจารณาคือ ทำอย่างไรให้ทั้ง 3 วงนี้มาเชื่อมซ้อนกันแล้วเติบโตได้มากที่สุดนั่นคือการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งเรียกว่า Sustainable growth

สหกรณ์ เป็นโมเดลแบบหนึ่งที่มีความคิดที่จะแบ่งผลประโยชน์กลับสู่สมาชิก แต่การทำสหกรณ์ บ้านเราไม่ประสบความสำเร็จเท่าไรหรอก ดังนั้นมีความเห็นว่าสิ่งที่ช่วยให้ธุรกิจฐานสังคมดำเนินการสำเร็จด้วยดีได้ จะต้องประกอบด้วย 3 อย่าง คือ 1) การมีเครือข่าย ที่เหนียวแน่น เชื่อมมัน เชื่อสัตย์สุจริต 2) การต้องการความรู้และข้อมูล ซึ่งนอกจากการมีเครือข่ายที่รวมตัวกันอย่างเหนียวแน่นแล้ว เครือข่ายจะต้องมีความรู้ในการจะนำประโยชน์จากการรวมกลุ่มไปเจรจาต่อรองที่ดี ไม่ต้องไปก้มมือบ่ต่างๆ ซึ่งกลุ่มที่ทำงานกับพวกเราจะเป็พวกที่ไม่ต้องไปม้อบเพราะเห็นทางเลือกที่ดีกว่า

คุณนาย วาวิรุค : ผู้ดำเนินรายการ ตั้งคำถามว่า เมื่อพวกเรามีกลุ่มเกษตรกรเหล่านี้ที่ประสบความสำเร็จแล้ว เหตุใดกลุ่มเกษตรกรลักษณะนี้จึงยังไม่กระจายไปในวงกว้าง และองค์ประกอบที่ 3 คืออะไรต่อไป

ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย กล่าวต่อไปว่า องค์ประกอบที่ 3 คือ เงิน-ทุน ซึ่งเรื่องเงินจะต้องอยู่เป็นตัวสุดท้าย เพราะหากนำเรื่องเงินเป็นตัวนำแล้วกลุ่มจะแตกง่ายมาก ตัวปัจจัยสำคัญที่สุดของการเคลื่อนไหวนี้คือ สององค์ประกอบแรก กลุ่มที่ไม่มีสองตัวแรกจะไม่เกิด และต้องมีกระบวนการทางสังคม ไม่ต้องมีคำสั่งหรือนโยบายใดๆ จากรัฐ แต่ต้องทำเอง ซึ่งเป็นเหมือนการลากขบวน ต้องมีหัวขบวนที่แข็งแรง และจำนวนมากพอที่จะลากขบวนให้ไปรอดได้ หรือที่เรียกว่า Critical mass ทั้งนี้ Critical mass ของญี่ปุ่น จะใช้ประมาณ 10% ในการเปลี่ยนแปลงใดๆ ก็ตาม แต่สำหรับตนเองจะใช้ 15% ซึ่งถ้าหากมีถึง 15% จะเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ภายใน 5 ปี แต่มีคำถามว่าจะสร้างกลุ่ม 10-15% นี้มาจากไหน ใครจะเป็นคนสร้างได้บ้าง?

จากประสบการณ์ของ สกว. จะใช้โครงการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลง เพราะโครงการวิจัยจะสร้างพื้นที่การเรียนรู้ร่วม และสามารถดึงเครือข่ายเข้ามาได้ พร้อมกับการใช้ความรู้และมีทุนให้ ครบทั้ง 3 องค์ประกอบ แต่ส่วนใหญ่ที่ประสบความสำเร็จจะเป็นโครงการขนาดเล็ก ซึ่งมหาวิทยาลัยทั่วประเทศประมาณ 200 แห่ง ที่เป็นแกนนำประมาณ 30 แห่ง ที่จะสามารถทำเรื่องเหล่านี้ได้ แต่ต้องช่วยกันทำคนละไม้คนละมือ และวางเรื่องการกระจายตัวไปทั่วประเทศ โดย ส.ป.ก. จะเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่น่าจะเป็นแกนนำได้เพราะมีกระจายอยู่ทั่วประเทศ

สุดท้ายขอฝากไว้ว่า องค์การที่ปรับตัวช้าที่สุด คือ ภาครัฐ ส่วนองค์กรที่ปรับตัวเร็วคือ องค์กรธุรกิจ เพราะหากไม่รู้จักปรับตัวแล้วจะอยู่ไม่รอด ส่วน “สหกรณ์” เกิดจากการสนับสนุนของภาครัฐ และเป็นชุมชนกึ่งรัฐ มีความจำเป็นในการปรับตัวแต่การเรียนรู้ยังช้า จึงต้องเติมส่วนนี้เข้าไปซึ่งมีคำถามว่า ใครจะพากันกลุ่มนี้เรียนรู้? ดังนั้นมหาวิทยาลัยคือตัวช่วยที่สำคัญ น่าจะมีวิธีที่เข้าไปทำงานร่วมกับ

ชุมชน สร้างกระบวนการเรียนรู้ มีพี่เลี้ยงมีการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น เป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้เครือข่าย
กลุ่มชุมชน จะเกิดการรวมตัวดำเนินธุรกิจให้อยู่รอดได้

❖ คุณณตยา แว่ววิรุศุทธิ์ : ผู้ดำเนินรายการ

กล่าวสรุปว่า บนเวทีแห่งนี้ มีครบทั้ง 3 ส่วน คือ เครือข่าย ความรู้ และเงินทุน ดังนั้นจึงคิดว่า
ปัจจัยที่จะสร้างให้หัวขบวนเกิดขึ้น เติบโต และขยายตัวได้นั้นมีพร้อมแล้ว แต่จะอย่างไรให้ขยายวง
กว้างออกไป จึงขอให้วิทยากรแต่ละท่านกล่าวสรุปให้แง่คิดที่จะช่วยให้ธุรกิจฐานสังคมเติบโตต่อไปได้
ก่อนปิดเวทีในภาคเช้า

❖ **ดร.วีระชัย นาควิบูลวงศ์** กล่าวว่า สิ่งที สกว. ตั้งสมมติฐานว่าถ้าจะทำให้คนรุ่นใหม่เข้าสู่ภาค
เกษตร สิ่งสำคัญคือเรื่องรายได้ โดยต้องทำให้คนรุ่นใหม่ในภาคเกษตรมีรายได้เท่าเทียมกับคนนอกภาค
เกษตร ซึ่งวันนี้ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าสามารถทำให้เกิดขึ้นจริงได้

❖ **คุณมิชัย วีระไวทยะ** กล่าวว่า ต้องเริ่มตั้งแต่เด็ก ซึ่งเด็กนักเรียนทุกคนต้องได้เรียนรู้การปลูกผัก
ให้ได้เห็นความสวยงามสร้างสรรค์ของการเจริญเติบโต และต้องสอนให้เด็กอย่าทำตัวเป็นขอทาน
เพราะขณะนี้รัฐบาลไทย ออกนโยบายฟรีให้ประชาชนมากมาย ทั้งรถเมล์ฟรี น้ำฟรี ฯลฯ ซึ่งเป็นการ
สอนให้เป็นขอทาน แทนที่จะส่งเสริมให้หายจนและรู้จักแบ่งปัน ต้องคิดใหม่ทำใหม่ นอกจากนี้ พวกที่กู้
เงินของรัฐไป ต้องให้มาทำงานกับกลุ่มคนยากจนหรือด้อยโอกาส ตามจำนวนหนี้ อย่างน้อยเมื่อใช้หนี้
หมด เราจะได้คนใหม่ที่เปลี่ยนความคิดเปลี่ยนนิสัย จากคนที่ไม่เคยสนใจผู้คนจะหันกลับมาสนใจ เรา
ต้องเน้นให้แบ่งปัน การพัฒนาธุรกิจต้องเพิ่มด้วยว่า และจิตสาธารณะ รู้จักแบ่งปัน

❖ **ดร.พิพัฒน์ ยอดพฤติการ** กล่าวว่า หากพูดถึงคำว่า “ธุรกิจฐานสังคม” จุดที่น่าจะต้องคิดกัน
อย่างจริงจังคือ เหตุใดจึงเกิดรูปแบบใหม่นี้ขึ้น และแบบที่มีอยู่เดิมใช้ไม่ได้หรืออย่างไร ทั้งนี้เข้าใจว่าจุดที่
เป็นข้อจำกัดของภาคธุรกิจเอกชนนั้น คือกลุ่มองค์กรเหล่านั้นไม่มีความมุ่งมั่น เจตนารมณ์ หรือ
วัตถุประสงค์เหมือนอย่างบางกลุ่มมี เพราะองค์กรเอกชนมักจะคิดถึงแต่ความมั่งคั่ง การกอบโกย
ผลประโยชน์ให้แก่ผู้ถือหุ้นหรือเจ้าของกิจการ แต่ขณะเดียวกันก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าองค์กรเหล่านั้นมีจุดแข็ง
เรื่องหนึ่งคือ การมีองค์ความรู้ในการปรับตัว และการสร้างขีดความสามารถของตัวเอง ในขณะที่กลุ่ม
องค์กรสาธารณะประโยชน์ เช่น สมาคม หรือสหกรณ์นั้น มีสิ่งดีคือ มีวัตถุประสงค์ทางสังคมและความ
มุ่งมั่นในการทำงานเรื่องนี้อย่างจริงจัง แต่ยังคงมีจุดด้อยในเรื่องของการดำเนินงาน ดังนั้น “ธุรกิจฐาน
สังคม” จึงเกิดขึ้น เนื่องจากมีความพยายามที่จะผนวกเอาจุดแข็งของแต่ละฝ่ายมาเข้าไว้ด้วยกัน คือ
เป็นองค์กรที่คิดถึงส่วนรวมเป็นที่ตั้งและมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ซึ่งในเรื่องของจุดประสงค์และ
ความตั้งใจนั้นมีอยู่แล้ว ดังนั้นสิ่งที่ต้องเรียนรู้จากภาคเอกชนคือการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

❖ **คุณสุชาดา ยวบูรณ์** กล่าวว่า เมื่อได้ฟังเรื่ององค์ประกอบ 3 อย่างของ ดร.สิลาภรณ์ แล้วจึงย้อนกลับมามองที่การดำเนินงานของตลาดสุขใจ และเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง เพราะตลาดสุขใจมีครบทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ ทั้ง 3 ฝ่ายได้ประโยชน์ซึ่งกัน เรียกว่า win-win-win โดยเครือข่ายเกษตรกรมีรายได้ มีความภูมิใจในสิ่งที่ได้ทำ ภาครัฐนำงบประมาณหลวงมามอบให้ ส่วนภาควิชาการได้นำความรู้และข้อมูลมาให้ สุดท้ายในส่วนธุรกิจการท่องเที่ยวของสวนสามพราน ที่จากเดิมเป็น mass tourism ปัจจุบันต้องปรับเปลี่ยนเป็นธุรกิจท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ที่มีชุมชนและสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งจากการทำงานนี้ ทำให้โรงแรมได้รางวัลใหญ่ที่สุดของแวดวงธุรกิจท่องเที่ยว ในการที่สามารถรักษาวัฒนธรรมทางการเกษตรและให้แก่ชุมชนได้ ดังนั้นสรุปว่าเราต้องรักษาวัฒนธรรม สิ่งที่เรามี โดยเฉพาะอัตลักษณ์ของคนไทย หากหน่วยงานต่างๆ นำโมเดลนี้ไปริเริ่มในส่วนอื่นๆ ของประเทศได้นำจะเป็นเรื่องดี

❖ **ดร.สิลาภรณ์ บัวสาย** กล่าวว่า ขอฝากให้เกษตรกรที่มาในวันนี้ ได้กลับไปตรวจสอบว่า มีองค์ประกอบทั้ง 3 คือ เครือข่าย ความรู้ และทุน เป็นอย่างไร เครือข่ายเข้มแข็งหรือไม่ ความไว้วางใจมีหรือไม่ ความรู้ใช้แค่ไหน ซึ่งการเสาะหาความรู้เพื่อนำเข้ามาเติมเต็มนับเป็นเรื่องยากอีกรูปแบบหนึ่ง เพราะความรู้มีหลายประเภท ความรู้ที่จะสร้างการเรียนรู้นั้นมีคนทำเป็นอยู่น้อย ทำความรู้เพื่ออะไร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการประกอบการเพียงใด เราได้ใช้บ้างหรือไม่/ ใช้อย่างไร/ เกิดผลอะไรบ้าง และการใช้ทุนเป็นอย่างไร ซึ่งหากทบทวนแล้วจะได้พบว่าตนเองต้องพัฒนาอย่างไร และเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือไม่

คุณณัตยา แววีร์คุปต์ กล่าวสรุปเวที/ ขอบคุณวิทยากร และผู้ร่วมฟังเวทีเสวนาทุกท่านที่เข้าร่วมในภาคเช้า

คุณผกามาศ ธนพัฒน์พงษ์ กล่าวเชิญคณบดี คณะเศรษฐศาสตร์ ผศ.ดร.นุชนาถ มั่งคั่ง ขึ้นเวทีมอบของที่ระลึกแก่วิทยากร และถ่ายรูปที่ระลึกร่วมกัน

พักรับประทานอาหารกลางวัน 12.30 – 13.30 น.

13.30 น. พิธีมอบเกียรติบัตรแก่ชาวนามืออาชีพ โดย **ผศ.ดร.นุชนาถ มั่งคั่ง** : คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

14.00 น. เวทีเสวนาวิชาการ หัวข้อเรื่อง “นวัตกรรมนำสู่การพัฒนา”

➡ **เวทีเสวนาวิชาการ (ภาคบ่าย) หัวข้อเรื่อง “นวัตกรรมนำสู่การพัฒนา”**

ผู้ดำเนินรายการ :	รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
วิทยากร โดย :	คุณอรุณ นวราช	กรรมการผู้จัดการโรงแรมสวนสามพราน
	คุณวินัย เมฆดำ	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเกษตรกรรมรุ่นใหม่ฯ ส.ป.ก.
	คุณศศิธร วิเศษ	เครือข่ายคุณค่าผลไม้ จ.จันทบุรี
	คุณนิคม เพชรผา	เครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม จ.ยโสธร
	คุณบุญเกิด ภาวนนท์	เครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทย
	คุณมนัส ชูผกา	สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าวหงษ์ทอง (กลุ่มเจียเม้ง) จำกัด

เริ่มเวลา 14.00 – 16.30 น.

❖ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท : ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

กล่าวแนะนำวิทยากรผู้ร่วมเวทีทั้ง 6 ท่าน จากนั้นจึงขอเชิญ คุณมนัส ชูผกา ได้เล่าเรื่องราวของการทำงานในสหกรณ์เจียเม้งว่าเริ่มต้นต้องเผชิญกับอะไรบ้าง และหลังจากผ่านพ้นวิกฤตเหล่านั้นได้มีปัจจัยอะไรที่ทำงานได้สำเร็จ และความสำเร็จคืออะไรบ้าง

❖ คุณมนัส ชูผกา : สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าวหงษ์ทอง (กลุ่มเจียเม้ง) จำกัด

กล่าวว่า ทำงานใน สอ.ข้าวหงษ์ทอง หรือที่รู้จักกันในนาม กลุ่มเจียเม้ง และเคยได้รับรางวัลสหกรณ์ที่มีคุณค่า ประจำปี 2554 จากสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มก. ซึ่งเป็นที่ภาคภูมิใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสหกรณ์ทุกคนเป็นอย่างมาก

บริษัทที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ จ.ศรีสะเกษ และ จ.นนทบุรี รวมแล้วมีพนักงานประมาณ 400 คน ซึ่งปัจจุบันเป็นสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมดแล้ว สหกรณ์เริ่มก่อตั้งเมื่อปี 2550 เริ่มมาจากแรงจูงใจของเจ้าของบริษัท เพราะตัวเจ้าของบริษัทมักถูกพนักงานยืมเงินไปจ่ายหนี้อยู่เสมอ ทำให้ต้องจ่ายเงินไปมากถึงสองสามล้านบาทและไม่เคยได้เงินคืน จึงต้องการหาวิธีแก้ปัญหาเพื่อช่วยเหลือเรื่องหนี้สินให้แก่พนักงาน ดังนั้นตนเองจึงได้เข้าไปทำงานสหกรณ์ออมทรัพย์ให้แก่บริษัท ซึ่งช่วงเริ่มต้นนั้นต้องพบอุปสรรคในเรื่องของพนักงานที่ยังไม่ค่อยเข้าใจ และพี่น้องของเจ้าของบริษัทเองก็ไม่เห็นด้วยในการที่จะต้องตั้งสหกรณ์เพื่อช่วยเหลือพนักงานเหล่านั้นทั้งที่พนักงานก็ได้รับเงินเดือนประจำอยู่แล้ว ซึ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคในช่วงเริ่มต้นที่ต้องพบเจอ

ในระยะแรกได้ทำการสำรวจพบว่า พนักงานบางคนมีหนี้เป็นหลักแสน ในขณะที่มีเงินเดือนเพียงหกถึงเจ็ดพันบาทเท่านั้น จึงเริ่มด้วยการชักชวนระดับผู้บริหารให้เข้ามาเป็นกรรมการและสมาชิกเพื่อหาทุนให้สมาชิกกู้ โดยกลุ่มผู้บริหารเองก็จะมีคำถามต่างๆ อยู่เสมอแต่ก็ยินยอมให้ความร่วมมือ และตนเองต้องพยายามหาคำตอบในเรื่องต่างๆ ที่ผู้บริหารตั้งข้อสงสัยขึ้นมาโดยตลอด

ในส่วนของพนักงานที่เป็นหนี้ ต้องทำความเข้าใจและพูดคุยกับพนักงาน ชักชวนให้เลิกดื่มเหล้า สูบบุหรี่เพื่อลดค่าใช้จ่ายสิ้นเปลือง และช่วยคำนวณค่าใช้จ่ายให้พนักงานเห็นว่าหลังจากเป็นสมาชิกแล้ว ต้องฝากเงินกับสหกรณ์เท่าใด สามารถใช้เงินได้สัปดาห์ละเท่าไร จึงจะใช้หนี้ได้หมดภายในกี่ปี โดยตนเองจะถือบัตรเอทีเอ็มของสมาชิกที่เป็นหนี้เพื่อควบคุมการใช้เงินและการฝากเงินเข้าสหกรณ์

ภายหลังจากการดำเนินงานดังกล่าวผ่านไป 5 ปี พนักงานที่เป็นสมาชิกสามารถปลดหนี้ได้ทุกคน ส่วนสหกรณ์เองก็ขยายใหญ่ขึ้นจนขณะนี้มีส่วนทรัพย์ประมาณสี่สิบล้านบาท อีกทั้งสมาชิกยังสามารถมีเงินซื้อรถคันแรก บางคนมีเงินดาวน์บ้านเป็นของตัวเองได้แล้ว และขณะนี้ได้ขยายการดำเนินงานไปที่จังหวัดศรีสะเกษด้วย เพราะแต่เดิมจะดำเนินการเพียงในส่วนบริษัทที่ จ.นนทบุรี หลังจากได้เริ่มทำโครงการชาวนามืออาชีพพร้อมกับสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มก. และเกษตรกรสมาชิกที่จังหวัดศรีสะเกษได้เรียนรู้กับ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท แล้วจึงเกิดความสนใจ

โดยที่ศรีสะเกษนั้นพนักงานส่วนหนึ่งเป็นเกษตรกรด้วย จึงได้เข้าร่วมโครงการการเรียนรู้หลักสูตรชาวนามืออาชีพ ที่สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์และพันธมิตร ซึ่งโครงการได้ร่วมกันจัดทำขึ้นเพื่อให้เป็นภูมิคุ้มกันที่ดี และพยายามผลักดันให้เกษตรกรที่ต้องการกู้เงินมากขึ้นต้องหันมาปลูกผักอินทรีย์จึงจะได้รับการส่งเสริม เพื่อลดปริมาณการใช้สารเคมี ทั้งนี้สหกรณ์เห็นแล้วว่าถึงแม้จะต้องไปกู้เงินจากสหกรณ์อื่นเพื่อมาให้บริการแก่สมาชิกในจังหวัดศรีสะเกษ แต่ก็น่าจะคุ้มค่ากับการลงทุน ที่จะให้เกษตรกรที่เป็นสมาชิกเหล่านั้นมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและพร้อมจะทำงานให้แก่บริษัทอย่างยั่งยืน ซึ่งเหล่านี้เท่ากับได้รับประโยชน์ด้วยกันทุกฝ่าย

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท เล่าเพิ่มเติมว่า ในช่วงปีที่ผ่านมา มีนวัตกรรมการเรียนรู้หลักสูตรโรงเรียนชาวนามืออาชีพ ซึ่งได้ขยายผลไปที่ จ.ศรีสะเกษ โดย สอ.เจียเม้ง คิดนอกกรอบมุ่งมันถึงครัวเรือนของเกษตรกร ซึ่งต่อไปนี้ สอ.เจียเม้ง จะช่วยสนับสนุนเงินทุนภาคครัวเรือน ให้การเรียนรู้ พาภาคีที่มีการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ และจะรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรเหล่านั้นในราคาที่เหมาะสมไม่ให้ราคาที่สูงเกินราคาตลาดมากเกินไป แต่จะให้น้ำหนักเรื่องการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตของเกษตรกรเอง ซึ่งเหล่านี้ต้องได้รับความร่วมมือกับทุกฝ่าย ทั้งคนในพื้นที่ที่ปฏิบัติอย่างจริงจัง และผู้ทรงคุณวุฒิ งานจึงจะสำเร็จได้ จากนั้นจึงเชิญ คุณอรุษ นวราช เล่าเรื่องราวการดำเนินงานที่ผ่านมา

❖ **คุณอรุษ นวราช :** กรรมการผู้จัดการโรงแรมสวนสามพราน

กล่าวขอบคุณ ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย และ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ที่ช่วยจุดประกายเรื่องการทำเกษตรอินทรีย์ เพราะอำเภอสามพรานนั้นแต่เดิมเกษตรกรใช้สารเคมีกันเป็นจำนวนมาก จนเมื่อได้รับความรู้ จึงได้ส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่ที่สนใจการทำเกษตรอินทรีย์ แต่ยังมีความกังวลกับเรื่องการขายผลผลิต ทางโรงแรมสวนสามพรานจึงได้สร้างตลาดสุขใจ เพื่อให้เกษตรกรนำสินค้าปลอดภัยมาจำหน่ายในตลาด เวลาผ่านไป 3 ปี ตลาดสุขใจได้รับความนิยมเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายมากขึ้น ก็ยังมี

ความเป็นห่วงเรื่องความเสี่ยงในแง่ความโลภของคน ในการที่จะมีคนนำผลผลิตที่ใช้สารเคมีเข้ามาจำหน่ายปะปนกับสินค้าปลอดภัยตลาดสุขใจแห่งนี้ จึงยังต้องมีมาตรการคุมเข้มสินค้าในตลาดเพิ่มขึ้น

ซึ่งขณะนี้ทางกลุ่มได้รับทุนจาก สสส. จัดตั้งศูนย์พัฒนาเกษตรกรเกษตรอินทรีย์สุขใจ ซึ่งมีนักวิชาการจาก มก. 5 ท่าน ร่วมกับผู้จัดการทำงานที่ศูนย์ทุกวัน ดังนั้นขณะนี้ตลาดติดแล้ว ส่วนเรื่องความรู้กำลังเริ่มตามมา มีการอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรในปีนีไปแล้วประมาณ 500 ราย และติดตามอย่างต่อเนื่อง

สำหรับเรื่องตลาดสุขใจนั้น เห็นว่าเป็นเพียงแค่ Show room สำหรับใช้ประชาสัมพันธ์เรื่องเกษตรอินทรีย์ให้แก่เกษตรกร แต่ตลาดจริงนั้นมุ่งเป้าไปที่กรุงเทพฯ โดยขณะนี้ได้ทำการติดต่อโรงแรมชั้นนำกลุ่มต่างๆ และบริษัทต่างๆ ที่มุ่งทำ CSR เพื่อเชื่อมโยงผลผลิตเกษตรอินทรีย์จาก อ.สามพราน ส่งถึงผู้บริโภคในกรุงเทพฯ โดยขณะนี้ก็มีเกษตรกร 2 รายที่ได้มาตรฐาน IFOAM ซึ่งเป็นมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลเรียบร้อยแล้ว และตั้งเป้าว่าปีต่อไปน่าจะได้รับการมาตรฐานนี้เพิ่มเป็น 10%

โครงการนี้เป็นวิถีชีวิต จึงไม่มีกำหนดว่าใช้เวลาดำเนินงานกี่ปี เพราะเป็นวิถีชีวิตที่ต้องทำไปตลอดชีวิต ส่วนเรื่องหนี้สินของเกษตรกรนั้นเกิดขึ้นเพราะเกษตรกรใช้สารเคมีจำนวนมาก ต้องเป็นหนี้เพื่อซื้อสารเคมีมาใช้เพิ่มผลผลิต ดังนั้นต้องเปลี่ยนวิถีชีวิตเกษตรกรให้หันมาทำเกษตรอินทรีย์ นอกจากนี้ยังสนใจเรื่องพันธุ์ข้าวของพื้นที่จังหวัดนครปฐม จึงได้เสาะหาเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิพันธุ์ดี ซึ่งโชคดีที่ “ธรรมะจัดสรร” ทำให้ได้พบกับคุณนิคม เพรชพา เพราะกลุ่มกลุ่มเครือข่ายข้าวคุณธรรมนี้ได้ดำเนินการรวบรวมเมล็ดพันธุ์ข้าวสายพันธุ์ต่างๆ ไว้ ซึ่งรวมถึงพันธุ์ข้าวหอมมะลิด้วย จึงขอแบ่งเมล็ดพันธุ์มาทำการจัดสรรให้แก่เกษตรกรที่สนใจจริงได้นำไปปลูกขยายพันธุ์ ซึ่งขณะนี้สามารถเพาะพันธุ์ได้แล้ว พื้นที่รวมแล้วประมาณร้อยกว่าไร่ ทั้งนี้ปัจจุบันเกษตรกรหลายท่านสามารถลดต้นทุนลงได้สูงถึง 70% แต่ยังคงสามารถขายสินค้าได้มากเท่าเดิมทำให้มีรายได้ที่สูงขึ้น ซึ่งเราพร้อมที่จะสนับสนุนเกษตรกรเหล่านี้ในทุกทางทั้งด้านการตลาด ด้านวิชาการ และด้านชีวพันธุ์ เพียงแค่ขอให้เกษตรกรมีความตั้งใจจริงที่อยากจะเปลี่ยนวิถีชีวิตมาเป็นวิถีเกษตรอินทรีย์

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวสรุปว่าถ้าสหกรณ์สามารถลงสู่ชุมชนได้ในระดับอำเภอหรือ อบต. แล้วคนในชุมชนรักสหกรณ์ สหกรณ์จะเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ในวิถีชีวิตและวิถีธรรมชาติ จากนั้นจึงเชิญตำนานนักส่งเสริมสหกรณ์ คุณศศิธร วิเศษ ได้เล่าเรื่องการต่อยอดกลุ่มเครือข่ายผลไม้คุณภาพ จ.จันทบุรี

❖ คุณศศิธร วิเศษ : เครือข่ายคุณค่าผลไม้ จ.จันทบุรี

กล่าวว่า งานที่กลุ่มเครือข่ายได้ดำเนินการนั้นเป็นบริบทหนึ่งของสหกรณ์ นั่นคือทำอย่างไรที่จะยกระดับคนในชุมชนหรือคนในสังคมให้เป็นคนสหกรณ์ให้ได้ ซึ่งคนที่จะเป็นคนสหกรณ์ได้ต้องรู้จักช่วยเหลือตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สร้างสรรค์สหกรณ์บนความยั่งยืนของคนในชุมชนและสังคม ขณะนี้ต้องมองว่าปัจจุบันสหกรณ์ของเราจะอยู่แบบไหน จากที่ ดร.สิลาภรณ์ บัวสาย กล่าวไว้ว่า ต้อง

ทำธุรกิจเกษตร เพราะแต่เดิมกลุ่มผู้ทำเกษตรกรรมมักจะยากจน แต่ทุกวันนี้เกษตรกรต้องทำเกษตรเชิงธุรกิจโดยมีสหกรณ์เป็นกลไกกลางในการขับเคลื่อนให้แก่เกษตรกร

การทำงานของเราชาวสหกรณ์ต้องเริ่มจากจุดเล็กๆ คือคนในสังคม แล้วจึงค่อยๆ ขยายวงกว้างออกไป ที่สำเร็จอาจไม่ได้ใหญ่โตแต่เราพร้อมที่จะเป็นแบบให้ขยายออกไป การเรียนรู้จะอยู่ในธรรมชาติ ต้องคำนึงว่าเกษตรกรของเราจะอยู่อย่างไรในชุมชน ต้องเกิดงาน เกิดรายได้ ต้องใช้เวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ค่อยๆ ปรับเปลี่ยนเพื่อพัฒนา โดยการสร้างคุณค่าเพื่อเพิ่มมูลค่า และพยายามสร้างแบรนด์สินค้าให้เป็นที่รู้จัก หัวใจสำคัญคือ ต้องสร้างความเข้าใจ ไม่เช่นนั้นจะทำงานไม่ได้ ต้องทำให้เกษตรกรเข้าใจและตระหนักว่าหากจะยืนหยัดเป็นผู้ผลิตพืชอาหารได้อย่างยั่งยืนนั้นต้องให้ความสำคัญกับการจัดเก็บข้อมูล ต้องรู้จักการจดบันทึก ช่วยลดต้นทุน ตระหนักเห็นราคาผลผลิตในท้องตลาดที่เพิ่มขึ้นทุกปี แต่ต้องลดการใช้สารเคมี และใช้ความคิดสมัยใหม่ในการจัดการการผลิต ดังจะเห็นได้จากเกษตรกรรุ่นใหม่ที่กำลังไปทำสวนผลไม้ และนำวิธีการที่ทันสมัยมาจัดการการเพาะปลูกทำให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพสม่ำเสมอ รู้จักใช้องค์ความรู้ในการผลิตและการทำการตลาดมากขึ้น

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท งามคุณศศิธร วิเศษ เพิ่มเติมว่า ทำอย่างไรให้เครือข่ายคุณค่าผลไม้คุณภาพมีแบรนด์ได้รับการยอมรับ และทำให้โซ่อุปทานของผลไม้เปลี่ยนจากเดิมไปจนสามารถเชื่อมโยงตลาดไปสู่ต่างประเทศได้ งามว่าทำอย่างไร สหกรณ์อยู่ตรงส่วนไหน และอะไรเป็นปัจจัยเสริมหนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้

คุณศศิธร วิเศษ กล่าวว่า ต้องยอมรับว่ากว่าจะให้สหกรณ์เห็นความสำคัญของอาชีพเกษตรกรชาวสวนผลไม้ นั้นค่อนข้างยากมาก เพราะสหกรณ์ส่วนใหญ่แล้วจะเน้นไปที่เรื่องการจ่ายเงินกู้แต่แท้ที่จริงแล้ว ตัวเกษตรกรสมาชิกนั้นอยากให้สหกรณ์มองที่อาชีพมากกว่า เพราะเกษตรกรมักขาดโอกาสทางการตลาด การเจรจา ก็ไม่สามารถทำได้ เพราะถนัดที่จะทำเรื่องแปลงผลิตเท่านั้น ดังนั้นสหกรณ์เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อสมาชิก ดังนั้นสหกรณ์เราจึงต้องให้ความสำคัญกับเกษตรกรที่เป็นสมาชิก จึงเริ่มต้นแสวงหาตลาดให้แก่เกษตรกร ซึ่งไม่ใช่แค่ระดับประเทศ แต่ต้องพิจารณาทุกระดับทั้งตลาดบนและตลาดล่าง เพราะเกษตรกรผลิตผลไม้ออกมาหลายระดับหลายเกรด ซึ่งสหกรณ์ได้เข้าสู่เสริมตั้งแต่แปลงผลิต ให้ผลิตและเก็บเกี่ยวได้อย่างถูกต้องมีคุณภาพตามความต้องการของแต่ละตลาด ซึ่งสามารถตรวจสอบย้อนกลับไปสู่แปลงผลิตได้ จากนั้นมีการเจรจากับผู้ส่งออก โดยชี้จุดแข็งของกลุ่มฯ คือมีสมาชิกเครือข่ายที่เข้มแข็ง มีผลไม้คุณภาพ

ดังนั้นจึงเป็นหัวใจว่า หากสหกรณ์จะเป็นคนกลางในการขับเคลื่อนให้แก่เกษตรกรสมาชิก จะต้องพิจารณาดังแต่ต้นน้ำว่าผลิตสินค้าอะไรและพัฒนาสินค้านั้น เรื่องเงินเป็นเรื่องรอง เพราะหากผลิตดี มีรายได้ดี แล้วเกษตรกรส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับองค์ความรู้มากกว่าเรื่องเงิน และสหกรณ์ใดที่มีสมาชิกประสบความสำเร็จเช่นนี้จะเห็นได้ว่าสหกรณ์จะมีความยั่งยืน เพราะสมาชิกมีเงินใช้หนี้ได้ 100% และสามารถซื้อสินค้าสหกรณ์ ทั้งข้าวสาร น้ำมัน ฯลฯ นอกจากนี้สหกรณ์ของเรายังได้เชื่อมโยง

เครือข่าย สังข์ข้าวเกิดบุญมาจำหน่ายที่สหกรณ์ หรือนำสินค้าผลไม้มคุณภาพไปร่วมจำหน่ายในตลาดสุขใจ เป็นต้น ทั้งนี้การจะเปลี่ยนวิธีการทำงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์จะต้องใช้ความพยายามอย่างมาก

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวเชิญ คุณบุญเกิด ภาวนนท์ เล่าการดำเนินงานเครือข่ายข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทย

❖ คุณบุญเกิด ภาวนนท์ : เครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทย

กล่าวว่า จากที่ได้ร่วมรับฟังเวทีเสวนาในภาคเช้า ที่วิทยากรพูดถึงปัญหาสหกรณ์ว่า เหตุใดสหกรณ์จึงเดินช้าและทำอะไรจึงจะไปได้ ซึ่งตนเองรู้สึกดีใจที่ทุกคนเป็นห่วงวงการสหกรณ์ ทั้งนี้บริบทของสหกรณ์แต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน การเชื่อมโยงเครือข่ายจะเป็นแบบหลวมๆ ไม่เข้มแข็ง แต่ทุกวันนี้แต่ละสหกรณ์เริ่มตระหนักแล้วว่า สหกรณ์จะอยู่แบบโดดเดี่ยวไม่ได้อีกต่อไป ทุกสหกรณ์ต้องมีเครือข่ายเชื่อมโยงกัน ซึ่งหากสหกรณ์ขนาดเล็กยังเพิกเฉยในการหาทางเชื่อมโยงสู่สหกรณ์ขนาดใหญ่หรือสหกรณ์ขนาดใหญ่ก็มุ่งแต่จะรวมตัวติดต่อกันแต่ในกลุ่มเท่านั้นแล้ว สหกรณ์จะไปไม่รอด

จากนี้ไปการเข้าสู่ AEC นั้นจะต้องมีการเชื่อมโยงให้เข้มแข็ง สำหรับการเชื่อมโยงเครือข่าย 15 สหกรณ์ ของกลุ่มเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทยนั้น บางครั้งมีการถกเถียงกัน บางสหกรณ์ไม่ผลิตข้าวคุณภาพ ทุกเดือนต้องคุยกันเพื่อสร้างความเข้าใจ จะช่วยเหลือกันอย่างไร สุดท้ายได้ข้อสรุปว่าทุกกลุ่มต้องผลิตข้าวให้ได้คุณภาพ หากใครผลิตไม่ได้คุณภาพจะต้องขับออกจากเครือข่ายทันที

สำหรับปีนี้นับว่าเป็นปีแรกที่สหกรณ์จะมีการเชื่อมโยงกันเกือบทั่วประเทศ ซึ่งเราจะไม่ทำธุรกิจเฉพาะข้าวเท่านั้น แต่ทั้งนี้สมาชิกของสหกรณ์ทุกแห่งในประเทศก็ต้องให้ความร่วมมือกับสหกรณ์ในการซื้อสินค้าของสหกรณ์ด้วย และการเชื่อมโยงเป็นสิ่งที่ดี

สกก.เกษตรพิสัย จำกัด เริ่มเปลี่ยนจากการทำธุรกิจสินเชื่อ การกู้หรือให้กู้ โดยจะส่งเสริมให้สมาชิกผลิตข้าวอินทรีย์ ปลูกข้าวเมล็ดพันธุ์ดี แล้วสหกรณ์เป็นผู้รับซื้อและสหกรณ์มีศูนย์กระจายสินค้าขนาดใหญ่ ซึ่งมีเงินเข้าเดือนละประมาณเกือบสองล้านบาท ทั้งนี้ข้าวเกิดบุญก็จะส่งไปวางจำหน่ายกับเครือข่ายเกือบทั่วประเทศเช่นกัน

จากการศึกษาดูงานจากสหกรณ์ร้านค้า จ.ตราด แล้วจึงมีความคิดว่าควรจะดำเนินการเช่นสหกรณ์นั้น และตระหนักแล้วว่าหากสหกรณ์ทำแต่ธุรกิจสินเชื่อจะไปไม่รอดเพราะฐานอาคารไม่ได้ สกก.เกษตรพิสัย จึงหันมาทำธุรกิจรวบรวมผลผลิตเป็นหลัก และแปรรูปสินค้าข้าว และทำธุรกิจกระจายสินค้าด้วย ซึ่งคิดว่าการดำเนินงานของสหกรณ์จะไปได้ดี นอกจากนี้สหกรณ์ยังนำกำไรที่ได้ส่วนหนึ่งคืนสู่สังคมด้วย เช่น สร้างห้องให้โรงพยาบาล มอบให้โรงเรียน เป็นต้น

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวเชิญ คุณวุฒิชัย ประกอบทรัพย์ เล่าเรื่องวิถีชีวิตของเกษตรกรรุ่นใหม่ อะไรรคือแรงบันดาลใจ และการทำงานเป็นอย่างไร

❖ คุณวุฒิชัย ประกอบทรัพย์ และคณะทายาทเกษตรกร

แนะนำสมาชิกทายาทเกษตรกรรุ่นใหม่ คือ พิมพ์และพีเบิร์ด ซึ่งได้กลับมาทำสวนผลไม้และมาร่วมกลุ่มทำงาน

จากที่ไปศึกษาดูงานที่ประเทศญี่ปุ่น เมืองผลไม้นาగాโนะ ซึ่งเป็นแหล่งที่ให้ความสำคัญกับเรื่องสหกรณ์ เกษตรกร และสมาชิกอย่างแท้จริง มีการทำงานแบบครบวงจร ตั้งแต่เรื่องการทำเรื่องต้นทุน อุปกรณ์การเกษตร ระบบตลาด ซึ่งการดูงานครั้งนี้ได้องค์ความรู้ใหม่ๆ กลับมาใช้หลายๆ เรื่อง นอกจากนี้ได้พบกับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ตั้งใจไปซื้อผลไม้จากสหกรณ์เมืองนาగాโนะแห่งนี้ จึงเป็นแรงบันดาลใจที่จะทำงานต่อไป

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท เชิญ คุณนิคม เพชรผา เล่าประสบการณ์การทำงาน

❖ คุณนิคม เพชรผา : เครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม จ.ยโสธร

กล่าวว่า อาชีพชาวนาเป็นอาชีพที่มั่นคง เป็นอาชีพที่ได้บุญมากอีกอาชีพหนึ่ง ตนเองประกอบอาชีพการทำนามาตั้งแต่เกิด วันนี้ขอขอบคุณสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ที่ให้รางวัลกับกลุ่มเครือข่ายข้าวคุณธรรม นวัตกรรมแรกที่ได้รับคือ นวัตกรรมทางสังคม ได้รับรางวัลรองชนะเลิศเมื่อ 5 ปีที่ผ่านมา และในวันนี้ได้รับรางวัลนวัตกรรมใหม่สำหรับการขับเคลื่อนธุรกิจทางสังคม

กลุ่มข้าวคุณธรรมทำกิจกรรมการผลิต แปรรูป จัดการตลาด ขอไม่พูดคำทางวิชาการที่จะใช้คำว่า “โซ่อุปทาน” ต้นน้ำของเรา เป็นการผลิตข้าวแบบง่ายๆ ทำให้ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะมาตรฐานของคนต้องมีคุณธรรม จึงจะได้เป็นข้าวคุณธรรม และอีกมาตรฐานหนึ่งคือ มาตรฐานผลผลิตตามสากล IFOAM ดังนั้นจึงจัดการคุณภาพได้ง่าย ส่วนกลั่นน้ำเป็นการเก็บข้าวในรูปข้าวเปลือกแทนข้าวสารเพื่อป้องกันข้าวเน่า เรามีโรงสีดาวกระจายที่สามารถแปรรูปได้ด้วยตัวเอง ทุกส่วนของข้าวจะกลับไปสู่ฟาร์มไปทำประโยชน์อื่นๆ ได้ เช่นนำไปเลี้ยงสัตว์ ทำให้ได้เป็นโซ่อินทรีย์ เป็นต้น จนในที่สุดเรามีศูนย์ข้าวคุณธรรมขึ้น เพื่อควบคุมกันเองในสังคม พวกเราอยู่ในพื้นที่ 5 จังหวัด การควบคุมที่ดีที่สุดคือให้คนในสังคมช่วยควบคุมกันเอง

ปัจจุบัน “ข้าวคุณธรรม” ต้องสั่งจองเพื่อการผลิตได้ตรงต่อความต้องการของผู้บริโภค เราทำข้าวพันธุ์พื้นเมืองชนิดต่างๆ มากกว่า 150 สายพันธุ์ และนำมาผสมเพื่อการวิจัย พบว่าข้าวพันธุ์พื้นเมืองที่หลายสีนั้นมีคุณค่าทางโภชนาการมากมาย จึงได้นำมาผสมให้ได้สมดุลกับธาตุ ซึ่งเราใช้จุดด้อยที่โรงสีใหญ่ไม่รับสีข้าวพันธุ์พื้นเมืองเหล่านี้มาดำเนินการเอง จนได้เป็นข้าวพันธุ์พื้นเมืองแบบผสมออกมาจำหน่ายซึ่งได้รับความนิยมในกลุ่มผู้บริโภคที่รักสุขภาพเป็นอย่างมาก

ต่อมาโชคิได้รับพระราชทานพันธุ์ข้าวจากสมเด็จพระเทพรัตนฯ เช่น ข้าวเหนียวพันธุ์สันป่าตอง และข้าวทนน้าท่วม เป็นต้น จนในที่สุดได้มีธนาคารเมล็ดพันธุ์ เป็นศูนย์วิจัยพันธุ์พืช ซึ่งชาวนาแต่ละคนจะได้รับผิดชอบดูแลคนละ 3-4 สายพันธุ์ ให้ปลูกในแปลงนา นอกจากนี้ยังมีการผสมข้าวสายพันธุ์ต่างๆ

จนได้ข้าวสายพันธุ์ใหม่ขึ้น เช่น ข้าวพันธุ์ศรีลาภรณ์ (ข้าวเหนียวดำ) เป็นต้น ทั้งนี้ได้มีการตั้งชื่อธนาคารเมล็ดพันธุ์ว่า “ธนาคาร” ที่หมายความว่า อาคารที่เก็บทรัพย์อันประเสริฐ

สุดท้าย กลุ่มข้าวคุณธรรมได้มีศูนย์การเรียนรู้ของชาวบ้าน ที่เรียกว่า “ศูนย์การเรียนรู้ไทบ้าน” นอกจากนี้ที่กลุ่มฯ ยังมีสวัสดิการชาวนา ทำเทอร่าปีบ้านนา สป่าบ้านทุ่ง ให้แก่สมาชิกฟรี เพื่อรักษาสุขภาพให้แก่สมาชิก มีการล้างพิษในร่างกาย ซึ่งได้รับความนิยมจากคนภายนอกที่ให้ความสนใจเข้าร่วมคอร์สล้างพิษนี้เป็นอย่างมาก นอกจากนี้ในปลายปีจะขอเชิญอาจารย์จากสถาบันวิชาการฯ สกว. และผู้สนใจ เข้าร่วมการเกี่ยวข้าวและชิมข้าวที่ชาวนากลุ่มข้าวคุณธรรมได้ปลูกไว้ด้วย

จากนั้น รศ.จุฑาทิพย์ ภัทรวาท กล่าวเชิญ คุณวินัย เมฆดำ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเกษตรกรรมรุ่นใหม่ ส.ป.ก. ได้เล่าความมุ่งหวังในระยะ 2 ปีข้างหน้าว่าจะทำอะไรบ้าง

❖ คุณวินัย เมฆดำ : ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเกษตรกรรมรุ่นใหม่ฯ ส.ป.ก.

เล่าว่า ได้ร่วมงานโครงการชาวนามืออาชีพของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ไม่นาน เริ่มต้นรับผิดชอบโครงการในพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่จังหวัดเชียงราย มหาสารคาม สิงห์บุรี ชัยนาท และชุมพร ทั้งนี้จากการเก็บข้อมูลชาวนา จ.ชุมพร พบว่ารักการปลูกข้าว แต่จากพื้นที่ชัยนาทและสิงห์บุรี คำตอบที่ได้แตกต่างกัน ซึ่งถามว่าอาชีพชาวนาจะหายไปหรือไม่ คำตอบคือไม่หายไปอย่างแน่นอน แต่ชาวนาจะถือครองพื้นที่น้อยลงแต่เช่าเพิ่มมากขึ้น สร้างมูลค่าได้เร็วที่สุด

สำหรับบทบาทหน้าที่ของ ส.ป.ก. นั้นไม่มีปัญหาในการจัดสรรที่ดิน ประมาณ 30 กว่าล้านไร่ทั่วประเทศ แต่ สกว. ระบุว่า ส.ป.ก. ยังทำงานนี้ไม่สำเร็จ ปัญหาคือ ต้องมีการพัฒนาอาชีพด้วย เพราะหากสำเร็จแล้วที่ดินเหล่านั้นคงไม่ถูกเปลี่ยนมือจากพื้นที่เกษตรไปเป็นรีสอร์ทเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ปัญหาหนึ่งคือเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ไม่ได้มีความสามารถด้านการเกษตรเหมือนกันทุกคน แต่ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. เป็น Smart officer ได้ คือมีความสามารถที่จะถ่ายทอดชุดความรู้เหล่านี้ได้ สิ่งที ส.ป.ก. กังวลคือ อนาคตจะนำชุดความรู้เหล่านี้ไปใช้อย่างไร ซึ่งอนาคตถ้าได้ถ่ายทอดความรู้ร่วมกันน่าจะเกิดประโยชน์เป็นอย่างมาก และขณะนี้ ส.ป.ก. ได้เตรียมคนจากโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรมรุ่นใหม่ โดยมีความร่วมมือกับวิทยาลัยอาชีวศึกษา ซึ่งจากการวิจัยของ สกว. พบว่า คนที่จบหลักสูตรการเกษตร ในวิทยาลัยมานั้นจะไม่อยากกลับไปสู่ภาคการเกษตร เนื่องจาก 1) ไม่ศรัทธาต่ออาชีพเกษตรกร 2) ขาดความรู้ และ 3) ขาดปัจจัย ดังนั้นจึงมีการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาเกษตรกรรมรุ่นใหม่ ซึ่งได้ทำไปแล้ว 3 หลักสูตร โดยส.ป.ก.ทำหน้าที่จัดขบวนการและสร้างกระบวนการเรียนรู้ และได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายเข้ามาให้ความรู้ในทุกด้าน ร่วมกันสร้างความยั่งยืนให้แก่เกษตรกร ซึ่งความยั่งยืน คือ ตัวเกษตรกรต้องสร้างทางเลือกในอาชีพของตัวเองได้

สุดท้ายขอฝากเรื่องเกษตรอินทรีย์ กับมาตรฐาน GAP ต้องดูให้ดีว่า 2 อย่างนี้คืออะไร ต้องใช้ให้เป็นและใช้ให้เกิดประโยชน์ เพราะบางครั้งการใช้ปุ๋ยเคมีที่เป็นอาหารของพืชก็มีความจำเป็น

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวเชิญ คุณเกนศักดิ์ ศรีสวຍ นักวิจัยในโครงการหลักสูตรชาวนามืออาชีพ เป็นนักวิจัยรุ่นใหม่และเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ด้วย ได้เล่าความเป็นมาของแนวคิดโรงเรียนลูกชาวนา

❖ **คุณเกนศักดิ์ ศรีสวຍ : นักวิจัยโครงการหลักสูตรชาวนามืออาชีพ**

เล่าว่า ตนเองเป็นคนเกษตรพิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด และเป็นลูกชาวนาเหมือนกัน ซึ่งจากเริ่มต้นมีความสงสัยว่าเหตุใดคนออกจากอาชีพชาวนา จึงทำการวิจัยสำรวจการสืบทอดอาชีพชาวนา แล้วพบว่าร้อยละ 70-80% อยากประกอบอาชีพชาวนาต่อไป แต่รุ่นพ่อแม่มีเพียง 2% เท่านั้นที่อยากให้ลูกกลับมาประกอบอาชีพชาวนาต่อจากพ่อแม่ จึงเป็นที่มาของแนวคิดโครงการชาวนามืออาชีพ เพื่อจะให้ชาวนาได้มีภาพความสำเร็จของการประกอบอาชีพชาวนาให้เห็นเป็นตัวอย่างจริง และจะทำอะไรให้ชาวนาอยู่รอดได้อย่างยั่งยืน

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท เชิญ ผศ.ดร.ทิพรัตน์ พงศ์ธนาพาณิช ร่วมเล่าประสบการณ์

❖ **ผศ.ดร.ทิพรัตน์ พงศ์ธนาพาณิช : นักวิจัยโครงการหลักสูตรชาวนามืออาชีพ**

กล่าวว่า ขอขอบคุณสถาบันฯ และ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ที่ให้โอกาสเข้ามาร่วมงานวิจัย มีความคิดว่าอาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพที่สูงส่งมาก อยากให้กำลังใจเกษตรกรทุกคน ที่ท่านสามารถฝ่าฟันความยากลำบากมาได้ ต่อไปนี้ถ้าท่านเปิดใจรับโอกาสทางเลือกใหม่ สิ่งแปลกเปลี่ยนในเวทีวันนี้ อยากลองให้ศึกษาและนำไปตัดแปลงให้เข้ากับตัวเอง และพัฒนาให้เป็นของตัวเอง เพื่อให้ได้เป็นนวัตกรรมใหม่ที่เหมาะสมกับแปลงนาของตนเอง

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท เชิญ คุณเพทาย ปทุมจันทรรัตน์ นักสหกรณ์ที่มีคุณค่า แห่งปี 2552 (นักสหกรณ์ที่มีคุณค่ารุ่นแรก) ซึ่งทำงานร่วมกับชุมชนมาโดยตลอด ร่วมแสดงความคิดเห็น

❖ **คุณเพทาย ปทุมจันทรรัตน์ : นักสหกรณ์ที่มีคุณค่า แห่งปี 2552**

กล่าวว่า จากการเข้าร่วมฟังเวทีในวันนี้พบว่าทิศทางการทำงานเป็นเชิงรุก เป็นนวัตกรรมที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสายงานสหกรณ์ เช่น เรื่องภาคเกษตร เคยดูงานที่ประเทศเกาหลีและไต้หวัน พบว่าที่นั่นทำงานเกษตรกันอย่างจริงจังตั้งแต่ของไทยกลับทำทึ่งๆ ขว้างๆ แต่วันนี้พวกเราทำกันอย่างจริงจังและมีนักสหกรณ์คอยให้การสนับสนุนส่งเสริมจึงคิดว่าจะไปได้ดี ขณะเดียวกันในส่วนของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ก็แรงที่จะฟื้นฟูจิตตารมณ์ คุณธรรม กับสมาชิก ให้ตระหนักว่าต้องใช้ 2 สิ่งนี้เป็นตัวเริ่มต้น ต้องใช้คนนำเงินและยังคงใช้กันอยู่มาโดยตลอด

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท เชิญ ดร.สาโรจน์ อังสุมารินทร์ ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันฯ ร่วมแสดงความคิดเห็นและมีข้อเสนออย่างไร

❖ รศ.ดร.สาโรช อังสุมาลิน : ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

จากการได้ไปประชุมที่ จ.สุรินทร์ ได้คุยกันว่าสหกรณ์ทำงานอะไรบ้าง เคียงว่าเรากำลังทำอะไร เพราะทางญี่ปุ่นกับเกาหลีใช้ระบบจากบนลงล่าง แต่ของ รศ.จุฑาทิพย์ ทำจากล่างขึ้นบน เน้นเรื่องทำธุรกิจ และการสร้างคน ซึ่งแตกต่างกับของเค้านั้นมาก ของเราต้องสร้างเครือข่ายมาทำธุรกิจร่วมกัน สอนให้พวกเราทำธุรกิจให้เป็น ตัวอย่างมีอยู่หลายกลุ่ม แต่จะเป็นคนจากข้างนอกเข้าไปทำงานกับชุมชน ซึ่งเป็นห่วงว่าหากคนเหล่านี้ถอนตัวออกมาเมื่อไหร่ เกรงว่าจะล้มครืน จึงเห็นว่าต้องมีการสร้างคนรุ่นใหม่ เข้ามาร่วมงานด้วย ต้องสร้างคนจากข้างล่างขึ้นไป ได้คุยกับ ดร.สีลาภรณ์ แนะนำว่า ให้ มก. สร้างบริษัทเกษตรขึ้น แล้วนำไปดำเนินการธุรกิจฐานสังคม ซึ่งไม่สามารถทำได้ ดังนั้นสิ่งสำคัญคือ ต้องสร้างคนที่จะไปเป็นผู้ประกอบการที่มีจิตใจเพื่อสังคม ทั้งนี้คนไทยยังขาดวินัยกันอยู่มาก ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยไม่สามารถพัฒนาได้ และนิสัยในการออมของคนไทยจะยังมียุ่่น้อย นิยมกู้ยืมและนำเงินในธนาคารมาใช้

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท เชิญ อ.เชิญ บำรุงวงศ์ ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันฯ ให้โอวาสแก่ผู้ร่วมเวทีเสวนาในครั้งนี้

❖ อ.เชิญ บำรุงวงศ์ : ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

กล่าวว่า จุดประสงค์ใหญ่ของพวกเราชาวสหกรณ์คือ ต้องการให้สหกรณ์ของพวกเราเป็นสหกรณ์ที่แท้จริง ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมวลสมาชิก ชุมชน และสังคม เพราะผู้ที่คิดริเริ่มสหกรณ์นั้นเริ่มจากความคิดที่จะช่วยให้หลุดพ้นพันธะทางเศรษฐกิจและสังคม ให้สามารถพึ่งตนเองได้ ดังนั้นถ้าแต่ละคนต่างคนต่างทำจะสำเร็จได้ยาก ดังนั้นจึงมีคำขวัญที่ว่า “ต้องช่วยตัวเองด้วยการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน” ตัวอย่างในต่างประเทศที่พัฒนาสหกรณ์ขึ้นมาจนยืนอยู่บนลำแข้งของตัวเองได้ จึงควรต้องหันกลับมาองงานสหกรณ์ในประเทศไทย ซึ่งตั้งขึ้นมาร่วม 100 ปี แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จได้ ไม่มีการพัฒนาคนให้รู้จักช่วยตนเองอย่างแท้จริง คนส่วนใหญ่ยังหวังที่จะพึ่งความช่วยเหลือจากรัฐบาล ดังนั้นเราต้องพัฒนาคนของเราให้ตามคำขวัญดังกล่าวให้สำเร็จ

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท เชิญให้วิทยากรแต่ละท่านกล่าวสรุปก่อนปิดเวที

❖ คุณมนัส ชูผกา : สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าวหงษ์ทอง (กลุ่มเจียเม้ง) จำกัด

กล่าวว่า เมื่อได้จัดตั้งสหกรณ์ ทำให้สมาชิกระดับล่างเกิดปัญญา เลิกดื่ม เลิกสูบ เลิกเล่นหวย ซึ่งพนักงานที่จังหวัดศรีสะเกษ สหกรณ์จะให้เงินกู้ใช้จ่ายในการทำนา แต่ใครที่จะเข้าโครงการนี้ต้องเข้ารับการอบรมหลักสูตรชาวนามืออาชีพ ทำให้ขณะนี้พนักงานของบริษัทต่างเข้าใจแล้วว่า ต้องมีการสะสมทรัพย์และไม่ใช้จ่ายในทางที่ไม่ควร นอกจากนี้ทางจังหวัดนนทบุรี เห็นความดีของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าวหงษ์ทอง จำกัด จึงตนเองเชิญไปบรรยาย แต่ผู้จัดการที่ได้มาร่วมฟังมักไม่เข้าใจ จึงไม่สามารถกลับไปอธิบายให้เจ้าของบริษัทเข้าใจได้ ทำให้ไม่สามารถจัดตั้งสหกรณ์ได้ ดังนั้นตนเองยินดีให้

ความร่วมมือในการจัดตั้งดำเนินการสหกรณ์ และต้องการเผยแพร่งานนี้ไปสู่อื่นๆ เพื่อช่วยเหลือพนักงานบริษัทแก้ปัญหาเรื่องหนี้สินของพนักงานด้วย

❖ **คุณวินัย เมฆดำ :** ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเกษตรกรรมรุ่นใหม่ฯ ส.ป.ก.

กล่าวว่า ในฐานะผู้ใช้ชุดความรู้ ต้องขอขอบคุณงานวิจัยดีๆ ที่สถาบันฯ ได้สร้างสรรค์ขึ้น และคิดว่างานวิจัยทุกอย่างขยายผลไปอย่างเป็นรูปธรรม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องชาวนามืออาชีพ เรื่องของ Farmer Shop และคิดว่า ส.ป.ก. มีความพร้อมจะได้นำหลักสูตรเพื่อนำไปสู่กระบวนการจัดการที่จะให้เจ้าหน้าที่นำองค์ความรู้ต่างๆ ไปสู่เกษตรกร ซึ่งตัวเกษตรกรเองที่ดำเนินการอยู่ก็มีความพร้อมที่จะรองรับในเรื่องเหล่านี้เช่นกัน เพียงแต่ว่า Smart Officers นั้นยังต้องหาวิธีการพัฒนาต่อไป

❖ **คุณบุญเกิด ภาณุพันธ์ :** เครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทย

กล่าวว่า ในฐานะที่เป็นนักสหกรณ์ ขอฝากสหกรณ์ให้ส่งเสริมสมาชิกปลูกข้าว หรือผลิตสินค้าที่ได้คุณภาพมาตรฐาน และเชื่อมโยงกับสหกรณ์ต่างๆ กลุ่มต่างๆ ตลอดจนเอกชน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และแลกเปลี่ยนสินค้าซึ่งกัน และเพื่อที่จะร่วมกันควบคุมไม่ให้สินค้าออกมาจนล้นตลาด

❖ **คุณนิคม เพชรผา :** เครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม จ.ยโสธร

กล่าวว่า ในฐานะเป็นชาวนาและเป็นเกษตรกร อยากให้มีการพัฒนาเพื่อรองรับการแก้ปัญหาใน 3 อ. คือ 1) อายุของเกษตรกรที่ต้องมีคนรุ่นใหม่เข้ามารับช่วงต่อ 2) อาณาเขต ในอนาคตเมื่อเปิด AEC แล้วจะไม่มีขอบเขตการค้า จึงต้องเตรียมรับมือ และ 3) อากาศโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นจึงต้องมีการพัฒนาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทั้ง 3 อ. ดังนั้นหากจะยกฐานะกิจฐานสังคมให้สหกรณ์ทำได้ จะต้องทำการยกระดับจิตวิญญาณให้สูงขึ้น

❖ **คุณศศิธร วิเศษ :** เครือข่ายคุณค่าผลไม้ จ.จันทบุรี

กล่าวว่า ด้วยการเป็นนักส่งเสริมสหกรณ์ จึงอยากเห็นสหกรณ์เติบโตอย่างมั่นคงเพื่อเกษตรกรสมาชิกผู้เป็นเจ้าของ ดังนั้นการจะทำหน้าที่เป็นองค์กรธุรกิจฐานสังคม สหกรณ์ต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาสมาชิกผู้เป็นเจ้าของ ควรให้ทุกคนร่วมมือกัน ซึ่งในเครือข่ายของพวกเราจึงให้ความสำคัญในการสร้างเวทีเพื่อให้เกิดการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไข เพื่อสุดท้ายจะได้ประโยชน์ร่วมกัน เดินไปข้างหน้า และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำสู่การพัฒนาอย่างเป็นระบบ ที่สำคัญต้องทำอย่างต่อเนื่อง เพราะว่าเครือข่ายมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือทำให้สมาชิกผู้เป็นเจ้าของมีรายได้และประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง

❖ **คุณอรุณ นวราช :** กรรมการผู้จัดการโรงแรมสวนสามพราน

กล่าวว่า จากมุมมองของนักธุรกิจ อาชีพเกษตรกรนั้นหากไม่พูดถึงเรื่องของจิตวิญญาณแล้ว นับว่าเป็นอาชีพที่มีรายได้ดีแต่ต้องเป็นเกษตรกรอินทรีย์ เพราะจากประสบการณ์ตลอด 3 ปีที่ผ่านมาที่ได้ ทำเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ 1 ไร่ ทำเกษตรอินทรีย์สามารถหาวัตถุดิบได้จากรอบๆ ตัว ไม่ต้องใช้เงินไปซื้อ สารเคมี ดังนั้นขอฝากไว้ว่าอยากให้มีความเชื่อใจเกษตรกรอินทรีย์ในมหาวิทยาลัย เพราะส่วนใหญ่จากการ เสาะหาแล้วจะพบแต่คนที่มีความจิตวิญญาณแต่ยังไม่มีการสอนเรื่องนี้อย่างจริงจัง และตนเองยินดีให้ความ ร่วมมือในการให้ความรู้เรื่องดังกล่าวด้วย

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวสรุปว่า ทั้งหมดที่กล่าวถึงแต่ละเครือข่ายนั้น การทำงานไม่ใช่ เรื่องง่าย สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ต้องขอบคุณที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ทรงคุณวุฒิ และ เครือข่ายทุกภาคส่วน และแท้จริงสหกรณ์คือองค์การธุรกิจฐานสังคม เพียงแต่ในบ้านเรายังไม่เป็น สหกรณ์แท้ ดังนั้นจึงอยากเชิญชวนให้พวกเรามาช่วยกันทำให้สหกรณ์เป็นสหกรณ์แท้ ซึ่งสถาบัน วิชาการด้านสหกรณ์จะยังคงขับเคลื่อนต่อไป พร้อมปิดเวที

จบการเสวนาในภาคบ่าย เวลา 16.30 น.

รายงานการประชุมหารือ

ภายใต้โครงการความร่วมมือทางวิชาการว่าด้วย

“โครงการถ่ายโอนความรู้ในการยกระดับความสามารถของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
(Smart Farmers; Smart Officers) สู่การพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมเพื่อการกินดีอยู่ดี”

วันพฤหัสบดีที่ 10 ตุลาคม 2556

ณ ห้องประชุมสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ชั้น 2 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน กรุงเทพฯ

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. รศ. จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ม.เกษตรศาสตร์
2. นายวินัย	เมฆดำ	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่และยุวเกษตรกร ส.ป.ก.
3. น.ส.กิริติยา	สวัสดิภาพ	นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ ส.ป.ก.
4. น.ส.พาณิตา	ชัยดิเรก	เจ้าหน้าที่ปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.

เริ่มประชุมเวลา 09.30 น.

ความเป็นมา

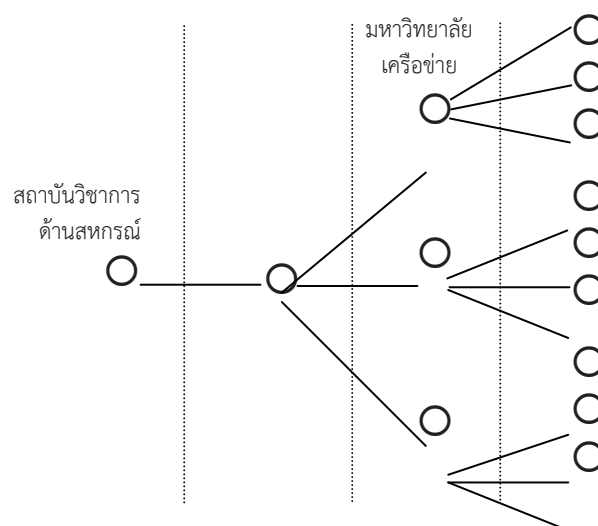
จากบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือภายใต้โครงการความร่วมมือทางวิชาการว่าด้วย “โครงการถ่ายโอนความรู้ในการยกระดับความสามารถของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. (Smart Farmers; Smart Officers) สู่การพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมเพื่อการกินดีอยู่ดี” ภายใต้โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ระหว่างสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มก.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (สวก.) ณ ห้องประชุมกำพล อดุลย์ อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2556 เพื่อถ่ายโอนความรู้ และนวัตกรรมจากการวิจัยของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ เพื่อนำไปพัฒนาบุคลากรของ ส.ป.ก. และบุคลากรที่อยู่ภายใต้ภารกิจของ ส.ป.ก. ให้มีทักษะในการบริหารจัดการแบบองค์รวม เพื่อนำไปสู่การสร้างคุณค่า และมูลค่าเพิ่มในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นไปในแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามกรอบภารกิจ ดังนี้ 1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมด้านการบริหารจัดการแบบองค์รวมเพื่อยกระดับขีดความสามารถเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ส.ป.ก. ในการปฏิบัติภารกิจสู่การบรรลุเป้าหมาย ส่งเสริมการดำเนินการโครงการพัฒนาตัวแบบธุรกิจชุมชน เพื่อเป็นกลไกของคนในชุมชนในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมบนการพึ่งพาตนเอง เพื่อการมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี สนับสนุนการพัฒนาศูนย์เรียนรู้มีชีวิต เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน สนับสนุนการพัฒนาตัวแบบธุรกิจที่มีการบริหารจัดการใช้อุปทาน เพื่อนำประโยชน์สู่สมาชิกและชุมชน

ประเด็นที่หารือ

สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การเตรียมบุคลากร ส.ป.ก. และการดำเนินการโครงการพัฒนาตัวแบบธุรกิจชุมชน ตามบันทึกความร่วมมือฯ

สรุปการประชุม

รศ. จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ได้อธิบายประสบการณ์การดำเนินงานขยายผลการถ่ายโอนความรู้ และประสบการณ์ของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ให้กับ ธกส. ใน 25 จังหวัด การถอดบทเรียนเครือข่ายอาจารย์มหาวิทยาลัยที่ทำงานร่วมกันเพิ่มขึ้น พบว่า ไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานของ ธกส. ที่เป็นเครือข่ายเพิ่มขึ้น เนื่องจาก การเอาประสบการณ์ในตัวบุคคลไปทำงาน ไม่ได้นำแก่นแท้ของการพัฒนาไปใช้ในการทำงาน แนะนำให้ควรทำการวางแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาองค์กรกับการพัฒนาคนในองค์กรไปพร้อมๆกัน

รศ. จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีบุคคลที่ทำหน้าที่เป็น Hub รับข้อมูลจากสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ นำไปขยายผลต่อให้กับ ส.ป.ก. จังหวัด ควรทำจำนวนน้อยเพื่อให้เป็นการนำร่อง เป็น Fast track ก่อน Smart Offices จึงควรมีจำนวนประมาณ 10 ราย

นายวินัย เมฆดำ ได้กล่าวถึง ในส่วนของการขับเคลื่อนงานภายใต้โครงการความร่วมมือทางวิชาการว่าด้วย “โครงการถ่ายโอนความรู้ในการยกระดับความสามารถของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. (Smart Farmers; Smart Officers)” ผู้พัฒนาอย่างเป็นองค์รวมเพื่อการกินดีอยู่ดี” จำนวนบุคลากร ส.ป.ก. ที่เข้าร่วมโครงการฯ เดิมมีจำนวน 40 ราย ควรลดลงมาประมาณ 10 – 15 ราย ส.ป.ก. มีงบประมาณในแผนงานที่พร้อมให้การสนับสนุนการขับเคลื่อนงาน

ในส่วนของการซื้อและวัตถุประสงค์ของโครงการควรจะเป็น “โครงการถ่ายทอดความรู้ในการยกระดับความสามารถของเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. (Smart Officers) เพื่อการส่งเสริมธุรกิจฐานชุมชนให้เข้มแข็ง”

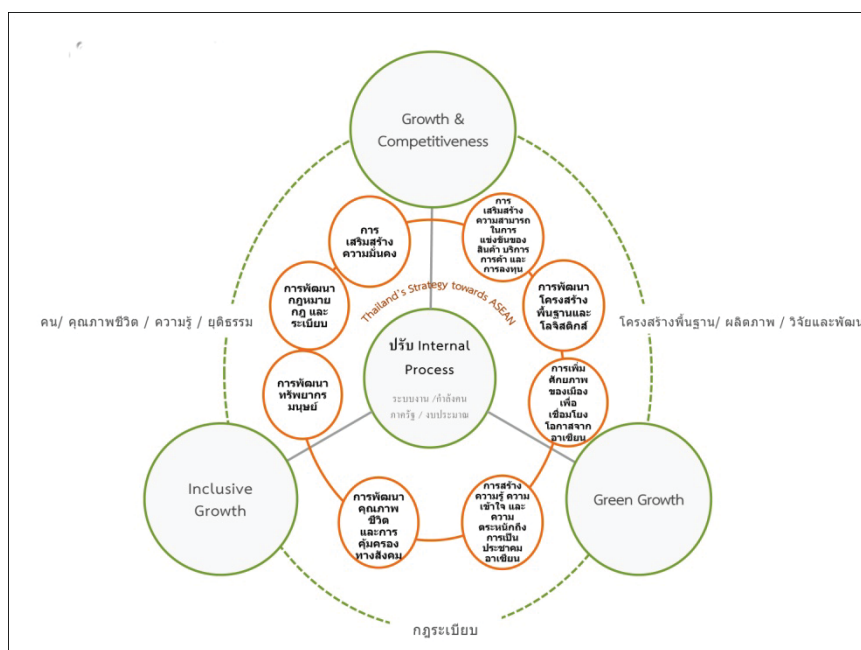
วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อสร้างความเข้มแข็ง/สร้างศักยภาพชุมชน (Community Capacity Building) ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจฐานชุมชนและกระบวนการกิจกรรมที่ให้ความสนใจ (Attention activities)
- 2) ฝึกทักษะการทำงานจริงร่วมกับชุมชนให้ครอบคลุมตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ได้ตัวแบบหลักสูตรชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Community learning) ได้ยุทธศาสตร์ direct marketing
- 2) ได้พัฒนาเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. เป็น Hub Community learning Center ทำหน้าที่ส่งเสริมธุรกิจฐานชุมชนให้เข้มแข็ง ในการขยายผลและเชื่อมโยงเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง

สำหรับการยกระดับความสามารถของเจ้าหน้าที่ให้เป็น Smart Officer เพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558 โดยมีการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนและสมดุลตามยุทธศาสตร์ประเทศ 2020 (New Growth Model) หน่วยงานภาครัฐควรทำการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) สร้างเครือข่าย (net work) โครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ (Infrastructure) ดำเนินถึงมาตรฐานสิ่งแวดล้อม (Green Growth) และเรียนรู้ร่วมกันในเรื่องของการค้าที่เป็นธรรม (Fair trade town) เพื่อให้ประชาชนได้มีทางเลือก

แผนการทำงานโครงการ 3 ปี (ปีงบประมาณ 2557 – 2559)

รศ. จุฑาทิพย์ ภัทราวาท เสนอในที่ประชุม เกี่ยวกับผลผลิตในระยะเวลา 3 เดือน: การพัฒนาตัวแบบหลักสูตรนำร่อง (รศ. จุฑาทิพย์ ภัทราวาท มีข้อมูลเดิมอยู่แล้ว) เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับกระบวนการทำงานแนวใหม่ สร้างวัฒนธรรมองค์กรใหม่ โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ ที่ต้องมีการลง Work Shop และมีคู่มือการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย สารการเรียนรู้ รวมทั้ง ให้ ส.ป.ก. เป็นผู้จัดทำร่างเงื่อนไขข้อกำหนดขอบเขตและรายละเอียด (Terms of Reference: TOR) และเป็นฝ่ายเลขานุการของโครงการดังกล่าว

- พัฒนาหลักสูตร นำเสนอหลักสูตร เมื่อผ่านการพิจารณาเห็นชอบ นำหลักสูตรที่ได้มีการพัฒนาแล้วนำไปทดลองกับรุ่นที่ 1 ซึ่งเป็น Hub นำไปปรับใช้ และนำไปใช้กับรุ่นถัดไป
- คุณสมบัติของบุคลากร ส.ป.ก. ที่เข้าร่วมโครงการฯ ส.ป.ก. ควรมีทีมงานที่เลี้ยง (Costing) สำหรับการประชุมควรมีจดบันทึกรายงาน (report) การประชุมทุกครั้ง กลุ่มเป้าหมาย Fast track จำนวน 10 – 15 ราย ควรมี Screen คน โดยการสัมภาษณ์ และให้คะแนน พิจารณาคัดเลือกจากทัศนคติ ความตั้งใจ มีการศึกษาในระดับปริญญาโท มีชุมชนหรือเครือข่ายที่มีการผลิต เช่น พืชผัก มีเวลาเพียงพอไม่ติดภารกิจจากงานประจำที่รับผิดชอบ
- พื้นที่ในการดำเนินงาน ควรเป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้กรุงเทพฯ เดินทางสะดวก และพิจารณาความร่วมมือของผู้นำท้องถิ่นเป็นองค์ประกอบ เช่น อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ระยะเวลาในการพัฒนา อาจจะเรียนอาทิตย์ละ 1 วัน
- กิจกรรมการพัฒนาร่วมกับแผนยุทธศาสตร์ของคณะ เรียนในหลักสูตร Inter Program “ผู้ประกอบการธุรกิจฐานสังคม”ร่วมกับนักศึกษาปริญญาเอกประเทศมาเลเซีย ประมาณ 5 – 6 ราย มีทีมงานผู้เชี่ยวชาญ (Professional) ในวิชาชีพที่เกี่ยวข้องที่หลากหลาย เข้าไปสถานที่จริง ศึกษาดูงานต่างประเทศ เรียนจากห้องเรียนธรรมชาติ สามารถนำไปต่อยอดในระดับปริญญาเอกได้ และสามารถขอทุนวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ในส่วนของการขยายผลในการพัฒนานวัตกรรมใหม่ และพัฒนาเครื่องมือการทำงานในการประเมินผล ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (สวก.)

เลิกประชุมเวลา 11.34 น.

รายงานการประชุมโครงการวิจัยศูนย์เรียนรู้ชีวิตตลาดสุขใจ

วันศุกร์ที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2556 เวลา 16.00–18.00 น.

ณ ห้อง 214 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. รศ. จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. คุณอรุช	นวรราช	หัวหน้าโครงการวิจัย
3. คุณดิษยา	ยศพล	นักวิจัย
4. คุณสุพจน์	สุขสมงาม	เจ้าหน้าที่วิจัย สว.สก.

เริ่มประชุมเวลา 16.00 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้ประสานงานกลางชุดโครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ได้กล่าวเปิดการประชุมโครงการวิจัยศูนย์เรียนรู้ชีวิตตลาดสุขใจ การประชุมครั้งนี้คุณอรุช นวรราช หัวหน้าโครงการวิจัยและทีมวิจัยได้ขอปรึกษาผู้อำนวยการสถาบันฯ ในประเด็นต่าง คือ

1. แนวทางการจัดตั้งมูลนิธิในการบริหารจัดการโครงการวิจัย ซึ่งขณะนี้ทีมวิจัยได้เตรียมการจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ เบื้องต้น มีคณะกรรมการมูลนิธิคือ
 - 1.คุณหญิงชฎา วัฒนศิริธรรม
 - 2.คุณสุชาดา ยวบวรณ
 - 3.รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท
 - 4.คุณอรุช นวรราช
 - 5.คุณดิษยา ยศพล

โดยผู้อำนวยการได้แนะนำให้ทีมวิจัยได้จัดเตรียม รายงานการประชุม วัตถุประสงค์มูลนิธิ แหล่งเงินทุน รายรับ มีกิจกรรม มีโลโก้มูลนิธิ ทั้งนี้ทีมวิจัยได้รายงานว่าจะตั้งชื่อมูลนิธิสุขใจ แต่มีผู้จดทะเบียนไปก่อนแล้ว จึงไม่สามารถใช้ชื่อมูลนิธิสุขใจได้ ผู้อำนวยการสถาบันฯจึงได้เสนอประสบการณ์จากไปเข้าร่วมการประชุมนานาชาติที่ประเทศนอร์เวย์ เป็นชุมชน Fair-trade town มีอยู่ 1,600 ชุมชนทั่วโลก ชุมชนสามพรานจะเป็นชุมชนดังกล่าวได้ โดยผู้อำนวยการได้เสนอชื่อมูลนิธิ “ชุมชนสุขใจ” หรือจะมีอะไรก็ได้แต่ต้องมีคำว่าสุขใจ

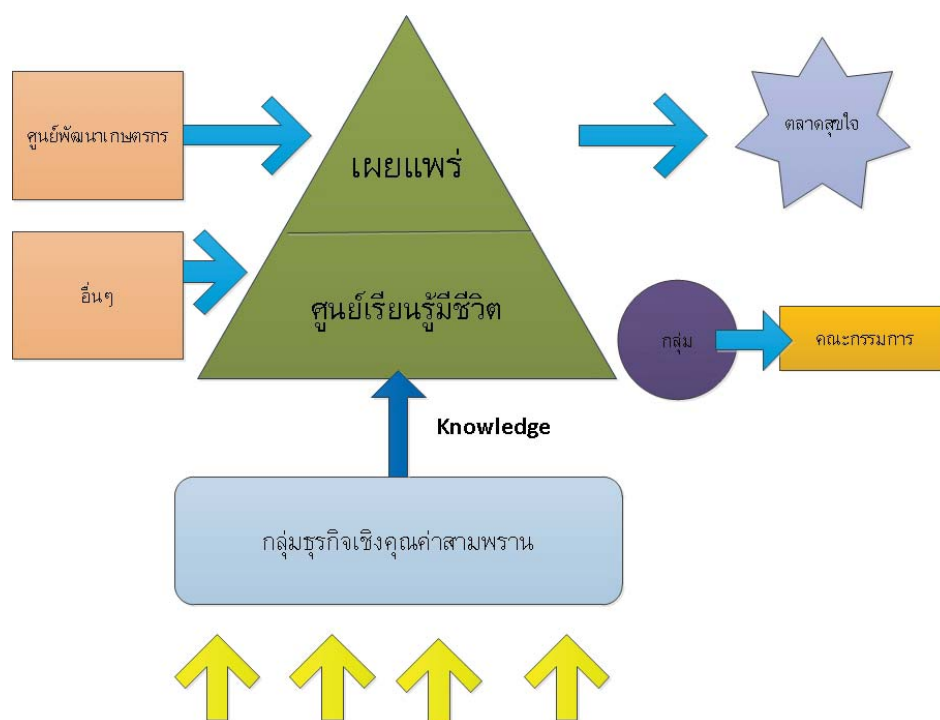
ทั้งนี้ที่ประชุมนัดหมายประชุมร่วมกับ ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย และคุณหญิงชฎา วัฒนศิริธรรม ในวันที่ 12 พฤศจิกายน 56 โดยจะนัดหมายเวลาในภายหลังอีกครั้ง

2.นักวิจัยคุณอรุช นวรราช นำเสนอแนวทางการดำเนินโครงการวิจัยและการขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้ชีวิตตลาดสุขใจ โดยมีศูนย์เรียนรู้ชีวิตตลาดสุขใจ ที่ขับเคลื่อนโดยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสาม

พราน โดยมีตัวแทนกลุ่มเกษตรกร/ผู้นำเป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างชุมชนและกลุ่มธุรกิจ ซึ่งในขณะนี้ได้ดำเนินการตั้งคณะกรรมการตลาดสุขใจ ขึ้นมา 6 คนเพื่อดูแลรักษากฎระเบียบ ความเรียบร้อย ประกอบด้วย

1.คุณเขียว	2.คุณสมศรี	3.คุณต๋ม
4.คุณอรุณี	5.คุณสังเวียน	6.คุณตุน

ในส่วนของการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเกษตรกรซึ่งอยู่ในส่วนของ สสส.ซึ่งในปีที่ผ่านมาได้มีการอบรมเกษตรกรไปจำนวน 500 ราย ในปีนี้ก็วิจัยคาดหวังว่าจะมีเกษตรกรเข้าร่วมจำนวน 250 คน จะยังคงขับเคลื่อนและเชื่อมต่อกับศูนย์เรียนรู้มีชีวิตตลาดสุขใจ โดยใช้มูลนิธิที่กำลังจดทะเบียน ในการบริหารจัดการ

เลิกประชุมเวลา 18.00 น.

การประชุม CIRIEC International ครั้งที่ 4

ภายใต้หัวข้อ “Social Economy on the move...at the crossroads of structural change and regulation”

ระหว่างวันที่ 22-27 ตุลาคม 2556

ณ ประเทศเบลเยียม

การเข้าร่วมประชุมวิชาการในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาดูงานองค์กรเกี่ยวกับ Social Economy Enterprise ในประเทศเบลเยียม
2. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในเรื่องธุรกิจฐานสังคม
3. เพื่อนำข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์เรื่องธุรกิจฐานสังคมจากเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้มาใช้ในการขับเคลื่อนการกิจการวิจัยของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
4. เพื่อเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายความร่วมมือด้านการวิจัยและวิชาการระหว่างสว.สก.-มก.-CIRIEC

การจัดประชุม CIRIEC International ครั้งที่ 4 ภายใต้หัวข้อ "Social Economy on the move...at the crossroads of structural change and regulation" มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปิดโอกาสให้นักวิจัย และ ผู้ประกอบการด้านสังคมมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันและเสริมประสบการณ์ในเรื่องธุรกิจฐานสังคม (Social Economy Enterprise) ก่อนนำเสนอสู่สาธารณะ มีผู้เข้าร่วมประชุมจาก 50 ประเทศ จำนวนกว่า 400 คน โดยมหาวิทยาลัย Antwerpen ประเทศเบลเยียมเป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลัก

CIRIEC เป็นองค์กรระหว่างประเทศที่มีใช้หน่วยงานรัฐ มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการจัดทำข้อมูล งานวิจัย และเผยแพร่ผลงาน ตลอดจนการจัดกิจกรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรัฐ ท้องถิ่น สาธารณะ และวิสาหกิจในระดับประเทศ ภูมิภาค และชุมชนในส่วนที่เป็น SE (สหกรณ์ องค์กรพึ่งพาตนเอง องค์กรไม่แสวงหากำไร ฯลฯ)

สมาคม CIRIEC มีเครือข่ายระดับประเทศ 13 กลุ่ม ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกต่างๆ ได้แก่ วิสาหกิจ องค์กร ด้านธุรกิจ เครือข่ายสังคม-การเมือง วิสาหกิจ และองค์กร ในภาค SE และนักวิจัยที่เป็นตัวบุคคล มหาวิทยาลัยและหน่วยงานวิจัยที่สนใจในกิจกรรม CIRIEC โดยด้านงานวิจัย จะมุ่งไปที่งานวิจัยสหวิทยาการ ส่วนการจัดสัมมนาจะมุ่งไปที่ in depth discussion เพื่อนำมาซึ่งชุดความรู้และแนวปฏิบัติ

ที่เป็นรูปธรรม ปัจจุบันมี International Scientific Committee ที่ Prof.Rafael Chavas มหาวิทยาลัย Valencia เป็นประธาน โดยการจัดประชุม CIRIEC จะมีทุก 2 ปี และครั้งที่ 4 ใช้ Theme "Social Economy on the move...at the crossroads of structural change and regulation"

กำหนดการประชุมนานาชาติ CIRIEC ครั้งที่ 4 ระหว่างวันที่ 24-26 ตุลาคม 2556 มีรายละเอียดดังนี้

วันที่ 24 ตุลาคม 2556 : การศึกษาดูงานเกี่ยวกับ Social Economy Enterprise ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ Werkhaven

Antwerpen, Levanto และ Web Turnout ซึ่งเราได้มีโอกาสได้ไปดูงานที่ WEB ซึ่งเป็นองค์กรที่เป็น Social Economy Enterprise มีกิจกรรมที่สนับสนุน ช่วยเหลือแรงงานให้มีอาชีพที่ยั่งยืน ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก ได้แก่ Coaching, work experience, professional training, screening and orientation, training of job application skills. โดยมีแหล่งรองรับแรงงานของ WEB อาทิ ร้านขายของมือสอง, ร้านอาหาร, งานซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า และ domestic help

วันที่ 25 ตุลาคม 2556 : การประชุมประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนแรก เป็นพิธีเปิดและการบรรยายพิเศษในหัวข้อ

- The globalised supply chain and the social economy
- Social justice and the future of the social economy
- The social economy: in search of both an appropriate societal development model and an institutionalization for its own development?

ส่วนที่สอง เป็นการนำเสนอบทความวิชาการภายใต้หัวข้อ 10 หัวข้อ ได้แก่

- หัวข้อที่ 1: Policy and ideology of social economy
- หัวข้อที่ 2: Measurement and assessment of the social economy
- หัวข้อที่ 3: Laws on social economy, legal statutes and types of undertaking
- หัวข้อที่ 4: Financing mechanisms, state aid and public policies
- หัวข้อที่ 5: Innovave management
- หัวข้อที่ 6: Governance models
- หัวข้อที่ 7: Network management, partnerships and stakeholders
- หัวข้อที่ 8: Globalizaon and local anchoring
- หัวข้อที่ 9: Social economy, social inclusion and fight against poverty
- หัวข้อที่ 10: Social innovations, products and services

ข้อสรุปที่ได้จากเวทีประชุมนานาชาติ CIRIEC ครั้งที่ 4:

แม้ว่า Social Economy Enterprise จะยังไม่มีคำจำกัดความอย่างเป็นทางการ แต่อาจสรุปได้ว่า SE เป็นรูปแบบองค์กรธุรกิจที่มีจุดมุ่งหมายสำคัญ 2 ด้าน ทั้งเศรษฐกิจและสังคม โดยปัจจุบันผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งนักวิชาการ นักพัฒนา และผู้นำองค์กรธุรกิจฐานสังคม ต่างก็มีข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ชี้ให้เห็นว่า SE จะช่วยยกระดับความเท่าเทียมกันในสังคม และการมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี โดยเครือข่าย CIRIEC มีจุดมุ่งหมายดำเนินการใน 3 เรื่อง ได้แก่

- 1) การให้คำนิยามที่ชัดเจนของ Social Economy และการศึกษา คุณค่าทางสังคมของ SE
- 2) การติดตามและ Mapping ผู้เกี่ยวข้องกับ SE
- 3) การจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์และบทบาทของ SE ในยุโรป

โดยสิ่งท้าทายที่สำคัญของ SE ที่ควรมีคำตอบคือ อะไรคือจุดมุ่งหมายหลักของ SE และใครคือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ SE

1. Anders Be & Olle Westin กล่าวในบทความเรื่อง "On the road towards reinforced cooperation : Emerging structures for co-production between the public sector and the social economy" ในตอนหนึ่งว่า ควรมีองค์กรสนับสนุน SE ในระดับภูมิภาค ซึ่งประกอบด้วย มูลนิธิศูนย์พัฒนาสหกรณ์และเครือข่ายการพัฒนาสหกรณ์และ SE

2. Ana Simaens & Nigel Roome กล่าวในบทความเรื่อง "A system approach to strategy in third sector organization" ในตอนหนึ่งว่า Strategic plan เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาองค์กรในกลุ่ม third sector

3. Luc Dielis & Annick Waegeman กล่าวในบทความเรื่อง "Social business innovation in Antwerp : Innovation and market oriented thinking in Antwerp's social economy" ในตอนหนึ่งว่า บทบาทของเมืองควรสนับสนุน SE ในส่วนที่เกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการประสานความร่วมมือกับ SE และการส่งเสริมนวัตกรรม

4. Carmela Guarascio ได้นำเสนอบทความ "Public and private aids : autonomy and sustainability of social and solidarity experience. International comparison between Bahia and Calabria, อิตาลี ในตอนหนึ่งว่าในอิตาลีช่วงเวลา 2 ปีที่ผ่านมาได้จัดตั้ง

Steering Team นั้นมาเพื่อดำเนินการพัฒนานวัตกรรมด้านสังคม การเสาะหาภาคีพันธมิตรการขับเคลื่อนโครงการทั้งระยะสั้นและระยะยาว

5. Amita Dharmadhikarn–Yadwadkar ได้นำเสนอบทความเรื่อง Can the cooperative be an appropriate model for urban waste collection and disposal in India: A case study of swach, Pune, India ซึ่งชี้ให้เห็นการจัดตั้งสหกรณ์จัดเก็บขยะโดยมีผู้จัดเก็บขยะ (Waste pickers) เป็นสมาชิก ซึ่งสามารถทำได้ดีกว่ารัฐซึ่งนอกจากจะสร้างความพึงพอใจแก่ครัวเรือนที่บริการรวดเร็วกว่า ดีกว่าแล้วยังช่วยให้ชุมชนมีทัศนียภาพสะอาดขึ้นกว่าเดิม

6. Christian Lauteomann ได้นำเสนอบทความเรื่อง Energy cooperatives as entrepreneurial actors of the energy transition ที่ชี้ให้เห็นความตั้งใจในการวางกรอบทิศทางในอนาคตของการค้นหารูปแบบองค์กร สหกรณ์ในการจัดหาและจัดสรรพลังงานทดแทนความขาดแคลนของพลังงาน จากปีเตอร์เคมีที่กำลังขาดแคลน

7. Jorge Gernando Molano Velandia ได้นำเสนอบทความชื่อ profile of competeneies necessary factor of Entrepreneur cultural green by Social Economy in Columbia ในตอนหนึ่งว่าปัจจัยสำคัญคือ

- ศักยภาพของ SE ซึ่งขึ้นอยู่กับการมีส่วนร่วมของสมาชิก
- คุณลักษณะของสมาชิก วัฒนธรรมองค์กร ทักษะการประกอบการและเสรีภาพใน SE การสร้างคุณค่าเรื่องการเรียนรู้ ฝ่ายจัดการที่เข้าถึงสมาชิกและการมีกรอบทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน

8. Khrystyna Paulyk, ยูเครน ได้นำเสนอบทความเรื่อง Social Economy in Ukraine ว่า SE ในยูเครนมีไม่มากนัก ส่วนใหญ่อยู่ในระดับหน่วยงานระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตามในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา มีกฎหมายสำหรับ SE ซึ่งได้กล่าวถึง Social Enterprise ว่าเป็นกลุ่มคนที่มารวมตัวกันเพื่อการขับเคลื่อนกิจกรรมสู่เป้าหมายร่วม และได้นำเสนอกรณีศึกษาองค์กร SE ชื่อ "People's Aids" Social Taxi

9. Phillipp Van Parijs ได้นำเสนอบทความ "Social justice and the future of the Social Economy" ว่า SE จะช่วยให้เกิด Social justice เพราะ SE มีความยืดหยุ่นกว่าการขับเคลื่อนโดยรัฐ อีกทั้งเปิดโอกาสให้คนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบของ bottom up system เช่นกลุ่มอาสาสมัคร

10. Benoit Levesque แคนาดา ได้นำเสนอบทความชื่อ The Social Economy : in search of both an appropriate societal development model and an institutionalization for its own development? ซึ่งมีแนวคิดที่น่าสนใจว่า Social Economy มีแนวคิดเรื่องการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และ SE ไม่ใช่หน่วยงานรัฐหรือเอกชน แต่เป็นองค์กรเพื่อการพัฒนาสิ่งที่ SE แตกต่างจากองค์กรอื่น คือ ใช้หลักการจูงใจภาคีพันธมิตร (partnership regulation) เน้นที่กระบวนการและการสร้างความสัมพันธ์เพื่อนำมาซึ่งบริการแก่สาธารณะ และสังคมมากกว่าปัจเจกบุคคลและชุมชน

แนวทางการปรับเปลี่ยนของรูปแบบธุรกิจ SE อาจดำเนินการได้ 2 แนวทาง คือการปรับปรุงกฎหมายเพื่อปรับเปลี่ยนรูปแบบธุรกิจที่เป็นอยู่และการพัฒนาโดยเงื่อนไขของการแข่งขันทางการค้า โดยเขาได้นำเสนอแนวทางสำหรับนวัตกรรมเชิงระบบในระดับชาติ ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เงินทุน การวิจัยและพัฒนาการให้การศึกษาอบรม การบริการให้การส่งเสริม SE จากหน่วยงานรัฐ

รายงานการประชุม

ผู้ประสานงานฝ่ายชุมชนและสังคมและผู้ประสานงานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ ปี 2556

วันที่ 30-31 มกราคม 2556 เวลา 09.00-16.00 น.

ณ โรงแรมบัดดี้ โอเรียนทอล ริเวอร์ไซด์ ปากเกร็ด จ.นนทบุรี

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

1	ดร.ลีลาภรณ์ บัวสาย	รอง ผอ.สกว./ผอ.ฝ่ายชุมชนและสังคม
2	คุณชูสะอาด กันทรส	รองผู้อำนวยการบริหารด้านนโยบายและแผน สกว.
3	คุณเบญจมาศ ตีระมาศวณิช	ผู้ประสานงานอาวุโส สกว.
4	คุณพิสชา ขจรเกียรติสกุล	ผู้จัดการตรวจสอบภายใน สกว.
5	คุณปกรัฏฐ์ กนกธนาพร	เจ้าหน้าที่ทรัพยากรสินทางปัญญา สกว.
6	คุณอาภา อนันตกุล	เจ้าหน้าที่บริหารโครงการวิจัย
7	คุณเบญญาภา มารินทร์	เจ้าหน้าที่บริหารโครงการวิจัย
8	คุณจุฑารัตน์ ทนชัย	เจ้าหน้าที่บริหารโครงการวิจัย
9	คุณดวงพร ปานอุทัย	เจ้าหน้าที่บริหารโครงการวิจัย
10	คุณสมชาย สว่างจิต	เจ้าหน้าที่สนับสนุนโครงการ
11	คุณธิติมาพร แก้วกำเนิด	เจ้าหน้าที่สนับสนุนทั่วไป
12	ศ.ดร.อารี วิบูลย์พงศ์	คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ประสานงานฝ่ายชุมชนและสังคม

13	พล.ต.ต.ดร.อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์	ชุดกระบวนการยุติธรรม-ตำรวจ
14	พ.ต.ต.หญิงนันทรัฐชนก พรหมภาณุเสถียร	ชุดกระบวนการยุติธรรม-ตำรวจ
15	พ.ต.ต.ปริตร สังขนันท์	ชุดกระบวนการยุติธรรม-ตำรวจ
16	ร.ต.อ.พัชระ รัตนประเสริฐ	ชุดกระบวนการยุติธรรม-ตำรวจ
17	รศ.สุรัสวดี หนูพยนต์	สถาบันพัฒนาสยาม
18	ดร.กนต์ธีร์ นุชสุวรรณ	สถาบันพัฒนาสยาม
19	คุณพิชญาพร จำปาทอง	สถาบันพัฒนาสยาม
20	คุณพิชญ์ชญา สุนทรแตร	สถาบันพัฒนาสยาม
21	รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท	สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
22	คุณสายสุตา ศรีอุไร	สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
23	ผศ.อิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์	ศูนย์ประสานการศึกษานโยบายที่ดิน

24	รศ.ดร.สุธีระ ประเสริฐสรพร	โครงการจัดตั้งหน่วยจัดการกลางโครงการ เพาะพันธุ์ปัญญา
25	คุณอภิรดี มณีโชติ	โครงการจัดตั้งหน่วยจัดการกลางโครงการ เพาะพันธุ์ปัญญา
26	ดร.เจื้อจันท์ จงสถิตอยู่	โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการติดตาม และพัฒนาครู (ระบบ Coaching)
27	ดร.ยุวดี ศันสนียรัตน์	โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการติดตาม และพัฒนาครู(ระบบ Coaching)
28	ดร.จุฬากร มาเสถียรวงศ์	สถาบันรามจิตติ
29	ดร.นันทิดา จันทรางศุ	สถาบันรามจิตติ
30	คุณเกนศักดิ์ ศรีสวຍ	สถาบันรามจิตติ
31	คุณอนุช อาภาภิรม	โครงการวารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิง พื้นที่
32	คุณจินตนา นนทะกา	โครงการวารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิง พื้นที่
33	คุณกรรณิการ์ หุตะแพทย์	โครงการวารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิง พื้นที่

ผู้ประสานงาน ABC

34	ผศ.ดร.ไชยวรรณ วัฒนจันทร์	โครงการการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ 4 จังหวัดภาคใต้ตอนกลาง
35	คุณดวงพร รักขพันธุ์	โครงการการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ 4 จังหวัดภาคใต้ตอนกลาง
36	คุณจิริกา นุตาลัย	โครงการวิจัยการพัฒนาระบบประเมินผลแบบ เสริมพลังเพื่อการพัฒนาพื้นที่
37	คุณแมน ปุโรทกานนท์	โครงการวิจัยการพัฒนาระบบประเมินผลแบบ เสริมพลังเพื่อการพัฒนาพื้นที่
38	คุณบุญเยี่ยม เหลาสะอาด	โครงการวิจัยการพัฒนาระบบประเมินผลแบบ เสริมพลังเพื่อการพัฒนาพื้นที่
39	คุณเอกชัย ปิ่นแก้ว	โครงการวิจัยการพัฒนาระบบประเมินผลแบบ เสริมพลังเพื่อการพัฒนาพื้นที่
40	คุณนิธิภา อุดมสวัสดิ์	โครงการวิจัยการพัฒนาระบบประเมินผลแบบ เสริมพลังเพื่อการพัฒนาพื้นที่

41	รศ.ดร.ศักดิ์ดา จงแก้ววัฒนา	สำนักประสานงานเครือข่ายวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ภาคเหนือตอนบน
42	ดร.สายบัว เข้มเพชร	สำนักประสานงานเครือข่ายวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ภาคเหนือตอนบน
43	ผศ.พัชริน ดำรงกิตติกุล	ผู้ประสานงานความร่วมมือและเชื่อมโยงพื้นที่กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ
44	ดร.อินทิรา ซาฮีร์	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
45	ผศ.จำลอง คำบุญชู	โครงการความร่วมมือเพื่อพัฒนานักวิจัยและการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดลำปาง
46	ดร.กิตติ สัจจาวัฒนา	ผู้ประสานงานเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่แบบสร้างสรรค์
47	รศ.ดร.เสมอ ถาญ้อย	ผู้ประสานงานโครงการพัฒนางานวิจัยและการสนับสนุนงานวิจัยเชิงพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก
48	ผศ.ดร.วสุ อมฤตสุทธิ	โครงการพัฒนางานวิจัยและการสนับสนุนงานวิจัยเชิงพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี
49	รศ.ดร.ชิตณรงค์ ศิริสถิตย์กุล	โครงการความร่วมมือเพื่อพัฒนางานวิจัยเชิงพื้นที่ระหว่าง มวล. และ สกว.
50	ผศ.ดร.สุธรรม นียมวาส	โครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่จังหวัดสงขลาแบบสร้างสรรค์
51	คุณศศิธร คงทอง	โครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่จังหวัดสงขลาแบบสร้างสรรค์
52	ดร.ธนวัฒน์ จอมประเสริฐ	โครงการการเสริมสร้างความเข้มแข็งหน่วยจัดการความรู้และวิจัยชุมชน สู่การแก้ไขปัญหาหนี้สินของจังหวัดอุดรธานี
53	รศ.ดร.ณภัทร น้อยน้ำใส	โครงการเสริมศักยภาพสถาบันอุดมศึกษาขับเคลื่อนสภาองค์กรชุมชนจังหวัดนครราชสีมา
54	ผศ.วัชรกร พาหะนิษฐ์	โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยบูรณาการการเรียนการสอนระดับคณะเพื่อพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

55	ดร.พิชญ์สินี อริยะกตวงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
56	ดร.ปรกรณ์ชัย สุพัฒน์	โครงการกระบวนการขับเคลื่อน มหาวิทยาลัยกับการรับใช้สังคมและชุมชน พื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ
57	ดร.จักรพันธ์ โสมะเกษตริน	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

เริ่มประชุมเวลา 9.00 น.

ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย ผู้อำนวยการฝ่ายชุมชนและสังคม (ฝ่าย 4) กล่าวเปิดและชี้แจงวัตถุประสงค์การประชุมในครั้งนี้ เป็นการประชุมผู้ประสานงาน ใน 2 ส่วน คือ ผู้ประสานงานฝ่าย 4 และผู้ประสานงานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ การทำงานของฝ่าย 4 มีชุดโครงการต่างๆ เน้นในเรื่อง ฐานล่าง คือ การสร้างความเข้มแข็ง โดยเน้นกระบวนการสร้างเรียนรู้ ข้างบนคือเน้นการสร้างระบบ งานที่ฝ่าย 4 เป็น spectrum เน้นลงข้างล่าง มีชุดโครงการที่ทำมานานแล้ว เช่น กลุ่มการศึกษา โครงการเพาะพันธุ์ปัญญา ระบบ coaching ครู งานการศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ ชุดการจัดการที่ดิน เรื่องการปกครองท้องถิ่น การกระจายอำนาจ ชุดสหกรณ์ ชุดตำรวจ เป็นงานในเชิงสังคม และงานที่ขึ้นมาใหม่ในระยะหลัง คือ ชุดมรดกทางวัฒนธรรม โครงการการจัดการความขัดแย้งของเขื่อนปากมูล และงานที่ทำร่วมกับฝ่ายอื่น ได้แก่ ฝ่าย 1 ชายแดน เพื่อนบ้าน ฝ่าย 2 ทำเรื่องเกษตร อาชีพ ฝ่าย 3 สวัสดิภาพสาธารณะ ทำเรื่องทรัพยากร สิ่งแวดล้อม ฝ่าย 4 สังคมวัฒนธรรม ฝ่าย 5 อุตสาหกรรม ฝ่ายท้องถิ่น ทำเรื่อง community base งาน ABC ที่ สกว. ทำอยู่ มี 4 ประเด็น คือ เรื่องการจัดการน้ำ เรื่องการเจรจาการค้า มีข้อสังเกตว่า โจทย์ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นมา มัน emerge ต้องทำงานข้ามฝ่ายมากขึ้นเรื่อยๆ งานในกลุ่ม SRI ไม่มีคนดูแลเฉพาะ อย่างประเด็นเรื่อง 3 จังหวัดชายแดนใต้ จะมีประเด็นเกี่ยวกับความมั่นคง มาเลเซีย ชายแดน จะต้องเกี่ยวข้องหลายๆ ฝ่าย ทั้งฝ่าย 1 ฝ่าย 4 ฝ่ายท้องถิ่น

แนะนำชุดโครงการวิจัย และความก้าวหน้าการทำงานของโครงการวิจัยภายใต้ความรับผิดชอบของผู้ประสานงาน

(1) ชุดนโยบายที่ดิน โดย ผศ.อิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์

งานนโยบายที่ดินที่ดำเนินการนั้น เป็นการรณนภิชาการที่สนใจเรื่องที่ดินเข้าไว้ มาร่วมงานและพัฒนาโครงการวิจัย แนวคิดที่ว่าประเทศเรามีปัญหาอะไรเกี่ยวกับที่ดินบ้าง มีใครสนใจทำวิจัยบ้าง ส่วนมากอยู่ในหน่วยราชการ ประเด็นมุ่งไปที่สิทธิเกี่ยวกับที่ดิน มูลค่า สิ่งแวดล้อม ความเสื่อมโทรม การถือครอง ระบบข้อมูล ที่มีผลกระทบกับคนอย่างมหาศาล

ผลการวิจัยที่ได้มา จะเก็บรวบรวมความรู้ มีเจ้าหน้าที่รวบรวมองค์ความรู้ไว้ เกิดการนำไปใช้ในระดับการตัดสินใจ

การขับเคลื่อนงานวิจัย โดยการนำองค์ความรู้เกี่ยวกับที่ดิน มีเรื่องผังเมือง Climate change อาเซียน กันชน การคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม สิทธิชุมชน คนต่างด้าวที่เข้ามาถือครองที่ดิน การบุกรุกป่าไม้ การปกครองดูแลที่ราชพัสดุ การเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปาล์ม ยางพารา เอกสาร สิทธิ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นโครงการวิจัยที่ผ่านมา

โครงการที่ผลักดันไปสู่นโยบาย ช่วงรัฐบาลที่แล้ว มีเรื่องสิทธิชุมชน โฉนดชุมชน ธนาคารที่ดิน ภาษี การเช่าที่ดิน เรื่องการถือครองโดยบุคคลต่างด้าว ซึ่งเป็นประเด็นของทั้งโลก งานวิจัยเหล่านี้ได้ถูกนำไปพูดคุยในระดับนโยบาย นอกจากนั้นยังมีเรื่องการใช้ทรัพยากร เกาะเต่า มีความสำคัญมากในภาคใต้ โดยการพยายามเสนอทางการแก้ไขที่เหมาะสม เรื่องการใช้ประโยชน์ที่ดิน พยายามใช้ที่ดินให้มีประสิทธิภาพ เรื่องการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในอนาคต เรื่องบทบาทของจีน ในการลงทุนในกลุ่มอาเซียน เรื่องน้ำท่วม เรื่องพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง เรื่องที่ดินชายฝั่ง

การใช้ประโยชน์ของงานวิจัย เช่น การผลักดันทั้งในสภา เป็นที่ปรึกษาของกรรมาธิการ หลายชุด เพราะมีการเก็บรวบรวมข้อมูล และมีหน่วยงานเชิญไปให้ข้อมูล ในด้านนโยบาย คือ ได้นำแนวคิดไปใช้ ออกกฎหมายระเบียบสำนักงานกฤษฎีกาจัดตั้งธนาคารที่ดินขึ้นมา แต่ยังมี ปัญหาเรื่องการเปลี่ยนรัฐบาล ในด้านการเผยแพร่ความรู้ มีการประชุม สัมมนา บรรยาย ในที่ต่างๆ

(2) ชุดโครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม

โดย รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

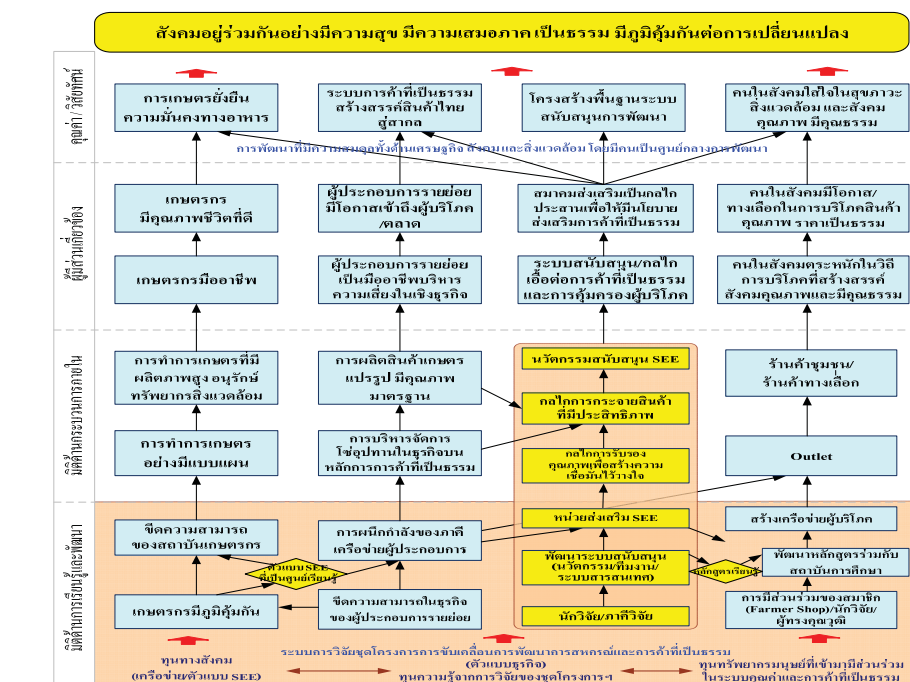
ชุดการวิจัยการพัฒนาสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ต่อยอดมาจากโครงการตั้งแต่ ปี 2543 มี Road Map ที่นำเสนอ สกว. ว่าจะทำงาน 1 ทศวรรษ ตั้งแต่ 2549 มาเป็นชุดโครงการ 9 จังหวัด 36 จังหวัด มาเป็นโครงการเชิงพื้นที่ และเชิงประเด็น สิ่งที่ยากเห็นในอนาคต คือ คนในสังคมมีจิต วิญญาณร่วมมือกันเพื่อการพัฒนาประเทศ แนวคิดสำคัญ คือ อัตลักษณ์การสหกรณ์มาใช้ที่ตัวคน ให้คนเปลี่ยนแปลง ไปพัฒนาขับเคลื่อนองค์กรให้เข้มแข็ง และสร้างเครือข่าย

การพัฒนางาน เน้นไปที่บริหารจัดการชุดโครงการวิจัยในฐานะผู้ประสานงานชุดโครงการ หลังจากทำงานวิจัยได้ 3 ปี ได้ตั้งสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทำให้การทำงานเมื่อได้ชุดความรู้ ได้นวัตกรรม เอาไปใช้ประโยชน์ในการบริการวิชาการและเชิงนโยบาย ได้สร้างชุมชนการเรียนรู้ภายใต้กรอบคิดการขับเคลื่อนสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม จะเห็นพัฒนาที่ผ่านมาระหว่าง ปี 2543 และ ปี 2555 งานวิจัยจะเป็นการนำชุดความรู้ไปในการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ ประเด็นในแผนสหกรณ์ระดับชาติ 2 แผนติดต่อกัน ใช้เวลาประมาณ 8 ปี แม้จะไม่สำเร็จในเชิง พฤติกรรม เพราะงานวิจัยของเราสวนทางกับรัฐบาล รัฐบาลร่างกรอบต่างๆ ไม่ได้เป็นกลไกประชาชน เข้าไปมีส่วนร่วม ใช้คุณค่าสหกรณ์นำทาง แต่งานของเรามีการทำงานแบบ bottom up ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นทิศทางการดำเนินงาน

ได้ชุดความรู้มาเป็นจำนวนมาก ได้ V&N Platform กรอบระบบพัฒนาคุณค่าและการค้าที่เป็นธรรม ชี้ให้เห็นอัตลักษณ์ของสหกรณ์ ใช้กลไกไปรวมตัวกับประชาชน และให้ประชาชนมาขับเคลื่อนองค์กร สร้างระบบธุรกิจที่นำไปแก้ปัญหาความยากจน แก้ไขความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ สังคม

ปี 2555 ที่ผ่านมามีสรุปเป็นกรอบตัวแบบธุรกิจฐานสังคม เห็นได้ชัดเลยว่าสหกรณ์บ้านเราไม่ได้เป็นแบบอัตลักษณ์จริงๆ ที่ผ่านมามีเป็นเครื่องมือของรัฐ งานตัวตนที่เป็นอัตลักษณ์ของสหกรณ์เป็นงานธุรกิจฐานสังคม เป็นกรอบที่จะขับเคลื่อนต่อไป

กรอบยุทธศาสตร์ในปี 2556 ใช้กรอบการพัฒนาธุรกิจฐานสังคมบนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 คุณค่าที่จะเกิดขึ้นกับชุดโครงการ เอาชุมชน นักวิจัย ชุมชนที่ก่ออายุ 12 ปี มุ่งสู่การพัฒนาเกษตรที่ยั่งยืนและความมั่นคงทางอาหาร แ่งเสาหลักกลยุทธ์ จะสร้างการค้าที่เป็นธรรม เป็นเรื่องการพัฒนาโครงการพื้นฐาน ระบบสนับสนุน จะใช้ชุดโครงการ ตัวตนของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ และภาคีต่างๆ ร่วมงานกัน สร้างระบบสนับสนุน ส่วนใหญ่จะเป็นชุดความรู้ หลักสูตรเรียนรู้ และ coach เป็นการสร้างกระแสกับประชาชนทั่วประเทศโดยการนำตัวแบบธุรกิจ เช่น Farmer shop แปรนต์ข้าวคุณธรรม ข้าวเกตุบุญ ไปกระตุ้นกระแสให้คนในสังคมใส่ใจสิ่งแวดล้อม สังคม สิ่งแวดล้อม คุณภาพ โดยเข้ามามีส่วนร่วมกับงานสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ซึ่งมีตัวแบบธุรกิจหลายประการ

แผนยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนธุรกิจฐานสังคมสู่การบรรลุวิสัยทัศน์การพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

การดำเนินการวิจัยตลอด 12 ปี ได้ชุดความรู้ เช่น เครือข่ายคุณค่า สร้างคน สร้างองค์กร สร้างเครือข่าย การสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง เรื่องของการพัฒนาผู้นำ สามารถเป็นหลักสูตรเรียนรู้ได้ 1 หลักสูตร ตัวชีวิตที่ออกมาจากหลักสูตรนี้จะเป็นคนที่มีจิตสำนึกการพึ่งพาร่วมมือกัน

ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ วิธีคิดแบบใหม่ที่มององค์รวมการทำงานแบบมีแบบแผน มีทักษะ มีอาชีพ ที่สำคัญคือการเพิ่มพูนความรู้ทางปัญญาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง

ในเรื่องของการพัฒนาองค์กรเข้มแข็ง สิ่งที่ทำดำเนินการมา 12 ปี ที่ทำกับสถาบันเกษตรกร และสหกรณ์ ทำยี่สิบกว่าปีผ่านกระบวนการ องค์การเข้มแข็ง มองการพัฒนาที่ยั่งยืน สิ่งที่จะยกระดับคือทำอะไรให้ใช้อัตลักษณ์ในเรื่องการพึ่งพาและร่วมมือกัน นำประโยชน์ให้กับสมาชิกและชุมชนอย่างแท้จริง ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

หากมองเรื่องความยั่งยืนในการบริหารจัดการโซ่อุปทาน ออกแบบธุรกิจใหม่ สร้างตัวแบบธุรกิจ เป็นเรื่องการพัฒนา ตัวแบบ Farmer Shop เครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทย เครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม ซึ่งเป็นการรวมคนและบริหารจัดการโซ่อุปทานในธุรกิจสหกรณ์ซึ่งทั้งหมดเป็นเรื่องตัวแบบธุรกิจฐานสังคม คือสหกรณ์ แต่ไม่เหมือนกับที่รัฐบาลทำ โดยประชามารวมตัวกัน ใช้คุณค่าสหกรณ์อย่างเข้มแข็ง อย่างเช่นตัวแบบที่ประกาศเกียรติคุณ กำหนดยุทธศาสตร์ของชาติ มีคนเข้ามามีส่วนร่วม การนำเอาชุดความรู้การเชื่อมโยงโซ่อุปทานมาใช้สหกรณ์ เชื่อมโยงกับสถาบันการศึกษา เอกชน เช่น มีการลงนาม MOU ระหว่างสถาบันเกษตรกร ร่วมกับเจียเม้งที่ผลิตข้าวหอมมะลิ และจะนำข้าวถ้วยไปขาย Road Shop ในต่างประเทศ เช่น อินโดนีเซีย เกาหลี มาเลเซีย

ประเด็นยุทธศาสตร์จะตอบโจทย์ 3 ประการ คือ การขับเคลื่อนธุรกิจฐานสังคมไปพัฒนาด้านเศรษฐกิจ คือ การสร้างโอกาสประชาชนขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนพื้นฐานการพึ่งพาตนเอง ลดผลกระทบความไม่เป็นธรรมในเชิงเศรษฐกิจ ฝึกทักษะการจัดการโซ่อุปทานในธุรกิจ มีการเรียนรู้การขับเคลื่อนธุรกิจตามกรอบการค้าที่เป็นธรรม ส่งการพัฒนาที่ยั่งยืน ทิศทางการพัฒนาธุรกิจฐานสังคมซึ่งจะให้ประชาชนมีทักษะ ในเรื่องของการเป็นผู้ประกอบการที่ยั่งยืน ด้านสังคม ให้ความสำคัญกับความเท่าเทียม เสมอภาค สร้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยกลไกของงาน ปลุกจิตสำนึกให้คนเข้าร่วมกิจกรรมทางเศรษฐกิจ มีการสร้างสรรค์สังคมเรียนรู้ ปี 2556 จะมีศูนย์เรียนรู้มีชีวิต บนฐานงาน 5 ชั้น เช่น ข้าวคุณธรรม ตลาดสุขใจ ผลไม้ ยางพารา และ Farmer Shop เป็นศูนย์เรียนรู้ที่ให้เผยแพร่ความรู้มากขึ้น ด้านสิ่งแวดล้อมเป็นการสร้างกลไกธุรกิจฐานสังคม ในการปรับเปลี่ยนวิธีคิด กับวิถีชีวิต ในการสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อม ส่งการพัฒนาอย่างยั่งยืน

- *ความเห็นเพิ่มเติม จาก อ.สีลาภรณ์*

- ชุดสหกรณ์จะเห็นว่าลงน้ำหนักกับการวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์ค่อนข้างมาก เพราะสหกรณ์เป็นเรื่อง Dynamic ต้องพร้อมการเคลื่อนตัวอย่างไร กลุ่มงานที่ทำงานเรื่องการเรียนรู้ของชุมชนจะอยู่หนึ่งๆ ไม่ได้ เพราะชุมชนมีการเติบโต มีความแข็งแกร่งที่สูงขึ้น เป็นตัวอย่างที่ดี โดยเฉพาะสำหรับงานในพื้นที่ ต้องคิดการมองเชิงยุทธศาสตร์ ดูปัจจัย ดูการแทรกแซงจากทางภาครัฐ

- ชุดนโยบายที่ดิน การ Generate โครงการย่อยไปในพื้นที่ยังมีไม่มาก ชุดสหกรณ์ จะรวมความรู้ ทิศทางยุทธศาสตร์ แต่ถ้าในพื้นที่มีนักวิจัยจะทำเรื่องนี้มาขอข้อมูล มาปรึกษาได้ แต่ไม่ใช่เป็น

การ Generate นักวิจัยไปทำในพื้นที่ ชุมชนที่ดิน จะมี Generate แต่หานักวิจัยยาก ถ้าอยู่ตามมหาวิทยาลัย สามารถมาปรึกษาในเชิง Issue ได้ เป็นตัวอย่างการเชื่อมโยงกันระหว่างงาน Issue กับ งานในพื้นที่

(3) โครงการเพาะพันธุ์ปัญญา

โดย รศ.ดร.สุธีระ ประเสริฐสรรพ

โครงการเพาะพันธุ์ปัญญา เป็นโครงการการวิจัย ที่มาคือ เป็นการขยายต่อจากยุววิจัย โดยเชื่อมกับธนาคารกลีกรไทย เป็นเวลา 5 ปี ทำ 80 โรงเรียน 19 จังหวัด 8 มหาวิทยาลัยพี่เลี้ยง ปีหนึ่ง 800 โครงการ นักเรียน 3,000 ขึ้น โดยที่บทบาทของแต่ละฝ่าย จากหน่วยงานกลาง คือ อ.สุธีระ มี Steering Committee และจะใช้ความรู้ที่มีอยู่จากยุววิจัยมาประมาณ 9 ปี มาพัฒนาระบบการ RBL ให้พี่เลี้ยงจังหวัด คือ มหาวิทยาลัย 8 แห่ง สนับสนุนให้ครูทำ RBL (Research Base Learning) เกิดผลกับโรงเรียน โดยครูและนักเรียนเป็นผู้ทำ เกิดเป็นผลงาน RBL และเกิดความเชื่อมโยงกับพื้นที่ ผลที่เกิดกับครู เป็นเรื่องกระบวนการเรียนรู้และเปลี่ยนวิธีคิดของครู ผลกับโรงเรียนมีผลงานทางวิชาการเกิดขึ้น โดยจะทำในระดับโครงการ 3 ศาสตร์ Science Social Human

กรอบคิด คือ ใช้จิตปัญญามาเปลี่ยนจิตใจครู การคิดเชิงระบบ มาทำ Research Base Project นำไปสู่การวิเคราะห์ Critical Thinking สู่ KM/PLC ชุมชนการเรียนรู้พัฒนาขึ้นมา เมื่อ 5 ปี ถอนตัว PLC ของครูสามารถทำ Research Base Project เพื่อพัฒนาตัวเองได้ ใช้กระบวนการปรับจิตใจ กระบวนการปรับความคิด มีโครงการให้ปฏิบัติ มีวิธีการเรียนรู้

งานที่ทำ 6 เดือน ผีก 2 ทักษะ (จิตปัญญา) (ทักษะ ST) ในกลางน้ำ คือ มีการพัฒนาครู จากนั้นเข้าสู่การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ซึ่งเป็น เฟสที่ 2 ผีกทักษะที่ 3 ผีกทักษะคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้ครู ไปพัฒนาครู และครูส่งต่อให้นักเรียน ทำ Research Base Project จากนั้นก็ไปสู่การคิดวิพากษ์ โดยนำเข้าสู่กระบวนการเวทีคิดวิพากษ์ออกมา นำไปสู่ KM/PLC เกิด PDCA ของครู กระบวนการคิดเชิงเหตุผลและคิดวิพากษ์ทั้งหลายจะโยงตั้งแต่ต้นเพื่อตอบโจทย์ผีกทักษะ Critical Thinking

งานต้นน้ำ 6 เดือนแรก ผีกทักษะไปแล้ว แผนงานที่จะทำต่อไป คือ จะเริ่ม Workshop ครู 1 พื้นที่ ประชุมศูนย์พี่เลี้ยง 1 ครั้ง ติดตามพี่เลี้ยงพัฒนาครูเรื่องแผนการสอน เตรียมองค์ความรู้สำหรับ workshop phase 2 แผนงานในอนาคตที่จะทำพฤษภาคม 2556 คือ พัฒนาพี่เลี้ยงให้มีความสามารถพัฒนาครู โดยพี่เลี้ยง สามารถวิพากษ์เชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนา proposal ได้ เป็นที่ปรึกษาการเขียนผลงานวิชาการ พัฒนาคูด้านการคิดเชิงระบบและการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ โดยทำงานแบบ แบบ simulator ให้พี่เลี้ยงปฏิบัติจริง แล้ว AAR กับพี่เลี้ยงในหน้าที่ทำกับครู

วิธีคิด คือ พี่เลี้ยงนำเสนองาน พี่เลี้ยงวิพากษ์ อาจจะศูนย์หนึ่งนำเสนอ ศูนย์หนึ่งวิพากษ์ สลับกัน ส่วนทางหน่วยงานกลาง จะ cut cross คือ ดูพี่เลี้ยง ฝาดู ติดตาม และถอดความรู้โดยเอาความรู้ มาแนะนำให้กับทางพี่เลี้ยง จะเข้าสู่กระบวนการ AAR เพื่อนำไปสู่คำตอบ คำถาม ใน 5 ข้อ (ความสำเร็จคืออะไร ความสำเร็จเกิดจากปัจจัยอะไร ปัจจัยนั้นเกิดภายใต้เงื่อนไขใด จัดการให้เกิด

เงื่อนไขนั้นได้อย่างไร ต่อจากนี้เราจะทำอะไร และไม่ทำอะไร) คือกระบวนการที่หน่วยกับพี่เลี้ยงจะทำงานร่วมกันในอีก 1 ปี ข้างหน้า การเป็นพี่เลี้ยงต้องเป็น Coach คือ 1) ต้องรู้เป้าหมาย 2) ต้องรู้จุดบกพร่องที่เป็นเหตุให้ไม่ถึงเป้าหมาย 3) รู้เทคนิค วิธีแก้จุดบกพร่อง 4) แนะนำปฏิบัติและเฝ้าดูปรับปรุง ครูแกนนำในโรงเรียนจะต้องออกแบบพัฒนาการเรียนรู้เพื่อให้เด็กเข้าใจ สร้างโจทย์ เดือนมิถุนายน ครูกับเด็ก ออกแบบข้อมูลร่วมกัน ครูกับเด็กต้องจัดการการออกแบบข้อมูล เป็น Research Base เขียน Proposal เดือนกันยายน ครูกับเด็กเริ่มทำวิจัย ธันวาคมเปิดเวทีวิเคราะห์สังเคราะห์ วิพากษ์ ใส่ทักษะคิดเข้าไปใหม่ มีนาถจัดเวทีใหญ่จัดร่วมกับธนาคารกสิกรไทย

- **ความเห็นเพิ่มเติม อ.สีลาภรณ์**

- อ.สุธีระพูดเป็นเรื่อง Social Change งานวิจัยของ สกว. เน้น เรื่องสร้างการเปลี่ยนแปลงในอะไรก็ตามที่ง่ายที่สุด คือ การร่างกฎหมายใหม่ โดยทั่วไปก็มีคนทำอยู่ แต่ในการ Social Change เปลี่ยนแปลงยากที่สุด เพราะต้องไปปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ วิธีคิด วิธีการทำงานของคน สิ่งที่อ.สุธีระ ยกตัวอย่างให้เห็น คือ Design พยายามคิดให้ครอบคลุมว่าการทำงานกับคนกลุ่มต่างๆ จะทำอย่างไรที่จะเปลี่ยนแปลงได้ เช่น ทำกับเด็ก ทำอย่างไร เด็กจะเปลี่ยน ทำกับครู ทำอย่างไร ครูจะเปลี่ยน ทำกับพี่เลี้ยง จะทำอย่างไร พี่เลี้ยงจะเปลี่ยน เช่น ชุดกระจายอำนาจพูดเรื่ององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จะทำอย่างไรเขาจะเปลี่ยน มีแค่ความรู้ไปให้เขา เขาจะเปลี่ยนไหม ต้องมีวิธี งาน อ.สุธีระ จะเป็นกลุ่มที่คิดเชิงยุทธศาสตร์ ลงได้ลึกและชัด เพราะทำเป็นโครงการ 5 ปี นานพอที่จะเห็นการเปลี่ยนแปลง ร่วมกับ ธนาคารกสิกรไทย วางยุทธศาสตร์ 5 ปีว่าจะเปลี่ยนแปลงอะไร เช่น วัฒนธรรมการทำงานของครูเปลี่ยน เห็นการปรับตัว กระทรวงศึกษาธิการเปลี่ยน

(4) โครงการ Teacher Coaching โดย ดร.เจื้อจันท์ จงสถิตอยู่

โครงการวิจัยและพัฒนาครูด้วยระบบหนุนนำต่อเนื่อง โครงการนี้มาจากทำโครงการวิจัยและพัฒนาเครือข่าย เพื่อพัฒนาครู โดยหลักการก็คือ ให้มหาวิทยาลัยเป็นพี่เลี้ยงในจังหวัดและไปพัฒนาโรงเรียน มองเห็นว่า มหาวิทยาลัยมี Resource เยอะ และมี Resource จากองค์กรอื่นๆ ในจังหวัดหนึ่งพยายามหนุนให้เกิดเรียนรู้และไปพัฒนาครู เกิดการระดมทรัพยากร โครงการที่แล้วมาทำ 12 แห่ง ถ้าอ่านในหนังสือผลงานวิจัยเด่น ชุดเดิมใช้ชื่อย่อๆ ว่า LLen

สิ่งที่เกิดผลคือ การเปลี่ยนวิธีพัฒนาครูในรูปแบบใหม่ ไม่ใช่เป็นการอบรมแบบปูพรมจัดอบรมมานั่งอบรม เราเปลี่ยนแนวคิดนี้ เห็นผลว่าครูมีการเรียนรู้ระหว่างกัน มหาวิทยาลัยไปช่วยเหลือโรงเรียน ทาง สพฐ. ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักใหญ่ พัฒนาครู พัฒนาเด็ก เห็นผลได้ดี ให้เราเริ่มโครงการใหม่ เป็นโครงการ Teacher Coaching เพื่อพัฒนาครู

เรื่อง Teacher Coaching อยู่ในขั้นพัฒนาโครงการ กำลังเริ่ม มีต้นทุนเดิมจากโครงการ LLen ในการพัฒนาตัวโครงการทางอาจารย์มหาวิทยาลัยกับในพื้นที่ จะต้องคุยกันว่า ความต้องการในการพัฒนาครูมีอะไรบ้าง และเสนอโครงการขึ้นมา จะต้องมีแนวทางว่าถ้าจะไปพัฒนาครูในระบบ

coaching จะต้องมีอะไรบ้าง ในระบบ Teacher Coaching ให้ครูมีส่วนได้เรียนรู้ร่วมกับ อาจารย์มหาวิทยาลัย หรือคนที่เป็นผู้รู้ต่างๆ เช่น มีครูต้นแบบ ครูแห่งชาติ เข้าไปช่วย Teacher Coaching

เป้าหมายที่ตกลงกับ สพฐ. คือ มหาวิทยาลัย 8 แห่ง ใน 8 จังหวัด ในแต่ละที่สถานศึกษาเข้าร่วม 15-25 แห่ง ทั้งระดับประถมศึกษาในวิชาหลักแกน พัฒนาตัวเป้าหมายที่เป็นเด็กอยากให้เด็กได้ทักษะใน ศตวรรษที่ 21 ด้วย แต่จะให้เด็กได้ ต้องพัฒนาครูก่อน ผลลัพธ์ที่สำคัญ คือ ครูมีขีดความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้ จากโครงการแรกที่ทำ ถ้าครูเปลี่ยนเด็กจะเปลี่ยน เช่น ครูมีความเป็นกัลยาณมิตรกับเด็ก เข้าใจเด็ก ไม่ดุ เด็กจะตั้งใจเรียน พบในโครงการแรกว่า เด็กที่หลังห้อง อยากจะมาเรียน หนังสือ เพราะเกิดความสุข เห็นคุณค่าในการเรียน คาดหวังว่า จะเกิด PLC ครูสามารถรวมตัวกันเป็นเครือข่ายเพื่อจะเรียนรู้ด้วยกันตลอดไป

- *ความเห็นเพิ่มเติม อ.สีลาภรณ์*

- ชุดโครงการทุกชุดต้องคิดจากข้างล่างขึ้นว่าจะเปลี่ยนอะไร และจะไปทำวิจัยอะไรบ้างเกี่ยวกับใครบ้าง จะเห็นว่าเราจะเปลี่ยนอะไร อาจจะไม่เปลี่ยนในจุดที่เราคิดว่าจะเปลี่ยน เพราะคิดไม่ครบ ไม่ได้คิดถึงผลลัพธ์ ถ้าคิดถึงผลลัพธ์จะดันให้การออกแบบงานของโครงการวิจัย เคลื่อนและขยับตัว

(5) **สถาบันรามจิตติ** โดย ดร.จุฬาร มาเสถียรวงศ์

เป้าหมายปี 2556 การพัฒนาวิทยุวิจัย พัฒนาประสานงานให้เกิดการดำเนินวิจัยและขับเคลื่อนเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ผลักดันให้เกิดความร่วมมือของหน่วยงานภาคีที่เข้ามาใช้ประโยชน์ของข้อมูลงานวิจัยในการขับเคลื่อนพัฒนาเด็กเยาวชนและการศึกษา มีวัตถุประสงค์หลักคือ นอกจากดูแลงานวิจัยด้านเยาวชน เด็กและการศึกษา จะมีงานด้าน MOU ที่เกี่ยวข้อง เชื่อมกับงานหลายฝ่าย เข้าไปช่วยติดตามเรื่องความเคลื่อนไหว งานสถาบัน ในรอบปีที่ผ่านมา

- งาน Intending เป็นงานกลางน้ำ ทำมาแล้ว 1 ปี เป็นงานเชิงประมวล สังเคราะห์ความเคลื่อนไหว จับกระแสโลกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชน และการศึกษา ในประเด็นโจทย์ต่างๆ เป็น Issue ที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ มีการส่งต่อข้อมูลหลายส่วน

- งานวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ สื่อ สารคดีนอกรูปแบบโรงเรียน จากเครือข่ายโรงเรียน เชื่อมโยงกับชุมชน ทำใน 5 ภาค 30 โรงเรียน รวมใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ด้วย เคลื่อนมา 1 ปี อยู่ในช่วงของกลางน้ำ ที่จะติดตามความเคลื่อนไหวและการทำงานในห้องเรียน จุดเน้นคือ ให้เด็กๆเรียนรู้ผ่านกระบวนการวิทยุวิจัย ใช้สารคดีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และเผยแพร่ผลงาน มีฝ่ายสารคดี ของสถาบันรามจิตติช่วยต่อยอดงาน

- งานศึกษาเปรียบเทียบนโยบายต่างประเทศ กลุ่มแรก เป็นประเทศเอเชีย ได้หวัน เกาหลี และเวียดนาม กลุ่มที่ 2 เป็น ของอาเซียน มาเลเซีย อินโดนีเซีย

- การวัดและประเมินผลผู้เรียนในศตวรรษใหม่ อันแรก เป็นงานเครือข่ายที่เชียงใหม่ เป็นงานต่อยอด 10 พื้นที่ ในจังหวัดเชียงใหม่ อันที่ 2 กลุ่มโรงเรียนทางเลือก รุ่งอรุณ เป็นแกนนำ ทำในโรงเรียนทางเลือกทั้งหมด 3 โรง

- ชุดไอซีที อยู่ในช่วงประกาศทุน และคัดเลือก ตอบโจทย์เรื่องการปฏิวัติการเรียนรู้ เน้นเรื่องงานโจทย์ที่มีผลกระทบสูง

- เรื่องการพัฒนาเครือข่ายครูโดยการจัดการศึกษาของท้องถิ่น เน้นครูที่อยู่ในระบบ การจัดการท้องถิ่น เช่น อบจ. อบต. กลุ่มที่อยู่ในการศึกษาท้องถิ่นโดยตรง ทำในพื้นที่ต่างๆ เช่น น่าน แม่ฮ่องสอน ศรีสะเกษ กาฬสินธุ์ ชัยนาท ฉะเชิงเทรา ภาคใต้มีพัทลุงและ 3 จังหวัดชายแดน โดยการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาในพื้นที่ เช่น ภาคเหนือ ไอซีทีในพื้นที่ห่างไกล เพื่อยกระดับการเรียนรู้ของครู ท้องถิ่น ภาคอีสาน การกระจายอำนาจในการโอนถ่ายโรงเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ ภาคกลาง เป็นเรื่องโอกาสของโรงเรียนขนาดเล็ก ภาคใต้เป็นเรื่องคุณภาพการเรียนรู้

- โครงการที่ ดร.อมรวิรัช ดูแลอยู่ ตั้งแต่ปี 2550 ทำงานความร่วมมือกับ กระทรวงศึกษาธิการ โดย สกว. กับกระทรวงศึกษาธิการ (5 สังกัด) โดยลงขันเงินคนละ 5 ล้าน ทั้งสิ้น 30 ล้าน ใน 3 ปี ในการดำเนินงาน 5 ด้าน ระยะที่ 2 สสค. เข้ามาร่วมด้วย เพราะเห็นผลกระทบในพื้นที่ อีก 20 ล้าน เน้นเรื่องเด็กด้อยโอกาส เด็กในพื้นที่เสี่ยง เด็กเฉพาะ ในทั้งสองระยะ เกิดหน่วยงานทุกด้าน จะมีนักวิจัย หลายแบบ ทั้งในเรื่องคุณภาพการศึกษา เป็นเรื่องการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ มีครูที่เป็นนักวิจัย มีท้องถิ่นเข้ามาร่วม เรื่องอาชีพเป็นการเรียนรู้เพื่อการมีงานทำ มีสถานประกอบการเข้ามาร่วมมือ เรื่องสื่อ เพื่อการเรียนรู้ การขับเคลื่อนสื่อในโรงเรียนเอกชน การทำระบบข้อมูลเพื่อส่งต่อใช้ประโยชน์จากข้อมูลไปขับเคลื่อนงาน จะมีโครงการที่เข้ามาเยอะเป็นประเด็นพหุวัฒนธรรม จะมีโครงการเข้ามามาก เคลื่อนได้ด้วยดีโดย สกอ. จะให้การสนับสนุน

- งานเชิงนโยบายหรือยุทธศาสตร์ เป็นการสังเคราะห์งาน ส่วนใหญ่งานขับเคลื่อนในภาคใต้ จะเป็น action research ทำไปเรียนรู้ไป งานที่มีผลกระทบสูงมาก คืองานคุณภาพการศึกษางานที่ใช้ KM ในการพัฒนาครู ครูจะหยิบโจทย์ปัญหาในพื้นที่ เช่น การอ่าน ออกเขียนได้ ทักษะชีวิต ประเด็นภัยพิบัติ เข้ามาเป็นโจทย์ในการพัฒนา เรื่องพหุวัฒนธรรม มียูวีวิจัย ที่มีผลกระทบสูงมาก

- โครงการพัฒนาศักยภาพเด็กกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่ชายแดน ดูแลกลุ่มอยู่นอกระบบ เด็กที่เสี่ยงปัญหายาเสพติด กับความรุนแรง โดยกลุ่มนี้ต่อยอดกับงาน อ.ปิยะ เน้นกิจกรรมทางเลือก ใช้ต่อยอดแนวคิดนั้น ประเด็นที่เด็กกลุ่มเสี่ยงโดยเฉพาะ งานอยู่ในช่วงพัฒนาโจทย์ ที่จะมีผลกระทบสูง

- ภาคใต้จะเชื่อมกับงานอาเซียน ที่น่าสนใจคือ ประชาคมการเรียนรู้เรื่องอิสลามศึกษา กลุ่มอาเซียนเข้ามาในกระบวนการ มีชุดโครงการอิสลามศึกษาและประชาคมการเรียนรู้ เป็นการร้อยภาคีเครือข่ายทางมุสลิม เอากลุ่มที่ทำเรื่องอาเซียนเข้ามาร่วม

ข้อค้นพบ ในเชิงนโยบายมีการส่งต่อข้อมูลหลายส่วน การตัดสินใจเชิงนโยบายอยู่ที่หน่วยงานไหนใช้ประโยชน์จากข้อมูล ในส่วนของเครือข่ายวิจัยและพัฒนา พบว่าเครือข่ายในพื้นที่มีพลัง

มาก แต่ที่จะเป็นบทเรียนการทำงานคือ เมื่อโครงการจบ กลไกความเข้มแข็งอยู่ที่โรงเรียน แต่ถ้ามีระบบการบำรุงรักษาเครือข่าย จะเป็นที่ดี ได้ข้อค้นพบจากโครงการยุววิจัยทั่วประเทศที่ สกว. ให้ทุนไป แต่พองานสารคดี เข้าไปช่วยต่อยอดพบว่า ปีที่ 2 ยุววิจัยอยู่ติด และอยู่ติดยาว แต่บางที่ไม่มีกลไกรักษาเครือข่าย เป็นแนวคิดของการทำงาน ต้องมีระบบหลังการขาย แม้จบโครงการก็ยังมีเครือข่าย โดยใช้เรื่องของไซเบอร์เข้ามาดูแล งาน MOU กับทางภาคใต้ จะเข้ามาเยอะขึ้น ในส่วนของมหาวิทยาลัยและส่วนกระทรวงอื่นๆ ที่เห็นประโยชน์จากการวิจัย เช่น กระทรวงวัฒนธรรม ต่อเรื่องยุววิจัย กรมสุขภาพจิต สนใจงานด้านพัฒนา IQ EQ เด็ก พยายามเชื่อมงานต่อ

(6) ชุดกระจายอำนาจ โดย รศ.ดร.สุรัสวดี หนุ่นพยนต์

เป้าหมายอยู่ที่การกระจายอำนาจกับการปกครองตนเองของท้องถิ่น เริ่มจากความคิดเรื่องกระจายอำนาจให้ชัดเจนก่อน วางเป้าหมายทำความเข้าใจที่ชัดเจน ทั้งเรื่องการเป็นตัวของตัวเอง การเป็นอิสระการเงินการคลังของการปกครองส่วนท้องถิ่น

งานในช่วงนี้ คือ ให้มีการปกครองตนเองของท้องถิ่น คือ ท้องถิ่นสามารถเก็บภาษีจากท้องถิ่น บริหารงานโดยผู้บริหารในท้องถิ่นที่มีฐานจากภาคประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง

จากกฎหมายองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีแต่ชื่อ แต่ในทางปฏิบัติจริงๆ ท้องถิ่นยังไม่มีเงินมาบริหารจัดการได้ ในการทำงานวิจัยที่ผ่านมา สิ่งที่เราเรียนรู้ คือ ท้องถิ่นต้องการการบริหารจัดการตนเอง อยากจะพัฒนาตนเอง แต่ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคไม่อยากกระจาย พยายามกันเอาไว้ มีการออกกฎระเบียบกติกามากมาย ที่ทำให้ท้องถิ่นไม่เป็นอิสระ ท้องถิ่นต้องขึ้นกับราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ถ้าเขาไม่ยอม เมื่อเสนอเรื่องอะไรไปก็จะไม่ผ่าน เช่น ไม่ผ่านผู้ว่าราชการ อีกอย่างคือ ท้องถิ่นลอกเลียนแบบกฎกติกาของทางส่วนกลางไป เชื่อว่าดี ท้องถิ่นเพิ่งเริ่มต้น และเป็นวัฒนธรรมในสังคมไทย ว่าราชการเป็นองค์กรใหญ่และดี มีตนเข้ามา นับหน้าถือตา

จากงานวิจัย พบว่า การเสริมสร้างศักยภาพให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เริ่มจาก อบจ. ถือว่าเป็น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดในระดับบนของจังหวัด สามารถเป็นตัวรวมสนับสนุน อบต. ในระดับล่างๆ ในเขตจังหวัดแต่ละจังหวัด ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานส่วนกลาง รับผิดชอบโครงการใหญ่ๆ ลงทุนในพื้นที่ เช่น เทศบาล อบต.

อบจ. มีส่วนแข็ง คือ มีบุคลากรมาก มาจากข้าราชการเก่า (เดิมอยู่กับผู้ว่า) มีการเลือกตั้งนายก อบจ. ขึ้นมาบริหารจัดการ พบว่า อบจ. ทำบทบาทนี้ได้ดี ภายใต้โครงการภาษีน้ำมัน ภาษียาสูบ พบว่า อบจ. สามารถทำเครือข่าย กับ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ระหว่าง อบจ. ด้วยกันเองได้ และกับ อบต. ในเขตพื้นที่ของตนเองได้ เป็นสิ่งที่ อบต. เล็กๆ ก็พึ่ง อบจ. ตามระบบปกติอยู่แล้ว

มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานวิจัยชุดกระจายอำนาจ คือ เดิมใช้วิธีจับมือ หาคคนเข้ามาทำวิจัย แต่ 2 ปี มีการประกาศทุน จากการประกาศทุนวิจัยโดยให้กรอบใหญ่ว่าต้องการอะไรบ้าง ได้ข้อเสนอเข้ามา ในปีแรกได้ข้อเสนอมา 24 เรื่อง ให้ทุนไป 8 เรื่อง เป้าหมายที่ต้องการ คือ ทำให้ อบต.

สามารถปกครองตนเองตามที่เราคิดไว้ใหม่ แต่ค่อนข้างกระจัดกระจาย แต่ตอบโจทย์การรวมศูนย์อำนาจ เป้าหมายในอนาคตของประเทศเรื่องการกระจายอำนาจที่จะทำให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการและสนองตอบประชาชนในแต่ละท้องถิ่นได้

สิ่งที่ได้ คือ ได้นักวิจัยรุ่นใหม่ เป็นนักวิจัยจากต่างจังหวัด ปีที่ 2 มีข้อเสนอเข้ามาจำนวนมาก สนับสนุนทุนไป 15 เรื่อง สกว.ให้ทุน 13 เรื่อง ได้เรียนรู้ว่า การเสนอข้อเสนอโครงการที่ไม่สอดคล้องกันตั้งแต่สถานการณ์ ปัญหา โจทย์ วัตถุประสงค์ วิธีการ จนกระทั่งถึงผลที่คาดว่าจะได้รับจะเป็นอย่างไร ได้เรียนรู้ใหม่ แต่ในงานกระจายอำนาจ พบว่า ฝ่ายกระจายไม่ต้องการกระจาย ฝ่ายท้องถิ่น ต้องการพัฒนาตัวเอง สิ่งที่เป็นตัวยืนยันว่า ฝ่ายที่ต้องการกระจายไม่อยากจะกระจาย เช่น การทำให้กรมสรรพสามิต ออกประกาศกำกับว่า จะไม่เก็บภาษีน้ำมัน และภาษียาสูบให้กับ อบต. แล้ว และไม่นับสนุนให้เจ้าหน้าที่ลงไปช่วยในพื้นที่ที่จะทำให้ อบต. สามารถจัดเก็บภาษีได้ ทำระบบ พัฒนาการจัดเก็บภาษีได้ แต่อย่างไรก็ตาม การทำเครือข่าย ทำให้ อบจ. เก็บภาษีน้ำมัน ภาษียาสูบให้ตัวเองได้ เพียงแต่ไปสำรวจ และไปตามเก็บ ทำให้รู้สึกว่ายากลำบาก เป็นสิ่งที่ทำอยู่

การทำงานกับองค์กรกลางที่ทำงานกับ อบต. เพื่อที่จะทำให้องค์กรกลาง เช่น สมาคมสันนิบาตเทศบาล ทำหน้าที่กระจายเรื่องต่างๆ แต่องค์กรกลางเหล่านั้นยังไม่เป็นที่ยอมรับของสมาชิก ขึ้นอยู่กับผู้บริหารที่ต้องสร้างกลไกระบบให้เข้าไปหนุนเสริมให้กับ อบต.ได้

- *ความเห็นเพิ่มเติมจาก อ.สีลาภรณ์*

- ถอดบทเรียนกับสำนักประสานงาน เรื่อง การเขียนข้อเสนอโครงการ อาจจะมีการ Feed back ไปยังกลุ่มที่เขียนข้อเสนอโครงการมาแล้วไม่ผ่าน เพื่อจะได้ทราบ

(7) **ชุดยุทธธรรม-ตำรวจ** โดย พล.ต.ต.ดร.อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์

ได้มีการประสานทุนใน 2 รอบ ในรอบแรก เป็นเรื่องประสิทธิภาพการดำเนินการ ยุติธรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้กับประชาชน ได้สนับสนุนทุนวิจัย จำนวน 5 โครงการ จะเป็นโครงการที่ครบถ้วนในทุกด้านของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ส่วนแรกเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการปราบปรามอาชญากรรม ส่วนที่ 2 เป็นปัญหาการสอบสวน ในรอบที่ 2 มี 10 โครงการ ทำสัญญาไป 8 โครงการ ได้มีการดำเนินงานต่อเนื่องในส่วนของการตำรวจนครบาล ได้ไปดูในรายละเอียดของงานวิจัย เพื่อที่จะได้นำงานวิจัยไปใช้ในงานของตำรวจอย่างแท้จริง ได้จัดตั้งสำนักวิจัยและพัฒนาใน บชน. ขึ้น ในขณะนี้มีการนำเอาผลงานของ สกว.ไปเป็นฐานในการทำงาน งานที่สำเร็จเรียบร้อย ได้ให้ทางฝ่ายแผนของ บชน. ไปใช้ได้จริง และได้มีการพัฒนาในส่วนและเทคโนโลยี ได้มีเรื่อง CCTV ควบคู่กับการดำเนินงานชุด miracle eyes โดยจะติดตั้งกล้อง CCTV 1,000,000 ตัว ทั่วกรุงเทพฯ รองประมาณ 35 ล้าน จะได้มีการประสานงานกับ สกว. ในการประกาศทุนในรอบที่ 3 ว่าจะมีกรอบการทำงานของ บชน. ในเขตกรุงเทพฯ ว่าจะมีงานวิจัยอะไรไป Back up เพื่อประโยชน์สูงสุด

(8) งานวารสารวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ โดย อ.อรุช อาภาภิรม

เป็นโครงการปลายน้ำ รับผลงานที่ทำเสร็จแล้วมาตีพิมพ์ เป็นงานวารสารวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่

ผลการดำเนินงานของฝ่ายในปีที่ผ่านมา : โดย ดร.สิลาภรณ์ บัวสาย

ตัวชี้วัด สกว. ของ TRIS ผลการดำเนินงานของฝ่ายที่ผ่านมา ตามตัวชี้วัด ต้องตอบโจทย์ของ TRIS และตอบโจทย์ของบอร์ด 2 ซึ่งมีคณะกรรมการประเมินผล ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1. RE

จากข้อมูล ในภาพรวมปีที่แล้ว ของ สกว. ตามตัวชี้วัดของ TRIS เมื่อประเมิน จะตั้งเป็นระดับ 1 2 3 4 5 ปีที่แล้ว ขึ้นถึงระดับ 5 สามารถเขียนงานผลิตเพิ่มได้ ปีที่แล้วได้ 430 เทียบกับเป้า 424 และอยู่ที่ฝ่าย 4 จำนวน 102 เรื่อง ในความเป็นจริงฝ่าย 4 ได้เขียนไปทั้งหมด จำนวน 168 เรื่อง เทียบโดยฝ่ายคะแนนของฝ่ายก็เต็ม 5 ถ้าไปดูในรายละเอียด ออกมาจากชุดไหนบ้าง เช่น งาน ABC 62 ชิ้น โครงการด้านการศึกษา 56 โดยเฉลี่ยจากชุดโครงการต่างๆ จะอยู่ชุดหลักตัวเดียว ฝ่าย IT ขอเก็บไว้อีก 60 เรื่อง ไว้ใช้ในปีหน้า

ข้อสังเกต คือ ชุดโครงการ 4 ชุด ยังไม่มี RE กระจายอำนาจ ที่ดิน ชุดมรดกทางวัฒนธรรม ตำรวจ ประเด็นที่อยากหาหรือ คือ RE หมายถึงอะไร คือการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ผู้ประสานงานจะรู้มากกว่าทางฝ่าย ข้อมูลก็จะหลุด งานจะไม่ปรากฏ ไม่มีผลงาน การให้ทุนและต้องการผลงาน ต้องเกิดการนำไปใช้ระบบที่ดีที่สุด คือ ผู้ประสานงานเขียน RE เอง เขียน 1 เรื่อง สามารถ tag สัญญาโครงการจำนวนนับ เช่น ชุด ABC อาจจะเขียนไปสัก 10 เรื่อง แต่ tag ได้ 62 โครงการ ว่ามาจากโครงการอะไรบ้าง เช่น เขียน 1 เรื่อง tag โครงการความร่วมมือทั้งหมด หรือทั้งชุดให้เงินไป 8 โครงการ และทั้งชุดไปผลักดันให้เกิดสำนักวิจัย เป็นต้น

- การเขียน RE ใคร เอาไปทำอะไร เกี่ยวข้องกับอะไรบ้าง มาจากงานไหน เช่น กระทรวงมหาดไทย ขับเคลื่อนเรื่องนี้ มาจากโครงการวิจัยอะไร หรือเรื่องไหนชุมชน รัฐบาลประกาศนโยบายนี้มาจากวิจัยเรื่องนี้ นำไปใช้ประโยชน์อะไร หัวหน้าโครงการคืออะไร

- สิ่งที่จะพิจารณาร่วมกัน คือ ให้ทางทีมประสาน เขียนเข้ามา และเรามาปรับแต่ง ขอรูปประกอบสัก 2 รูป tag ได้ ว่าเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับโครงการอะไรบ้าง

2. โครงการล่าช้า

ได้นำสถิติของ สกว. โดยรวมทั้ง TRIS และ บอร์ด 2 ในปีที่ผ่านมา บอร์ด 2 ให้ฝ่ายเสนอตัวชี้วัดเป็นจำเพาะแต่ละฝ่ายว่าจะขอให้ดูอะไรบ้าง เอาข้อมูลสถิติย้อนหลัง 3 ปี ค่าเฉลี่ยมาตั้งเป็น brand mark ระดับ 3 โดยภาพรวมของ สกว. โครงการล่าช้า 17.37 % อยู่ ระดับ 5

โครงการล่าช้าของแต่ละฝ่าย จะใช้ฐานข้อมูลของ สกว. ใช้ระบบ Epms ซึ่งจะติดตามโครงการทุกโครงการอยู่แล้ว ถ้าติดตัวแดงมากๆ เกิน 180 วัน จะไม่จ่ายค่าตอบแทน จะมีเงื่อนไขอยู่ ถ้าล่าช้ามากๆ จะกระทบประวัตินักวิจัย มีผลต่อการให้ทุนในสัญญาต่อไป

ในฝ่าย 4 โครงการล่าช้า 90-180 วัน เรียกว่าโครงการล่าช้า มีจำนวน 9 โครงการ หากเกิน 180 วัน เรียกว่า ผิดสัญญา มีจำนวน 8 โครงการ

โครงการล่าช้า มีอยู่ในชุดการศึกษา จำนวน 1 โครงการ ชุด Research Platform ที่ดิน จำนวน 2 โครงการ ชุดวิจัยด้านสหกรณ์ จำนวน 1 โครงการ ชุดโครงการ ABC จำนวน 3 โครงการ โครงการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับชุมชน จำนวน 1 โครงการ โครงการการจัดการภูมิทัศน์มอหินขาว จำนวน 1 โครงการ

โครงการผิดสัญญา มีอยู่ในชุดการศึกษา จำนวน 3 โครงการ ชุดยววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จำนวน 2 โครงการ ชุดพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง จำนวน 1 โครงการ โครงการ Social Quality จำนวน 1 โครงการ

การปฏิบัติตามกฎหมาย ปปช.

โดย คุณฐษะอาด กันธรส และ คุณพิชชา ขจรเกียรติสกุล

- ผู้รับทุนที่รับจาก สกว. ภายใน 31 มีนาคม 2556 ต้องยื่นภาษี โดยเป็นสัญญาที่เกิดขึ้น 1 เมษายน 2555
- สัญญาที่มูลค่า 2,000,000 บาท ตามแบบที่ ปปช. กำหนดไว้
- สัญญาที่เข้าข่ายต้องดำเนินการตามกฎหมาย ปปช. เงินที่จ่ายเงิน 30,000 บาท ต้องจ่ายผ่านบัญชี เช่น เบิกจ่ายจากบัญชีโครงการโดยตรง ให้กับผู้รับบริการที่ไปใช้
- การยื่นแบบบัญชีต่อกรมสรรพากร ถ้าเป็นสัญญาปีเดียวจบ (ปีปฏิทิน) ภายใน 31 ธันวาคม 2555 ให้ยื่นเสียภาษีครั้งเดียว แต่หากสัญญาเป็น 2-3 ปี ต้องยื่นพร้อมกับการยื่นภาษีเงินได้ทุกครั้ง
- การยื่นเสียภาษีต้องดาวน์โหลดจาก Web ปปช. มีแบบ บข. 1 กรอกรายรับจากการรับทุนเท่าไร รายจ่ายเท่าไร ข้อเสนอ คือทำรายรับรายจ่ายให้สมดุลมากที่สุด เพื่อที่จะได้มีผลต่อน้อยในการเสียภาษี (ปีภาษี)

- ถ้าไม่ยื่นเสียภาษี กรมสรรพากร จะรายงานให้ทาง ปปช. ทราบ จะนำมาเปรียบเทียบกับฐานข้อมูลของหน่วยรับทุน (สกว.) เช่น เปรียบเทียบกับ สกว. ว่ามีผู้เข้าข่ายกี่ท่าน ในปีนั้นยื่น บข. 1 กี่ท่าน ไม่ยื่นกี่ท่าน ผู้ที่ไม่ยื่นจะโดนเป็นผู้ติดบัญชีซึ่งจะมีปัญหาในเรื่องของการรับทุนต่อไป

- ขอให้ศึกษาจาก Web ปปช. วางแผนให้ดี และยื่นภายใน 31 มีนาคม 2556 สำหรับสัญญา 2,000,000 บาท แต่ในปี 2556 จะเป็นเงินโครงการ 500.000 บาท ยื่นภายใน 31 มีนาคม 2557

การกำหนดโจทย์ ทิศทางการวิจัย และการพัฒนาข้อเสนอโครงการ

โดย ดร.สิลาภรณ์ บัวสาย ผอ.ฝ่ายชุมชนและสังคม

ประเด็นนี้จะเป็นการเปิดให้พูดคุยหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ว่ามองเห็นอะไรกันบ้าง โจทย์ใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้นเป็นครั้งแรก คือเรื่อง AEC เมื่อออกไปดูเพื่อนบ้านหลายๆ ประเทศ อาจจะดูไม่ค่อยน่าสนใจเท่าไร ส่วนใหญ่เกือบทุกประเทศยังไม่ได้เตรียมตัว บนภาพใหญ่ๆ กับโอกาสของประเทศไทย หากวิเคราะห์จริงๆ จะพบว่าบริบทโลกมีการเปลี่ยน มีประชากรใหม่เข้ามาอยู่ในประเทศ มีประชากรทั้งในเอเชียและในโซนยุโรป เช่น แคนาดา อินเดีย งานวิจัยเป็นงานที่ต้องคิดโจทย์กลับมาให้ได้ อย่างต่ำ 2 ปี เพราะว่า งานวิจัยเป็นงานที่เห็นผลช้า ถ้าคิดโจทย์ล่วงหน้าได้แค่ 6 เดือน กว่าจะทำเสร็จ บางทีทำไปโจทย์เปลี่ยน ต้องคิดอะไรที่ไปหน้าไป เงื่อนไขใหม่ประเด็นใหม่ๆ โดยการนึกภาพไปข้างหน้าว่าจะเป็นอย่างไร เช่น การว่างงาน สภาพทางเศรษฐกิจ แรงงานต่างชาติที่เข้ามา นโยบายบางอย่างเปลี่ยนแปลงได้ เช่น 300 บาท SME ในจังหวัดเล็กๆ แทบจะปิดตัว เพราะลูกจ้างแรงงานต่างชาติย้ายไปอยู่จังหวัดที่ได้ 300 บาท อาจทำให้เกิดสภาพการเปิดโรงงานใหม่ตามชายแดน เพื่อไปดักแรงงาน มองอีกด้านหนึ่ง สภาพ international life คือ เขตแดนประเทศที่เปลี่ยน เป็นเรื่องที่จะขยายเขตแดน ความในการใช้ที่ดินของประเทศไทยสูงสุด เช่น การจะไปใช้ที่ดินเพื่อนบ้าน ใช้แรงงานของประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อหยุดการที่แรงงานจะเข้ามาในไทย ถ้าเราไม่ทำอะไรเลย การโยกย้ายแรงงานเข้ามา จะมาทำให้สวัสดิการสังคมของไทยมากขึ้น บริการด้านสุขภาพ เข้ามาแย่งการศึกษามากขึ้น

สภาพเงื่อนไขที่เปลี่ยนไป จะกระทบ Mentality หรือทักษะ คือขอบเขตที่เปลี่ยน Mentality ของไทยยังเป็น nationalism อยู่ ยังไม่เป็น International life Mentality เดิม แต่บริบทเปลี่ยน เดิมภาษาไทยภาษาเดียว เราถือตัว ไม่พยายามเรียนภาษาต่างชาติ ในขณะที่เพื่อนบ้านเรียนภาษาไทย ทักษะเราไม่ได้เปลี่ยน ในขณะที่บริบทเปลี่ยน คิดว่ามีโจทย์ใหม่ ทิศทางใหม่ที่จะเกิดขึ้น จะมาสู่คำถามว่า แต่ละชุดโครงการจะมีโจทย์ใหม่ๆ อย่างไร เรื่องตำรวจ จะทำอย่างไร โดยเฉพาะเรื่องโครงสร้างประชากร หรือการศึกษาจะทำอย่างไร เดิมเราอยู่กับปัญหาเดิมของบ้านเรา ไม่ว่าในประเทศต่างๆ บอกว่ายังไม่พร้อมเป็น AEC ในปี 2558 แก่การเสียหน้า คิดว่าไม่ทัน เลื่อนเป็น 1 ปี เราก็คงไม่รู้ว่าจะเลื่อนถึงเมื่อไร ในขณะที่ประเทศไทย เป็น Land Base Asian ไทยเป็นศูนย์กลางของอาเซียน ถ้าหากว่าต่างชาติที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น พม่า เขมร ลาว โครงสร้างต่างๆ ยังไม่พร้อม เช่น ไฟฟ้า ถนน ฝรั่งมาก็ใช้ประเทศไทย เราจะเก็บเกี่ยวและอยู่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างไร เป็นหนึ่งประเด็นในเงื่อนไข

ใหม่ บริบทใหม่ ไม่ว่าจะเป็นงาน area base หรืองาน Function โดยเฉพาะ area base ที่มีพื้นที่ติดขอบชายแดน งาน area จะขยับตัวกับเงื่อนไขใหม่ๆ ได้ชัด งาน Function เช่น ที่ดิน กระจายอำนาจการศึกษา จะทำโจทย์ใหม่อย่างไร

อยากตั้งคำถามว่า จากประสบการณ์ มีการเปลี่ยนแปลงอื่นๆ อีก ทีมผู้ประสานงานในฐานะ เป็นแม่ทัพที่ดูงานแต่ละด้าน เราเห็นการเปลี่ยนแปลงอะไรบ้างที่ควรจะต้องทำ และมีผลต่อการทำงานวิจัยไปข้างหน้า หรือยุทธศาสตร์ที่จะทำ เพียงพอที่เราจะสร้างการเปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทหรือไม่

■ ดร.เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ :

- จากประสบการณ์ทางชายแดน ที่เป็นคณะอนุกรรมการวุฒิสภาติดตามเรื่องความพร้อมการเข้าสู่อาเซียน ในจังหวัดชายแดน พบว่า การทำงานเป็นลักษณะต่างคนต่างทำ ไม่มีการบูรณาการด้วยกัน น่าจะเป็นโจทย์หนึ่ง ควรมีการบูรณาการในจังหวัดให้เห็นภาพเตรียมความพร้อมสู่อาเซียน เช่น จ.สงขลา หอการค้าจะขอ Motor way เพื่อใช้ในการเดินทางขนส่งง่ายขึ้น หรือด้านการศึกษา สปฐ. จะมีโครงการการศึกษาในโรงเรียน มีโรงเรียน sister school ที่จะทำเป็นโครงการนำร่อง ซึ่งโครงการต่างๆ ไม่มีการเชื่อมกันภายในจังหวัด เป็นหน้าที่ของ สปฐ. ว่าโรงเรียนในสังกัดจะต้องดูแลอย่างไร หลายๆ โรงเรียนก็ทำได้ดี เช่น สระแก้ว มีการสอนภาษาเขมร มีคอมพิวเตอร์ที่ใช้ภาษาเขมรได้ แต่อยู่ในบริบทที่เล็กมาในโรงเรียน

- มหาวิทยาลัยราชภัฏหลายแห่งที่อยู่ตามชายแดนเปิดรับนักศึกษาทั้งเวียดนาม กัมพูชา บางแห่งก็ให้ทุน มองก้าวไปข้างหน้า นักศึกษาเหล่านี้จะต้องเข้ามาเรียนหลักสูตรภาษาไทย ซึ่งนักศึกษาไทยจะไม่เรียน ในประเทศอาเซียน เพราะมองว่าต่ำกว่า อยากไปเรียนประเทศในยุโรป งานวิจัยที่มหาวิทยาลัยทำ ที่มีศูนย์อาเซียนศึกษาที่แต่ละมหาวิทยาลัยทำ ต่างคนต่างทำ ไม่มีการมาคุยกัน หรือบูรณาการร่วมกัน

- ในประเทศกัมพูชา ไปดูโรงเรียนซึ่งเป็นโรงเรียนที่ยังไม่พร้อมสู่อาเซียน เป็นโรงเรียนยากจน เป็นการศึกษาของเด็กด้อยโอกาส ไม่มีอาหารกลางวัน ไปมหาวิทยาลัยในเสียมเรียบ ก็ฟังเกิดคนไทย เช่นนักการเมืองในสระแก้วไปช่วยลงทุน ไปสร้างห้องสมุดให้ ที่ป็นัง มหาวิทยาลัย ที่เน้นเรื่องวิทยาศาสตร์ ชื่อตอนตั้งเป็นวิทยาศาสตร์ แต่ตอนหลังมีสายสังคมด้วย เตรียมการสู่อาเซียนไม่มีอะไรสู่อาเซียน แต่มีการเตรียมคนสู่ Global อาเซียนผ่านไปแล้ว พอไปดูก็เห็นความพร้อมของเขา จะดีมาก เขาจะชวนเราทำวิจัย จะเห็นความแตกต่างค่อนข้างมาก

- มีประเด็นท้าทาย เรื่องคนตกงาน ถ้าแรงผลักดันในประเทศเพื่อนบ้านจะบีบตัวเองขึ้นมากกว่าเรา เรารู้เรื่องประเทศเพื่อนบ้านน้อยมากเมื่อเทียบกับเขา ถ้ามองในทางเศรษฐกิจทางภาคเอกชน ตื่นตัว ทำอย่างไรให้สามารถเตรียมคนให้พร้อมให้เข้าสู่อาเซียน หรือระดับโลก อยู่ได้แบบทันสมัยและรู้ทัน น่าจะเป็นโจทย์ใหญ่

■ ดร.กิตติ สัจจาวัฒนา :

ได้ติดตามดูในพื้นที่ และได้สรุปเป็น 4 หัวข้อ ดังนี้

1. การถือครองที่ดินนั้นมีการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน สู่ถึงการคอร์ปชั่นด้านนโยบาย ซื้อเพื่อรอโครงการระดับเล็กระดับใหญ่ เช่น จากพะเยา ไปเชียงใหม่ จะเห็นโครงการเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก รวมทั้งเรื่องการถือครองที่ดินโดยชาวต่างชาติ และเรื่องที่ดิน สปก. คือ การใช้ที่ดิน สปก. ผิดประเภท และพยายามจะปรับให้ถูกกฎหมาย โดยใช้ 30 วรรค 5 ยังไม่สำเร็จ สปก. จ้าง ม. พะเยา ศึกษาที่ดินหน้า ม.พะเยา

2. การแข่งขันของพืชอาหาร เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดหวาน ยางพารา ข้าว เป็นต้น เรื่องการแข่งขันเรื่องการปลูกพืชจะมีมากขึ้น จะสื่อใน 2 เรื่อง คือ นโยบายของรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นจํานํา หรือประกัน และเรื่องสภาพอากาศที่มีการเปลี่ยนแปลง

3. การค้าการลงทุน เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเดินทาง logistic ที่บ้านรวกจะเปิดเป็นด่านถาวรแน่นอน เป็นยุทธศาสตร์ ของจังหวัด ได้งบประมาณมาแล้ว

4. การถ่ายโอนประชากร มีประชากรแฝงเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาครอบครัว ปัญหาสังคม ปัญหาคนไร้สัญชาติ อาจจะเป็นปัญหาระยะยาวได้

■ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท :

โครงการด้านสหกรณ์ทำมาถึงจุดนี้ เห็นปัญหาเรื่องของประเทศไทย จะทำอะไรในเรื่อง social change

- ปัญหาใหญ่ที่สุดที่ชุดโครงการเห็น คือ ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ สังคม โอกาสความไม่เท่าเทียมกันที่คนรายย่อยซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ จะเข้าถึงแหล่งทุน ปัจจัยการผลิต การตลาดได้อย่างไร เมื่อเป็นผู้บริโภค การเข้าถึงแหล่งอาหาร จะถูกดำเนินการโดยผู้ประกอบการรายใหญ่ และต้องยอมรับโครงสร้างการตลาดในเรื่อง การจัดการโซ่อุปทานอยู่ที่ผู้ประกอบการรายใหญ่ ไม่ก็บริษัท ถ้ามองเรื่องความมั่นคงทางอาหารมองว่า น่าจะเชื่อมต้นทุน และผลิต การประกอบการแปรรูป และการจำหน่ายในธุรกิจค้าปลีก มีปัจจัยเชิงสาเหตุมาจาก เรื่องโครงสร้างทางกฎหมาย โครงสร้างพื้นฐาน ต้องมีงานวิจัยไปรองรับ โครงสร้างเรื่องการจัดการที่ดิน รัฐต้องออกกฎหมายยอมรับให้สหกรณ์ที่มีเงินเหลือไปซื้อที่ดินเอาไว้ แทนที่จะให้ต่างชาติมาเอาไป หรือรายใหญ่ไปซื้อ เป็นเรื่องของงานวิจัย

- สิ่งที่สุดโครงการได้ดำเนินการที่ผ่านมา คือ การรวมคนมาทำ Participatory Action Research โดยการออกแบบตัวแบบธุรกิจทางเลือก เปิดโอกาสให้คนรายเล็กรายน้อยมาร่วมประกอบการกับนักธุรกิจที่มีประสบการณ์เชิงธุรกิจที่เป็นมืออาชีพ ที่จะไปสู่ Globalization ได้ เช่น จับมือกับเจียเม้ง ที่ทำเรื่องข้าวหงส์ทอง เชื่อมกับเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศที่เห็นประโยชน์เรื่องการสร้างการค้าที่เป็นธรรม เป้าหมายเดียวกัน คือ การเป็นเครือข่ายทำงานวิจัย มองเรื่อง Fair Trade

- ในอนาคตชุดโครงการต้องออกแบบธุรกิจแนวใหม่ที่มององค์รวม ทำให้คนรายย่อยที่มีที่ดิน เชื่อมโยงเรื่อง เมื่อผลิต แล้วจะขายให้ใคร อย่างไร ถ้าจะขายในประเทศ ทำเองโดยสถาบันเกษตรกรได้ไหม ถ้าขายของนอก มีตัวแบบอะไรที่จะกลายเป็นกลุ่มธุรกิจที่จะนำเอาสินค้าเกษตรมาแปรรูปสร้างแบรนด์ของไทย ทำให้สามารถเปิดโอกาสให้คนรายย่อยมีธุรกิจเป็นของตัวเอง เชื่อมโยงบริหารจัดการเป็นโซ่อุปทานทางธุรกิจ ได้เขียนโครงสร้างเป็นแผนที่ยุทธศาสตร์ และสามารถตอบโจทย์แผน 11 ได้

■ ดร.สุธีระ ประเสริฐสรณ์ :

- งานในชุดสหกรณ์เป็นเรื่องที่สามารถช่วยฝ่าย 4 ได้ค่อนข้างมาก เช่น ยกประเด็นพะเยา ไม่ว่าจะเป็น การถือครองที่ดิน ประเด็นพืช ถ้าใครติดตามสารคดี ของ TBS เรื่องข้าวปลาอาหารจะเห็นได้ชัดเจนมาก มากที่สุดจะเป็นเรื่องของข้าวโพด ไก่ ปลา อยู่ในมือบริษัทขนาดใหญ่ที่ใช้สมบัติสาธารณะบริษัทใหญ่เข้ามาใช้ประโยชน์และทิ้งสิ่งต่างๆ เอาไว้ เช่น กรณีที่นาน เปลี่ยนมาปลูกข้าวโพด ปั่นนํ้าเกิดฝนตกหนักและดินถล่ม สาเหตุปัญหาเกิดจากอะไร ภาระตกอยู่ที่คนนาน แต่ผู้ได้ประโยชน์ คือคนที่ได้ข้าวโพดไปเลี้ยงสัตว์ รวมทั้งคนที่ได้ปลานิลไปขายด้วย เห็นได้ชัดว่าไม่ต้องไปลงทุนอะไรมาก คือ สมบัติสาธารณะ และถูกทิ้งปัญหาให้กับคนในพื้นที่ ต้องมองต้นทาง ว่าคนได้ประโยชน์คือใคร ต้องมาจ่ายภาษีช่วยเหลือชาวบ้าน คงจะยาก แต่ต้องทำอย่างชุดสหกรณ์ ทำฐานล่างขึ้นมา และเปลี่ยนรูปแบบสหกรณ์ใหม่

- ประเด็นเรื่อง social change ในด้าน social media ต่อเยาวชน ค่อนข้างไปรวดเร็วมาก เป็นเรื่องใหญ่ ซึ่งทางฝ่ายมีชุดโครงการเด็กเยาวชน มี partner เช่น กสทช. กระทรวง พม. กระทรวงวัฒนธรรม ควรจะหันมาทำเรื่องนี้

- การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่ด้อยโอกาส จะห่างกันมากขึ้น เมื่อเป็น internationalization โรงเรียนในเมืองจะได้ประโยชน์ ถ้าการศึกษาเหลื่อมล้ำมากขึ้น สังคมไทยห่างกันมากขึ้น ถ้าจะทำ ควรทำในโรงเรียนด้อยโอกาส เป็นสิ่งที่จำเป็นมาก เช่น ในชายแดน เพราะทรัพยากรในพื้นที่จะถูกบุกรุกจากคนนอกมากขึ้น การศึกษาจะต้องเข้าไปช่วยเสริม และในเรื่องการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม สายสามัญ ซึ่งมี 400 โรงทั่วประเทศ มีพระเณรที่ด้อยโอกาส ส่วนใหญ่จะเป็นคนด้อยโอกาสที่อยู่ชายแดน ตัวที่เข้าไปต่อมีอยู่ไม่กี่แห่ง เช่น มหาวิทยาลัยสงฆ์ จะเป็นทางเข้ามาของคนด้อยโอกาส การศึกษาของเด็กต่างชาติที่เกิดในไทย เช่น ระนอง มีการจัดการศึกษาให้พม่า โดยกันไม่ให้ สพฐ. เข้าไปดูแล จัดการศึกษาโดยครูพม่า ไม่สนใจภาษาไทย อยู่พม่ามาเกิดเมืองไทย การศึกษาจัดการด้วยตัวเอง การศึกษาของเด็กต่างชาติที่เกิดในไทย แนวโน้มจะเป็นอย่างไร

- การศึกษาของผู้เป็นพ่อแม่ ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น เพราะพ่อแม่อยู่ในยุคที่ดินรน ควรเน้นเรื่องการศึกษาที่มึงงานทำในพื้นที่ ไม่เน้นเรื่องความรู้ แต่เน้นความกว้าง

- การปฏิรูปการศึกษาของคณะครุศาสตร์ และศึกษาศาสตร์

■ ผศ.จำลอง คำบุญชู :

- เด็กด้อยโอกาส ในพื้นที่ภาคเหนือเป็นสิ่งที่น่ากังวล คือ เด็กโตขึ้นทุกวัน แต่เด็กไม่ได้รับสิทธิ คนไทยก็ไม่ใช้ คนต่างประเทศก็ไม่ใช้ เป็นเด็กไร้สัญชาติ เป็นสิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นกับสังคมไทยในตอนนี้ ถ้าปล่อยไว้ จะมีคำว่าสามจังหวัดชายแดนภาคเหนือหรือไม่ ไม่มีตัวเชื่อมที่จะทำอย่างไรให้เขาอยู่รอดได้ สิ่งที่กับ อบต. ที่เรียกว่าศูนย์เด็กเล็ก ถูกแทนที่ด้วยลูกแรงงานต่างด้าว คนในหมู่บ้านก็บอกว่าจะไม่ให้ลูกหลานเรียนร่วมด้วย แทนที่จะเรียนในหมู่บ้านใกล้ๆ แต่ต้องขึ้นรถไปเรียนในตัวจังหวัดไกลๆ เกิดการเคลื่อนย้ายอะไรมากมาย ท้องถิ่นพยายามทำอะไรที่ดี แต่กลับไปตอบรับกับประชากรอีกกลุ่มหนึ่ง น่าสนใจว่าลงทุนไปแล้วจะทำอย่างไร เด็กที่อยู่ในชุมชนก็ไปเรียนในตัวเมือง ไปเข้ากลับดึก เป็นปัญหาสังคมที่ตามมา ประเด็นเรื่องเด็กด้อยโอกาส ในขณะที่จะก้าวเข้าไปสู่อาเซียนจะทำอย่างไรกับประชากรกลุ่มหนึ่งที่อยู่ในภาวะแบบนี้

- ทีมมหาวิทยาลัยมีการสอนเด็กเวียดนาม เด็กจีนจากยูนนาน เข้ามาเรียน เขาเป็นเด็กที่ขยันมาก มองว่าเด็กต่างชาติที่เข้ามาเรียนด้วยจะทำอย่างไรให้เรียนรู้ร่วมกัน มากกว่าการคิดว่า ฉันคือคนไทยที่เหนือกว่าเวียดนาม เช่น การมีโครงการร่วมกันในอาเซียน เด็กต่างชาติกับเด็กไทยมาอยู่ร่วมกัน และใช้ประโยชน์กันอย่างไร

■ ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย :

- ตอนที่ได้ไปหลายประเทศ สิ่งหนึ่งที่รู้สึกคือวิธีปรับเปลี่ยน Mentality คนจะต้องทำเป็น organize tour organize trip ออกไปดูด้วยกัน ออกไปพูดคุย แล้วจะเปลี่ยนเอง

- มอง AEC ในเชิงการระมัดระวังตัว ปกป้อง ป้องกัน ทั้งที่โอกาสของประเทศไทยเป็นโอกาสเชิงรุก สิ่งที่ต้องทำ คือ ส่งเสริมการลงทุนของไทยตามชายแดน การขยายสิทธิสภาพนอกอาณาเขต ขยายพรมแดน ประเทศไทยใหญ่ขึ้น ที่ดิน แรงงานเยอะขึ้น อยู่ตามชายแดนไม่ต้องใช้งบประมาณของไทยดูแล เศรษฐกิจก็ดีขึ้น

■ คุณจิรिका นุตาลัย :

- สิ่งที่น่าจะมองคือปัญหาสังคม หรือ การรองรับวิกฤตเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้น ปัญหาสังคมมีเรื่องธุรกิจข้ามชาติ เพราะในส่วนของยุโรป อเมริกา จีน กำลังเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ มาหางานทำในเมืองไทย การรองรับต่างชาติที่เข้ามาทำงาน ธุรกิจผิดกฎหมาย ปัญหาอาชญากรรม ขุนต่างชาติที่เข้ามาทั้ง ทั้งตลาดทุนและการกว้านซื้อที่ดินเป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้น

- การเตรียมการรองรับภัยพิบัติใหม่ๆ เช่น แผ่นดินถล่ม แผ่นดินทรุด วิกฤตน้ำท่วม ภัยแล้ง โดยเฉพาะนโยบายรัฐในเรื่องการจัดการน้ำ (การรวมศูนย์กลาง กับการจัดการในพื้นที่) และการแก้ปัญหาของรัฐ

- สัมพันธภาพที่มีประสิทธิภาพ ของฝ่ายนโยบายกับข้าราชการประจำ การรองรับนโยบายเป็นการสนองการทำงานของราชการ ซึ่งข้าราชการประจำเป็นธุรกิจที่ใหญ่มากในประเทศ จะทำอย่างไรให้ข้าราชการประจำทำงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ เช่น การติดต่อกับหน่วยราชการ ที่มีปัญหาเรื่องการก้าวก้าวการทำงาน (ระบบข้าราชการประจำ)

- ระบบข้าราชการประจำ ควรมียุทธศาสตร์ด้านระบบที่เหมาะสมที่จะมีประสิทธิภาพสำหรับการพัฒนานักวิจัยหน้าใหม่ ประเทศไทยอ่อนด้อยเรื่องการวิจัย แต่มีการกำกับดูแลที่เข้มงวด ไม่เหมาะกับการคิดริเริ่มสร้างสรรค์

■ ดร.กนต์ธีร์ นุชสุวรรณ :

- สิ่งที่เป็นประเด็นสำคัญของภาครัฐ คือ ผลกระทบจากการปรับค่าแรงขั้นต่ำ เป็นการปรับเป็น 300 บาท โดยไม่ศึกษาต้นทุนของจังหวัดที่อยู่ห่างไกล อาจเกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานกลับไปสู่พื้นที่ ต่อเนื่องกับสิ่งที่ชุดโครงการเราทำ คือ ถ้ามีการเคลื่อนย้ายแรงงานกลับไปสู่พื้นที่จริงๆ อบต. มีนวัตกรรมการช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจหรือไม่ การสร้างงานในพื้นที่เพียงพอหรือไม่ ค่าแรงเป็นอย่างไรบ้าง เช่น SME ขนาดเล็ก ที่มีแรงงานน้อย จะได้รับผลกระทบ คาดว่าจะมีปัญหาเกิดขึ้น โดยเฉพาะ SME ที่ล้มไป ภาครัฐส่วนกลางจะรู้ไหมว่าอยู่ที่ไหน และคนที่อยู่ในพื้นที่ มีอะไรรองรับการล้มของ SME ขนาดเล็ก ถ้าตงงานมีที่ให้ทำงานใหม่ในพื้นที่หรือไม่

- ชุดโครงการกระจายอำนาจพยายามจะสร้างให้ อบจ. ผูกติดกับคนในพื้นที่ ที่ผ่านมาเงินมาจากภาครัฐส่วนกลาง ทำให้ อบจ. สนใจงานตอบสนองส่วนกลาง ไม่สนใจพื้นที่ หาก อบจ. สามารถเก็บค่าบริหารจัดการได้ 10 % จะมีทุนที่เก็บได้มาใช้เพื่อประโยชน์แก่คนในพื้นที่ เช่น โครงการภาษีน้ำมัน เป็นตัวอย่างที่ดีที่ให้ อบจ. เก็บภาษีน้ำมันเอง โครงการนั้นเริ่มต้นด้วยความยากลำบาก เพราะไม่ค่อยได้รับความร่วมมือ อบจ. ยอมโดนด่า โดยนักวิจัยไปช่วย อบจ. เมื่อเก็บภาษีได้ มีรายได้มาก เมื่อเก็บเอง ใช้เอง ก็ตอบโจทย์การพัฒนาพื้นที่ได้อย่างตรงจุด

■ ผศ.ดร.วสุ อมฤตสุทธิ :

- สิ่งที่เราเห็นปัญหา คือ เราไปมองเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศใน AEC ไม่ค่อยดี เมื่อเกิดเหตุการณ์อะไรก็ตาม สื่อขยายออกไปอย่างรวดเร็ว จะกลายเป็นปัญหาที่ตามแก้ไขแบบไม่รู้จบ มองว่าเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ มี solution ที่จะแก้ปัญหาใหม่ แต่ไม่ได้ออกมาเป็นงานที่เจาะจงได้ บางอย่างต้องใช้หลายช่องทาง

สิ่งที่ควรจะทำวิจัย

1. เรื่องความสัมพันธ์ให้ดีขึ้น

2. เรื่องระบบข้อมูล เช่น หลายหน่วยงานมีข้อมูล มีข้อมูลแต่ต้องนำมาแลกเปลี่ยนกัน

ใครไปเจออะไรบ้าง ทุกคนมีข้อมูล แต่ต้องนำมาแลกเปลี่ยน เพื่อเกิดการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

■ ผศ.อิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์ :

- เรื่องการเปิดเสรีอาเซียน มีเรื่องสินค้าเสรี การเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงาน อย่างเสรี แต่แรงงานไร้ฝีมือเคลื่อนย้ายมานานแล้ว ปัญหา คือ เรากลัวการเปิดเสรี หรือไม่มี 2 พวก คือ 1) พวกที่ได้ประโยชน์ (เป็นคนกลุ่มน้อย) 2) พวกที่ไม่ได้ประโยชน์ เป็นคนทั้งประเทศ ที่ไม่ได้คิดเรื่องการลงทุนในต่างประเทศ เราได้รับผลกระทบมากกว่าผลประโยชน์หรือไม่ ยังไม่มีคำตอบ แต่เป็นการคาดการณ์ว่าจะได้ประโยชน์ แต่ว่าคนส่วนใหญ่ได้อะไร ต้องมีการทำวิจัยหรือไม่ เช่น ภาคส่วนไหนได้ประโยชน์มากที่สุด ภาคส่วนใดไม่ได้ประโยชน์ เช่น ทำ วิจัยเหมือนการเปิด FTA

- คุณภาพของคน คนของเราไม่มีคุณภาพ ประเทศใน AEC มีคุณภาพมากกว่า จะทำอย่างไรให้คนของเรามีคุณภาพ เช่น คนในระดับ SME ผู้ประกอบการการเกษตร ผู้นำสหกรณ์ รู้เท่าทัน

- เรื่องการใช้ที่ดิน เป็นเรื่องใหญ่ เช่น การลงทุนเข้ามาในลักษณะแฝง ต่างชาติเข้ามา (สิงคโปร์ ยุโรป ตะวันออกกลาง เข้ามาลงทุน) แต่ยังไม่ชัดเจนเท่าไร เพื่อให้การถือครองที่ดินไม่ตกในครอบครอง ในอนาคตอันใกล้ กฎหมายนิติบุคคลต่างชาติจะเปลี่ยนไป ต่อไปทุนจะไม่มีเรื่องสัญชาติ ฉะนั้นจะสามารถลงทุนได้เต็มที่ ผล คือ ทุนจะเข้ามา ราคาที่ดินสูงขึ้น เช่น ในภาคอีสาน ไร่ละประมาณ 100,000 บาท (ที่ดินธรรมดา) ในที่สุดคนระดับล่างหรือเกษตรกรรายย่อยจะสูญเสียที่ดินมากที่สุด เกิดปัญหาสังคมตามมา

- การผลิตในยุคต่อไป รายย่อยจะเหลือน้อยมาก จะเป็นเกษตรกรรายใหญ่ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมเกษตร เช่น ยานปากช่อง ถ้าจะเลี้ยงตัวเอง อยู่ได้ เราจะต้องสร้างคน ต้องเข้าไปที่กรมส่งเสริมวิชาการเกษตร ต้องทำให้มีความรู้ มีข้อมูล มีศักยภาพ

- ไม่มีเครื่องมือในการจัดการเรื่องที่ดิน เรื่องนี้ภาคประชาชนและทางฝ่ายนโยบายสาธารณะ พุดค่อนข้างมาก ต้องจัดการเรื่องภาษีที่ดินให้มาก ถ้าไม่มีตัวนี้ การถือครองที่ดินจะมีปัญหามากมาย

- งานวิจัยที่จะให้ทุน เน้นเรื่องการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีความสมดุลในแง่ความเป็นธรรม

■ คุณชูสะอาด กันทรส :

- ในการจัดทำงบประมาณปี 2557 หน่วยงานกลางระดับจังหวัด และ อบจ. ที่ได้รับนโยบายรัฐได้ให้ทำเขตเศรษฐกิจ ทำจังหวัดเศรษฐกิจ East West และ North South corridor เช่น จังหวัดตาก เป็นท่าเรือแม่สอดของทวาย ทางเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ก็เป็นท่าเรือ ทางจังหวัดจะเสนอแผนเศรษฐกิจขึ้นไป ตอนนี้กลายเป็นคลังสินค้า มีเจ้าของเป็นนายทุนไปซื้อที่ไว้หมดแล้ว ทางใต้เป็นอาหารฮาลาล แต่ละจังหวัดวางยุทธศาสตร์ไว้ จังหวัดไหนที่ยังไม่มี เรื่อง AEC ที่จะต้องลงในจังหวัดเดียวจังหวัดจะต้องทำแผนขึ้นไปรองรับนโยบาย เป็นจังหวัดเศรษฐกิจขึ้นไป ก็คงมีปัญหาตามมาให้นักวิจัยแก้ไข

■ ศ.ดร.อารี วิบูลย์พงศ์ :

- ในเรื่องต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศไทย พบว่า คนจีนเข้ามาลงทุนเป็นจำนวนมาก เช่น ใน จ.เชียงใหม่ ในขณะที่นักธุรกิจไทยเข้าไปที่จีน ไม่สามารถเข้าถึงตลาดได้ จะแก้ปัญหาได้อย่างไร

- ในกรณีเพื่อนบ้านที่คิดว่าเป็นแรงงานที่ไร้ฝีมือนั้น ในปัจจุบัน พบว่า แรงงานของประเทศเพื่อนบ้านที่เข้ามาขอเช่าที่ ทำเอง ส่งออกเอง ขายเอง คนไทยเองในพื้นที่กลับไม่ได้ทำ ที่เราตั้งสมมติฐานเรื่อง ผลผลิตของแรงงานไทยที่ต่ำที่สุดของ ร้อยกว่าประเทศ ในภาคเกษตร เกิดจากการที่ไม่มีการสะสม skills มีแต่ part time มีแต่คนแก่ มีลูกจ้างที่เป็นชาวต่างชาติ การสะสมเรื่องความรู้ น้อยลง

- การเปิดเสรี คนที่มีความเข้มแข็งจะได้ประโยชน์ คนที่อ่อนแอไม่พร้อมจะเสียประโยชน์ ภาคเอกชนไม่ต้องเป็นห่วง ในเรื่องของข้าว ภาคเอกชนจะได้ประโยชน์ เช่น มีการตั้งโรงสีในพม่า เทคโนโลยีส่งต่อได้ ง่ายนิดเดียว ต่อไปก็มีการส่งออกมาจากพม่า เพราะจะเอาแชมป์คืน ไทยก็มีการลงทุนในประเทศต่างๆ แต่ที่เป็นห่วงคือ เกษตรรายย่อย คนไทยที่ไปลงทุนในต่างชาติ ผลผลิตจะสูงกว่าเขาไป Recognize ต้นทุนต่ำลง ขายในตลาดโลกเดียวกัน เราจะทำอย่างไรกับเกษตรกรรายย่อย เป็นโจทย์ที่ทำหาย ต้อง absorb แรงงานเข้าไปอยู่ในภาคที่ไม่ใช่ภาคเกษตร ส่วนที่เหลืออยู่ในภาคเกษตร ต้องแบ่งเป็นหลายลักษณะ ลักษณะมีเกษตรเป็นวิถีชีวิต ต้องมี approach หนึ่งเพื่อการอยู่รอด ถ้าจะทำเกษตรเพื่อเป็นอาชีพ ต้องมีความรู้มากขึ้น หาช่องทางในการช่วยเหลือให้พร้อม เพื่อที่อยู่ได้ คนที่สามารถจะแข่งได้ต้องอาศัยเทคโนโลยี

- เรื่องใหญ่คือ ที่ดินหายไป เกษตรกรรายย่อยที่ไม่สามารถแข่งขันได้ เป็นเรื่องที่สำคัญมาก

- ค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท นักศึกษาปริญญาตรี 15,000

■ รศ.ดร.ศักดา จงแก้ววัฒนา :

- เรื่องปัญหาที่ดิน กับ Food security ในปัจจุบันไทยสูญเสียนาข้าวเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันมีโรงงานในกลุ่มพลังงาน สร้างโรงงานแก๊ส NGV โดยใช้หญ้าเนเปียร์เป็นตัวหมัก โครงการคือ จะกว้านซื้อที่ดินที่แม่แดง 100 กว่าไร่ ซึ่งเป็นที่นา เพื่อปลูกหญ้าเนเปียร์ ปัญหาในการวิจัย จะทำอย่างไรให้ชาวนาที่ปลูกข้าวรู้คุณค่าว่าเป็นชาวนาที่เลี้ยงประเทศไทย ทำอย่างไรให้ชาวนามาเทคโนโลยี ชาวนาภูมิใจในที่ดิน รักที่ดิน ทำอย่างไรให้ชาวบ้านปลูกข้าวต่อ Food security เริ่มหายไปเรื่อยๆ ไม่คิดเป็นระบบ คิดแต่ปัจจุบัน

- งานวิจัยที่จะช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของชุมชน เกษตรกร ชาวนา สิ่งที่งานวิจัยควรส่งเสริม คือ การสร้างฐานเศรษฐกิจพอเพียงให้เข้าใจในพื้นที่ การใส่ความคิดฐานเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกหลักเข้าไป

- เนื่องจากโครงการจำนำข้าวนั้น ทำให้หาเกษตรกรที่พึ่งตัวเอง แล้วเอาความคิดไปบอกเขาว่า ลองมาทำไหม เชื่อมโยงกับเอกชน หากเขาเข้ามาไม่มีโอกาสเข้าไปจำนำข้าว ในที่สุด อ.อารีต้อง

รับจํานำแทนรัฐบาล ทุกสิ่งทุกอย่างที่ทํามาไม่ได้ช่วยให้เขาติดอยากรจะพึ่งตัวเองอีกต่อไป เริ่มแก้ปัญหานี้ ก็แก้ไขไม่ได้แล้ว ไม่รู้ว่าจะไปทํากับเกษตรกรที่ไหน

■ ดร.จุฬารัตน์ มาเสถียรวงศ์ :

- งานอาเซียน ให้เด็กเรียนรู้โลกข้างนอก เช่น ยูววิจัยที่ระนอง ทําเรื่องพม่าในบ้านเขา ถ้าพม่าหายไปเศรษฐกิจในระนองจะล่ม ประชากรนอกพึ่งพม่ามาก นอกจากยูววิจัยข้างนอกแล้ว โจทย์ยูววิจัยอาเซียนข้างบ้านเราก็น่าสนใจ

- ประชากร 2 กลุ่ม ที่เราจะต้องตั้งโจทย์ของงานวิจัยเพื่อไว้ คือ 1) คนสูงอายุ กลุ่มนี้มียะเยอะมาก จะทำให้ช่องว่างระหว่างวัยมีมากขึ้น คนสูงอายุ ยังไม่มีพูดถึงพลังผู้สูงอายุ ในการเป็นต้นทุนทางสังคม จะพูดแต่เรื่องสุขภาวะ โจทย์ของงานนอกจากมองในเชิงรุกของกลุ่มเป้าหมาย และงานที่จะเป็นภาระของงานวิจัยคือการถ่ายเลือด เรายังไม่มีระบบงานวิจัยที่สร้างระบบการถ่ายเลือด เด็กรุ่นใหม่จะอ่อนลงในเรื่องเนื้อหาและความเข้มแข็งทางวิชาการ แต่จะหวั่นไหวกับกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไปเร็ว ทำอย่างไรจะมีคนเหล่านี้เป็นที่ปรึกษาทางความคิดได้ ยูววิจัยตัวเอง คิดว่า ปัญหาเยาวชนซับซ้อนมาก ถ้าไปทําแต่เรื่องแก้ปัญหาก็จะไม่ทัน ถ้าทําเรื่องการสร้างภูมิคุ้มกันของสังคมกับการเรียนรู้จะช่วยได้มาก ในกรณียูววิจัยยังเปิดโจทย์ได้ทั้งกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กเป็นผู้ถูกวิจัย หรือเด็กเป็นวิจัยเอง แต่คนเหล่านี้ต้องมีกระบวนการคล้ายกับที่ อ.สุธีระลงไปทํา การลงไป empower ให้เข้มแข็งทางวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเด็กหรือผู้สูงวัย สิ่งที่ย่อยากจะเห็น คือการ empower คนกลุ่มนี้ เพราะจากประสบการณ์การทำงานประสานงาน พบว่า หากประสานไปเรื่อยๆ ไม่ได้มีอะไรใหม่ วงที่เดิม มองอะไรไม่ออก ในเรื่องของโจทย์วิจัยประกาศได้เรื่อยๆ ตามกระแสโลก แต่กลุ่มคนที่ควรคำนึงถึง คือ เด็กผู้สูงวัย ในส่วนกลไกของ สกว. ควรจะ empower เด็กกลุ่มกันเองให้มากๆ และ 2) กลุ่มแม่วัยรุ่น ทำให้ช่องถึๆ ขึ้น เป็นเด็ก แม่ วัยรุ่น และยาย ห่างกันที่ 1/12/30

■ รศ.ดร.สุธีระ ประเสริฐสรรพ :

- งานที่พูดมาเกี่ยวข้องกับการบูรณาการหลายฝ่ายใน สกว. ทั้งฝ่าย 3 สวัสดิภาพ สาธารณะ ฝ่าย 2 เกษตร อาชีพ มีเรื่องของฝ่าย 5 อุตสาหกรรม เป็นห่วงโซ่อุปทานของภาคเกษตร ทั้งหมดเป็นงานวิจัยที่ empower ความคิดให้อยู่ในระบบของเหตุผล ไม่เคยเชื่อกับตัวเองว่าระบบของเราไม่มีเหตุไม่มีผล จากการทำงานกับครูรู้ว่าไม่มีเหตุไม่มีผลจริงๆ เอาความคิดมาเป็นเหตุเป็นผล ยกตัวอย่างให้เขียนเรื่อง ความเป็นเหตุเป็นผลระหว่าง ที่วีเป็นเหตุให้่วงนอน ครึ่งหนึ่งตอบว่าใช่ ใช้ความคิดของตัวเองว่าดูทีวีแล้วทำให่วงนอน ไม่รู้อะไรเป็นเหตุเป็นผล ระหว่างแดด กับเมฆ อะไรเป็นเหตุอะไรเป็นผล แบบเดียวกันเลย เมฆเป็นเหตุของแดด ถ้าไม่มีเมฆ จึงมีแดด ฉะนั้นกลางคืนไม่มีเมฆไม่เห็นมีแดดเลย ตอบไม่ได้ คนไทยคิดไม่ออก ระหว่างเหตุกับผล เรื่องของ empower วิธีคิดให้เป็น

ระบบของเหตุผลมีความสำคัญมาก ไม่เช่นนั้นระบบคิดไม่ได้ ทุกอย่างจะอ่อนแอ เรื่องวิจัยถูกทำให้คิดเป็นเหตุเป็นผล งานวิจัยจำนวนมากไม่ออกมา ครุยังไม่เข้าใจในเรื่องนี้เท่าไร

■ ดร.เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ :

- การสร้าง generation ของนักวิจัยให้ต่อเนื่อง คือ สกว.ทำยูววิจัย ทำในระดับประถม มัธยม แต่ยังขาดความต่อเนื่อง อาจมีทุนในระดับมหาวิทยาลัย แต่ไม่สามารถสร้างทุนต่อไปได้ สกว. มีทุนกาญจนาภิเษก แต่ค่อนข้างติดอันดับในการคัดเลือก อาจจะมีอะไรที่เป็นการคู่ขนาน

- สิ่งที่ สกว. ยังทำน้อย คือ ในเรื่องอาชีวศึกษา จัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ เมื่อลงพื้นที่จะเจอ best practice ดีๆ หลายแห่ง ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนมัธยม หรืออาชีวะ มีโอกาสได้ไปดูวิทยาลัยเทคนิคที่หาดใหญ่ เป็นอาชีวะที่ดีมาก ให้นักศึกษาเรียนเป็นภาษาอังกฤษ เด็กตั้งใจมากเพราะพื้นฐานมาจากการสนับสนุนของปิโตรเลียม เด็กอยากมากมา คนสมัครเกิน เด็กที่อยากเรียนสายอาชีวะ มีเป็นจำนวนมาก พวกที่เรียนจบ มีคนรับทำงานแน่นอน เพราะคุณภาพดี ภาษาอังกฤษดี เป็นตัวอย่างที่ดี การทำเพาะพันธุ์ปัญญาจะเป็นพื้นฐานในการคิดให้มีคุณภาพ ทางที่ทำมากก็เป็นเรื่องของพัฒนาทักษะ โดยทั่วไป แต่ยังขาดในเรื่องการมีงานทำ

- เรื่องปฏิรูปคณะครุศาสตร์ อาจจะทำในเชิงวิจัยนำร่อง ไปเชิญคณะครุศาสตร์ ลองให้เขาปฏิรูปได้ไหม และพัฒนา ทำในเชิง R&D ให้เกิดผลมากขึ้น

■ ผศ.พัชริน ดำรงกิตติกุล :

- การทำงานในอาเซียน มีประเด็นที่มีความสุข คือ เรื่องวัฒนธรรม มีชุดโครงการมรดกร่วมวัฒนธรรมอาเซียน ซึ่งเป็นเรื่องที่ผูกเรื่องการท่องเที่ยว และสามารถสร้างความเข้าใจอันดี เช่น การท่องเที่ยว ธุรกิจการค้า สามารถโยงเรื่องอาหาร ศิลปะ การเกษตร เราน่าจะชูประเด็นอื่นๆ น่าจะเอาการท่องเที่ยวมา

■ ผศ.อิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์ :

- เรื่องในทีมของ ก.เกษตร เรื่องที่น่าจะดี คือ ทุกกรม ใน ก.เกษตร ต้องมาเป็นทีม มี 3 ทีม 1) ด้านทรัพยากร ดินน้ำ 2) ด้านการผลิต ข้าว มัน ยาง ประมง 3.ทีมเรื่องสหกรณ์ กรมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันเกษตรกร จะเชิญคนที่เกี่ยวข้องมาเข้าร่วมจัดสัมมนา organize ทีม ให้เห็นเป้าหมายตรงกัน ระยะเวลา คือ นับย้อนหลังจากวันเปิดเสรีกลับมา ให้รายงานตรงกับทางคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เพื่อเอา material มาพัฒนากฎหมายทั้งหมด รวมทั้งนโยบายต่างๆ พลั๊กเขา ครม. สิ่งที่จะได้คือ ประเด็นต่างๆที่นำไปปลั๊กกฎหมายและขอ Fast Track อะไรที่เร่งด่วน ขอให้เข้าสภาโดยด่วน ก่อนเปิดเสรี สิ่งที่น่าสนใจ คือ จะลองคุยกับกระทรวง มีนักวิจัย หรือทีม สกว. มาร่วมพูดคุยด้วย จะเกิดประเด็นอะไรใหม่ๆ หรือไม่

■ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท :

- ชุดโครงการ จะมีการทำ MOU ร่วมกับสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ สกว. ส.ป.ก. สวก. คุยกับ เลขาธิการ สปก. ว่า จะทำอย่างไรที่จะถ่ายโอนความรู้ไปสร้าง smart officer และ smart farmer และจะทำ project base learning จะเซ็น MOU 3 ปี จะทำอย่างไรที่จะถ่ายโอนความรู้ระหว่างสถาบัน และไปทำวิจัยใหม่ ในอนาคตหากขยายผล เช่น ในเรื่อง Farmer shop จะถ่ายโอนจากคน และให้คนไปทำโครงการ ถ้าเป็นโครงการวิจัยชุดย่อย ก็ให้เจ้าหน้าที่มาเสนอข้อเสนอโครงการได้

สรุป

- การเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น มีหลายประเด็น สิ่งที่เป็นประโยชน์คือแต่ละชุดโครงการ มีเครือข่ายเป็นของตัวเอง ลองนำประเด็นไปสะท้อนในแง่ของการตั้งโจทย์ไปข้างหน้า เชิงบวก เชิงลบ เชิงรับ เชิงรุก เป็นเรื่องที่คุณได้อีกพอสมควร มีเนื้อหาของงานที่ต้องดูเป็นจำนวนมาก ทั้งการตั้งรับ ป้องกันตัว เช่น ระบบบูรณาการในจังหวัดไม่ตอบรับความสัมพันธ์กับ AEC ทุกมหาวิทยาลัยเล่นเรื่องนี้ แต่ไม่มีใครรู้ว่า ความรู้ใครสมบูรณ์ และไม่มีความรู้เรื่องคนที่ก้าวออกไปแล้ว ไปทำอะไรกับเขาบ้าง ประเด็นที่พูดเรื่องคนไทยคุณภาพยังอ่อน โดยคุณภาพเปรียบเทียบ

- การเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดิน สภาพเปลี่ยนจนไม่รู้ว่าจะธุรกิจของชาติไหน ไม่ใช่เรื่อง Nationalistic issue แต่เป็นว่าธุรกิจได้กำไร ตรงไหน หรือทำลายตรงไหน เป็นคนกลุ่มไหน สร้างความเหลื่อมล้ำหรือไม่

- การ generate การมีงานทำ คือลักษณะหนึ่ง ธุรกิจข้ามชาติก็ generate งาน เคยคุยเรื่องนี้เมื่อตอนการถือครองที่ดินโดยต่างชาติ

- ประเด็นเรื่องการเตรียมรองรับวิกฤติเศรษฐกิจ ที่มีแนวโน้มว่าอีก 2 ปี ระวังเรื่องฟองสบู่แตก

- เรื่องวิกฤติธรรมชาติ เกิดด้วยตัวมันเอง

- เรื่องการล้มลงของ SME เป็นเรื่องที่ใหญ่มาก SME คือโครงสร้าง เป็นฐานเศรษฐกิจที่จะช่วยความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศได้ ถ้ามีแต่ธุรกิจรายใหญ่ รายใหญ่กินรายเล็กหมด SME จะล้ม เป็นเรื่องใหญ่มาก

- ประเด็นเหล่านี้ไปสัมพันธ์กับงานชุดที่แตกต่างกัน รวมทั้งงานพื้นที่อาจจะรับเต็มๆ เอาประเด็นพวกนี้ไปนั่งคิดได้เป็นจำนวนมาก เช่น ชุดการศึกษา พูดเรื่องคน เรื่องคุณภาพ เรื่องทักษะด้านภาษา เรื่องไอซีทีที่เข้ามาเสริม

ปิดประชุมเวลา 16.00 น.

การประชุมหรือการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้กลุ่มชาวสวนผลไม้คุณภาพ จ.จันทบุรี

วันอังคารที่ 5 กุมภาพันธ์ 2556 เวลา 9.30-12.00 น.

ณ ศูนย์สารสนเทศสหกรณ์ ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท	หัวหน้าโครงการวิจัย Farmer Shop
2. คุณศศิธร วิเศษ	หัวหน้าโครงการวิจัย
3. คุณสุรางค์ พุ่มโพธิ์ทอง	ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรเขาชะเมา
4. คุณวิชัย ประกอบทรัพย์	เกษตรกร
5. คุณวุฒิชัย ประกอบทรัพย์	ทายาทเกษตรกร
6. คุณวรางคณา เปรมชนม์	นักวิชาการมาตรฐานสินค้า

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. คุณสุพจน์ สุขสมงาม	เจ้าหน้าที่สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

เริ่มประชุม เวลา 09.30 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับทีมนักวิจัยโครงการเครือข่ายคุณค่าผลไม้คุณภาพ จ.จันทบุรี โดยขอความคิดเห็นจากตัวแทนทายาทเกษตรกรว่า สิ่งใดสำคัญมากที่สุดระหว่าง 1) ตำแหน่งหน้าที่การงาน 2) เงิน หรือ 3) ความอิสระ ได้ทำในสิ่งที่ตัวเองอยากทำ

คุณวุฒิชัย ประกอบทรัพย์ ตัวแทนทายาทเกษตรกร แสดงความคิดเห็นว่า เรื่องตำแหน่งหน้าที่การงานและเรื่องเงินไม่ใช่ประเด็นหลักในชีวิตแล้ว เพราะความคิดในขณะนี้เห็นว่าการได้อยู่พร้อมหน้าครอบครัวเป็นความสุขที่สุด

คุณวิชัย ประกอบทรัพย์ ตั้งข้อสังเกตว่าปัจจุบันกระบวนการสอนของมหาวิทยาลัยนั้นผิดหรือไม่ สำหรับตนเองได้เปลี่ยนแผนเรียนตั้งแต่ระดับมัธยม ได้กลับไปดำเนินอาชีพสืบทอดจากพ่อแม่พร้อมกับมองการเดินทางของสังคม ผู้คนจากรุ่นสู่รุ่น จนเห็นว่าเรื่องการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ แต่ต้องเลือกพื้นที่โรงเรียนให้ตรงกับความต้องการทางสังคม โดยยกตัวอย่างจากกรณีรุ่นลูกของตนเอง ที่คนหนึ่งให้เรียนโรงเรียนใกล้บ้าน จะได้สังคมที่มีเพื่อนในพื้นที่จนสุดท้ายเลือกที่จะประกอบอาชีพทางการเกษตรต่อจากพ่อแม่ แต่อีกคนเลือกเรียนโรงเรียนชื่อดังในเมือง ก็ต้องมีเส้นทางที่ห่างออกไปจากพื้นที่และทิ้งอาชีพทางการเกษตรไปในที่สุด